

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI

**Türkistan Hanlıkları Yazışmalarının
Dil ve Üslup İncelemesi**

Yüksek Lisans Tezi

Jannatkhon ASQAROVA

Ankara 2015

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI

**Türkistan Hanlıkları Yazışmalarının
Dil ve Üslup İncelemesi**

Yüksek Lisans Tezi

Jannatkhon ASQAROVA

Ankara 2015

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI

**Türkistan Hanlıkları Yazışmalarının
Dil ve Üslup İncelemesi**

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Prof.Dr. F. Sema Barutcu ÖZÖNDER

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmzası

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tez Sınavı Tarihi

Önsöz

Türkistan sahası, tarihin her döneminde Türklük bilimi araştırmalarının merkezi olmuştur. Türkistan Hanlıklarının yarlık ve bitiklerinin dil ve üslup yönünden incelenmesi hem genel Türk tarihi hem de Türk dili araştırmaları bakımından önem taşımakla beraber, bu araştırmalarda hep eksiklik hissedilmiştir. Bu tür belgeler üzerinde birkaç çalışma yapılmıştır, ancak çok büyük bir kısmının metinlerinin filolojik yol ve yöntemlerle henüz ortaya konmamış olması dil ve üslup yönünden araştırılmasını engellemiş, Türkistan sahası diplomasi dilinin üslup ve dil özelliklerinin net bir şekilde belirlenmesini güçleştirmiştir.

Timür ve Timürlülerden sonra parçalanan büyük Türkistan sahası birkaç Hanlığa bölünerek yönetilmiştir. Bu hanlıkların kullandığı dil aynı olmakla beraber kendine özgü özelliklere de sahip olmuştur. Saraylarda kullanılan resmî yazışma dilinin mahsulü olan yarlık ve bitiklerde de bu hâl görölmüştür. Genel olarak Hive Hanlığı Türkçe yazışmalarında Oğuz lehçesinin, Hokand Hanlığının Türkçe yazışmalarında Uygur-Karluk lehçelerinin dil özellikleri daha çok görülebilirse de, Türkistan hanlıklarının yazışma dili, ‘Alî şir Nevâyi ile taçlanmış olan Doğu Türkçesi; ortak Türkistan Türkçesidir.

Tezimizde Hive, Buhara ve Hokand Hanlıklarına ait yarlık ve bitiklerin metinleri ve söz varlığı incelenmiştir. Türkistan hanlıklarının Türk tarihindeki yeri dikkate alındığında, Türkistan Hanlıklarının Türkçe yarlık ve bitiklerinin metinlerinin ve söz varlığının filolojik yöntemlerle ortaya konması yalnızca dil ve üslup araştırmaları bakımından değil, Türkistan’ın idarî, siyasî, coğrafi, sosyal ve kültürel yapı, iktisat, hukuk gibi sosyal ve beşerî alanlarda yapılacak araştırmalarına

da birinci el kaynak olma değerini taşıdıklarından önem kazanmaktadır. Tez konusunun seğiminde bu belirtilen hususlar özellikle etkili olmuştur.

Ender eserlerin bulunduğu İstanbul'daki Topkapı Sarayı Müzesi'nde de Türkistan Hanlıklarına ait yarlık ve bitikler bulunuyor. Bu belgeler ilk kez Prof. Dr. Akdes Nimet Kurat tarafından 1940 yılında *Topkapı Sarayı Müzesi Arşivindeki Altın Ordu, Kırım ve Türkistan Hanlarına Ait Yarlık ve Bitikler* adı altında yayımlanmıştır. Eser Türkistan sahasına da ait belgeleri gün ışığına toplu hâlde çıkardığı için önemlidir. Çalışmamızda eserden çok yararlanmamıza rağmen, bu eserdeki belgeler tezimize eklenmemiştir. Bunun en önemli sebebi, Türkistan'ın zengin elyazma eserlerini barındıran Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki müze ve arşivlerde bulunan ve büyük bir kısmı henüz incelenmemiş olan belgeleri Türkolojinin istifadesine sunmak olmuştur. M. Yoldaşev, E. Kerimov, A. Orunbayev, G. Jurayeva ve S. Gulamov, Özbekistan Bilimsel Akademisi Ebu Reyhan Biruni Adındaki Elyazmaları Enstitüsü arşivinde bulunan Hanlıklara ait belgelerden yalnızca yarlık olanlarının tıpkı basımlarını toplu hâlde neşretmişlerdir (2007). Yabancı bilim adamlarının bu konuyla ilgilenenleri de çok olmuştur. Kun, Hammer, Berezin, Radloff, Samoyloviç, İvanov, Lambton, Sazanova, Bregel, Wood gibi araştırmacılar da belgeler üzerine çalışmalar yapmışlardır. Ancak tüm bu çalışmalarda belgeler Kurat'ın çalışmasında olduğu gibi tarihî açıdan değerlendirilmiştir.

Çalışmamızda Yuri Bregel'in Indiana'da 2007 yılında basılan *Documents from the Khanate of Khiva" (17th-19th Centuries)*, E. Kerimov'un 2007'de, Taşkent'te basılan *Regesti kazıyskih dokumentov i hanskih yarlikov Hivinskogo Hanstva XII-naçalo XX v.* , A. Orunbayev, G. Jurayeva, S. Gulamovların *Katalog*

Sredneaziatskih jalovannih gramot (2007) baskılı eserlerindeki Türkçe belgeler ile Özbekistan Merkez Arşivi'nde bulunup henüz neşredilmemiş olan birkaç yarlık ve bitik, ayrıca değerli tarihçi hocamız Prof. Dr. Haydarbek Bababekov'un bir nüshasını incelememiz için verme lutfunda bulunduğu Rusya Dışişleri Arşivi'nden Hokand Hanlarına ait bazı Türkçe belgeler olmak üzere toplam 107 belgenin Türk yazıçevrimi sistemine göre metinleri ve onların dizinleri hazırlanmıştır.

Çalışmamızda ele alınan belgelerin çoğunun Hive Hanlığına ait olmasının sebebi Hive Hanlığının arşivinin bugüne kadar iyi bir şekilde korunması ve Hive Hanlığı yazışma dilinin tamamen Türkçe olmasıdır. Hokand Hanlığına ait olan belgeler ise Prof. Dr. Haydarbek Bababekov'un çalışma izni verdiği belgelerdir.

Çalışmamızın “Türkistan Hanlıkları Yazışmaları” Birinci Bölümünde Türkistan Hanlıklarının kısa bir tarihine yer verilmiştir. Bu bölümde sahaya ait belgelerin genel bir değerlendirmesi de yapılmıştır. Türkistan hanlıklarının yarlık ve bitiklerinin dil ve üslup açısından daha ileri ve ayrıntılı bir incelemesi ancak metinlerin sağlıklı bir biçimde ortaya konmasından sonra olabilir. Biz tezimizin bu bölümünde, yarlık ve bitiklerin dil ve üslup özellikleri dair ancak bir giriş yapabildik. Bu çerçevede, yarlık ve bitiklerin türlere göre ayrılan ve birleşen özellikleri, üslubiyat açısından dikkati çeken özelliklerine ana hatları ile değinilmiştir.

Tezin İkinci Bölümünü oluşturan “Metin” bölümünde yarlık ve bitiklerin yazıçevrimli metinleri verilmiştir. Her belge metninden önce özellikleri belirtilmiş, Türkiye Türkçesindeki özeti verilmiştir. Belgeler ait olduğu Hanlıklara ve türlerine göre kodlanmıştır. Bu bölümde gerektiği takdirde, bazı özel sözcük ve terimlerin açıklamaları notlar hâlinde verilmiştir.

Tezin Dizin bölümünde, metinlerin gramatikal dizini hazırlanmış, ayrıca “Terimler Dizini”, “Kişi, Boy, Ulus Adları Dizini”, “Yer-Su Adları Dizini” eklenmiştir.

Tüm bu çalışmalarında emeği geçen bütün değerli hocalarıma, özellikle de bilimsel yol göstermeleri ve manevî desteğiyle bana yakından yardımcı olan başta Sayın Prof. Dr. Sema Barutcu Özönder hocama, Doç. Dr. Said Alim Labib hocama, Özbekistan’daki araştırmalarımın yardım ve eden Rusya Dışişleri Arşivi’nden Hokand Hanlarına ait bazı belgelerin nüshalarını çalışmamız için bize veren Prof. Dr. Haydarbek Bababekov hocama, Özbekistan Bilimler Akademisi Ebu Reyhan Biruni Adındaki Elyazmaları Enstitüsü’nden Sancar Gulamov’a, Gaybulla Babayar’a, Andrey Kubatin’e, Nuryagdı İskandarov’a, bu kurumun kütüphanesindeki çalışmalarımın içtenlikle yardım eden Rana hanıma, Tarih Enstitüsü’nden Yrd. Doç. Farhat Maksut’a, Özbekistan Dil ve Edebiyat Enstitüsü’nden Rana Mollahacayeva’ya, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih-Coğrafya Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü öğretim üyesi Mehmet Rıza Heyet’e, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih-Coğrafya Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü’ndeki doktora arkadaşlarım Şehrüz Akatabay’a, Nasır Şahgölü’ye, Veli Yakubi’ye, Yakup Daşlıburun’a, Musa Rahimi’ye, yüksek lisans arkadaşım Habib Abdi Golzar’a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Jannatkhon ASQAROVA

Öğrenci Numarası

Ankara, 2015

İçindekiler

Önsöz	iv
Kısaltmalar ve İşaretler	x
Kısaltmalar	x
Yazı Çeviri İşaretleri	x
Diğer İşaretler	xi
Giriş	1
Araştırmanın Konusu	1
Tezin Amacı	1
Çalışmanın Önemi	1
Araştırma Yöntemi	2
1. Bölüm Türkistan Hanlıkları Yazışmaları	6
1.1. Türkistan Hanlıkları	6
1.2. Türkistan Hanlıkları Yazışmaları Araştırılması Tarihi	15
1.3. Türkistan Hanlıkları Yazışmaları	17
1.3.1. Hive Hanlığı Yazışmaları	24
1.3.2. Hokand Hanlığı Yazışmaları	29
1.4. Türkistan Hanlıkları Yazışmalarının Dil ve Üslup Özellikleri	35
2. Bölüm Metinler	44
2.1. Hive Hanlığı Yazışmaları	44
2.1.1. İç Yazışmalar	44

2.1.1.1. Yarlıklar	44
2.1.1.2. Hük-m-i Hümâyünlar, İnayet-nameler, Emr-i ‘âliler	266
2.1.2. Dış Yazışmalar	279
2. 2. Hokand Hanlığı Yazışmaları	283
2.2.1. Bitikler	283
3. Bölüm Dizinler	293
3.1. Genel Dizin	293
3.2. Terimler Dizini	414
3.2. Kişi, Boy ve Ulus Adları Dizini	420
4.3. Yer-Su Adları Dizini	437
Kaynaklar	441
Özet	447
Abstract	448

Kısaltmalar ve İşaretler

Belge Kısaltmaları

B	= Bitik
HBR-T	= Hive Hanından Rus Çarına Bitik - Türkçe
HEA-T	= Hive Emr-i 'ālī - Türkçe
HHH-T	= Hive Hüküm-i Hümāyūn - Türkçe
Hin-T	= Hive 'İnāyet-nāme-i 'ālī - Türkçe
HoBH-T	= Hokand Hanından Hive Hanına Bitik – Türkçe
HoBR-T	= Hokand Hanından Rus Çarına Bitik - Türkçe
HoB-T	= Hokand Bitik - Türkçe
HY-T	= Hive Yarlık Türkçe - Türkçe
İn	= 'İnāyet-nāme
S	= Soyurgal
ŞY-T	= Şeybanîler Yarlık - Türkçe
TY-T	= Timürlüler Yarlık - Türkçe

Diğer Kısaltmalar

Bkz.	= Bakınız.
çev.	= çeviri
DehS	= Ferheg-i Dehşüdā (1319) XVI Cilt, Tahran.
EDPT	= bkz. CLAUSON (1972)
F.	= Farsça
Krş.	= Karşılaştırmız.

Mo.	= Moğolca
Steingass	= bkz. STEINGASS (1975)
T	= Türkçe
TDK	= Türk Dil Kurumu
TMEN	= bkz. DOERFER (1963-65)
ÖBA	= Özbekistan Bilimler Akademisi
ÖT	= Özbek Türkçesi
No:	= Numara
TTK TÇK	= Türk Tarih Kurumu Takvim Çeviri Kılavuzu
M	= Miladî
H	= Hicrî
tb	= tıpkı basım
MA	= Özbekistan Cumhuriyeti Merkez Arşivi

Yazı Çeviri İşaretleri

ا	a, e	خ	h
ای	ı, i, ê	د	d
او	o, ö, u, ü	ذ	z
ب	b, p	ر	r
ت	t	ز	z
ث	ş	س	s
ج	c, ç	ش	ş
ح	h	ص	ş

ض	z	ك	k, g, ŋ
ط	t	ل	l
ظ	z	م	m
ع	ʿ	ن	n
غ	g	نک	ŋg
ف	f	و	v, o, ö, u, ü
ق	q	ه	h, a, e
		ي	y, ı, ı,

Diğer İşaretler

...	= Belirsiz sayıda harf ve sözcük eksikliğini gösterir.
◇	= Metne eklenmiştir.
{ }	= Elyazma metinde tekrar veya fazla yazılmış yerleri gösterir. Gramer tahlilinde morfem parantezi.
(?)	= Şüphe belirtir.
//	= Fonem parantezi.
-	= Gramer tahlilinde fiil kökü, fiil köküne gelen yapım eki. Fiil ve isim tabanında çekim eki.
+	= Gramer tahlilinde isim kökü, isim köküne gelen ek.
*	= tespit edilmemiş, tahmine dayalı şekil.
>	= Bu şekle girer.
<	= Bu şekilden gelir, bir dilden başka bir dile geçiş.
→	= Bir anlamdan başka bir anlama geçiş.
~	= Değişken şekil.

’	= Hemze (ʻ) işareti
ā	= Uzun a
ī	= Uzun i
ū	= Uzun u
X	= /ɪ, i, u, ü/ ünlü değişimlerini gösteri.
A, I, U	= Gramer tahlilinde sırasıyla /a,e/, /ɪ, i/, /u,ü/ ünlü değişimlerini gösterir.
G, K	= Gramer tahlilinde sırasıyla /g, ğ/, /k, k/ ünsüz değişimlerini gösterir.

Giriş

Araştırmanın konusu

Araştırmanın konusu Türkistan Hanlıkları yarlık ve bitiklerinin yazıçevrimlerinin ve ayrıntılı dizinlerinin filolojik yöntemlerle ortaya konması ve dil ve üslup açısından incelemesidir. Araştırmamızdaki belgelerin çoğunu Hive Hanlığına ait belgeler oluşturmakla birlikte, Hokand Hanlığına ait bugün elimize geçebilen Türkçe birkaç belge de tezin araştırma konusuna dâhil edilmiştir. Böylece aynı coğrafyada, ama farklı hanlıklarda kullanılan yazışma dilinin bir bütün hâlinde görülebilmesi sağlanmıştır.

Tezin Amacı

Çalışmamızın amacı Hanlıklar dönemi Türkistan sahası yazışma diline dâir belgeleri Türklük bilimi araştırmalarının istifadesine sunmaktır. Bu belgeler dönemin çok çeşitli yönlerden tarihini ortaya koymaları bakımından büyük önem taşırlar. Türkistan Hanlıkları idarî, sosyal ve kültürel ve nüfus yapıları bakımından birbirlerine benzeseler de kendilerine özgü şartları ve özelliklerinin olup olmadığı, hanlıkların kendi aralarındaki ilişkileri ve diğer devletlerle olan ilişkileri, hanlık idaresinin hanlığa bağlı kişi ve topluluklarla ilişkileri, devlet idaresinin işleyişi bu tür birincil kaynak eser değerindeki belgelerin yardımıyla gün yüzüne çıkarılabilmektedir. Türkistan sahası devlet yazışma dilinin birincil belgeleri olan yarlık ve bitik gibi devlet evrakının filolojik metin neşri yöntemlerine göre ortaya konması, bu evrakın dil ve üslup özelliklerinin belirlenmesi bütün bu araştırmalar için en başta yapılması gerekli bir iştir.

Toplu hâlde bir araya getirilmeyen bu tür Türkistan Hanlıkları belgelerinin çok büyük bir kısmı bugüne kadar incelenmeden kalmış, bilimsel olarak yeterince incelenmemiştir. Dönemin ve sahanın edebiyat dili, yazar ve şairlerin eserleri nispeten aydınlanmıştır. Ancak resmî yazışmaların diline dair belgeler henüz ortaya konmamıştır. Bu bakımından tezimizin konusu, Türkistan sahasında Türk dilinin edebiyat dili olmaktan başka, devlet dili olarak da kullanımına dâir nitelik ve özellikleri hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlayacaktır.

Çalışmanın Önemi

Çalışmanın önemi hem Türk dili hem de Türk tarihi bakımından önemlidir. Hepsi bir araya getirilerek, toplu hâlde bir incelemeye tabi tutulmayan Türkistan Hanlıkları yazışmaları hem o dönemin tarihinin aydınlanmasına, hem de saraydaki, Hanlıklardaki, sahadaki Türk dilinin kullanıldığı alanının açığa kavuşmasında belirleyici olacaktır. Türk devlet yazışma üslubiyatının gelişme ve zaman içindeki değişmelerini ortaya koymaya imkân verecektir.

Tezin Yöntemi

Çalışma, erişebileceğimiz tüm arşiv ve müzelerden belgelerin bir suretinin temini ile başlamıştır. Teze konu olan belgelerin yazıçevrimleri yapılmış, belgelerin metinleri filolojik yöntemlere göre tespit edilmiştir.

Çalışma “Giriş” bölümü dâhil dört bölümden oluşmaktadır: Birinci Bölümde Türkistan Hanlıklarının tarihi, sosyal ve kültürel yapısı, demografik yapısı hakkında ana hatları ile bilgi verilmiş, Hive ve Hokand başta olmak üzere Türkistan Hanlıkları yazışmalarının araştırılması tarihi ve belgelerin hanlıklara ve türlerine göre

dağılımına bağılı olarak genel bir değerlendirmesi yapılmaya çalışılmıştır. Bu bölümde türlerine ve ait olduğu hanlıklara göre yarlık ve bitiklerin dil ve üslup özellikleri üzerinde durulmuştur. Tezin nc Bölümü yarlık ve bitiklerin yazıçevrimli metinlerine ayrılmıştır. Bunlar hanlıklara göre yapılan iki büyük sınıflamaya tbi tutulularak, içeriye ve dışarıya yazılan hanlık evrakı kronolojik olarak türlerine göre ayrılarak ortaya konmuştur. Çalışmamıza Türkistan hanlıkları yazışmalarının dışında farklı dönemlere ait olmaları ve Türkistan hanlıklarının belgelerinin söz varlığı ve üslubunun birleşen ve ayrışan yönlerini ortaya koymak açısından Emir Timür'n ve şeybaniler döneminden 'Abdu'l-laşif Hn'ın yarlığını da ekledik.

İnceleme için elimizde bulunan Türkistan hanlıkları yazışmaları yazılış sebeplerine göre birkaç tre bölünür. Tezde bu devlet evrakı

İ Yazışmalar

Yarlıklar

Hükm-i Hmynlar, İneyet-nameler, Emr-i 'liler

Dış Yazışmalar

Bitikler

Tezimizin büyük bir kısmını oluşturan yarlıklar Türk yazışma geleneğinde büyük önem taşımaktadır. *Yarlığ* kelimesinin etimolojisi üzerinde bilim adamları durmuştur (Bkz. TMEN IV1849). Bu bakımdan tezde sözcüğün kökeni üzerinde bir fikir ve kanaat önerilmemiştir.

Türkistan hanlıkları yazışma evrakı türlerine bağılı olarak yapılan tasnife göre kısaltılarak kodlanmıştır. Her bir belgenin yazıçevrimli metninden önce bulunduğu yer, tarihi ve yazıldığı yer, dili, türü, konusu ve verildiği kişi/kişileri tanımlayan kısa

tanımları, belgenin özellikleri ile varsa üzerinde bugüne kadar yapılan çalışmaları belirten bir belge tanıtma kısmına yer verilmiştir. Meselâ,

HY-T 7. Seyyid İlbars Muhammed Bahâdur Han Yarığı H. 1140 /M. 1727

Bulunduğı Yer: Hive İçen Kale Arşivi, KP 1362.

Tarihi ve yeri: H. 1140 rabî' u 'ş-şâni / M. 1727 Kasım, koyun yılı; Hive [: hicrî miñg tağı yüz kırk-da ve dâru 's-salţana-i ħîvağ vilâyetinde ve koy yılında ve rabî' u 'ş-şâni ayı].

Dili: Türkçe

Türü : Soyurgal yarık.

Hakkında: Hive Hanı Seyyid İlbars Muhammed'den Peygamberimiz Muhammed hazretlerinin evladları Nedr şeyh ve Tursun şeyh ve Laţif şeyh ve Muhammed Emîn şeyh ve Dur-Muhammed ve onların kardeşleri ve oğullarının önceki padişahın vergilerden muaf etmek için onlara yazdığı emirlerin tekrardan padişahın onaylamasını istemişlerdir. Yeni verilen nişan, soyurgal yarık yetkisinde olup, onların mülkünden tüm vergi ve yükümlülüklerin muaf olmasını sağlıyor. Belge, saraydaki kâtip ve yetkililerin söz konusu kişilerin işlerine karışmasını yasaklıyor. Bu kişilerin ekinlerinden *kazu*, *kaçu*, *haşar*, *bigar* gibi vergi türlerinin alınması ve ipeklerindin vergi alınması da buna dâhildir. Ticaret amacıyla gittikleri yerlerde *biy*, *karavul*, *çihilyekçi*, *dervazaban*, *kütvellerin* onlardan *bac*, *tamga* gibi vergi türlerinden her hangi birini dahi almasına izin vermiyor. Yurdun gelişmesi için dua ve ibadetlerini rahatça yapabilmeleri için, bu imtiyazların dışında yukarıda adları geçen şeyhleri sarayın mali vergi ve yükümlülüklerinden, devlet vergilerinden dahi muaf etmiştir.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında, badem şeklindedir: *İlbars Muḥammed Bahādur Ḥan* yazısı vardır. Mürekkeple, Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 21x34 sm. Belge daha kalın kâğıda yapıştırılmıştır. Belge kötü korunmuştur, kenarlarına, hatta yazıya dahi kurt tarafından zarar verilmiştir. Bazı yerleri silinmiş ve lekelenmiştir.

Yayımlar: Kerimov (2007: 98-99 No: Y-i 3 tanıtması, tb: 207)

Tezimizin “Dizin” bölümünde, metinlerin gramatikal dizini hazırlanmış, sözcüklerin Türkiye Türkçesindeki karşılıkları verilmiştir. “Kişi, Boy, Ulus Adları Dizini” ve “Yer-Su Adları Dizini” genel dizinden ayrı olarak hazırlanmıştır. Bu bölümde, evrakın nitelik özelliğine bağlı olarak terim değerindeki sözcük ve ibarelerin genel dizin içinde dağılıp kaybolmasını önlemek için ayrı bir “Terimler Dizini” hazırlanmıştır.

1. Bölüm **Türkistan Hanlıkları Yazışmaları**

1.1. **Türkistan Hanlıkları**

Emir Timür'ün ölümüyle (1405) parçalanan büyük Timür devleti bir süre onun varisleri tarafından yönetilmiştir. Ancak bitmeyen iç savaşlar bölgenin bölünmesine sebep olmuştur. XV. yüzyılda Timür soylu olan Babür Şah merkezleşmiş büyük bir devlet kurmak için çok uğraşmıştır. Ancak Özbeklerden olan Şeybanîler buna engel olmuştur. Neticede Türkistan'da ortaya üç hanlık çıkmıştır. Buhara, Hive, Hokand hanlıkları bölgeyi yönetmeye başlamıştır.

Hive Hanlığı

Türkistan'da Şeybanîler egemenliği başladıktan sonra, onların soyundan olan İlbars Han 1511 yılında Hive Hanlığını kurmuştur (Bobobekov, 2007: 151) Bu dönemde Harezm'de Safevîlere karşı halk ayaklanmış durumundaydı. Ürgenç, Hive, Kat, Tirsek gibi büyük şehirlerden Safevîlere çıkarmaya muvaffak olan İlbars Han hanlığın sınırlarını da genişletmiştir. İlbars Han'ın ölümünden sonra ortalık karışmıştır. Bu karışık durumdan istifade eden Buhara Hanı II. Abdullha 1593 yılında Hive'yi almıştır. Ancak Buhara'daki iç savaşlar sonucunda Hive 1598 yılında bağımsız bir hanlık olmayı başarmıştır. Tahta geçen Arap Muhammed Han hanlıktaki iç savaşları sürekli güçle bastırmıştır. Onun oğulları Habeş ve İlbars Hanlar da tahta geçmek için birbirleriyle savaşmışlardır. Hanlık tahtına zorla geçen oğlu İlbars Han'ın bu yolda babası Arap Muhammed Han'ı da gözü görmemiştir. Babasını Kumkaleye hapseden İlbars Han'ı çok geçmeden babasının yandaşlarından amcası İsfendiyar Han Türkmenlerin yardımıyla yenmiştir. Tahta geçmesinde Türkmenlerin desteği olduğu için İsfendiyar Han her zaman Türkmen üst düzey

kişileriyle danışarak hanlığı yönetmiştir. Onun döneminde ahali vergilerden zorluk çekmiş, babasının ölümünde İsfendiyar bazı Özbek uruğlarına karşı olumsuz siyaseti ayaklanmalara yol açmıştır. Saraydakiler de İsfendiyar Han'a karşı Abu'l-Gazi Bahadur Han'ı hazırlamaya başlamıştır. 1645 yılında Abu'l-Gazi Bahadur Han tahta geçmiştir. Onun döneminde 1645-1663 iç savaşlar yok olmuş, hanlık yavaştan kendine gelmeye başlamıştır. Ancak ağır hastalığa yakalanan Abu'l-Gazi Bahadur Han hanlık görevini oğlu Anuşa Han'a teslim eder. Büyük tarihçi ve tabip olan Abu'l-Gazi Han dönemi böylelikle sona erer. Anuşa Han döneminde Hive Hanlığının sınırları genişlemiştir. Ancak hep var olan iç savaşlar artmıştır. 1714 yılında Hive'de Şir Gazi Han dönemi başlamıştır. Şir Gazi Han döneminin en önemli yeri Rus çarı 1. Peter'in Türkistan bölgesine girmeye çalışmasına karşı durabilmesidir. Amuderya boylarına araştırma grubu gönderen Rus tarafı oraya kale kurmaya başlamış, bu ise Hive Hanlığının emniyeti için büyük bir tehlike başlamıştı. Şir Gazi Han araştırmaya gelen grubu kurnazca bir planla kendisinin şehrin dışında bulunan yazlığında misafir etmiş, ziyafetin sonunda ise hepsini kılıçtan geçirmiş, böylelikle Rusların Türkistan'a girmek için gösterdiği çabaları yok edilmiştir.

Meşhed'i alması şerefine medrese yaptırırken Meşhet'ten gelen kullar tarafından öldürülen Şir Gazi Han dönemi sonlanmıştır. Tahta geçen İlbars Han (1728-1740) yönetiminde hanlıkta biraz barış hüküm sürmüştür. Ancak bu uzun devam etmemiş, Afşar uruğundan olan Safevî Şah'ı Nadir Şah 1740 yılında Hive'yi almıştır. Bu dönemde Türkmenler Horasan'a göçmüştür. Sürekli savaşların sürdüğü bu hanlıkta 1763 yılında Kongıratlar tahta geçmiştir. 1804 yılında hanlık tamamen Kongırat Özbeklerinin eline geçmiştir. Hive hanlığı tarihindeki en iyi yönetimlerden olan Muhammed Rahim I döneminde hanlığın sınırları genişlemiş, hanlıkta yenilikler

yapılmıştır. Ancak ondan sonra tahta geçen Allah Kulu Han döneminde halka zulmetmek çoğalmıştır. Öte yandan hanlıkta iç ve dış ticaret gelişmiş, kervansaraylar, kapalı pazarlar, havuzlar yapılmıştır.

Muhammed Emin Han (1846-1855) ve onun ardından tahta geçen Abdulla Han (1855-1863) döneminde ne yazık ki hanlıkta iç savaşlar artmış, 1863-1910 yıllarında tahta gecen Muhammed Rahim Han II döneminde Çarlık Rusyası hanlığı tamamen eline geçirmiştir.

Hive hanlığı beylik ve eyalet sistemiyle yönetilmiştir. Sarayın en önemli kişileri mihter, kuşbeyi, divanbeyi olmuştur.

Halk hayvancılık ve ziraatle uğraşmıştır. Sulama işleri tamamen hanlığın elinde olmuştur. Yer sahipleri de üst düzey kişilerden olup, çiftçiler onların yerinde çalışmıştır.

Başkent Hive mimarî yapıları bakımından da zengin bir şehir olmuştur. İç ve dış kaleler yapılmıştır; şehirde bir bütün mimarî yapı ortaya çıkmıştır ki bu Türkistan'da bugüne kadar tektir.

Hokand Hanlığı

1709 yılı Fergana vadisinde Çadak hâceleri ayaklanır. Mingler (Binler) uruğundan olan Şehruh biy Çadak hâceleri yardımıyla Fergana vadisinde Buhara emirliğinden bağımsız bir mevkiyi elde edip, 1709 yılı Hokand Hanlığının temelini attı. Hanlığı başta Hokand, Nemengan, Margilan, Kanibadem, İsfara ve onların etrafındaki köyler oluşturmuştur. Şahruh biy 1721 yılında vefat ettikten sonra Hanlığın başına onun büyük oğlu Abdurahim biy gelir. Onun egemenlik döneminde (1721-1733) ilk Andican'ı sonra da Hocend, daha sonra da Semerkant ve Keneges

beyliklerini kuşatmaya çalıştı. Ama Hocend'de hasta olan Abdurahim biy sonradan akıl sağlığını yitirmiştir. Sonunda suikast yapıldı ve han öldürüldü. Ondan Erdenebek adında bir oğul ve üç kız kalmıştı. Ancak onun tahtına oğlu değil, kardeşi Abdukarim biy çıktı. (Bobobekov, 1996: 52)

Abdukaram biy döneminde (1733-1750) başkent Tepekorgan'dan Hokand'a taşınmıştır. 1746 yılında Kalmuklar Fergana'ya saldırırlar. Saldırıların neticesinde Oş, Andican, Margilan şehirlerini ele geçirdiler ve Hokand'ı kuşattılar. Kalmuklara karşı en çok direnen Kıpçaklar olmuştur. Hokanlılara yardıma gelen Fazil biyin ordusu yardımıyla Kalmuklar Hokand'dan tamamen çıkarılabılmıştır. Abdukaram biy vefat ettikten sonra (1750), taht için şehzadeler arasında sürekli iç savaşlar olmuştur. Bu süre 1770 yılına kadar devam etmiştir.

1769-1770 yılında tahta Abdukaram biyin torunu Narbuta biy geçer. Narbuta biyin döneminde (1770-1800/01) Çüst ve Nemengan biyelerinin bağımsızlık için ayaklanmalarını bastırmıştır. Han, ayaklanmaya neden olan Hocend biyini de yenmiş ve şehrin tamamen kendine itaat etmesini sağlamıştır. Ancak Oratepe şehri yine Buhara'nın içinde kalır.

1784 yılında Hocend biyi Han Hoca yardımıyla Yunus Hoca Taşkent'te egemenliğini sağlar ve onu bağımsız bir devlet olarak ilan eder.

Hokand hanı Narbuta biy 1798 yılında Taşkent'e karşı Han Hoca önderliğinde ordu gönderir, ama Hokanlılar yenilir ve Han Hoca esir olarak ele geçirilir. Ancak Yunus Hoca onu daha önceki hizmetlerine rağmen öldürür.

Narbuta biy döneminde Hokand Hanlığı bağımsız, güçlü bir devlete dönüşür. Hatta onu Çin bile devlet olarak tanır. Yurtta sulama kanalları yapılmış, ticaret ve esnafılık, ziraat gelişmiştir, yurt genelinde ucuzluk olmuş, halk için de birçok

kolaylıklar sağlanmıştır. Ticarete bozuk demir paralara ihtiyaç olmuştur, bu yüzden Narbuta biy döneminde demir bozuk paralar da basılmıştır. Narbuta biy vefatından sonra (1800/1801) tahta onun büyük oğlu Alimbek geçer. Alimbek zamanında (1800/1801-1810) Hokand'ın siyasî iktidarı daha da güçlendi. Askerî alanda yenilikler yapıp, devletin gücüne güç kattı, Ahengeran vahası, Taşkent, Çimkent, Sayram şehirleriyle sınırını genişletti. Dış ülkelerle ticaret çok gelişti. Alim han devletini 1805 yılında resmen Hokand Hanlığı olarak ilan etti ve kendisi “Han” unvanını aldı. Alim Han'ın merkez devlet kurma yolundaki emin adımları onun etrafındakileri rahatsız etmiştir ve o seferdeyken “Alim Han Taşkent'te öldü” diye dedikodular çıkarıp, kardeşi Ömer bik'i tahta çıkarırlar. Bunlardan haberi olan Alim Han Hokand'a yola çıkar. Ama “Altın Kuş” denen yerde Kambar Mirze yanındakilerle Alim han'ı silahla vurarak öldürmüştür. Alim Han hayattayken kardeşi Ömer bik'e Margilan hâkimliğini vermiştir ve 1808 yılında dayısı Rahman Kulıbay'ın kızı Mahlarayım (Nadirebegim) ile evlendirmişti.

Ömer Han, döneminde (1810-1822) hanlığın bağımsızlığını korumak ve sınırlarını genişletmek için bir takım gelişmelerde bulundu. 1815 yılında Ömer Han Türkistan'ı, 1817 yılında ise Oratepe'yi sınırları içine kattı. Sirderya boyundaki yerlerde Yenikorgan, Jülek, Kamışkorgan, Akmescit, Koşkorgan adında birçok askerî bölgeler yaptı. Bu yerler Hive, Buhara, Taşkent şehirlerini Orenburg tarafından Rusya ile bağlayan önemli bir ticarî yol üzerinde idi. Bunların dışında sulama kanalları, mescit ve medreseler yapılmıştır. Hokand, Taşkent, Türkistan, Çimkent, Sayram, Evliya Ata'da (şimdiki Taras) mescit ve medreseler kurulmuştur. 1821 yılında Çimkent ve Sayram'daki ayaklanmalar bastırılmıştır. Hokand Hanlığının sınırlarının genişlemesiyle birlikte onu dış tehlikelerden korumak, hanlığı

güçlendirmek, devleyn üst seviye kişilerinin haklarını korumak gibi işleri de gerçekleştirmiştir. Ömer Han Hokand şehrindeki cami mescidinin ilk temelini attığı için ona “Emir ul-müslimin” unvanı verilmiştir. Ömer Han döneminde Hokand Hanlığı tam anlamıyla fen, edebiyat, musikî, sanat merkezine dönüştü. Bu işlerde ona en büyük manevî desteği sevgili karısı, meşhur şair Nadirebegim, diğer adıyla Mahlarayım’ın hizmeti büyük olmuştur. Ömer Hanın kendisi de bazen Türkçe ve Farsça şiirler yazmış, Emirî mahlasını kullanmıştır. (Bobobekov 2007 154)

Ömer Handan sonra (1822) onun oğlu Muhammed Ali Han tahta geçer. Tahta geçtiği zamanda yaşı çok küçük (12) olduğundan ilk sıralar devleti yönetmekte ona annesi Nadirebegim yardım etmiştir. Muhammed Ali Han sınırları bayağı genişlettiği için “Gazi” unvanını almıştır. Bu dönemde hanlıkta sulama işleri gelişmiştir. Taşkent yakınlarında Han Arık Kanalı yapılmıştır. Ancak bu dönemde Türkistan’ın diğer hanlıklarından biri olan Buhara Hanlığıyla ilişkiler kötüye gitmiştir. Buhara Hanı Emir Nasrulla Han Fergana bölgesinin verimli yerlerini ele geçirmek için Hokand Hanlığına saldırmıştır. 1840 yılındaki iki hanlık arasındaki savaşın sonucunda Muhammed Ali Han yenilmiştir. Hocend’i ona vermeye ve kendisini onun naibi olarak kabul etmeye razı olmuştur. 1841 yılında Muhammed Ali kardeşi için tahttan vazgeçmiştir. Buna duyan Emir Nasrulla Han hemen Hokand’a tekrar saldırır ve Muhammed Ali, kardeşi, annesi şair Nadirebegim’i katlettirir. Sonuç olarak Hokand Buhara Hanlığının bir parçası olarak Buhara Hanının tayin ettiği kişi tarafından yönetilmeye başlanır. Ancak çok geçmeden 1842 yılında yüksek vergilere dayanamayan Hokand halkı ayaklanır ve Emir Nasrulla Hanı öldürürler. Narbuta biyin kardeşi olan Hacibeyin oğlu Şir Ali’yi han olarak ilan ederler.

Bunu duyan Buhara emiri Hokand'a tekrardan saldırıp onu kuşatmıştır. Kırkinci gün Buhara'ya saldıran Hive Hanı Allah Kulu'yı duyan Buhara emiri Hokand'ı bırakıp Buhara'ya geri dönmeye mecbur kalmıştır. Böylece Hokand bağımsız kalmıştır.

Şir Ali Hanın tahta çıkmasına çok yardım eden, Buhara hanı emir Nasrullahana karşı durmasında ortaklık yapan Kıpçaklardan olan Musulmankul'a binbaşı görevi verilmiştir. Binbaşılık Hokand Hanlığında üst düzey askerî unvandır, yöneticilik yönünden handan sonraki kişidir. Musulmankul esasen askerî işlerle ilgilenmiştir ve orduyu Kıpçak askerlerle doldurmuştur. Şir Ali Han döneminde de yüksek vergilerden sıkılan halk yine ayaklanır. Önce Murat Han sonra Hudayar Han tahta geçmiştir. Sonradan tahta geçen Malla Hanı öldürdüler ve yerine Şahmurat biy Hokandı eline almıştır. Bunun gibi yönetimin sürekli el değiştirmesi dış güçlere iyi gelmiştir. 1853-1865 yıllarında Akmescit, Tokmak, Pişpak, Evliya ata, Türkistan, Çimkent, Taşkent ve onun etrafını Çarlık Rusyası ele geçirdi. Bir süre sonra Hokand Hanlığı tamamen Ruslara tâbi oldu.

Hanlığın hududu ve etnik yapısı. Hokand Hanlığının XIX yüzyılın birinci yarısında kuzeyde Rusya, batıda Hive ve Buharay, güneyde Karategin, Darbaz, Kolab, doğuda Doğu Türkistan ile sınırı vardı. Hokand Hanlığı aşağıdaki şehir ve illerden oluşmuştur: Sirderyanın sol sahiliyle Karategin arasındaki Hokand ili; Sirderyanın sağ sahilinden Alatau'a kadar olan NemengAn ili; Hocend şehri; Hocend ile Taşkent aralığındaki Oratepe ili.

Hokand Hanlığının esas nüfusunu Özbekler teşkil etse de, onların yanı sıra Tacikler, Kırgızlar, Kazaklar, Uygurlar ve Karakalpaklar da yaşamıştır. Yerleşik halklar Özbekler ve Tacikler olmuştur.

Hokand Hanlığında da Türkistan'ın diğer Hanlıklarında olduğu gibi Han mutlak egemendir, onun hukuku sınırsızdır. Saraydaki üst düzey görevdekiler çok fazladır. Binbaşı, atalık, şeyhulislam, kazikelan, kuşbeği, mihter, pervaneci, nakip, dadhah, eşik ağası, inak, şigavul, toksaba, mirahor, karavulbeği ve bunun gibi yine birçok üst görevdeki kişiler olmuştur. Hacikelan, nakip, mirasad, sadr, sudur, urak görevlerinde sadece Hz. Muhammed ve dört halifenin nesebinden olanların çalışmasına izin verilmiştir.(Bababekov 2006: 74)

Hokand Hanlığının dış ilişkileri çoğunlukla Buhara, Hive, İran, Afganistan, Hindistan, Kaşgar, Çin ve Rusya ile ticaret amacıyla olmuştur. Hokand Hanlığı dışarıya kuru meyve, yün, deri, ipek, halı, pamuk ve ipek kumaşları satmıştır. Dışarıdan ise çeşit çeşit metal eşyaları, şeker ve başka eşyalar ithal etmiştir.

Buhara Hanlığı

1556 yılında Barak Hanın ölümünden sonra Abdulla Han, Barak Hanın oğlu Baysultan'a karşı savaşmış onu yener ve 1557 yılında Buhara'yı ele geçirir. 1560 yılında Mavereünnehr'in başkenti Semerkant'tan Buhara'ya değiştirilmiştir. Merkezi Buhara olan bu devlete Buhara Hanlığı adı verilmeye başlandı. Abdulla Han döneminde siyasî merkez tamamen Buhara'ya taşınmıştır. Abdulla Han, Şeybanî'den sonra parçalanan birçok illeri birleştirerek yine yeniden büyük merkez bir devleti kurmuştur. Hatta üç kez denedikten sonra Hive'yi (Harezmi) sınırları içine katmayı başarmıştır. Ancak Abdulla Hanın ölümünden sonra Hive yine kendi bağımsızlığına kavuşmuştur. Abdulla Hanın ölümünden sonra Kazak sultanları Türkistan, Taşkent, Andican ve Semerkandı ele geçirmiştir. Buhara Hanlığı tahtına çıkmak için Şeybanîlerin nesebinden kimse kalmamıştı. 1554 yılında Rusların Astrahan'daki

savaşından kaçıp Buhara'ya yerleşen Canibek Sultanın han olarak tahta çıkmasını istemişlerdir. Canibek Sultan Abdulla Hanın kız kardeşi ile evli olduğundan han ailesine mensup olarak görülmüştür. Buhara'daki emirler tahta çıkmaktan vazgeçen Canibek Sultan'ın büyük oğlu Dinmuhammed'in han olmasını istemişlerdir. O esnada şehir dışında olan Dinmuhammed Buhara'ya gelirken yolda vefat etmiştir. Bundan sonra emirler onun erkek kardeşi, yani Canibek Sultan'ın ikinci oğlu Bakimuhammed'i han olarak tahta çıkarmışlardır. Onun erkek kardeşi Velimuhammed'i ise veliaht ilan edip, onu Belh şehrine naip olarak gönderirler.

Böylece Mavereünnehr'de yeni sülale tahta geçmiştir. Aştarhan Hanedanı olarak tarihe geçen bu sülalenin diğer adı da Canibek Sultan'ın neslinden olduğu için Canoğulları olmuştur. bakimuhammed döneminde Buhara hanlığına Andican ve Semerkant da dahil olmuştur. bakimuhammed'in vefatından sonra onun yerine geçen kardeşi Velimuhammed'i sevmeyen saray ehli İmam Kulı Han'ı tahta geçirmiştir. 1613 yılında Kazakları yenerek hanlığı güçlendiren İmam Kulı Han Taşkent'i de almayı başarmıştır. Ancak saraydakiler yine baş kaldırıp, onun yerine oğlu Abdülaziz Han'ı tahta çıkarmışlar. Bu esnada hanlıkta savaşlar çoğalmış, Abdülaziz de yaşlandığı için kardeşine görevini verip Mekke'ye gider ve orada vefat eder. Kardeşi Subhankulı Han yönetiminde de hanlık çok ağır günlerini baştan geçirmiştir. Özellikle her tarafta saldıran düşmanları hanlık halkını ve sarayı çok yormuştur. Subhankulı'dan sonra tahta geçen oğlu Ubaydulla Han döneminde de durum aynı olmuş, neticede hanlık bölünmeye başlamıştır. Saraydaki üst düzey kişilerin ve dini liderlerin iş birliğiyle öldürülen Ubaydulla Han yerine Abulfayz Han han olmuştur. Ancak o sadece adı üstünde handı, hanlığı yönetenler ise saray ehli olmuştur. 1740 yılında Safevi şahı Nadir Şah'ın eline geçmiş ve onun vefatına kadar tabi olmuştur.

bu dönemde Buhara'yı atalık (naip) yönetmiştir. Abulfayz Han'dan sonra tahta onun oğlu Abdülmumin, Abdulla III geçmiştir. Böylece sürekli iç savaflara maruz kalan Buhara hanlığının kısmeti Türkistan'ın diğer hanlıklarında olduğu gibi Çarlık Rusyasının bölgeye saldırmasıyla son bulmuştur.

Hanlıkta en iyi kalitede kağıt yapılmıştır. Bunun başında Abdülaziz Han'ın ta kendisi olmuştur. Hanlıkta bunun dışında ipek ve deri çoğalmış, ticarete büyük yer kaplamıştır. Aslında Buhara hanlığı Timürlü dönemindeki sistemle yönetilmiştir. Saraydaki en büyük mevki atalıklar olmuştur. Hanlıkta Özbek uruğ adlarını alan yer adları çoğalmıştır. Örneğin, Kongırat, Kıpçak, Mangıt.

Hanlıkta dini liderler çok büyük imtiyazlara sahip olmuştur. Hive gibi Buhara'nın medreselerinin ünü çok uzaklara kadar gitmiştir.

1.2. Türkistan Hanlıkları Yazışmaları Araştırılması Tarihi

Bir milletin tarihini öğrenmekte yazılı belgeler ilk kaynak olma değerini taşır. Türkistan'ın tarihi de aynı şekilde bu coğrafyada yazılan tarihî belgelerle açığa kavuşur. Türkistan coğrafyasının bir parçası olan bağımsız Özbekistan Cumhuriyeti'nin arşiv ve müzeleri onun tarihini yansıtan belgelerle zenginliğini korumaktadır. Bugün 150 binden fazla belgeye ev sahipliğinin yapıyor olması bunun ispatıdır (Çehoviç 1969: 75).

Bu belgelerin en önemli kısmı Özbekistan Merkez Arşivi'ndedir. Bunun dışında Özbekistan Bilimler Akademisi'nin Ebu Reyhan Biruni Adındaki Fondu'nun Elyazmaları Arşivi'ndeki belgeler de bilim adamlarına hizmet etmektedir. Buhara Emirliği, Hive Hanlığına ait belgeler, vakıf belgeleri, yarlıklar, yer su tahsisine ait belgeler bunlara örnek olabilir. Bu belgeler Türkçe, Farsça ve Arapçadır.

İlk olarak 1859 yılında Hive hanı Allah-kulı Han'ın tarhanlık yarığının neşredilmesiyle elyazmalarını okuma, neşretme, yayınlama çalışmaları başlamıştır. Neşre hazırlayan Velyaminov-Zernov olmuştur. Ekim Devrimi'ne kadar dergi ve gazetelerde Buhara ve Hokand hanlıklarına ait yarıklar neşredilmiştir. Bu işlerin başta gelen isimlerinden B. B. Radlov, N. G. Mallitskiy, B. B. Bartold, B. Kallaur, A. Lomakin, I. A. Belyayev, A. A. Semenov, A. L. Kun, N. P. Ostroumov'ler olmuştur. Geçtiğimiz yüzyıl Türkistan hanlıklarına ait belgelerin çalışılması ve neşredilmesi için çok önemli bir dönem olmuştur. P. P. İvanov, F. B. Rostopçin, R. N. Nabiyev, A. L. Troyetskaya, M. Y. Yuldaşev, A. A. Molçanov, S. A. Volin, F. I. Rubinşteyn, R. G. Mukminova, O. D. Çehoviç, A. B. Vildanova ve başkalarının çaba ve emekleri sonucunda arşivlerimizde bulunup da açığa çıkmayı bekleyen önemli belgelerimiz neşredilmiş, çalışılmıştır. Bunun dışında 2003 yılında Özbekistan Bilimler Akademisi'nin Ebu Reyhan Biruni Adındaki Fondu'ndaki tüm yarıklar A. Urunbayev, G. Jurayeva, S. Gulamovlar tarafından toplanıp katalog hâlinde neşredilmiştir. 2007 yılında ise Elyar Karimov *Hive Hanlığının yarıkları ve kadılık Belgeleri* (XVII-XXyy. başları) adı altında belgeleri neşre hazırlamıştır. Son olarak bu konuyu çalışanlardan Indiana Üniversitesi'nden Yuri Bregel (2007) ve onun öğrencisi William Wood (2003) olmuştur. Her ikisi de Hive hanlığı belgelerini çalışmıştır. Hive hanlığının bilim adamlarınca bu kadar çok tercih edilmesinin sebeplerinden biri ise hanlığın yazışma dilinin tamamen Türkçe olması ve bu hanlık arşivinin bugüne kadar iyi korunmasıdır.

1.3. Türkistan Hanlıkları Yazışmaları

Türkistan hanlıkları yazışmaları bize sarayın yazışma geleneğinden haber verir. Bu yazışmalar üslup, söz varlığı açısından birbirlerini andırsa da kendine özgü özellikleri hep olmuştur. Yazılış amacına göre birkaç türe ayırdığımız Türkistan hanlıkları yazışmaları devam eden yazışma geleneklerine uygun bir şekilde yazılmış, kalıplaşmış, şekil açısından belli bir şekle sahip olmuştur. Bu ise milletin tarihi bakımından oldukça önemlidir. Timürlü dönemi, Şeybanî döneminden örnek olarak koyduğumuz yazışmalar, yönetimler değişse de Türk yazışma geleneğinin hep var olduğunun bir göstergesidir. Türkistan hanlıkları yazışmalarının hanlıklar arası bazı farklılaşan küçük özelliklerinin olması ise onların demografik, siyasî, coğrafi özellikleri ile bağlıdır.

Timürlüler Döneminden Bir Örnek

TY-T 1. Emîr Timur Muḥammed Bahâdur Ḥan Ḥükm-i Hümâyûnı

H. 780/ M. 1378-1379

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi Dosya 44, Envantar 5.

Tarihi ve yeri: H. 780/M. 1378-79;

Dili: Türkçe.

Türü : Tarhanlık yarlığı.

Hakkında: İnaç, atalık, toksavul, çağdavul, udayçı, ilçi, yolçı kuşçı, alıgdâr, taḥşildâr, şâhib-daḥl gibi görevli kişilerin belgede adı geçen, imtiyaz verilen kişilerden vergi almasını yasaklıyor.

Belgenin özellikleri: Mühür, belgenin ön kısmında, badem şeklinde; 5,5x4,5 sm. Emîr Timür b. Tarağay Bahâdur. Mürekkeple, Nestalik yazısıyla Semerkant kâğıdına yazılmıştır. 48x29 sm.; 11 satırdan oluşuyor.

Üzerinde yapılan çalışmalar: N. Ostroumov (1910: 255 belgenin tanımı, Rus diline çevirisi), Mannonov, Ostonova, Gulamov (1996: 99-115. Nolu belge tanımı, Çağdaş Özbekçeye çevirisi, tıpkıbasımı), Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007: 14, 15; 6. Nolu belge tanımı; t.b. 6a,b;).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşûr emîr timür muhammed bahâdur han sözü
2. hük-m-i hümayûn-ı cihân penâhî boldı kim qadîmu'l-eyyâm-dın ilâ hâzâ'l-hengâm
3. ta'zîm ve tevkîr-i evlâd-ı seyyid-i kâ'inât hülâşa-i zübde-i mevcûdât ehl-i hükümet
4. pâdşâh-lar-ğa sâir ehl-i islâmğa vâcib ve lâzım irdi bu vechdin hükâm-ı zü'l-ihtirâm mâ-takaddümları-ğa evlâd-ı
5. abû müslim-ni cemî' -i teklifâtdın soy ve merfû' u'l-ķalem kılıp nişân-ı mübâreklerini birgen irkenler biz hem be-destûr-ı sâbık bu evlâdnı

6. eṭrāf-ı ḥusrevāne birle ser-efrāz ve merḥamet kılduḡ kim ança
 ʿameldārlar-ge miṣl-i inaḡlar¹ ve atalıḡlar ve toḡsavullar ve
 ʧaḡdavullar
7. ve udayçılar ve ilçiler ve yolçılar ve ḡuşçılar ve tamām alıḡdār
 ve cemīʿ taḡşildārlar ve şāhib- daḡllarge dāru ʿs-salṡana-i vilāyet-i
8. ḡvārezmde ḡavāle-gerdürler miṣl-i aḡa ve erbāb ve ḡayrihum bu
 ʿināyet-nāme-i yarlıḡ alar-ḡa manzūr bolḡaç kemā ḡaḡḡihum
9. bu evlādlarınḡ bī-vācib-i ʿizzet ü ikrāmılarını barcā kiltürüp
 alarḡa ḡiç vechdin sebeb-i taṡdīʿ vü āzār bu cemāʿ a
10. bolmasunlar ve ʿale ʿl-ḡuşuş ehl-i ḡuzā ve muḡtesib-i nikāḡhāne
 ve muḡtesibāne ṡaleb kılmāsınlar alarınıḡ özleridin ehl-i şalāḡları
 ḡāzī bolup
11. tebliḡ-i eḡkām-ı şerʿ iyye kılsınlar āferīde-i alardın bāzārda ve
 yolda ḡarc ve bāc ṡaleb kılmāsınlar tā ki laʿnet...ḡa giriftār
 bolmaḡaylar tiḡ ḡükm-i ʿālī bitildi 780

Şeybaniler Döneminden Bir Örnek

ŞY-T 1. Abu ʿl-ḡāzī ʿAbdu ʿl-laṡif ḡan Yarlıḡı H. 950/M. 1543

Bulunduḡu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler
 Akademisi Doḡu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi Dosya 71,
 Envantar 551^a.

Tarihi ve yeri: H. 780/M. 1378-79;

¹ Yazmada ʿinaḡlar olarak yazılı; ancak *maḡ* için yanlış yazım olmalı.

Dili: Türkçe.

Türü : ‘Abdu’l-laṭīf ḥan Şeybanī tarhanlık yarlığı.

Hakkında: Hoca Ahrar’ın torunu Muhammed Yahya’nın Semerkant ve etrafındaki mülklerini vergiden muafiyet. Māl-ı dehdū ḥarc ḥarācāt ‘avārīzāt biḡār ḥaşar dehdū dehdū-yāzdeh ve savrı2 ve meded-i ṭoyāne ve fetḥāne gibi vergiler buna dâhildir. Yarlık ilgili görevdeki kişilere bu kişinin işlerine karışılmasını ve her yıl yeni nişan ve yönetmelik talep edilmesini yasaklıyor. Vakıf gayrimenkulleri listesi belgenin arka tarafında üç sütun hâlinde yazılıdır.

Belgenin özellikleri: Nestalik yazısıyla, Kuran’dan alıntı ayetler altın suyuyla yazılmıştır. Semerkant kâğıdı, 100x28,5 sm, 25 satır. Hadis ve ayetler, *biz*, *siz* zamirleri ve yarlığın verildiği kişinin adı kırmızı mürekkep ile.

Belgenin ön tarafındaki birinci mühür 6,8x6,2 sm büyüklüğünde, **abu’l-gāzī ‘abdu’l-laṭīf ḥan bin küçkünçi ḥan** sözleri yazılıdır. İkinci mühür 4,7 sm büyüklüğünde, **‘abdu’l-laṭīf ḥan bin küçkünçi ḥan** 94? yazısını okutuyor. Üçüncü mühür ise 1,8 sm büyüklüğündedir, yazısı okunmuyor. Belgenin arka sayfasında altı mühür var, yazıları okunmaz durumda.

Yayımlar: O. D. Çehoviç (1974:37, 47, 311-315 belgenin tanımı, Rus diline çevirisi, belgenin tıpkı basımı), Urunbayev, Curayeva,

2 **savrı** ‘hediye’ < Mo. > F. *sāvurī*, Bkz. TMEN I 211.

Gulamov (2007:57, 58, 100. Nolu belge tanımı; t.b. 100a,b,v,g, 100a arka yüz, 100b arka yüz).

1. hüve'l-ganî
2. bismillâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm
3. abu'l-gâzi ' abdu'l-laṭîf ḥan sözüimiz
4. felek-ref at kâmkâr qarındaş sulṭânlar bilen kamer-tal< at>
5. ferzendlerğa ve şâhib-tedbîr bâ-i' tibâr bikler taqı rüşen-zamîr
6. emânet-şî'âr vezîrler-ge oñg sol içki taşqı külli ḥaşşa mülâzım- lar bilen zâbiṭ ' ameldâr alıg-dârlarğa
7. ma' lûm bolsun kim ol zamândın beri kim sa' âdet şubḥı-nıñg tebâşiri ' inâyet-i ezeli meṭâli' idin ṭâli'
8. bolup tururda el-evkât-ı hudâṭ ṭâyifesidin kim **inne evliyâhullâhu lâ ḥavfe lehum ve lehum yahzanûn³**
9. kisveti turur ve vellât zümre-sidin kim **ulâike 'alâ huden min rabbihim ve ulâike humu'l-muflihûn⁴** alar şıfatı irür devlet nûrın iktibâs
10. ve ' aẓamet ḥuzûrın iltimâs kılıp **biz** ve ḥilâfet medârı bile salṭanat istimrârı alar-nıñg
11. himmeti-din bilür **biz** bu cihet-din ' âli-ḥazret vilâyet-mertebet hidâyet-menzilet **küntü kezzen maḥfiyyen⁵**

³ Yunus suresi, 62. ayet.

⁴ Bakara suresi, 2. ayet.

⁵ *küntü kezzen maḥfiyyen*: Hadis-i kutsî

12. meydānı-nıñg şehsuvārı **iz nādā rabbihi nidā'en hafıyyen**⁶
eyvānı-nıñg şehriyārı el-musterih fi behārı raḥmetihu⁷ ... ḥāzret-
niñg
13. evlād-ı 'izām ve aḥfād-ı kirāmı-nıñg e'zāz u ikrām ve ri'āyet
ve murāqabet ve ihtirāmını 'ālī himmetimizge lāzım ve müteḥḥam
bilür **biz**
14. bu uçurda hümāyün 'arzımız-ğa yetti kim 'ālī-cenāb hidāyet-
intisāb kerāmet-nişāb vilāyet ḥānedānı-nıñg baḳıyye-si
15. sa'ādet dūdmānı-nıñg 'umde-si ḥalefi'l-evliyā ve'l-etḳıyā kim
ol ḥāzret-niñg nebiresi tururlar niçe yıldın beri alarnıñg⁸ dāme
ma'āliyehu arḳada bitilgen
16. emlāk ve ḥavilī-lerini bir kişi alıp ḥilāf-ı şerī'at-ı muṭāhhara
mutaşarrıf bolğan irmiş çün ḥāṭır-ı deryā maḳāṭırımız
17. 'ālī-cenāb muşārūn ileyhī-niñg cānıbı-ge a'lā derece ve
mertebe-de vāḳi' turur körüp bilip arḳada mezkūr bolğan emlāk ve
esbāb ve bāḡāt
18. ve dükkān ve ḥavilī-lerini müselleme tutup soyurgap birdük kim
deh-yek ve deh-dü ḥāşılı-nı yıl sayu ol 'ālī-cāhniñg
19. vekil-leri mutaşarrıf bolup alar-nıñg ma'unnātı üçün şarf
kılḡay-lar imdi bu nişān körgeç mezkūr emlāk ve esbāb-nı

⁶ Meryem suresi 3. ayet.

⁷ **leḳad boşluk ḥ'āce 'abdullah** ḳaddese sırrıhu'l-'azīz: sayfa kenarında ilgili satırın sağ üst hizası aralıḡında.

⁸ **ḥ'āce muḥammed saḫī dāme ma'āliyyehu:** bir çıkma işaretiyle sayfa kenarında ilgili satırın sağ üst hizası aralıḡında.

20. bir kişi alıp hilâf-ı şer^c-i şerîf mutaşarrıf bolĝan bolsa tapşura birip salmaĝlamasunlar ⁹ ihmâl kılmasunlar ĥuccet-i şiltak aymasunlar

21. mâl-ı deh-dû ĥarc ĥarâcât ^c avârızât biĝâr ĥaşar deh-dû dehyâzdeh ve savrı¹⁰ ve meded-i toyıâne ve fetĥâne ve külli tekâlifdin kim

22. vilâyet-de ıtlâĝ bolur nimerse ĥavâle kılıp almasunlar ve soy ve merfû^c u¹-kalem bilip şükür ü şikâyet-lerini be-ĝâyet mü³eşşir bilsünler

23. ve eger ĥerz-i küll bolsa ĥarrâz ve bitikçi kirip ĥerz tutmasunlar cerib tartmasunlar ...¹¹ kişi ĥaralarıge

24. ... ol-kim bu bâb-da ... sözi bar bolsa alar-nıĝ vekili bilen

25. zarar zaĥmet birmesünler yarlıĝ-dın hilâf itmesünler {her} yılda yanĝı nişân ve pervâneçe tilemesünler osal taĝşir bolmasun dip

26. yazsun kim şerî^c at iktizâsı bilen fayşal tapĝay dip bitildi

27. şevvâl ayı-nıĝ üçide tavuşkan yılı târiĥ toĝĝuz yüz ellik nişân
950 hc

⁹ **salmaĝlamasunlar**: *salmaĝla*- “istenildiĝi zaman alınmak şartıyla bırakmak” < *sal-maĝ+la*-, krş. Krg. *salmak*: *almak-salmak* yahut *almaktan-salmak* “münavebe ile” (Yudahin 633b); *salık* “emânet, vedia; *amanat salık* “istenildiĝi zaman alınmak şartıyla bırakılan emânet” (Yudahin 632b).

¹⁰ **savrı** ‘hediye’ < Mo. > F. *sāvurî*, Bkz. TMEN I 211.

¹¹ Yazı üstünde mühür basılı; okunamaz durumda.

1.2.1. Hive Hanlığı Yazışmaları

Çalışmamızın büyük bir kısmını oluşturan Hive hanlığı yazışmalarının dili Türkçe'dir. Doksan üç yarlık, iki hüküm-i hümayün, beş 'ināyet-name, iki emr-i 'ālī ve bir dış yazışmadan (mektup) ibarettir.

Yarlıklar

HY-T 1. Anūşa Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı H. 1075/M. 1665

HY-T 2. İreng Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı, H. 1099/M. 1688

HY-T 3. İreng Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı H. 1100/ M. 1688

HY-T 4. İshak Ağa Şah Niyaz Han Tarhanlık Nişanı 1111/ 1700

HY-T 5. Yādigar Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı, 1125/1713

HY-T 6. Seyyid Şīr Ġāzī Yarlığı 1128/1716

HY-T 7. Seyyid İlbars Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı H. 1140 /M. 1727

HY-T 8. Seyyid Abu'l-Ġāzī Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı H.1155/M. 1742-1743

HY-T 9. Seyyid Timür Ġāzī Muḥammed Bahādur Ḥan'ın Mührlik Nişanı H. 1171/M. 1757-1758

HY-T 10. Seyyid Ḥüdāy Dād Muḥammed Bahadır Ḥan Mührlik Nişanı 1177/ 1763-1764

HY-T 11. Seyyid Ḥüdāydād Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı 1178/M. 1764

HY-T 12. Seyyid Şāh Ġāzī Muḥammed Bahādur Ḥan Soyurgalı H.1180/M. 1766

HY-T 13. Abu'l-Ġāzī Ḥan Yarlığı (Ḥüküm-i 'ālī, Fermān-ı 'ālī) 1206/1791-92

HY-T 14. Muḥammed Raḥīm Ḥan Fermān-ı Hümayün-ı 'ālisi 1224/1809

HY-T 15. Muḥammed Raḥīm Ḥan Yarlığı (Mührlik Nişān-ı 'ālī) H. 1225/ M. 1810

HY-T 16. Muḥammed Raḥīm Ḥan (Mührlik Nişān) 1234/1819

- HY-T 17. Muḥammed Raḥīm Ḥan Yarlığı (Mührlik Nişān) 1237/1821
- HY-T 18. Allāh Ḳulı Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı 1241/1825
- HY-T 19. Abu'l-Ġāzī Allāh Ḳulı Muḥammed Bahādur Ḥan'ın Fermān-ı/Ḥükme-ʿ ālisi 1243/1827-28
- HY-T 20. Abu'l-Ġāzī Raḥīm Ḳulı Ḥvārezm-Şāh Yarlığı 1265/1829
- HY-T 21. Abu'l-ġāzī Ḥvārezmşāh Allāh Ḳulı Yarlığı 1248/1832-1833
- HY-T 22. Abu'l-Ġāzī Ḥvārezmşāh Allāh Ḳulı Ḥan Soyurġal Yarlığı 1249 /1833
- HY-T 23. Abu'l-Ġāzī Allāh Ḳulı Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî Hizmet için toprak satışı Yarlığı) 1254/1839
- HY-T 24. Abu'l-ġāzī Ḥvārezmşāh Allah Kulı Bahādur Han Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1257/1841
- HY-T 25. Abu'l-Ġāzī Raḥīm Ḳulı Ḥvārezm-Şāh Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1258/1842
- HY-T 26. Raḥīm Ḳulı Ḥan Soyurġal Yarlığı 1259/1843
- HY-T 27. Raḥīm Ḳulı Ḥan Tarhanlık Yarlığı 1259/1843
- HY-T 28. Abu'l-Ġāzī Ḥvārezmşāh Raḥīm Ḳulı Soyurġal Yarlığı 1261/1845
- HY-T 29. Abu'l ġāzī Ḥvārezm-şāh Raḥīm Ḳulı Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1261/ 1845
- HY-T 30. Abu'l-ġāzī Ḥvārezmşāh Raḥīm Ḳulı Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1261/1845
- HY-T 31. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1262/ 1846
- HY-T 32. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1262/1846

HY-T 33. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1263/1846

HY-T 34. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1263/1847

HY-T 35. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1263/1847

HY-T 36. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1263/1847

HY-T 37. Muḥammed Emīn Ḥan Soyurgical Yarlığı 1266/1850

HY-T 38. Abu'l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahadır Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1266/1850

HY-T 39. Muḥammed Emīn Ḥan Tarhanlık Yarlığı 1267/1851

HY-T 40. Abu'l-ġāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1267/ 1851

HY-T 41. Abu'l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Soyurgical Yarlığı 1268/1852

HY-T 42. Abu'l-ġāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1269/ 1853

HY-T 43. Abu'l-ġāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1270/1854

HY-T 44. Muḥammed Emīn Ḥan Soyurgical Yarlığı 1271/1854

HY-T 45. Abu'l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1271/1854

HY-T 46. Seyyid Muḥammed Bahadır Ḥan Yarlığı 1272/1856

HY-T 47. Seyyid Muḥammed Bahadır Ḥan Yarlığı 1273/1857

- HY-T 48. Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1273/1857
- HY-T 49. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1273
- HY-T 50. Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1274
- HY-T 51. Muḥammed Emīn ḥan Yarlığı 1275/1858
- HY-T 52. Abu'l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahadur Ḥan Yarlığı H. 1275/1858
- HY-T 53. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1275/1859
- HY-T 54. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Ḥan Yarlığı 1277 /1861
- HY-T 55. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1278/1861
- HY-T 56. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1278 /1861
- HY-T 57. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1278/1861
- HY-T 58. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1281/1865
- HY-T 59. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı 1281/1864
- HY-T 60. Abu'l-Feth Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1281/1864
- HY-T 61. Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1281/1864
- HY-T 62. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1281/1864
- HY-T 63. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1281/ 1865
- HY-T 64. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan H.1282/M. 1865
- HY-T 65. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1282/1865
- HY-T 66. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1284
- HY-T 67. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1284/1867
- HY-T 68. Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1285/1868
- HY-T 69. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1285/1868
- HY-T 70. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1286/1870
- HY-T 71. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1287/1870

- HY-T 72. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı H. 1287/M.
- HY-T 73. Ebu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1288/1872
- HY-T 74. Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1288/1871
- HY-T 75. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1288/1871
- HY-T 76. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1288/1871
- HY-T 77. Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1289/1872
- HY-T 78. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1291/1874-75
- HY-T 79. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1292/1875
- HY-T 80. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1292/ 1875
- HY-T 81. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1294/1877
- HY-T 82. Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1295/1878
- HY-T 83. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1297/1880
- HY-T 84. N 2. Abu'l-Gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Soyurgal Yarlığı 1298/
- HY-T 85. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1299/1881
- HY-T 86. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1316/1898
- HY-T 87. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1322/1904
- HY-T 88. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1325/ 1907
- HY-T 89. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan yarlığı 1325/1908
- HY-T 90. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1325/1908
- HY-T 91. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1325/1908
- HY-T 92. Abu'l-Gāzī Seyyid İsfendiyār Bahadur Ḥan Yarlığı 1329/1911
- HY-T 93. Abu'l-gāzī Seyyid İsfendiyār Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1336/1918

Ḥükmi Hümayūnlar, İnayet-nameler, Emr-i ‘āliler

HHH-T 1. Seyyid Muḥammed Ḥan Ḥükmi Hümayūn-ı ‘Āli 1277/1861

HHH-T 2. Bik-Folat Biyge Ḥükmi Hümayūn-ı ‘ālī (‘ ināyet-nāme)

Hin-T 1. Muḥammed Emīn Ḥan ’ın Merv Askerî Seferine Yazdığı Mektup / ‘ İnāyet-nāme-i ‘ālī / Yarlıg-ı ‘ālī 1269/1853

Hin-T 2. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan ’ın Merv Askerî Seferine Yazdığı Mektubu / Yarlıg-ı hümayūn-ı ‘ālī, ‘ İnāyet-nāme-i ‘ālī H. .../M. 1855

Hin-T 3. Abu ’l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahadur Ḥan İnāyetnāmesi H. 1270-1271

Hin-T 4. Abu ’l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahadır Ḥan İnāyet-Namesi H. 1270-1271

Hin-T 5. Seyyid Muḥammed Ḥan ’ın Ḥ’āce Muḥammed Yüz Başı ve Şah Murād Yüz Başılara İnāyet-Namesi ?H. 1276/M. 1860

HEA-T 1. Teṅgri Töre Bin Muḥammed Raḥīm Ḥan ’ın Damollā İbrāhīm Maḥdūm için Mektubu 1264/1848

HEA-T 2. ‘ Abdullāh Ḥan ’ın Teṅgri Ḥan Töre’ye Mektubu/Emr-i ‘ālisi 1271/1855

Dış yazışmalar

HBR-T 1. Yādigār Muḥammed Ḥan ’ın Büyük Peter’e Yazdığı Mektup 1124/1712/1713

1.3.2. Hokand Hanlığı Yazışmaları

İncelemek üzere elimizde bulunan Hokand Hanlığı yazışmalarından sadece bitikler mevcuttur. İç ve dış yazışmalar olmak üzere gruplara ayırdığımız bu yazışmalar Hive Hanlığının bitiklerine yazılış üslubu yönünden çok benzeseler de, söz varlığı farkı

ortadadır. Farsça ve Arapça terkiplerin Hive Hanlığı yazışmalarına nisbeten daha az kullanılması dikkatimizi çekmiştir.

Bunun dışında Muhammed Sultan Seyyid Bahadur Han tarafından Hive Hanı Rahim Kulu Han'a yazdığı mektup Türkistan hanlıklarının yönetiminde ayrı hanlıklar olsa da bölgeye dış güçler (Çarlık Rusyası) saldırdığı zaman hepsinin bir dayanışma içinde olduğunu gösteren birinci el kaynak değeri taşımaktadır.

Bitikler

HoBR-T 1. Ömer Bin Muhammet Narbota Han'dan Rus Çarına Mektup (Han.s. ?1183-1214 /M. 1770-1800-?1799)

HoBR-T 2. Hoqand Hanı Hüdâyâr Han'ın Rus İmparatoruna Gönderdiği Mektup H. Cumâdiye 'ş-şânî ayı evveli 1285/ M. 5 Eylül 1868

HoBH-T 1. Hokand Hanı Muhammed Sulţân Seyyid Bahâdur Han'dan Hive Hanı Raĥîm Kulu Han II'ye Mektup H. 1281 / M. 1864

HoB-T 1. Abu'l-Feth Ğâzî Seyyid Muĥammed ' Alî Bahadur Han'ın Nâme-i nâmı ve Saĥîfe-i Kirâmı H. 13 zî'l-ka' de 1243/M.G. 26 Mayıs 1826 - MJ. 14 Mayıs 1828

1.3.3. Türleri Bakımından Türkistan Hanlıkları Yazışmaları

İncelemek için elimizde bulunan Türkistan hanlıkları yazışmalarının hepsinin dili Türkçe'dir. Yazılış sebeplerine göre birkaç türe ayrılır, bu türler de kendi içinde birkaç alt gruplar hâindedir. Türkistan hanlıkları yazışmaları iç ve dış yazışmalar olmak üzere iki büyük gruba ayrılabilir.

İç yazışmalar. İç yazışmalar, hanlığın idaresindeki topraklarda yaşayan seyyid, hoca, şeyh gibi dinî liderlere, bunun dışında hizmetinde çalışan kadı ve

beylerine, sıradan vatandaşlarına yazdıkları resmî evrak değerindeki belgelerdir. Bunlar, elimizde bulunan belgelere dayanarak yarlıklar, hüküm-i hümayûnlar, ‘inâyet-nâmeler, emr-i ‘âlîler, mektuplardır.

Dış Yazışmalar ise hanlıklar arası ve Çarlık Rusyası ile yapılan yazışmaları kapsar. Bunlar genellikle karşılıklı yazışma türüdür; tür olarak mektup özelliğini taşırlar.

Yarlıklar

Yarlıklar Türkistan sahasında oldukça yaygın yazışma türüdür. Aynı dönemde, ancak farklı coğrafyada yaşayan ve hüküm süren Türk devletlerinin çoğunda bu yazışma türünü görebiliriz. Altın Ordu, Kırım, Kazan ve Osmanlı devletleri bunlara örnek olabilir. Yarlıklar yazılış sebebine göre kendi içinde de birkaç türlere ayrılır;

1. Tarhanlık yarlıkları
2. Soyurgal yarlıkları

Tarhan terimi Timürlüler döneminde oldukça yaygın olmuştur. Şeybanîler döneminde de Timürlüler döneminki kadar olmasa da kullanılmıştır. Türkistan hanlıkları dönemine gelince, yarlıkların bu türü yaygın olarak görülmüştür. Tarhanlık yarlıkları Türkistan’da yaşayan büyük din bilginlerine, evliya, seyyit, işan, hocalara devletin *bigâr ve haşar, atlanu ve tüşü, birü ve alu, ilçi ve yolçı, konalğa ve süysün, baş pulı ve kazan harcı, tamğa ücreti ve mîr-âb, kütevül alımı, ‘amelât, algat-ı pādşāhî ve dīvānî ve dūd u revānāt ve ser-merd ve kazan harcı ve pilecât* gibi vergilerinden tamamen muaf tutmak için yazılan yüksek dereceli yazışma türüdür. Bu terimler devletçilik tarihimiz için çok önem arz etmektedir. Tarhanlık yarlıklarındaki diğer bir önemli husus ise bu muafiyetin değişen hanlar tarafından

sürekli yenilenmesidir. Yönetimdeki hanın değişmesiyle bu yarlığın verdiği imtiyazlardan yararlanan kişiler yeni hana tekrardan belgenin yenilenmesi için saraya gelerek ricada bulunmuşlardır. Belgenin yenilenmesi için iki yol izlemişlerdir. İlki var olan belgeye yeni hanın mührü basılmıştır. Böylece aynı belgede birkaç hanın mührüne rastlayabiliyoruz (HY-T 14).

İkinci yol için ise, ayrı bir belgenin yazılması ve hanın onu onaylamasıdır: (HY-T 15). Yeni hanlar, geçmiş hanların verdiği belgenin yazıldığı kişilere tanıdığı imtiyazların devam etmesini sağladığına dair *nişān*, *nişān-ı ‘ālī*, *nişān-ı ‘ālī-şān*, *yarlığ-ı ‘ālī*, *yarlığ-ı hümāyūn-ı ‘ālī*’ler yazmışlardır. Böylece hanın bu imtiyazından bir kez yararlananlar ömürlerinin sonuna kadar, evlatları ve torunları dâhil olmak üzere bundan yararlanma hakkına sahip olmuşlar. Bunun karşılığı olarak ise saray onlardan han ve saray için dua ve ibadette bulunmalarını istemiştir. Bazı tarhanlık yarlıklarında *tarhan* kelimesinin yerine *soyurğal* kelimesine de zaman zaman rastlanır. Meselâ, bkz. HY-T 9, HY-T 8.

Yarlığın içinde *soyurğal* kelimesinin geçmesi onları türlere ayırmakta kafaları bazen karıştırırsa da içeriğinin, yazılış amacının birbirinden tamamen farklı olması bu sorunu ortadan kaldırmıştır. İncelemeye tâbi tuttuğumuz belgeler arasında tarhanlık yarlıkları sadece Hive hanlıkları belgelerinde mevcuttur.

Yarlıkların diğer bir türü ise *soyurğal yarlıkları*dır. Askerî hizmetler için arazi tahsis etmek ve görev tahsisi için yazılmış olan bu belgeler Türkistan sahası hukuk, yer su tahsisi, yer alım-satımı, iktisat alanı için oldukça önemlidir. Bir kişiye arazi tahsis ederken, bu arazinin nerede olduğu, sınırları, varsa yanından geçen nehir ve kanal adları da belgede yer almıştır ki bu hem dönemin yer adları bakımından, hem

sınır belirleme açısından çok yararlı bilgiler vermektedir. Çok detaylı sınır belirleyen soyurgal yarlıklar vardır: Meselâ,

şarķen kikeyli arnası ve şimālen ser-tā-ser kıpçak halkı-niñ yeri..

(HY-T 74).

şarķen şāh hüseyñ işān-niñ metrūkesi ve şimālen niyāz muħammed ve ħ^vāce niyāz kıbtū ve ğarben şafar bay ve ba^ʿzı ke-şarķihi ve cenūben ʿāmmey yolı

(HY-T 33).

evvel-ġi bölegi ħaraķulaķ mevzi^ʿida taħmīnen bir miñġ tanāb şarķen tünyaq ve şimālen behlike-niñ alañġı ve ğarben ħaraķulaķ- -niñ aşıqıdaġı aķ alañġ ve cunūben veli çil-niñ yafi ik(k)ilençi bölegi taħmīnen biş-yüz tanāb bedrkent mevzi^ʿide şarķen ħum ve şimālen kızıl-ħum-nı çün-köli ve ğarben kömürçi-niñ yolı ba^ʿzı ħan ʿalī-niñ ħumı ve cenūben ke-şarķihi üçlençi bölegi taħmīnen yüz ot(t)uz biş tanāb şarķen mert durdı ba^ʿzı timürçi üstemecik ve ba^ʿzı baba cāñ işān ve ba^ʿzı yūsuf vekil ve şimālen nu^ʿmāñ sūfi ba^ʿzı āhūnd ħara daşlı ve ba^ʿzı orāz tunġġı ve ba^ʿzı mollā ħ^vāce ve ba^ʿzı muzārāt-lıķ ve ğarben müşteri-i mezkūr ba^ʿzı muħammed emīñ yomuķ ve cunūben muħammed niyāz ġic(c)ekçi ba^ʿzı orāz veli ve ba^ʿzı meñġlicik ve ba^ʿzı ata föki ve ba^ʿzı aķ muħammed bik ve ba^ʿzı ʿāşūr bay şeyġ ve ba^ʿzı aķa muħammed şeyġ ve ba^ʿzı gül muħammed şeyġ ve ba^ʿzı dalbay-nı köli törtlençi bölegi taħmīnen ot(t)uz tanāb ma^ʿlūmu^ʾl-ħudūddur bişlençi bölegi taħmīnen kırķ biş tanāb ħaraķulaķ mevzi^ʿide şarķen çüman aġa ba^ʿzı mert-āmāñ ve şimālen müştereke-i ħaraķulaķ yafi ve ğarben ata çomuķ ve cunūben toġdarı-niñ yafi (HY-T 93)

Araziyi satın alan kişinin arazinin onun özel, hususî yani *mülk-i hâlişi* olduğu, vefat ettiği takdirde *batnen ba‘de batn karnen ba‘de karn* yani yüzyıllar boyunca sülalesine miras olarak bırakıldığı yarlıklarda belirtilmiştir. Bkz. HY-T 42, HY-T 43.

Bunun dışında soyurğal yarlıklar görev tahsisi için de yazılmıştır. Örneğin; Seyyid Muḥammed Raḥîm Bahadır Ḥan, Damollâ Fâzil Ḥvâce İṣân’ı Aḳ Derbendli, Câmlı ve Simurğabeli halkına Damollâ Muḥammed Yūsuf maḥdûm’un yerine *ḳâzî* olarak atamak için *niṣân-ı ‘âlîṣân soyurğal* vermiştir. Bkz. HY-T 68.

Tîre, boy reyislerini tayin etmek için de soyurğal yarlıkları yazılmıştır. Mesela; Muḥammed Emîn Ḥan Yarlığında Zâhir Baraḳ Bahadır’u yüksek hizmetleri için Ḳaraḳalpaḳiyye ulusunun Ḥıṭay Bikṣeṇç tiresine, Meten biyin yerine *biy* kılip *niṣân-ı ‘âlî-ṣan soyurğal* yazılmıştır. Bkz. HY-T 51.

Böylelikle soyurğal yarlıklar dinî liderlere, bunun dışında askerî hizmetleri için arazi tahsisinde *nöke*lere, *biy* veya *ḳâzî* görevlendirilmesi için yazılmıştır.

Ḥükm-i hümâyûn-ı ‘âlî’ler

Elimizde Hive Hanlığına ait iki *ḥükm-i hümâyûn-ı ‘âlî* vardır. Bkz. HHH-T 1 ve HHH-T 2. Bu belgeleri tanımlamak gerekirse belgeler hanın sarayına gelerek biri ya da birilerinden şikâyette bulunanların bu konu üzerine hanın verdiği hüküm şeklindedir. Belge kısa girişle (hüve) başlar. Sonra olay çok kısa bir şekilde anlatılır ve bunun üzerine hanın son hükmü yazılır, tarih verilir. Hacim olarak kısa belge türüdür.

‘İnāyet-nāmeler

İnāyet-nāmeler bitik şeklinde olur. Bu yazışma türü de kısa bir girişle (hüve) başlar. Sonra olaylar anlatılır, izah edilir. Çoğu zaman, sefer ve savaş zamanında yazılır. Elimizde Hive Hanlığına ait beş ināyet-nāme vardır. Bkz. Hin-T 1, Hin-T 2, Hin-T 3, Hin-T 4, Hin-T 5.

Emr-i ‘ālī’ler .

Elimizde Hive hanlığına ait iki emr-i ‘ālī vardır. Bkz. HEA-T 1 ve HEA-T 2. Emr-i ‘ālī’ler bir konu üzerinden han’ın verdiği emirdir. Belgede önce belgenin kime yazıldığı yer alır, sonra ne yapması gerektiği anlatılır, sonunda ise tarih yer alır. Kısa belge türüdür.

1.4. Türkistan Hanlıkları Yazışmalarının Dil ve Üslup Özellikleri

Türkistan yazışmaları dil ve üslup açısından Türk yazışma geleneğine devam ettiren, üst seviyede yazılan yazışma türüdür. Her üç hanlıkta, Buhara, Hiive, Hokand hanlıklarında da Türkçe’nin yanında başka diller de kullanılmıştır. Belgelerdeki özellikle Farsça ve Arapça terkiplerin yaygın bir biçimde kullanılması medreselerde yüksek seviyede Arapça, Farsça eğitimi verildiğindendir. Ama yazışmalarda bu gibi terkiplerden sonra onun Türkçe karşılığı da ardından yazılmıştır ki bu Türkçe’nin daha güçlü ve baskın bir dil olduğunun göstergesidir. Yazışmalar yazılış sebebine göre birkaç türlere ayrılmıştır.

Bu yazışmaların üslubu yazılış amacına, türüne ve konusuna bağlıdır. Belgelerdeki kalıplaşmış bir yazı üslubunun ve şeklinin olması bize yazı geleneğinin tarihinden haber verir. Yarlık ve bitikleri aşağıdaki başlıklar altında üslup incelemesine tabi tuttuk:

I. Mukaddime (Giriş)

(1) *Invocatio* (Dua, niyaz)

Bu kısım elimizdeki yazışmaların hepsinde hemen hemen aynıdır. Tanrı'ya hamd bazen de peygamber için övgülerle başlar. Tarihte geçmiş birçok Türk hanlıklarının yazışmalarında olduğu gibi Türkistan hanlıkları yazışmalarında da en kısa *invocatio hüve'*dir (HY-T 7, HY-T 12). Bunun dışında Allah'ın isimleriyle başlayan yarlıklar da vardır. Örneğin, *hüvallahü subhānehu* (HY-T 1), *hüve'l-gānī* (HY-T 9)

Buna göre, Hive Hanlığı yarlıklarında *Invocatio* yani dua sözleri çoğunda mevcuttur:

(1) *hüve* (HY-T 59)

Giriş sözü bulunmayan belgelerde ise giriş sözü kalıplaşmış olarak hanın adının ardından gelen *sözümüz* kelimesidir. Yarlıklardaki bu kalıp ifade Altın Ordu, Kırım ve Kazan sahası yarlıklarında da vardır (Kurat 1940, Özyetgin 1996:86).

(1) *abu'l-muzaffer ve'l-manşūr seyyid abu'l-gāzī muḥammed bahādur ḥan sözümüz* (HY-T 8)

(1) *abu'l-gāzī Seyyid şīr gāzī muḥammed bahādur ḥan sözümüz* (HY-T 6)

abu'l-gāzī seyyid şīr gāzī muḥammed bahādur ḥan sözümüz (HY-T 6)

abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözümüz (HY-T 60)

Bu kısımların ikisinin de bir arada olduğu belgeler de bulunur:

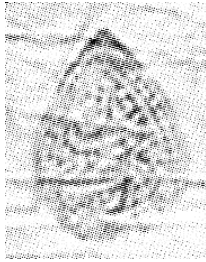
(HY-T 7) (1) *hüve*

(2) *abu'l-muzaffer seyyid ilbars muḥammed bahādur ḥan*
sözümüz)

(2) Tuğra (İmparatorluk simgesi)

İncelediğimiz Türkistan hanlıkları yazışmalarının çoğunda kullanılmıştır. Han'ın adının bulunduğu bu damgalar belgelerin gerçekliğini göstermiştir. Timür döneminden örnek olarak aldığımız Emîr Timür'ün yarlığında da buna rastlayabiliriz. Tuğrada *Emir Timür b Tarağay Bahādur* yazısı vardır (TY-T 1). Türkistan hanlıklarında bunun sürdürüldüğü görülmektedir.

Örneğin:

İreng Muhammed Bahādur Ḥan (HY-T 3)

Seyyid Timür Gāzi Muḥammed Bahādur Ḥan (HY-T 9)

HoBR-T 1. Ömer Bin Muhammet Narbota Han

(3) Intitulatio (Elkap)

Hükümdarların unvanlarının, onlara hitaben yazılan övgülerin verildiği bu kısım bitiklerde görülmüştür. Hokand Hanlığı bitiğinde bu kısım böylece görünmüştür:

tereşşuhât-ı emtâr-ı mükerremet yezdânî ve taqatturât-ı piç-âb-ı merhamet-i subhânîdin nuşret ‘askeri-niñ serveri zafer leşkeri-niñ mihteri eyâlet pişesi-niñ gâzanferi hükümet feleki-niñ ahteri şehâmet şedefî-niñ dürri devlet şâmı-niñ şeheri... (Ho-T 2).

birâder-i kirâmî ittihâd-ı nişân tâmdâr tokkuz felek u dâr u girdiş yetti kiçe ve kûndüz leyl u nehâr hazret-i kâdir muhtâr-gâ nişâne-i hükmi bile pâydâr ve ber-çarâr turur hem-vâre vücûd-ı zî-cûd ‘âkıbet ve murâfaqat-ı âmûd ‘âlî-câh refî‘-câygâh-ı imâret ve eyâlet-penâh şevket ve şehâmet-destgâh muhabbet ve müveddet âgâh ref‘iyet ve menzilet-intibâh ma‘iyyet ü husûsiyyet kaşrın mevâcidet ve muşâdaqat-âyîn kirâmı nâmı zü’l-ihtirâmı-gâ (HoBH-T 1)

küllî rûsiyye memleketin tutkası inpiretoelek sendrepavluğ (HoBR-T 1)

(4) Inscriptio (Kitabe, yazı)

Elkap kısmından sonra gelen bu kısımda övgü ve lakapları geçen şahısların adları geçer: *merḥūm nedr muḥammed şeyḥ ‘azizān-niṅ oĝlanları ḥacī pāyende muḥammed maḥzūm ve nūrullāh maḥzūm ve ‘abdu’l-laṭif maḥzūm ve ‘abdu’l-ḥay maḥzūm merḥūmī-niṅ oĝlanları ve cenāb-ı mezkūr-niṅ nebireleri ḥvāce tāhir maḥzūm ve āhūd ḥvāce zāhir maḥzūm* (HY-T 8/6-8)

(5) Salulatio (Selamlama)

Bütün bu kısımlardan sonra selamlama kısmı gelir. Bu bölüm incelediğimiz belgelerin sadece Hive hanlığı belgelerinde mevcuttur:

II. Kontekst

(6) Narratio et dispositio (Nakil ve talepler)

Belli bir kalıp sözcük veya cümle söylenerek yarlık ya da bitiğin asıl amacına geçilmiştir.

Narratio kısmında mektubun gönderiliş sebebi anlatılır.

Merḥūm nedr muḥammed şeyḥ ‘azizān-niṅ oĝlanları ḥacī pāyende muḥammed maḥzūm ve nūrullāh maḥzūm ve ‘abdu’l-laṭif maḥzūm ve ‘abdu’l-ḥay maḥzūm merḥūmī-niṅ oĝlanları ve cenāb-ı mezkūr-niṅ nebireleri ḥvāce tāhir maḥzūm ve āhūd ḥvāce zāhir maḥzūm ötken pādşāhlar-niṅ nişānların zāhir kılip imzā iltimās kıldılar irse (HY-T 7)

Dispositio kısmında ise hüküm veya amir takdim edilir.

biz taķı merāḥim-i ḥusrevānemiz-ni muşārun ileyhum-lerniṅ aḥvāl-lariĝa şāmil kılip seyyidi şehiḥu ’n-naşab bilip nişān-ı ‘ālīşān soyurĝal kılduķ (HY-T 7)

(7) Sanctio et corroboratio (tasdik, teyit)

Bu bölümde yarıklıkta yazılan hükümdarın sözlerine itaat etmemenin ve bu hükümleri değiştirmenin sonucunda bunu yapanları bekleyen lanet, suçlamalar yazılır. Bu kısım soyurgal yarıklarında vardır. Elimizdeki Hokand hanlığını bitiklerinde bu kısım bulunmamaktadır. Örnekler Hive hanlığı soyurgal yarıklarından verilmiştir:

bu yerni alsa ve yā alurğa sa'y kılsa la'net-i hüdā ve nefrīn-i cemī' melā'ike-larğa sezāvār bolup (HY-T 13)

nefsāniyet yolğa tüşüp alur bolsa ve yā alurğa sa'y kılsa la'net-i ebedī-ğa giriftār bolsun (HY-T 16)

her kim nefsanıyet yüzidin tağayyur ve tebdil birse la'net-i ebedī-ğa sezāvār bolsun... (HY-T 17)

alur bolsa ve yā alurğa sa'y ve küşiş körgüzse la'net-i ebedī ve 'uqūbet-i sermedī-ğa sezāvār bolsun-dip (HY- 71)

her kim ba'de'l-yevm bu cemā'a-i mezkūre-ğa daħl kılsa ve yā bī-vech zararı yitkürse ve yā nimerse havāle ve muṭālibe kılsa la'net-i hüdā celle celālihu ve 'amme nevālihu ve resūl-ı hüdāy ve ferīšte-i hüdāy te'ālā-ğa giriftār bolğay (HY-9; 10; 12)

III. Son protokol

(8) Datatio (Tarih)

Türkistan hanlıkları yazışmalarının tür ayırt etmeksizin, hem dış hem iç yazışmaların büyük bir kısmında tarih belgenin sonunda yazılmıştır. Ancak bazı belgelerde tarih belgenin başına da eklenmiştir. Tarihler çoğunlukla bazen Farsça

bazen de Türkçe terkiplerle yıl, ay, gün sırasıyla yazılmıştır. Bazı belgelerde rakamla da yazıldığına ve On İki Hayvanlı Türk Takvimine göre belgenin yazıldığı yıl da belirtilmiştir. Hive hanlığı belgelerinde aşağıdaki tertiple yazılmıştır.

Örneğin,

HY-T 5 *tārīḥ-i hicrī minḡ yüz yigirme biş ve dāru^c-s-salṭana-yı ḥīvaḡ vilāyetinde nişān-ı [‘ālī] bitildi*

tārīḥ-i hicrī minḡ taḡı yüz kırḡ-da ve dāru^s-salṭana-i ḥīvaḡ vilāyetinde ve koy yılında ve rabī^cu^s-şānī ayında mühr-lik nişān-ı ‘ālī-şān bitildi 1141 (HY-T 7)

dāru^s-salṭana-i ḥīvaḡ-da tārīḥ-i hicrī minḡ taḡı ikki yüz ottuz tōrtde (HY-T 16)

Hokand Hanlığı belgelerinde de tarihleri yazmak için hemen hemen aynı yol izlenmiştir.

bol ḡaṡ sene-i 1285 bir minḡ ik(k)i yüz seksen beşinḡi-de cumādiye^s-şānī aynı evvelinde yazıldı 1285 (HoBR-T 2)

nāme-i nāmī ve saḡīfe-i kirāmī zi^l-ḡa^cde ayı-ninḡ on üçi se-şenbe küni taḡrīr taptı selāmun ‘alā ‘an aṡṡabi^ci^l-hudā 1243 (HoB-T 1)

İncelediğimiz iki Hüküm-i Hümāyūn-ı ‘ālī’lerden birinin tarihsiz olduğu kaydedilmiştir. Bkz. HHH-T 2

(9) Lokus (Yazılan yer)

Lokus kısmında belgenin yazıldığı yer gösterilmiştir. Hive hanlığında bu her zaman belirtilmiştir.

tārīḥ-i hicrī minḡ ikki yüz yetmiş ve ḥ^vārezm-i irem-bezm dāru 's-salṭanasıda cumādu 'l-evvel ayı-nınḡ yigirme tōrti ḡahār-ṣenbe kūni muvāfiḡ sıḡır yılı 1275 yarlıḡ-ı 'ālī bitildi (HY-T 52)

tārīḥ-i hicrī minḡ üç-yüz daḡı yigirme biṣ māh-ı zi 'l-ḡā' de-ninḡ sek(k)izide ḡivāḡ ṣanahallāhu te'ālā 'anil-ḡarḡ ve 'l-ḡarḡ dāru 'l-ḡilāfeside (HY-T 88)

tārīḥ-i hicrī minḡ üç yüz yigirmi biṣ-de ḥ^vārezm-i irem-bezm aḡsenallāhu aḡvālīhum dāru 'l-ḡilāfe-side zi 'l-ḡiccetü 'l-ṣerīfe ayı-nınḡ tōrt-lenḡi kūni muvāfiḡ koy yılı 1325 bu yarlıḡ-ı 'ālī marḡūm boldı (HY-T 89)

tārīḥ-i hicrī minḡ üç yüz ottuz altı māh-ı zi 'l-ḡicce-ninḡ on üçlen-ḡiside muvāfiḡ yılḡı yılı 1336 ḡivāḡ dāru 'l-ḡilāfeside (HY-T 93)

Elimizde bulunan Hokand hanlığı belgelerinde belgelerin nerede yazıldığına dair bir bilgi yazılmamıştır.

(10) Mühür

Türkistan yarlıklarında mühür metnin sağ üst köşesinde bulunur. Bazen mühür, bazen nişan olarak geçer. Kova, badem, dörtgen, yuvarlak şeklinde olur.

Tuḡraların, mühürler, elimizdeki Hive Hanlığı belgelerinde tuḡraların ve mühürlerin hep kova şeklinde olduğunu görebiliriz. Hokand hanlığı belgelerinde hem badem hem kova şekline rastladık. Aynı belgede birkaç han mührünün olmasını ise yukarıda söylediğimiz gibi belgenin tahta geçen yeni han tarafından onaylanmasından dolayıdır ve bu sadece tarhanlık belgelerinde görülür. Meselâ, HY-T 14. Bazı belgelerde ise mühür yoktur (HY-T 4). Biz böyle mühürlerin olmadığı belgelerin sarayda, katibin elinde olan nüshası olduğunu düşünüyoruz.

Bazı belgelerde metnin içinde bir gönderme işareti ile bazı gönderilerde bulunulmuştur. Bu gönderiler metnin kenarında yazılı, ya han'ın ya da hükmün yazıldığı kişinin adı olmuştur. Meselâ, (HY-T 13). HY-T 11) (HY-T 15) HY-T 54)

2. Bölüm Metinler

2.1. Hive Hanlığı Yazışmaları

2.1.1. İç Yazışmalar

2.1.1.1. Yarlıklar

HY-T 1. Anūşa Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı H. 1075/M. 1665

Bulunduğu yer: Hive İcen Kale Arşivi, KP 1370. Bir sureti Özbekistan Devlet Merkez Arşivi Fond I-125, opis-2, No.1. Bregel (2007) Merkez Arşiv'deki suretini kullanmıştır. Merkez Arşiv'deki suretin daha iyi korunduğu Kerimov (2007) ile Bregel (2007) tıpkıbasımları karşılaştırıldığında daha iyi anlaşılmaktadır.

Tarihi ve yeri: H. 1075/M. 1665, ejder yılı; Hive [: tāriḥ miṅg taḳı yetmiş biş-de ve lu yılı; ḥivāk şehri].

Dili: Türkçe.

Türü: Tarhanlık yarlığı.

Geçen Özel Adlar: Ürgenç vilāyeti

Hakkında: Tarhanlık yarlığı Mollā Maḥmūd ve oğulları Niyāz Muḥammed, Muḥammed Ḳulı, Muḥammed Emīn, Muḥammed Zamān ve Mollā Maḥmūd'un küçük erkek kardeşleri Allāh Ḳulı, Ādīne Ḳozı, Pādşāh Ḳozı, 'Avaż ve Mu'min'e verilmiştir. Saray yetkililerinin yarlık sahiplerinin işlerine karışması; yerlerinin ölçülmesi, ipeklerinden vergi alınması, ticaret amacıyla gittikleri yerlerde *çihil-yek* ve *bāc* ve *tamğa* vergileri alınması; çiftçilik işlerinden *qazu* ve *qacu ḥaşar* ve *biḡār* vergileri alınması; elçi, yolcu, giden-gelenlerin (*barguçı* ve *kilgüçi*) yarlık sahiplerinin evlerinde kalması ve *süysün* (ziyafet) ve taşıt istenmesi yasaklanmıştır.

Yarlık sahipleri sonsuza kadar tamamıyla devletin ve sarayın tüm vergilerinden, emirlerinden, yıllık yeni emir (nişan)larının yenilenmesinden muaftırlar ve ancak devletin devamı için dua ile mükelleftirler.

Belgenin özellikleri: Mühür, belgenin ön kısmında, badem şeklinde; yazılı kısmı silinmiştir, okunmuyor. Mürekkeple, Nestalik yazısıyla yazılmıştır. Unvan satırı ile 19 satır; 27,5x80 sm.; Unvan renkli süsle yazılı. Metin altın süslemeli çerçevenin içine alınmıştır. Kenarlarında altın ve boyalar kullanılmıştır. Kur'anı Kerim'den alınan âyetler altınla yazılmıştır.

Üzerinde yapılan çalışmalar: Bregel (2007: 11-12, 2. matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 2a-2b), Kerimov (2007: 97 No: Y-i I tanıtması, tb: 204-205).

1. hüve'l-ganī
2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr anūşa muḥammed bahādur ḥan sözüimiz
3. ḥamd ol pādšāhī-ğa kim tabaḳāt-ı āsmānnı **ve leḳad zeyyinne's-semā'ud-dünyā be-zinetü'l-kevākib¹²** birle müzeyyen ḳıldı sipās-ı bī-ḳiyās
4. ol ḳādirī-ğa kim yer yüzini mehd ve besāt u ārām-gāh ḳılıp **fe-aḥrecu bihi min e's-semerāti rızḳan leküm¹³** dip ḥalāyıḳ-nıḡ rızḳını <a>ndın
5. mu'ayyen ḳıldı ve ṣenā ol šāni'ī-ğa kim bir ḳaṭre menī sufidın mundaḳ şüret-i zibānı peydā ḳılıp imān nūrı-ğa müşerref itip
6. **fe ahsene şuvereküm¹⁴** dip mübeyyen ḳıldı ve durūd ol ḥvāce-yi kevneyn ve resūlu's-şāḳalayn-ğa kim ḳurbet maḳāmında e's-selāmu 'aleyk eyyuhe'n-nebī

¹² Kur'an 37, 6.

¹³ Kur'an, II, 22.

7. ve rahmatullāhi ve berekātuhu dip müberhen kıldı ve selām anıñg āl u aşhābları-ğa kim her birini necm-i hādī kıldı pes maqşūd bu muqaddimedinde ol-kim
8. müşteri hāşiyet cemşid-āyīn qarıntaşlar bilen şahib-devlet kamer-māhiyyet sa' ādet-qarīn ferzendlerge kim hilāfet asmānı-nıñg hilālı
9. ve celālet būstanı-nıñg ferhunde nihālī tururlar ve 'ālī-ħimmet ve behrām-şavlet bikler bilen refī' -menzilet-lik şadrlar-ğa
10. 'işmet mülketi-ge bānī ve pādşahlıq şevketi-niñg nıgeh-bānı irürler ve şahib-i ħibret emānet-şī'ār vezīrlar bilen şayib-fikret bā-i' tibār
11. münşiler-ge kim eyālet-i memāliki-niñg 'adālet-pişesi ve şevket kişveri-niñg ħayr-endişesi tururlar qalem-rū memāliki-niñg sādāt-ı 'izām qızāt-ı islām
12. ve meşāyih-i kirām ve 'ulemā vü fużalā mevālī ve aħālī vazī' ve şerīf kavī ve za'if türk ve tazīk 'arab ve 'acem be-taħşış ürgeñç vilāyeti-niñg aqa ve erbāb ve külli 'ummāl mübaşirleri-ğa kim
13. riyāset-āşār ve fazīlet-şī'ār mollā maħmūdī ebā 'en-cedd bu dūdmān-ı 'azīmu'ş-şān-ğa ustād ve ħalīfe bola kilip atamız ve özümüz-ge köp ħıdemāt-lar kılganı üçün
14. körüp ve bilip özini ve oğlanları niyāz muħammed ve muħammed qulı ve muħammed emīn ve muħammed zamān-nı ve inileri allāh qulı ve ādine qozı ve pādşāh qozı 'avaż ve mu'min-ni
15. tarħan ve merfū'u'l-qalem kılduq ehl-i qalem qalemlerini ve 'amel-dārlar qademlerini tarta tutsunlar her yerde ikin ikseler dip cerīb ve cerībāne tilemesünler ve yipeklerinden
16. māl almasunlar her taraf-ge ticāret üçün barsalar ve kilseler mällarındın çihil-yek ve bāc ve tamğa ve ħazīneçılıq ve rāh-dārlıq ve qaravul-lıq ve dervāze-bān-lıq tip

¹⁴ Kur'an, XL, 64.

17. bir habbe ve bir dīnār tama' kılmasunlar qazu ve qacu haşar ve bigār buyurmasunlar ilçi ve yolçı barğuçı ve kılguçı ivlerige tüşüp qonalğa süysün tilemesünler

18. ve mälların ulağ tutmasunlar külli tekälif-i sulţānī ma'unnāt-ı dīvānī-ni soy ve müsteşna bilsünler hiç vechedin bir habbe ve bir fülūs tilep

19. ve tartıp alıp rencide ve āzürde-hātır kılmasunlar ve her yılda tāze nişān talep kılmasunlar şükr ü şikāyetlerin mü'eşser bilsünler

20. tā tinç köngül āsüde-hātır birlen du'ā-yı devlet-i ebed-peyvendimizge meşgül bolğaylar tip tārih miñg taqı yetmiş biş-de ve lu yılında hıvaq şehrinde hüküm bitildi

HY -T 2. İreng Muhammed Bahādur Hān Yarlığı, H. 1099/M. 1688

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 45, Envanter 6.

Tarihi ve yeri: H. 1099/M. 1688 sonu, tavşan yılı; Hive [:tārih-i hicrī miñg taqı toqsan toq(k)uzda tafuşқан yılı-niñ āhırı dāru's-salţana-i hıvaq].

Dili: Türkçe.

Türü: Soyurgal yarlık, hümāyün yarlığ (tarhan ve merfū'u'l-qalem kılip nişān-ı soyurgal kılduğ)

Hakkında: Mollā Muhammed Baba Hālıfe'nin atasını ve küçük erkek kardeşi 'İyd Muhammed'i ve kardeşleri Veys Muhammed ve Rüzüm'u ve oğullarının tarhan ve merfū'u'l-qalem kılınıp ekinlerinin *bigār ve haşar ve qazu ve qacu* vergilerinden t; kişi vermekten; *cerib ve tanābāne ve alğut ve salğut* tan; *at ve miltıq ve araba*

vermekten; ipeklerinden alınmasından, ava ve savaşa katılmaktan, at vermekten, elçi ve yolcu, gelen-giden (barğuçı ve kilgüçi) ve *tavaçlı*ların evlerinde konaklamasından ve *ķonalġa* ve *süysün* vermekten, atlarının ulak atı tutulmasından, *dīvān ve terāzū-bān ve dīvān bigi ve mīr-i tümen ve mīr-āb ve müşrif ve dervāze-bān ve šıġavul ve kütvel ķoruġmāl*ın müdahalesinden, *ħazīne-ĉi ve taħķīķ-ĉi ve tünķatar ve bars-bān*'dan teftišinden, yolculuklarında *bāc ve tamġa ve ĉihil-yek ve baš-pūli*'undan ve *ķaravullar ve biyeler ve keštī-bān*ların taleplerinden ve yıllık yeni hüküm talebinden muaf edildiklerine dairdir.

Belgenin özellikleri: Belge Nestalik yazısıyla Semerkand kâġıdına yazılmıştır. Sonra bu kaġıt Hokand kâġıdına yapıştırmıştır. 72x25x. 23 satırdan oluşuyor. Belgenin unvan metni altın çerçeveye alınmıştır. Arka planı da altındır, kenarlarında çiçek süsleri var. Arapça alıntılar altındandır. Belgenin başında Han'ın mührü var. Belgenin orijinal ilk satırı onarılmıştır, üzerine yapıştırmıştır. Belgenin arka yüzünde önde gelen kişilerin 14 damga ve mühürleri vardır.

Yayınlar: Bregel (2007:13-14 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 3a-3b); Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:15, 7. Nolu belge tanımı; t.b. 7a,b,v,g arka yüz (damgalar)).

1. hamd-ı bī-ħad ve sitāyiš-i bī-aded ol 'ālīmī-ġa kim 'ālemde ādem-ni 'ilm birle tafzīl kıldı ķavlehū te'ālā **hel yesteviye'l-lezīne ya'lemūne ve'l-lezīne lā-ya'lemūn** **هل يستوى الذين يعلمون و الذين لا يعلمون** ve durūd-ı

2. nā-ma'dūd ol peyġamber-i maħmūdġa ve resūl-ı maķšūd-ġa kim cevāhir-i 'ilm u dūreri ma'rifet-ni gencīne-i sīne-i bī-kīnelerinde va'z kılıp buyurdu

3. **elem neşrah leke şadrek** الم نشرح لك صدرک ve āl u aşhāb-larığa kim her birleri muḳtedā-yı dīn ve rāh-numā-yı yaḳīn tururlar **aşhābu ke-e'n-nucūm**
4. **bi-eyyehum iḳtedeytum ahtedeytum** بايهم اقتديتم اهتديتم ammā ba' d ḥilāfet āsmānı-mıñg ferḥunde hilālı ḳarıntaşlar birle salṭanat būstanı-mıñg
5. ḥuceste nihālı ferzendlerge übbehet-āsār şadrlar şerī'at-şı'ār ḳuzāt-ı islām ve meşāyiḥ-i 'uzām ve sādāt-ı kirām aḥālī ve mevālī-i uşūl
6. ve a'yān ve esāṭin-i bārgāh-ı ḥusrevānī bik-ler muşḳin-raḳam münşiler diyānet-pişe ve emānet-endişe dīvānılar arslanlayın aḳrıp
7. yolbarslayın çaḳırğan maḥfil-sipehr meşākil-de turğan ḥuccāb ve ḥāşşa mülāzımlar ve her bāb-dın vuḳūf-lıḳ erbāb ve aḳalar daruğa
8. ve kelāntār cumhūr-ı sekene ve 'umūm-ı mutavaṭana-yı memālik-i ḥvārezm aḥsenallāhu aḥvālihum ḥuşūşan belde-yi hezāresb-ğa ol-kim ḥazret-i vehhāb-ı 'ale'l-ıtlāḳ
9. ve māliki'l-mülk bi'l-istiḥḳāk ḥil'at-ı mekremet u emāmet **ene ca'alnāke li'n-nāsi imāmen** انا جعلناك لناس اماما birle serīr-i salṭanat-da mütemekkin idüp maḳām-ı bā-iḥtişām
10. **ve laḳed aştifeynāhu fi'd-dünyā** و لقد اصطفينا في الدنيا -da kerīme-i **ve refa'nāhu mekānen** 'alīyyen **كريمه و رفعناه مكانا عليا** bizni güzīde ḳılğandın beri hemegī himmet-i vālā nahimmetimizni tekrīm-i 'ulemā ve tevḳir-i fużalā-ğa maşrūf ve ma' tūf
11. ḳılur irdük çün faẓilet-meāb kemālāt-iktisāb du'ā-gūy-ı 'aḳidet-simā mollā muḥammed baba mekteb ve mükteseb-i 'ilm-de bizge ḥalīfe bolup hengām-ı ni' met
12. ve eyyām-ı şu'übet-ḥalā vü melāda himmet ü riḳḳat-ḥidmet ve cānsuzluḳımızni kemā yenbaḡi ḳılıp irdi ve ḥidmetiğa yaraşa 'ināyet ve merḥametimizdin kām-yāb bolup irdi

13. anıñg için mollâ muḥammed baba ḥalīfe-ni atası-nı ve ini-si ‘ıyd muḥammedni ve qarıntaş-ları veys muḥammed ve rüzüm-nı ve oğlanları birle tarḥan ve merfū‘u’l-
kalem kıılıp
14. nişân-ı soyurgal kılduḡ imdi bu hümâyün yarlıḡ körgeç ehl-i kalem kalem-lerin
ve ‘ameldârlar kadem-lerini tartsunlar ve munlar
15. her yerde ikin ikse-ler biḡâr ve ḥaşar ve kazu ve kaçu buyurmasun-lar ḥive-niñg
ve yañḡı arıḡ ve ḡâzî-âbâd ve şâh-âbâd ve zeh kâzîsi dip
16. kişi tilemesün-ler ve cerīb ve ṭanâbâne ve algut ve salgut tip nimerse tilemesün-
ler ve at baḡlatmasunlar ve miltıḡ salmasun-lar ve araba almasunlar
17. ve ipek-leridin māl almasun-lar avda ve çerik-de atlanursın dimesün-ler ve at
tilemesünler ilçi ve yolçı barguçı ve kilgüçi ve tavaçı
18. ivlerige tüşüp konalğa ve süysün tilemesünler gele qaraların ulaḡ tutmasunlar
dīvân ve terâzû-bân ve dīvân bigi ve mîr-i tümen
19. ve mîr-âb ve müşrif ve dervâze-bân ve şıḡavul ve kütvel ḡoruḡmâl barça ‘ummâl
ve duḡḡâl daḡl kıılmasun-lar ḡazîne-çi ve taḡḡıḡ-çi ve tünḡatar ve bars-bân
20. tikmesün-ler ve her taraf-ge barıp kilse-ler bâc ve tamḡa ve çihil-yek ve baş-pûlı
dip bir ḡabbe ve bir dinâr ṭama‘ ve tevaḡḡu‘ kıılmasun-lar ve qaravul-lar
21. ve biy-ler ve keṣṡî-bân nimerse tilemesün-ler külli tekâlif-i dīvânî ve ma‘unnât-ı
sulṡânîdin soy ve müsteṣnâ bilsün-ler ve her yılda
22. yañḡı ḡüküm tilemesün-ler tâ tinç köñḡül ve âsûde-ḡâṡır birle du‘â-yı devlet-i
câvid-ṡırâzımızḡa meṣḡül bolḡay-lar
23. tip târiḡ-i hicrî miñḡ taḡı toḡsan toḡḡuzda tafuṣḡan yılı-nıñḡ âḡırı dâru’s-salṡana-i
ḡıvaḡ-da ihtimâm yüzidin nişân-ı ‘âlî-şân bitildi

HY -T 3. İreng Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı H. 1100/ M. 1688

Bulunduğu Yer: Hive İčan Kale Arşivi, KP 1362.

Tarihi ve yeri: H. 1100 şefer /M. 1688 Aralık; Hive [:miṅg taḳı yüzde şefer ayında ḥīvaḳ şehrinde].

Türü: Soyurgal Yarlık.

Dili: Türkçe.

Hakkında: Hive Hanı İreng Muhammed Han'ın hicri 1100 yılı Sefer ayında, Miladi 1688 yılı Aralık ayında yazdığı yarlık. Hive Hanı İreng Muhammed Han'a Hayıt ve Aşur şeyhlerin oğulları Niyaz ve İşniyazların geçen padişahların vergilerden muaf etmek için onlara yazılan emirleri saraya getirip rica etmişlerdir. Belgeye göre adları geçen kişiler, mülklerinin vergilerden tekrardan muaf olması için verilen önceki emirlerinin yenilenmesini istiyorlar. Bu kişilere önceden verilen yetkilerin dışında sarayın çeşitli hediyelerinden, yükümlülüklerinden, devlet vergilerinden muaf olmasını sağlıyor. Belge, saraydaki kâtip ve yetkililerin söz konusu kişilerin işlerine karışmasını yasaklıyor. Bu kişilerin yerlerini ve elde edilen faydayı ölçmek, *kazu*, *kaçu*, *haşar*, *bigar* gibi vergi türlerinin alınması da buna dâhildir. Ticaret amacıyla gittiği yerlerde *biy*, *karavul*, *çihilyekçi*, *darvazaban*, *kütvellere* onlardan bac, tamga gibi vergi türlerinden her hangi birinin dahi alınmasına izin vermiyor. Elçi, yolcu, giden-gelenlerin (*barguçı* ve *kilgüçü*) yukarıda adları geçen kişilerin evinde kalmasına izin vermiyor ve onlardan *süysün* (ziyafet) ve taşıt istemeyi yasaklamıştır.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında, badem şeklinde: *İreng Muḥammed Bahādur Ḥan ...* yazılı. Mürekkeple, Nestalik yazısıyla yazılmış. Boyutu 34.5x20.5 sm. Belge daha kalın bir kâğıda yapıştırılmıştır. Belge çok yıpranmış, sol tarafi yırtılmıştır, hatta yazıya boydan boya zarar vermiştir.

Yayınlar: Kerimov (2007: 98 tanıtma, tb: 206 Y-i 2)

1. [hüve]
2. hürşid-қadr ve ā[s]m[ān-bedr] ...
3. kim hilāfet āsmānı[-nıŋ hilāl celālet būstanı-nıŋ ferhunde nihālı]
4. tururlar behrām-şavlet bikler birlen refi‘-menziletlik şadrlarğa kim ‘işmet milketi-
g[e bānı ve pādşāhlık şevketi-niŋ nige-h-bānı]
5. irürler şāhib-hibret emānet-şi‘ār vezirler bile şāhib-fikret bā-i‘tibār münşi-ler[ğa
eyālet-i memāliki-niŋ ‘adālet-]
6. pīşesi ve şevket-i kişveri-niŋ hayr-endişesi tururlar be-taḥşış ḥivāk vilāyeti-niŋ
[kuzāt-ı islām ve meşāyiḥ-i]
7. kirām aḥālī ve mevālī aḳa ve erbāb ve külli ‘ameldārlariğa ol-kim ‘iyd şeyḥ ve
‘āşūr şeyḥ-niŋ oğlu niyāz ve //...
8. burunķı ötken pādşāh-lar-nıŋ nişān-ların dergāh-ı ‘ālem-penāhımız-ğa kiltürüp
imzā iltimās k[ıldılar irse biz taķı körüp]
9. ve bilip қadīm destūrınça nişān-ı soyurğal kılduķ imdi bu hümāyūn yarlıķ
mazmūnığa muṭṭali‘ [bolğaç ehl-i қalem]
10. қalemlerin ve ‘ameldārlar қademlerin tarta tutsunlar her yerde ikin ikse cerib ve
ceribāne ḥaşar ve biğār қazu ve қаçu buyurup yipek[leridin māl]
11. almasun-lar her yerge barsa ve kilse bey-lik ve қaravul-lıķ çihil-yekçi-lıķ ve
dervāze-bān-lıķ ve kütvel[-lik bāc ve tamğa tip bir ḥabba]
12. ve bir dīnār almasunlar ilçi ve yolçı barğuçı ve kilgüçi ve cemī‘ iş ve küç üstünde
yürgen

13. onalga ve sũysũn tilep gele aralarıdın ulağ tutmasunlar kũlli tekãlif-i dũvãnĩ [ve ma unnãt-ı sultãnĩdin muãf bilsũnler]

14. miŋ taı yũzde Şafer ayında ħĩvađ Şehrinde mũhr-lik niŐãn[-ı ãlĩ bitildi]

HY-T 4. İŐhak Ağa Şah Niyãz Ħan Tarhanlık Nişanı 1111/ 1700

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond I-125, Ruyhat/opis-2, Yığma Cilt: 2.

Tarihi ve yeri: : H. Zĩl-ħicce 1111/M. Mayıs-Haziran 1700, tavşan yılı; Hive [: tãriđ miŋ taı yũz-de on bir-de tafişkan yılında zĩl-ħicce ayında ħĩvađ vilãyetinde].

Dili: Tũrkçe

Tũrũ: Tarhanlık yarlığı.

Hakkında: Muhammed Şeyhin oğulları Abdulhay Mahdum ve Payende Muhammed Mahdum ve Nurullah Mahdum ve Abdullatif Mahdum'un eski nişanlarını yenilemek iin yazılan tarhanlık niŐanıdır. *Kazu, kau, haşar, bigar* gibi vergi tũrlerinden muaf ediyor. Ticaret iin gittiği yerlerde *ihilyek, bac, tamga, rahdarlık, hazinecilik* diye yetkili kişilerin onlardan vergi ve Ődemelere dahil etmesini yasaklıyor.

Belgenin Özellikleri: Belgede hanın adı ve mũhũr yoktur. Yazıldığı yıla gũre İŐhak Ağa Şah Niyaz Han'ın olabileceği tarafımızdan tespit edilmiştir. Belgedeki bazı sũzcũkler belgenin iyi korunmadığından (nemden zarar gũrmũŐ olabilir) okunmuyor durumdadır. Nestalik yazısıyla; 14 satır.

Őzerinde yapılan alıŐmalar: -

1. ... müzeyyen kıldı ve taḥiyyet ol ḥabīb-ğa kim ḳurbet maḳāmında e's-selāmu
‘aleyk
2. [eyyuhe'n-nebī ve raḥmatullāhi ve berekātuhu] dip mu'ayyen kıldı ve selām anıḡ
ol aṣḥāb-ları-ğa kim her birini hādī kıldı bes bu muḳaddima [ḥūrşid-ḳadr]
3. [ve] āsmān-bedr ḳarıntaşlar-ğa ve ḥükümet-penāh sitāre-sipāh berḥürdār oğlanlar-
ğa ve 'ālī-maḳām ve sa'ādet-fercām diyānet ve şecā'at[-lık şā'ib-rāy]
4. ḳaraçu biylerge muşķin-raḳam ve zerrīn-ḳalem mülk-i ārāy ve şāḥib-rāy ferāset-lıḳ
dīvānlarğa siyāset ve heybet-lıḳ arslan-layın [aḳrıp]
5. yolbarslayın çağırğan āstān-ı felek-iştibāhda turgan ḥācibler-ğa ve şerī'at-şi'ār
perhiz-kār ḳāzīlar-ğa ve her bāb-dın ḥabe[rdār]
6. vuḳūf-lıḳ aḳa ve erbāblarğa ve külli 'ummāl-ı sekene-i ḳubbetu'l-islām ḥvārezm
ḥuşūşan hezār-esb aḥsenallāhu aḥvālihum-ğa ol-kim taḳvā-şi'ār ve parhiz-kār
7. hidāyet-penāh neder muḥammed şeyḥ ḳadde's-allāhu te'alā derecetü'l-'azīz¹⁵-niḡ
oğlanları ötken pādşāhlar-niḡ nişānın mübārek naḳarımız-ğa kiltürüp imzā iltimās
kıldılar irse
8. körüp ve bilip şeyḥ-i mezkūr-niḡ oğlanları 'abdu'l-ḥay maḥdüm ve pāyende
muḥammed maḥdüm ve nūrullāh maḥdüm ve 'abdullaḫif maḥdüm-nı tarḥan ve
merfū'u'l-ḳalem kılduḳ ehl-i
9. ḳalem ḳalemlerini ve 'ameldārlar ḳademlerini tarta tutsunlar ikin iksele cerīb ve
ṭanābāne tilemeşünler yipekidin māl almasunlar ilçi ve yolçı barguçı
10. ve kilgüçi at ve tivelerin ulaḡ tutup ḳonalğa ve süysün tilep ivlerige tüşmesünler
bārs-bān ve keşti-bān¹⁶ ve ḳoruḡ-bān¹⁷ ve dervāze-bān bir [dīnār]

¹⁵ *muḥammed şeyḥ-niḡ* üstünde yazılı.

¹⁶ کشتیبان *kashṭībān*, The captain or com-mander of a ship; a pilot; a sailor. (Steingass, s. 1032)

¹⁷ **ḳoruḡ-bān**: Krş. HYT-8.13 **ḳoruḳmal**.

11. ve bir ħabbe tama' kılmasunlar ħazu ve ħaçu ħaşar ve biġā[r] buyurmasunlar her tarafge sevdāğa barsa ve kilseler çihil-yek ve bāc ve tamġa ve rāh-dārlik ve

12. ħazīne-çı-lık tip ħiç nimerse tama' kılmasunlar ve ħiç vech-din zarar zaĥmet tigürmesünler külli tekālif-i pādşāhī ma' u[nnā]t-ı

13. dīvānī-din soy ve müstešnâ bilip şükr ve şikāyetlerin mü'eşşer bilsünler tā kim tinç köngül ve āsüde-ĥatır birle bizge ve du' ā ve alkış kılġay

14. tāriĥ miġ taķı yüz-de on bir-de tafişķan yılında zi'l-ħicce ayında ħivāķ vilāyetinde nişan-ı 'ālīşān bitildi

1111

HY-T 5. Yādigar Muĥammed Bahādur Ĥan Yarlıkı, 1125/1713

Bulunduġu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doġu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 46, Envanter 2.

Tarihi ve yeri: H. 1125 / M. 1713; Hive [:tārīĥ-i hicrī miġ yüz yigirme biş ve dāru's-salţana-i ħivāķ vilāyetinde].

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgal yarlık.

Hakkında: Hive Hanı Yadigar Muhammed Han'ın 'İyd şeyĥ'in oġlu Yār Muhammed şeyĥ ve Ĥ'ācem-birdi şeyĥ'in oġlu Dur-Muĥammed şeyĥ, İşem Ĥāfız'ın oġlu Tursun şeyĥ ve Muhammed Emin şeyĥ ve Ĥuseyn şeyĥ ve Laţif şeyĥ'e tarhanlık yarlıklarını yenilemek için yazdığı hümayun hükmü, yarlığıdır. *Cerib, ceribane, haşar, bigar* ve

buna benzer vergi ve mecburî ödemelerden soyurgal derecesine yükselterek muaf ediyor.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön tarafında, 3.2x2.7 sm. Silinmiş, okunmuyor. Nestalik. Doğu kağıdına yazılmıştır, 27.5x19 sm, 14 satırdan oluşuyor. Belge kötü korunmuştur, bu yüzden başka sert bir kağıda yapıştırılmıştır. Lekeli ve yırtılmıştır, kurt yeniği vardır. Bazı sözcükler okunmuyor.

Yayınlar: Bregel (2007:16-17, 4. No'lu belge: matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 4); Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:19-20, 13. Nolu belge tanımı; tb: 13).

1. abu'l-feth ve'l-manşūr seyyid yādigār muḥammed bahādur ḥan sözüimiz
2. ḥūrşīd-ḳadr āsmān-bedr ḳarıntaşlarımız birle şāhib-devlet ḳamer-māhiyyet kim
3. ḥilāfet āsmān-niṅ hilālī ve celālet būstanı-niṅ ferḥunde nihālī tururlar ve behrām
4. şavlet bikler birle refī'-menzīletlik şadrlarge kim 'işmet mülki-ge bānī ve pādşāhlık şevketi-niṅ [nigeh-bānı]
5. irürler şāhib-ḥibret emānet-şī'ār vezirler birle şāyib-fikret bā-i'tibār münşiler-ge kim eyālet-i memleketi-niṅ
6. 'adālet-pīşesi ve şevket kişveri-niṅ ḥayr-endişesi tururlar ḥuşūşan ḥivāḳ vilāyeti-niṅ sādāt-ı 'uzam ve ḳuzāt-ı islām
7. ve meşāyih-i kirām aḥalī ve mevālī aḳa ve erbāb ve külli 'amel-dārlarığa ol-kim 'iyd şeyḥ-niṅ oğlu yār muḥammed şeyḥ ve ḥ'ācem-birdi şeyḥ-niṅ
8. oğlu dur-muḥammed şeyḥ işem ḥāfız-niṅ oğlu tursun şeyḥ ve muḥammed emīn şeyḥ ve ḥuseyn şeyḥ ve laṭif şeyḥ burunkı ötken

9. pādşāhlar nişānların dergāh-ı ʿālem-penāhda mübārek nazārim-ğa kirgüzüp imzā iltimās kıldı irse biz taķı körüp ve bilip qadīm

10. destūrınça nişān-ı soyurğal kılduķ imdi bu hümāyūn hūküm mazmūnıǵa muṭṭalıʿ bolğaç ehl-i qalem qalemlerin ve ʿamel-dārлар qademlerin tarta tutsunlar

11. her yerde ikin ikse cerīb ve cerībāne haşar ve biğār qazu ve qaçu buyurmasunlar ve yipekidin māl almasunlar her yerge barsa ve kilse biy

12. qaravul ve çihil-yekçi ve dervāze-bān ve kütvel bāc ve tamğa tip bir ḥabbe ve bir dīnār almasunlar ilçi ve yolçı iş ve küç üstünde ve külli ḥāşşa

13. mülāzımlar ivleriǵa tüşüp qonalǵa ve süysün tilep gele qaralarındın ulağ tutmasunlar külli tekālif-i dīvānīdin soy ve müsteşnā bilsünler

14. tip tāriḥ-i hicrī miṅg yüz yigirme biş ve dāruʿs-salṭana-yı ḥīvaq vilāyetinde nişān-ı [ʿālī] bitildi

1125

HY-T 6. Seyyid Şir Ğāzi Yarlıǵı 1128/1716

Bulunduǵu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doǵu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 46, Envanter No: 11.

Tarihi ve yeri: H. 1128 Berat / M. 1716 Temmuz/Ağustos, maymun yılı; Hive [: tāriḥ miṅg yüz yigirme sekkizde biçin yılda berāt ayında dāruʿs-salṭana-i ḥīvaq].

Dili: Türkçe

Türü: Soyurğal Yarlık.

Hakkında: Seyyid Şîr Ğâzî'nin Nedr şeyh ve Tursun Şeyh ve Laţîf Şeyh ve Muĥammed Emîn Şeyh ve Dur-Muĥammed ve onların kardeş ve evladını her tür vergi ve mecburi ödemelerden muaf etmek için yazılan eski nişanı yenilemek için yazılmıştır. Soyurgal derecesine yükseltilen bu nişanda *cerib, ceribane, haşar, bigar, kazu, kaçu* ve buna benzer vegilerden muaf etmek göze alınmıştır. Devletin şerefine rahat bir ortamda dua etmeleri için bu gibi saray ve devlet vegilerinden muaf edilmeleri lazım olduğu vurgulanmıştır.

Belgenin özellikleri: Mühür, belgenin ön tarafındadır, 2.5x2 sm. Arap yazısıyla *Seyyid Şîr Ğâzî Muĥammed Bahâdur Han* yazısı yazılmıştır. Mürekkeple, Nestalik yazısıyla Hokand kağıdına yazılmıştır, 27.5x19 sm. 14 satırdan oluşuyor. Belge daha sert bir kağıda yapıştırılmıştır. Hasar görmüş ve lekelenmiştir.

Yayınlar: Bregel (2007: 17-19, 5. No'lu belge: matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 5); Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:18-19, 12. Nolu belge tanımı; tb: 12).

1. abu'l-ğâzî seyyid şîr Ğâzî muĥammed bahâdur ĥan sözüimiz
2. ĥürşîd-ğadr âsmân-bedr ĥarındaşlar birle şâĥîb-devlet ĥamer-mâĥiyyet ferzendlerge kim
3. ĥilâfet âsmânı-nıĥ hilâli ve celâlet bûstanı-nıĥ ferĥunde nihâli tururlar behrâm-
4. şavlet bikler birle refî'-menzilet-lik şadrlarğa kim 'işmet mülkige bânî ve pādşâĥlık şevketi-niĥ nigeĥ-bânî irürler şâĥîb-ĥibret emânet-şî'âr vezîrler birle şaib-fikret
5. bâ-i' tibâr münşî-lerğa kim eyâlet memâliki-niĥ 'adâlet-pîşesi ve şevket kişveri-niĥ ĥayr-endişesi tururlar ĥuşûşan ĥîvaĥ vilâyeti-niĥ ĥuzât-ı

6. islām ve meşāyih-i kirām aḡa ve erbāb aḡālī ve mevālī ve külli ‘amel-dārlarıḡa ol-
kim neder şeyḡ ve tursun şeyḡ ve laṡif şeyḡ ve muḡammed emīn şeyḡ ve dur-
muḡammed şeyḡ ini ve oḡlı
7. birlen ötken pādşāhlar-nıḡ nişānların dergāh-ı ‘ālem-penāh nazār-ı
mübārekimizḡa kirgüzüp imzā iltimās kıldılar irse biz taḡı körüp ve bilip
8. ḡadīm destūrınḡa nişān-ı soyurḡal kılduḡ imdi bu hümāyūn ḡüküm mazmūnıḡa
muṡṡali‘ bolḡaḡ ehl-i ḡalem ḡalemlerin ve ‘amel-dārlar ḡademlerin tarta tursunlar
9. her yerde ikin ikseler cerīb ve cerībāne ḡaşar ve bīḡār ḡazu ve ḡaḡu buyurmasunlar
ve ifekleridin māl almasunlar her yerge sevdā üḡün
10. barsa ve kilse biy ve ḡaravul ve ḡihil-yekḡi ve dervāze-bān ve kütvel bāc ve
tamḡa tip bir ḡabbe ve bir dīnār almasunlar ilḡi ve yolḡı ve ḡuşḡı ve bar-
11. ḡuḡı ve kilḡuḡı ve cerīb dīvānī ivleriḡa tüşüp ḡonalḡa ve süysün tilemesünler gele
ve ḡaralarındın ulaḡ tutmasunlar
12. külli tekālif-i dīvānī ma’unnāt-ı sulṡānī ve cemī‘ şıltaḡātdın soy ve müsteşnā
bilsünler tā kim şeyḡler
13. haḡ te‘ ālā ‘ibādātı-dın sonḡ tinḡ köḡḡül ve āsūde-ḡāṡır birle du‘ ā-yı devletimizḡa
meşḡül bolsunlar tip tāriḡ
14. miḡ yüz yigirme sekkizde biḡin yılıda berāt ayında dāru’s-salṡāna-i ḡivaḡ-
da mührlik nişān-ı ‘ālī bitildi sene 1128

HY-T 7. Seyyid İlbars Muhammed Bahādur Han Yarlığı H. 1140 /M. 1727

Bulunduğu Yer: Hive İçen Kale Arşivi, KP 1362.

Tarihi ve yeri: H. 1140 rabī‘u ’ş-şāni / M. 1727 Kasım, koyun yılı; Hive [: hicrī miṅg taķı yüz kırk-da ve dāru ’s-saltāna-i hīvaķ vilāyetinde ve ķoy yılında ve rabī‘u ’ş-şāni ayı].

Dili: Türkçe

Türü : Tarhanlık yarlığı.

Hakkında: Hive Hanı Seyyid İlbars Muhammed’den Peygamberimiz Muhammed hazretlerinin evladları Nedr şeyh ve Tursun şeyh ve Laţif şeyh ve Muhammed Emin şeyh ve Dur-Muhammed ve onların kardeşleri ve oğullarının önceki padişahın vergilerden muaf etmek için onlara yazdığı emirlerin tekrardan padişahın onaylamasını istemişlerdir. Yeni verilen nişan, soyurgal yarlık yetkisinde olup, onların mülkünden tüm vergi ve yükümlülüklerin muaf olmasını sağlıyor. Belge, saraydaki kâtip ve yetkililerin söz konusu kişilerin işlerine karışmasını yasaklıyor. Bu kişilerin ekinlerinden *kazu*, *kaçu*, *haşar*, *bigar* gibi vergi türlerinin alınması ve ipeklerinden vergi alınması da buna dâhildir. Ticaret amacıyla gittikleri yerlerde *bij*, *karavul*, *çihilyekçi*, *dervazaban*, *kütvelerin* onlardan *bac*, *tamga* gibi vergi türlerinden her hangi birini dahi almasına izin vermiyor. Yurdun gelişmesi için dua ve ibadetlerini rahatça yapabilmeleri için, bu imtiyazların dışında yukarıda adları geçen şeyhler sarayın malî vergi ve yükümlülüklerinden, devlet vergilerinden dahi muafdırlar.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında, badem şeklindedir: *İlbars Muhammed Bahādur Han* yazısı vardır. Mürekkeple Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 21x34 sm. Belge daha kalın kâğıda yapıştırılmıştır. Belge kötü korunmuştur,

kenarlarına, hatta yazıya dahi kurt tarafından zarar verilmiştir. Bazı yerleri silinmiş ve lekelenmiştir.

Yayınlar: Kerimov (2007: 98-99 No: Y-i 3 tanıtması, tb: 207; Wood 2005:4).

1. hüve
2. abu ʿl-muẓaffer seyyid ilbars muḥammed bahādur ḥan sözüimiz
3. ḥūrşīd-ḳadr āsmān-bedr ḳarıntaşlar birle şā[ḥib-devlet ḳamer-māhiyyet kim]
4. ḥilāfet āsmānı-nıṅ hilālı ve celālet bŭstanı-nıṅ [ferḥunde nihālı]
5. birle refiʿ-menẓilet-lik şadrlarğa kim ʿ işmet mülki-ge bānī ve pādşāhlik şevketi-niṅ *nigeh-bānı* irürler şāḥib-[ḥibret emānet-şiʿār]
6. vezīrler birle şāyib-fikret bā-iʿ tibār münşī-lerğa kim eyālet memāliki-niṅ ʿ adālet-pīşesi ve şevket-i kişveri[-niṅ ḥayr-endişesi tururlar]
7. ḥuşūşan ḥivāḳ vilāyeti-niṅ sādāt-ı ʿ izām ve ḳuzāt-ı islām ve meşāyiḥ-i kirām aḥālī ve mevālī aḳa ve erbāb ve külli ʿ amel-dārlarığa [ol-kim]
8. şamīmīler neder şeyḥ ve tursun şeyḥ ve laṭīf şeyḥ ve muḥammed emīn şeyḥ ve dur-muḥammed şeyḥ ini ve oḒlı birlen ötken pādşāh-lar[nıṅ]
9. nişān-ların dergāh-ı ʿ ālem-penāh ve nazār-ı mübārekimiz-ğa kirgüzüp imzā iltimās ḳıldılar irse biz taḳı körüp ve bilip ḳadīm destŭr[inça]
10. nişān-ı soyurḒal ḳıldıḳ imdi bu hümāyŭn ḥŭkŭm maẓmŭnığa muṭṭaliʿ bolḒaç ehl-i ḳalem ḳalemlerin ve ʿ amel-dārlar ḳademlerin [tarta tutsunlar]
11. her yerde ikin ikseler cerīb ve cerībāne ḥaşar ve biḒār ḳāzu ve ḳaçı buyurmasunlar ve yipeklerinden māl almasunlar [her ṫaraf-ge ticāret ūçŭn]
12. barsalar ve kilseler biy ve ḳaravul ve çihil-yekçi ve dervāze-bān ve kŭtvel bāc ve tamḒa tip bir ḥabbe ve bir dīnār almasunlar ilçi ve yolçı

13. ve barğuç[ı ve kilg]üçi ve cerīb dīvānī ivlerige tüşüp qonalğa ve süysün tilemesünler gele qaralarındın ulağ tu[tmasunlar]

14. külli tekālif-i dīvānī ve ma'unnāt-ı sulṭānī ve cemī' şıltaqātdın soy ve müstesnâ bilsün-ler tā kim şeyhler haq te'ālā 'ibādeti-din

15. soñg tinç köñgöl ve āsūde-hātır birle du'ā-yı devletimiz-ğa meşğül bolğaylar tip tāriḥ-i hicrī miñg taqı yüz kırk-da

16. ve dāru's-saltāna-i ḥīvaq vilāyetinde ve qoy yılında ve rabī'u's-şānī ayında mühr-lik nişān-ı 'ālī-şān bitildi 1141

HY-T 8. Seyyid Abu'l-Gāzī Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı H.1155/M. 1742-1743

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond I-125, Ruyhat/opis-2, Yığma Cilt: 4.

Tarihi ve yeri: H. 1155/M. 1742-1743; Hive [: tāriḥ-i hicrī miñg taqı yüz illik bişde ve dāru's-saltāna-i ḥīvaq vilāyetinde].

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlığı.

Hakkında: Seyyid Abu'l-Gāzī Muḥammed Bahādur Ḥan'ın Merhum Nedr Muḥammed şeyhin oğulları Ḥācī, Pāyende, Muḥammed Maḥzūm ve Nūrullāh Maḥzūm ve 'Abdu'l-laṭif Maḥzūm ve merhum 'Abdu'l-ḥay Maḥzūm'un oğulları ve onların torunları Ḥ'āce Ṭāhir Maḥzūm ve öḥünd Ḥ'āce Zāhir Maḥzūmların eski nişanlarını yenilemek amacıyla yazılan soyurgal derecesinde olan yarlıktır. *Cerīb*,

ceribane, haşar ve bigar, kazu ve kaçu gibi vergilerden yukarıda adları geçen kişileri tamamen muaf etmeği belgede belirtmiştir.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön tarafında, orta sağ kısmında olup, badem şeklindedir. İçindeki yazı okunmuyor. Belge iyi korunmuş durumdadır. Mürekkeple Nestalik yazısıyla yazılmıştır. Metin 17 satırdan oluşuyor. Eski envanterde N574 numarayla kayda alındığı için, belgenin alt sağ kısmında rakamla 574 yazılmıştır.

Üzerinde yapılan çalışmalar: -

1. abu 'l-muzaffer ve 'l-maşūr seyyid abu 'l-gāzī muḥammed bahādur ḥan sözüimiz
2. müşteri-ḥāşiyet cemşid-āyīn kırıntaşları birle sitāre-sipāh berḥūrdār
3. ferzendlerge 'ālī-ḥimmet behrām-şavlet bikler birle refi' -menzilet-lik
4. şadrlarge zerrīn-ķalem ve muşķīn-raķam dīvānlarga ḥuşūşan hezār-esb aḥsenallāhu te'ālā aḥvālahum-niṅ
5. sādāt-ı 'izām ve ķuzāt-ı zū 'l-iḥtirām atalık ve nāyib aķa ve erbāb barķa 'amel-dārlarıġa ol-kim cenāb-ı siyādet-
6. penāh hidāyet-destgāh merḥūm nedr muḥammed şeyḥ 'azizān-niṅ oġlanları ḥācī pāyende muḥammed maḥzūm ve nūrullāh maḥzūm
7. ve 'abdu 'l-laṭīf maḥzūm ve 'abdu 'l-ḥay maḥzūm merḥūmī-niṅ oġlanları ve cenāb-ı mezkūr-niṅ nebireleri ḥvāce tāhir maḥzūm ve āhūnd
8. ḥvāce zāhir maḥzūm ötken pādşāhlar-niṅ nişānların zāhir ķılıp imzā iltimās ķıldılar irse biz taķı
9. merāḥim-i ḥusrevānemiz-ni muşārun ileyhum-lerniṅ aḥvāl-larıġa şāmil ķılıp seyyidi şehiḥu 'n-naşab bilip nişān-ı

10. ‘ālīṣān soyurğal kılduğ imdi bu hümāyūn niṣān körgeç ehl-i qalem qalemlerin ve ‘amel-dārlar qademlerin tarta
11. tutsunlar her yerde ikin iksele cerīb ve ṭanābāne tilemesünler ve yipeklerinden māl almasunlar ilçī
12. ve yolçı barguçı ve kilgüçi at ve tivelerin ulağ tutup qonalğa ve süysün tilep ivlerige tüşmesünler
13. bars-bān ve keṣṭī-bān ve qoruqmāl ve dervāze-bān bir ḥabbe ve bir dīnār ṭama‘ kılmasunlar qazu ve qaçu biğār
14. ve ḥaṣar buyurmasunlar her ṭarafge sevdā üçün barsa-lar ve kilse-ler bāc ve tamğa ve çihil-yek ve rāh-dārlıq ve
15. ḥazīne-çı-lıq tip hiç nimerse ṭama‘ kılmasunlar ve hiç vech-din zarar ve zaḥmet yitkürmesünler külli tekālif-i pādṣāhī
16. ve ma’unnāt-ı dīvānī-din soy ve müsteṣnā bilip şükr ve şikāyetlerin mu’aṣṣır bilsünler tip tāriḥ-i hicrī miṅg
17. taqı yüz illik bişde ve dāru’s-salṭana-i ḥīvaq vilāyetinde mührlik niṣān-ı ‘ālīṣān bitildi sene 1155.

HY-T9. Seyyid Timür Ğāzī Muḥammed Bahādur Ḥan’ın Mührlik Niṣānı H. 1171/M. 1757-1758

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond I-125, Ruyhat/opis-2, Yığma Cilt: 2, No: 3.

Tarihi ve yeri: H. 1171/M. 1757-1758; Hive [: târiḥ-i hicrî minḡ taḡı yüz yetmiş birde ve dâru 's-saltana-i ḥivâḡ vilâyetinde].

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlıḡı, *müḥrlük nişân*. Daha önceden verilmiş tarhanlık yarlıḡının yenilenmesine dair *müḥrlük nişân*. Ayrıca bkz. HY-T 10. Seyyid Ḥüdâ-y Dâd Muḡammed Bahadır Ḥan Müḥrlük Nişânı H. 1177/M. 1763.

Hakkında: Seyyid Timür Ğâzî Muḡammed Bahâdur Ḥan'ın Nedr Muḡammed Şeyḡ'in oḡlanları ve torunları Nûrullah Maḡdûm ve oḡulları, Ḥ'âce Tâhir Maḡdûm ve Ḥ'âce Zâhir Maḡdûm ve çocukları ve 'Înâyetullâh Maḡdûm ve erkek kardeşleri ve oḡulları ve Seyyid Nûre'd-dîn Maḡdûm Ḥâcî ve erkek kardeşleri ve oḡulları ve Seyyid Maḡfûr ve erkek kardeşleri ve oḡullarını Peygamberimiz Muhammed'in kavminden oldukları için verilmiş nişanlarını yenilemek için yazılan nişan yarlıḡıdır. *Haşar, bigar, kazu, kaçu* gibi vergi ve mecburi ödeme türlerinden muaf etmek için yazılmıştır.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön tarafında orta sağ kısmında, badem şeklindedir. *Seyyid Timür Ğâzî Muḡammed Bahâdur Ḥan* yazısı yazılmıştır. Belge mürekkeple, Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 15 satırdan oluşuyor. Daha sert bir kaḡıda yapıştırılmıştır, üzerinde lekeleri var.

Üzerinde yapılan çalışmalar: -

1. hüvallâhu subḡânehu
2. abu'l-muzaffer ve'l-manşûr sey-yid timür Ğâzî muḡammed bahâdur ḡan sözü-miz
3. sâdât-ı 'izâm ve ḡuzât-ı islâm ve ḡukkâm-ı kirâm ve umerâ-i sa'âdet-fercâm ve vuzerâ-i kâffe-

4. ü'l-mehâm ve mahremeler-i bârgâh ve hâcibler-i dergâh ve erbâblar ve aqalar ve cemî' şâhib-dahl-lar
5. h^vârezm ahsen allâhu aqvâlihüm bilsünler kim siyâdet-meâb hidâyet-âyâb neder muhammed şeyh 'azîz-ler-niñ oğlanları ve nebireleri nûrullah maqdûm me'a-i ferzendler
6. ve h^vâce fâhir maqdûm ve h^vâce zâhir maqdûm me'a-i ferzendler ve 'inâyetullâh maqdûm me'a-i birâder ve ferzendler ve seyyid nûre'd-dîn maqdûm hâcî me'a-i birâderler ve ferzendler ve seyyid mağfûr me'a-i
7. birâder ve ferzendler hasbu 'ş-şer'ü 'ş-şerîf bular-niñ seyyidlik-leri şubût-ı şer'î-ğa yitüşüp e'imme-i dîn-niñ fetvâ-sı birle bu cemâ'a-i seyyid şâhihu'n-neşeb irkenler
8. şubût-nâme-i şer'î nâtiq ve nişân pâdşâhlar-ı sâbîq şâhid irdi hazret-i risâlet penâhi şallallâhu 'aleyhi ve sellem aytıp tururlar kim men ekreme evlâdî faqad ekremenî
9. biz taqı ol cemâ'a-i mezkûre-niñ hürmet-i siyâdetlerin kılip be-destûr-ı sâbîq muşârun ileyhumler-ni zümre-i sâdât-ğa dâhil kılip soy ve müsteşnâ kılduq kirek kim bu cemâ'a-i
10. mezkûre çünânçi pâdşâhlar-ı sâbîq-niñ 'aşrında ve zamânında sâdât-ı 'izâm destûrında merfû'u'l-kalem ve müsteşnâ irdiler hâlâ hem şol destûrda bilip hiç âferide
11. hiç veche mine'l-vucûh-dın dâhil ve muzâhim bolmasun huşûşan haşar ve bigâr kažu ve kaçu ve külli 'âmelât ve alğat-ı pâdşâhî ve dîvânî dūd u revânât ve ser-merd ve kazan hırcı
12. ve pilecât tip dahl kılmasunlar ve yipek-lerindin mâl almasunlar ve diremî ve dînârî havâle ve muţâlibe kılmasunlar ve hiç kavmî bizge şirket kılip siz tip aşlâ

13. zarar ve zahmet yitkürmesünler her kim ba' de'l-yevm bu cemā'a-i mezkûre-ğa daħl kılsa ve yā bî-vech zararı yitkürse ve yā nimerse havâle ve muṭâlibe kılsa la' net-i ħüdâ celle celâlihu ve 'amme nevâlihu

14. ve resûl-ı ħüdây ve ferişte-i ħüdây te'âlâ-ğa giriftâr bolğay bu âyet-i kerîme yüzindin kim fe-men beddelehu ba' de mā semî' ahu fe-innemâ işmehu 'ale'llezîne yubeddilûnehu çün tevķî' -i vaķî' a' lâ-ğa yitüşse

15. i'timâd kılsunlar tip târiħ-i hicrî miñg taķı yüz yetmiş birde ve dâru's-saltana-i ħivâķ vilâyetin-de mührlik nişân-ı 'âlîşân bitildi 1171 sene

HY-T 10. Seyyid Ĥüdây Dâd Muhammed Bahâdur Ĥan Mührlik Nişânı 1177/ 1763-1764

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond I-125, Ruyhat/opis-2, Yığma Cilt: 2, No: 4.

Tarihi ve yeri: H. 1177/M. 1763-1764; Hive [: târiħ-i hicrî miñg taķı yüz yetmiş yetti-de ve dâru's-saltana-i ħivâķ-da].

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık Yarlığı yenilemesi için Mührlik Nişân. Bkz. HY-T9. Seyyid Timür Ėâzî Muhammed Bahâdur Ĥan'ın Mührlik Nişânı H. 1171/M. 1757-1758.

Hakkında: Nezir Muhammed Şeyh'in torunları Ĥvâce Tâhir maħdûm ve Ĥvâce Zâhir maħdûm oğulları ile birlikte, ve Ĥâcî Nûre'd-dîn maħdûm erkek kardeşleri ve oğulları ile birlikte, Seyyid Manşûr maħdûm erkek kardeşleri ve oğulları ile birlikte ve 'İşmetullâh maħdûm erkek kardeşleri ve oğulları ile birlikte ve Ĥüdây-dâd

maḥdūmları peygamberimiz Muhammed'in kavminden oldukları için verilmiş nişanlarını yenilemek için yazılan nişan yarlığıdır. *Haşar, bigar, kazu, kaçu* gibi vergi ve mecburi ödeme türlerinden muaf etmek için yazılmıştır.

Belgenin özellikleri: Mühür, belgenin ön tarafında orta sağ kısmında, badem şeklidir. Seyyid Hüdāy Dād Muḥammed Bahadur Han yazısı yazılmıştır. Belge mürekkeple, Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 14 satırdan oluşuyor. belgenin alt sağ kısmına rakamla 1763 god (Rusça 'yıl') yazısı yazılmıştır.

Üzerinde yapılan çalışmalar: -.

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr seyyid hüdāy-dād muḥammed bahādur han sözümler
2. sādāt-ı ʿizām ve kuzāt-ı islām ve ḥukkām-ı kirām ve umerā-i şāhib-fercām vuzerā-i kāfi-
3. ü'l-muhām ve maḥremeler-i bārgāh ve ḥācibler-i dergāh ve erbāblar ve aḳalar ve cemīʿ şāhib-daḥl-lar
4. vilāyet-i ḥvārezm aḥsen allāhu aḥvālihum bilsünler kim şiyādet-meāb hidāyet-āyāb nezr muḥammed şeyḥ ʿazizler-niḡ nebireleri ḥvāce tāhir maḥdūm ve
5. ḥvāce zāhir maḥdūm meʿa-i ferzendler ve ḥāci nūre'd-din maḥdūm meʿa-i birāderler ve ferzendler ve seyyid manşūr maḥdūm meʿa-i birāder ve ferzendler ve ʿişmetullāh maḥdūm meʿa-i birāder
6. ve ferzendler ve hüdāy-dād maḥdūm ḥasbu'ş-şer'ü'ş-şerif bular-niḡ seyyidlikleri şubūt-ı şer'î-gā yitüşüp e'imme-i-din-niḡ fetvâ-sı birle bu cema'â-i seyyid şehihü'n-neşeb
7. irkenler şubūt-nāme-i şer'î nāṭık ve nişān-lar sâbık pādşāhlar şāhid irdi ḥazret-i risālet penāhī şallallāhu ʿaleyhi ve ālihi ve sellem aytıp tururlar kim men

8. ekreme evlādī faḫad ekremenī biz taḫı ol cema‘ā-i mezkūre-niḡ ḫürmet-i siyādet-
lerini ḫılıp be-destūr-ı sâbıḫ muşārun ileyhum-ler-ni zümre-i sādāt-ğa dāḫil ḫılıp

9. soy ve müsteşnâ ḫılduḫ kirek kim bu cema‘ā-i mezkūre çünānçı pādşāhlar-ı sâbıḫ-
nıḡ ‘aşrında ve zamānıda sādāt-ı ‘izām destūrında merfū‘u’l-ḫalem ve müsteşnâ
irdiler

10. ḫālā hem şol destūr-da bilip ḫiç āferīde ḫiç veche mine’l-vucūh-dın dāḫil ve
muzāḫim bolmasun uşūşen ḫaşar ve biḡār ḫazu ve ḫaçu ve külli ‘āmelāt ve alḡat-ı
pādşāhī

11. ve dīvānī ve dūd u revānāt ve ser-merd ve ḫazan ḫarcı ve pilecāt tip daḫl
ḫılmasunlar ve yipek-lerindin māl almasunlar ve diremī ve dīnārī ḫavāle ve muḫālibe

12. ḫılmasunlar ḫiç <ḫav>mī bizge şirket ḫılır siz tip aşlā zarar ve zaḫmet
tigürmesünler her kim ba‘de’l-yevm bu cemā‘a-i mezkūre-ğa daḫl ḫılsa ve yā bī-
vech zararı yitkürse

13. ve yā nimerse ḫavāle ve muḫālibe ḫılsa la‘net-i ḫüdā celle celālihu ve ‘amme
nevālihu ve resūl-ı ḫüdāy ve ferīşteler-i ḫüdāy-ı te‘ālā-ğa giriftār bolḡay bu āyet-i
kerīme yüzindin kim fe-men beddelehu ba‘de mā şemi‘ahu

14. fe-innemā işmehu ‘ale’llezīne yubeddilūnehu çün tevḫī‘-i vaḫī‘ a‘lâ-ğa yitüşse
i‘timād ḫılsunlar tip tāriḫ-i hicrī niḡ taḫı yüz yetmiş yetti-de ve dāru’s-salḫana-i
ḫivāḫ-da mührlik nişān bitildi

HY-T 11. Seyyid Hüdâydâd Muḥammed Bahâdur Ḥan Yarlığı 1178/M. 1764

Bulunduğu Yer: Hive İçen Kale Arşivi, KP 1363.

Tarihi ve yeri: H. 1178/M. 1764.

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlığı.

Hakkında: Hive Hanı Hüdâydâd Muḥammed Bahâdur Ḥan'ın İş Muḥammed Şeyhi ḥazret-i k̄uṭbu'l-evliyâ Baba Vâriş Ata türbesine tam bağımsız müteveli (*mütevellî-i bi'l-istiklâl*) olarak tayini için yazılmıştır. Bu şeyh hazretleri dahilinde kimse onun yerine geçemez. Kalenin içinde ve dışında kimse bu şeyhin izni olmadan orayı mezar olarak kullanamaz. Eğer birileri türbenin içini mezar olarak kullanırsa, tabutun üzerine örtülen örtüyü oradaki görevliye sadaka olarak bırakmalıdır. Bunun dışında, türbe görevlisi devletin tüm vergilerinden (*algüt ve salgüt ve bâzâr sorağı*) muafdır.

Belgenin özellikleri: Belgenin ön tarafındaki mühür badem şeklindedir: *Seyyid Hüdâydâd Muḥammed Bahâdur Ḥan* yazılıdır. Belgenin arka tarafındaki mühür oval şeklinde olup, 12 kez vurulmuştur, silinmiş ve okunamaz durumdadır. Mürekkeple Nestalik yazısıyla yazılmıştır. Kullanılan kağıt Hokand sade kâğıdıdır. 23.5x16 sm. Belge kötü korunmuştur, yıpranmış, bazı yerleri yırtılmıştır ve yazıya zarar vermiştir.

Yayınlar: Kerimov (2007: 99 No: Y-i 4 tanıtması, tb: 208-209; Wood 2005:7).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşûr seyyid hüdây-dâd muḥammed bahâdur ḥan sözüimiz
2. merâhim-i ḥusrevâne ve 'inâyet-i şâhânemizdin ser-bülend [ve ercümend kıлып]
3. taḫva-şî'âr diyânet-âşâr iş muḥammed şeyh-ni ḥazret-i

4. ubu l-evliyā baba vāri ata  aleyhu r-rame¹⁸-ni ferzend-i fāizu l-envārlarga mūtevellī-i bi l-istiklāl ıldı imdi
5. bu fermān-ı  ālī kōrge muārun ileyh-ni tenhā-yı mūtevellī bilip zge eyler mūāreket
6. ve mūdāalet ılmasunlar zge eylerni ey-lı-dın ıarıp bi-kār ıldı
7. her kim buzurgvār-ı mezkūr-ni civārında ve al a-ni ikeri ve taarı-sında ey-i
8. mezkūrdın bi-cevāb meyyit oymasunlar buzurgvār-ı mezkūr-ni civārında her kim meyyit
9. oysa ba pārasın cāmiye-i tābutın mūtevellī-i mezkūra birsūnler nūzūlāt ve nezr
10. kilse mūtevellī alsun aadī-ni dalı bolmasun ve yana bu kim mūtevellī-i mezkūr bir kesb ılsa-lar
11. taran ıldı alut ve salut ve bāzār soraı dip hi-vechedin dalı
12. ılmasunlar taran <ve merfū >u l-alem bilsūnler tip <yarlı-ı  ālī> bitildi 1178

HY-T 12. Seyyid āh Gāzī Muammed Bahādur an Soyuralı H.1180/M. 1766

Bulunduu Yer: zbekistan Devlet Merkezi Arivi Fond I-125, Ruyhat/opis-2,

Yıma Cilt: 6, No: 1.

Tarihi ve yeri: H. 1178/M. 1764.

Dili: Tūrke

Tūrū: Tarhanlık yarlıı.

¹⁸ baba vāri ata  aleyhu r-rame: Bir gōnderme iareti ile sa ūst kōede yazılı.

Dili: Türkçe.

Hakkında: Nadr Muhammed Şeyh'in torunları H^vâce Tâhir mahdum ve H^vâce Zâhir mahdum ile evlatları İşân Muhammed 'Azîm mahdum ile kardeşleri ve evlatları, Seyyid Manşûr mahdum ile kardeşleri ve evlatları, 'İşmetullâh mahdum ile kardeş ve evlatları ve Hüdây-dâd mahdumları peygamberimiz Muhammed'in kavminden olduklarından verilen Tarhanlık yarlığını yenilemek için yazılan nişan yarlığıdır. Haşar, bigar, kazu, kaçu gibi vergi ve mecburi ödeme türlerinden muaf etmek için yazılmıştır.

Belgenin özellikleri: Mühür, belgenin ön tarafında orta sağ kısmında, badem şeklindedir. Seyyid Şah Gazi Muhammed Bahâdur Han yazısı yazılmıştır. Belge mürekkeple, Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 15 satırdan oluşuyor. belgenin alt sağ kısmına rakamla 1766 god (Rusça yıl demek) yazısı yazılmıştır.

Yayınlar: -.

1. hüve

yitkürdim

2. abu'l-muzaffer ve'l-manşûr seyyid şâh gâzi muhammed bahâdur han sözüimiz

3. sâdât-ı 'izâm ve kuzât-ı islâm ve hukkâm-ı kirâm ve umerâ-i şâhib-fercâm ve vuzerâ-i kâffeü'l-mehâm

4. ve maħremeler-i bârgâh ve şâhibler-i dergâh ve erbâblar ve aqalar ve cemî' şâhib-i daħllar-i vilâyet-i h^vârezm

5. aħsenallâhu aħvâlihüm bilsünler kim siyâdet-meâb hidâyet-âyâb nadr muhammed şeyh 'azîzler-niġ nebireleri h^vâce tâhir maħdüm ve h^vâce zâhir maħdüm me'a-i ferzendler

6. işān muḥammed ‘aẓīm maḥdūm me‘a-i birāderler ve ferzendler ve seyyid manşūr maḥdūm me‘a-i birāder ve ferzendler ve ‘işmetullāh maḥdūm me‘a-i birāder ve ferzendler ve ḥūdāy-dād maḥdum
7. ḥasbu’ş-şer‘ u’ş-şerīf bular-niṅ seyyid-lik-leri şubūt-ı şer‘ī-ğa yitişüp e’imme-i dīn-niṅ fetvāsı birle bu cemā‘at-ı seyyid-i şaḥīḥu’n-neşeb irken-ler şubūt-nāme-i
8. şer‘ī nāḥik ve nişānlar-ı sābık pādşāhlar şāhid irdi ḥazret-i risālet-penāhī sallallāhu ‘aleyhi ve sellem aytıp tururlar kim man ekreme evledī faḳad ekremenī
9. biz taḳı ol cemā‘a-i mezkūre-niṅ ḥürmet siyādet-lerini kılıp be-destūr-ı sābık muşārun ileyhum-ler-ni zümre-i sādāt-ğa dāḥil kılıp soy ve müsteşnâ kılduḳ
10. kirek kim bu cemā‘at-ı mezkūre çünānçı pādşāhlar-ı sābık-niṅ ‘aşırında ve zamānında sādāt-ı ‘izām destūrında merfū‘u’l-ḳalem ve müsteşnâ irdiler
11. ḥālā hem şol destūrda bilip hiç āferide hiç veche mine’l-vucūh-dın dāḥil ve muzāḥim bolmasun ḥuşūşān ḥaşar ve biḡār ḳazu ve ḳaçu ve külli ‘amelāt ve alḡat-ı
12. pādşāhī ve dīvānī ve dūd u revānāt ve ser-merd ve ḳazan ḥarcı ve pilecāt tip daḥl kılmasunlar yipek-leridin māl almasunlar dirhemī ve dīnārī
13. ḥavāle ve muṭālibe kılmasunlar hiç ḳavmī bizge şirket kılırsız tip aşlā zarar ve zaḥmet yitkürmesünler her kim ba‘de’l-yevm bu cemā‘a-i mezkūre-ğa daḥl
14. kılsa ve yā bī-vech zararı yitkürse ve yā nimerse ḥavāle ve muṭālibe kılsa la‘net-i ḥūdā celle celālihu ve ‘amme nevālihu ve resūl-ı ḥūdāy ve feriştelere-i ḥūdāy-ı te‘ālā-ğa
15. giriftār bolḡay bu āyet-i kerīme yüzidin kim fe-men beddelehu ba‘de mā semi‘ahu fe-innemā işmehu ‘ale’llezīne yubeddilūnehu çün tevḳī‘-i vaḳī‘-i a‘lâ-ğa yitişse i‘timād
16. kılsunlar tip tāriḥ-i hicrī miṅ taḳı yüz seksen-de ḥıvaḳ şehrinde mührlik nişān-ı ‘ālīşān bitildi 1180

HY-T 13. Seyyid Abu'l-gāzī Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı (Ḥükm-i 'ālī, Fermān-ı 'ālī) 1206/1791-92

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 6.

Tarihi ve yeri: H. 1206/1791-1791.

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık.

Hakkında: Seyyid Abu'l-gāzī Muḥammed Bahādur Ḥan'ın Şeh Niyāz Atalık'a Kinik mevziinden askeri hizmetleri için iki parça araziyi (her bir parçası tahminen on tanab), o zamanın otuz altına sattığına dair yarlığıdır. Şeh Niyāz Atalık vefat ettikten sonra bu arazinin (mülk-i ḥālīş) onun mirasçılara; evlatları ve torunlarına kalmasını belirtiyor. Bunun dışında bu arazinin sahibine Ḥāşşa, yani Han'a ait kanaldan bir çay (kulağ) su almasına da izin veriliyor olup bu su kullanımına dair düzen belirtiliyor.

Belgenin özellikleri: Merkez Arşiv'deki belgenin aslı ve Bregel'in elindeki belgenin nüshası kıyaslandığında Bregel'in elinde olan nüshanın daha iyi korunduğu anlaşılıyor. Mühür, badem şeklinde, belgenin orta sağ kısmında ve *Seyyid Abu'l-gāzī Muḥammed Bahādur Ḥan* yazısı vardır. Belgenin kenarları ve ortası yırtılmış, zarar görmüştür. Bregel'in nüshayı aldığı vakitte belgenin daha iyi bir durumda olduğu kesindir. Ondan sonra metnin yedinci satırının ortası ve kazı mühürlerinin ortası yırtılmıştır. Metnin alt kısmında iki mühür daha vardır. Mühürler o dönemin kazalarına aittir. Belgenin sol alt kısmında rakamla *1791 god* (Rusça yıl) yazısı yazılmıştır.

Yayımlar: Bregel (2007: 30-32 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 11)

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr seyyid abu'l-ġāzī muḥammed bahādur ḥan sözüimiz
2. merāḥim-i ḥusrevāne ve 'ināyet-i bilā-nihāyet-i pādşāhānemizdin ser-efrāz ve mümtāz
3. kılıp imāret-penāh eyālet-dest-gāh şeh niyāz atalık-ğa kinik mevzi' i-dağı
4. ḥassa-i şerife¹⁹-ğa ta'alluḫ yerdin ik(k)i kıt'a yerni ez berāy-ı mevācib-i nöker ot(t)uz tıllā birle bir kelāmullāhu 'azīmu 'ş-şān-niṅ bedelide mülk-i ḥāliş kılıp
5. birdük kıt'a-i evvelī taḥmīnen on ṭanāb yer turur ḥudūdı bu ṭariqa-da kim kün çıkıarı nūrullāh sūfī-niṅ vereşe-leri ike turğan
6. vaḳf yer ve arḳası dīvār-ı mescid ve ba'zı mollā devlet-niṅ kärende-lığıdağı vaḳf yer ve ba'zı zeh-keş ve kün batarı fetḥullāh maḥdūm-niṅ
7. vereşeleri-niṅ ike turğan vaḳf yeri ve ḳara kılıç-niṅ k<ārendes>i-dağı yer turur ve ḳible-si nehr-i aḳ yap ve kıt'a-i şāniye-si hem taḥmīnen
8. on ṭanāb turur kün çıkıarı töşekçi-niṅ ḳolıdağı vaḳf yer ve arḳası nehr-i aḳ yap ve kün batarı ḥasan şığavul
9. ike turğan vaḳf yer ve ḳible-si ser-tā-ser köhne aḳ yap turur imdi bu fermān-ı 'ālī²⁰ maẓmūnığa muṭṭali' bolğaç
10. mezkūr bolğan ik(k)i kıt'a ma'lūmu'l-ḥudūd yerni atalık muşārun ileyh-niṅ zer-ḥarīd mülki bilip aḥadī <ve> āferīde hiç-veche-din
11. dāḥil ve muzāḥim bolmasun özidin soṅ oğlan-ları-niṅ mīrās mülki bolsun ḳarnen ba' de ḳarn baṭnen ba' de baṭn
12. 'inde'l-ḥācet ḥvāh-lasa satsun alğan kişi-niṅ hem şunday mülk-i ḥālişi bolsun ḥāşşa arıḳı-dın bir ḳulaḳ

¹⁹ Burada *Abu'l-Ġāzī Muḥammed Bahādur Ḥan*'ın adına gönderme yapan işareti vardır.

²⁰ Burada *Abu'l-Ġāzī Muḥammed Bahādur Ḥan*'ın adına gönderme yapan işareti vardır.

13. su hem merḥamet kılduḵ su vaḳtıda müşerref ve ḥāşşa mülāzimları bilâ-māni‘ bir kulaḵ su²¹

14. birsünler espek ve ğayr-ı espekde kulaḵı-ġa byr byl-ler-ni²² salmasunlar ba‘de’l-yevm her kim nefsāniyet yolıġa tüşüp

15. bu yerni alsa ve yā alurġa sa‘y kılsa la‘net-i ḥüdā ve nefrīn-i cemī‘ melā’ike-larġa sezāvār bolup ḥāzret-i resūl-i ekrem-niġ

16. şefā‘atı-dın bī-zār ve bī-naşīb bolġay fe-men beddelihu ba‘de mā semi‘ahu fe-innemā işmehu ‘ale’llezīne yubeddelūnehu tip ḥükm-i ‘ālī bitildi 1206

HY-T 14. Muḥammed Raḥīm Ḥan Fermān-ı Hümāyūn-ı ‘ālisi 1224/1809

Bulunduġu Yer: Hive Tarih müzesi No: 2089.

Tarihi ve yeri: H. Cumādiye ‘ş-şānī 1224/ M. Temmuz 1809. [tārīḥ-i hicrī miġ taḳı ik(k)i yüz yigirme törtde cumādiye ‘ş-şānī ayıda mührlik nişān bitildi sene 1224]

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlıġı.

Hakkında: Muḥammed Raḥīm Ḥan’ın Yusuf hāce ve Yūsuf Ḥvāce ve Ata-cān Ḥvāce ve Baba-cān Ḥvāce ve Gedāy Ḥvāce ve İskender Ḥvāce ve Ḳalender Ḥvāce ve Nüre’d-dīn maḥdūm ve ‘Avāz Ḥvāce ve Kemāl Ḥvāce ve raḥmetli Kemāl Ḥvāce’nin

²¹ merḥamet kılduḵ su yazılıp üstü çizilerek iptal edilmiş.

²² kulaḵı-ġa byr byl ler-ni: kulaḵı-ġa’yı Bregel *fūlāniġa* olarak okumuştur. Bağlama göre *ḵulaḵı-ġa* da okunabilir. Ancak byr byl l’r-ny belirsizdir. Yazım yanlış olabilir. *Per-i seyl* “sel/hızlı su akıntısı kanadı” olarak okunup anlaşılabilir mi? Bregel bu cümleyi, şüphesini de belirterek “And whether it is during an aspāk or not durig an aspāk, they should not throw ... (?) to the aforementioned.” (2007: 31) olarak çevirmiştir.

evladlarını her türlü vergi ve ödemelerden muaf etmek için yazılan yarığdır. *Bacban, keştiban, korugban, dervazeban, terazuban, biy, qaravul, kütevü*lerin onlardan bir dinar dahi almasını yasaklıyor.

Belgenin özellikleri: Muhammed Raḥīm Ḥan mührü metne 3-4 satır girintili olarak yazılmıştır. Kalan iki mühür sağ kenardadır. Mühürlerden biri okunacak durumda: Raḥīm Ḥulı Ḥārezmşāh.

Yayınlar: Bregel (2007: 19-21 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 6a, 6b); Kerimov (2007: 20, t.b.: 123).

Kenardaki yazı: Ḥazret-i şavma[‘]ī ata [‘]aleyhu[’]r-raḥme

1. hüve
2. abu[’]l-muzaffer ve[’]l-manşūr muḥammed raḥīm bahādur ḥan sözüimiz
3. ḥamd ol pādşāhī-ğa kim ṭabaqāt-ı āsmān-nı ve leḳad zeyyine[’]s-semāu[’]d-dünyā bezīneti[’]l-kevākib birle müzeyyen kıldı
4. ve taḥiyyet ol habībi-ğa kim ḳurbet maḳāmı-da e[’]s-selāmu [‘]aleyk eyyuḥe[’]n-nebiyyu ve raḥmatullāhu ve berekātuhu tip mu[‘]ayyen kıldı
5. ve[’]ş-selām anıṅ āl u aḫāb-ları-ğa kim her birini necm-i hādī kıldı bes maḳşūd bu muḳaddimedın bu kim ḥürşīd-ḳadr ve āsmān-bedr qarıntaşlar birle
6. ḥükümet-penāh sitāre-sipāh ber-ḥürdār ini ve oğullarğa [‘]ālī maḳām sa[‘]ādet-fercām diyānet ve şecā[‘]at-lıḳ şā[’]ib-rāy ḳaraçu biy-lerge
7. zerrīn-ḳalem ve muşḳīn-raḳam dīvānlar birle āstān-ı felek-i iştibāhda turğan ḥācib-lerğa şerī[‘]at-şī[‘]ār pūr-hüner-kār ḳāzī-larğa ve her bābdın

8. vuḳūf-lıḡ aḳa ve erbāb-larḡa külli ‘ummāl-i sekene-i ḡvārezm ḡuşūşan ḡvāḳ aḡsenallāhu aḡvālihum-ḡa ol-kim bu uçurda ḡuḡbu’l-evliyā ve seyyidü’l-etḡiyā ḡazret-i şavma‘ī ata aleyḡü’r-raḡme²³-niḡ
9. neşeb-i mübārek-leri ḡazret-i ‘alī keremullāhu vechuhu-ḡa yitip turur buzurgvār-ı mezkūrniḡ ruḡ-ı şerīflerin say-lap ve ḡürmet kılıp yūsuf ḡvāce
10. ve ata-cān ḡvāce ve Baba-cān ḡvāce ve gedāy ḡvāce ve iskender ḡvāce ve ḡalender ḡvāce ve nūre’d-dīn maḡdūm ve ‘avaż ḡvāce ve kemāl ḡvāce-i buzurgvār-ı
11. ‘aleyhu’r-rāḡme-niḡ evlād-ları irkeni ḡāḡır-ı şerīfimiz-ḡa ma‘lūm bolḡan üçün zerre-i āftāb ‘ināyetimizni muşārun ileyhumler-niḡ aḡvālıḡa şāmil kılıp
12. körüp ve bilip tarḡan ve merfū‘u’l-ḡalem kılduḡ imdi bu fermān-ı ḡümāyūn-ı ‘ālī mażmūniḡa muḡḡali‘ bolḡaç bu mezkūr bolḡan cemā‘at-nı tarḡan ve merfū‘
13. u’l-ḡalem bilip külli tekālif-i dīvānī ma’unnāt-ı sulḡānī-din soy ve müsteşnā bilip külli ‘ameldārlar ḡademlerin ve ehl-i ḡalem ḡalemelerin tarta tutsunlar
14. ve her yerde ikin ikseler ve nihāl tikseler cerīb ve ḡanābāne tilemesünler ve yipek-leridin māl almasunlar ilçi ve yolçı barḡuçı ve kilḡüçi üylerige
15. tüşüp gele ve ḡaralarıdın ulaḡ tutmasunlar bāc-bān ve keşḡī-bān ve ḡoruḡ-bān ve dervāze-bān ve terāzū-bān²⁴ biy ḡaravul kütevül bir ḡabbe ve bir dīnār
16. ḡama‘ ve tevāḡḡu‘ kılmāsunlar ḡiç vechdin zarar ve zaḡmet yitkürüp āzürde-ḡāḡır kılmāsunlar ve her yılda tāze nişān tilemesünler
17. tā kim bu mezkūr bolḡan cemā‘at tinç köḡül ve āsūde-ḡāḡır bolup ba‘de ez edā-yı şalavāt-ı ḡamse bizniḡ du‘ā-yı devlet-i ebed-müddetimizḡa

²³ Kenarda yazılı.

²⁴ **bāc-bān ve keşḡī-bān ve ḡoruḡ-bān ve dervāze-bān ve terāzū-bān:** F. *bān* eki ile Bkz. *bān* (S. suffix *van*), A prince, lord, chief, or governor; (S. *vīna*) an arrow; an iron rocket used in war; (for *bām*) a roof; (for *bāng*) a cry; affixed to a noun, it signifies a keeper or a guardian, as’ (Steingass 152)

18. meşgûl bolğaylar tip târih-i hicrî miñg taķı ik(k)i yüz yigirme törtde cumâdiye's-sânî ayda mührlik nişân bitildi sene 1224

HY-T 15. Muḥammed Raḥîm Ḥan Yarlığı (Mührlik Nişân-ı 'âlî) H. 1225/ M. 1810

Bulunduğu Yer: Hive Tarih Müzesi No: 2094.

Tarihi ve yeri: H. 1225/ M. 1810. [târih-i hicrî miñg taķı ikki yüz yigirme biş-de dâru's-saltana'-yı Ḥivaķda mührlik nişân-ı 'âlî]

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlığı.

Hakkında: Abu'l-gâzî Muḥammed Raḥîm Bahâdur Ḥan'ın Muḥammed Laṭîf Ḥvâce ve Ḥalender Ḥvâce ve Muḥammed Ḥvâce ve ödem Ḥvâce ve Dervîş Ḥvâce ve Yûnus Ḥvâce ve Ḥasan Ḥvâce ve 'Avaz Ḥvâce ve Baba Ḥvâce ve Tâcî Ḥvâceleri her türlü vergi ve saray ödemelerinden muaf etmek için yazılmıştır. *Cerib ve ceribane, haşar ve bigar kazu ve kaçu, baş pulu ve kazan pulu* gibi harç türleri buna dahildir. Kimsenin onların yanına *algut ve salgut* (vergi türleri) diye varması izni yoktur.

Belgenin özellikleri: Muḥammed Raḥîm Ḥan mührü metne 3-4 satır girintili olarak yazılmıştır. Kalan iki mühür kenardadır. Mühürlerden biri okunacak durumda: 1. allah kulu pādşâh, 2. raḥîm kulu ḥvârezm bin allâh kulu pādşâh.

Yayınlar: Bregel (2007: 21-22 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 7).

1. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-ġāzī muḥammed raḥīm bahādur ḥan sözüimiz
2. ḥamd bī-ḥad ol vācibu'l-vucūdıġa kim be-medlül-ı şıdk meşmül tevellicü'l-leyl fi'n-nehār ve tevellicü'n-nehār fi'l-leyl
3. gerdānende-i şeb-i deyr çehre berārende-yi lama'āt-ı envār-ı mihr turur ve tuḥfe ve durūd ol şehsuvār-ı
4. 'ākıbet-i maḥmūdġa anıġ tufeylidin on sekkiz miġ 'ālem 'adem-şahrāsıdn cihān peydāsıġa yitti levlāke lemā ḥalaqatu'l-eflāk²⁵ anıġ maẓmūnı
5. turur ve pāre-yi bendelerini zalālet gümrāhlıġıdn anıġ hidāyeti birle müsteḥlaş kılıp ve mā erselnāke illā raḥmeten li'l-'ālemīn ifādesi birle
6. imā kıldı irse ḥamd u şenā edāsıdn soġ semere-yi nihāl-ı ḥilāfet ve netice-yi düdmān-ı eyālet sikender-menzilet iniler birle ḳamer-ṭal'at ferzendler
7. behrām-şavlet bikler birle 'utārid-nişān dīvānlar birle be-taḥşış ḥvārezm vilāyeti sādāt-ı 'izām ve ḳuzāt-ı islām aḥālī ve mevālī ekābir ve eşrāf
8. aḳa ve erbāb ve cemī' 'ummāl ve re'āyālarıġa maşṭūr-ı şudūr-ı şaḥıfe ol-kim mürşid-i tavāyif-i ümem rah-numā-yi ehli'l-'arab ve'l-'acem²⁶ ḥazret-i 'ālī keremullāhu vechehu fi'd-dāreyn-niġ evlād ...
9. āşār muḥammed laṭif ḥvāce ve ḳalender ḥvāce ve muḥammed ḥvāce ve ādem ḥvāce ve derviş ḥvāce ve yūnus ḥvāce ve ḥasan ḥvāce ve 'avaż ḥvāce ve baba ḥvāce ve tācī ḥvāce
10. bu mezkūr bolġan cemā'at-ı mevsūm ve mensūb be-neşeb-i 'ālī şavme'a-yi atayī irken-ler dergāh-ı 'ālīġa kilip du'ā ve alḳış kılıp ötken

²⁵ levleke lemā ḥalaqatu'l-velāk: 'Sen olmasaydın senin için yarattım ey Muhammed demiş Allah'. Sahih olmayan hadis.

²⁶ ḥazret-i 'ālī keremullāhu vechehu fi'd-dāreyn-niġ: Bir gönderme işareti ile kenarda.

11. pādşahlarnıñ merḥamet ve mekremetlerin ötken ābā ve ecdādları ḥaqqıda zāhir kılıp iltimās-ı imzā kıldılar irse
12. biz taqı körüp ve bilip merḥamet-i ḥusrevānemizni şāmil ve māyil aḥvālları kılıp mezkūr bolğanlarını qadīm ata baba destūrınca
13. tarḥan ve merfū'ı'l-qa'lem kılıp nişān-ı 'ālī soyurğal kılduq imdi bu ḥükm-i ḥümāyün mazmūnı-ğa muṭṭali' bolğaç ehl-i qa'lem qa'lemlerin külli 'ameldār
14. qademlerin tarta tutsunlar her yerde ikin ikseler cerīb ve cerībāne ḥaşar ve biğār qazu ve qaçu baş pūlı ve qazan pūlı
15. dip daḥl kılmasunlar ve ipekleridin māl almasunlar ve her yerge sevdāğa barsalar ve kilse-ler qaravul ve çihil-yekçi ve dervāze-bān ilçi
16. ve yolçı dāḥil ve muzāḥim bolmasunlar ve külli tekālif-i sulṭānī ve ma'unnāt-ı pādşāhī soy ve müsteşnā bilip salgut ve alğut dip
17. ḥiç kim eşiklerige barmasunlar tā kim bular tinç köñgöl ve āsūde-ḥātır bolup bizniñ du'ā-yı devlet-i ebedimizğa meşgöl ve muqayyed
18. bolğaylar tip tāriḥ-i hicrī miñg taqı ikki yüz yigirme biş-de dāru's-salṭana'-yı ḥivaqda mührlik nişān-ı 'ālī bitildi

HY-T 16. Abu'l-gāzī Muḥammed Raḥīm Bahādur Ḥan Yarlığı (Mührlik Nişān)

1234/1819

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 1.

Tarihi ve yeri: H. Ramazān 1234/ M. 1819 Temmuz; Hive [: dāru's-salṭana-i ḥivaqda tāriḥ-i hicrī miñg taqı ik(k)i yüz ot(t)uz törtde şehr-i ramazān-da].

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlığı

Hakkında: Abu'l-gâzî Muhammed Raḥîm Bahâdur Han'ın Akmescid mevziinden Ğâyib ve Muhammed Külü'ya yirmi tanab araziye askerî hizmetleri için o zamanın yüz altın parasına sattığına dair yarlığıdır.

Belgenin özellikleri: Metin çok iyi korunmuş durumda. Han'ın mührü metinde 3-4 satır girintili yerleştirilmiştir. Okunacak durumda: Muhammed Raḥîm Bahâdur Han. Metin 12 satırdan oluşuyor, metnin sol alt kısmında kadının mührü var. Sağ alt kenar kısmında ise rakamla 1818 god (Rusça: yıl) yazısı yazılmıştır. Bunun dışında rakamla 382 yazısı da vardır. Muhtemelen eski envantar numarası 382 olmuştur.

Yayımlar: Bregel (2007: 32 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 12).

1. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-gâzî muḥammed raḥîm bahâdur han sözüimiz
2. merâḥim-i ḥusrevâne ve 'inâyet-i pâdşâhânemizdin
3. behre-mend kılıp aḳmescid mevzi' i-dağı ḥâşşa-i
4. şerife-ğa ta'alluḳ tapğan yerdin ber-keşide yigirme tanâb yerni ez-berây-i mevâcib-i nöker
5. du'â-güylar ğâyib ve muḥammed külü-ğa yüz tıllâ-yı râyicu'l-vaḳtğa me'a-i ḳabûlahumâ satduḳ ḥudûd-ı erba'ası
6. bu tariḳada kim kün çıkarı ve arḳası baba niyâz-nıḡ yeri kün batarı raḥmatullâh h'âce ve ba'zı
7. ḥâşşa yeri kıble-si keyik köli bu ma'lûmu'l-ḥudûd yerni alar-nıḡ mülk-i ḥâlişi bilip aḥadî ve aferide-i

8. dāhīl ve muzāhīm bolmasunlar özleridin soᅡgra oᅡlanları-nıᅡᅡ yeri bolsun ‘inde’l-ᅡāceti satsalar
9. alᅡan kiᅡi-niᅡᅡ ᅡundaᅡ mülki bolsun imdi bu fermān-ı hümāyūn maᅡmūniᅡa muᅡᅡali‘ bolᅡaç her kim
10. nefᅡāniyet yoluᅡa tūᅡūp alur bolsa ve yā alurᅡa sa‘y kılsa la‘net-i ebedī-ᅡa giriftār bolsun be-maᅡmūn-ı
11. āyet-i kerīme fe-men beddelihu ba‘de mā semi‘ahu fe-innemā iᅡmehu ‘ale’leᅡzīne yubeddelūnehu tip dāru’s-salᅡana-i ᅡīvaᅡ-ᅡa tāriᅡ-i
12. hicrī miᅡᅡ taᅡı ik(k)i yūz ot(t)uz tōrtde ᅡehr-i ramāzān-ᅡa mūhrlik niᅡān-ı ‘ālī-ᅡān bitildi

HY-T 17. Muᅡammed Raᅡīm ᅡan Yarlıᅡı (Mūhrlik Niᅡān) 1237/1821

Bulunduᅡu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arᅡivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıᅡma cild No: 22.

Tarihi ve yeri: H. ᅡafar 1237/ M. 1819 Temmuz, yılan yılı; Hive [: tāriᅡ-i hicrī miᅡᅡ ik(k)i yūz ot(t)uz yet(t)i-de ᅡafar ayıda dāru’s-salᅡana-i ᅡīvaᅡ-ᅡa muvāfiᅡ yılan yılı mūhrlik niᅡān-ı hümāyūn-ı ‘ālī-ᅡān bitildi 1237].

Dili: Türkᅡe

Türü: Tarhanlık yarlıᅡı

Hakkında: Muᅡammed Raᅡīm ᅡan’ın Yaᅡᅡı Arıᅡ mevziinden on tanab *Hāᅡᅡa* arazisini Baba Dīvāne...’ye askeri hizmetler için o zamanın elli altın parasına sattıᅡına dair yarlıᅡıdır. Arazinin sonradan miras olarak sahibinin çocukları ve

torunlarına kalması, onların da istediği zaman bu araziyi satma yetkisinde oldukları belirtilmiştir.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metinde 3-4 satır girintili yerleştirilmiştir. Okunacak durumda: Muḥammed Raḥīm Bahādur Ḥan. Metin 13 satırdan oluşuyor, metnin alt kısmında kadının iki yuvarlak mührü var. Sağ üst kenarında rakamla iki (2) yazısı vardır, muhtemelen arşive alınırken, zarftaki sıra numarası olmuştur. Sağ alt kenar kısmında ise rakamla 1821 god (Rusça: yıl) yazısı yazılmıştır. Bunun dışında rakamla 401 yazısı da vardır. Muhtemelen eski envantar numarası 401 olmuştur. Metnin sol alt kadı mührünün hemen altına “be-maḥzar-ı ḥatem-i ḥazret-i ḥan mühr kerde şod” yazısı yazılmıştır.

Yayımlar: Bregel (2007: 32 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 13).

1. hüve
2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī muḥammed raḥīm bahādur ḥan sözüimiz
3. du' ā-gūy-ı dergāh ve rızā-cūy-ı bilâ-iştibāh baba dīvāne
4. /////dğa²⁷ yañğı arıķ mevzi'i-dağı ḥāşsa-i şerife-ğa
5. mute' allıķ yerdin ber-keşide on ṭanāb yerni ez-berāy-ı mevācib-i nökeriyye ellik ṭıllā-ı yek mişķālī rāyicu'l-vaķt-ğa
6. satduķ me' a-i ḳabūlahu ḥudūdı bu ṭarīķa-da kim kün çıkarı ḥarīm-i cūy-ı āstāne arķası ba' zı şerif
7. dīvāne-niñg ve ba' zı kidili dīvāne-niñg yeri ve kün batarı yabulı-niñg köhne yafi ve ba' zı ğarb ke-cenūbihi ḥudāy birgen

²⁷ Okunmaz durumda.

8. dīvāne-niᅇg yeri imdi bu ᅇük-m-i hümāyūn-ı vālā maẓmūnıdın āgāh bolᅇaᅇ ma‘ lūmu’l-ᅇudūd yerni muᅇārūn ileyh-
9. -niᅇg mülk-i ᅇālīᅇi bilip aᅇadī ve āferīde-i dāᅇil ve muzāᅇim bolmasun özidin soᅇgra ᅇarnen ba‘ de ᅇarn
10. baᅇnen ba‘ de baᅇn vāriᅇleri-niᅇg mülki bolsun ilā en-yaraᅇallāhu’l-arᅇe ᅇvāᅇ-lasa-lar ‘ inde’l-ᅇācet
11. satsunlar her kim nefᅇāniyet yüzidin taᅇayyur ve tebdil birse la‘ net-i ebedī-ᅇa sezāvār bolsun maẓmūn
12. fe-men beddelihu ba‘ de mā semi‘ahu fe-innemā iᅇmehu ‘ale’lleẓīne yubeddilūnehu tip tāriᅇ-i hicrī miᅇg ik(k)i yüz ot(t)uz yet(t)i-de ᅇefer ayıda
13. dāru’s-salᅇana-i ᅇīvaᅇ-da muvāfiᅇ yılan yılı mührlik niᅇān-ı hümāyūn-ı ‘ ālī-ᅇān bitildi 1237

Mühür

Mühür

be-maᅇzar-ı ᅇatem-i ᅇāzret-i ᅇān mühr kerde ᅇod

HY-T 18. Allāᅇ ᅇulı Muᅇammed Bahādur ᅇān Yarlıᅇı 1241/1825

Bulunduᅇu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arᅇivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yiᅇma cild 7 No:1.

Tarihi ve yeri: H. ᅇafar 1241/ M. 1825; Hive [: tāriᅇ-i hicrī miᅇg taᅇı ikki yüz ᅇırᅇ birde ᅇīvaᅇ dāru’s-salᅇanasıda ... ᅇük-m-i ‘ ālī raᅇam tapdı].

Dili: Türkᅇe

Türü: Soyurgal yarlıᅇı.

Hakkında: Allāh ulı Muammed Bahādur an'ın ograt kalesine Berdi biy'in yerine yksek hizmetleri iin utlı Murād'ı biy olarak tayin ettiine ait yarlııdır. Bu kale halkı Berdi biy'e ne kadar hizmet ettiyse, yeni biy utlı Murād'a da yle hizmet etmeleri buyrulmuştur.

Belgenin zellikleri: Han'ın mhr metinde 3-4 satır girintili yerleştirelmiştire, kova seklindedir. Okunacak durumda: Allāh ulı Muammed Bahādur an. Metin 11 satırdan oluşıyor. Sa alt kısmında rakamla 581 yazısı vardır. Muhtemelen eski envanter numarası 581 olmuştur.

Yayımlar: -.

1. abu'l-muaffer ve'l-manşr allāh ulı muammed bahādur an szmiz
2. felek-midār cemşid-kirdār  umerālar bile devlet-āşār sa' ādet-yār vuzerālar bile
3. kārđan-ı  uarid-nişān mnş-lar-a kim her biri devlet erkānı ve aşr-ı memleket nigh-bānı-durlar
4. a'la'llāhu te'ālā derecetuhum fī medārici'l-ibāl uşışān ograt al'ası-ni
- fuзалā ve umerāsi uzzāt ve sādātı başı aālī ve mevālisi-ni barası-a
5. bu hmāyn yarlı krge ol-kim mbārezet-avār şāhib-i' timād utlı-murādni
- i' tiād bile izmetkārlıı dergāh-ı gerdn-iştibāhımız
6. āstāne-si-ni mlāzım-larıa abl sni tapanı n  ināyetimiz uyaşidın
- zerre'ini avāla şāmil ılıp berdi biy-ni
7. ornı-a biy ılıp nişān-ı  ālī soyural ıldı imdi bu mbārek yarlı mazmnıa
- āāh bola mezkr al'a-ni alkı
8. muşārun ileyh-ni zlerige biy bilip her nek  izzet u ikrāmı-kim berdi biy
- aıa ılmış bolsa-lar ol- izzetni aa daı ri'āye ılıp

9. her türlü hizmeti-kim dergâh-ı felek-pâygâhdın buyurup yiberilse ol hizmet edâsıda muşârun ileyh-niñ mülâzamatığa

10. rucû' kılıp ol bâbda anıñ maşlahatıdın tecâvuz kılmasunlar her kim bu mişâl vâcibu'l-imtişâl mu'eddâsığa hilâf kılsa siyâset-i

11. pādşāhāne-ğa giriftār bolğay dip tārīḡ-i hicrī miñg taḡı ikki yüz kırk birde ḡivāḡ dāru's-saltānasıda şānahāllahu 'ale'l-ḡarḡ ve'l-ḡarḡ ḡükm-i 'ālī raḡam tapdı

HY-T 19. Allāh Ḳulı Muḡammed Bahādur Ḥan'ın Fermān-ı/Ḥükm-'ālisi 1243/1827-28

Bulunduğı Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıḡma cild 8 No: 1. (Bregel 2007:34)'te Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond I-125, opis' 2, No: 6 olarak kaydı verilmiştir.

Tarihi ve yeri: H. 1243/ M. 1827-28 [: ḡükm-i 'ālī raḡam tapdı 1243].

Dili: Türkçe

Türü: Soyugal yarlık.

Hakkında: Allāh Ḳulı Muḡammed Bahādur Ḥan'ın, Muḡammed Murād bik'in oḡlu Muḡammed Rızā Ḳuş-biḡi'ye Nayman Ayaḡı adlı mevzideki on bin tanab araziye o zamanın bin altın parasına sattıḡını ait yarlıḡıdır. Belgede arazinin nerede olduğı, sınırları belirtilmiştir.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metinde 3-4 satır girintili yerleştirilmiştir, kova şeklindedir. Okunacak durumda: Allāh Ḳulı Muḡammed Bahādur Ḥan. Metin 10 satırdan oluşuyor. Sağ alt kısmında rakamla 225 yazısı vardır. Muhtemelen eski

envanter numarası 225 olmuştur. Metnin alt kısmında iki yuvarlak kazi mührü var. Sağ alt köşede ise rakamla 1827 god (Rusça yıl demek) yazısı vardır.

Yayınlar: Bregel (2007: 34-35 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 14).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī allāh k̄ulı muḥammed bahādur ḥan sözüimiz
2. 'ināyet-i pādşāhānemizdin ser-efrāz kılıp nayman ayakı
3. atlıg mevzi' -dağı memleke-i pādşāhī-ğa muta'allıq yerdin taḥmīnen on miñg tanāb
4. yerni nöker mevācibi üçün emīne'd-devletü'l-'āliyyetuhu ḥādīm-i iḥlāş mülāzım muḥammed murād bik-niñg oğlu muḥammed rızā kuş-bigi-ge
5. on miñg tıllā-yı rāyicu'l-vaḳtga sattuk me'a-i ḳabūlahu iyyāh ḥudūd-ı erba'a-sı bu ṭarīka-dadur kim
6. kün çıkarı kılıç niyāz bay-niñg yargan salması arḳası köhne deryā-lıq kün batarı çağat ḳiblesi arna
7. imdi bu fermān-ı 'ālī maẓmūnı-ğa āgāh bolgaç bu ma'lūmu'l-ḥudūd yerni muşārun ileyh-niñg mülk-i ḥālişi bilip
8. aḥadī ve āferīde-i dāḥil ve muzāhim bolmasun ve özidin soñgra oğlanları-niñg mülki bolsun
9. baṭnen ba'de baṭn ḳarnen ba'de ḳarn ilā en-yaraşallāhu'l-arz ve hüve ḥayru'l vārişin her kim nefsanıyet
10. yolıga tüşüp alsa ve yā alurğa sa'y ḳılsa la'net-i ebedī-ğa sezāvār bolsun dip ḥükmi 'ālī raḳam tapdı 1243

HY-T 20. Abu'l-Gâzi Raḥîm ulı H'ârezm-Şâh Yarlđı 1265/1829

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild 13 No:2.

Tarihi ve yeri: H. Cumâdiye'l-evvel 1265/ M. 1829 Kasım, lu yılı [: dâru's-saltana-i ḥıvada ... cumâdiye'l-evvel ayı muvâfi lu yılı 1265 yarlđı-ı 'âlî raam tapdı].

Dili: Türke

Türü ve verildiği kişi/kişiler: Soyurgal yarlđk, yarlđđ-ı 'âlî, ḥükm-i 'âlî, ḥükm-i eşref-i ades-i a'la.

Hakkında: Abul-Gazi Rahim Kuli Harezmsah'ın Ak Mescid ilçesinden seksen tanab araziyi o zamanın dört yüz tanab altın parasına Muhammed Han Divan bigi'nin oğlu Muhammed Kerim yüzbaşı'ya sattđđını ait yarlđđıdır. Belgede arazinin nerede olduğu, sınırları belirtilmiştir. Arazinin ḥâliř mülk, yani özel mülk olarak evlatları ve torunlarına kalacağı belirtilmiştir.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metinde 3-4 satır girintili yerleştirilmiştir, kova şeklindedir. Okunacak durumda: Abu'l-Gâzi Raḥîm ulı H'ârezm-Şâh. Metin 13 satırdan oluşuyor. İlk satrının yukarı kısmına süs vermek amacıyla noktalar konmuştur. Sağ üst köşede rakamla iki yazılmıştır. Tahminimizce Arşivdeki zarfın içindeki rakamıdır. Sağ alt kısmında rakamla 402 yazısı vardır. Muhtemelen eski envanter numarası 402 olmuştur.

Yayınlar: Bregel (2007:37-38, matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 16).

Bu yarlđk Bregel (2007:37-38, tb.:16) tarafından *lu yılı* kaydına göre hesap edilerek H. 1256 olarak hesaplanıp M. 1840'a oturtulmaktadır. Yarlđk nişanında "Abu'l-Gâzi Raḥîm ulı Pâdşâh yâ Allah"ne dayanarak Raḥîm ulı'nın yarlđđı olarak

değerlendirilse de, yarlık tarihi 1265, Raḥīm Ḳulı'nun babası Allah Ḳulı zamanına denk gelmektedir. Yalnızca nişan'a bakarak yarlığın Raḥīm Ḳulı'ya ait olduğunu düşünmek yetersizdir. Aksine yarlığın önce Allah Ḳulı tarafından verilip Raḥīm Ḳulı zamanında yenilenmiştir.

1. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī ḥ^vārezm-şāh sözüimiz
2. merāḥim-i şāhāne ve 'āṭıfet-i ḥusrevānemiz saḥābī'-i tereşşuḥātıdın
3. ümmīd ve āmālī mezra'a-sın sīrāb ve şādāb kılıp aḳ mescid
8. mevzī' i-dağı memleke-i pādşāhī-ğa muzāf ve muta'allıḳ bolğan yerdin ber-keşīde seksen ṭanāb yerni nöker-i nuşret-eşer mevācibi üçün
5. 'ubūdiyyet-nişān muḥammed ḥan dīvān bigi-niḡ oḡlı muḥammed kerīm yüzbaşīğa tört yüz ṭıllā-yı rāyicu'l-vaḳtğa
6. satduḳ me'a-i ḳabūlahu iyyāhu ḥudūd-ı erba'a-i mu'ayyenesi bu yanḡlıḡ-dur kim kün çıkarı 'āmmē yolu arḳası muḥammed şerīf
7. bay kün batarı müştereke salma ḳıblesi mu'ayyen köl imdi yarlıḡ-ı ḥümāyūn-ı 'ālī maẓmūnı-ğa
8. muṭṭalī' ve āḡāḥ bolḡaç şol ma'lūmu'l-ḥudūd yerni muşārun ileyh-niḡ ḥālīş mülki bilip aḥādī ve āferīde-i
9. dāḡıl ve muzāḥim bolmasun ve özidin soḡgra vāriş ve ferzendleri-niḡ yeri bolsun
10. baṭnen ba'de baṭn ḳarnen ba'de ḳarn ilā en-yaraşallāhu'l-arze ve mā 'aleyhā ve ḥüve ḥayru'l-varişin ve ba'de'l-yevm her kimse kim
11. hevā-yı nefsanī ve iḡvā-yı şeyṭānī muḳtaẓāsınça bu ḥükm-i eşref-i aḳdes-i a'lāğa taḡayyur ve tebdīl birip alur bolsa

12. ve yā alurğa sa'y körgüzse fe-men beddelehu ba' de mā semi'ahu fe-innemā işmehu 'ale 'llezīne yubeddilūnehu maẓmūnıñça āşim ve günāh-kār bolup

13. la' net-i ebedī-ğa sezāvār bolsun-dip dāru's-salṭana-i ḥīvaḳda şānahāllāhu 'ani'l-ḥarḳ ve 'l-ğarḳ cumādiye 'l-evvel ayı muvāfiḳ lu yılı 1265 yarlıg-ı 'ālī raḳam tapdı

HY-T 21. Abu'l-ğāzī Ḥ'ārezmşah Allāh Ḳulı Yarlıgı 1248/1832-1833

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi Dosya 44, Envantar 3.

Tarihi ve yeri: H. 1248/ M. 1832-1833, lu yılı, (Hive) [: sene-i miñg ik(k)i yüz kırık sek(k)iz muvāfiḳ lu yılı 1248].

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlıgı.

Hakkında: Merhum Şāh Ḳāsim Ata'nın evlatları olan merhum İşān Ḳāzī ' Abdullāh Ḥ'āce oğulları Baba Ḥ'āce İşān ve 'Abdu'r-raḥīm Ḥ'āce İşān ve Ḳāzī mūsā Ḥ'āce İşān ve merhum Baba Ḥ'āce İşān'ın oğulları Aḥmed Ḥ'āce ve Ṭāhir Ḥ'āce ve 'Abdu'l-ğafūr Ḥ'āce ve 'Abdu'l-kerīm Ḥ'āce ve Niyāz Ḥ'āce'nin oğlu Baba Ḥ'āce ve Nebire Şeyḫu'l-islām'ın oğlu İşān Ḥ'āce Maḥmūd Ḥ'āce oğlu Maḳşūd Ḥ'āce ve 'Avaz Ḥ'āce oğlu Raḥmatullāh Ḥ'āce ve 'Abdu'l-kerīm Ḥ'āce oğlu Ḥācī Ḥ'āce ve Zeynu'l-'ālī Ḥ'āce'nin oğlu Baḳa Ḥ'āce ve Muḥammed Raḥīm Ḥ'āce'nin oğlu 'abdu'r-rasūl Ḥ'āce ve Balta Ḥ'āce oğlu Muḳaffer Ḥ'āce ve penāh Ḥ'āce oğlu 'Avaz Ḥ'āce ve Atacān Ḥ'āce oğlu Yūsuf Ḥ'āce ve Ḥ'āce-cān Ḥ'āce oğlu Ata-cān Ḥ'āce Pādşāh Ḥ'āce oğlu 'İsā Ḥ'āce ve 'Aziz Ḥ'āce oğlu Ya'ḳūb Ḥ'āce ve Ḥakīm Ḥ'āce oğlu Baḳa Ḥ'āce ve Maḥmūd Ḥ'āce ve 'Ābid Ḥ'āce ve 'Abdu's-sattār Ḥ'āce ve

Fāzil H̄vāce ve Vefā H̄vāceler için geçmiş hanlar tarafından yazılan tarhanlık yarlığını yenilemek için yazılan yarlıktır. Bu nişan yukarıda adları geçen şahısları tüm vergi ve ödemelerden ve taleplerden muaf ediyor.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metnin ön tarafında, 4x2.5 sm. Okunacak durumda: Abu'l-gāzī Allāh Kūlī pādşāh. Nestalik yazısıyla, mürekkeple Hokand kağıdına yazılmıştır. 75.5x38 sm. Metin otuz satırdan oluşuyor, renkli boyalarla çerçeveye alınmıştır. Unvan da renkli süslemelerle süslenmiştir. Belge kötü korunmuş; üzerinde lekeler var, yırtık, çürümüş, bazı yerleri silinmiş, hasar görmüştür.

Yayınlar: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 50.I, Envanter No: 52. Yayınlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:13, 4. Nolu belge tanımı; tb.: 4a,b,v).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī h̄vārezm-şah sözüimiz
2. elḥamdulillāhi'llezī aḥtaşa bi-nebiyyihü muḥammedu'l-aşḥāb ve'l-evlād ve evcebe 'alā'l-kāffeh ta'zīmiḥum bi'l-inḳiyād ve's-şalāt 'alā resūlihi
3. muḥammed erselehu bi'l-hüdā ve dinü'l-ḥaḳ ve'l-i'tiḳād 'alā ālihī ve aşḥābihi'l-lezīne humu'l-kāmilüne fi ādābi's-şadāḳah ve'l-vedād şenā
4. ve şalavāt edāsıdın soḡgra saltanat ve kāmrānlıḳ mihri-niḡ sipihri nām-dār ḳarındaş-lar bile ḥilāfet ve ḥükümrānlıḳ sipihri-niḡ mihri ferzendlerge kim devlet ḳaşrı erkānı
5. erkānı ve 'azamet erkānı-niḡ nigeḥ-bānıdurlar ve refi'-menziletlik bikler bile sāḥib-tedbīr vezīrler-ḡa kim 'adālet memāliki-niḡ eyālet-pīşesi ve diyānet ḳişveri-niḡ ḥayr endişesi

6. -dürler dirāyet-aṭvārları bile belāgat-niṣān-durlar ve kemālāt meknūnātınıṅ kâşifi ve hükümet matbū'ātınıṅ vâkıfı-durlar bâkî nevvāb u hicāb ve sāyir-i mutesaddiyān-ı eşgāl

7. ve 'ummāl-ı kubbetu'l-islām h'vārezm huşūşan dāru's-salṭana-i hıvāk bile hezār-esb beldesi-niṅ sādāt-ı 'izām kuẓẓāt u fuẓalā aḥālī ve mevālī vaẓī' ü şerīf ḳavī vü za'if ve her bâbdın vuḳūflık

8. uluḡ erbāb ve daruḡa ve kelāntarı aḥsenallāhu aḥvālihūm-ḡa ol-kim çün vahhāb 'ale'l-iṭlāk mālīki'l-mülk-i bi'l-istiḥḳāk celle celālihu ve rafe'nāhu mekānen 'aleyyen tekrīmi-niṅ teşrīfi bile ḳāmet-i

9. istikāmetimizḡa ārāsta-lık ve inne ce'alnāke li'n-nās imāmen tācı-niṅ zīveri bile fark-ı ferḳad-sāyemiz-ḡa pīrāstalık yitküdü irse biz daḡı bu mevhibe-i kübrā

10. ve 'aṭıyye-i 'uzmā ḳarşusıda aḥsen kemā aḥsenallāh ileyk maẓmūnı-niṅ iḳtizāsınça fuḳara-yı devlet ferāgatları ve re'āyā -yı memleket refāḫıyyetleriḡa

11. kim ol ṭāyife-ler vedāyi'-i bedāyi'-i ilāhī-dürler kemāhiye kūşış ve merḫametimiz ḡayrı-niṅ sāye-i şerāfet pāyeside ta'addī ve sitem-āftābı ḡarāretidin

12. ḫimāyet türlük 'ināyet-ler ni' metidin baḡşış ḳılurmız

çü ḡaḳ birdi bizge zimām u murād

köṅgöl taptı iḳbāl işidin küşād

re'āyāḡa eylep ri'āyet besī

13. ulus-nı ḳılurmız bu iş birle şād

huşūşan evlād u emcād ve sādāt-ı 'ālī-nihād kim ḳul lā es'eliküm 'aleyhi aḡrāren ille'l-mu'addete fi'l-ḳurbī kerīme-si-niṅ maẓmūnıncā ol-cema'ā-niṅ

14. muḥabbeti dīn-niṅ rükn-i a' zāmıdır men ekreme evlādī faḫad ekremenī hadīsi-niṅ maẓmūnıḡa lāyık ol zümre-i mu' azzem-niṅ ikrām u ihtirāmların özimiz-ge
15. lāzım ve vācib bilürmiz li-hāzâ bu eyyām-ı sa' âdet-fercām-da kim sene-i miṅ ik(k)i yüz kırk sek(k)iz muvāfık lu yılı 1248 irdi 'umdetu'l-vāşilīn ve usvetu's-sālikīn ḫuṭbu'l-ḫaḫ ve 'd-dünyā ve 'd-dīn
16. siyâdet-penâh şâh ḫāsım ata 'aleyhu 'r-raḫme²⁸ feraḫallāhu rühahu-niṅ evlād-ı 'ālī nihādları cümlesidin işān ḫāzī 'abdullāh ḫvāce merḫūmī oḡlan-ları baba ḫvāce işān ve 'abdu'r-raḫīm ḫvāce
17. işān ve ḫāzī mūsā ḫvāce işān ve baba ḫvāce işān merḫūmī-niṅ oḡlan-ları aḫmed ḫvāce ve ṫāhir ḫvāce ve 'abdu'l-ḡafūr ḫvāce ve 'abdu'l-kerīm ḫvāce ve niyāz ḫvāce-niṅ oḡlı baba ḫvāce
18. ve nebire şeyḫu'l-islām-niṅ oḡlı işān ḫvāce maḫmūd ḫvāce oḡlı maḫşūd ḫvāce ve 'avaż ḫvāce oḡlı raḫmatullāh ḫvāce ve 'abdu'l-kerīm ḫvāce oḡlı ḫacı ḫvāce ve zeynu'l-'ālī ḫvāce-niṅ
19. oḡlı baḫa ḫvāce ve muḫammed raḫīm ḫvāce-niṅ oḡlı 'abdu'r-rasūl ḫvāce ve balta ḫvāce oḡlı muẓaffer ḫvāce ve penâh ḫvāce oḡlı 'avaż ḫvāce ve atacān ḫvāce oḡlı yūsuf ḫvāce ve ḫvāce-cān ḫvāce
20. oḡlı ata-cān ḫvāce pādşāh ḫvāce oḡlı 'isâ ḫvāce ve 'azīz ḫvāce oḡlı ya' ḫüb ḫvāce ve ḫakīm ḫvāce oḡlı baḫa ḫvāce ve maḫmūd ḫvāce ve 'ābid ḫvāce ve 'abdu's-sattār ḫvāce ve fāzil ḫvāce
21. ve vefā ḫvāce dergāh-ı ḫalāyık penâh-ḡa kilip du'â-yı devletdin soṅgra tarḫanlıḫ-ları bābıda raḫam ḫılılḡan selātin-i 'izām-ı nişānların ḫuşuşān 'aliyyen mekān-ı ḫıble-ḡāhımız nevvvarallāhu merḫadahu

²⁸ şâh ḫāsım ata 'aleyhu 'r-raḫme, sayfa saḡında dört satır üstte yazılı.

22. fī ğurafi'l-cenān eftarḥuhu-niṅ ol bābda mihrībānlık kılğan 'ināyet bābların naẓar-ı enver-ğa yitkürüp nişān-ı cedīd iltimās kıldılar irse biz dağı ve dānāu'l-mesā'il fe-lā şehir maẓmūnıñça

23. 'ināyet ve kerāmet-i şāhānemizdin mübtehic ve mesrūr kılıp sābıķu 'z-zıkr ḥ'ācelarını ini ve oğlan-ları bile tarḥan ve merfū' kılıp bu māni' te'kidi üçün

24. mişāl-i vācibu'l-imtişāl soyurğal kılduķ imdi bu yarlığ-ı 'ālī maẓmūnığa āğāḥ bolğaç mezkūr bolğan ḥ'ācelerni ini ve oğlan-ları tekālif-i tamāmī ma'unnāt-ı sulṭānī ve teklifāt-ı

25. dīvānidın soy ve müsteşnā bilip ehl-i qalem qalem-lerin ve barça 'āmel-dārlar qadem-lerin tarta tutsunlar biğār ve ḥaşar atlanu ve tüşü birü ve alu buyurmasun-lar ilçi ve yolçı

26. barguçı ve kilgüçi üygelerige tüşüp qonalğa ve süysün qaralarındın ulağ tilemesünler baş pulı ve qazan ḥarcı ve tamğa ücresi ve mīr-āb ve kütevül alımı ve qaravul

27. ve taşqavul ve bars-bān sıyı dip bir ḥabbe ve dāne ṭama' kılmasun-lar iş ve küç üstige yürüyturğan mülāzımlar kömek pulı ve munlarğa oḥşaş belā ve bid' atdın

28. tarḥan bilip zarar ve zaḥmet yitkürmesün-ler tā kim ol cemā' a-i kirām ve zümre-i 'izām baṭnen ba' de baṭn qarnen ba' de qarn tarḥan-lıķ penāhıda fāriğ-bāl olturub tinç köngül

29. bile du'ā ve alķışımızğa meşğül-lıķ kıla alğaylar ilâ en-yaraşallāhu'l-arze ve mā 'aleyhā ve hüve ḥayru'l-varişin fe-men beddelehu ba' de mā semi'ahu fe-innemā işmehu 'ale'llezine yubeddilūnehu

30. ve min beniyye hayren fī sebīli'llāhi te'ālā ce'alallāhi raqabetihu mahfūzan mine'n-nārī ve āfeti'l-ķabri hīni intikālehu mine'd-dünyā ve hüve erhamu'r-rāhimīn
[1248]

HY-T 22. Abu'l-Ġāzī H̄vārezmşah Allāh ulı H̄an Soyurġal Yarlıġı 1249 /1833

Bulunduġu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıġma cild 9 No:1.

Tarihi ve yeri: H. Muharrem 1249 /M. 1833 Mayıs, (Hive) [:muħarrem ayı bu yarlıġ-ı 'ālī taħrīr taptı 1249].

Dili: Türkçe

Türü: Soyurġal yarlıġı; yarlıġ-ı 'ālī.

Hakkında: Abu'l-Ġāzī H̄vārezmşah Allāh ulı H̄an'ın Cān Nisār Ötemetlü Bahādur'u Deşt-i Kıpçakta yaşıyan azaķiyye tayifesinin ömekey Bozķıl uruġuna *biy* olarak tayin etmesine dair soyurġal yarlıġı. Belgede bunun dışında ömekey Bozķıl uruġunun önceki biye nasıl sayġı gösterdiyse, bu biye de öyle yapılması buyrulmuştur.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir. Okunacak durumda: Abu'l-Ġāzī Allāh ulı pādşāh. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Belge kötü korunmuş; üzerinde lekeler var, bazı yerleri silinmiş, hasar görmüştür. Metnin sol alt köşesinde 1833 god (Rusça: yıl) yazısı var.

Yayımlar: -.

1. hüve
 2. abu ʾl-muzaffer ve ʾl-maṣṣūr abu ʾl-ġāzī ḥ^vārezm-şah sözümüz
 3. merāḥim-i pādşāhāne ve ʿ avāṭıf-ı ḥusrevānemizdin ser-bülend
 4. ve ercümend kılıp ḥizmetkār-ı cān-nisār ötemetlü bahādur-nı
 5. deşt-i kıpçaq olturġanı qazaqıyye ṭayife-sidin çömekey bozqıl uruqı-ġa
 6. soyurġal kılduq imdi bu yarlıġ-ı ʿ ālī mazmūnıġa āġāḥ bolġaç mezkūre ilāt
 7. muşārun ileyh-ni özlerige bi ʾl-istiklāl biy bilip her türlük ḥizmeti kim dergāḥ-ı ʿ ālī-din
 8. buyurulsa ol-ḥizmet-i ihtiyārī ri ʿ āyesıda ... alup kiġeşi
 9. muqtaqazāsıdın tecāvüz kılmasun-lar zekāt ve ʿ öşr berü ve alu atlanu ve tüşü
 10. bābıda anıġ maşlahatıġa baqıp toy ve temāşāda ʿ izzetin be-cāy kiltürsünler
 11. ve ötken biy-leri-ġa neçük i ʿ zāz u ikrām kılsalar muġa daġı andaq kılsunlar
 12. ve yarlıġ mazmūnıdın boyun toġamasunlar kim her kim boyun toġasa siyāset-i
 13. pādşāḥi-ġa giriftār bolur dip muḥarrem ayı bu yarlıġ-ı ʿ ālī taḥrīr taptı
- 1249

HY-T 23. Abu ʾl-Ġāzī Allāḥ Qulı Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlıġı 1254/1839

Bulunduġu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıġma cild 10 No:1.

Tarihi ve yeri: H. zi ʾl-qa ʾde 1254 /M. 1839 Ocak, İt yılı; Hive (:dāru ʾl-saltāna-i ḥıvaqda ... zi ʾl-qa ʾde ayı muvāfiq it yılı 1254 yarlıġ-ı ʿ ālī bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurġal yarlık

Hakkında: Abu'l-Gāzī Allāh ulı Muammed Bahādur an'ın Buldumsaz mevziinden Muammed Rızā u-Bigi'nin oğlu Ata Murād u Bigi'ye iki bin tanab araziyi mülk-i hāli olarak askerî hizmet için o zamanın iki bin altın parasına sattığına dair yarlığıdır. Belgede arazinin tam olarak nerede olduğu, sınırları belirtilmitir. Adı geen yerin, sonradan miras olarak evlatlarına ve torunlarına bırakılması söz konusu da belgede gemitir.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova eklinindedir. Okunacak durumda: Abu'l-Gāzī Allāh ulı pādāh. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıtır. Belge iyi korunmutur. Metnin sağ alt köesinde 1833 god (Rusa: yıl) yazısı var. Metnin sol alt kısmında ise rakamla 571 yazısı vardır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır.

Yayımlar: Bregel (2007: 32 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 15).

1. abu'ı muaffer ve'ı-manūr abu'ı-gāzī h'ārezm-āh sözümüz
2. merāim-i āhāne ve iltifāt-ı husrevānemizdin ser-bülend
3. ve ercümend kılıp buldumsaz mevzi'ı-dağı memleke-i
4. pādāhiđa muta' allı yerdin ber-keide ikki miň anāb yerni nöker mevācibi üçün muammed rızā u-bigi-niň ođlı
5. ata murād u bigi-ge ikki miň ıllā-yı rāyicu'ı-vaktđa satduđ me'a-i abūlahu iyyāh hudūdı bu aria-da-
6. -dur kim kün-ıarı 'āmmе yafı arası azağ yolu kün batarı memleke-i pādāhı kıblesi deryālı

7. imdi bu yarlıg-ı ‘ālī mazmūnıgā āgāh bolgāç şol ma‘ lūmu ’l-ḥudūd yerni muşārun ileyh-niṅ mülk-i ḥālişi
8. bilip aḥādī-i dāḥil ve muzāhim bolmasun ve özidin soṅgra vārişleri-niṅ yeri
9. bolsun baṭnen ba‘de baṭn ḳarnen ba‘de ḳarn ilâ en-yaraşallāhu ’l-arza ve mā ‘aleyhā ve hüve ḥayru ’l-varişin ve ba‘de ’l-yevm
11. her kimse nefsanıyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa sa‘y ḳılsa lā‘net-i ebedī-ḡa sezāvār ve ‘uḳūbet-i
12. sermedi-ḡa giriftār bolsun dip dāru ’l-saltāna-i ḥīvaḳda şānahāllāhu ‘ani ’l-ḥarḳ ve ’l-ḡarḳ zi ’l-ḳa’de ayı muvāfiḳ it yılı 1254 yarlıg-ı ‘ālī bitildi

HY-T 24. Abu ’l-ḡāzī Ḥvārezmsāh Allah Ḳulı Bahādur Ḥan Yarlıḡı (Askerī hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıḡı) 1257/1841

Bulunduḡu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıḡma cild 11 No: 1.

Tarihi ve yeri: H. Receb 1257/M. 1841 Ağustos, Baḳar yılı; Hive (:dāru ’s-saltāna-i ḥīvaḳ-da (10) ... recebu ’l-murecceb ayı muvāfiḳ baḳar yılı 1257 yarlıg-ı ‘ālī raḳam taptı).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgal yarlık

Hakkında: Abu ’l-ḡāzī Ḥvārezmsāh Allah Ḳulı Bahādur Ḥan’ın Hilālī mevziinden iki parça yeri (birinci parçası yedi buçuk, ikinci parçası iki buçuk tanabdır), askeri hizmetler için Ādīne Murād’ın oḡlu Seyyid Niyāz’a o zamanın elli altın parasına

sattığına dair yarlığıdır. Belgede arazinin tam olarak nerede olduğu, sınırları belirtilmiştir. Satılan yer miras olarak sonradan evlat ve torunlarına bırakılması söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir. Okunmaz durumda. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Belge iyi korunmuştur. Metnin orta alt kısmında 1841 god (Rusça: yıl) yazısı var.

Yayınlar: -.

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī ḥ'ārezmşāh sözüimiz
2. merāḥim-i şāhāne-mizdin ser-bülend ve ercümend kılp hilālī mevzi'i-dağı memleke-i pādşāhīğa
3. ta'alluḫ tapğan yerdin ikki bölek yerni kim evvelgi bölegi ber-keşide yetti yarım ve ikkinçi bölegi
4. ber-keşide ikki yarım-ṭanābdur mevācib-i nökeriyye üçün ādine murād-niṅ oğlu seyyid niyāzğa illik ṭillā-yı rāyicu'l vaḫtḡa satduḫ me'a-i ḫabūlahu iyyāhumā
5. ḫıṭ'a-i evvelī-niṅ kün-çıkarı ve arḫa-sı ve kün batarı memleke-i pādşāhī ḫible-si 'āmmē yafı ve ḫıṭ'a-i şāniye-niṅ kün-çıkarı
6. 'āmmē yolu arḫası ve kün batarı ve ḫible-si memleke-i pādşāhī imdi bu yarlıḡı 'ālī maẓmūnığa āgāh bolḡaç şol
7. ma'lūmu'l-ḫudūd ikki bölek yerni muşārun ileyh-niṅ mülk-i ḫālişı bilip aḫadī dāḫil ve muzāḫim bolmasun ve özidin soṅgra
8. vārişlerleri-niṅ yeri bolsun baṭnen ba'de baṭn ḫarnen ba'de ḫarn ilā en-yaraşallāhu'l-arze ve mā 'aleyhā ve hüve ḫayru'l-vārişin

9. ve ba‘de’l-yevm her kimse nefsanîyet yüzidin alur bolsa ve alurğa sa‘y kılsa la‘net-i ebedîğa sezāvār bolsun-dip dāru’s-saltāna-i ħīvaq-da

10. şānahallāhu ‘ani’l-ħarq ve’l-ğarq recebü’l-murecceb ayı muvāfiq baqar yılı 1257 yarlıg-ı ‘ālī raqam taptı

HY-T 25. Abu’l-Ġāzī Raḥīm Qulı Ĥvārezm-Şāh Yarlıgı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı) 1258/1842

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild 13 No: 1.

Tarihi ve yeri: H. 1258 zı’l-qa‘ de /M. 1842 Aralık, Bars yılı; Hive (:dāru’s-saltāna-i ħīvaqda ... zı’l-qa‘ de ayı muvāfiq bars yılı 1258 yarlıg-ı ‘ālī bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıg-ı ‘ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı (: *nöker mevācibi üçün*).

Hakkında: Abu’l-Ġāzī Raḥīm Qulı Ĥvārezm-Şāh’ın Taşhavz mevziinden altmış tanab yeri askeri hizmetler için Muḥammed Ĥan Dīvān Bigi-niņg (5) oğlı Muḥammed Kerim’e o zamanın üç yüz altın parasına sattığına dair yarlıgıdır. Belgede arazinin tam olarak nerede olduğu, sınırları belirtilmiştir. Satılan yerin sonradan miras olarak evlat ve torunlarına bırakılması söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Han’ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir. Okunur durumda; Abu’l-Ġāzī Raḥīm Qulı Ĥvārezm-Şāh 1258 yazısı yazılmıştır. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Belge iyi korunmuştur. Metnin sol alt kısmında 1842 god (Rusça: yıl) yazısı var. Metnin sağ alt kısmında ise rakamla 392 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır. Belgenin üst sağ köşesinde ise

rakamla 1 yazılmıştır. Tahminimize göre Arşivdeki zarfın içindeki numarası olabilir. Nişan'da Abu'l-Gâzi Raḥîm Kûlî Ḥ'ârezm-şâh 1257 yâ Allah yazılıdır

Yayınlar: Bregel (2007: 32 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 17).

1. abu'l-muẓaffer ve 'l-manşûr abu'l-gâzî ḥ'ârezm-şâh sözüimiz
2. merâḥim-i şâhâne ve 'âtîfet-i ḥusrevânemizdin ser-bülend
3. ve ercümend kılıp taşḥavz mevzi' i-dağı memleke-i pâdşâhî-ğa
4. ta'alluḫ tapğan yerdin ber-keşide altmış tanâb yerni mevâcib-i nökeriyye üçün muḥammed ḥan dîvân bigi-niṅ
5. oğlı muḥammed kerîm-ğa üç yüz tıllâ-yı râyicu'l-vaktğa satduḫ me'a-i ḳabûlahu iyyâh ḥudûdı bu tariḳa-dadur kim
6. kün-çıkarı müştereke salma ve ba'zî köhne yaf arḳası 'âmme yolu kün batarı köhne müştereke salma kıble-si
7. car ve kün batarı-niṅ ba'zısı memleke-i pâdşâhî kim ḥâlâ kârendesi 'avaż bâḳî bik-dür imdi
8. bu yarlıḡ-ı 'âli maẓmûnıḡa âgâh bolḡaç şol ma'lûmu'l-ḥudûd yerni muşârun ileyh-niṅ mülk-i ḥâlişi bilip aḫadî
9. ve âferide-i dâḫil ve muzâḫim bolmasun ve özidin soṅgra vârişleri-niṅ yeri bolsun baṭnen ba' de baṭn
10. ḳarnen ba' de ḳarn ilâ en-yaraşallâhu'l-arza ve mâ 'aleyhâ ve hüve ḥayru'l-vârişin ve ba' de 'l-yevm her kimse nefsanîyet
11. yüzidin alur bolsa ve yâ alurḡa sa'y ḳılsa la'net-i ebedî-ğa sezâvâr bolsun dip dâru's-salṭana-i

12. h̄ivākda šānahallāhu ʿani ʾl-ḥarḫ ve-l ḡarḫ zi ʾl-qaʿ de ayı muvāfiḫ bars yılı 1258 yarlıḡ-ı ʿālī bitildi

HY-T 26. Raḫīm Ḳulı Ḥan Soyurḡal Yarlıḡı 1259/1843

Bulunduḡu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıḡma cild 12 No:1.

Tarihi ve yeri: H. Cumādiye ʾl-evvel 1259/ M. 1843 Mayıs-Haziran, Tavşan Yılı; Hive (:dāru ʾs-salṭana-i h̄ivākda ... cumādiye ʾl-evvel ayı muvāfiḫ tavuşşan yılı 1259 yarlıḡ-ı ʿālī bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurḡal Yarlıḡ; *Ḳazaḡıyye ulusınıḡ Çömekey tıresiḡa bi ʾl-istiklāl biy ḡılma yarlıḡı*

Hakkında: Raḫīm Ḳulı Ḥan ʾın Pır ʿAlī ʾyi Ḳazaḡıyye tayifesinin Çömekey tiresine biy olarak tayin etmesine dair soyurḡal yarlıḡı. Belgede bunun dışında Çömekey tiresinin bir önceki *biye* nasıl sayḡı gösterdiyse, ona da öyle yapmalarını buyurmuş.

Belgenin özellikleri: Han ʾın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir. Okunur durumda; Abu ʾl-ḡāzī Raḫīm Ḳulı Ḥvārezm-şah bin Allah Ḳulı ... şah yazısı yazılmıştır. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Belge iyi korunmuştur. Metnin sağ kenarında 1843 god (Ruşça: yıl) ve rakamla 377 (muhtemelen eski envantar numarasıdır) yazıları vardır.

Yayınlar: Bregel (2007: 32 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 22).

1. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-ġāzī ḥvārezm-şah sözüimiz
2. merāḥim-i şāhāne ve 'ātıfet-i ḥusrevāne-mizdin ser-bülend
3. ve ercümend kılıp mübārezet-penāh celādet-destgāh
4. pīr 'ali-niṅ devlet-ḥvāh ve ḥayr- ḥvāh-lıgı ḥātır-i mühr-i ma'āşırımızğa rüşen ve hüveydā bolġanı üçün
5. qazaqıyye ulusı-nıṅ çömekey tıresiġa bi'l-istiklāl biy kılıp nişān-ı 'ālī-şān
6. soyurġal kılduġ tā kim dergāh-ı 'ālem-penāhımız mülāzımlarından her ḥidmeti kim
7. buyurulsa bi'r-re's ve'l-'ayn qabül kılıp ol ḥizmet-niṅ bütmeke-ge
8. sa'y ve ihtimām körgüzsün imdi mezküre tayıfe muşārun ileyh-ni özleriġa
9. biy bilip her türlüḡ ḥizmet kim derbār-ı şevket-medārımız mülāzımlarından aṅġa
10. buyurulsa tilin alıp anıṅ maşlahatı-dın taşqarı qadem qoymay
8. 'izzet ve ihtirāmın ber-cāy kiltürüp yarlıġ maẓmūnıġa ḥilāf
9. kılmasunlar kim her kimse kim ḥilāf kılsa siyāset-i pādşāhi-ġa sezāvār bolġusıdur dip
10. dāru's-saltāna-i ḥıvaqda şānahallahu 'ani'l-ḥarq ve'l-ġarq cumādiye'l-evvel ayı muvāfiq tavuşqan yılı 1259 yarlıġ-ı 'ālī bitildi

HY-T 27. Raḥīm Qulı Ḥan Tarhanlık Yarlıġı 1259/1843

Bulunduġu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doġu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 44, Envanter 4.

Tarihi ve yeri: H. Receb 1259/ M. 1843 Temmuz-Aġustos, Tavşan Yılı; Hive (: mezkūr sene 1259-da ve recebü'l-müreccib ayıda mührlik nişān-ı 'ālī-şān raqam tapdı; Ayrıca *mezkūr sene 1259* için bkz. (14) sene-yi hicri miṅ ve ikki yüz il(l)ik tok(k)uzda muvāfiq tavuşqan yılı 1259 irdi).

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık Yarlığı.

Hakkında: Hazret-i şâh Kâsım kim Hazret-i emîr ‘Arab İşân kâzî ‘abdu’llâh H̱vâce merhûmî oğlanları Baba H̱vâce İşân ve ‘Abdu’r-râhîm H̱vâce ve Kâzî Mûsâ H̱vâce İşân ve merhum Baba H̱vâce İşân’ın oğlanları Aḥmed H̱vâce ve Tâhir H̱vâce ve ‘Abdu’l-ġafûr H̱vâce ve ‘Abdu’l-kerîm H̱vâce ve Niyâz H̱vâce’nin oğlu Baba H̱vâce ve Nebîre-yi Şeyḥu’l-islâm’ın oğlu İşân H̱vâce ve Maḥmûd H̱vâce oğlu Maḥsûd H̱vâce ve ‘Avâz H̱vâce oğlu Raḥmetu’llâh H̱vâce ve ‘Abdu’l-kerîm H̱vâce oğlu H̱cî H̱vâce ve Zeynu’l-‘âlî H̱vâce’nin oğlu Baḳa H̱vâce ve Muḥammed Raḥîm H̱vâce’nin oğlu ‘Abdu’r-rasûl H̱vâce ve Balta H̱vâce oğlu Muḳaffer H̱vâce ve Penâh H̱vâce oğlu ‘Avâz H̱vâce oğlu ve Atacân H̱vâce oğlu Yusûf H̱vâce ve H̱vâce-cân H̱vâce oğlu Atacân H̱vâce ve Pâdşâh H̱vâce vâce oğlu ‘Îsâ H̱vâce ve ‘Azîz H̱vâce oğlu Ya‘ḳûb H̱vâce ve H̱akîm H̱vâce oğlu Baḳa H̱vâce ve Maḥmûd H̱vâce ve ‘Abid H̱vâce ve ‘Abdu’l-sattâr H̱vâce ve Fâzıl H̱vâce ve Vefâ H̱vâceler için geçen hanlar tarafından yazılan tarhanlık yarlığını yenilemek için yazılan yarlıktır. Bu nişan yukarıda adları geçen şahısların tüm vergi ve ödemelerden muaf ediyor. Bigar, haşar, atlanu, tuşu, biru, alu gibi vergiler de buna dahildir. Karavul, taşkavul, barsban olarak çalışanların ismi geçen şahıslardan, baş-püli, kazan harcı, tamga icrası, mirab ve kütvel alımı gibi ödemelerin istemesini, elçi ve yolcu, giden ve gelen şahısların onların evinde konaklamasını, onlardan kendilerine taşıt istemesini yasaklıyor.

Belgenin özellikleri: Han’ın mührü metnin ön tarafında, 4x2 sm. Okunacak durumda: *Abu’l-ġâzî Raḥîm Ḳulî H̱vârezm-şâh*. Nestalik yazısıyla mürekkeple Hokand kağıdına yazılmıştır. 78x38 sm. Metin otuz satırdan oluşuyor, metin renkli ve altın

suyu boyalarla çerçeveye alınmıştır. Unvan da renkli süslemelerle süslenmiştir. Belge kötü korunmuş; hasar görmüştür.

Yayınlar: Jurayev (2007:16 tanıtma, t.b.: 8a,b).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzi H̄vārezmşāh sözüimiz
2. elḥamdulillāhi'l-lezī ihtāşa nebiyyühü muḥammedu'l-aşhāb ve'l-evlād ve evcebe
‘alā kāffeyi ta‘zīmuḥum bi'l-inḳiyād ve’s-şalāt ‘alā resūlihu bi'l-hudā ve dīne'l-ḥaḳ
3. ve'l- i‘tikād ve ‘alā ālihi ve aşhābihi ellezīne-humu'l-kāmilūn fī ādābi’s-şadākihu
ve'l-vedād şenā ve şalavāt edāsıdın sonḡra saltanat ve kāmranlık mihri-niḡ sipihri
4. nāmdār qarıntaşlar bile ḥilāfet ve ḥüküranlıḳ sipihri-niḡ mihri ferzendlerge kim
devlet ḳaşrı erkānı ve ‘azamet erkānı-niḡ nigeḥ-bānı-durlar ve refi‘-menzilet-lik
bik-ler bile şāyib-tedbīr vezīrlerga kim
5. ‘adālet memāliki-niḡ eyālet-pişesi ve diyānet kişveri-niḡ ḥayr-endişesidürler
dirāyet-atvār şadrlar bile belāgat-şi‘ār münşiler kim imāret-i meknūnātınḡ kāşifi
6. ve ḥükümet maṭaviyyātınḡ vāḳifi-durlar ve bāḳī nevvāb ve ḥicāp ve sāyir
müteşaddiyān-ı işḡal u ‘ummāl ḳubbetu'l-islām H̄vārezm ḥuşuşan dāru’s-saltāna-i
ḥıvaḳ bile ol nūzhet kesb-i hezār-esb beldesi-
7. niḡ sādāt u ‘ulemā ḳuzāt u fużalā aḥālī ve mevāli-yi vazī‘ ve şerīf ḳavī ve za‘īf
ve her bābdın vuḳūflıḡ aḳa ve erbāb daruḡa ve mīr-āb-ı aḥsena’llāhu aḥvālihum-ḡa
ol-kim çün vehhāb-ı ‘ale’l-ıtlāḳ
8. ve māliki’l-mülk ve bi’l-istiḥḳāḳ celle celāluhu ve refa‘nāhu mekānen ‘aleyyen
tekrīmi-niḡ teşrīfi bile ḳāmet-i bā-istikāmetimizḡa ārāstalıḳ ve ene ca‘alnāke li’n-
nāsi imāmen tācı-niḡ zīveri bile fark-ı ferḳad-sāye-mizḡa

9. pīrāstalık yitkürdi irse biz dağı bu mevhibe-i kübrâ ve ‘aıyye-i ‘uzmâ karşıda
aḥsen kemâ aḥsenu ’llâh ileyk mazmûnı-nıñ iktizâsınça fuḡara-yı devlet ferâgatları
ve re‘âyâ -yı memleket

10. refâhiyyet-leriğa kim ol t̄âyife-ler vedâyi‘ -i bedâyi‘ -i ilâhî-dürler kemâhiye kûşış
ve merḥametimiz çetri-nıñ sāye-yi şerâfet pāyeside ta‘addî ve sitem âftâbı
ḥarâretidin ḥimâyet türlük ‘inâyetler

11. ni‘ metidin baḥşış kılurmız

çü ḥaḡ birdi bizge zimâm-ı murâd

köñgöl taptı iḡbâl işidin küşâd

re‘âyâğa eylep ri‘âyet besî

ulus-nı kılurmız bu iş birle şâd

irür-miz ḥükümetğa şâkir besî

12. tilep tinğridin devlet-i izdiyâd

ḥuşuşan evlâd u emcâd ve sâdât-ı ‘âlî-nihâd kim ḡul lâ es’eliküm ‘aleyhi aḥrâren
ille’l-mu’addete fi’l-ḡurbi²⁹ kerîmesi-nıñ cevâhir-i meşḥûn mazmûnıça ol-cemâ‘a-
nıñ muḥabbeti

13. dîn-nıñ rûkn-i a‘zâmıdur ekreme evlâdî faḡad ekremenî ḥadışi-nıñ mazmûnığa
lâyıḡ ol zümre-i mu‘azzem-nıñ ikrâm u ihtirâm-ların özümüzğa lâzım ve vâcib
bilür-miz li-hâzâ bu eyyâm-ı

²⁹ḡul lâ es’eliküm ‘aleyhi aḥrâren ille’l-mu’addete fi’l-ḡurbi, Kur’an

14. saā' det-fercāmda kim sene-yi hicrī miṅg ve ikki yüz il(l)ik tok(k)uzda muvāfiq tavuşşan yılı 1259 irdi 'umdetu'l-vāşilīn usvetu's-sālikīn kūtbu'l-ḥaḳ ve'd-dünyā ve'd-dīn siyādet

15. ve nicābet-i merāsım-i ḥazret-i şāh kāsım kim ḥazret-i emīr 'arab evlādlarından tururlar³⁰ rūḥu'llāh rūḥa-nıṅg evlād-ı 'ālī-nihādları cümlesidin işān kâzī 'abdu'llāh ḥvāce merḥūmī oğlanları baba ḥvāce işān ve 'abdu'r-rāḥīm ḥvāce ve kâzī mūsā

16. ḥvāce işān ve baba ḥvāce işān merḥūmī-nıṅg oğlanları aḥmed ḥvāce ve ṭāhir ḥvāce ve 'abdu'l-ġafūr ḥvāce ve 'abdu'l-kerīm ḥvāce ve niyāz ḥvāce-nıṅg oğlu baba ḥvāce ve nebire-yi şeyḥu'l-islām-nıṅg oğlu işān ḥvāce

17. ve maḥmūd ḥvāce oğlu maḳşūd ḥvāce ve 'avaż ḥvāce oğlu raḥmetu'llāh ḥvāce ve 'abdu'l-kerīm ḥvāce oğlu ḥacī ḥvāce ve zeynu'l-'ālī ḥvāce-nıṅg oğlu baḳa ḥvāce ve muḥammed raḥīm ḥvāce-nıṅg oğlu 'abdu'r-rasūl ḥvāce ve balta ḥvāce

18. oğlu mużaffer ḥvāce ve penāh ḥvāce oğlu 'avaż ḥvāce oğlu ve atacan ḥvāce oğlu yusūf ḥvāce ve ḥvāce can ḥvāce oğlu ata can ḥvāce ve pādşāh ḥvāce oğlu 'isā ḥvāce ve 'azīz ḥvāce oğlu ya' kūb ḥvāce

19. ve ḥakīm ḥvāce oğlu baḳa ḥvāce ve maḥmūd ḥvāce ve 'ābid ḥvāce ve 'abdu'l-sattār ḥvāce ve fāzıl ḥvāce ve vefā ḥvāce dergāh-ı 'ālem-penāhğa kilip du'ā-yı devlet-din soṅgra tarḥanlıḳ-ları bābıda raḳam kılılğan

20. selāṭin-i 'izām nişānların ḥuşūşan ḥāḳān-ı 'aliyyen mekān-ı kıble-gāhımız ḥazret-i şāh kāsım ata 'aleyhi'r-raḥme³¹ rūḥu'llāh rūḥa ve zād-ı fī 'arafı'l-cinān fütūḥahı-nıṅg ol bābda mihrībānlıḳ kılılğan 'ināyet-nāmelerin

30 ḥazret-i şāh kāsım kim ḥazret-i emīr 'arab evlādlarından tururlar, sayfanın sağ kenarında üç satır üstü hizasında yazılı.

31 ḥazret-i şāh kāsım ata 'aleyhi'r-raḥme, sayfa kenarında sağ üst üç satır üstü hizasında yazılı.

21. nazār-ı āftāb-ı enverğa yitkürüp nişān-ı cedīd iltimās kıldı-lar irse biz dağı dānāu'l-mesā'il fe-lā şehir kerīme-si-niḡ maẓmūnıñça 'ināyet-i şāhāne ve mükerremet-i ḡusrevāne-mizdin mübtehic ve mesrūr
22. kılıp sābıķu'z-zıkr ḡvāce-lar-nı ini ve oğlan-ları bile ebeden tarḡan ve merfū'ı'l-ķalem kılıp bu māni'-yı te'ķidi üçün mişāl-i vācibu'l-imtişāl soyurğal kıldıķ imdi bu yarlığ-ı
23. hūmāyūn-ı 'ālī maẓmūnığa muṭṭali' ve āğāh bolğaç yuķarı-da mezkūr bolğan ve maşūr aylanğan ḡvāce-lar-nı ini ve oğlan-ları bile tamāmī ma'unnāt-ı sulṭānī
24. ve teklīfāt-ı dīvānī-dın soy ve müsteşnā bilip ehl-i ķalem ķalem-lerin ve barça 'amel-dārlar ķadem-lerin tarta tutsunlar biğār ve ḡaşar ķazu ve ķaçı atlanu ve tüşü birü ve alu buyurmasun-lar
25. ilçi ve yolçı barguçı ve kilgüçi üyleriğa tüşüp ķonalğa ve süysün gele ve ķaraları-dın ulağ tilemesünler ve baş pulı ve ķazan ḡarcı ve tamğa ücre-si ve mīr-āb ve küttevül alımı ve ķaravul
26. ve taşķavul ve bars-bān sıyı dip bir ḡabbe ve dāne ṭama' kılmasunlar ve iş ve küç üstige yürüyturğan mülāzım-lar kömek pulı ve munlargā oḡşaş belā ve bid'at-dın
27. tarḡan ve merfū'ı'l-ķalem bilip zarar ve zaḡmet yitkürmesün-ler tā kim ol cemā'a-i kirām ve zümre-i 'izām baṭnen ba'de baṭn ķarnen ba'de ķarn tarḡan-lıķ penāhıda
28. fāriğ-bāl olturub āsūde-dil ve tinç köḡül bile du'a ve alķışımızğa meşğül-lıķ kıla alğaylar ilā en-yaraşallāhu'l-arza ve mā 'aleyhā ve hüve ḡayru'l-varişin
29. fe-men beddelihu ba'de mā semi'ahu fe-innemā işmehu 'ale'l-lezīne yubeddilūne dip mezkūr sene 1259-da ve recebū'l-mürecceb ayıda mührlik nişān-ı 'ālī-şān raķam tapdı

30. ve min benī ḥayrā fī sebīli 'l-lahi te'ālā ce'ala 'llāhi raḳbetihi maḥfūẓen mine 'n-nāri ve āfeti 'l-ḳabri ḥīni intiḳsālihi mine 'd-dünyā ve hüve erḥame 'r-rāḥimīn 1259.

HY-T 28. Abu 'l-Ġāzī Ḥ'ārezmşāh Raḥīm Ḳulı Ḥan'ın Soyurgical Yarlığı 1261/1845

Bulunduğu Yer: El-Biruni Şarkşinaslık Dosya: 45, Envanter No: 7.

Tarihi ve yeri: H. Muḥarrem 1261/ M. 1843 Şubat, Yılan yılı; Hive (: dār-u 's-salṭana-i ḥıvaḳ-da ... muḥarrem ayı muvāfiḳ yılan yılı yarlığ-ı 'ālī mektüb boldı).

Dili: Türkçe

Türü ve verildiği kişi/kişiler: Soyurgical Yarlık

Hakkında: Raḥīm Ḳulı Ḥan'ın Da-mollā Muḥammed Sāliḥ Sūfi'ye evlād u ahfadı ile tekālif-i sulṭāni ve ma 'unnāt-ı dīvāni alğut ve salğut ve biğār ve ḥaşar vergilerinden muaf tutulması hakkındadır.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir. Okunur durumda; *Abu 'l-Ġāzī Raḥīm Ḳulı Ḥ'ārezmşāh bin Ḳulı Kulı ... şah* yazısı yazılmıştır. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Belge iyi korunmuştur. Metnin sağ kenarında 1843 god (Rusça: yıl) ve rakamla 377 (muhtemelen eski envanter numarasıdır) yazıları vardır.

Yayınlar: Jurayev (2007:16 tanıtma, t.b.: 8a,b).

1. abu 'l-muzaffer ve 'l-manşūr abu 'l-Ġāzī ḥ'ārezmşāh sözüimiz
2. çün zamīr-i mihr-i tenvīrimiz kim zamīme-i şıdḳ u şafā
3. zāviye-si-niṅ mu' tekif-leri du' ā-yı

4. //dī-ğa māyil ve rāğib hem-vāre ḥāṭır-ı ḥūrşid-mezāhirimiz kim kaşır u fenā bādiyesi sarı himmeti
5. ‘inānī-i munşarif-ları müdde‘āsın yitkermekke ṭālib irdi li hāzâ bu uçurda ol gürūh-ı
6. şafvet-şukūh cümlesi-din ol sâlik-i mesâlik abū ḥanīfe kûfi da-mollâ muḥammed şâlih şûfi kim
7. kiçe ve kündüz encümen ü yāver-de ihlâş-ı tamām ve ‘aķidet-i mā-lâ-keâm bile dergāh-ı ‘ālem-penāhımız
8. mülâzımları-nıḡ devlet-i devāmeti ve tebār-ı ‘ālī-miķdārımız saltanatı-nıḡ ‘alâ sebili`t-ta‘āfeti
9. devām vü ziyādeti-ğa dā‘ī ve müştāğıl-lıḡı köḡlümüz āyinesi-ğa rüşen ve müberhen bolḡanı üçün
10. merāḡim-i şāhāne-miz-din ser-bülend ve ercümend teklifāt-ı sultānī ve ma`unnāt-ı dīvānīdin tarḡan-lıḡı
11. netice-sidin behre-mend kılip nişān-ı ‘ālī-şān soyurḡal kılduķ tā kim fāriḡ-dil ve āsūde-köḡül bolup
12. du‘ā-yı devlet-i ebed-müddet-a‘lâ-mız izdiyādı du‘ā-sıḡa iştiḡāl körgüze alḡay imdi bu yarlıḡ-ı ‘ālī mazmūnıḡa
13. āḡāh bolḡaç muşārūn ileyh-ni evlād u aḡfād-ları bile tekālif-i sultānī ve ma`unnāt-ı dīvānī alḡut ve salḡut ve biḡār
14. ve ḡaşar-dın soy ve müsteşnâ bilip kalem ehli kalemelerin ve barça ‘amel-dārlar kadem-lerin tarta tutsun-lar
15. bu yarlıḡ-ı hümāyūn<-ı ‘ālī mazmūnıḡa> muḡālefet kıılmaķ-nı ‘uķūbet-i ebedī mūcibi bilsünler dip dār-

16. u's-saltana-i hīvaḳ-da ṣānahallāhu ta'alā 'ani'l-ḫarḳ ve'l-ḡarḳ muḫarrem ayı muvāfiḳ yılan yılı yarlıḡ-ı 'ālī mektūb boldı

HY-T 29. Abu'l-gāzī Ḥ'ārezm-ṣāh Raḫīm Ḳulı Ḥan Yarlıḡı (Askerî hizmet İçin Toprak SatıŖı Yarlıḡı) 1261/ 1845

Bulunduḡu Yer: Merkez ArŖiv Fond I-125, opis 2, Cilt No: 13, Yerinde yok; Bregel (2007: t.b.: 19)

Tarihi ve yeri: H. Rabī'ü'l-evvel 1261/M. Mart 1845, Yılan Yılı; Hive (:dāru's-saltana-i hīvaḳda ṣānaha (10) allāhu 'ani'l-ḫarḳ ve'l-ḡarḳ ve rābi'ü'l-evvel ayı muvāfiḳ yılan yılı 1261 yarlıḡ-ı 'ālī raḳam tapdı).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıḡ-ı 'ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak SatıŖı Yarlıḡı (: *nöker mevācibi üçün*).

Hakkında: Ḥ'ārezm-ṣāh Raḫīm Ḳulı Ḥan'ın 'Abdullāh'ın oḡlu Muḫammed Niyāz Ḥorāsçı'ya askeri hizmetler için Köhne Ürgenç ilinden on ikki buçuk tanab yeri o zamanın yetmiŖ beŖ altın parasına sattıḡına dair yarlıḡıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduḡu ve sınırları belirtilmiŖtir. Bunun dıŖında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacaḡı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova Ŗeklinindedir, silinmiŖtir. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıŖtır. Metnin alt alt kısmında kadının mührü var. Metin on satırdan oluŖuyor.

Yayımlar: Bregel (2007: 40,41 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 19).

1. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l gāzi ḥvārezm-şāh sözüimiz
2. merāḥim-i şāhāne ve 'āṭıfet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend kıılıp köhne ürgenç
3. mevzi'i-dagı memleke-i pādşāhī-ğa ta'alluḫ tapğan yerdin ber-keşide on ikki yarım
4. tanāb yerni mevācib-i nökeriyye üçün 'abdullāh-nıñ oğlu muḥammed niyāz ḥorāsçı-ğa yetmiş biş tıllā-yı rāyicu'l-vaḫtğa satduḫ me'a-i ḫabūlahu iyyāh
5. ḥudūdı bu ṭarıḫa-dadur kim müşterek yaf anıñ kün-çıkarıdur ve ba'zı 'ibādullāh maḥdūm arḫa-sı 'āmme yafı kün batarı
6. müşterek yaf kıble-si 'āmme yolu imdi bu yarlıg-ı 'ālī mazmūnığa āgāh bolḡaç şol ma'lūmu'l-ḥudūd yerni muşārun ileyh-
7. -niñ mülk-i ḫālīşi bilip aḫadī ve āferide-i dāḫil ve muzāḫim bolmasun ve özidin soñgra vārişleri-niñ
8. yeri bolsun baṭnen ba'de baṭn ḫarnen ba'de ḫarn ve ba'de'l-yevm her kimse nefsāniyet yüzidin alur
9. bolsa ve yā alurğa sa'y kılsa la'net-i ebedi-ğa sezāvār bolsun dip dāru's-saltāna-i ḫıvaḫda şānaha
10. allāhu 'ani'l-ḫarḫ ve'l-ḡarḫ ve rābi'ü'l-evvel ayı muvāfiḫ yılan yılı 1261 yarlıg-ı 'ālī raḫam tapdı

HY-T 30. Abu'l-gâzi Hârezmşâh Raḥîm Kûlî Han Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1261/1845

Bulunduğu Yer: Merkez Arşiv Fond: I-125, opis: 2, Cilt No:13 Bregel (2007: 39-40, t.b.: 18)

Tarihi ve yeri: H. Şa' bân 1261/M. Ağustos 1845, Yılan Yılı; Hive (:dâru's-salṭana-i ḥîvaḳda ... şa' bânû'l-mu'azzem ayı muvâfiḳ yılan yılı 1261 yarlığı-ı 'âlî raḳam tapdı).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlığı-ı 'âlî, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı (mevâcib-i nökeriyye için).

Hakkında: Abu'l-gâzi Hârezmşâh Raḥîm Kûlî Han'ın Yaŋğı Arıḳ mevziindeki beş tanab yeri askeri hizmetler için Nedr Şûfi'nin oğlu Muḥammed Nîyâz'a o zamanın yirmi beş altın parasına sattığına dair yarlığıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dışında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; *Abu'l-gâzi Raḥîm Kûlî Pādşâh* yazısı vardır. Nestalik yazısıyla, mürekkeple yazılmıştır. Metin on bir satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 3 yazılmıştır. Muhtemelen Arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. **Nişan:** Abu'l-Gâzi Raḥîm Kûlî Pādşâh yâ Allâh

Yayımlar: Bregel (2007: 39, 40 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi; tb: 18).

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşür abu'l-gâzi h'ârezmşâh sözüimiz
3. merâhim-i şâhâne ve iltifât-ı mülükânemizdin ser-efrâz ve mümtâz kılıp yañgi-
4. arık mevzi' i-dağı memleke-i pādşâhî-ğa ta' alluğ tapğan yerdin ber-keşide
5. biş şanâb yerni mevâcib-i nökeriyye üçün neder şüfi-niñ oğlı muhammed niyâz-ğa yigirme biş tıllâ-yı râyicu'l-vaktğa
6. satduğ me' a-i kabûlahu iyyâh hudûdı bu şariğa-dadur kim kün-çıkarı müstereke salma arqası kutluğ-murâd
7. kün batarı ke-şarķihi kıblesi devlet nazâr biy-niñ yafı imdi bu yarlıg-ı 'âli mazmûnı-ğa âgâh bolğaç
8. şol-ma' lûmu'l-hudûd yerni muşârun ileyh-niñ ve özidin sonğra vârişleri-niñ yeri bilip ahadî ve âferide-i
9. dâhil ve muzâhim bolmasun batnen ba'de batn qarnen ba'de qarn ilâ en-yaraşallâhu'l-arza ve mâ 'aleyhâ ve hüve
10. hayru'l-vârişin ve ba'de'l-yevm her kimse nefsanıyet yüzidin alur bolsa ve yâ alurğa sa'y kılsa la'net-i ebedî-ğa sezâvâr bolsun-dip
12. dâru's-saltâna-i hıvağda şanahallâhu 'ani'l-harğ ve'l-ğarğ şa'banu'l-mu'azzem ayı muvâfiğ yılan yılı 1261 yarlıg-ı 'âli raqam tapdı

HY-T 31. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1262/ 1846

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yiğma cild No: 16, Varak: 8

Tarihi ve yeri: H. Şa‘ bān 1262/M. 1846 Temmuz-Ağustos, Yılkı Yılı; Hive (:dāru’s-salṭana-i ḥīvaḳda şānahallāhu ‘ani’l-ḥarḳ ve’l-ğarḳ şa‘ bānu’l-mu‘azzem ayı muvāfiḳ yılı yılı 1262 yarlığı-ı ‘ālī marḳūm boldı).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlığı-ı hümāyūn-ı ‘ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı.

Hakkında: Muhammed Emin Bahādur Han’ın Yañğı Arıḳ ilçesinden yirmi tanab yeri *nöker-i zafer-fer ve cunūd-ı ejder-der mevācibi* için Bik-‘ Alī Muḥarrem’in oğlu Vefā Yüzbaşı’ya o zamanın yüz altın parasına sattığına dair yarlığıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dışında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han’ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan bin Abu’l-ğāzī Allāh Ḳulı Ḥvārezm-şāh yazısı vardır. Nestalik yazısıyla, mürekkeple yazılmıştır. Metin on beş satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 8 yazılmıştır. Bu Arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına rakamla 405 yazısı yazılmıştır. Bu muhtemelen eski envanter numarasıdır. Metnin altındaki iki yuvarlak mühür kadı mühürleridir.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşür muhammed emîn bahâdur han sözüimiz
3. merâhim-i şâhâne ve tefak্কudât-ı husrevânemiz bî-hâr -ı cüy-bâridın
4. temennâ ve âmâli mezra' asın sîr-âb ve şâdân kılıp yaŋı arık
5. mevzi' i-dağı memleke-i pâdşâhîğa muzâf ve muta' allık bolgân yerler cümlesidin ber-keşide yigirme tanâb yerni yecûzu li-l-imâmi beyyi' ahâ
6. mazmûnı bile nöker-i zafer-fer ve cunûd-ı ejder-der mevâcibi üçün bik-'alî muharrem-niŋ oğlı vefâ yüzbaşı-ğa yüz
7. ıllâ-yı râyicu'l-vaqtğa satduķ me'a-i qabulihu iyyâh hudûdı erba'a-i mu'ayyenesi bu nahv bile-dür kim kün-çıķarı 'âmme yolu
8. arķası ser-tâ-ser müşterek-i salma kün batarı zeh-keş kıble-si receb han hakîm imdi bu yarlıg-ı hümâyûn-ı
9. 'alî mazmûnığa muṭṭali' ve âgâh bolgaç şol ma'lûmu'l-hudûd yer-ni muşârun ileyh yüzbaşı-nıŋ hâliş mülki bilip
10. ve yemlikuhâ el-müşteri kesâ'iru emlâkuhu fehvâsı bile anıŋ yeri sağınıp aḫadî ve âferide-i dâhil ve muzâhim bolmasun
11. ve özidin soŋgra kânet mülken lehu ve'l-evlâduhu mefhûmı muḳtezâsınça vâriş ve ferzendleri-niŋ yeri
12. bolsun batnen ba'de batn ķarnen ba'de ķarn ilâ en-yaraşallâhu'l-arza ve mâ 'aleyha ve hüve ḫayru'l-vârişin ve ba'de'l-yevm her
13. kişi kim hevâ-yı ḫiss-i nefsânî ve vesâvis-i şeytânî iḳtizâsınça bu ḫükmi muḫkem ve fermân-ı mübrem mefâdığa tağayyur ve tebdil birip alur bolsa ve yâ alurğa

14. sa‘y kılsa fe-men beddelihu ba‘de mā semi‘ahu fe-innemā işmehu ‘ale‘l-lezīne yubeddilūnehu mantūkı bile āşām-ı ebedī ve ālām-ı sermedī sezāvārī bolsun-dip

15. dāru’s-saltāna-i hīvaķda şānahallāhu ‘ani‘l-hark ve‘l-gark şa‘bānu‘l-mu‘azzem ayı muvāfiķ yılķı yılı 1262 yarlıķ-ı ‘ālī marķūm boldı

HY-T 32. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlıķı (Askerī hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıķı) 1262/1846

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıĝma cild No: 16, Varak: 7

Tarihi ve yeri: H. Şa‘bān 1262/M. 1846 Temmuz-Aĝustos, Yılķı Yılı; Hive (: dāru’s-saltāna-i hīvaķda ... şa‘bānu‘l-mu‘azzem ayı muvāfiķ yılķı yılı 1262 yarlıķ-ı ‘ālī marķūm boldı).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıķ-ı hümāyūn-ı ‘ālī, Askerī Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıķı.

Hakkında: Muhammed Emin Bahādur Han’ın Yangı-arık ilçesinden yirmi tanab yeri *cunūd-ı aķter-i mes‘ūd ve cuyūş-i nuşret-i vufūd mevācibi* için Muḥammed Penāh Bay’ın oĝlu Muḥammed Şerīf Bay’a o zamanın yüz altın parasına sattıĝına dair yarlıķıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dışında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacaĝı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han’ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Abu‘l-gāzī Allāh Kūlı

H̄yārezm-şāh yazısı vardır. Nestalik yazısıyla, mürekkeple yazılmıştır. Metin on altı satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 7 yazılmıştır. Bu Arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına rakamla 590 yazısı yazılmıştır. Bu muhtemelen eski envanter numarasıdır. Metnin altındaki yuvarlak mühür kazı mührüdür.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve 'āṭıfet-i ḥusrevanemiz bi-ḥār-ı cūy-bārıdın
4. ümmīd ve temennāsı mezra'asın sīr-āb ve şādān kılıp yaṅı arık
5. mevzi' i-dağı memleke-i pādşāhıga ta'alluḫ tapğan yerdin ber-keşide yigirme tanāb yerni yecūzu me'a-i 'arzi'l-memleke ve aḫaze
6. şemenehā li'l-imāmi vaḫti 'z-zarūra feḫvāsı bile cunūd-ı aḫter-i mes'ūd ve cuyūş-i nuşret-i vufūd mevācibi üçün muḥammed penāh
7. bay-nıṅ oğlu muḥammed şerīf bayga yüz tıllā-yı rāyicu'l-vaḫtga satduḫ me'a-i ḫabūlahu iyyāh ḫudūdı bu
8. tarīḫa-dadur kim kün çıkarı iş-nazar mergen ve kılıç ḫalīfe ve nazar baba ḫalīfe-niṅ kollarıdağı memleke-i pādşāhī
9. arḫası receb ḥan ṭabīb kün batarı memleke-i pādşāhī ḫıblesi ibrahīm muḫarrem-niṅ ḫolıdağı memleke-i pādşāhī
10. imdi bu yarlıg-ı 'ālī maẓmūnıga āgāh bolgaç şol ma'lūmu'l-ḫudūd yerni taşayyuru mülken li'l-müşteri li-iṭlāḫi'l-rivāyāt

11. min ğayri kayd delâleti bile muşârun ileyh-niň mülk-i ħâlişi bilib aĥadî ve âferîde-i müdâĥalet ve muzâĥamet körgüzmesün
12. ve özidin soňgra kânet mülken lehu ve'l-evlâdihu mazmûnınça vâriş ve ferzendleri-niň yeri bolsun
13. bañnen ba' de bañn ħânen ba' de ħânen ilâ en yaraşallâhu'l-arza ve mâ 'aleyhâ ve hüve ħayru'l-vârişin ve ba' de'l-yevm her kişi kim nefsâniyet
14. yolıĝa tüşüp bu ħükmi eşref-i aĥdes ve fermân-ı lâzımu'l-iz'ân-ı muĥaddes mefâdıĝa taĝayyur ve tebdîl birip alur
15. bolsa ve yâ alurĝa sa'y ħılsa fe-men beddelehu ba' de mâ semi'ahu fe innemâ işmehu 'ale'llezîne yubeddilûna mazmûnı bile âşâm-ı ebedî sezâvâri bolsun-dip
16. dâru's-salţana-i ħıvaĝda şânahallâhu 'ani'l-ĥarĝ ve'l-ĝarĝ şa' bânu'l-mu'âzzem ayı muvâfiĝ yılĝı yılı 1262 yarlıĝ-ı 'âlî marĝûm boldı

HY-T 33. Muĥammed Emîn Bahâdur Ĥan Yarlıĝı (Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıĝı) 1263/1846

Bulunduĝu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıĝma cild No: 16, Varak: 2.

Tarihi ve yeri: H. Zi'l-ĥa' de ayı, 9 düşenbe 1263/M. 1846 Ekim 18, Koyun Yılı; Hive (:târiĝ-i hicrî miň taĝı ikki yüz altmış üç-de irdi kim dâru's-salţana-i ħıvaĝda ... zi'l-ĥa' de ayı-niň tokĝuzlanĝı-sı düşenbe küni muvâfiĝ ħoy yılı 1263 yarlıĝ-ı 'âlî bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıg-ı hümayün-ı ‘âlî, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı.

Hakkında: Muḥammed Emîn Bahâdur Ḥan’ın Köhne Ürgenç ilçesinden elli tanab yeri *mevâcib-i nökeriyye* için Muḥammed Niyâz Yasavul Başı’nın oğlu Raḥmatullâh Yasavul Başı’ya o zamanın ikki yüz elli altın parasına sattığına dair yarlıgıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dışında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han’ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; *Muḥammed Emîn Bahâdur Ḥan* yazısı vardır. Nestalik yazıyla, mürekkeple yazılmıştır. Metin on üç satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 2 yazılmıştır. Bu arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına Arşivdeki yeri Kiril alfabesiyle kısaltarak yazılmıştır; ФИ-125 оп 2 д 16 2 л.

Yayınlar: -

1. hüve
2. abu’l muzaffer ve ’l-maṣṣūr muḥammed emîn bahâdur ḥan sözüimiz
3. merâḥim-i şâhâne ve ‘âtıfet-i mülûkânemizdin ser-bülend ve ercümend
4. kılıp köhne ürgenç mevzi’ i-dağı memleke-i pâdşâhî-ğa
5. ta’ alluḫ tapğan yerdin ber-keşide illik tanâb yerni barça ḥuḫûḫ ve murâfıķı bile mevâcib-i nökeriyye üçün muḥammed niyâz
6. yasavul başı-nıḡ oğlu raḥmatullâh yasavul başı-ğa ikki yüz dağı illik tıllâyı râyicu ’l-vaḫtğa
7. satduḫ me’ a-i ḳabûlahu iyyâh ḫudûdı bu ṭarıķa-dadur kim şarḳen şâh ḫuseyn işân-nıḡ metrûkesi

8. ve şimālen niyāz muḥammed ve ḥ^vāce niyāz kıbtū ve ğarben şafar bay ve ba^ʿ zı ke-şarḳihi ve cenūben ^ʿāmme yolu imdi bu yarlıĝ-ı ^ʿālī
9. maẓmūnıĝa āĝāḥ bolĝaç şol ma^ʿlūmu^ʿl-ḥudūd yer-ni muşārun ileyh-niĝ ḥālīş mülki bilip aḥadī ve āferīde-i
10. daḥl ve muzāḥim bolmasun ve özidin soĝra ve vārişleri-niĝ yeri bolsun baṭnen ba^ʿ de baṭn ḳarnen ba^ʿ de ḳarn ilâ en
11. yaraşallāhu^ʿl-arza ve mā ^ʿaleyhā ve hüve ḥayru^ʿl-vārişin ve ba^ʿ de^ʿl-yevm her kimse nefşāniyet yüzidin alur bolsa ve yā alurĝa sa^ʿ y ḳılsa
12. la^ʿ net-i ebedī-ĝa sezāvār bolsun-dip tāriḥ-i hicrī miĝ taḳı ikki yüz altmış üç-de irdi kim dāru^ʿs-salṭana-i ḥıvaḳda
13. şānahallāhu ^ʿani^ʿl-ḥarḳ ve^ʿl-ĝarḳ zi^ʿl-ḳa^ʿ de ayı-niĝ toḳḳuzlançı-sı dūşenbe küni muvāfiḳ ḳoy yılı 1263 yarlıĝ-ı ^ʿālī bitildi

HY-T 34. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlıĝı (Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıĝı) 1263/1847

Bulunduĝu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıĝma cild No: 16, Varak: 5.

Tarihi ve yeri: H. Zi^ʿl-ḥicce^ʿl-ḥarām ayı, 8 se-şenbe günü 1263/M. 1847 Kasım 16, Koyun Yılı; Hive (:tāriḥ-i hicrī miĝ taḳı ikki yüz altmış üçde irdi-kim dāru^ʿs-salṭana-i ḥıvaḳda ... zi^ʿl-ḥicce ayı-niĝ sekkizi se-şenbe küni muvāfiḳ ḳoy yılı 1263 yarlıĝ-ı ^ʿālī bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıġ-ı ʿālī, Askerî Hizmet İçin Toprak SatıŖı Yarlıġı.

Hakkında: Muġammed Emīn Bahādur Ħan'ın Kōhne Ūrgen ilçesinin Hanabad tarafındaki yirmi tanab yerini askeri hizmetler için (*mevācib-i nōkeriyye ūin*) Pehlevān Niyāz'ın oĖlu Ķurbān Niyāz'a o zamanın yŪz altın parasına sattığına dair yarlığıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiŖtir. Bunun dıŖında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı sōz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuŖtur. Han'ın mŪhrŪ metnin ōn tarafında, kova Ŗeklinindedir, okunur; *Muġammed Emīn Bahādur Ħan*. Nestalik yazıyla, mŪrekkeple yazılmıŖtır. Metin on iki satırdan oluŖuyor. Metnin sol ūst kenarında rakamla 5 yazılmıŖtır. Bu ArŖivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dıŖında metnin altına numarayla 396 yazısı yazılmıŖtır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır. Metnin altında kazının yuvarlak mŪhrŪ vardır.

Yayınlar: -.

1. hŪve
2. abu'l muzaffer ve'l-manŖūr muġammed emīn bahādur Ħan sōzŪmiz
3. merāĖim-i Ŗāhāne ve ʿāṭıfet-i ĥusrevānemizdin ser-bŪlend ve ercŪmend
4. kılıp kōhne ūrgen mevzi' i tevābi' idin ĥān-ābād yafi-nıĖıĖ
5. boyıdaĖı memleke-i pādŖāhıĖa ta'alluĖ tapĖan yerdin ber-keŖide yigirme tanāb yerni mevācib-i nōkeriyye ūin
6. pehlevān niyāznıĖıĖ oĖlu Ķurbān niyāzĖa yŪz tıllā-yı rāyicu'l-vaĖtĖa satduĖ me'a-i Ķabulihu iyyāhu ĥudŪdı

7. bu ʔarīka-dadur kim ʔarʔen ve ǧarben ʕamme yafı cenūben hūdāy birgen ve ʔimālen ḥasan-murād imdi bu
8. yarlıǧ-ı ʕālī maẓmūnıǧa āǧāh bolǧaç ʔol maʕ lūmuʔl-ḥudūd yerni muʔarun ileyh-niṅ mülk-i ḥāliʔi bilip aḥadī
9. ve āferīde-i dāḥil ve muzāḥim bolmasun ve özidin soṅgra vāriʔleri-niṅ yeri bolsun baṭnen baʕ de baṭn
10. ʔarnen baʕ de ʔarn ilā en-yaraʔallāhuʔl-arʔa ve mā ʕaleyhā ve hüve ḥayruʔl-vāriʔin ve baʕ deʔl-yevm bir kimse nefsāniyet yüzidin
11. alur bolsa ve yā alurǧa saʕ y ǧılsa laʕ net-i ebedīǧa sezāvār bolsun-dip tāriḥ-i hicrī miṅ taǧı ikki yüz altmış üçde irdi-kim
11. dāruʔs-saltāna-i ḥıvaǧda ʔānahallāhu ʕaniʔl-ḥarǧ veʔl-ǧarǧ ziʔl-ḥicce ayı-niṅ sekkizi se-ʔenbe küni muvāfiǧ ǧoy yılı 1263 yarlıǧ-ı ʕālī bitildi

HY-T 35. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlıǧı (Askerī hizmet İçin Toprak Satıʔı Yarlıǧı) 1263/1847

Bulunduǧu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arʔivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıǧma cild No: 16, Varak: 6.

Tarihi ve yeri: H. Ziʔl-ḥicceʔl-ḥarām ayı, 8 se-ʔenbe günü 1263/M. 1847 Kasım 16, Koyun Yılı; Hive (:tāriḥ-i hicrī miṅ taǧı ikki yüz altmış üç-de irdi kim dāruʔs-saltāna-i ḥıvaǧda ... ziʔl-ḥicceʔl-ḥaram ayı-niṅ sekkizi se-ʔenbe küni muvāfiǧ ǧoy yılı 1263 yarlıǧ-ı ʕālī bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıg-ı ‘ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı.

Hakkında: Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan’ın Köhne Ürgenç mevziindeki Ḥān-ābād Kanalı boyundaki on tanab yeri askeri hizmetler için (*mevācib-i nökeriyye için*) Ḥāl Niyāz’ın oğlu Ḥasan-Murād’a o zamanın elli altın parasına sattığına dair yarlıgıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dışında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han’ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; *Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan*. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Metin on üç satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 6 yazılmıştır. Bu arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına numarayla 406 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır. Metnin altında kadının yuvarlak mührü vardır.

Yayımlar: -.

1. hüve
2. abu’l muzaffer ve’l-manşūr muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve ‘āṭıfet-i mülūkānemiz-din ser-bülend ve ercümend
4. kılıp köhne ürgenç mevzi’i muzāfātıdın ḥān-ābād yafı
5. boyıdağı memleke-i pādşāhīga ta’alluḫ tapğan yerdin ber-keşide on tanāb yerni mevācib-i nökeriyye için
6. ḥāl niyāz-nıng oğlu ḥasan-murād-ga illik tıllā-yı rāyicu’l-vaḫtga sattuḫ me’a-i ḳabūlahu iyyāh ḥudūdı bu
7. ṭarīḳa-dadur kim şarḳen ve ğarben ‘āmme yafı ve cenūben ḳurban-niyāz ve şimālen ‘izzet ve sa’adet-penāh

8. taŋgri-ķulı tre imdi bu yarlıg-ı ‘ālī maźmūnıgā āgāh bolgāķ ŗol-ma‘ lūmu ’l-ħudūd yerni muŗarun ileyh-ning
9. mūlk-i ħālīŗi bilip aħadī ve āferide-i dāħil ve muzāħim bolmasun ve ŗzidin soŋgra vāriŗleri-ning yeri
10. bolsun baŋnen ba‘ de baŋn ķarnen ba‘ de ķarn ilā en-yaraŗallāhu ’l-arza ve mā aleyhā ve ħūve ħayru ’l-vāriŗin ve ba‘ de ’l-yevm
11. her kimse nefŗāniyet yūzidin alur bolsa ve yā alurģa sa‘ y ķılsa la‘ net-i ebediģa sezāvār bolsun-dip tārīħ-i hicrī
12. miŋg taķı ikki yūz altmıŗ ŗç-de irdi kim dāru’s-salġana-i ħīvaķda ŗānahallāhu ‘ani ’l-ħarķ
13. ve ’l-ģarķ zi ’l-ħicceti ’l-ħaram ayı-nıŋg sekkizi se-ŗenbe kūni muvāfiķ ķoy yılı 1263 yarlıg-ı ‘ālī bitildi

HY-T 36. Muħammed Emīn Bahādur Ĥan Yarlıgı (Askerī hizmet İçin Toprak Satıŗı Yarlıgı) 1263/1847

Bulunduğu Yer: Ŗzbekistan Devlet Merkezi Arŗivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 16, Varak: 4

Tarihi ve yeri: H. Zi ’l-ħicceti ’l-ħarām ayı, 8 se-ŗenbe gūnū 1263/M. 1847 Kasım 16, Koyun Yılı; Hive (:hicrī miŋg daėı ikki yūz altmıŗ ŗçde irdi kim dāru’s-salġana ħīvaķda ... zi ’l-ħicceti ’l-ħarām ayı-nıŋg sekkizini-si se ŗenbe kūni muvāfiķ ķoy yılı 1263 yarlıg-ı ‘ālī bitildi).

Dili: Tūrke

Türü: Yarlıġ-ı ʿālī, Askerî Hizmet İçin Toprak SatıŖı Yarlıġı.

Hakkında: Muġammed Emīn Bahādur Ħan'ın Kōhne Ūrgen mevziindeki Ħān-ābād Kanalı boyundaki yirmi tanab yeri askeri hizmetler için (*mevācib-i nōkeriyye ūūn*) ʿAvaz Birdi'nin oĖlu Ħūdāy Birgen'e o zamanın yŭz altın parasına sattığına dair yarlığıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiŖtir. Bunun dıŖında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı sōz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuŖtur. Han'ın mŭhrŭ metnin ōn tarafında, kova Ŗeklinindedir, okunur; *Muġammed Emīn Bahādur Ħan*. Nestalik yazıyla, mŭrekkeple yazılmıŖtır. Metin on dōrt satırdan oluŖuyor. Metnin sol ūst kenarında rakamla 4 yazılmıŖtır. Bu arŖivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dıŖında metnin altına numarayla 397 yazısı yazılmıŖtır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır. Metnin altında kazının yuvarlak mŭhrŭ vardır.

Yayımlar: -.

1. hŭve
2. abu'l-muzaffer ve'l-manŖūr muġammed emīn bahādur Ħan sōzŭmiz
3. merāĥim-i Ŗāhāne ve ʿāṭıfet-i ĥusrevānemiz-dın ser-bŭlend
4. ve ercŭmend kılıp kōhne ūrgen mevzi' i tevābi' i-din Ħān-ābād yafı
5. boyıdaĖı memleke-i pādŖāhīĖa ta'alluĖ tapĖan yerdin ber-keŖide yigirme tanāb yerni mevācib-i nōkeriyye ūūn ʿavaz birdi-
6. -niĖĖ oĖlu ĥūdāy birgenĖa yŭz ṭıllā-yı rāyicu'l-vaĖtĖa satduĖ me'a-i Ėabŭlahu iyyāh ĥudŭdı bu ṭarıĖa-da

7. -dur kim şarķen ve ğarben ‘āmme yafı ve cenūben müşteri-i hāzâ ve şimālen
ķurbān niyāz imdi bu yarlığ-ı ‘ālī maẓmūnığa
8. āġāh bolġaç şol-ma‘ lūmu’l-ħudūd yerni muşārun ileyh-niġ mülk-i ħālişi bilip
aħadī ve āferīde-i dāħil ve muzāħim
9. bolmasun ve özidin soġgra vārişleri-niġ yeri bolsun bañnen ba‘ de bañn ħarnen
ba‘ de ħarn ilâ en-
10. yaraşallāhu’l-arza ve mā ‘āleyhā ve hüve ħayru’l-vārişin ve ba‘ de’l-yevm
11. her kimse nefsāniyet yüzidin alur bolsa ve yā alurġa
12. sa‘ y ve ihtimām körgüzse la‘net-i ebediġa sezāvār bolsun-dip tāriħ hicrī miġ
daġı ikki yüz
13. altmış üçde irdi kim dāru’s-salţana ħıvaķda şānahallāhu te‘ālâ ‘an āfeti’l-ħarķ
14. ve’l-ġarķ zi’l-ħicceti’l-ħarām ayı-nıġ sekkizinçi-si se şenbe küni muvāfiķ koy
yılı 1263 yarlığ-ı ‘ālī bitildi

HY-T 37. Muħammed Emīn Ħan Soyurgical Yarlıġı 1266/1850

Bulunduġu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No:
2, Yıġma cild No: 15, Varak: 1.

Tarihi ve yeri: H. Rabī‘ u’l-evvel ayı, 18 çahār-şenbe 1266/M. 1850 Ocak 31, Tavuk
Yılı; Ħvārezm-i irem-bezm dāru’s-salţanası Hive (:tāriħ-i hicrī miġ ik(k)i yüz altmış
altı ve ħvārezm-i irem-bezm dāru’s-salţana-sıda rabī‘ u’l-evvel ayı-nıġ on sek(k)izi
çahār-şenbe küni muvāfiķ tavuķ yılı 1266 yarlığ-ı ‘ālī marķūm boldı).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık, nişān-ı ‘ālīşān soyurgical.

Kenarda iliştirilmiş not: 79 yarlıg-ı muhammed emîn han bî-karde dâd yek

Nişan: Muhammed Emîn Bahâdur Han Yâ Allâh

Hakkında: Abu'l-gâzi Muhammed Emîn Bahâdur Han'ın Damollâ Muhammed Murâd ve Damollâ Muhammed Niyâz'ı Damollâ 'Avaz Bay-H'vâce ve Mollâ 'Avaz Bâkî mahdum'un yerlerine Kıpçak Kal'ası'nın *ķāzılığ*ı ve *re'isliğ*ine tayinlerine dair soyurgal yarlıgıdır. Belgede kadının yapacağı hizmetlere de değinilmiştir. Şeriat kurallarına uymak, Müslümanlara din ve ayinlerin eğitimini vermek bunlara dâhildir.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; *Muhammed Emîn Bahâdur Han*. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Metin on yedi satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında iliştirilmiş not: 79 yarlıg-ı muhammed emîn han bî-karde dâd yek. Bunun dışında metnin kenarına numarayla 578 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır.

Yayınlar: Bregel (2007:41-42 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi, tb.: 20).

1. hüve

2. abu'l muzaffer ve'l-manşür abu'l-gâzi muhammed emîn bahâdur han sözüimiz

3. merâhim-i şâhâne ve 'âtıfet-i husrevânemizdin ser-bülend ve ercümend kılp ol

4. fazl u dâniş-nihâd damollâ muhammed murâd ve damollâ muhammed niyâz-nıng inşâf

5. ve diyânetleri zamîr-i âftâb-ı tenvîrimizge rüşen ve hüveydâ bolganı üçün Kıpçak kal'a-sı damollâ 'avaz bay-h'vâce ve mollâ 'avaz bâkî

6. mahdûm-nıng orunları-ğa ķāzî vü re'is-i bi'l-iştirâk kılp nişân-ı 'âlîşân soyurgal kılduk tâ kim inşâf ve diyânetleri

7. hüsni-ğa lâyıq-ı da'âvî ve munâza'ât-ı қағ'î-şukûk ve sicillât kitâbeti ve terekât kısmeti ve eytâm emvâli-niñg muhâfazatı-ğa
8. iqdâm kiltürüp müsülmânlarğa dîn ve âyinlerin ta'lim birip mollâ ve imâm ve mü'ezzinlerni taḥkîklap oğlanlarını
9. mekteb-ge birdürüp kâhil namâzlarını namâz edâsı-ğa tarğib itip ḥilâf-ı şer' kılganlarğa ta'zir urup
10. qollarıdın kilgeniçe şer'at aḥkâmı icrâsı-ğa ihtimâm-ı tamâm körgüzsünler imdi bu yarlıg-ı 'âlî
11. maẓmûniğa âgâh bolğaç mezkûre qal'a ḥalâyıqı muşârun ileyhumâni özleriğa qâzi vü re'is-i bi'l-iştirâk
12. bilip her türlü murâfa'aları bolsa alarnıñ ḥuzûrı-da şâflaşıp ni nev' nikâhları dağı
13. bar irse alarğa kıydurup nikâḥânesin tapşursunlar ve şer'at aḥkâmı izhârı bâbı-da emrlerin emr
14. ve nehylerin nehy bilip yarlıg-ı 'âlî maẓmûniğa ḥilâf kılmâq-nı siyâset-i padşâhî mevâcibi añglasunlar
15. ve qâzi-i muşârun ileyhumâ dağı ḥalâyıq bile nev' i ma'âş kılsunlar kim tañgla yevm yaqûmu'l-ḥisâb cevâb bâ şevâb 'uhde-si-din
16. çıqa alğaylar dip târiḥ-i hicrî miñg ik(k)i yüz altmış altı ve ḥ'ârezm-i irem-bezm dâru's-salṭana-sıda
17. rabî'u'l-evvel ayı-nıñ on sek(k)izi çahâr-şenbe küni muvâfiq tavuq yılı 1266 yarlıg-ı 'âlî marqûm boldı

HY-T 38. Abu'l-Gāzī Muḥammed Emīn Bahadır Ḥan Yarlığı (Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1266/1850

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yiğma cild No: 16, Varak: 11.

Tarihi ve yeri: H. cumādiye's-şānī ayı, 15 cum'a 1266/M. 1850 Nisan 27, Köpek Yılı; Ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanası Hive (:tārīḥ-i hicrī miṅg ikki yüz altmış altıda irdi kim ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanasıda cumādiye's-şānī ayı-niṅ on biş-lençi-si cum'a küni muvāfiḳ it yılı 1266 yarlığı-ı 'ālī marḳūm boldı).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlığı-ı hümāyūn-ı 'ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı; Aynı kişiye verilen askerî hizmet için toprak satışı yarlığı için bkz. HY-T 40.

Hakkında: Abu'l-Gāzī Muḥammed Emīn Bahadır Ḥan'ın Hive Hanlığının Cedide Kalesi'ndeki hanlığın yerinden iki parça yeri; birinci parçası on buçuk tanab, ikinci parçası yedi tanab yeri askeri hizmetler için *bütün ḥuḳūḳ ve murāfiḳı* ile *mevācib-i nökeriyye* için merhum Muḥammed Yūsuf Mihter'in oğlu Muḥammed Ya'ḳūb Mihter'e o zamanın yüz yetmiş beş altın parasına sattığına dair yarlığıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dışında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; Muḥammed Emīn Bahadır Ḥan. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Metin on altı satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 11 yazılmıştır. Bu, Arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına numarayla 609 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır. Metnin altında kadının yuvarlak mührü vardır.

Yayınlar: -.

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz
3. 'avāṭıf-ı şāhāne ve lavāṭıf-ı mülūkānemizdin ser-bülend ve ercümend kılıp ḥıvāk dāru'l-ḥilāfe-si-niṅ
4. cedīde ḳal'ası-dağı memleke-i pādşāhiğa muta'allıḳ bolğan yerdin hemegī ve tamāmī ikki kıṭ'a yerni kim
5. evvel-ği kıṭ'ası ber-keşide on yarım-ṭanāb ve ikkinçi kıṭ'ası ber-keşide yetti ṭanābdur barça ḥuḳūḳ ve murāfıḳı bile mevācib-i nökeriyye üçün vezāret-penāh
6. sadāret-destgāh irādet ve şadāḳat-eşer muḥammed ya'ḳūb mihter veled-i muḥammed yūsuf mihter merḥūmī-ğa yüz dağı yetmiş biş ṭıllā-yı rāyicu'l-vaḳtğa sattıḳ
7. me'a-i ḳabūlahu iyyāh kıṭ'a-i evvelī-niṅ ḥudūdı bu ṭariḳa-dadur kim şarḳen ve şimālen reh-keş ğarben ve cenūben 'amme yolu ve kıṭ'a-i şāniye-niṅ ḥudūdı bu
8. naḥv bile-dür kim şarḳen raḥmatullāh ve tāci'-i baba ve ya'ḳūb bay ve raḥmatullāh ve ismā'il ve yūsuf baba ve raḥmān-birdi ve ba'zı naḥş-murād daruğa
9. ve ḥasan tarağçı ve ata ḳulı ḳayraḳçı ve usta 'avaż niyāz ve baba cān ve 'abdu'r-raḥmān kelek ve baba cān ḥarāṭ ve muḥammed cān şūfī
10. ve şimālen 'aşūr muḥammed ve baba ve ya'ḳūb bay ve raḥmān-birdi ve ba'zı mezkūr daruğa ve 'abdu'r-raḥmān kelek ve ba'zı-sı zeh-keş ve ğarben zeh-keş
11. ve cenūben ba'zı 'abdu'r-raḥmān kelek ve muḥammed cān şūfī ve ba'zı 'amme yolu imdi bu yarlıḳ-ı hümāyūn-ı 'ālī maẓmūniğa muṭṭali' ve āgāh

12. bolğaç şol-ma' lūmu 'l-ḥudūd ikki kıt'a yerni muşārun ileyh-niṅ mülk-i ḥālişi bilip aḥadī ve āferide-i dāḥil ve muzāḥim bolmasun
13. ve özidin soṅgra vārişleri-niṅ yeri bolsun baṅnen ba' de baṅn ḳarnen ba' de ḳarn ilā en yaraşallāhu 'l-arza ve mā ' aleyhā ve hüve
14. ḥayru 'l-vārişin ve ba' de 'l-yevm her kimse nefşāniyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa sa'y ḳılsa fe-men beddelihu ba' de mā semi' ahu fe-innemā işmehu ' ale 'llezīne yubeddilūnehu kerīme-si mantūḳı bile
15. āşām-ı ebedī-ğa sezāvār bolsun-dip tāriḥ-i hicrī miṅg ikki yüz altmış altıda irdi kim ḥvārezm-i irem-bezm dāru 's-salṭanasıda
16. cumādiye 'ş-şāni ayı-niṅ on biş-lençi-si cum'a küni muvāfiḳ it yılı 1266 yarlıĝ-ı 'ālī marḳūm boldı

HY-T 39. Muḥammed Emin Ḥan Tarhanlık Yarlıĝı 1267/1851

Bulunduĝu Yer: Hive Tarih Müzesi No: 2097.

Tarihi ve yeri: H. Rebī' u 's-şāni 20 cum'a 1267/M. 1851 Şubat 21, Köpek Yılı; Ḥvārezm-i irem-bezm dāru 's-salṭanası Hive (: tāriḥ hicrī miṅg ekki yüz altmış yetti ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru 'ş-şalṭanasıda rebī' u 's-şāni ayı-niṅ yigirmesi cum'a küni muvāfiḳ it yılı 1267 yarlıĝ-ı 'ālī marḳūm boldı.).

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlıĝı (: tarḥan ve merfū' u 'l-ḳalem kılip nişān-ı 'ālīşān soyurĝal ḳılduḳ).

Hakkında: Abu'l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahadır Ḥan'ın Molla Bay Naẓar'ın oğlu Pehluvān Naẓar Ḥācī'ye her türlü vergi ve saray ödemelerinden muaf etmek için yazılan tarhanlık yarlığıdır.

Belgenin özellikleri: Abu'l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahadır Ḥan'ın mührü metinde 3-4 satır girintili olarak, ön tarafında yerleştirilmiştir. Okunur; *Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan*. Metin 12 satırdan oluşuyor. Metnin sağ üst kenarına rakamla 1 yazılmıştır. Bu belgenin Arşivdeki zarfdaki numarasını bildiriyor. Metnin alt kısmında ise yine rakamla 390 yazılmıştır. Bu muhtemelen eski envanter numarasıdır.

Yayınlar: Bregel (2007: 26-27 matbu harfle orijinal yazımı ve İngilizceye özet tercümesi, tb.: 9a,b).

1. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-ġāzī muḥammed emīn bahādur han sözüimiz
2. çün zāmīr-i mihr-i tenvīrimiz kim hemīşe şıdķ u şafā ehli-niḡ
3. aḥvāl-i refāhiyyeti-ġa bi' ṭ-ṭav' māyil ve rāġib irdi
4. li-hāzā bu eyyām-ı ferḥat-fercāmda ol cümle-din
5. molla bay nazarnıḡ oġlı pehluvān nazār ḥācī-ni merāḥim-i şāhāne ve 'āṭıfet-i
6. ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend kılıp barça tekālīfāt-ı sultānī ve ma'unnāt-ı dīvānī-
7. din tarḥan ve merfū' u'l-ķalem kılıp nişān-ı 'ālīşān soyurġal kılduķ imdi
8. bu yarlıġ-ı 'ālī maẓmūnıġa āġāḥ bolġaç muşārun ileyh ḥācīni evlādı bile baṭnen
9. ba' de baṭn ķarnen ba' de ķarn barça ma'unnātdın tarḥan ve merfū' u'l-ķalem bilip ķazu ve ķaçı alġut ve salġut bīġār ve ḥaşardın soy ve müsteşnâ aḡġlap
10. ķalem ehli ķalemlerin ve barça 'amel-dārlar ķademlerin tarta tutsunlar

11. tā kim mūmā ileyh ḥācī evlādı bile ebeden mā tenāsulū ve tevāludū du‘ā-yı devlet-i
12. a‘ lāmızğa ḥulūş-ı niyet ve şafā-yı ṭaviyyet bile iştiğāl körgüze algaylar
13. dip tāriḥ hicrī miñg ikki yüz altmış yetti ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru’s-salṭanasıda
14. rabī‘u’s-şānī ayı-nıñg yigirmesi cum‘a küni muvāfiḳ it yılı 1267 yarlıg-ı ‘ālī marḳūm boldı.

HY-T 40. Abu’l-ğāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlıgı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı) 1267/ 1851

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 16, Varak: 3

Tarihi ve yeri: H. cumādiye’l-evvel 2 çahār-şenbe 1267/M. 1851 Mart 4, Köpek Yılı; Ḥvārezm-i irem-bezm dāru’s-salṭanası Hive (:tāriḥ hicrī miñg ikki yüz altmış yetti ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru’s-salṭanasıda cumādiye’l-evvel ayı-nıñg ikki-lençi-si çahār-şenbe küni muvāfiḳ it yılı 1267 yarlıg-ı ‘ālī bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıg-ı ‘ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı; Aynı kişiye verilen askerî hizmet için toprak satışı yarlıgı için bkz. HY-T 38.

Hakkında: Muhammed Emin Bahādur Han’ın Köhne Ürgenç mevziindeki on iki tanab yer, avlu, ve bahçeyi askeri hizmetler için (*mevācib-i nökeriyye üçün*) merhum Muḥammed Yūsuf Mihter’in oğlu Muḥammed Ya‘küb’a o zamanın iki yüz altın

parasına sattığına dair yarlığıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dışında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; *Abu 'l-gāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan*. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Metin on dört satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 3 yazılmıştır. Bu Arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına numarayla 564 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır. Metnin altında kadının yuvarlak mührü vardır.

Yayımlar: -.

1. hüve
2. abu'l muẓaffer ve 'l-manşūr abu 'l-gāzī muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve 'āṭıfet-i ḥusrevānemiz-dın ser-bülend ve ercümend
4. kılıp köhne ürgeñ mevzi' i-dağı memleke-i pādşāhānesiğa
5. ta'alluḫ tapğan yerdin ber-keşide on ikki ṭanāb ve müştēmil-i ḥavlī ve bāğdur mevācib-i nökeriyye üçün
6. vezāret-eşer muḥammed ya'ḳūb mihter veled-i muḥammed yūsuf mihter merḥūmī-ğa ikki yüz tıllā-yı rāyicu 'l-vaḳtğa
7. sattuḫ me'a-i ḳabūlahu iyyāh ḥudūdı bu ṭarīḳa-dadur kim şarḳen ḥāzret-i şeyh şeref
8. i'd-dīn ata 'aleyhi 'r-rāhmihu vaḳfı ve şimālen şāh niyāz bik ve ğarben müşterek yol ve cenūben ḥāzret-i

9. şeyh necmi 'd-dīn kübrâ 'aleyhi 'r-râhmihu vaqfı imdi bu yarlıg-ı 'âlî mazmûnıga
âgâh bolgaç
10. şol-ma' lûmu 'l-ğudûd yerni muşârun ileyh-niñg mülk-i ħâlîşi bilip aħadî âferide-i
dâhil ve muzâhim
11. bolmasun ve özidin soñgra vârişleri-niñg yeri bolsun bañnen ba' de bañn ħarnen
ba' de ħarn
12. ilâ en-yaraşallâhu 'l-arza ve mâ 'aleyhâ ve hüve ħayru 'l-vârişin ve ba' de 'l-yevm
her kimse nefsanıyet
13. yüzidin alur bolsa ve yâ alurğa sa' y ħılsa la' net-i ebediğa sezâvâr bolsun dip
14. târiğ hicri miñg ikki yüz altmış yetti ve ħvârezm-i irem-bezm dâru 's-salţanasıda
15. cumâdiye 'l-evvel ayı-niñg ikki-lençi-si çahâr-şenbe küni muvâfiğ it yılı 1267
yarlıg-ı 'âlî bitildi

HY-T 41. Abu 'l-Ġâzî Muħammed Emîn Bahâdur Ħan Soyurgal Yarlıgı 1268/1852

Bulunduğı Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No:
2, Yıgma cild No: 15, Varak: 2.

Tarihi ve yeri: H. Erba' u 'l-evvel 15 çahâr-şenbe 1268/M. 1852 Ocak 7, Domuz Yılı;
Ħvârezm-i irem-bezm dâru 's-salţanası Hive (:târiğ-i hicri miñg ikki yüz altmış sekkiz
ve ħvârezm-i irem-bezm dâr'us-salţanasıda erba' u 'l-evvel ayı-niñg on bişlençi-si
çehâr-şenbe küni muvâfiğ toñguz yılı 1268 yarlıg-ı 'âlî bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgal yarlık, nişân-ı ‘âlîşân soyurgal.

Hakkında: Muḥammed Emîn Bahâdur Ḥan’ın Damollâ Mûsâ ve Muḥammed Laṭîf’in yerlerine *inşâf ve diyânet*lerinden dolayı Damollâ Muḥammed Murâd ve Damollâ Nûrullâh’a, kaleye bağlı olanları ve eklentileri ile birlikte Ḥanḳâh ḳalesinin *ḳâzîlığı* ve *re‘îsliğinin* ortaklaşa verilmesine dairdir.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han’ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunur; *Abu’l-Ġâzî Muḥammed Emîn Bahâdur Ḥan*. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Metin on dört satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 3 yazılmıştır. Bu Arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına numarayla 564 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır. Metnin altında kazının yuvarlak mührü vardır. Belgeye ataşla iliştilmiş saray evrakı biriminin kısa tasnif kaydı vardır.

Yayınlar: -

1. hüve
2. abu’l muzaffer ve’l-manşûr abu’l-Ġâzî muḥammed emîn bahâdur Ḥan sözüimiz
3. merâḥim-i şâhâne ve ‘âṭîfet-i ḥusrevânemizdin ser-bülend ve ercümend
4. ḳılıp fazîlet-nihâd damollâ muḥammed murâd-niġ
5. inşâf ve diyâneti vufûr-ı zamîr mihr-i tenvîrimizġa rûşen ve hüveydâ bolġanı üçün ḥanḳâh ḳal‘ası ma‘a’t-tevâbi‘
6. ve’l-levâḥıḳ damollâ mûsâ ve muḥammed laṭîf maḥzûm orunlarıġa damollâ nûrullâh bile ḳâzî vü re‘îs-i bi’l-iştirâk
7. ḳılıp nişân-ı ‘âlî-şân soyurgal ḳılduġ tâ inşâf ve diyânetleri ḥüsniġa lâyıḳ-ı

8. da'āvi ve munāza'āt-ı khat'ī-şukūk ve sicillāt kitābeti ve terekāt kısmeti ve eytām emvālī-niṅ
9. muḥāfazatı ve munlarğa oḥşaş şer'ī emrler iḳāmetiğa iḳdām kiltürüp müsülmānlarğa dīn
10. ve āyīnlerin ta'lim birip mollā imām ve mü'ezzinlerni taḥkīḳlap oğlanlarnı
11. mektebge birdürüp kāhil namāzlarnı namāz edāsığa targīp itip ḥilāf-ı şer'
12. ḳılğanlarğa ta'zīr urup fehumā emken ḳol-larıdın kilgençe şer'at-ı beyzâ aḥkāmı-
13. -niṅ icrāsığa iḥtimām-ı tamām körgüzsünler imdi bu yarlıg-ı 'ālī mazmūniğa āgāh bolgaç
14. mezkūre ḳal'a ḥalāyıḳı muşārun ileyhumāni özleriğa ḳāzī vü re'īs-i bi'l-iştirāk bilip her türlük
15. murāfa'alarnı bolsa alar-niṅ ḥuzūrlarında şāflaşıp ni nev' nikāḥları dağı
16. bar irse alarğa ḳıydurup nikāḥānesin tapşursunlar ve şer'at aḥkāmı iḥtiyārı
17. bābıda emrlerin emr ve nehylerin nehy i' tixād ḳılıp yarlıg-ı 'ālī mazmūniğa ḥilāf ḳılmaḳnı
18. siyāset-i pādşāhi-ğa mūcib-i bā' iş aṅglasunlar ve ḳāzī-i muşār ileyhumā dağı
19. ḥalāyıḳ bile nev' i ma'āş ḳılısunlar kim taṅgla yevm yaḳūmu'l-ḥicābu cevābu
20. bā şevāb 'uhde-sidin çıḳa algay-lar dip tāriḥ-i hicrī miṅg ikki
21. yüz altmış sekkiz ve ḥvārezm-i irem-bezm dār'us-salṭanasıda erba'u'l-evvel ayı-
22. -niṅ on bişlençi-si çehār-şenbe küni muvāfiḳ toṅguz yılı 1268 yarlıg-ı 'ālī bitildi

HY-T 42. Abu'l-gāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1269/ 1853

Bulunduğu yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 16, Varak: 1.

Tarihi ve yeri: H. Cumādiye's-şānī 15 cum'a 1269/M. 1853 Mart 25, Sığır Yılı; Ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanası Hive (:tārīḥ-i hicrī miṅg ikki yüz altmış toḳkuz ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanasıda cumādiye's-şānī ayı-nıṅ on bişlençisi cum'a küni muvāfiḳ baḳar yılı 1269 yılı yarlığı-ı 'ālī marḳūm boldı).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlığı-ı 'ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı.

Hakkında: Abu'l-gāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan'ın Muz-kömgen mevziinden yirmi tanab yeri bütün *ḥuḳūḳ ve murāfiḳı* ile *mevācib-i nökeriyye* için Aḳa Muḥammed'in oğlu Babacān'a o zamanın yüz altın parasına sattığına dair yarlığıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dışında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmuştur. Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklidir, okunur; *Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan*. Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Metin on bir satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 1 yazılmıştır. Bu Arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına numarayla 390 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır.

Yayımlar: -

1. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz
2. merāḥim-i şāhāne ve 'atıfet-i ḥusrevānemiz-dın ser-bülend ve ercümend kılip muz-
3. -kömgen mevzi' i-dağı memleke-i pādşāhīğa ta'alluḳ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī
4. ber-keşide yigirme ṭanāb yerni barça ḥuḳūḳ ve murāfıḳı bile mevācib-i nökeriyye üçün aḳa muḥammed-niṅ oğlı baba cān-ğa yüz tıllā-yı
5. rāyicu'l-vaktğa sattuḳ me'a-i ḳabūlahu iyyāh ḥudūdı bu ṭarīḳa-dadur kim şarḳen ve cenūben müşterek salma ve şimālen
6. ḳoşa bay ve ğarben 'āmme yolu imdi bu yarlıg-ı 'ālī mazmūniğā āgāh bolğaç şolma'lūmu'l-ḥudūd yerni
7. muşārun ileyh-niṅ ḥāliş mülki bilip aḥadī ve āferide-i dāḥil ve muzāhim bolmasun ve özi-din
8. soṅgra vārişleri-niṅ yeri bolsun baṭnen ba' de baṭn ḳarnen ba' de ḳarn ilâ enyaraşallāhu'l-arza ve mā 'aleyhā ve hüve
9. ḥayru'l-vārişin ve ba' de'l-yevm her kimse nefsāniyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa sa'y ḳılsa la'net-i ebediğā sezāvār bolsun
10. dip tāriḥ-i hicrī miṅ ikki yüz altmış tokḳuz ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanasıda
11. cumādiye's-şānī ayı-niṅ on bişlençisi cum'a küni muvāfıḳ baḳar yılı 1269 yılı yarlıg-ı 'ālī marḳūm boldı

HY-T 43. Abu'l-gāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlığı (Askerî hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı) 1270/1854

Bulunduğu Yer: Hive İçen Kale Arşivi KP 1360.

Tarihi ve yeri: H. Şevvāl 12 cum'a 1270/M. 1854 Temmuz 7, Bars Yılı; Ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanası Hive (: tāriḥ-i hicrī miṅg ikki yüz yetmiş ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanasıda şevvāl-ı ḥatm-ı bi'l-ḥayr ve 'n-nevāl ayı-miṅg on ik(k)i-lençi-si cum'a küni muvāfiḳ bars yılı 1270 yarlığı-ı 'ālī bitildi).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlığı-ı 'ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı.

Hakkında: Hive Hanı **Abu'l-gāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan**'ın, *mevācib-i nökeriyye* için Pīr-Muḥammed'in oğlu Mollā Ḥvāce Murād'a devletin Şūrâ-ḥan mevziinde Akbaşlı Yafı (Kanalı) boyındaki 40 tanab yerini dönemin 200 Harezmi altına satıldığına dair Yarlığı-ı 'ālī'dir. Yarlıkla herhangi birinin bu yerlere itiraz etmesi yasaklanıyor ve bu yerin evlatlarına miras olarak kalmasını sağlıyor.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön tarafında olup, kova şeklindedir: *Muḥammed Emīn Ḥan...* Unvan, metin altın çerçeve içerisindedir, çerçeve altın ve boya süslemelidir. Belge farklı kağıt üzerine yapıştırılmıştır. Mürekkeple Nestalik yazısıyla, 28x16 sm yazılmıştır. Belgenin ortası ve kenarları yırtılmıştır.

Yayımlar: Kerimov (2007: 99-100 tanımlama, t.b.: s. 210 N Y-i 5)

1. hüve

2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz

3. merāḥim-i şāhāne ve 'āṭifet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend kılıp şūrâ-ḥan

4. mevzi' i tevābi' i-din aqbaşlı yafı boyıdağı memleke-i pādşāhī-ğa
5. ta' alluq tapğan yerdin ber-keşide kırk şanāb yerni mevācib-i nökeriyye üçün pīr-muḥammed-niᅇ oğlı
6. mollā ḥvāce murād-ğa ikki yüz tıllā-yı rāyicu'l-vaqtğa sattuq me'a-i qabūli iyyāh ḥudūdi bu şarīqa-da
7. -dur kim şarşen aqbaşlı yafı ve şimālen ādīne murād qazaq ve ḥudāy-birdi birle ve ğarben memleke-i
8. pādşāhī ve cenūben müşterek-i salma ve ba' zı cān-murād ve qutlı-murād ve ba' zı ḥan-murād perī-ḥvān-niᅇ evlādi
9. yeri ve ba' zı memleke-i pādşāhī imdi bu yarlıq-ı 'ālī mażmūnığa āġāh bolġaç şol-ma' lūmu'l-ḥudūd yerni
10. muşārun ileyh-niᅇ ḥāliş mülki bilip aḥadī ve āferide-i dāḥil ve muzāḥim bolmasun ve özi-din
11. soᅇgra vārişleri-niᅇ yeri bolsun baᅇnen ba' de baᅇn qarnen ba' de qarn ilā en yaraşallāh 'ul-arza
12. ve mā 'aleyhā ve hüve ḥayru'l-vārişin ve ba' de'l-yevm her kimse nefşāniyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa sa' y kılsa
13. la' net-i ebedīğa sezāvār bolsun-dip tāriᅇ-i hicrī miᅇ ikki yüz yetmiş ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salᅇanasıda
14. şevvāl-ı ḥatm-ı bi'l-ḥayr ve'n-nevāl ayı-niᅇ on ik(k)i-lençi-si cum'a küni muvāfiq bars yılı 1270 yarlıq-ı 'ālī bitildi

HY-T 44. Muḥammed Emīn Ḥan Soyurgical Yarlığı 1271/1854

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 15, Varak: 3.

Tarihi ve yeri: H. Rabī' u'l-evvel 22 düşenbe 1271/M. 1854 Aralık 12, Bars Yılı; Ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanası Hive (:tārīḥ-i hicrī miṅg ik(k)i yüz yetmiş bir ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭana-sıda rabī' u'l-evvel ayı-nıṅ yigirme ik(k)ilençisi düşenbe küni muvāfiḳ bars yılı 1271 yarlığı-ı 'ālī bitildi.).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık, nişān-ı 'ālīşān soyurgical.

Kenarda iliştirilmiş not: 59 yarlığı-ı ez-berā-yı naḳşı dāde

Hakkında: Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan'ın Mollā Muḥammed Mūsā'ya Mollā Muḥammed Naẓar Āḥūnd'un yerine Hezār-esb ḳalesinin Mollā Ya'ḳūb Ḥvāce'ye *şerīk-i re'īs* ve Mollā Seyyid Naẓar'a *şerīk-i muftī* görevi verilmesine dair soyurgical yarlık. Belgede onların yapacağı hizmetlere de değinilmiştir. Şeriat kurallarına uymak, Müslümanlara din ve ayınların eğitimini vermek bunlara dahildir.

Belgenin özellikleri: Ḥan'ın mührü metnin ön tarafında, kova şeklindedir, okunmuyor; Nestalik yazısıyla mürekkeple yazılmıştır. Metin on yedi satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında iliştirilmiş not vardır. Bunun dışında metnin altına numarayla 580 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır.

Nişan: Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan yā Allāh ya'azīz

Yayımlar: Bregel (2007:43-44 orijinal basım ve İngilizce tercümesi; tb.: 21)

1. hüve

2. abu'l muẓaffer ve'l-manşūr abu-l-ġāzī muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz

3. merāḥim-i şāhāne ve ʿāṭıfet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend kılıp ol
4. şāḥib-i faẓl u taḳvā mollā muḥammed mūsā-nıñ inşāf ve diyāneti
5. vufūr-ı zāmīr-i mihr-i tenvīrimiz-ğa rüşen ve hüveydā bolğanı üçün hezār-esb ḳalʿa-sı-ğa maʿaʿt-tevābiʿ ve ʿl-levāḥıḳ mollā muḥammed naẓar āḥūnd
6. ornıǵa mollā yaʿḳūb ḥvāce-ğa şerīk-i reʿīs ve mollā seyyid naẓar-ğa şerīk-i muftī kılıp nişān-ı ʿālīşān soyurǵal
7. kılduḳ tā inşāf ve diyānetleri ḥüsni-ğa lāyıḳ müsülmānlarǵa dīn ve āyīnlerin taʿlīm birip mollā imām
8. ve müʿezzinlerni taḥḳıḳlap oǵlanlarını mekteb-ge birdürüp kāhil namāzlarını namāz edāsıǵa buyurup
9. ḥilāf-ı şerʿ kılganlarǵa taʿzīr urup müsülmānlarınıñ ḥācetleri vaḳtıda maḥẓar u rivāyet-i taḥrīr kılıp
10. birsünler imdi bu yarlıǵ-ı ʿālī maẓmūnıǵa āǵāḥ bolǵaç mezkūre ḳalʿa ehli muşārun ileyh-ni şerīkleri
11. yañǵlıǵ özleriǵa reʿīs ve muftī biʿl-iştirāk bilip her türlük nikāḥları bolsa alarǵa kıydurup
12. nikāḥānelerin tapşursunlar ve muḥtāc bolǵan çaǵ-larında andın maḥẓar u rivāyet alsunlar
13. ve şerīʿat aḥkāmı izḥārı bābıda emrlerin emr nehylerin nehy bilip yarlıǵ-ı ʿālī maẓmūnıǵa
14. ḥilāf kıлмаḳ-nı siyāset-i pādşāhī mūcibi añǵlasunlar reʿīs ve muftī-i muşārun ileyhumā hem ḥalkallāḥ bile
15. nevʿi maʿāş kılsunlar kim tañǵla yevm yaḳūmuʿl-ḥisāb cevāb bā şevāb ʿuhdesidin çıḳa alǵaylar

16. dip tārīḥ-i hicrī miṅg ik(k)i yüz yetmiş bir ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭana-sıda

17. rabī' u 'l-evvel ayı-nıṅ yigirme ik(k)ilençisi dūşenbe küni muvāfiḫ bars yılı 1271 yarlıg-ı 'ālī bitildi.

HY-T45. Abu'l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan Yarlıgı (Askerī hizmet İçin Toprak SatıŖı Yarlıgı) 1271/1854

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi ArŖivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 16, Varak: 9.

Tarihi ve yeri: H. Rabī' uş-şāni 9 cum' a 1270/M. 1854 Aralık 29, Bars Yılı; Ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanası Hive (:tārīḥ-i hicrī miṅg ikki yüz yetmiş bir ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanasıda rabī' uş-şāni ayı-nıṅ toḳ(ḳ)uzlançı-sı cum' a küni muvāfiḫ bars yılı 1271 yarlıg-ı 'ālī marḳūm boldı).

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıg-ı 'ālī, Askerī Hizmet İçin Toprak SatıŖı Yarlıgı.

Hakkında: Abu'l-Ġāzī Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan'ın Hilali ilinden iki tanab yeri askeri hizmetler için (*mevācib-i nökeriyye* üçün) Ādine'nin oğlu Ḥan Niyāz'a o zamanın otuz altın parasına sattıgına dair yarlıgıdır. Satılan yerin tam olarak nerede olduğu ve sınırları belirtilmiştir. Bunun dıŖında satılan yerin sonradan miras olarak sahibinin çocuklarına bırakılacağı söz konusudur.

Belgenin özellikleri: Belge iyi korunmamıŖtır, yıpranmıŖ, yazılar birbirine karıŖmıŖ. Han'ın mührü metnin ön tarafında, kova Ŗeklinededir, okunmuyor. Nestalik yazısıyla,

mürekkeple yazılmıştır. Metin on üç satırdan oluşuyor. Metnin sol üst kenarında rakamla 9 yazılmıştır. Bu Arşivdeki zarfın içindeki sıra numarasıdır. Bunun dışında metnin altına numarayla 383 yazısı yazılmıştır. Muhtemelen eski envanter numarasıdır.

Yayınlar: -.

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i šāhāne ve 'atıfet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend
4. kılıp hilālī mevzī' i-dağı memleke-i pādşāhī-ğa ta' alluḳ tapğan
5. yerdin ber-keşide ikki ṭanāb yerni mevācib-i nökeriyye üçün ādīne-niṅ oğlu ḥan nīyāz-ğa
6. ottuz tıllā-yı rāyicu'l-vaḳtğa sat(t)uḳ me' a-i ḳabūlahu iyyāh ḥudūdı bu ṭarīka-dadur kim şarḳen
7. memleke-i pādşāhī ve şimālen müştereke-i salma ve ğarben devlet aḳa ve cenūben ke-şarḳihi imdi bu yarlıg-ı 'ālī
8. maẓmūnığa āgāh bolğaç şol-ma' lūmu'l-ḥudūd yerni muşārun ileyh-niṅ mülk-i ḥālīşi bilip aḥadī
9. ve aferide-i dāḥil ve muzāḥim bolmasun ve özidin soṅgra vārişleri-niṅ yeri
10. bolsun baṭnen ba' de baṭn ḳarnen ba' de ḳarn ilâ en yaraşallāhu'l-arza ve mā 'aleyhā ve hüve ḥayru'l-vārişin
11. ve ba' de'l-yevm her kimse nefsāniyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa sa'y kılsa la' net-i ebedīğa

12. sezāvār bolsun-dip tāriḥ-i hicrī miṅg ikki yüz yetmiş bir ve ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanasıda

13. rabī' uş-şāni ayı-niṅ tok(k)uzlançısı cum'a küni muvāfiḫ bars yılı 1271 yarlıg-ı 'ālī marḫūm boldı

HY-T 46. Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlıgı 1272/1856

Bulunduğu Yer: Kerimov'un şahsî arşivinde.

Tarihi ve yeri: Ramazānu'l-mübārek ayı-niṅ yigirme biri şenbe küni muvāfiḫ 1272 yılı/M. 26 Mayıs 1856 (TTK TÇK'ya göre) (Lu yılı); Ḥvārezm-i irem-bezm dāru's-salṭanasıda.

Dili: Türkçe.

Türü: Soyurgal yarlık (nişān-ı 'ālī-şān soyurgal).

Hakkında: Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan'ın Damollā Fāzil Ḥvāce Ḥaṭīb-i İşān'ı Biş Arıḫ mevziine Mollā Celāle'd-dīn mahdumun yanına ortak kadı olarak tayin etmesine dair nişān-ı 'ālī-şān soyurgal yarlıktır. Yarlıkta onların yapacağı hizmetlere de değinilmiştir. Şeriat kurallarına uymak, Müslümanlara din ve ayınların eğitimini vermek bunlara dahildir.

Belgenin özellikleri: Mühür kova şeklinde, 4.3x2.4 sm. Seyyid Muhammed Bahdur Han, 1272. Nestalik yazısıyla Hokand kağıdına yazılmıştır. 15 satır, 31x18 büyüklüğündedir.

Üzerinde yapılan çalışmalar: Kerimov (2007: 93 tanım; tb.: 199, N Y-p 1).

1. hüve
2. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-fetḥ seyyid muḥammed bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve 'āṭıfet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend kılıp faẓilet-i nişān
4. damollā fāzil ḥü'āce ḥaṭıb-i işān-nıñ inşāf ve diyāneti
5. vufūrı zamīr mihr-i tenvīrimiz-ğa rüşen ve hüveydā bolğanı üçün biş arıq-ğa mollā celāle'd-dīn maḥdūm-nıñ riyāsetiğa şerik
6. kılıp nişān-ı 'ālī-şān soyurğal kılduḥ tā inşāf ve diyānetleri ḥüsniğa lāyık müsülmānlarğa dīn u āyınlerin
7. ta'lim birip mollā imām ve mü'ezzinlerni taḥkīklap oğlanlarını mekteb-ge birdürüp kāhil-i namāzlarnı namāz edāsığa
8. tarğip itip ḥilāf-i şer' kılgan-larğa ta'zir urup mehmā-yekün qollarıdın kilgeniçe şer' āt-ı
9. garrā aḥkāmı icrāsığa ihtimām-ı tamām körgüzsünler imdi bu yarlıg-ı 'ālī maẓmūnığa āgāḥ bolğaç
10. biş arıq ili muşārun ileyhni mezkūr maḥdūm-nıñ riyāset-i şeriki bilip her türlü nikāḥları bar
11. irse alarğa kıdurup nikāḥānelerin tapşursunlar ve şer' āt-ı garrā aḥkāmı izhārı
12. bābıda emirlerin emr u nehylerin nehy-i i'tikād kılıp yarlıg-ı 'ālī maẓmūnığa 'āmel kıлмақ-nı özleriğa
13. lāzım-ı bi'l-vācib bilip ḥilāf kıлмақ-nı siyāset-i pādşāh-ı mūcibī aṅglasunlar ve re's-i
14. muşārun ileyhümā dağı ḥalāyık bile nev'-i ma'āş kılsunlar kim taṅgla yevm yaqūmu'l-hesāb cevāb-ı

15. bā-şevāb ‘uhdesidin çıka algaylar dip tāriḥ hicrī miṅg ikki yüz yetmiş ikki-de

16. irdi-kim ḥvārezm-i irem-bezm dāru’s-salṭanasıda ramažānu’l-mübārek ayı-niṅg yigirme biri şenbe küni muvāfiḫ 1272 yılı yarlıg-ı ‘ālī marḫūm boldı

HY-T 47. Seyyid Muḫammed Bahadur Ḥan Yarlıgı 1273/1857

Bulunduğu Yer: Kerimov Şahsî Arşivi.

Tarihi ve yeri: Cumāde’l-evvel ayı-niṅg yigirme törtlençi-si se-şenbe küni muvāfiḫ lu yılı1273/19 Ocak 1857, Lu yılı /M. 20 Ocak 1857 (TTK TÇK’ya göre).

Dili: Türkçe.

Türü: Soyurgal yarlık (nişān-ı ‘ālī-şān soyurgal kılduḫ), yarlıg-ı ‘ālī.

Hakkında: Seyyid Nuḫammed Bahadur Ḥan’ın Damollā Muḫammed Fāzil Ḥaṭīb Ḥvāce’yi Zeh mevziindeki Aḫ-derbendli ve Taşhavz mevziindeki Cāmlı halkına Damollā ‘Ubeydullāh Ḥaṭīb yerine *ḫāzī ve re’īs-i bi’l-istiḫlāl* olarak tayin etmesine dair yarlıktır.

Belgenin özellikleri: Mühür kova şeklindedir, 4.9x2,7 sm. Seyyid Muhammed Han...

Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 17 satırdan oluşuyor, 34x23 büyüklüğünde.

Üzerinde yapılan çalışmalar: Kerimov 2007 (93-94 tanıtma, tb.: 200 N Y-p 2).

1. hüve

2. abu’l-muzaffer ve’l-manşūr abu’l-fetḫ seyid muḫammed bahadur ḫan sözüimiz

3. çün zamīr mihr-i tenvīrimiz kim min ekremī ‘ālīmen faḫad ekremenī ḫadī-i

4. mazmūniḡa hemişe ‘ulemā ve fuḫalā ikrāmıḡa rāḡib ve aḫvālāt-ı intizāmı-ḡa

5. ʔalıbdur ve ol-cümlenin fazā ʔil-meāb kemālāt-ı iktisab-ı şerīʔat-şīʔar diyānet-dişār fekāhet ve necābet risālesi-ğa dībāçe damollā muḥammed fāzil ḥaṭīb ḥvāce kim
6. hem-vāre iştiʔ dād-ı ʔadd-ı taḫvā libāsı bile ārāsta ve perhiz-kārlık ḥullı bile pīrāste irdi ve li-hāzā merāḥim-i şāhāne-
7. -din ser-bülend ve ercümend ʔılıp zeh mevziʔ idağı aḫ-derbendli ve taş-ḥavz mevziʔ idağı cāmlı ḥalkı-ğa damollā ʔubeydullāḥ ḥaṭīb
8. ornığa ʔāzī ve reʔis-i biʔl-istiḫlāl ʔılıp nişān-ı ʔālī-şān soyurğal ʔılduḫ tā inşāf ve diyāneti ḥüsni-ğa lāyık
9. daʔāvi ve münāzaʔāt-ı ʔaṭʔi-şuḫūḫ ve sicillāt kitābeti ve terekāt ʔısmeti ve eytām emvāli muḥāfazatı-ğa iḫdām kiltürüp
10. müsülmanlar-ğa dīn u āyınlerin taʔlīm <bir>ip mollā imām müʔezzinlerni taḫḫiḫlap oğlanlarını mekteb-ge birdürüp kāhil-i namāzlarını
11. namāz edāsığa tergīp itip ḫilāf-ı şerʔ ʔılğanlar-ğa taʔzīr urup şerīʔat-ı ḡarrā aḫkāmı icrāsığa ihtimām-ı tamām
12. körgüzsün imdi bu yarlıḡ-ı ʔālī mazmūnığa āḡāḥ bolğaç mezkūre ṫāyifeler muşārun ileyh-ni özleriğe ʔāzī
13. ve reʔis-i biʔl-istiḫlāl bilip her türlüḫ murāfaʔaları bolsa anıñḡ ḫuzūrı-ğa şaflaşp ni nevʔ nikāḫları dağı bar irse aḡga
14. ʔıydurup ve nikāḫānesin tapşursunlar ve şerīʔāt-ı bāhire aḫkāmı izḫārı teʔyiden emrun emr ve nehyun nehy bilip yarlıḡ-ı ʔālī mazmūnı-ğa
15. ʔamel ʔılmaḫnı özleriğe lāzım-ı biʔl-vācib bilip ḫilāf itmekni siyāset-i pādşāḥ mūcibi aḡglasunlar ve ʔāzī ve reʔis-i mūmā ileyh dağı
16. ḫalāyık bile nevʔ-i maʔāş ʔılsun kim taḡla yevm yaḫūmu ʔl-ḫisāb cevāb bā-şevāb ʔuhde-si-din ʔıḫa alğay dip tāriḫ

17. hicrī minḡ dağı ikki yüz yetmiş üç-de irdi kim h̄vārezm-i irem bezm dāru's-salṭanasıda

18. cumāde'l-evvel ayı-nınḡ yigirme törtlençi-si se-şenbe küni muvāfiḡ lu yılı1273 yarlığ-ı 'ālī marḡūm boldı

HY-T 48. Seyyid Muḡammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1273/1857

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 14, Varak: 1.

Tarih: recebü'l-müreceb ayı-nınḡ yigirme-lençi-si yek-şenbe küni muvāfiḡ lu yılı 1273, /M. 16 Mart 1857 (TTK TÇK'ya göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgal yarlık, fermān-ı 'ālī, yarlığ-ı 'ālī (nişān-ı 'ālī-şan soyurgal kılduğ).

Hakkında: Seyyid Muḡammed Bahadur Ḥan'ın Şāh-Murād bin Sarı Ḳul'unu Ḳazaḡiyye ulusundan 'ālem ḡalḡının Mehdī-ḡulı tiresine *biy* olarak tayinine dairdir.

Belgenin özellikleri: Mühür kova şeklindedir: Seyyid Muḡammed Bahadur Ḥan.

Yayınlar: Bregel (2007:45-46 orijinal basım ve İngilizceye özet tercümesi, tb.: 23).

1. hüve

2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyid muḡammed bahadur ḡan sözüimiz

3. celādet ve mübārezeti vāfir şāh-murād bin sarı ḡul-

4. -nıḡ ihlāş ve i' tiḡādı vufūr-ı zamīr-i mihr-i tenvīrimizğa

5. rüşen ve hüveydâ bolğanı üçün qazaqıyve ulusı-dın ‘âlem halkı-nıñ mehdî-ıulı tıresıǵa
6. biy kılıp nişân-ı ‘âli-şan soyurǵal kılduq imdi bu yarlıǵ-ı ‘âli maźmünıǵa āǵāh
7. bolǵaç mezkûre tıre muşarun ileyhni özleriǵa biy bilip dergāh-ı ‘âli mülāzımları-
8. -nıñ buyurǵan hızmıti bitmeki bābıda añǵa tābi‘ bolup buyurulǵan hızmıtnı
9. bitkersünler ve devlet-i ‘âli şalāhı bola alǵu-dik maşlahatlarda tilin alıp
10. ma‘reke ve mecālis-de ‘izzet ve ihtarāmın yerıǵa kiltürüp atlanu ve tüşü
11. birü ve aluda anı özleri-din ilgeri bilsünler ve fermān-ı ‘âli
12. maźmünıǵa ‘amel kılmaq-nı özleri-ǵa lāzım-ı bi‘l-vācib bilip hilāf itmek-ni
13. siyaset-i padşahi-ǵa mūcib ve bā‘ iş añǵlasunlar dip tārih-i
14. hicri minğ ik(k)i yüz yetmiş üç-de irdi-kim hū‘ārezm-i irem-bezm dāru’s-saltāna-sıda
15. recebū‘l-mürecceb ayı-nıñ yigirme-lençi-si yek-şenbe küni muvāfiq lu yılı 1273 yarlıǵ-ı ‘âli bitildi

HY-T 49. Abu‘l-feth Seyyid Muhammed Bahadur Han Yarlıǵı (Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıǵı) 1273/1857

Bulunduǵu Yer: İçen Kale Arşivi KP 1385.

Tarih: zi‘l-ka‘deti‘l-haram ayı-nıñ onlançı-sı se-şenbe küni muvāfiq yılan yılı 1273 / Temmuz 1857 Perşembe.

Türü: Yarlıǵ-ı ‘âli; Yarlıǵ-ı hümāyün-ı ‘âli; Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıǵı.

Dili: Türkçe

Hakkında: Hive Hanı Seyyid Muhammed Bahadır Han'ın Şūrâ-ḥan'a bağlı Sarıḡ-biy mevziindeki padişahlığa ait 4000 ṭanāb yeri Seyyid 'Abdu'l-ḳādir Töre'ye koruması ve askeri hizmet için (nöker-i zafer-fer mevācib-i 'asker-i ejder-der vezāyifı için) dönemin yigirme bin altın değerinde sattığına dair yarlıḡ-ı hümāyūn-ı 'ālī'dir. Yarlık her hangi birinin bu yerlere itiraz etmesini yasaklıyor, bu yerin onların özel mülkü olarak evlatlarına miras olarak kalmasını sağlıyor.

Özellikleri: Mühürler 3 tanedir. Hepsi belgenin ön tarafındadır, 1. mühür şekillidir ve belgenin üst kısmındadır, belgenin alt kısmındaki iki mühür ise yuvarlak şekildedir. Mürekkeple Nestalik yazısıyla yazılmıştır. Unvan boyalıdır, metin renkli altın süslemeli çerçeve içerisindedir.

Yayımlar: Kerimov (2007: 100 tanım, tb.: 211-212 N Y-i 6)

Yayımlar:

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-fetḥ seyyid muḥammed bahadır ḥan sözüimiz
2. merāḥim-i šāhāne ve 'atıfet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend ḳılıp
3. šūrâ-ḥan tevābi' atıdın sarıḡ-biy mevzi' idaḡı memleke-i pādšāhi-ḡa
4. muzāf ve muta' allıḡ bolḡan yerler cümlesidin hemegī ve tamāmī ber-keşide tört miṅḡ ṭanāb
5. yerni yacūzu me' a-i arzı'l-memleke ve aḡzı şamanuhā li'l-imāmi vaḡti 'z-zarūr ve maẓmūnıñça barça ḥuḳūḳ ve murāfiḳı bile nöker-i
6. zafer-fer mevācib-i 'asker-i ejder-der vezāyifı için 'azdu'd-devletu'l-'aliyye ve ruknu's-salṭanatu'l-behiyye 'umdetu'l-ḥukkām

7. u'l-kirām ve zübdetü'l-umerāu'l-izām birāder-i nāmver-i kirām-ı abū-yı maḳām-ı
 ʿaẓamet ve şevket-penehī-niṅ aḡar ve erşad
8. veledleri ʿizzet ve saʿādet-hem-rah seyyid ʿabdu'l-kādir töreḡa yigirme miṅ
 tıllāyı rāyicu
9. 'l-vaḳt-ḡa satduḡ maʿa't-taḳāyız fi'l-bedeleyn ve zimānı'd-derku'ş-şerʿi lehu ḡilli
 bilā ḡabn ve lā
10. ḡurūr ve lā şartı fāsıd maʿa ḡabūluhu iyyāh andaḡ kim ḡudūd-ı erbaʿa-i
 muʿayyenesi bu ḡariḡada
11. -dur kim kün çıḡarı-niṅ baʿzı-sı ʿämme-niṅ yolu baʿzı-sı memleke-i pādşāhī ve
 arḡası
12. -niṅ daḡı baʿzı-sı ʿämme-niṅ yolu ve baʿzı-sı ʿizzet ve saʿādet-hem-rah seyyid
 rızā töre
13. ve kün batarı sert-ā-ser riḡzār ve ḡiblesi alḡın-niṅ yafı imdi bu yarlıḡ-ı
 hümāyün-ı ʿālī
14. ve fermān-ı lāzımu'l-izʿān-ı mutaʿālī maẓmūniḡa muḡḡaliʿ ve āḡāh bolḡaç şol
 mezkūr ve maşūr bolḡan maʿlüm
15. u'l-ḡudūd ber-keşide tört miṅ ḡanāb yerni muşārun ileyh töre-niṅ mülk-i ḡālīşi
 bilip
16. aḡadī ve āferīde-yi müdāḡalet ve muzāḡamet körgüzmesün ve kānet mülken lehu
 ve'l-evlāduhu maẓmūniḡa özidin
17. soṅra vāriş ferzendleri-niṅ mülki bolsun baḡnen baʿde baḡn ḡarnen baʿde ḡarn
18. ilā inne yaraşa allāhu'l-arz ve mā ʿaleyhā ve hüve hayr'ul-vārişiyın ve baʿde'l-
 yevm her kimse kim hevā-yı nefsanī

19. ve igvâ-yı şeytânî iktizâsınca bu hükm-i eşref-i aqdes-i 'alâ-ğa tağyîr ve tebdîl birip alur

20. bolsa ve yâ hûd alurğa sa'y <ve> ictihâd körgüzse femen beddelehu ba' de mâ sem' ahu fe-innemâ esmehu alâ a'd-dîn yebdelûnahu

21. âyeti mefâdınca âşâm-ı ebedî ve âlâm-ı sermedî-ğa sezâvâr bolup illâ la'netullâhu 'alâ'l-zâlimîn

22. kerîmesi-niñg cevâhir-i meşhûn mazmûnıça cenâb-ı aqdes-i ilâhî-niñg dâyimî la'neti ve nâ-mütenâhî

23. 'uqûbeti-ğa giriftâr aylansun dip târih-i hicrî miñg dağı ikki yüz yetmiş

24. üç-de irdi kim hıvâk şānahallāhu te'ālā 'an āfāt'ul-ḥarḳ ve'l-ḡarḳ dāru's-salṭanasıda

25. zi'l-ka' deti'l-haram ayı-nıñg onlançı-sı se-şenbe küni muvâfiḳ yılan yılı 1273 bu yarlıḡ-ı 'ālî marḳûm boldı

damga

damga

HY-T 50. Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlıḡı 1274

Bulunduḡu Yer: Kerimov şahsî arşiv.

Tarih: şāfer ayı-nıñg ik(k)ilençisi dūşenbe küni muvâfiḳ yılan yılı 1274 / M. 22 Eylül 1857 Salı.

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgal yarlık (nişān-ı 'ālīşān soyurgal ḳılduḡ), yarlıḡ-ı 'ālî, menşūr-ı 'ālî.

Hakkında: Damollā Muḥammed Fāzil Ḥ^vace Ḥaṭīb ve Damollā Atacan maḥdumu Biş Arıḳ'a *ḳāzī ve re'īs bi'l-iştirāk* tayin edildiğine dair soyurgal yarlıktır.

Belgenin özellikleri: Mühür kova şeklindedir, 36x2,1 sm. Seyyid Muḥammed Ḥan Nestalik yazısıyla yazılmıştır Hokand kağıdına yazılmıştır. 17 satırdan oluşuyor, 30,2x17,6 büyüklüğünde.

Yayımlar: Kerimov (2007: 94 tanım; tb.: 201 N Y-p 3).

1. hüve'l-ḳāzī
2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyid muḥammed bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı mülūkānemizdin ser-bülend ve ercümend kılip *tamga*
4. fazilet-penāh damollā muḥammed fāzil Ḥ^vace Ḥaṭīb-niḡ inşāf
5. ve diyāneti vufūr-ı mihri tenvīr-i zamīrimizğa rüşen ve müberhen bolğanı üçün biş arıḳ-ğa me'a't-tevābi' ve'l-levāḥıḳ
6. damollā atacan maḥdūm bile ḳāzī ve re'īs bi'l-iştirāk kılip nişān-ı 'ālīşān soyurgal kılduḳ tā
7. inşāf ve diyānetleri ḥüsniğa lāyıḳ da'āvī ve munāza'āt-ı ḳaṭ'i-şukūk ve sicillāt kitābeti
8. ve terekāt kışmeti ve eytām emvāli muḥāfazatı-ğa iḳdām kiltürüp müsülmanlar-ğa dīn ve āyīnlerin ta'lim birip mollā
9. imām ve mü'ezzinlerni taḥḳīḳlap oğlanlarını mekteb-ge birdürüp kāhil namāzlarını namāz edāsığa
10. tarḡip itip ḥilāf-ı şer' itgenlerge ta'zīr urup ḳollarıdın kilgençe şerī'at aḥkāmınıḡ

11. icrāsıǵa sa‘y körgüzüp ‘inde’l-ḥācet nāyib naşbı ve anıñǵ ‘azlıǵa ihtimām-ı tamām körgüzsünler
12. imdi bu yarlıǵ-ı ‘ālī maẓmūnıǵa āgāh bolǵaç biş arıq mevzi‘i ehli muşārun ileyh- ni özleri-ǵa
13. qāzī ve re‘īs-i bi’l-iştirāk bilip türlük murāfa‘aları bolsa alar-nıñǵ ḥuzūrlarında şaflaşıp ni nev‘ nikāḥ-ları
14. bar irse alarǵa kıydurup nikāḥānelerin tapşursunlar ve şerī‘at aḥkāmı izhārı bābı- da
15. emrlerin emr ve nehylerin nehy añǵlap menşūr-ı ‘ālī maẓmūnıǵa ‘amel qılmaǵ-nı özleriǵa lāzım-ı bi’l-vācib bilip
16. ḥilāf qılmaǵ-nı siyāset-i pādşāhī mūcibi bilsünler ve qāzī ve re‘īs muşārun ileyhā hem ḥalāyıq bile nev‘ī ma‘āş qılsunlar kim
17. tañǵla yevm yaqūmu’l-hisāb cevāb-ı bā-şevāb ‘uhdesidin çıqa alǵaylar dip tāriḥ hicrī miñǵ ikki yüz yetmiş tört
18. ve ḥ‘ārezm-i irem-bezm dāru’s-salṭanası-da şafer ayı-nıñǵ ik(k)ilençisi dūşenbe küni muvāfiq yılan yılı 1274 yarlıǵ-ı ‘ālī marqūm ve mektūb boldı

HY-T 51. Muḥammed Emīn Ḥan Yarlıǵı 1275/1858

Bulunduǵu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıǵma cild No: 15, Varak: 4.

Tarih: Rabī‘u’s-şānī ayı-nıñǵ on yetti-lençi-si dūşenbe küni muvāfiq sıǵır yılı 1275/ M. 24 Kasım 1858 Çarşamba.

Dili: Türkçe.

Türü: Soyurgal yarlık (nişân-ı ‘âlî-şan soyurgal kılduğ), yarlığ-ı ‘âlî.

Hakkında: Muhammed Emîn Han’ın Karaikalpaqiyye ulusından Hıtay Bikşenç tiresine Barağ Bahadır’ın açası Meten biy yerine *biy* olarak tayinine dair soyurgal yarlıktır.

Belgenin özellikleri: Mühür kova şeklidir, Muhammed Emin Han yazısı vardır. Belgenin sağ hizası renkli çiçekli desenlerle süslenmiştir. Yukarı kısmı da nakışlıdır. Satırlar arası çizgi çizilmiş, metin çerçevenin içinde yazılmıştır. 14 satırdan oluşuyor.

Yayınlar: -.

1. abu’l-muzaffer ve’l-maşûr abu’l-gâzi muhammed emîn bahadır han sözüimiz
2. merâhim-i şâhâne ve ‘âtıfet-i husrevânemiz-din ser-bülend ve ercümend kılıp
3. ihlâş ve i‘tikâdı zâhir barâğ bahadır-nıñ mübârezet ve celâdeti
4. vufûr-ı zamîr mihr-i tenvirimizğa rûşen ve hüveydâ bolğanı üçün karaikalpaqiyye ulusu-dın hıtay bikşenç tire-siğa
5. açası meten biy ornığa biy kılıp nişân-ı ‘âlî-şan soyurgal kılduğ tâ her türlüğ hidmeti kim dergâh-ı ‘âlem-penâhımız
6. mülâzım-ları-dın şadır bolsa bi’l-re‘s ve’l-‘ayn kabûl kılıp buyurulğan hidmetni yitkersün
7. imdi bu yarlığ-ı hümâyün-ı ‘âlî mazmûnığa muṭṭali‘ ve âgâh bolğaç mezkûre tire muşârun ileyh-ni
8. özleri-ğa biy bilip ni nev‘ hidmeti kim derbâr-ı şevket-medârımız serkârları buyursalar
9. ol-hidmet edâsı serencâmı bâbıda anğa tâbi‘ bolup yitkersünler ve devlet-i a‘lâ-mız şalâhı

10. bola alġu-dik maşlahat ve kiñgeşi dāire-si-din taşkarı adem oymay atlanu ve tüşü ve birü ve alu ve erik³² ve emen bābıda
11. adīm-biyleri destūrına anıñg rā‘yı itizāsı-dın tecāvüz itmey ma‘reke ve meclisde ‘izzet ve itirāmın yeri-a kiltürüp
12. yarlıg-ı ‘ālī mazmūnı-a ilāf ılmaqnı siyāset-i pādşāhī mūcibi bilsünler ve mezkūr biy dağı ilge be-vech-i şer‘ī āzār birsün-kim eger be-vech-i şer‘ī āzār birse ol-dağı
13. siyāset-i pādşāhī-a sezāvār bolgusı-dur dip tāri-i hicrī miñg dağı ikki yüz yitmiş-de irdi-kim vārezm-i irem-bezm dāru’s-saltāna-sı-da
14. rabī‘u’s-şānī ayı-nıñg on yetti-leni-si dūşenbe künü muvāfi sıgır yılı 1275 bu yarlıg-ı ‘ālī marūm boldı

HY-T 52. Abu’l-Ġāzī Muammed Emīn Bahadur an Yarlıgı (Askerī Hizmet İin Toprak Satışı Yarlıgı) H. 1275/1858

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 16, Varak: 10.

Tarih: Cumādu’l-evvel ay eriki-niñg yigirme tōrti ahār-şenbe künü muvāfi sıgır yılı 1275 / 30 Aralık 1858 (TTK TK’na göre).

Dili: Türke

³² **HY-T 51/10 erik ve emen:** Diğer belgelerde *emen* ile birlikte ve diğer vergi adları ile sıralanarak geen *eru* ile karşılaştırmalıdır. erik < erig ‘asker’ (EDPT) bilinmektedir. *erik* Farsaya *erik* olarak gemiştir. Doerfer, TMEN-III 1079 *erik* maddesinde sözcüğü Cu I 75’te *aşar* ile birlikte tanımlamış ‘Gestellung von leichten Truppen (zur Rekognoszierung s. ST) und Hilfstruppen’ olarak anlamıştır. *erig* ‘askerlik hizmeti’ Altınordu yarlıklarında da bir vergi adı olarak tanımlanmıştır. Bunun için bkz. Özyetgin (2004: 128-129).

Türü: Yarlıg-ı ‘ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı

Hakkında: Şarşalı ve ve Aş mevziindeki devlet arazisi olan 157 tanâb yeri askerî hizmet için (mevâcib-i nökeriyye için) Muḥammed Ya‘kûb Miḥter’e dönemin rayiciyle 785 tillaya *mülk-i ḥālîşi* olarak sattığına dair yarlıg-ı ‘ālīdir. Yarlık her hangi birinin bu yerlere itiraz etmesini yasaklıyor, bu yerin onların özel mülkü olarak evlatlarına miras olarak kalmasını sağlıyor.

Belgenin özellikleri: Belgede iki mühür vardır. Birinci mühür kova şeklinde olup, han mührüdür. İkinci mühür ise metnin sol alt köşesindedir. Muhtemelen saraydaki katibin mührü, okunmuyor. Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 16 satırdan oluşuyor.

Yayınlar: -.

1. hüve
2. abu’l muẓaffer ve ’l-manşûr abu’l-gâzî muḥammed emîn bahadur ḥan sözüimiz
3. merâḥim-i şâhâne ve ‘âtıfet-i ḥusrevânemizdin ser-bülend ve ercümend kılp şarşalı
4. bile âş mevzi’ i arasıda-ğı memleke-i pâdşâhiğa ta‘ alluḫ tapḡan
5. yerdin ber-keşide yüz dağı illik yetti tanâb yerni mevâcib-i nökeriyye için vezâret-penâh muḥammed ya‘ kûb miḥter
6. veled-i muḥammed yûsuf miḥter merḥûmî-ğa yetti yüz dağı seksen biş tıllâ-yı râyicu’l-vaḫtğa sat(t)uḫ me‘ a-i
7. ḫabûlahu iyyâh ḫudûdı bu ṭarîḫa-dadur kim şarḫen ṭağay ve iş-murâd ve ḫudây-birdi ve tâcî ve ḫ’âcım-birdi
8. ve ir-naẓar şûfî ve muḥammed rızâ pehlûvân ve cum‘ a-niyâz ve mollâ ya‘ kûb ve ḫurbân bikke ve şimâlen ‘âmiyye yolu

9. ve ğarben baba ‘azizler ve şeyh ceyyid baba vakfı ve ya‘küb h^vâce ve cenūben kum ve köl imdi
10. bu yarlığ-ı ‘ālī mazmūnığa āġāh bolġaç şol-ma‘lūmu’l-ħudūd yerni muşārun ileyh-niġ mülk-i
11. ħālīşi bilip aħadī ve āferide-i dāħil ve muzāħim bolmasun ve özidin soġra
12. vārişleri-niġ yeri bolsun bañnen ba‘ de bañn ħarnen ba‘ de ħarn ilâ en yaraşa-
13. llāhu’l-arz ve mā ‘aleyhā ve hüve ħayru’l-vārişin ve ba‘de’l-yevm her kimse nefsāniyet yüzidin
14. alur bolsa ve yā alurġa sa‘y ħılsa la‘net-i ebedīġa sezāvār bolsun-dip tāriħ-i hicrī
15. miġ ikki yüz yetmiş ve ħ^vārezm-i irem-bezm dāru’s-salţanasıda cumādu’l-evvel
16. ayı-niġ yigirme terti çahār-şenbe küni muvāfiġ sıġır yılı 1275 yarlığ-ı ‘ālī bitildi

HY-T 53. Abu’l-feth Seyyid Muħammed Bahadur Ħan Yarlığı 1275/1859

Bulunduġu yer: İçen Kale Arşivi, KP 1398.

Tarih: recebu’l-mürecceb ayı-niġ yigirme tørtlençi-si şenbe küni muvāfiġ yılġı yılı 1275 / M. 27 Şubat 1859 (TTK TÇK’na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgal yarlık, yarlığ-ı ‘ālī; Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı

Hakkında: Hive Hanı Seyyid Muħammed Bahadur Ħan’ın Gāyib Birdi Teke’nin oġlanları Şıħhat ve Ballı’ya Ħıvaġ dāru’l-ħilāfesi’nin Cedīde Ķal‘ası ve Ħumbuz Rāfaniki mevziindeki 10 sir (batmanın ¼’ü, Hive’de yer ölçü birimi olarak kullanılmıştır, 10 siri 1/8 tanab yerine geçerlidir) 40 agrı devlet yerini *mevācib-i*

nökeriyye için dönemin 50 altın karşılığında sattığına dairdir. Bu yerlere itirazı yasaklıyor, bu yerin onların özel mülkü olarak evlatlarına miras olarak kalmasını sağlıyor.

Özellikleri: Mühür belgenin ön kısmındadır, şekillidir: *Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadır Ḥan* ... yazılı. Hokand ipek kağıdına mürekkeple Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 15 satırdan oluşuyor. 32.5x16.5 sm. Haşaratlar tarafından zarar verilmiştir.

Yayınlar: Kerimov (2007:100-102 tanım, yazıçevrimli metin; tb.: 213 N Y-i 7).

1. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-feth sey-yid muḥammed <baha>dur <ḥa>n sözü-miz
2. merāḥim-i şāḥāne ve 'ināyet-i ḥusrevānemiz-din ser-bülend ve ercümend kı-lıp
3. ḥīvaḳ dāru 'l-ḥilāfesi-niṅ cedīde ḳal'ası ve ḥumbuz rāfaniki *Mühür: yā ḳadir sey-yid muḥammed raḥīm bahadır ḥan*
4. mevzi'î-dağı memleke-i pādşāhīğa ta'alluḳ tapḡan hemegî ve tamāmî ber-keşīde on sı-rı kırk ağrı
5. yerni-kim müte'addide buyūtlıḡ ḥavlî-ğa müştemildür barça ḥuḳūḳ ve murāfıḳı bile mevācib-i nökeriyye üçün
6. ḡāyib birdi teke-niṅ oḡlanları şihḡat ve ballığa ellik tıllā-yı sir mişḳāl-ı-ğa
7. satduḳ me'a-i ḳabūlahuma iyyāhu ma'a't-taḳābuẓ fi'l-bedeleyn ḥudūdı bu ṭarīḳa-dadur-kim
8. şarḳen ve şimālen şeyḡler yafı ḡarben ir niyāz ve ba'zı muḥammed şerīf āḡūnd metrūkesi cenūben

9. al' e-i arimi imdi bu yarlıg-ı ' ali mazmunia gah bolgac ol-ma' lumu 'l-udud yerni

10. muarun ileyhum-nig mülk-i alii bilip aad ve feride-i dil ve muzim bolmasun ve zleridin

11. sogra vrileri-nig yeri bolsun banen ba' de ban arnen ba' de arn il inne yaraallh

12. ul-arz ve m 'aleyh ve hve ayru 'l-vriin ve ba' d 'l-yevm her kimse nefsanyyet yuzidin alur bolsa ve y alura

13. sa' y ılsa la' net-i ebedia sezvr bolsun-dip tri hicri mig ik(k)i yuz yetmi bide irdi-kim

14. ivk snahallhu ' ani 'l-ar ve 'l-ar dru 's-salanasıda recebu 'l-müreceb

15. ay-nig yigirme trtleni-si enbe kuni muvfi yılı yılı 1275 yarlıg-ı ' ali raam tapt

Mühür: y adir seyyid muammed raim bahadur an

HY-T 54. Ebu 'l Fet Seyyid Muammed an Yarlıı 1277 /1861

Bulunduu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 20, Varak: 1.

Tarih: receb ay-nig on bei enbe kuni muvfi bijen yılı 1277/M. 27 Ocak 1861 (TTK TK 'na göre)

Dili: Türke

Türü: Tarhanlık yarlıı, yenileme (nin- müceddid iltims ıl-)

Hakkında: Damollā Seyyid Nazār aḥūnd ve Damollā Muḥammed Murād ḳāzī için yazılan tarhanlık yarlığının yenilenmek suretiyle yazılmış nişandır.

Belge Özellikleri: 26 satırdan oluşuyor, belgenin sağ üst köşesinde Abu'l-gāzī muḥammed raḥīm bahādur ḥan eskenallāh fi ḡurfu'l-cinān: yazısı vardır. Mühür kova şeklindedir, Seyyid Muhammed Bahadur Han.

Yayımlar: Bregel (2007: 27-30 orijinal basım, İngilizceye özet tercümesi, tb.: 10a,b).

1. hüve

2. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l feth sey-yid muḥammed bahādur ḥan sözü-miz

3. sādāt-ı 'izām ve ḳuzā't-ı islām ve 'ulema-i şāhibi'l-'iz ve'l-iḥtirām bile fuẓalā-i cāmi' u'l-fāzāyil ve'l-ikrām-ğa kim

4. şerī'āt-ı ḡarrā ve millet-i beyzâ ḥarem-i ḥarīm pāsbānı ve ūtū'l-'ilm derecāt maẓmūnıñça zamāne ehli-niñḡ

5. refī'ü'l-mekānı-durlar 'izzet ve sa'ādet-mend ferzendler bile ferḥunde³³-eşer ḥuceste-siyer birāderlarğa kim kāmķārlıḡ 'ālemi-niñḡ şeca'āt ve şehāmet nişānı ḥükümet ve imāmet

6. ra'ıyyesi ḥazā'ini nigeh-bānı-durlar celādet ve mübārezet meydānı-da rüstem şalābet-lik bikler bile şīr-i savaş hizebr-i talaş ḳarıntaşlarğa kim muḥārebe pişe-si-niñḡ

7. şīr-i jeyānı ve muḳātele ma'rekesi-niñḡ fil-i demānı-durlar lāzımu't-tā' ḡim ve't-tavḳīr emirler bile şāfi-rā'y kāmīl-tedbīr vezīrler-ğa kim kifāyet ve fütüvvet 'ālemi-

8. -niñḡ maḥfil-ārāyı ve umūr-ı müşkile mu'ākıdı girih-küşāyı-durlar feşāḥat-şiyem zerrīn-ḳalem münşī-ler bile şadāḳat-nişān dīvānlarğa kim menāşīr ve defātīr

³³ Metinde *ferḥund* olarak yazılı.

9. taḥrīri-niṅ belāḡat ve ṣāfī beyānı ve aḥkām tuḡrası taḥrīr-i ḡassānı-durlar maṣtūr-ı şudūr-ı şahīfe ol-kim bu eyyām-ı ma‘delet-fercām-da ‘ulema-i ‘iẓām su‘edā-yı kirām

10. cümlesidin faẓilet ve siyādet-nişān dirāyet ve sa‘ādet-bünyān hel yestevī ellezīne ya‘lemüne ve ellezīne la ya‘lemün maẓmūnıñça ve dehr ebnāsı ser-bülendi ve‘l-‘ulemā-i vereşetü’-

11. l-enbiyā’ delāletinçe ḡazret-i resūl-ı ekrem şallallāhu ‘aleyhi ve sellem şerī‘at-ı mülk-i behre-mendi zāhir-i ferḡunde-me’āşirleri ‘ilm ve dirāset ziyveri bile ārāste

12. ve bāṭın-ı ḡuceste mevāṭınları ḡilm ve ferāset pirāye-si bile pīrāste, dāniş-eşer damollā seyyid naẓar āḡūnd ve damollā muḡammed murād ḡāzī dergāh-ı ‘ālem-penah-ḡa kilip du‘ā

13. ve alḡış vezāyifi edāsı-dın soṅgra maḡfīret-nişān firdevs-āşiyān cennet-mekān vālid-i- mācid-i buzurgvārımız abu ‘l-ḡāzī muḡammed raḡīm bahādur ḡan eskenallāh fi ḡurfu ‘l-cinān³⁴-niṅ merḡamet kılḡan

14. nişān-ı ḡümāyūnların enver-i naẓarımızḡa yitkürüp nişān-ı müceddid iltimās kıldılar li-hāzā biz daḡı merāḡim-i şāhāne ve iltifāt-ı mülūkānemizdin ol vācibü ‘l-re‘ayā

15. cema‘āḡa ser-bülendlik yitkürüp seyādet-i nişān seyyid celāleddīn işān ve seyyid mūsā ḡatīb ve seyyid ḡüdā-dād seyyid ‘oşmān ḡatīb ve seyyid necmeddīn

16. ve seyyid ādem ve seyyid abdu ‘r-raḡīm ve yūsuf seyyid ve seyyid cemīl ve ḡoca ḡāhir ve muḡammed emīn seyyid ve mollā yūsuf seyyid ve abdu ‘r-raḡmān seyyid ve seyyid cemīl ḡatīb

34 *Ebu ‘l-ḡāzī muḡammed raḡīm bahādur ḡan eskenallāh fi ḡurfu ‘l-cinān*: satırda bir gönderme işareti ile üst köşede yazılıdır.

17. ve kerīm-berdi seyyid ve ʿabdullāh seyyid ve subhān-ķılı seyyid ve abū bekr seyyid ve maʿşūm seyyid ve baba seyyid ve seyyid maħmūd ve ħafīz maħdūm ve abduʾl-ķādir seyyid

18. ve baba seyyid ve abduʾr-raħmān seyyid ve abduʾl-kerīm seyyidleri maʾunnāt-ı sulṫānī ve tekliḫāt-i dīvānī-din tarħan ve merfūʿuʾl-ķalem ķılıp nişān-ı ħūmāyūn-ı ʿālī-şān

19. soyurģal ķıldıķ tā baʿdeʾl-yevm-i sābık destūrlarınķa fāriģ-dil ve āsūde-kōngūl bolup duʿā-yı devlet-i ebed-müddet-i aʿlā-mızģa meşģūl bolsunlar

20. imdi bu yarlıģ-ı ʿālī maźmūniģa āģāħ bolģaç mezkūre cemāʿa-nı evlād ve aħfādları bile maʾunnāt-ı sulṫānī ve tekālīf-i dīvānīdin tarħan ve merfūʿuʾl-ķalem

21. bilip ķalem ehli ķalemlerin ve barķa ʿamel-dār ķademlerin tarta tutsunlar alģut ve salģut biģār ve ħaşar ķazu ve ķaçū atlanu ve tüşū ķemen ve ķerūdın soy

22. ve müsteşnā anģlasunlar barguķı ve kilģuķi ilķi ve yolķı üyleriģa tüşüp ķonalģa ve süysün tilemesünler ve heme belā ve bidʿ atdın berī bilip sevdā üçün

23. her ħaraf-ģa barsalar ve kilseler ķaravul ve toķsavul bāc-bān ve kime daruģaları ve keştī-bān ve dervāze-bān ve terāzū-bān bir ħabbe ve dīnār ħamaʿ

24. ve tavaķķuʿ ķılmasunlar gele ve ķaralarındın ulaģ tutup āzūrde-dil ve rencide-kōngūl ķılmasunlar ve barķa tekalīf-i dīvānī ve maʾunnāt-ı sulṫānīdin muʿāf

25. bilip min külli vucuh diremī ve dīnārī havāle ve muṫālibe itmesünler ve ħiķ-bir ķavm bizlerģe şirket ķılır-sizler dip aşlā alarģa żarar ve zaħmet tigürmesünler

26. ve baʿdeʾl-yevm evlādlarıģa daģı ħiķ kimse daħl itmesün żarar ve zaħmet-ni revā kōrmeķ ħemişe ʿizzet ve iħtirāmın lāzım bilip şükr ve şikāyetlerin müʿeşşer

26. bilsünler dip târih-i hicrî miñg ikki yüz yetmiş yetti ve h̄ivak şānahallāhu ‘ani’l-
hark ve ’l-ğark dāru’s-saltana-sı-da receb ayı-nıñg on beşi şenbe küni muvâfiķ bijen
yılı 1277 bu yarlıg-ı ‘ālî markūm boldı

HY-T 55. Abu’l-feth Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlıgı 1278/1861

Bulunduđu Yer: İćen Kale Arşivi KP 1368.

Tarih: Cumādiyu’l-evvel ayı-nıñg törtlençi-si penç-şenbe küni muvâfiķ tavuķ yılı
1278/7 Kasım 1861 Perşembe.

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlıgı, yarlıg-ı ‘ālî (tarhan ve merfū‘u’l-ķalem itip nişān-ı ‘ālīşān
soyurgal kılduķ).

Hakkında: Hive Han’ı Seyyid Muhammed’in peygamberimizin evladları olan Baba-
Hoca Hatip, Şemsiddin-Hoca, Abdulgaffar-Hoca ve Harezmi’de yaşayan toplam 101
akrabalarının vergilerden muaf etmesi için yazılmıştır, çünkü onlar seyyiddir, onlar
doğrudan Peygamberimizin evlatlarıdır. Bu sebepten dolayı adları ali nişanda geçen
kişilerin ve onların evlatlarının evleri ve yerleri, soyurgal yarlık yetkisinin verdiği
imtiyazlara sahiptir; *algut, salgut, bigar, haşar, kazu, kaçu* ve her hangi bir devlet
vergisi, devlet ve saray vergileri dahil olmak üzere hepsinden muafdırlar. Belge,
saraydaki kâtip ve yetkililerin söz konusu kişilerin işlerine karışmasını yasaklıyor.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön tarafında olup, şekillidir: *Seyyid
Muḥammed Bahadur Ḥan* ... Mühür, silinmiş ve yazısı biraz dağılmış durumda.

Mürekkeple, nestalik yazısıyla yazılmıştır. 28 satırdan oluşuyor. 82x34 sm. Metin renkli çizgiyle çerçevenmiştir.

Yayınlar: Kerimov (2007: 102-105 tanım, tb.: 214-215 N Y i 8)

1. huve ʾllāhu ʾl-ʿāfi (haşiyedeki metin dışı yazı: resūl-ı ekrem şallallāhu ʿaleyhī ve sellem)
2. abu ʾl-muzaffer ve ʾl-manşūr abu ʾl-feth seyyid muḥammed bahadur ḥan sözüimiz
3. ḥükümet ve kāmranlıĝ büstanı-nıng bārver eşcārı salṭanat ve ḥükümrānıĝ gülistānı
4. eşcārı-nıng ḥalāvet-baḥş eşmārı yaʿnī saʿādet-mend ferzendleri-bile ʿişret-maʿāş qarıntaşlarĝa
5. şecāʿat ve menāʿat-āşār bikler bile celādet ve mübārezet-şiʿār emirler-ĝa ve şāyib-rāy āşif-mertebet
6. vezīrlar bile refīʿ-menzilet debīrlarĝa feşāḥat-dişār bedāyiʿ-nigār zerrīn-ḳalem münşīler bile müşĝīn-raḳam şadāḳat-şe<m>īm dīvānlarĝa mastūr-ı şadr ve şahīfe olkim bu
7. eyyām-ı meserret-fercām ve hengām-ı maʿdelet-āĝāz naşafat-encāmda saʿd-ı aʿzām zümresi ve nücebā-i kirām cümlesi-din dānā ve lebib baba ḥvāce ḥatīb ve şemse ʾd-dīn ḥvāce
8. ve ʿabdu ʾl-ĝaffār ḥvāce ve seyyid ḥvāce ve ʿabbās ḥvāce ve balta ḥvāce ve nūrüm ḥvāce ve ʿavaż ḥvāce ve ādīne muḥammed ḥvāce ve ʿabdu ʾs-selām ḥvāce ve ḥvāce aḥmed ḥvāce ve muḥammed rızā ḥvāce ve küçük ḥvāce
9. ve muḥammed raḥīm ḥvāce ve ʿabdu ʾr-raḥmān ḥvāce ve seyyid cemil ḥvāce ve baba ḥvāce ve ʿişmetullāh ḥvāce ve iş muḥammed ḥvāce ve ʿināyet ḥvāce ve yaʿḳūb-ḥvāce ve ʿabdu ʾr-raḥmān ḥvāce ve ʿavaż muḥammed ḥvāce ve baba ḥvāce

10. ve mūsâ ḥvāce ve seyyid murād ḥvāce ve ğazanfār ḥvāce ve niyāz muḥammed ḥvāce ve ata niyāz ḥvāce ve çoç-muḥammed ḥvāce ve ibrahîm ḥvāce ve ‘ abdu’s-şekûr ḥvāce ‘ arif-ḥvāce ve küçük ḥvāce ve selîm ḥvāce

11. ve mollâ ‘ abdu’s-şamed ḥvāce ve baba ḥvāce ve muḥammed şefi‘ ḥvāce ve balta ḥvāce ve kılıç ḥvāce ve ‘ izzet ḥvāce ve şâlih ḥvāce ve şafâ ḥvāce ve ismâ‘ il ḥvāce ve bahadur ḥvāce ve raḥmatullâh ḥvāce

12. ve ḥacî niyāz ḥvāce ve ‘ avaz muḥammed ḥvāce ve ‘ avaz ḥvāce ve ‘ abdu’r-raḥmân ḥvāce ve bahadur ḥvāce ve kemâl ḥvāce ve ‘ abdu’l-‘ azîz ḥvāce ve naşrullâh ḥvāce ve nûrum ḥvāce

13. ve ḥüdây-birdi ḥvāce ve iskender ḥvāce ve âdem ḥvāce ve şûfî ḥvāce ve baba niyāz ḥvāce ve sa‘ dul-lâh ḥvāce ve atacân ḥvāce ve şâbir ḥvāce

14. ve mîrim ḥvāce ve ‘ avaz muḥammed ḥvāce ve necmu’d-dîn ḥvāce ve muḥammed emîn ḥvāce ve ḥüdây-birdi ḥvāce ve ‘ abdullâh ḥvāce ve şerîf ḥvāce ve şâbir ḥvāce

15. ve tâhir ḥvāce ve muḥîm ḥvāce ve ‘ isâ ḥvāce ve iş muḥammed ḥvāce ve yûsuf ḥvāce ve necmu’d-dîn ḥvāce ve sulţan ḥvāce ve ‘ avaz ḥvāce ve zâhid ḥvāce ve muḥammed emîn ḥvāce

16. ve maḥmûd ḥvāce ve zâhir ḥvāce ve âdîne ḥvāce ve muḥammed raḥîm ḥvāce ve ḥvāce murād ḥvāce ve semender ḥvāce ve sulţan ḥvāce ve faḥre’d-dîn ḥvāce ve muḥammed ya‘ kûb ḥvāce

17. ve ‘ abdullâh ḥvāce ve niyāz muḥammed ḥvāce ve sulţan ḥvāce ve ḥvāce niyāz ḥvāce ve yûsuf ḥvāce ve şîr-niyāz ḥvāce ve ḥacî ḥvāce ve şâlih ḥvāce ve kûtlı ḥvāce

18. ve nûr- niyāz ḥvāce ve şâh baba ḥvāce dergâh-ı ‘ âlem-penâh-ğa kilip du‘ â ve alkış vezâyifi izhârı ve özleri-niḡ seyyid-i şahîḡu’l-aşl ve’n-neşeb irkenleri

19. leṭā'if-i aḥbārıdın soṅgra sāyir ḥvāceler dik ma'unnāt-ı sulṭānī ve teklīfāt-ı dīvānıdın tarḥan ve merfū'ı'l-ḳalemlıǵları bābıda nişān-ı 'ālī iltimāsın
20. ḳıldılar çün ol cihetdin kim ekremū evlādi e's-şalihūna lillāhi ve't-ṭālihuna lī maẓmūniça ḥazreti-niṅ lāzımu't-ta'zīm evlādi ve vācibu't-tekrīm
21. aḥfādı nisbeti-ǵa ta'zīm ve tekrīm körgüzmekni sa'ādet-i dāreyn ve 'izzet-i kevneyn bilür irdük binā'en 'aleyh alar-niṅ iltimāsların derece-yi ḳabūlǵa
22. yitkürüp merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend ḳılıp barça ma'unnāt-ı sulṭānī ve teklīfāt-ı dīvānıdın oǵlanları bile
23. tarḥan ve merfū'ı'l-ḳalem itip nişān-ı 'ālīşān soyurǵal ḳılduḳ tā barça teşvīşāt-ı dūnyevī-din fāriǵ-bāl ve āsūde-aḥvāl
24. bolup şāf-niyet ve arıǵ ṭaviyyet bile devlet-i ebed-müddet-i a'lāmız izdiyādı du'āsıǵa meşǵūllıǵ ḳıla alǵaylar imdi bu yarlıǵ-ı 'ālī maẓmūniǵa muṭṭali' ve āǵāḥ bolǵaç yuḳarıda marḳūm ve mektūb bolǵan yüz daǵı bir nefer ḥvācenı oǵlanları bile
25. alǵut ve salǵut biǵār ve ḥaşar ḳazu ve ḳaçı ve munlarǵa oḥşaş ma'unnāt-ı sulṭānī ve tekālif-i dīvānıdın tarḥan
26. ve merfū'ı'l-ḳalem bilip ḳalem ehli ḳalemlerin ve barça 'ameldārlar ḳademlerin tarta tutsunlar ve ḥiç-vechdin alarǵa ve oǵlanlarıǵa
27. dāḥil ve muzāḥim bolmasunlar dip tāriḥ-i hicrī miṅ ikki yüz yetmiş sekkiz ve ḥıvaḳ şānahallāhu ta'āla'an āfeti'l-ḥarḳi
28. ve'l-ǵarḳi dāru's-salṭana-sı-da cumādiye'l-evvel ayı-niṅ törtlençi-si penç-şenbe küni muvāfiḳ tavuḳ yılı 1278 yarlıǵ-ı 'ālī raḳam tapdı

HY-T 56. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan Yarlığı 1278 /1861

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 19, Varak: 1.

Tarih: cumādiye'l-evvel ayı-nıñ yigirme yetti-lençi küni irdi-kim tavuq yılı 1278/30 Kasım 1861 Cumartesi.

Dili: Türkçe

Türü: Yarlığı-ı 'ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı

Hakkında: Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan'ın Yañğı Arığ mevziindeki tahminen on tanab yeri usta Muḥammed Emīn'in oğlu Muḥammed Şerif Ḥalīfe'ye yüz *tıllāy* bir *miskāle* sattığına dair soyurgal yarıktır.

Belgenin özellikleri: Belge mühürsüzdür bu yüzden belgenin sarayda katibin elinde kalan bir nüshası olduğunu düşünüyoruz.

Yayınlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyid muḥammed bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevāne-mizdin ḥūrşid ve ercümend
4. kılp yañğı-arığ mevzi' idağı memleke-i pādşāhi-ğa ta'alluq
5. tapğan yerdin taḥmīnen yigirme tanāb yerni mevācib-i nökeriyye ve vezāyif-i 'askeriyye üçün usta muḥammed emīn-niñ oğlu
6. muḥammed şerif ḥalīfe-ğa yüz tıllāy bir miskāl-ğa satduq me'a-i ḳabūlahu iyyāh ḥudūdı bu tariḳa-dadur kim kün-çıkarı
7. aq mescid-niñ yafı arqa-sı ḥuseyn muḥarrem ve ba'zı müştereke salma kün batarı köl kıblesi seyid ḳulı seyis-niñ

8. yeri imdi bu yarlıg-ı ‘ālī mazmūnıga āgāh bolgaç şol-ma‘lūmu’l-ħudūd yerni muşārun ileyh-niŋ mülk-i ħālişi bilip aħadī
9. ve aferide-i dāħil ve muzāħim bolmasun özidin soŋgra ferzend ve vārişleri-niŋ mülki bolsun ħarnen ba‘ dı ħarn batnen ba‘ de
10. batn ilâ en yaraşallāhu’l-arz ve mā ‘aleyhā ve hüve ħayru’l-vārişin ve ba‘ de’l- yevm her kim nefsanıyet yuzidin bu ħük-m-i eşrefga tağayyur ve tebdil birip
11. ol yerni alur bolsa ve yā alurğa sa‘ y kılsa fe-men beddelihu ba‘ de mā sem‘ahu fe-innemā eşmehu ‘ale’l-lezīne yubeddilūnehu kerīme-si-niŋ mazmūnı bile la‘ net-i
12. ebedi ve ‘uķūbet-i sermedīga sezāvār ve giriftār bolsun dip tāriħ-i hicri miŋ-dağı ikki yüz yetmiş sekkizde ħivāķ şānahallāhu ta‘alā ‘an āfeti’l-ħarķ ve’l-ğarķ
13. dāru’s-salţanası-da cumādiye’l-evvel ayı-niŋ yigirme yetti-lençi küni irdi-kim tavuķ yılı 1278 yarlıg-ı ‘ālī marķūm boldı

HY-T 57. Abu’l-feth Seyyid Muhammed Bahadur Ĥan Yarlıgı 1278/1861

Bulunduđu Yer: İćen Kale Arşivi KP 1376.

Tarih: cumādu’l e’ş-şāni ayı-niŋ yigirme yettilençi-si ve dūşenbe küni muvāfiķ tavuķ yılı 1278/ M. 30 Aralık 1861 Pazartesi (TTK TÇK’na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıg-ı ‘ālī, yarlıg-ı aķdes-i ‘ālī, Askerî Hizmet İćen Toprak Satışı Yarlıgı

Hakkında: Hive Hanı Seyyid Muhammed’in Ay Muhammed Şeyħ’in oğlı İş Niyaz Seyise koruması ve askeri hizmet için Amuderya’nın arkasındaki iki bölek devlet yerini; her birisi 10 tanab olmak üzere, 100 altın (odno) değerindeki yeri satmıştır.

Kimsenin bu yerlere itiraz etmesini yasaklıyor, bu yerin onların özel mülkü olarak evlatlarına miras olarak kalmasını sağlıyor. Devlet vergi ve ödemelerinden, devletin her hangi bir mecburâ işlerinden (bīgār, haşar) muaf etmiştir.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön tarafında, şekillidir: *Seyyid Muḥammed Bahadır Ḥan ...* Mürekkeple, nestalik yazısıyla yazılmıştır. 30x18 sm.

Yayımlar: Kerimov (2007:105-106 tanım, tb.: 216 N Y-i 9)

1. hüve
2. abu ʿl-muẓaffer ve ʿl-maṣṣūr abu ʿl-feth sey-yid muḥammed bahadır ḥan sözü-miz
3. merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevānemizdin ser-bülend
4. ve ercümend kı-lıp deryā-niṅ arḳası-da uyğur mevzi ʿidağı
5. memleke-i pādşāhi-ga ta ʿalluḳ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī ikki bölek yerni kim her bölegi on ṭanābdur
6. mevācib-i nökeriyye vezāyif-i ʿasker üçün ay muḥammed şeyḥ-niṅ oğlı iş niyāz seyis-ke yüz ṭıllāy bir mişḳāl-ğa
7. satduḳ me ʿa-i ḳabūlahu iyyāh evvelgi böleki-niṅ ḥudūdı bu ṭariḳadadur kim kün çıḳarı sert-ā-ser
8. yaf arḳası muḥammed murād muḥarrem-niṅ mülki kün batarı hem ba ʿzı köl ḳiblesi pādşāhlık yer ba ʿzı muḥammed seyis
9. ikkilençi böleki-niṅ ḥudūdı bu ṭariḳadadur kim kün-çıḳarı ʿāme yafı arḳası muḥammed seyis-niṅ yeri
10. kün batarı çavdur suyun tomuḳ-niṅ ḳolıdağı yer ḳiblesi hem kün çıḳarı-dik ʿāme yafı imdi bu yarlıg

11. -ı ‘ālī mazmūnıǵa āgāh bolǵaç şol-ma‘lūmu’l-ħudūd yerni muşarun ileyh-niŋ mülk-i ħālişi bilip aħadī ve aferīde-i dāħil
12. ve muzāħim bolmasun özidin soŋ ferzend ve vārişleri-niŋ yeri bolsun ħarnen ba‘ dı ħarn batnen ba‘ de batn ilā
13. inne yāraşallāhu’l-arz ve mā ‘aleyhā ve hüve ħayru’l-vārişin ve ba‘ de’l-yevm her kim nefşāniyet yüzidin ol yerni alur
14. bolsa ve yā alurǵa say‘ kılsa femen beddelehu ba‘ de mā sem‘ahu fe-innemā eşmehu alā a’d-dīn yebeddelūnahu kerīmesi-niŋ mazmūnı bile la‘net-i ebedī
15. ve ‘uķūbet sermedī-ǵa sezāvār ve giriftār bolsun dip tāriħ-i hicrī miŋg ikki yüz-daǵı yetmiş sekkizde
16. irdi-kim ħīvaķ şānahallāhu ta‘ala ‘an āfeti’l-ħarķ ve’l-ġarķ dāru’s-salţanasıda cumādu’l e’s-şāni ayı-nıŋ
17. yigirme yettilençi-si ve dūşenbe küni muvāfiķ tavuķ yılı 1278 yarlıǵ-ı aķdes-i ‘ālī raķam-ı muħarrefin taptı

HY-T 58. Abu’l-feħ Seyyid Muħammed Raħīm Bahadır Ħan 1281/1865

Bulunduǵu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doǵu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 50.I, Envanter No: 52.

Tarih: Zi’l-ķa‘detu’l-ħarām ayı-nıŋ yigirme bişlençisi penc-şenbe küni muvāfiķ sǵır yılı 1281/ M. 21 Nisan 1865 Cuma

Dili: Türkçe.

Türü: Tarhanlık yarlığı (tarhan ve merfū' u'l-ka'lem itip ol-ma' nī te'kīdi için nişān-ı 'ālīşān soyurğal kılduğ), yarlığı-ı hümāyūn-ı 'ālī, mührlük nişān-ı 'ālī

Hakkında: Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Damollā Seyyid Maḥmūd Ḥ'āce İ'şān ve Mollā Seyyid Muḥammed Ḥ'āce ve Seyyid Niyāz Ḥ'āce veled-i Orāz Ḥ'āce'nin evlat ve ahfatlarına seyyidlik mertebeleri için yazılan tarhanlık yazısıdır.

Belgenin özellikleri: Mühür iki tanedir. İlki Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan, 2,2x5 sm büyüklüğündedir. İkincisi ise silinmiş, okunmuyor. Metin Nestalik yazısıyla Hokand kağıdına yazılmıştır, 30 satırdan oluşuyor. unvan ve metin renkli çerçeveye alınmıştır. Belge renkli kağıda yapıştırılmıştır.

Yayımlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:46, 71. Nolu belge tanımı; tb.: 71a,b,v).

1. abu'l-muza'ffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
2. sādāt-ı 'izām ve kuzāt-ı islām ve umerā-i zu'l-ihtirām ve ḥukkām-ı şāḥibi'l-'iz ve'l-ihtişām
3. ve vuzerā-yı kifāyet-fercām-nıñg zamāyir-i ḥūrşid nevāyiriğā ol-kim çün bu eyyām-ı ma' delet-
4. -fercām ve hengām-ı nazafāt-encām-da kim devlet ve iqbālımız āftābı salṭanat ve ḥükümranlıg
5. burcıdın tābān-ı kudret ve iclālımız kuyaşı ḥükümet ve kāmranlıg evcidin leme' ān irdi bina' en 'alā hāzā fazīlet-nişān

6. siyâdet ve necâbet-bünyân damollâ seyyid nâşır ẖvâce îşân-niᅇg sa'âdet-mend ferzendleri ma'rifet-penâh
7. hidâyet-dest-gâh haᅇ ᅇâlib-leri-niᅇg pişvâsı ve sulûk râᅇib-leri-niᅇg râh-numâsı ma'ârif-nişân damollâ
8. seyyid maᅇmûd ẖvâce îşân ve mollâ seyyid muᅇammed ẖvâce ve seyyid niyâz ẖvâce veled-i orâz ẖvâce³⁵ -niᅇg ᅇadvetü'l-ârifin 'umdetu's-sâlikin 'âlim-i 'ulûm-ı şûri ve ma'nevî-36 ᅇâzret-i imâm ᅇuseyn raᅇiyallâhu 'anhu
9. -niᅇg evlâd-ı 'izâmı ve aᅇfâd-ı kirâmı cümle-sidin seyyid şaᅇiᅇu'n-neşeb irkenleri zamîr-ı beyzâ tenvîrimizᅇa rûşen
10. ve hüveydâ bolᅇanı üçün ᅇâzret-i şeyᅇ 'aleyhu'r-raᅇme-niᅇg pür-fayz u futûᅇ rûhların siyleb merâᅇim-i şâᅇâne
11. ve 'inâyet-i mülûkânemizdin ser-bülend ve ercümend kılıp evlâd ve aᅇfâdları bile ma'unnât-ı sulᅇânî ve teklîfât-ı
12. dîvânîdin tarᅇan ve merfû'u'l-ᅇalem itip ol-ma'ni te'kîdi üçün nişân-ı 'âlîşân soyurᅇal ᅇıldıᅇ
13. tâ teşvîşât-ı dünyevî-din tinᅇ ve âsûde-ᅇâtır bolup kiᅇe ve kündüz ᅇulûş-ı niyet ve şafâ-yı ᅇaviyyet bile
14. devlet-i ᅇüdâ-dâd ᅇavî bünyâd-ı izdiyâdı du'âsıᅇa iştiᅇâl körgüze alᅇaylar andaᅇ- kim maᅇfîret-

35 ve seyyid niyâz ẖvâce veled-i / orâz ẖvâce: ẖvâce'den sonra bir gönderme işareti ile sağ kenarda, satır hizasında başlayarak ve süslü çerçeve içine alınarak iki kenar satırı hâlinde.

36 ᅇâzret-i imâm ᅇuseyn raᅇiyallâhu 'anhu: ma'nevî'den sonra bir gönderme işareti ile sayfanın sağ üst kenarında, yarlık tacı hizasında.

15. -nişân cennet-mekân firdevs-âşiyân ğufrân-penâh kıblegâhımız abu'l-muzaffer ve'l-manşûr³⁷ abu'l-fetḥ seyyid muḥammed bahadur ḥan nûrullâhu te'âlâ marḳaduhu merḥamet kılğan irkenler
16. imdi bu yarlıĝ-ı hümâyûn-ı 'âlî maẓmûnıĝa muṭṭali' ve âgâh bolĝaç muşârun ileyhumâ ḥvâce-nı baṭnen ba' de baṭn ḳarnen ba' de ḳarn evlâd
17. ve aḥfâdları bile barça ma'unnât-ı sulṭânî ve tekâlif-i dîvânî-din tarḥan ve merfû' u'l-ḳalem bilip salĝut ve alĝut
18. biĝâr ve ḥaşar belâ ve bid'at ḳazu ve ḳaçı ve munlarĝa oḥşayturĝan ma'unnâtlardıñ soy ve müsteşnâ anĝlap
19. ḳalem ehli ḳalemlerin ve barça 'amel-dârlar ḳademlerin tarta tutup ol 'azîmu's-şân cemâ'a-ĝa hiç vech-
20. -din âzâr ve zaḥmet yitkürmesün-ler ve bu fermân-ı lâzımu'l-iz'ân maẓmûnıĝa 'amel ḳılmaḳ-ı dâreyn
21. sa'âdeti ve küñin 'izzeti mücibi bilip taĝyir ve tebdil bermek-ni fe-men beddelehu ba' de mâ sem'ahu fe-innemâ işmehu 'ale'l-lezîne
22. yubeddelûnahı kerîmesi maẓmûnıñca işm-i ebedî ve nefrîni sermedî-ĝa mücib ve bâ' iş anĝlasunlar dip târiḥ-i
23. hicrî miñĝ daĝı ik(k)i yüz seksen birde irdi kim ḥıvaḳ şānahallâhu te'âlâ
24. 'an 'âfâti'l-ḥarḳ ve'l-ĝarḳ dâru's-salṭanası-da zi'l-ḳa' detu'l-ḥarâm ayı-nıñĝ
25. yigirme bişlençisi penc-şenbe küñi muvâfiḳ sıĝır yılı 1281³⁸ mührlik nişân-ı 'âlî marḳûm ve mektûb boldı

³⁷ *abu'l-fetḥ seyyid muḥammed bahadur ḥan nûrullâhu te'âlâ marḳaduhu: manşûr*' dan sonra bir gönderme işareti ile sayfanın sağ üst kenarında, yarlık başlangıcı satırı hizasında.

³⁸ Rakamla 1251 okutacak şekilde yazılı.

HY-T 59. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Bahādur Ḥan Yarlığı 1281/1864

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 19, Varak: 2.

Tarih: Rabī' u'l-evvel ayı-nıṅ on ikki-lençisi se-şenbe küni muvāfiḳ sıçқан yılı 1281/M. 15 Ağustos 1864 Pazartesi (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Yarlığı-ı 'ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı

Hakkında: Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Bahādur Ḥan'ın askerî hizmetleri için Rūzdem Yafı hana ait yerden beş tanab yeri İz Bastı'nın oğlu Tayluḳ-bol'a yirmi beş altın parasına sattığına dair belgedir.

Belgenin Özellikleri: Belge mühürsüz olduğundan saraydaki bir nüshası olduğunu düşünüyoruz. 14 satırdan oluşuyor, metnin sol alt köşesinde Kiril alfabesiyle 1864 yazısı vardır.

Yayınlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyid muḥammed bahādur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevānimiz-dın ser-bülend
4. ve ercümend kılip taşḥavz tevābi' i-din rūzdem yafı
5. boyıdağı memleke-i pādşāhīğa ta'alluḳ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī berkeşide biş tanāb yerni barça ḥuḳūḳ
6. ve murāfiḳı bile mevācib-i nökeriyye üçün iz bastı-nıṅ oḳlu tayluḳ-bol-ğa yigirme biş tıllā-yı

7. pür-mişkālīga sattuk me‘ a-i qabūlahu iyyāh hudūdı bu tarīka-dadur kim kün çıkarı müşterek yol
8. arqası rüzdem yafı kün batarı müşterek salma kıblesi memleke-i pādşāhī imdi bu yarlıg-ı
9. ‘ālī mazmūniğā āgāh bolgaç şol-ma‘lūmu‘l-hudūd yerni muşarun ileyh-niñg mülk-i hālişi bilip
9. aḥadī dāḥil ve muzāḥim bolmasun ve özidin soñgra vārişleri-niñg mülki bolsun
11. baṭnen ba‘de baṭn qarnen ba‘de qarn ilâ inne yaraşallāhu‘l-arz ve mā ‘aleyhā hüve ḥayru‘l-vārişin
12. ve ba‘de‘l-yevm bir kimse nefsanıyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa sa‘y kılsa la‘net-i ebediğā
13. sezāvār bolsun-dip tāriḥ-i hicrī miñg ikki yüz seksen birde ḥıvaq şānahallāhu ‘ani‘l-ḥarq ve‘l-ğarq
14. dāru‘s-saltanasıda rabī‘u‘l-evvel ayı-niñg on ikki-lençisi se-şenbe küni muvāfiq sıçkan yılı 1281 yarlıg-ı ‘ālī raqam tapdı

HY-T 60. Abu‘l-Feth Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlıgı 1281/1864

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yiğma cild No: 22, Varak: 4.

Tarih: Cumādiye‘l-evvel ayı-niñg törtlençisi çahār-şenbe küni muvāfiq sıçkan 1281/5 Ekim 1864 Çarşamba (TTK TÇK’na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıg-ı ‘ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı

Hakkında: Abu'l-feth Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın hana ait olan Amuderya boyu ve Uyğur mevziindeki yerden yüz tanab yeri askerî hizmetleri için Muḥammed Niyāz Muḥarrem'in oğlu ismā'īl muḥarrem'e 500 altın parasına sattığına dair soyurgal yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Özellikleri: Belge mühürsüz olduğundan saraydaki bir nüshası olduğunu düşünüyoruz. 14 satırdan oluşuyor, metnin sol alt köşesinde Kiril alfabesiyle 1864 yazısı vardır.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i šāhāne ve iltifāt-ı pādšāhānemizdin ser-bülend ve ercümend kılıp
4. deryā-yı āmūye-niñg arқа tarafı ve Uyğur mevzi' i-dağı
5. memleke-i pādšāhīğa ta'alluḫ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī ber-keşide yüz tanāb yerni barça ḥuḫūḫ ve murāfıḫı bile mevācib-i
6. nökeriyye üçün muḥammed niyāz muḥarrem-niñg oğlu ismā'īl muḥarrem-ğa biş yüz tıllāy bir mişḫālīga sattuḫ
7. me'a-i ḳabūlahu iyyāh ḫudūdı bu ṭarīḳa-dur kim şarḳen 'avaz-murād ve ba'zı memleke-i pādšāhī ve şimālen müşteri-i hāzā
8. ve ğarben ve cenūben memleke-i pādšāhī imdi bu yarlıg-ı 'ālī mazmūnığa āgāh bolgaç şol
9. ma'lūmu'l-ḫudūd yerni muşārun ileyh-niñg mülk-i ḫālişi bilip aḫadī ve āferīde-i dāḫil ve muzāḫim

10. bolmasun ve özidin soñgra vārişleri-niñg yeri bolsun bañnen ba‘ de bañn karnen
11. ba‘ de karn ilâ en yaraşallāhu ‘l-arz ve mā ‘ aleyhā ve hüve hayru ‘l-vārişin ve ba‘ de ‘l-yevm her kimse nefşāniyet yüzidin alur bolsa
12. ve yā alurğa sa‘ y kılssa la‘ net-i ebedī-ğa sezāvār bolsun-dip tāriħ-i hicrī miñg ikki yüz dağı
13. seksen birde irdi kim ħivāq şānallāhu ‘ani ‘l-ħarq ve ‘l-ğarq dāru ‘s-saltānası-da
14. cumādiye ‘l-evvel ayı-niñg törtlençi-si çahār-şenbe küni muvāfiq sıçқан 1281 yılı yarlıgı-ı ‘ālī bitildi

HY-T 61. Muħammed Raħim Bahadur Ħan Yarlıgı 1281/1864

Bulunduğı Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 22, Varak: 5.

Tarih: Receb ayı-niñg on biri şenbe küni muvāfiq sıçқан yılı 1281/M. 10 Aralık 1864 Cumartesi (TTK TÇK’na göre)

Türü: Yarlıgı-ı ‘ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıgı

Hakkında: Abu ‘l-feth Seyyid Muħammed Raħim Bahadur Ħan’ın Deryā-yı Amūye’nin arka tarafındaki ve Beş Yaf mevziindeki hana ait olan yerden askerî hizmetleri için dört yüz tanab yeri iki bin iki yüz elli altın parasına ‘ Abdullah Mihter veled-i Ğāyib Bay’a sattığına dair soyurgal yarlıgıdır.

Belgenin Özellikleri: Belgede mühür iki tanedir. İlki kova şeklinde olup hana aittir. İkincisi ise belgenin sol alt köşesindedir. Yuvarlak şeklinde, muhtemelen saray katibinin. Metnin alt merkez kısmında Rusça 1864 g yazısı vardır.

Yayınlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. merḥamet-i şāhāne ve 'ināyet-i hüsrevāne-miz-din ser-bülend
4. ve ercümend kılip deryā-yı āmūye-niṅ arḩa ṩarafı
5. ve beş yaf mevzi' i-dağı memleke-i pādşāhīga ta'alluḩ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī ber-keşide tört yüz illik
6. ṩanāb yerni barḩa ḩuḩūḩ ve murāfiḩı bile mevācib-i nökeriyye üçün vezāret-penāh imāret-destgāh
7. feṩānet-eşer 'abdullah mihter veled-i gāyib bay-ğa ikki miṅ ikki yüz illik ṩıllā-yı pūr mişḩālī-ğa
8. sattuḩ me' a-i ḩabūlahu iyyāh ḩudūdı bu ṩarıḩa-dadur kim şarḩen ser-tā-ser beş-yaf şimālen ḩıpḩaḩ yeri
9. ve ğarben ḩoyun yeri cenūben kağarba imdi bu yarlığ-ı 'ālī maźmūniğa āğāh bolğaḩ şol
10. ma'lūmu'l-ḩudūd yerni muşārun ileyh-niṅ ḩālīş mülki bilip aḩadi ve āferide-i dāḩil ve muzāḩim
11. bolmasun ve özidin soṅgra vārişleri-niṅ yeri bolsun baṩnen ba' de baṩn ḩarnen ba' de ḩarn
12. ilā inne yaraşa allāhu'l-arż ve mā 'aleyhā ve hüve ḩayru'l-vārişin ve ba' de'l-yevm her kimse nefşāniyet yüzidin alur bolsa
13. ve yā alurğa sa'y ḩılsa la' net-i ebedīga sezāvār bolsun-dip tāriḩ-i hicrī miṅ ikki yüz seksen birde ḩıvaḩ şānahallāhu 'an

14. i'l-harḳ ve'l-ġarḳ dāru 's-salṭana-sı-da receb ayı-nıḡ on biri Şenbe küni muvāfiḳ sıçḳan yılı 1281 yarlıġı 'ālī bitildi

HY-T 62. Abu 'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlıġı 1281/1864

Bulunduġu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıġma cild No: 22, Varak: 6.

Tarih: Receb ayı-nıḡ on birleñi-si Şenbe küni muvāfiḳ sıçḳan yılı 1281 /M. 10 Aralık 1864 Cumartesi (TTK TÇK 'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Yarlıġı 'ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlıġı

Hakkında: Abu 'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Deryā-yı Āmūye'nin arka tarafındaki ve Yalpaḳçik mevziindeki hana ait olan toplamda 400 tanab, iki parça olan yeri askeri hizmetleri için 'abdullāh mihter veled-i Ġāyip Bay'a 500 altın parasına sattıġına dair soyurgal yarlıġıdır.

Belgenin Özellikleri: Belgede mühür iki tanedir. İlki kova Şeklinde olup hana aittir. İkincisi ise belgenin sol alt köşesinde. Yuvarlak Şeklinde, muhtemelen saray katibinin. Metnin alt sol kenarında Rusça 1864 g yazısı vardır.

Yayımlar: -

1. hüve

2. abu'l muḳaffer ve'l-manŐūr abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz

3. merāhim-i şāhāne ve iltifāt-ı pād-şāhāne-mizdın ser-bülend
4. ve ercümend kılıp deryā-yı āmūye-niñg arқа tarafı
5. ve Yalpaqçik mevzi‘i-dağı memleke-i pādşāhīğa ta‘ alluķ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī ikki kıt‘ a yer-ni kim
6. evvelgi kıt‘ a-sı ber-keşide altı yüz tanāb ve ikkinçi kıt‘ a-sı ber-keşide dört yüz tanāb-dur barça hūķūķ
7. ve murāfıķı bile mevācib-i nökeriyye üçün vezāret-penāh imāret-destgāh feţānet-eşer ‘ abdullāh mihter veled-i
8. ğāyip bay merhūmī-ğa biş miñg tıllāyı bir mişķālīga sattuķ me‘ a-i qabūlahu iyyāh kıt‘ a-i evveli-niñg
9. hūdūdı bu tariķa-dadur kim şarķen kikeyli arnası şimālen biş sarı halkı-niñg yeri ğarben ‘ āmme yolu
10. ve cenūben mencüli t̄āyifesi-niñg yeri ve kıt‘ a-i şāniye-niñg hūdūdı şarķen ‘ āmme yolu şimālen kıpçaķ t̄āyife-si
11. -niñg yeri ğarben kızıl özek cenūben baş tam imdi bu yarlıg-ı ‘ ālī mazmūniğa āgāh bolğaç şol
12. ma‘ lūmu ‘ l-hūdūd ikki kıt‘ a yerni muşārun ileyh-niñg mülk-i hūlişi bilip aħadī ve āferīde-i dāhil ve muzāhim
13. bolmasun ve özidin soñgra vārişleri-niñg mülki bolsun baṭnen ba‘ de baṭn ķarnen ba‘ de ķarn ilā inne
14. yaraşallāhu ‘ l-arz ve mā ‘ aleyhā ve hüve ḥayru ‘ l-vārişin ve ba‘ de ‘ l-yevm her kişi kim nefsāniyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa
15. sa‘ y kılsa la‘ net-i ebediğa sezāvār bolsun-dip tārīh hicrī miñg ikki yüz seksen bir ve hıvaķ şānahallāhu ‘ ani ‘ l-ħarķ

16. ve ʿl-ğark dāruʿs-salṭana-sıda receb ayı-nıṅ on birlençi-si ŷenbe küni muvāfiḳ sıçқан yılı 1281 yarlığ-ı ʿālī bitildi

HY-T 63. Abu ʿl-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadır Ḥan Yarlığı 1281/ 1865

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 22, Varak: 3.

Tarih: ŷevvāl ... ayı-nıṅ yigirmelençi-si cumʿa küni muvāfiḳ sıçқан yılı 1281/18 Mart 1865 Cumartesi (TTK TÇKʻna göre)

Türü: Yarlığ-ı ʿālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satıŷı Yarlığı

Hakkında: Abu ʿl-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadır Ḥanʻın Mangıt mevziindeki hana ait olan elli sekkiz yarım tanab yeri ʿAbdullāh Miḥter veled-i Ğāyib Naẓar-bayʻa askerî hizmetleri için iki yüz doksan iki yarım altın parasına sattığına dair soyurgical yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Belgede mühür iki tanedir. İlki kova ŷeklinde olup hana aittir. İkincisi ise belgenin sol alt köŷesinde. Yuvarlak ŷeklinde, muhtemelen saray katibinin. Metnin alt sol kenarında Rusça *1864* yazısı vardır.

Yayımlar: -

1. hüve

2. abu ʿl muzaffer ve ʿl-manşūr abu ʿl-feth sey yid muḥammed raḥīm bahadır Ḥan sözüimiz

3. ʿātıfet-i ŷāhāne ve levātif-i mülūkānemizdin ser-bülend ve ercümend

4. kılıp mevzi' i-dağı memleke-i pādşāhīğa ta' alluḡ tapğan yerdin
5. hemegī ve tamāmī ber-keşide illik sekkiz yarım tanāb yerni kim uzunı min e's-şimāli'l-cenūb on üç tanāb miḡdārı
6. ve ini mine'l-şarḡ ilā el-ğarb tört yarım-tanāb miḡdārı-dur mevācib-i nökeriyye üçün vezāret-penāh
7. emānet-destgāh şadāḡat-eşer 'abdullāh miḡter veled-i ġāyib nazār-bay merḡūmī-ğa ikki yüz dağı toḡsan ikki yarım
8. tıllā-yı rāyicu'l-vaḡtğa sattuḡ me' a-i ḡabūlahu iyyāh ḡudūdı bu ḡarīḡa-dadur kim kün-çıḡarı Ḳazaḡ yafı
9. ve arḡası ser-tā-ser ḡaḡu-ğa yitüşür kün batarı ser-tā-ser memleke-i pādşāhīğa muḡtaşıl bolur ve ḡıblesi
10. ser-tā-ser 'āmiyye yafığa peyveste bolur imdi bu yarlıḡ-ı 'ālī maḡmūnığa muḡtālī' ve āḡāh bolḡaç şol
11. ma' lūmu'l-ḡudūd yerni muşārūn ileyh vezīr-niḡ ḡāliş mülki bilip aḡadī ve aferīde-i dāḡil ve muzāḡim bolmasun
12. ve özidin soḡgra vārişleri-niḡ mülki bolsun batnen ba' de batn ḡarnen ba' de ḡarn ilā en yaraşallāhu'l-arz ve mā 'aleyhā ve hüve hayru'l-vārişin ve ba' de'l-yevm her kişi kim nefşāniyet yüzi-din alur bolsa ve yā
13. alurğa sa'y ḡılsa la' net-i ebedī-ğa sezāvār bolsun-dip tāriḡ-i hicrī miḡ ikki yüz seksen birde irdi-kim ḡivāḡ
14. şānahallāhu ta' alā 'an āfeti'l-ḡarḡ ve'l-ḡarḡ dāru's-salḡanası-da şevvāl ḡatmullāhu ta' alā
15. bi'l-ḡayr ve'n-nevvāl ayı-nıḡ yigirmelenḡi-si cum'a küni muvāfiḡ sıḡḡan yılı 1281 yarlıḡ-ı 'ālī raḡam tapdı

HY-T 64. Abu'l-feth Seyyid Muhammed Raḥīm Bahadur Ḥan H.1282/M. 1865

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 46, Envanter No: 16.

Tarih: şafaru'l-muzaffer ayı-nıḡ üçlençi-si se-şenbe küni ... muvâfiḡ sıḡır yılı 1282/M. 28 Haziran 1865 Çarşamba (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlığı (tarḡan ve merfū'ü'l-ḡalem kılıp nişān-ı 'ālī-şān soyurḡal kılduḡ)

Hakkında: Abu'l-feth Seyyid Muhammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın İr-niyāz ve Pehlevān Niyāz ve Şāh-niyāz ve Allāh birgen ve Ḳutluḡ-Murād ve Berdi ve Ata bay ve Muhammed Kerīm'ler için yazdığı tarhanlık yarlığıdır. Hanlıktaki tüm vergilerden muaf tutuyor.

Belgenin Özellikleri: Mühür 5x2 sm büyüklüğünde olup, Abu'l-feth Seyyid Muhammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1281 okutuyor. Nestalik yazısıyla Hokand kağıdına yazılmıştır. 42x26.5 büyüklüğündedir. 15 satırdan oluşuyor. Belge kötü korunmuştur, bu yüzden başka bir kağıda yapıştırılmıştır., lekeli, zarar görmüştür.

Yayınlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:22 17. Nolu belge tanımı; tb.: 17).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu<'l-feth> sey-yid muḡammed raḡīm ba-hadur ḡan <sözümüz>
2. sādāt-ı 'izām ve ḡuzāt-ı islām ve umerā-i şāḡibi'l-izz ve'l-iḡtişām vuzerā-i
3. şāyib-rāy kāffeü'l-mehām ve münşiyān-ı feşaḡat-arḡām ḡuşūşan
4. ḡ'ārezm-i irem-bezm ḡafaḡallāhu te'ālā 'an āfāt-ı muḡatele ve'r-rezm dāru'l-ḡilāfesi-nıḡ aḡālī ve mevālisi-dür kim şāḡib-daḡllarıḡa

5. maşṭūr-ı şudūr şahīfe ol-kim naymanlı ir-niyāz aḳa kim ābāen ‘an-cedd bu dūd mān-ı ‘azīmu ’ş-şān-niṅ devlet-h’āhlığı bābıda rāsīḡ-dem
6. ve cān-sipārlığı cādde-side şābit-ḳadem bola kilmiş irdi li-hāzā muşārun ileyh-niṅ şāyeste ḡizmeti ḳarşusu-da
7. **aḡsene kemā aḡsenallāh ileyke** kerīmesi maẓmūniça merāḡim-i şāhānemizdin şemmeī ‘ināyetimiz āftābı lama‘ ātı-dın zerre ni aḡvālı
8. şāhid ḳılıp aniṅ evlādı cümle-sidin ir-niyāz ve pehlevān niyāz ve şāh-niyāz ve allāh birgen ve ḳutluḡ-murād ve berdi ve ata bay
9. ve muḡammed kerīmler ni barça ma’unnāt-ı sulṭānī ve tekālif-i dīvānīdin tarḡan ve merfū‘u’l-ḳalem ḳılıp nişān-ı ‘ālī-şān soyurḡal ḳılduḡ
10. imdi bu yarlıḡ-ı ‘ālī maẓmūniḡa āḡāh bolḡaç mezkūr sek(k)iz ḳişi-ni evlādı bile alḡut ve salḡut ḳazu ve ḳaçı bīḡār ḡaşar çerü ve çemen munlarḡa
11. oḡşaş ma’unnāt-ı sulṭānī ve tekliḡāt-ı dīvānīdin soy ve müsteşnā anḡlap ḳalem ehli ḳalemler ni ve barça ‘ameldār lar ḳademer ni
12. tarta tutsunlar tā teşvīṡāt-ı dūnyevīdin fāriḡ-dil ve āsūde-ḡāṡır bolup devlet-i ebed-müddet-i a‘lāmız izdiyādı
13. ve ḡānedān-ı ‘azīmu ’ş-şān şevketi eyyāmı imtidādı du‘āsıḡa iştīḡāl körgüze alḡaylar dip tāriḡ-i hicrī ālāfu’l-taḡta
14. ve leynā ‘alā şāḡibihā miṅ ik(k)i yüz seksen ik(k)i ve ḡivaḡ şānahallāhu te‘ālā‘ani’l-ḡarḡ ve’l-ḡarḡ dāru’s-salṭāna-sıda şafaru’l-muzaffer ayı
15. -niṅ üçlençi-si se-şenbe küni ... muvāfiḡ sıḡır yılı 1282 yarlıḡ-ı ‘ālī marḡūm ve mektūb boldı-ı

HY-T 65. 28. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1282/1865

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yiğma cild No: 22, Varak: 7.

Tarih: rabî' u 'ş-şānī ayı-nıñ on sekkizlençi-si cum'a küni muvāfiķ sığır yılı 1282/M. 10 Eylül 1865 Pazar (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe.

Türü: Yarlığı-ı 'ālī, Askerî Hizmet İçin Toprak Satışı Yarlığı

Hakkında: Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Taş-ḥavz mevziinin Eşim Mirāb'ın vahasındaki hana ait olan yerden toplamda on tanab iki parça yeri 'Abdullāh Mihter veled-i Ğāyib Bay'a elli altın parasına sattığına dair yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür kova şeklindedir, okunmaz durumda. Metin on sekiz satırdan oluşuyor. Metnin sol alt kısmında Rusça *1865 god* yazısı vardır.

Yayınlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve mekārīm-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend kılıp
4. taş-ḥavz mevzi'ida eşim mirāb-nıñ vāhası-dağı
5. memleke-i pādşāhīğa ta'alluķ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī ikki kıt'a yerni kim evvelgi kıt'ası ber-keşide
6. sekkiz ṭanāb ve ikkinçi kıt'ası ber-keşide ikki ṭanābdur barça ḥukūķ ve murāfıķı bile vezāret-penāh

7. imāret-destgāh şadākat-eşer ‘abdullāh mihter veled-i ğāyib bay-ğa nöker nuşret-eşer mevācibi
8. üçün illik ıllā-yı rāyicu’l-vaqtğa sattuķ me‘a-i qabūlahu iyyāh kıt‘a-i evvelī-niᅇ ğudūdı
9. bu ıarıķa-dadur kim şarķen tācī niyāz ve şimālen yarmış yafı ve ğarben muğammed ziyā’ ve ba‘zı müştereke
10. ayak salma ve cenūben ser-tā-ser köl ve kıt‘a-ı şāniye-niᅇ ğudūdı şarķen müştereke salma
11. ve şimālen yarmış yafı ve ğarben ‘avaż niyāz baba ve cenūben memleke-i pādşāhī imdi bu yarlığ-ı ‘ālī
12. mazmūnığa āğāh bolğaç şol-ma‘lūmu’l-ğudūd ikki kıt‘a yerni muşārun ileyh vezīr-niᅇ mülk-i
13. ğālişi bilip ağadī ve āferīde-i dāğil ve muzāğim bolmasun ve özidin sonğra vārişleri-
14. -niᅇ mülki bolsun baᅇnen ba‘de baᅇn ķarben ba‘de ķarn ilā en yaraşallāhu’l-arz ve mā ‘aleyhā ve hüve
15. ğayru’l-vārişin ve ba‘de’l-yevm her kimse nefşāniyet yüziden alur bolsa ve yā alurğa sa‘y kılsa
16. la‘net-i ebedīğa sezāvār bolsun-dip tāriğ-i hicrī miᅇ ikki yüz seksen ikki-de
17. ğıvaķ şānahallāhu ‘an āfāti’l-ğarķ ve’l-ğarķ dāru’s-salᅇana-sı-da rabī‘u’s-şānī
18. ayı-niᅇ on sekkizlençi-si cum‘a küni muvāfiķ sığır yılı 1282 yarlığ-ı ‘ālī marķūm boldı

HY-T 66. Abu'l-feth Seyyid Muhammed Raḥīm Bahadur Hān Yarlığı 1284**Bulunduğu yer:** İçen Kale Arşivi KP 1371.**Tarih:** rabī' u 'ş-şāni ayı-nıñ yigirme birlençiside pencşembe küni muvâfiķ tavişķan yılı 1284/M. 22 Ağustos 1867 Perşembe (TTK TÇK 'na göre)**Dili:** Türkçe**Türü:** Tarhanlık yarlığı; yenileme**Hakkında:** Hive Han'ı Muhammed Rahim'in Hacı Molla İyd şeyh İşan'in torunu Muhammed-Kerim-İşan geçen padşahın kendi adına yazılan belgesiyle padşahın sarayına rica ederek gelmiştir. Onun ricasına göre, bir bekçi, dört temizlikçi de vergilerden muaf olması gerekiyor. Bu sebepten dolayı adları ali nişanda geçen kişilerin yetkileri soyurgal yarlık yetkisinin verdiği imtiyazlara sahibdir, algut, salgut, bigar, haşar, kazu, kaçu ve her hangi bir devlet vergisi, devlet ve saray vergileri dahil olmak üzere hepsinden muafdırlar. Bunların dışında, onlara özel yerlerini Haykanık su kanalından sulamak amacıyla yetkili ve görevlilerin karşılığsız yüzyıldan yüzyıla, nesilden nesile kadar kullanmasına izin verilmiştir.**Belgenin özellikleri:** Mühür belgenin ön tarafında, şekillidir. Mürekkeple Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 20 satır, 55x27 sm. Unvan renkli süslemeyle, metin renkli ve altın kaplamalı çerçevenin içine alınmıştır. Sol tarafında silinmiş yerleri mevcuttur.**Yayımlar:** Kerimov 2007: 106-108 tanım, yazıçevrimli metin; tb.: 217 N Y i 10)

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sōzümüz
2. ḥūrşid-i izā'at ve ḳamer-māhiyyet ḳarıntaşlar birle sitāre-i sipāh ber-ḥūrdār ferzendlerġa 'ālī-himmet bikler
Mühür: yā allāh 1281
... ādil muḥammed raḥīm
3. birle ḥayr-endiş umerālarġa saḥib-tedbīr vuzerā birle zerrīn-ḳalem ve muşķīn-raḳam dīvānlarġa dergāh-ı 'ālem-penāhda
4. turġan şāhib-daḥllar birle maḥremeler-ġa ḥuşūşan ḥvārezm-i irem-bezm vilāyeti-niṅ sādāt-ı 'izām ve ḳuzāt-ı islām ahāli
5. ve mevālī ekābir ve eşrāf aḳa ve erbāb başlık barḳa 'ameldārları-ġa maşūr şudūr-ı şahife ol-kim bu eyyām-ı meymenet-encāmda vera'-āşār
6. taḳva-şī'ār ḥacı'l-ḥaremeyne's-şerīfeyn mollā 'iyd şeyḥ 'azīz-niṅ aḥtuḳları ma'rifet-nişān muḥammed kerīm işān dergāh-ı 'ālem-penāhımız
7. ziyāreti şerefiġa müşerref bolup du'ā ve alḳış vezāyif-ı edāsın taḳdīmġa yitkürüp cennet-mekān firdevs-āşiyān
8. merḥūmī ve maġfūrī ḳiblegāhımız-niṅ ve andın hem burun ötken maġfired-nişān uluġlarımız-niṅ menşūrların kim
9. babaların ve özlerin tarḥan ve merfū'u'l-ḳalem ḳılıp bermiş irkenler nazār-ı enverimizġa yitkürüp imzā ve müzeyyen itmekni
10. iltimās it(t)iler biz daġı anıṅ iltimāsın derece-i ḳabūlġa yitkürüp merāḥim-i şāhāne ve 'āḥifet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercūmend
11. ḳılıp nişān-ı 'ālīşān soyurġal ḳılduḳ tā kim tinḳ köṅül ve āsūde-dil bolup devlet-i ebed-müddet-i a'lāmız du'āsıġa

12. iştiğāl körgüze algaylar imdi bu yarlıg-ı ‘ālī mazmūnıǵa āgāh bolǵaç mezkūr
iṣānı ve evlād ve aḥfādlarını
13. aqa ve inilerini ve bir nefer kūçeçilerini kim rüz muḥammed şūfidur ve yine tört
nefer cārüb-keşlerini kim şeyfu ’llāh bin
14. ḥūdāy birdi şūfi raḥīm birdi bin mollā ḥūdāy birgen şūfi yūsuf bin feyzu ’llāh şūfi
yoldaş bin ‘avaz-birdi
15. şūfilerdur barça tekliḥāt-ı sulṭānī ve ma’unnāt-ı dīvānīdin tarḥan ve merfū’u’l-
qalem bilip qalem ehli qalemlerin ve
16. barça ‘ameldārlar qademlerin tarta tutsunlar algūt ve salgūt biǵār ve ḥaşar qazu
ve qaçudın mu’āf i’ tiqād itip
17. barça tekālif-i dīvānī ve ma’unnāt-ı sulṭānīdin soy ve musteşnā aṅǵlap ve ḥīva-
nıṅ arıqı-dın su içeturǵan her yerde
18. yerleri bolsa bir qulaq sunı qazusız ol cemā’alar-nıṅ baṭnen ba’de baṭn qarnen
ba’de qarn evlād ve aḥfādları maḥşūşı
19. saǵınıp aḥadī ve āferīde-i dāḥil ve muzāḥim bolmasun ve her kim nefsanīyyet
yüzidin bu nişān-ı hümāyūn mazmūnıǵa ḥilāf qılsa siyāset-i pādşāhıǵa sezāvār
bolsun
20. dip tāriḥ-i hicrī miṅ ik(k)i yüz seksan törtde irdikim ḥvārezm-i irem-bezm
dār’us-salṭanasıda rabī’u’s-şāni ayı-nıṅ yigirme birlençiside pencşembe küni
muvāfiq tavışqan yılı 1284 yarlıg-ı ‘ālī marqūm boldı

HY-T 67. Abu'l-Feṭḥ Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1284/1867

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 45, Envanter No: 8.

Tarih: Cumādiye 's-şānī ayı-nıṅ yigirme üç-lençi-si se-şenbe küni muvāfiḳ tavışkan yılı 1284/22 Ekim 1867 Salı (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe.

Türü: Tarhanlık yarlığı.

Hakkında: Abu'l-Feṭḥ Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Şeyḫ Laṭīf'in soyundan olan aşağıda adları geçen otuz altı ḥ^vāce'yi hanlığın tüm vergilerinden muaf etmek için yazılmış olan tarhanlık yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür 37x2.2 sm büyüklüğünde olup, Seyyid Rahim Muhammed Bahadur Han 1281 okutuyor. Nestalik yazısıyla Rus kağıdına yazılmıştır. 131x35 büyüklüğündedir. 43 satırdan oluşuyor. belge altın çizgili çerçevenin içine yazılmıştır. Belge başka bir kağıda yapıştırılmıştır.

Yayımlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:16-17 9. Nolu belge tanımı; tb.: 9a,b,v,g,d).

Kenardaki yazılar:

1. şeyḫ laṭīf 'aleyhu 'r-raḥme ve 'r-rıẓvān
2. abu'l-faṭḥ seyyid muḥammed ḥan nūrullāh merḳadihu

1. hüve

2. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-feṭḥ seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz

3. Һamd u sipās-i bī-ķiyās ҫenā ve sitāyiş-i bī-inṭımās ol Һālik-i cinn u nās cenābı-ға kim on sek(k)iz miñg ‘ālem-ni ҡudret-i kāmile ve ‘ilm-i
4. ҫāmile izhāri cihetidin ‘adem teng-i nāyıdın vucūd vus‘at-ābādı gāyet-körüp ‘arza-yı gābrā ve günbed-i Һāzrānı ādemī ve perī-niñg cevelān-gāhı itip yā ma‘şaru’l-cinn ve’l-ins en isteṭa‘tum in tanaffazū min aḫṭāri’s-semāvāt ve’l-arz nidāsı bile ārām birdi ve durūd-ı
5. nā-ma‘dūd ol sulṭān-ı ‘āķıbet-i maḫmūd ve Һabīb-i Һayy-ı ma‘būd-niñg merķad-ı münevvere ve ravza-i muṭahhara-sı hediye-si bolsun-kim benī ādem vucūd-niñg Һıl‘atı belkim on sek(k)iz
6. miñg ‘ālem-niñg Һilkātı-dın maḫşūd ol Һāzret-niñg vucūd-ı mes‘ūd ҫerāfet-nemūdı irdi andaḫ kim levlāke lemmā Һalaḫatu’l-eflāk mażmūnı ol ma‘nā-dın Һaber birür
7. bende-lerni anıñg hidāyeti bile zālālet ve gümrāh-lıg biyābānı ser-gerdān-lıgı-dın Һalāş kılıp ve mā erselnāke illā raḫmeten li’l-‘ālemın beşāreti bile işāret kıldı ve selām-ı
8. ferḫunde-fercām ol Һvāce-i kevneyn ‘aleyḫi’ş-şalāt ve’s-selām-niñg āl u aḫşābı-ға kim her biri-ni aḫşābı ke’n-nucūm bi eyyihūm iḫtadeytüm ve ihtedeytüm Һadīsī mażmūnıñca necm-i ihtidā kıldı
9. bes bu muḫaddeme taḫriri-din maḫşad ve müdde‘ā ol-kim müşteri Һāşıyyet ҡarıntaşlar bile zī-şevket ve iḫtidār ferzendler-ға behrām-şavlet bikler bile şayib-tedbīr vezīrlar-ға
10. kim ebed-müddet devlet-niñg erkānı ve memleket ҡaşrı-niñg nıgeh-bānı-durlar sāfi-rāy bā-i‘tibār münşiler bile ‘ālī-miḫdār umerālar-ға be-taḫşış Һvārezm-i irem-bezm

11. hafazallāhu te'ālā 'ani'l-muḳāteleti ve'r-rezm dāru's-salṭana-sı-nıᅇ sādāt-ı 'izām ḳuḑāt-ı islām ve meşāyiᅇ-i zü'l-'izz ve'l-iᅇtirām ahāli ve mevāli aḳa ve erbāb ve barça
12. 'ameldār-larıᅇa maşṭūr-ı şudūr şaᅇife ol-kim bu eyyām-ı ferāᅇ-fercām ve bu hengām-ı meserret-encām ve aᅇzeretu ḳudvetu'l-etᅇiyā ve zübdetü'l-meşāyiᅇ ve'l-evliyā ḳuṭbu'l-aᅇṭāb abu'l-feṭᅇ seyyid muᅇammed raᅇim ᅇan-
13. -nıᅇ evlād ve aᅇfādları cümle-si-din necābet-penāᅇ iᅇān ᅇvāce ve 'abdullāᅇ ᅇvāce ve ibrahīm ᅇvāce ve ḳalender ᅇvāce-lar dergāᅇ-ı 'ālem-penāᅇımız-ᅇa kim iᅇlāş-kīş du'ā-güy-lar
14. penāᅇı ve i' tiᅇād-endiᅇ ve rızā-cüy-lar ṭavāf-gāᅇı-dur kilip du'ā ve alᅇiᅇ ve zāyifı edāsıdın soᅇgra maᅇfıret-niᅇān firdevs-āᅇiyān peder-i 'ālī ḳadrimızabu'l-feṭᅇ seyyid muᅇammed raᅇim ᅇan-nıᅇ alar-nıᅇ
15. tarᅇanlıᅇ-ları bābıda merᅇamet ḳılᅇan miᅇāl-ı vācibu'l-imtiᅇāl-ların kīmyā-eᅇer naᅇarımız-ᅇa manzūr itip müceddeden yarlıᅇ-ı ᅇümāyün-ı 'ālī iltimās it(t)iler ekremū evlādu ᅇāliᅇün
16. -lillāᅇ ve'ṭ-ṭālihün lı ᅇadıᅇi maẓmūnıᅇa biz daᅇı alar-nıᅇ mültemislerin ḳabül derecesıᅇa yitkürüp mirzā ᅇvāce orniᅇa iᅇān ᅇvāce fayzullāᅇ ᅇvāce orniᅇa ibrahīm ᅇvāce
17. ᅇabıbullāᅇ ᅇvāce orniᅇa 'abdullāᅇ ᅇvāce kette ᅇvāce orniᅇa damollā ḳalender ᅇvāce ata niyāz ᅇvāce orniᅇa yūsuf ᅇvāce seyyid muᅇammed ᅇvāce orniᅇa ata cān ᅇvāce ᅇadr ᅇvāce orniᅇa
18. 'ömer ᅇvāce 'avaż bāᅇı ᅇvāce orniᅇa 'abdullāᅇ ᅇvāce maᅇmūd ᅇvāce orniᅇa 'abdu'l-ᅇamid ᅇvāce aᅇᅇar ᅇvāce orniᅇa 'avaż ᅇvāce ādīne ᅇvāce orniᅇa 'abd-ı ḳādir ᅇvāce naᅇrullāᅇ ᅇvāce orniᅇa

19. muḥammed emīn ḥ^vāce ‘abdullāh ḥ^vāce ornıǵa sa‘ dullāh ḥ^vāce baba cān ḥ^vāce ornıǵa yūsuf ḥ^vāce ḥ^vāce-cān ḥ^vāce ornıǵa yūsuf ḥ^vāce ata cān ḥ^vāce ornıǵa
20. abdal niyāz ḥ^vāce muḥammed şerīf ḥ^vāce ornıǵa ‘ömer ḥ^vāce muḥammed sıddīk ornıǵa ‘ abdu’r-raḥmān ḥ^vāce muḥammed emīn ḥ^vāce ornıǵa ādem ḥ^vāce şemse’ d-dīn ḥ^vāce ornıǵa ‘ uşāmu’ d-dīn
21. ḥ^vāce ya‘ kûb ḥ^vāce ornıǵa ‘ abdu’r-raḥmān ḥ^vāce niyāz ḥ^vāce ornıǵa ḥ^vāce murād ḥ^vāce maḥmūd ḥ^vāce ornıǵa ibrahīm ḥ^vāce bahāu’ d-dīn ḥ^vāce ornıǵa pādşāh ḥ^vāce
22. ismā‘ il ḥ^vāce ornıǵa kemāl ḥ^vāce tāce’ d-dīn ḥ^vāce ornıǵa abū bekr ḥ^vāce ‘ömer ḥ^vāce ornıǵa şıddīk ḥ^vāce muḥammed şadık ḥ^vāce ornıǵa ata cān ḥ^vāce muḥammed sāliḥ ḥ^vāce
23. ornıǵa muḥammed kerīm ḥ^vāce ‘oşmān ḥ^vāce ornıǵa muḥammed şerīf ḥ^vāce ‘avaż ḥ^vāce ornıǵa ‘abdullāh ḥ^vāce baba cān ḥ^vāce ornıǵa ata-cān ḥ^vāce ḥacī muḥammed ḥ^vāce ornıǵa ḥātem ḥ^vāce
24. nūr-muḥammed ḥ^vāce ornıǵa dost-muḥammed ḥ^vāce maqşūd ḥ^vāce ornıǵa raḥmatullāh ḥ^vāce yūsuf ḥ^vāce ornıǵa ‘avaż-niyāz ḥ^vāce şol mezkūr ve maştūr bolǵan ot(t)uz altı nefer
25. ḥ^vāce-nı evlād ve aḥfādları bile merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevānemizdin ercümend kılıp barça ma’unnāt-ı sulţānī ve teklifāt-ı dīvānī-din tarḥan ve merfū‘ u’l-ḳalem
26. kılıp ol müdde‘ā şubūtı üçün nişān-ı ‘ālī-şān ve fermān-ı ḳazā cereyān-ı ‘ālī soyurǵal ḳılduḳ imdi uşbu ḥükm-i ‘ālī ve fermān-ı mute‘ālī maẓmūnıǵa muḥḳalı‘ ve āgāh bolǵaç mezkūr ḥ^vāce-larnı

27. batnen ba' de batn karnen ba' de karn evlād ve aḥfādları bile barça ma'unnāt-ı sulṭānī ve tekālif-i dīvānī-din tarḥan ve merfū' u'l-ḳalem bilip ḳalem ehli ḳalemlerin ve barça 'āmel-dārlar
28. ḳademlerin tarta tutsunlar biġār ve ḥaşar algūt ve salgūt çerü ve çemen dip yürümesünler ḳaravul ve toḳsavul-lar ve bāc-bān ve ḥarc-bān-lar dāḥil ve muzāḥim bolmasunlar
29. çihil-yek-çi ve barguçı ve kilgüçi-ler üyleri-ġa tüşüp süysün tilemesünler ve dervāze-bān ve bars-bān ve daruġa ve kütvel ve ḳoruḳmāl alardın bir ḥabbe ve bir dīnār tama' ḳılmasunlar
30. ve barça tekālif-i dīvānī ve ma'unnāt-ı sulṭānī-din soy ve müsteşnā bilsünler tā kim tinç köngül ve āsūde-dil-lıġ bile barça teşvīşāt-ı dünyevī-din fāriġü'l-bāl ve muraffeḥu'l-aḥvāl
31. bolup iḥlās ve i'tiḳād seccādeside oturup ḥulūş-ı niyet ve şafā-yı ṭaviyyet bile devlet-i ḥüdā-dād ḳavī bünyād-ı ḥümāyūnımız izdiyādı ve 'ömr u ḥayātımız eyyāmı
32. imtidādı du'āsıġa şubḥ u şām belki 'ale'd-devām iştiġāl körgüze algaylar ve daġı ol ḥazret-niġ rūh-ı pür-futūḥın saylap aş-ḥāne-leri ocaḳı-ġa ot
33. yaḳıp göce bişüre turġan ve mescid ve ḥāneḳāhın süpüre turġan nūr muḥammed şeyḥ ornıġa iş-niyāz şeyḥ ḥacī muḥammed şeyḥ ornıġa 'abd-ı kerīm şeyḥ baba şeyḥ ornıġa raḥmān berdi şeyḥ
34. ādīne muḥammed şeyḥ ornıġa artuḳ muḥammed şeyḥ mezkūr bolġan tört nefer şeyḥ-larnı daġı yukarıda maşṭūr bolġan ḥvāce-lar yaŋġlıġ barça ma'unnāt-ı sulṭānī ve teklifāt-ı
35. dīvānī-din tarḥan ve merfū' u'l-ḳalem ḳıldıḳ kerek kim bularnı daġı mezkūr ḥvāce-lar-dik biġār ve ḥaşar algūt ve salgūt ve özge ma'unnāt-ı sulṭānī ve teklifāt-ı

36. dīvānī-din soy ve müstesnâ bilip ahadî ve âferide-i alar-ğa müdâhalet ve muzâhamet tigürmesün tâ kim barça teşvişât-ı dünyevî-din eyneb ve âsûde-hâtır bolup
37. ol hazret-niñ civâr-ı fâyîzu'l-envârı-da cārüb-keş-lik kılıp ve aş-hâneside göce bişürüp kiçe ve kündüz öz ' ameli-ğa iştiğâl
38. körgüzüp mezkûr evliyâ rûhıdın devlet ve şevketimiz izdiyadı ve eyyâm-ı hayâtımız imtidâdı için meded u i' ânet tilegey ve zâd-ı
39. ' âlî-derecâtımız sa' âdetin cenâb-ı aqdes-i ilâhî-din istegey dip târih-i hicrî miñg ik(k)i yüz dağı seksen
40. tört-de irdi-kim h'ârezm hafazallâhu te'âlâ me'a-i ve ileyhi 'an âfâti'l-mukâteletihu ve'r-rezm dâru's-salţana-sıda cumâdiye 'ş-şânî
41. ayı-niñg yigirme üç-lençi-si se-şenbe küni muvâfiq tavışkan yılı 1284 mührlik nişân-ı ' âlişân marķûm ve masţûr boldı

HY-T68. Seyyid Muḥammed Raḥîm Bahadur Ḥan Yarlığı 1285/1868

Bulunduğu Yer: Kerimov şahsî arşiv.

Tarih: şafer hatm-ı bi'l-ḥayr ve 'z-zafer ayı-niñg onlançısı yek-şenbe küni muvâfiq lu yılı 1275/ M. 2 Haziran 1868 Salı.

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık, Görev tayini için.

Hakkında: Abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Damollā Fāzil Ḥvāce İṣān'ı Aḳ-derbendli ve Cāmlı ve Simurğa Beli cemaatine ve Bamollā Muḥammed Yūsuf Maḥdūm'un yerine *ḳāzī* ve *re'īs* olarak görevlendirdiğine ait soyurgal yarlığıdır.

Belgenin özellikleri: Mühür kova şeklindedir, 3,9x2,2 büyüklüğünde Seyyid Muhammed Bahadur Han okutuyor. Nestalik yazısıyla Rus kağıdına yazılmıştır. 20 satırdan oluşuyor, 38.6x23.6 büyüklüğündedir.

Yayınlar: Kerimov (2007: 95 tanım; tb.: 202 N Y-p 4).

1. hüve
2. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. çün zamīr-i ḳudsī nazīr-i şāhānemiz kim hemişe 'ulemā'-i dīn terbiyeti-ğa
4. ṭālib ve fuẓalā'-ı diyānet-āyīn aḥvālī refāhīyyeti-ğa
5. rāḡib irdi binā'en 'alā hāza ol şerāfet-i şukūh-gerde-dīn necābet-penāh seyyidāt-ı destgāh-'ālem
6. faẓā'il-i şūrī ve ma'nevī damollā fāzil Ḥvāce İṣān-nıḡ inşāf ve diyāneti vufūrī zamīr-i mihr-i mezāhirimiz-ğa rüşen
7. ve hüveydā bolğanı üçün aḳ-derbendli ve cāmlı ve simurğa beli cema'āsı ve damollā muḥammed yūsuf maḥdūm-nıḡ ornığa
8. bi'l-istiklāl ḳāzī ve re'īs ḳılıp ol-mudde'ā şubūtı üçün nişān-ı 'ālīşān soyurgal ḳılduḳ tā feḳāhet
9. ve kiyāset-leri hüsni-ğa lāyık inşāf ve diyānet irşādı-ğa muṭābık ḥüküm ve ḳazā maḥkeme-side oturup

10. da' avî ve munāza' at-ı kat'î-şukūk sicillât kitâbeti ve terekât kısmetide ve eytâm emvâli muhâfazatı ve munlarğa
11. oğşaş şer'î kâziyyeler fayşalı-ğa ikdâm kiltürüp müsülmanlar-ğa dîn ve âyîn-lerin ta' lîm birip mollâ imâm ve mü'ezzinlerni
12. tahkîklap oğlanlarını mekteb-ge birdürüp kâhil-i namâzlarını namâz edâsığa targîp itip hilâf-ı şer' -i şerîf kılğanlar-ğa
13. ta' zîr urup ve her yerde bozuğ köprük ve harâb mescid bolsa öz bânîleri-ğa binâ itdürüp kollarıdın kilgeniçe şer' at-i
14. ğurrâ semiha-i beyzâ ahkâmı icrâsığa ihtimâm-ı tamâm körgüzsünler imdi bu yarlıg-ı hümâyûn mazmûnığa âgâh bolğaç
15. mezkûre cemâ' alar müşârun ileyhni özleriğa bi'l-istiqlâl kâzî ve re' is bilip her türlü murâfa' aları bolsa anıng ileyide
16. şaflaşip ni nev' nikâhları dağı bar irse anğa kıdurup nikâhânesin tapşursunlar ve şer' at ahkâmı izhârı
17. bâbı-da emrlerin emr nehylerin nehy i' tikâd kılsunlar ve yarlıg-ı 'âlî mazmûnığa 'amel kılmağnı lâzım-ı bi'l-vâcib bilip hilâf
18. itmek ve inhirâf körsetmekni siyâset-i pādşâhi-ğa mücib ve bâ' iş anğlasunlar ve mûmâ ileyh kâzî ve re' is hem halâyıq bile
19. nev' i ma' âş hüdâ ve rasûl emrin andağ zâhir ve fâş itsünler kim tañgla yevm-i yaqûmu'l-hisâb cevâb-ı bâ-şevâb 'uhdesidın
20. çıka algaylar dip târiğ hicrî miñg ikki yüz seksen bişde hıvağ şānahallāhu te' ālā 'an âfeti'l-ğarğ ve'l-ğarğ dāru'l-hilāfesinde
21. şafer hatm-ı bi'l-hayr ve'z-zafer ayı-nıñ onlançısı yek-şenbe küni muvâfıq lu yılı 1285 yarlıg-ı 'âlî marqûm boldı

HY-T 69. Abu'l-Feth Seyyid Muhammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1285/1868

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 22, Varak: 8.

Tarih: cumādiye'l-evvel ayı-nıñ yigirme yetti-lençi-si dūşenbe küni muvāfiķ lu yılı 1285/15 Eylül 1868 (TTK TÇK'na göre).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical

Hakkında: Abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-feth Seyyid Muhammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Taş-ḥavz bölgesinin Boz Yaf mevziindeki ve Balta Niyāz Kenekes ve vahasındaki hana ait olan yerden on tanab yeri askerî hizmetleri için Muhammed Raḥīm Mihter veled-i erşed Mollā Bay Naẓar Dīvān'a elli altın parasına sattığına dair soyurgical yarıktır.

Belgenin özellikleri: Belgede iki mühür var. Biri kova şeklinde olup, hanın mührüdür. İkincisi ise metnin alt kısmında yuvarlak şeklindedir. Metnin sol alt kısmında 1868 yazısı vardır. Metin 19 satırdan oluşuyor.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu'l muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥıdivānemizdin
4. ser-bülend ve ercümend kılip taş-ḥavz
5. tevābi' idin boz yaf boyı ve balta niyāz kenekes ve vāhası-dağı memleke-i pādşāhi-ğa ta' alluķ

6. tapğan yerdin hemegī ve tamāmī ber-keşide on şanāb yerni barça hūķūķ ve murāfıķı
7. bile nōker nuşret-eşer mevācibi üçün vezāret-eşer ve şadāķat-seyr muħammed rahīm mihter
8. veled-i erşed mollā bay-nazar dīvān merħūmī-ġa illik ıllā-yı rāyicu'l-vaķt-ġa sattuķ
9. me' a-i ķabūlahu iyyāh hūdūdı bu ŧariķa-dadur kim kün-çıķarı memleke-i pādşāhī arķası
10. köhne salma kün-batarı daġı köhne salma ķıblesi köhne yaf imdi bu yarlıġ-ı hümāyūn
11. mazmūnıġa āġāh bolġaç şol ma' lūmu'l-hūdūd yerni muşārun ileyh-niġ mülk-i
12. hūalişi i' tiķād itip aħadī ve āferide-i dāhıl ve muzāħim bolmasun ve özidin
13. soġgra ferzend ve vārişleri-niġ yeri bolsun baġnen ba' de baġn ķarnen ba' de ķarn ilā en yaraşallāhu'l-arz ve mā 'aleyhā ve hüve ħayru'l-vārişin ve ba' de'l-yevm her kimse kim
15. hevā-yı ħiss-i nefşānī ve vesābis-i şeytānī iķtizāsınça bu ħūķm-i eşref-ġa taġayyur ve tebdil birip
16. şol yerni alur bolsa ve yā alurġa sa' y ve kūşiş körgüzse la' net-i ebedī ve 'uķūbet-i
17. şer' i-ġa sezāvār bolsun-dip tāriķ-i hicrī miġ ikki yüz seksen bişde ħıvaķ
18. şānahallāhu te' ālā 'an āfāti'l-ħarķ ve'l-ġarķ dāru'l-ħilāfeside cumādiye'l-evvel ayı-
19. -niġ yigirme yetti-lençi-si dūşenbe küni muvāfıķ lu yılı 1285 yarlıġ-ı 'ālī raķam tapdı

HY-T 70. Abu'l-fetḥ Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1286/1870

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 46, Envanter No: 14.

Tarih: zi'l-ḥicce ayı-nıṅ yigirme üçlençi-si cum'a küni muvāfık baḡar yılı 1286/26 Mart 1870 Cumartesi (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical

Hakkında: Abu'l-fetḥ Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Nūr Muḥammed Şeyḥ'in evlatları yüzbaşı İş Muḥammed Şeyḥ ve 'Avaz Muḥammed Şeyḥ, Bay Muḥammed Şeyḥ ve ƘutluƘ-Murād Şeyḥler için vergilerden muaf etmek için yazdığı tarhanlık yarlığıdır.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında 4x2 sm büyüklüğündedir. Seyyid Muhammed Rahim Bahadur Han yazısını okutuyor. Nestalik yazısıyla 37x22 büyüklüğündeki Hokand kağıdınayazılmıştır. Belge kötü korunmuş, başka bir kağıda yapıştırılmıştır. Lekeli ve zarar görmüştür.

Yayımlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:21 15. Nolu belge tanımı; tb.: 15).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-fetḥ seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḡan sözüimiz
2. ... fercām ... celādet ...
3. ... ḡuşūşan ...
4. ḡvārezm-i irem-bezm dāru'l-ḡilāfe-si-nıṅ barça ... şāḡib-daḡl-ları-ḡa maşḡūr-ı şudūr şāḡife ol-kim çün bu eyyām-ı

4. ferāḥ-intizām ve ‘ümdetü’l-evliyā ve zübdetü’l-etkiyāsı-nıñg āstāne-i fayz nişānları-nıñg şuyūḥ
5. ve cārüb-keş-leri cümle-si-din nūr muḥammed şeyḥ-niñg ‘anber ferzend-leri-din biri yüz başı iş muḥammed şeyḥ
6. ve ‘avaż muḥammed şeyḥ ve bay muḥammed şeyḥ ve kıtluḳ-murād şeyḥ dergāh-ı ‘ālem-penāhımız-ğa kilip du‘ā ve alkış-dın soñgra ḳadīmu’l-eyyām-
7. -dın bu hengām-ğa-ça bu düdmān-ı ‘azīmu’ş-şān-nıñg du‘ā-gūyları zümre-i sādāt irken-lıḡların
8. hümāyūn-ı sem‘imizğa yitkürdiler binā’en ‘aleyh ol-cemā‘a-nı evlād u aḥfādları bile merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevānemiz-
9. -din mümtāz ve ser-efrāz itip barça ma’unnāt-ı sulṭānī ve teklifāt-ı dīvānī-din tarḥan ve merfū‘u’l-ḳalem ḳılıp ol
10. müdde‘ā şubūtı üçün nişān-ı hümāyūn-ı ‘ālī-şān soyurḡal ḳılduḳ tā dinç-lıḡ bile nemrūd düşmanımız devāmeti
11. du‘āsı-ğa ḥulūş niyet bile iştiḡāl körgüzgeyler imdi bu yarlıḡ-ı hümāyūn mazmūnıḡa āḡāḥ bolḡaç muşārūn ileyhum-lerni
12. evlād u aḥfādı bile baṭnen ba‘de baṭn ḳarnen ba‘de ḳarn barça ma’unnāt-ı sulṭānī ve teklifāt-ı dīvānī-din tarḥan ve merfū‘
13. u’l-ḳalem bilip alḡut ve salḡut biḡār ve ḥaşar belā u bid‘at ḳazu ve ḳaçı ve muñḡa oḡşaş yurt ma’unnātıdın
14. soy ve müsteşnā añḡlap ḳalem ehli ḳalem-lerin ve ḳadem ehli ḳadem-lerin tarta tutsunlar tā inḳırāz-ı ‘ālem-de inḳıfā‘-ı
15. ensāb-ı ādem-ğa-ça evlād u aḥfādları bile āsūde-ḥāl ve fāriḡü’l-bāl bolup du‘ā-gūy-lıḡ vazīfe-sıḡa iḡlāş-ı ..m ve i‘tikād

16. mā-lā kelām bile meşğüllig digeyler ve ba‘de‘l-yevm her kimse uşbu hükm-i eşref-ğa tağyır ve tebdil birse fe-men beddelihu ba‘de mā semi‘ahu fe-innemā işmehu ‘ale‘l-lezīne yubeddilūne mefādınça

17. ve günāhkār la‘net-i ebedī ve ‘uqūbet-i sermedīğa sezāvār bolsun dip tāriḥ-i hicrī miñg ik(k)i yüz seksen altı-da ḥivāḳḥaḳ dāru‘l-ḥilāfe-side

18. zi‘l-ḥicce ayı-nıñg yigirme üçlençi-si cum‘a küni muvāfiḳ baḳar yılı 1286 bu yarlıg-ı hümayūn-ı ‘ālī-şān marḳūm ve mektūb boldı

HY-T 71. Abu‘l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlıgı 1287/1870

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 22, Varak: 9.

Tarih: Şa‘bānu‘l-mu‘azzem ayıda muvāfiḳ yılkı yılı 1287/Kasım 1870 (TTK TÇK’na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık.

Hakkında: Abu‘l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan’ın Mangıt mevziindeki hana ait olan yerden yüz tanab yeri askerlik hizmetin için ‘Abdullāh Mihter veled-i Ğāyib Naḳar Bay’a beş yüz altın parasına sattığına dair soyurgical yarlıktır.

Belgenin Özellikleri: Belgedeki mühür kova şeklindedir, okunmuyor. Metin 15 satırdan oluşuyor. Metnin sol alt kısmında 1870 yazısı vardır.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve 'l-manşür abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevānemizdin ser-bülend
4. ve ercümend kılip mangıt mevzi' i-dağı
5. memleket-i pādşāhī-ğa muzāf ve muta' allık bolğan yerdin hemegi ve tamāmī berkeşide yüz ṭanāb yerni
6. barça ḥuḳūḳ ve murāfıḳı bile nöker-i zafer-fer mevācibi üçün vezāret-eşer şadāḳat-seyr 'abdullāh mihter veled-i
7. ğāyib naẓar bay merḥūmī-ğa biş yüz tıllā-yı rāyicu 'l-vaḳtğa sattuḳ me' a-i ḳabulihu iyyāh ḥudūdı
8. bu tariḳa-dadur kim kün-çıḳarı vaḳf arḳası memleke-i pādşāhī ve kün-batarı dağı
9. memleke-i pādşāhī ḳiblesi vaḳf ve ba'zı memleke-i pādşāhī imdi bu yarlığ-ı hümāyūn maẓmūnığa āĝāh
10. bolĝaç şol ma' lūmu 'l-ḥudūd yerni muşārun ileyh-niḅ mülk-i ḥālīşi i' tiḳād itip aḥadī ve āferīde-i
11. dāḥil ve muzāhim bolmasun ve özidin soḅgra vārişleri-niḅ yeri bolsun baṭnen ba' de
12. baṭn ḳarnen ba' de ḳarn ilâ en yaraşallāhu 'l-arz ve mā 'aleyhā ve hüve ḥayru 'l-vārişin ve ba' de 'l-yevm her kimse
13. hevā-i nefسانیyye ve iĝvā-yı şeytāniyye bile alur bolsa ve yā alurĝa sa'y ve kūşiş körgüzse
14. la' net-i ebedī ve 'uḳūbet-i sermedī-ğa sezāvār bolsun-dip tāriḥ-i hicrī miḅ ikki yüz seksen yettide

15. hīvaḳ dāru'l-ḥilāfe-side ṣa'bānu'l-mu'azzem ayıda muvāfiḳ yılḳı yılı 1287 yarlıḡ-ı 'ālī marḳūm ve mektūb boldı

HY-T 72. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadır Ḥan Yarlıḡı H. 1287/M.

Bulunduḡu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıḡma cild No: 21, Varak: 1.

Tarih: zi'l-ḥicce ayı-da muvāfiḳ yılḳı yılı 1287 /Mart 1871 (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Abu'l Muḡaffer Ve'l-Manşūr Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadır Ḥan'ın Damolla Muḥammed Murād'ı Hezār-esb ilçesine Damollā Ebū Bekr Ḥ'āce'nin yerine Damollā 'Abdu'l-kerīm Maḡdūm ile kadı olarak göreve tayin etmesine dair soyurgical yarlıktır.

Belgenin Özellikleri: Belgedeki mühür kova şeklindedir, okunmuyor. Metin 15 satırdan oluşuyor. Metnin sol alt kısmında 1870 yazısı vardır. Sağ üst kısmında iliştilmiş not vardır, yarlıḡ az berāyı ḳāzī ...

Yayımlar:-

1. hüve
2. abu'l muḡaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyid muḥammed raḥīm bahadır ḥan sözüimiz
3. çün zamīr-i ḥurşid te'sşirimiz kim 'ulemā-i rabbānī
4. aḡvāl-i refāhiyyeti-ḡa tālib ve peyveste fuḡalā-yı

5. şāhibu 'l-ma'ānī ve 'l-ḥaqqānī ḥatır-ḥoşlığı-ğa māyil ve rāğib irdi binā'en 'aleyh ol-cümledin fażilet ve kemālāt-nihād
6. damollā muḥammed murād-nıñ inşāf ve diyāneti vufūr-ı zamīr-i ḳudsi nazīrimiz ḳaşı-da ezhar mine 'ş-sems bolğanı üçün
7. merāḥim-i şāhāne ve 'ināyet-i ḥusrevānemizdin mümtāz ve ser-efrāz itip hezār-esb belde-siğa ma'a't-tevābi' ve 'l-levāḥıḳ
8. damollā ebā bekr ḥvāce ornığa damollā 'abdu'l-kerīm maḥdūm bile ḳāzī-i bi'l-iştirāk kılıp nişān-ı hümāyūn-ı
9. 'ālīşān soyurğal kılduḳ tā inşāf ve diyāneti ḥüsni-ğa lāyıḳ feḳāhet ve kiyāset-i yümni-ğa
10. muḫābıḳ-ı ḥüküm ve ḳazā maḥkemeside oturup da'āvī ve munāza'āt-ı ḳaḫ'ī-şukūk ve sicillāt kitābeti ve terekāt
11. kısmeti ve eytām emvālı muḫāfazatı ve munlarğa oḫşapturğan ḳazāyā-yı şer'ī-ğa fayşalı-ğa iḳdām
12. kiltürüp şerī'at-ı ḫāhire ve millet-i bāhire aḫkāmı icrāsığa ihtimām-ı tamām körgüzsün imdi bu yarlıḡ-ı
13. 'ālī mazmūnığa āgāh bolğaç mezküre belde imdi muşārun ileyhā-nı özleri-ğa bi'l-iştirāk ḳāzī-i i'tikād
14. itip her türlük da'vā ve murāfa'aları bolsa alar-nıñ ileyleri-de şāflanıp şerī'at-ı ḡarrā
15. aḫkāmı izḫārı bābı-da emrlerin emr ve nehylerin nehy bilsünler ve yarlıḡ-ı 'ālī mazmūnığa 'amel kıılmaḡ-nı
16. lāzım-ı bi'l-vācib bilip ḫilāf itmek ve inḫirāk körsetmek-ni siyāset-i pādşāhi ve 'uḳūbet-i şāhensāhi

17. mūcibi anġlasunlar ve mūmā ileyhumā kâzīler daġı ħalkallāh bile nev'ī ma'āş
kılısunlar kim taŋġla

18. yevm yaġūmu'l-ĥesāb cevāb bā şavāb 'uhde-sidin çıġa alġaylar dīp tārīĥ-i hicrī
miŋġ ikki yüz seksen yetti-de ħīvaġ şāna-

19. -hallāhu 'an āfeti'l-ĥarġ ve'l-ġarġ dāru's-salţana-sıda zī'l-ĥicce ayı-da muvāfiġ
yılı yılı 1287 yarlıġ-ı 'ālī marġūm boldı

HY-T 73. Abu'l-feth Seyyid Muġammed Raġīm Bahadur Ĥan Yarlıġı 1288/1872

Bulunduġu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No:
2, Yıġma cild No: 22, Varak: 12.

Tarih: Şevvālu'l-mūkerrem ayı-nıŋ yigirme törtlençisi cum'a küni muvāfiġ ġoy yılı
1288/6 Ocak 1872 (TTK TÇK'na göre).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Abu'l-feth Seyyid Muġammed Raġīm Bahadur Ĥan'ın Yarmış
mevziindeki hana ait olan yerden on tanab yeri askerî hizmetleri için elli altın
parasına Ĥüdāyār Ĥuş-biġi'ye sattıġına dair soyurgical yarlıktır.

Belgenin Özellikleri:

Yayımlar:-

1. hüve

2. abu'l muzaffer ve 'l-manşūr abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve 'ināyet-i ḥusrevānemiz-dın
4. ser-bülend ve ercümend kılip Yarmış boyıdağı
5. memleke-i pādşāhīga ta'alluḫ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī ber-keşide on tanāb yerni barça ḥuḫūḫ ve murāfıḫı
6. bile mevācib-i nökeriyye üçün vezāret-penāh ḥüdāyār Ḳuş-bigi-ge illik tıllā-yı rāyicu 'l-vaḫtga
7. sattuḫ me'a-i ḳabūlahu iyyāh ḥudūdı bu ṭarıḳa-dadur kim şarḳen vekil köprügi ba'zı mollā muḥammed şāliḫ
8. ve şimālen köhne Yarmış ve ğarben ḥüdāy birgen bahādur ḳiblesi ḥāşşa-i şerif imdi şol-ma'lūmu 'l-ḥudūd yerni mūmā
9. ileyh-niḅ mülk-i ḥālişi bilip aḫadī ve āferide-i dāḫil ve muzāḫim bolmasun özidin soḅgra vārişleri-niḅ
10. yeri bolsun baṭnen ba' de baṭn ḳarnen ba' de ḳarn ilā inne yaraşallāhu 'l-arz ve mā 'aleyhā ve hüve ḫayru 'l-vārişin ve ba' de 'l-yevm
11. her kimse kim nefsanıyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa sâ'i bolsa la'net-i ebediğa giriftār bolsun
12. dip tāriḫ hicri miḅ ikki yüz seksan sekkiz ve ḫıvaḫ şānahallāhu ta'āla 'an āfeti 'l-ḫarḳ ve 'l-ğarḳ dāru 'l-ḫilāfe-
13. -side şevvālu 'l-mükerrem ayı-niḅ yigirme törtlençisi cum'a küni muvāfiḫ ḳoy yılı 1288 yarlığ-ı 'ālī bitildi

HY-T 74. Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1288/1871

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 22, Varak: 13.

Tarih: Muḥarremü 'l-ḥarām ayı-da muvāfiḳ ḳoy yılı 1288/M. Mart-Nisan 1871 (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Abu'l Muḫaffer ve'l-Manşūr Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Çimbay mevziindeki Kikeyli barajı yanındaki hana ait olan yerden dört yüz tanab yeri askerî hizmetleri için 'Abdullāh Mihter'in oğlu Ğāyib Naḫar Bay'a iki bin altın parasına sattığına dair soyurgical yarlığıdır.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında olup, kova şeklindedir. Metin 15 satırdan oluşuyor. Nestalik yazısıyla yazılmıştır.

Yayımlar: -

1. hüve

2. abu'l muḫaffer ve'l-manşūr abu'l-feth sey yid muḥammed raḥīm bahadur ḫan sözü miz

3. merāḫim-i şāhāne ve 'āḫifet-i ḫusrevanemizdin ser-bülend

4. ve ercümend ḳılıp çimbay tevābi' idin

5. kikeyli arnası boyıdağı memleke-i pādşāhī-ğa ta' alluḳ tapğan yerdin hemegī ve tamāmi ber-keşide

6. dört yüz tanāb yerni barça hūqūḳ ve murāfıḳı bile nöker-i zafer-fer mevācibi üçün vuzerāt-
7. eşer şadāḳat-ı seyr ‘abdullāh mihter veled-i ağır erşed ğāyib nazar bay merḫūmī-ġa ikki miṅ
8. ıllā-yı rāyicu’l-vaḳtġa sattuḳ me‘a-i ḳabūlahu iyyāh ḫudūdı bu ıarıḳa-dadur kim şarḳen
9. kikeyli arnası ve şimālen ser-tā-ser kıpçaḳ ḫalḳı-nıṅ yerige muttaşıl tommuḳ ve ġarben ḳaraçuḳı
10. ve cenūben ḫıṭay ḫalḳı-nıṅ yeri imdi bu yarlıġ-ı ‘ālī maẓmūnıġa āġāh bolġaç şol
11. ma‘lūmu’l-ḫudūd yerni muşārun ileyh vezīr-niṅ ḫāliş mülki i‘tikād itip aḫadī ve āferīde-i dāḫil
12. ve muzāḫim bolmasun ve özidin sonġra vārişleri-niṅ yeri bolsun baṭnen ba‘de baṭn ḳarnen
13. ba‘de ḳarın ilâ en yaraşallāhu’l-arz ve mā ‘aleyhā ve hüve ḫayru’l-vārişin ve ba‘de’l-yevm her kimse nefsāniyet yüzidin
14. alur bolsa ve yā alurġa sa‘y ḳılsa la‘net-i ebedī ve ‘uḳūbet-i sermedī-ġa sezāvār bolsun-dip tāriḫ-i hicrī
15. miṅ ikki yüz seksen sekkizde ḫıvaḳ dāru’l-ḫilāfesinde muḫarremü’l-ḫarām ayı-da muvāfiḳ ḳoy yılı 1288 yarlıġ bitildi

HY-T 75. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1288/1871

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 22, Varak: 10.

Tarih: cumādiye'l-evvel ayı on üçlençi-si dūşenbe küni muvāfiḳ ḳoy yılı 1288/M. 31 Temmuz 1871 Pazartesi (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Abu'l Muḳaffer ve'l-Manşūr Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Çın-bay mevziindeki beş yüz tanab yeri askerî hizmetleri için 'Abdullāh Mihter'e iki bin altın parasına sattığına dair soyurgical yarlığıdır.

Belgenin özellikleri: Belgedeki mühür kova şeklinde, Seyyid Muhammed Rahim Bahadur Han yazısı vardır. Metin 15 satırdan oluşuyor. Metnin sol alt köşesinde Rusça 1871 god (yıl) yazısı vardır.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu'l muḳaffer ve'l-manşūr abu'l-feth sey-yid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözü-miz
3. merāḥim-i şāhāne ve 'āṭıfet-i ḥusrevānemiz-dın
4. ser-bülend ve ercümend kı-lıp Çın-bay
5. mevzi' i-dağı memleke-i pādşāhīga ta'alluḳ tapğan yerdin hemegī ve tamāmī ber-keşide biş yüz ṭanāb
6. yerni barça ḥuḳūḳ ve murāfıḳı bile mevācib-i nökeriyye üçün vezāret-eşer 'abdullāh mihter-ğa

7. ikki miñg biş yüz tıllā-yı rāyicu 'l-vaqtğa sattuq me' a-i qabūlahu iyyāh hudūdı bu tariqa-da
8. -dur kim şarķen Qotur özek arķası Aqçuķat ve kün batarı Kōk özek
9. qıble-si kerim-niñg qumı imdi bu yarlıg-ı 'ālī maẓmūnıgā āgāh bolgaç şol-ma' lūmu 'l-hudūd
10. yerni muşārun ileyh-niñg yeri bilip aħadī ve āferīde-i dāhil ve muzāhim bolmasun özi
11. -din <songra> vārişleri-niñg yeri bolsun baṭnen ba' de baṭn qarnen ba' de qarn ilā inne yaraşa
12. allāhu 'l-arz ve mā 'āleyhā ve hüve ḥayru 'l-vārişin ve ba' de 'l-yevm her kimse nefsanıyet yüzidin
13. alur bolsa ve yā alurğa sā' ī bolsa la' net-i ebediğa sezāvār ve giriftār bolsun-dip
14. tārih-i hicrī miñg ikki yüz seksen sekkiz ve ḥıvaq şānahallāhu te'ālā 'ani 'l-ḥarq ve 'l-ğarq dāru 'l-ḥilāfe
15. -side cumādiye 'l-evvel ayı on üçlençi-si dūşenbe küni muvāfiķ qoy yılı 1288 yarlıg bitildi

HY-T 76. Abu 'l-Feth Seyyid Muhammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1288/1871

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 22, Varak: 11.

Tarih: cumādiye 's-şānī ayı-nıñg tört-lençi-si dūşenbe küni muvāfiķ qoy yılı 1288 /M. 21 Ağustos 1871 Pazartesi (TTK TÇK 'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Abu'l-Muẓaffer ve'l-Manşūr Abu'l-Feṭḥ Seyyid Muhammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Tav Ƙara mevziindeki hana ait olan yerden yüz tanab yeri askerî hizmetleri için ' Abdullāh mihter'in oğlu Naẓar Aḳa'ya iki bin beş yüz altın parasına sattığına dair soyurgical yarlığıdır.

Belgenin özellikleri: Belgedeki ilk mühür kova şeklinde, Seyyid Muhammed Rahim Bahadur Han yazısı vardır. İkinci mühür ise metnin altında yuvarlak şeklindedir. Metin 13 satırdan oluşuyor. Metnin sol alt köşesinde Rusça 1871 god (yıl) yazısı vardır.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-feṭḥ seyyid muhammed raḥīm bahadur ḥan sözimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend Ƙılıp tav Ƙara
4. mevzi' idağı memleke-i pādşāhiğa ta'alluḳ tapġan yerdin hemegī ve tamāmī
5. ber-keşide bir yüz tanāb bölek yerni ' askeriyye üçün tamāmı ḥuḳḳ murāfıķı bile vezāret-eşer ' abdullāh mihter veled-i aġar-ı erşad maġfired-
6. -nişān ġāyib naẓar aḳa-ġa ik(k)i miñġ dağı biş-yüz ıllā-yı rāyicu'l-vaḳtġa sattuḳ me'a-i Ƙabūlahu iyyāhu ḥudūdı bu ıarīķa-da-
7. -dur kim şarġen ser-tā-ser Ƙuruġ özek ve şimālen Ƙul seyyid birle kök özek-niñġ Ƙoşulġan yeri ve ġarben dağı ser-tā-ser kök özek

8. ve cenūben ‘abdullāh şeyh birle çik aradağı kum imdi bu yarlıg-ı ‘ālī mazmūnıga āgāh bolgaç sol-ma‘ lūmu’l-ḥudūd yerni muşārun ileyh-niṅ
9. mülk-i ḥālīşi bilip aḥadī ve āferīde-i dāḥil ve muzāḥim bolmasun ve özidin soṅgra ferzend ve vāriş-leri-niṅ yeri bolsun baṭnen ba‘ de
10. baṭn ḳarnen ba‘ de ḳarn ilā en yāraşallāhu’l-arz ve mā ‘aleyhumā ve hüve ḥayru’l-vārişīn ve ba‘ de’l-yevm her kimse nefsāniyet yüzidin bu ḥükm-i eşref-ğa
11. tağayyur ve tebdīl yitkürüp ol yerni alur bolsa ve yā alurğa sa‘y ḳılsa la‘net-i ebedī ve ‘uḳūbet-i sermedi-ğa sezāvār bolsun-dip tāriḥ-i hicrī miṅ ik(k)i yüz dağı
12. seksen sek(k)izde irdi-kim ḥvārezm-i irem-bezm dāru’s-salṭana-i seyyiden cumādiye’s-şānī ayı-niṅ tört-
13. -lençi-si düşenbe küni muvāfiḳ ḳoy yılı 1288 yarlıg-ı hümāyūn-ı ‘ālī marḳūm ve mektūb boldı

HY-T 77. Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlıgı 1289/1872

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 22, Varak: 14.

Tarih: Cumādiye’l-evvel ayı-niṅ yigirme yetti-lençisi penç-şenbe küni muvāfiḳ bijen yılı 1289/M. 2 Ağustos 1872 (TTK TÇK’na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgal yarlık

Hakkında: Abu’l-Muzaffer ve’l-Manşūr Abu’l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan’ın Munax mevziindeki hana ait olan yerden beş parça yeri askerî

hizmetleri için ‘Abdullāh Qahhar’ın oğlu Gāyib Nazar Bay’a yüz altın parasına sattığına dair soyurgal yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Belgedeki mühür kova şeklinde, Seyyid Muhammed Rahim Bahadur Han yazısı vardır. Metin 18 satırdan oluşuyor. Metnin sol alt köşesinde Rusça *1872 god* (yıl) yazısı vardır.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu’l-muzaffer ve’l-manşūr abu’l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i šāhāne ve iltifāt-ı ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend
4. kılp munaḵ mevzi’i-dağı memleke-i pādšāhīga
5. ta’alluḵ tapḡan yerler cümle-sidin hemegī ve tamāmī biş kıt’a yerni kim evvelḡıḡıt’ası ber-keşide biş ṭanāb ve ikki-lençi kıt’ası
6. ber-keşide ikki ṭanāb ve üç-lençi kıt’ası ber-keşide dört ṭanāb ve dört-lençi kıt’ası ber-keşide üç ṭanāb ve biş-lençi
7. kıt’ası ber-keşide altı ṭanābdur barça ḥuḡūḡ ve murāfıḡı bile mevācib-i nökeriyye üçün vezāret-eşer ‘abdullāh qahhar veled-i ḡāyib nazar
8. bay-ḡa yüz tıllā-yı rāyicu’l-vaḡtḡa sattuḡ me’a-i ḡabūlahu iyyāḡ kıt’a-i evvelī-niḡ ḡudūdı bu ṭarīḡa-dadur kim şarḡen muḡammed yūsuf ve şimālen
9. memleke-i pādšāhī ve ḡarben salma ba’zı ḡarım ve cenūben baba-cān ba’zı ḡarım ve kıt’a-i şāniye-niḡ ḡudūdı bu ṭarīḡa-dadur kim şarḡen müşterike-i

10. salma ve şimâlen ‘âmme yolu ve ğarben ve cenūben ke-şarķihi ve kıt‘a-i sâlişiyye-niň ħudūdı bu ıarıķa-dadur kim şarķen ba‘zı vaķf ve ba‘zı ķurbān-(n)iyāz ve şimālen
11. ba‘zı salma ve ba‘zı vaķf ve ba‘zı baltaş ve ğarben ba‘zı baltaş ve ba‘zı memleke-i pādşāhī ve cenūben kışlak yafı ve kıt‘a-i rābi‘a-niň ħudūdı
12. bu ıarıķa-dadur kim şarķen iz bastı ve şimālen memleke-i pādşāhī ve ğarben vaķf ve cenūben salma ve kıt‘a-i ħāmise-niň ħudūdı bu ıarıķa-dadur
13. kim şarķen velī-niyāz ba‘zı iş-muĥammed ve şimālen memleke-i pādşāhī ve ğarben ve cenūben iş-keşmāle imdi bu yarlıĝ-ı ‘ālī mazmūnıĝa āĝāĥ bolĝaç şol-ma‘lūmu’l-ħudūd
14. biş kıt‘a yerni muşārun ileyh vezīr-niň mülk-i ħāliş-i bilip aĥadī ve āferīde-i dāĥil ve muzāĥim bolmasun ve özidin soňĝra ferzend ve vāriş-
15. -leri-niň yeri bolsun baĥnen ba‘de baĥn ķarnen ba‘de ķarn ilā en yaraşallāhu’l-arz ve mā‘aleyhā ve ĥüve ĥayru’l-vārişin ve ba‘de’l-yevm her kimse kim
16. hevā-yı ĥiss-i nefsanī ve vesāvis-i şeytānī iķtizāsınça bu ĥükm-i eşref-ĝa taĝayyur ve tebdil birip şol yerni alur bolsa ve yā alurĝa sa‘y kılsa la‘net-i ebedī
17. ve ‘uķūbet sermedi-ĝa sezāvār bolsun-dip tāriĥ-i hicrī miňg ikki yüz seksen tokķuz ve ĥivāķ şānahallāhu ‘an āfeti’l-ĥarķ ve’l-ĝarķ
18. dāru’s-salţanasıda cumādiye’l-evvel ayı-niň yigirme yetti-lençisi penç-şenbe küni muvāfiķ bijen yılı 1289 bu yarlıĝ-ı ‘ālī marķūm boldı

HY-T 78. Abu'l-Feṭḥ Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı
1291/1874/1875

Bulunduğu Yer: Şahruz Akatabay'ın Şahsî Arşivi.

Tarih: tāriḥ-i hicrî miñg ikki yüz toḫsan bir ... muvāfiḳ it yılı 1291 / 1874/1875 (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Abu'l Muḫaffer Ve'l-Manşūr Abu'l-Feṭḥ Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Ḳandım Ḳal'a mevziindeki hana ait olan yerden yüz tanab yeri askerî hizmetleri için Muḥammed Nefes Bay oğlu Mîr İşbay'a iki yüz altın parasına sattığına soyurgical yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Belgede üç mühür vardır. İlki kova şeklinde, okunmuyor. Diğer iki mühür yuvarlak şeklinde olup metnin alt kısmındadır. Metin 11 satırdan oluşuyor, Nestalik yazısıyla yazılmıştır.

Yayımlar: -

1. hüve

2. abu'l muḫaffer ve'l-manşūr abu'l-feṭḥ seyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz

3. merāḥim-i şāhāne 'ināyet-i ḥusrevānemiz-dın ser-bülend

4. ve ercümend kılip Ḳandım Ḳal'a mevzi' i-dağı

5. memleke-i pādşāhiğa ta'alluḳ tapğan yerlerdin hemegī ve tamāmi ber-keşide yüz ṭanāb-nı barça ḥuḳuḳ murāfiḳı bile

6. mevâcib-i nökeriyye üçün muḥammed nefes bay veled-i mîr işbay-ğa ikki yüz tıllâ-yı râyicu 'l-vaqtğa sattuḡ me' a-i ḡabūlihı iyyāh
7. ḡudūdı bu ṡarīḡadadur kim şarḡen muḥammed serdār şimālen ḡazan yaf ḡarben ḡara erbāb-niḡ cāyı cenūben
8. kise yol imdi bu yarlıḡ-ı 'ālī maẓmūniḡa āḡāh bolḡaç şol-ma' lūmu 'l-ḡudūd yerni muşārun ileyh-niḡ mülk-i ḡālīşi
9. bilip aḡadī ve āferīde-i dāḡil ve muzāḡim bolmasun özidin soḡra vārişleri-niḡ yeri bolsun
9. baṡnen ba' de baṡn ḡarnen <ba' de> ḡarn ilâ en yaraşa 'l-arz ve mā 'aleyhā ve hüve ḡayru 'l-vārişin ba' de 'l-yevm her kimse nefşāniyet
10. yüzidin alur bolsa ve yā alurḡa sâ' i bolsa la' net-i ebedī-ḡa giriftār bolsun-dip tāriḡ-i hicrī miḡ
11. ikki yüz toḡsan birde ḡivaḡ dāru 'l-ḡilāfeside muvāfiḡ it yılı 1291 bu yarlıḡ-ı 'ālī bitildi

HY-T 79. Abu 'l-ḡāzī Seyyid Muḥammed Raḡīm Bahadır ḡan Yarlıḡı 1292/1875

Bulunduḡu Yer: İçen Kale Arşivi KP 1367.

Tarih: tāriḡ-i hicrī miḡ ikki yüz toḡsan ikki-de ... māh-ı receb-ni ikkisinde muvāfiḡ 1292 yılı / M. Aḡustos/Eylül 1875 (TTK TÇK 'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Hive Han'ı Abu'l-Muzaffer Ve'l-Manşūr Abu'l-Ġġzī Seyyid Raḥīm Bahadır Ḥan'ın 'abdu'r-raḥmân muḥarrem'in oğlu rûz muḥammed ḥalîfe'ye askeri hizmetleri için elli altın parasına sattığına dair soyurgal yarlığıdır.

Kimsenin bu yerlere itiraz etmesini yasaklıyor, bu yerin onların özel mülkü olarak evlatlarına miras olarak kalmasını sağlıyor.

Belgenin özellikleri: Belgenin üst kısmındaki 1. mühür şekillidir. Alt kısmındaki mühür ise yuvarlak şekindedir, okunamaz durumda ve silinmiştir. Belge başka kağıda yapıştırılmıştır. Mürekkeple Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 35x21 sm.

Yayımlar: Kerimov (2007:108-19 tanım, tb.: 218 **NY-i 11**)

1. hüve
2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-ġāzī seyyid raḥīm bahadır ḥan sözüimiz *mühür*
3. merāḥim-i şāhāne ve 'ināyet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve
4. ercümend kılip hezār-esb tevabi' i ḳadır-bora mevzi' i-dağı
5. ḥāşşa-i şerīfe-ġa ta'alluḳ tapġan yeridin hemegī ve tamāmī üç bölek yerni kim berkeşide on ṭanāb-dur ve barça ḥuḳūḳ
6. ve murāfıķı bile mevācib-i nökeriyye üçün 'abdu'r-raḥmân muḥarrem veled-i rûz muḥammed ḥalîfe-ġa ellik ṭillā-yı rayicu'l-vaḳtġa sattuḳ me'a-i ḳabulihu iyyāh
7. evvel-ġı bölegi yetti ṭanāb-dur ḥudūdı şarķen köl şimālen müştereken ve ba'zı ābil ġarben ġarben yaf cenūben <bā>rānkeş ikinci bölegi
8. bir ṭanāb ḳahār-yek-dur ḥudūdı şarķen yaf şimālen müşterek salma-ġa yā allāh birgen ba'zı ābil cenūben rāh-ı müşterek üçünçi
9. bölegi ḳahār-yek kim ikki ṭanābdur ḥudūdı şarķen raḥmatullāh ba'zı allāh birgen şimālen şarķ-ġa bārānkeş cenūben

10. bik-niyāz imdi bu yarlıg-ı ‘ālī mazmūnıgā āgāh bolgāç şol-ma‘lūmu’l-ḥudūd yerler-ni muşārun ileyh-niḡ mülk-i

11. ḥālişi bilip aḥedi ve aferide-i dāḥil ve muzāḥim bolmasun özidin soḡra vāriş-leri-niḡ yeri

12. bolsun baṭnen ba‘de baṭn ḳarnen ba‘de ḳarn ilâ en yāraşallāhu’l-arz ve mā ‘aleyhā ve hüve ḥayru’l-vārişin ve ba‘de’l-yevm her

14. kimse nefsanīyyet yüzidin alur bolsa ve yā alurğa sa‘y bolsa la‘net-i ebedī-ğa giriftār bolsun dip tāriḥ-i hicrī

15. miḡ ikki yüz toḳsan ikki-de ḥīvaḳ-da māh-ı receb-ni ikkaside muvāfiḳ toḡuz 1292 yılı bu yarlıg-ı ‘ālī marḳūm boldı

mühür

HY-T 80. Abu’l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadır Ḥan Yarlıgı 1292/ 1875

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 22, Varak: 15.

Tarih: tāriḥ-i hicrī miḡ taḳı ikki yüz toḳsan ikkide ... receb ayı-nıḡ on yetti-si muvāfiḳ toḡuz yılı 1292/ M. 19 Ağustos 1875 Perşembe. (TTK TÇK’na göre).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical

Hakkında: Abu’l-Muzaffer ve’l-Manşūr Abu’l-Ġzī Seyyid Raḥīm Bahadır Ḥan’ın Ḳadır-bora mevziindeki hana ait olan yerden on tanab yeri askeri hizmetleri için

‘Abdu’r-raḥmân Muḥarrem oğlu Rûz Muḥammed Ḥalîfe’ye elli altın parasına sattığına dair soyurgal yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Belge kötü korunmuştur, lekeli. Üç mühür vardır, kova şeklinde ve diğerleri metnin alt kısmında yuvarlak şeklinde. Metin 14 satırdan oluşuyor. Metnin sağ alt köşesinde Rusça *1875 god* (yıl) yazısı vardır.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu’l muzaffer ve ’l-manşūr abu’l-feth seyyid muḥammed raḥîm bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve ‘ināyet-i ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercümend
4. kılip hezār-esb mevzi’i-dağı memleke-i
5. pādşāhî-ğa ta‘alluḫ tapğan yerdin hemegî ve tamāmî ber-keşide üç tanāb yerni mevācib-i nökeriyye ve ve vezāyif-i
6. ‘askeriyye üçün barça ḥuḫûḫ ve murāfıḫı bile şîr muḥammed veled-i ‘aşūr-kārvān başı-ğa
7. on biş tıllā-yı rāyicu’l-vaḫt-ğa sattuḫ me‘a-i ḫabūlahu iyyāh ḫudūdı bu tārıḫa-dadur kim
8. kün çıkarı ve arḫası köl ve kün batarı yol kıblesi memleke-i pādşāhî imdi bu yarlıg-ı
9. ‘ālî mazmūnıḡa āgāh bolḡaç şol-ma‘lūmu’l-ḫudūd yerni muşārun ileyh-niḡ mülk-i ḫālîşi bilip
10. aḫadî ve āferide-i dāḫil ve muzāḫim bolmasun ve özidin soḡra ferzend ve vārişleri-niḡ

11. yeri bolsun baṭnen ba' de baṭn ḳarnen ba' de ḳarn ilâ en yaraṣallâhu 'l-arz ve mâ
 'aleyhâ ve hüve hayru 'l-vâriṣin

12. ve ba' de 'l-yevm her kimse nefṣâniyet yüzidin bu ḥükm-i eṣref-ğa tağayyur ve
 tebdil yitkürüp ol yerni alur

13. bolsa ve yâ alurğa sa'y ḳılsa la'net-i ebedî ve 'uḳûbet-i sermedi-ğa sezâvâr
 bolsun dip târiḥ-i

14. hicrî miñg taḳı ikki yüz toḳsan ikkide irdi-kim ḥıvaḳ ṣānahallâhu ta'alâ ani 'l-ḥarḳ
 ve 'l-ḡarḳ dâru's-salṭana-sıda receb ayı-nıñg on yetti-si muvâfiḳ tonḡuz yılı 1292
 yarlıg-ı 'âlî bitildi

HY-T 81. Abu'l-ḡazî Seyyid Muḥammed Raḥîm Bahadur Ḥan Yarlıgı 1294/1877

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doḡu
 Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 46, Envanter No: 13.

Tarih: (35) mezkûr senede; (16) sene-i hicrî miñg ik(k)i yüz toḳsan dört-de mâh-ı
 ṣevvâl-nıñg yet(t)i-lençi-side muvâfiḳ sığır yılı 1294 /M. 15 Ekim 1877 Pazartesi.
 (TTK TÇK'na göre).

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yenileme

Hakkında: Abu'l-Muzaffer Ve'l-Manşür Abu'l-âḡzî Seyyid Muḥammed Raḥîm
 Bahadur Ḥan'ın Şâh Ḳāsım Ata'nın aṣaḡıda adları geḳen yaklaṣık kiṣi olan
 akrabalarına hanlıḡın tüm vergi ve ödemelerdinden muaf ettiḡine dair tarhanlık
 yarlıgıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında, 3,7x2 büyüklüğündedir. Seyyid Muḥammed Bahadur Ḥan yazısını okutuyor. Mürekkeple Nestalik yazısıyla Rus kağıdına yazılmıştır. Belge kötü korunmuş, başka bir kağıda yapıştırılmıştır, yırtık, lekeli.

Yayınlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:20-21 14. Nolu belge tanımı; tb.: 14a,b,v,g,d).

1. abu'l-muḥaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözü
2. el-ḥamdulillāhi 'l-lezī aḥtaş benīyyehu muḥammedu 'l-aşḥāb ve'l-evlād ve evcebe 'ala 'l-küllehu ta' zīmihum bi 'l-inḳıyād ve 'ş-şalāt
3. 'alā resūlihu muḥammed irselihu bi 'l-hudā ve dīni 'l-ḥaḳ ve 'l-i' tiḳād 'alā ālihi ve aşḥābihi ellezīnehumu 'l-kāmilūn fī ādābi
4. ve 'l-vedād şenā ve şalāt edā-sıdın soṅgra saltanat ve kāmrānlıḳ mühri-niṅ sipehri
5. nāmdār qarındaş-lar bile ḥilāfet ve ḥükümrānlıḳ sipehri-niṅ mühri ferzendlerge kim devlet ḳaşrı erkānı ve 'aḳamet erkānı-niṅ nigeḥbānı-durlar ve refi' -menzilet-lik
6. bikler bile şāyib-tedbir vezirler-ğa kim 'adālet memāliki-niṅ eyālet-pişe-si ve diyānet kişveri-niṅ ḥayr-endişesi-dürler dirāyet-atvār şadrlar
7. bile belāgat-şi'ār münşī-ler-ğa kim imāret meknūnātı-niṅ kāşifi ve ḥükümet muḥaviyyātı-niṅ vāḳıfı-durlar ve bāḳī nevāb ve ḥicāb vesāyir muteşaddiyān
8. işğāl ve 'amāl ḳubbetu 'l-islām ḥ'ārezm ḥuşūşan dāru 's-saltāna-i ḥıvāḳ bile hezār-esb beldesi-niṅ sādāt u 'ulemā ḳuzāt u fuḳalā aḥālī ve mevālī-i vażī' ve şerīf ḳavī
9. ve za'īf ve her bābdın vuḳūflıḳ aḳa ve erbāb ve daruḡa ve kelāntār.ı aḥsenallāhu aḥvālihum-ğa ol-kim çün vehḥāb 'ale 'l-iḥlāḳ mālīki 'l-mülk bi 'l-istiḥḳāḳ celle

10.celāluhu ve rafe‘nāhu mekānen ‘aleyyen tekrīmi-niᅇg teᅇrifi bile ᅇāmet-i bā-
istikāmetimizᅇa ārāsta-lıᅇ ve inne ce‘ālnāke li’-n-nās imāmen tācı-niᅇg ziveri bile
fark-ı ferᅇad-

11. -sāyemiz-ᅇa pīrāste-lıᅇ yitkürdi irse biz daᅇı bu mevhibe-i kübrā ve ‘aᅇıyye-i
uzmā ᅇarᅇusıda aᅇsen kemā aᅇsenallāhu ileyk maẓmūnı-niᅇg iᅇtizāsınᅇa fuᅇara-yı
devlet ve ferāᅇatları

12. ve ri‘āyā-yı memleket-i refāᅇıyyet-leri-ᅇa kim ol-ᅇāyife-ler vedāyi‘-i bedāyi‘-i
ilāhī-dür-ler kemāhiye küᅇiᅇ ve merᅇametimiz ᅇetri-niᅇg sāye-i serāfet pāye-side
ta‘addī

13. ve sitem āftābı ᅇarāretidin ᅇimāyet türlük ‘ināyet-ler ni‘ metidin baᅇᅇiᅇ ᅇılurmız
ᅇü ᅇaᅇ birdi bizge zimām-ı murād

könᅇül tap-tı iᅇbāl iᅇ.idin küᅇād

14. re‘āyā.ᅇa eyle-p ri‘āyet besī
ulus._nı ᅇıl-urmız bu iᅇ birle ᅇād
irür-miz ᅇükümet.ᅇa ᅇākir besī
tile-p tiᅇri.din devlet_i izdiyād

ᅇuᅇᅇān evlād u emcād ve sādāt-ı ‘ālī-nihād kim kim ᅇul lā es’eliküm ‘aleyhi
aᅇrāren ille’l-mu’addete fi’l-ᅇurbī

15. kerīme-si-niᅇg maẓmūnıᅇa ol-cemā‘a-niᅇg muᅇiti dīn-niᅇg rükn-i a‘zāmı-dur
men ekreme evlādī faᅇad ekremenī ᅇadıᅇi-niᅇg maẓmūnıᅇa lāyık ol zümre-i
mu‘azzem-niᅇg

16. ikrām u ihtirām-ların özümüz-ğa lâzım ve vâcib bilürmiz lî hâzâ bu eyyâm-ı
 ‘sa‘ âdet-fercâm-da kim sene-i hicrî minġ ik(k)i yüz toķsan tört-de mäh-ı Şevvâl-
17. -niġ yet(t)i-lençi-side muvâfık sıġır yılı 1294 irdi-kim ‘umdetü’l-vâşılîn
 usvetü’l-sâlikîn kũtbu’l-ħaķ ve ‘d-dünyâ ve ‘d-dîn-i siyâdet-penâh ħazret-i Şâh ķâsım
 ata ‘aleyhu ‘r-rahmehü³⁹ rũġullâh
18. rũġa-niġ evlâd-ı ‘âlî nihâdları cümle-sidin işân ķâzî ‘abdullâh ħvâce merġümî
 oġlanları baba ħvâce işân ve ‘abdu’r-rahîm ħvâce işân ve ķazîyyu’l-ķuzẓât
19. ķâzî müsâ ħvâce işân ve baba ħvâce işân merġümî-niġ oġlan-ları aġmed ħvâce ve
 tâhir ħvâce ve ‘abdu’l-ġafûr ħvâce ve ‘abdu’l-kerîm ħvâce ve niyâz ħvâce-
20. -niġ oġlı baba ħvâce ve nebîre Őeyġu’l-islâm-niġ oġlı işân-ħvâce ve maġmûd
 ħvâce oġlı maķŐûd ħvâce ve ‘avaż ħvâce oġlı rahmatullâh ħvâce
21. ve ‘abdu’l-kerîm ħvâce oġlı ħâcî ħvâce ve zeynu’l-‘âlî ħvâce-niġ oġlı baķa ħvâce
 ve muġammed rahîm ħvâce-niġ oġlı ‘abdu’r-rasûl ħvâce ve balta ħvâce oġlı
22. muzaffer ħvâce ve penâh ħvâce oġlı ‘avaż ħvâce ve ata cân ħvâce oġlı yûsuf ħvâce
 ve ħvâce-cân ħvâce oġlı ata cân ħvâce ve pâdşâh ħvâce-
23. -niġ oġlı ‘isâ ħvâce ve ‘azîz ħvâce-niġ oġlı ya‘ķûb ħvâce ve ħakîm ħvâce oġlı
 baķa ħvâce ve maġmûd ħvâce ve ‘âbid ħvâce ve ‘abdu’s-sattâr ħvâce
24. ve fâzıl ħvâce ve yûsuf ħvâce-niġ oġlı ‘abdu’l-ġaffâr ħvâceler dergâh-ı ħalâyık
 penâh-ġa kilip du‘â-yı devletdin soġgra tarġanlık-ları
25. bâbıda raķam ķılılġan salâtin-i ‘izâm nişân-ların ħuŐuşan ħâķân-ı ‘aliyyen
 meķân-ı ħazret-i seyyid muġammed-emîn ħan merġümî nûrullâh merķaduhu⁴⁰ ve
 ġufrân-penâh ķibleġâhımız ruġullâh rũġa ve

³⁹ ħazret-i Şâh ķâsım ata ‘aleyhu ‘r-rahmehü. gönderme işaretiyle sayfa kenarında yazılmıştır.

⁴⁰ ħazret-i seyyid muġammed-emîn ħan merġümî nûrullâh merķaduhu. gönderme işaretiyle sayfa kenarında yazılmıştır.

26. zād-ı fî ‘arafi’l-cinān fütūhahi-niṅ ol bābda mihrībānlık kılğan ‘ināyet-nāmelerin nażar-ı enver-ğa yitkürüp nişān-ı cedīd iltimās kıldılar irse
27. biz dağı ve emmā esā’il felātinhum mażmūniça ‘ināyet ve mekremet-i şāhānemizdin ve mütebehhic ve mesrūr kılıp sābıķu’l-zıkr ḥvāce-larnı ini ve oğlanları bile
28. tarḥan ve merfū’u’l-ķalem kılıp bu ma’ nā te’kidi üçün mişāl-ı vācibu’l-ımtişāl soyurğal kılduķ imdi bu yarlıg-ı ‘ālī mażmūniğa
29. āgāh bolğaç mezkūr bolğan ḥvāce-larnı ini ve oğlanları bile tamāmı ma’unnāt-ı sulṭānī ve tekliḫāt-ı divānīdin soy ve müsteşnā bilip
30. ehl-i ķalem ķalemlerin ve barça ‘ameldārlar ķadem-lerin tarta tutsunlar biğār ve ḥaşar atlanu ve tüşü birü ve alu buyurmasunlar ilçi ve yolçı barguçı ve kilgüçi
31. üylerige tüşüp ķonalğa ve süysün gele ve ķaralarıdın ulağ tilemesünler ve baş fulı ve ķazan ḥarcı ve tamğa ecre-si ve mīrāb alımı ve kütvel alımı
32. ve ķaravul ve taşķavul ve bars-bān sıyı dip bir ḥabbe ve dāne ṭama’ kılmasunlar ve iş ve küç üstide yürüyturğan mülāzımlar kömek fulı
33. ve munlarğa oḥşaş belā ve bid‘at-dın tarḥan ve merfū’u’l-ķalem bilip żarar ve zaḥmet yitkürmesünler tā ol cemā’a-ı kirām ve zümretü’l-‘izām baṭnen ba’de baṭn ķarnen
34. ba’de ķarn tarḥanlık penāhıda fāriğ-bāl ve āsūde-aḥvāl olturup tinç-könğül bile du’ā ve alķışımızğa meşğül-lık kıla alğaylar ilā en yaraşallāhu’l-arz
35. ve mā ‘aleyhumā ve hüve ḥayru’l-vārişin **mezkūr senede mührlik nişān-ı ‘ālī-şān** bitildi ve min necāzīrā fī sebilillāh te‘ālā ca‘ale allāhu fī raķbihu maḥfūzen merrehu e’n-nār ve ve aķnu’l-ķabereḥin mişķālehu mine’d-dünyā ve hüve erḥame’r-rāḥimīn

HY-T 82. Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1295/1878**Bulunduğu Yer:** Elyar Kerimov Şahsî Arşivi.**Tarih:** târîḥ-i hicrî miñg taḳı ikki yüz toḳsan bişde ... zi'1-ḥicce ayı-nıñg yigirme üçlençisi çahâr-şenbe küni muvâfıḳ barş yılı 1295/18 Aralık 1878 Çarşamba (TTK TÇK'na göre).**Dili:** Türkçe**Türü:** Soyurgical yarlık**Hakkında:** Abu'1-Muḫaffer Ve'1-Manşūr Abu'1-Feḫ Seyyid Muḫammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Fâzil-Ḥ'ace'yi Hezâr-esb kalesine Damollâ Cebbâr Birdi ve Damollâ Sa' dullâh yerine reislik görevine tayin etmesine dair soyurgical yarlığıdır.**Belgenin Özellikleri:** Mühür belgenin ön kısmında, kova şeklindedir. 4x2 büyüklüğündedir. Nestalik siyah mürekkeple yazılmıştır, 16 satırdan oluşuyor, 27.6x18 sm.**Yayımlar:** Kerimov (2007: 95-96 belge tanımı; tb.: 203 N Y-p 5).

1. hüve

2. abu'1-muḫaffer ve'1-manşūr abu'1-feḫ sey-yid muḫammed raḥīm bahadur ḥan sözü-miz

3. merâḫim-i şâhâne ve 'inâyet-i ḥıdîvânemizdin ser-bülend ve ercümend

4. kı-lıp fazâ'1-me'âb kemâlât-ı iktisâb

tamga/nişan

5. fâzil-ḥ'ace-nıñg dirâyet ve riyâseti vufûrı zamîri mihr-i tenvîrimiz-ğa rüşen ve hüveydâ bolġanı üçün hezâresb ḳal' ası-ğa

6. ma‘a ‘t-tavābi‘ ve ‘l-lavāhı̄k damollā cebbār birdi ve damollā sa‘ dullāh orunları-ğa re‘is-i bi ‘l-istiklāl kılıp
7. nişān-ı ‘ālīşān soyurğal kılduğ ta kim dirāyet ve riyāseti hūsni-ğa lāyık-ı şer‘iyye-i umūrlar ikāmesi-ğa
8. iğdām kiltürüp müsülmānlar-ğa dīn ve āyīnlerin ta‘līm birip mollā imām ve mü‘ezzinleri taḥkīklap
9. oğlan-larını mekteb-ge birdürüp kāhil-i namāzları namāz edāsığa targīb itip ḥilāf-ı şer‘ itkenlerge
10. ta‘zīr urup fehumā-emken ḳollarıdın kilgeniçe şer‘āt-ı gurrā aḥkāmı icrāsığa ihtimām-ı tamām
11. körgüzsün imdi bu yarlığ-ı ‘ālī mazmūnığa āgāh bolğaç mezkūre ḳal‘a ehli muşārun ileyh-niḡ
12. özlerige re‘is-i bi ‘l-istiklāl bilip ni nev nikāḥları bolsa aḡa kıdurup nikāḥānesin tapşursunlar
13. ve şer‘at-ı beyza aḥkāmı izḥārı bābıda emrin emr nehyin nehy i‘tikād kılıp yarlığ-ı ‘ālī mazmūnığa
14. ‘amel kıılmaḡnı özlerige lāzım-ı bi ‘l-vācib bilip ḥilāf itmekni siyāset-i pādşāhi mūcibi aḡglasunlar ve mūmā ileyh
15. re‘is dağı ḥalāyık bile nev‘i ma‘āş kıılsun kim tā taḡla yevm-i yaḳūmu ‘l-ḥisāb cevāb bā-şevāb ‘uhdesidin
16. çıka alğay dip tāriḡ-i hicrī miḡ taḳı ikki yüz toḳsan bişde irdi kim ḥvārezm-i
17. irem-bezm dāru’s-saltānasıda zi ‘l-ḥicce ayı-nıḡ yigirme üçlençisi çahār-şenbe küni muvāfiḳ barş yılı 1295 yarlığ-ı ‘ālī bitildi

HY-T 83. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1297/1880

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 59, Envanter No: 110^a.

Tarih: tāriḥ-i hicrī miṅg ik(k)i yüz toḡsan yet(t)i-de ... māh-ı cumādiye'l-evvel-ni toḡ(ḡ)uzıda muvāfiḡ lu yılı 1297/ 19 Nisan 1880 Çarşamba (TTK TÇK 'na göre).

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Nūr Kömgen ve Bedrket mevziindeki yüz yirmi tanab yeri askerî hizmet için 'Abdu'r-raḥmân İṣān'ın oğlu Seyyid Maḥmūd İṣān'a altı yüz altın parasına sattığına air soyurgical yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Mührün ilki belgenin ön kısmında, 4x2 sm büyüklüğündedir. Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan, ikincisi ise 4x1 sm. Mürekkeple, Nestalik yazısıyla Rus kağıdına yazılmıştır. 34x20.8 sm, 14 satırdan oluşuyor.

Yayımlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:48-49 76. Nolu belge tanımı; tb.: 76).

1. hüve

2. abu'l-muḡaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī seyyid muḥammed raḥīm bahadur Ḥan sözüimiz

3. merāḥim-i şāhāne ve 'ināyet-i ḡusrevānemizdin ser-bülend

4. ve ercümend kılıp nūr kömgen tevābi' i ve bedrket mevzi' i-dağı

5. ḡassa-i şerīfe-ḡa ta'alluḡ tapḡan yerleridin hemegī ve tamāmī ber-keşide yüz dağı yigirme ṡanāb-dur ḡudūdı bu ṡariḡa-da

6. -dur kim şarķen vekīl-niñg köhne yafı ba' zı qarçuķ yafı ve şimālen rāh-ı 'āamme ve ğarben şeytān yafı ba' zı išan yafı
7. ba' zı muħammed rızā ħvāce ve 'avaż ħvāce ve aba ħvāce қоçaķ baba ve şafar kılıç ve cunūben bāzār cāylı (özel ad olabilir) ve köhne
8. alañg barça ħuķūķ ve murāfıķı bile mevācib-i nökeriyye üçün 'abdu'r-raħmān išan veled-i seyyid maħmūd išan-ġa
9. altı yüz tıllā-yı rāyicu'l-vaķt-ġa sattuķ me' a-i қаbūlahu iyyāh imdi bu yarlıġ-ı 'ālī maźmūnıġa āġāh
10. bolġaç maħdūde-i mezkūre-ni muşārun ileyh-niñg mülk-i ħālīşı bilip aħadī ve āferīde-i dāħil
11. ve muzāħim bolmasun özidin soñġra vārişleri-niñg yeri bolsun bañnen ba' de bañn қarnen ba' de қarn
12. ilā en yaraşallāhu'l-arż ve mā 'aleyhumā ve hüve ħayru'l-vārişin ba' de'l-yevm her kimse nefşāniyet yüzidin alur ne bolsa
13. ve yā alurġa sa'y bolsa la'net-i ebedī-ġa giriftār bolsun dip tāriħ-i hicrī miñg ik(k)i yüz
14. toķsan yet(t)i-de ħīvaķ dāru'l-ħilāfeside māh-ı cumādiye'l-evvel-ni toķ(ķ)uzıda muvāfıķ lu yılı 1297 bu yarlıġ-ı 'ālī bitildi

HY-T 84. N 2. Abu 'l-Gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Soyurğal Yarlığı
1298/

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 44, Envanter No: 1.

Tarih: tāriḥ-i hicrī miṅg ik(k)i yüz (20) toḡsan sek(k)iz-de ḥıvaḡ ṣānahallāhu ta' alā 'an āfeti 'l-ḡarḡ ve 'l-ḡarḡ dāru 's-salṭana-sıda (21) māh-ı zi 'l-ḡa' de-niṅg yigirme ik(k)i-lençi-si muvāfiḡ yılan yılı 1298 / M. 16 Ekim 1881 Pazar (TTK TÇK'na göre).

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlığı

Hakkında: Abu 'l-Muḡaffer ve 'l-Mansūr Abu 'l-Gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Ca' fer Ḥvāce, İrsarı Ḥvāce, Baba Niyāz Ḥvāce, Balṭa Niyāz Ḥvāce, Seyyid-Ḥan Ḥvāce, Seyyid Muḥammed Ḥvāce, Muḥammed Emīn Ḥvāce, ṣamet Ḳulı Ḥvāce, Seyyid Muḥammed Ḥvāce, 'isā Ḥvāce, Maḡmūd Ḥvāce, Ḥasan-Murād Ḥvāceleri hanlığın tüm vergi ve ödemelerinden muaf etmek için yazılmıştır.

Belgenin Özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında, 4x2 büyüklüğünde, Seyyid Muhammed Bahadur Han yazısı vardır. Mürekkeple Nestalik yazısıyla Hokand kağıdına yazılmıştır, 23 satırdan oluşuyor, 58x22.5. Metin renkli çizgiyle bitmiştir. Belge başka bir kağıda yapıştırılmıştır.

Yayımlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:11-12 2 Nolu belge tanımı; tb.: 2a,b).

Sağ üst köşede kenarda: ḡazret-i seyyid ḡasan ibn-i seyyid ata 'aleyhu 'r-raḡme

1. hüve 'l-ḡayy

2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. sādāt-ı 'izām ve kızāt-ı islām ve 'ulemā-yı zü'l-ihtirām
4. ve meşāyih-i kirām ve umerā'-i şāhib-ihtişām ve vuzerā'-i kifāyet-fercām ve münşiyān-ı
5. feşāḥat-arḳām başlıg ḥvārezm-i irem-bezm ḥafazullāh ta'alā 'ani'l-muḳātele ve'r-rezm dāru's-salṭana-sı-
6. -nın barça şāhib-daḥl 'āmeldārları-ğa maşūr-ı şudūr şāhifa ol-kim bu eyyām-ı ma' delet-encām-ı
7. ḥayriyyet-intizām-da zübdetü'l-evliyā ve ümdetü'l-itḳiyā-sı-niḡ ber-güzide-i evlādları cümlesidin siyādet-nām
8. ca' fer ḥvāce ve irsarı ḥvāce ve baba niyāz ḥvāce ve balṭa niyāz ḥvāce seyyid-ḥan ḥvāce ve seyyid muḥammed ḥvāce ve muḥammed emīn ḥvāce ve şamet ḳulı ḥvāce
9. ve seyyid muḥammed ḥvāce ve 'isā ḥvāce ve maḥmūd ḥvāce ve ḥasan-murād ḥvāceler dergāh-ı 'ālem-penāhımız-ğa kilip
10. du'ā ve alḳış levāzım-ı edāsıdın soḡra özleri-niḡ tarḥanlıḳları bābıda selāṭin-i selef
11. ve ḥavākīn-i zī-şeref-niḡ merḥamet ḳılğan nişān-ı ḥumāyūnların enver-nazarımız-ğa yitkürüp imzā iltimāsın ayt(t)ılar
12. biz daḡı körüp ve bilip ekremü evlādı şālihūnillāh ve't-ṭālīhūna lī mazmūniça iltimāsların ḳabül derecesiḡa yitkürüp yuḡarıda mezbūr
13. bolğan ve on ik(k)i nefer ḥvācelerni evlād ve aḥfād aḡa ve inileri bile barça ma'unnāt-ı sulṭānīdin tarḥan ḳılıp nişān-ı 'ālīşān

14. soyurğal kılduğ imdi bu yarlıg-ı hümâyün-ı ‘ālī maẓmūnıgā āgāh bolğaç muşārun ileyhumlerni evlād ve aḥfād aqa ve ini-
15. -leri bile ebeden mā tenāsulū ve tevāludū barça ma`unnāt-ı sulṭānī ve külli tekliḫāt-ı dīvānīdin tarḫan ve merfū‘u`l-ḫalem bilip alğut
16. ve salğut ḫazu ve ḫaçu bīgār ve ḫaşar ve çerü ve çemen beled u bid‘at ve munlarğa oḫşaş ma`unnātlardın soy ve müsteşnâ
17. aṅğlap ḫalem ehli ḫalemlerin ve barça ‘ameldārlar ḫademlerin tarta tutsunlar tā kim mūmâ ileyhum-ler sāyir sādātlar-dik
18. ilā inḫırāz-ı ‘ālem ve inḫitā‘ -ı ensāb benī ādem-ğaçā barça teşāviş-i dünyevī-din fāriğ-bāl ve āsūde-aḥvāl bolup şāf-
19. -niyet ve şāfā-yı ṭaviyyet bile devlet-i ebed-müddetimiz izdiyādı ḫükümet ve salṭānatımız
20. imtidādı du‘āsıgā iştiğāl körgüze alğaylar dip tāriḫ-i hicrī miṅg ik(k)i yüz
21. toḫsan sek(k)iz-de ḫıvaḫ şānahallāhu ta‘alā ‘an āfeti`l-ḫarḫ ve`l-ğarḫ dāru`s-salṭāna-sıda
22. māh-ı zi`l-ḫa‘de-niṅg yigirme ik(k)i-lençi-si muvāfiḫ yılan yılı 1298 bu yarlıg-ı hümâyün-ı ‘ālī bitildi

HY-T 85. Abu`l-fetḫ Seyyid Muḫammed Raḫīm Bahadur ḫan Yarlıgı 1299/1881

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 46, Envanter No: 15.

Tarih: tāriḫ-i hicrī miṅg ik(k)i yüz toḫsan toḫ(ḫ)uzda (17) ... māh-ı şafarda muvāfiḫ yılan yılı 1299 / Aralık/Ocak 1881/1882 (TTK TÇK`na göre).

Dili: Türkçe

Türü:

Hakkında: Abu'l-Muẓaffer Ve'l-Manşūr Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Mollā 'Avaz Maḥdūm ve Mollā Muḥammed Kerīm Maḥdūm ve Veledān Damollā Muḥammed şālih şūfi'leri hanlığın tüm vergi ve ödemelerinden muaf ettiğine dair tarhanlık yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında, 3.5x2 büyüklüğünde, Seyyid Muhammed Bahadur Han yazısı vardır. Siyah mürekkeple Nestalik yazısıyla Hokand kağıdına yazılmıştır, 20 satırdan oluşuyor, 44x23.5. Belge kötü korunmuştur, lekeli, yırtık ve başka bir kağıda yapıştırılmıştır.

Yayınlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:21-22 16 Nolu belge tanımı; tb.: 16).

Kenardaki yazı:

1. hüve'l-vahhāb
2. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. sādāt-ı 'izām ve kuzāt-ı islām ve 'ulemā-i zü'l-ihtirām
4. ve meşāyih-i kirām ve umerā-i şāhib-ihtişām ve vuzerā-i kifāyet-fercām
5. ve münşiyān-ı feşāhat-arkām başlıg ḥvārezm dāru's-salṭanası-nıng barça şāhib-dahl
6. 'ameldārlarıga maşūr-ı şudūr şahife ol-kim bu eyyām-ı ma' delet-encām ḥayriyyet-intizām-da du' ā-güy-ı kadimī

7. ve rızâ-cūy-ı şamīmi-ler feḫāhet mollā ‘avaż maḥdūm ve mollā muḥammed kerīm maḥdūm ve veledān damollā muḥammed şālih
8. şūfī dergāh-ı ‘ālem-penāhımız-ğa kilip du‘ā ve alkış levāzımı edāsıdın soḅgra özleri-niḅ tarḫanlıĝ
9. -ları bābıda cennet-mekān ve firdevs āşiyān abu’l-ĝāzī raḫīm-ḫulı ḫan merḫūm nūrullāh ...-niḅ merḫamet ḫılĝan nişān-ı hūmāyūn-
10. -ların enver-i nazarımız-ğa tigürüp imzā-i iltimās ḫıldılar biz daĝı körüp ve bilip mezkūre iltimās-ların
11. ḫabūl derecesi-ğa tigürüp yukarıda mezbūr bolĝan ik(k)i nefer du‘ā-gūy-larını evlād u aḫfādları bile barça
12. ma’unnāt-ı sulṫānī ve külli tekālif-i dīvānī-dın tarḫan ve merfū‘u’l-ḫalem ḫılıp nişān-ı hūmāyūn-ı ‘ālī-şān soyurĝal ḫılduḫ
13. imdi bu yarlıĝ-ı hūmāyūn-ı ‘ālī mazmūnıĝa āĝāh bolĝaç muşārun ileyhā-nı evlādları bile barça ma’unnāt-ı sulṫānī ve tekliḫāt-ı
14. dīvānī-din tarḫan ve merfū‘u’l-ḫalem bilip alĝut ve salĝut ḫazu ve ḫaçı biĝār ve ḫaşar çerü ve çemen belā ve bid‘ at
15. ve munlarĝa oḫşaş ma’unnātıldın soy ve müsteşnā aḅĝlap ḫalem ehli <ḫalem>lerin ve barça ‘ameldārlar
16. ḫademlerin tarta tutsunlar ve mūmā ileyhumā daĝı barça teşāvīş-i dūnyevīdin fāriĝ ve āsūde-aḫvāl bolup devlet-i ebed müddetimiz
16. izdiyādı ve du‘āsıĝa iştiĝāl körgüze alĝaylar dip tārīḫ-i hicrī miḅ ik(k)i yüz toḫsan toḫ(k)uzda
17. ḫivaḫ şānahallāhu te‘ālā ‘ani’l-ḫarḫ ve’l-ĝarḫ dāru’l-ḫilāfe-side māh-ı şafarda muvāfiḫ yılan yılı 1299 yarlıĝ-ı ‘ālī bitildi

HY-T 86. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1316/1898

Bulunduğu Yer: İçen Kale Arşivi KP 1383.

Tarih: tāriḥ-i hicrī miṅg üç-yüz (17) dağı on altı mäh-ı şefer-ning bişlençiside muvāfiḫ it yılı 1316/25 Haziran 1898 Cumartesi

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgical yarlık

Hakkında: Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın Damollā Niḫāmu'd-din Maḥzūm ve Damollā Muḥammed Niyāz'ların yerine Damollā 'Avaz Ḥ'ace'yi reis olarak atadığına dair soyurgical yarlıktır. Görev, soyurgical yarlık yetkisinde olan nişan-ı alişan yazılarak belgelenmiş. Yeni tayin edilen vali, hizmetini düzgün ve adaletli, Müslüman dinine uygun yapması lazım. Onun görevlerine Müslümanları dini ve dünyavi bilimlere eğitilmesi, imam ve müezzinleri okuldaki öğrencilerin derse katılmasını kontrol etmesi, ibadetlerini zamanında yapmasını takip etmek ve insanların şeriata uygun olmayan hareketleri için cezalaması, pazardaki fiyatların uygun olmasını takip etmesi, uzunluk ve ağırlık ölçülerin doğru olması, bozuk köprü ve mescidlerin tamirine yardım etmesi dâhildir.

Bu belge okunduktan sonra şehir ahalisi bu iki kişiyi, reis ve kazı yerinde kabul etmelidir. Nikah ve nikah harçları onlara verilmelidir. Bu belgeye göre kazı ve reisin dediklerine halk itaat etmeli ve uymalıdır. Ve onları yöneticinin siyaseti olarak kabul etmelidir, hiçbir zaman onların kararlarına a uygun olmayan hareket yapmamalıdır. Adı geçen kişiler görevini yaparken halkın görüşlerini uyması, hiçbir zaman Ahiret gününü unutmamalıdır.

Belgenin özellikleri: Mühür belgenin ön tarafında, şekillidir: yâ kıadir Seyyid Muḥammed Bahadır Ḥan 128<1> yazılıdır. Kerimov (2007:tarafından 128. olarak bırakılsa da 10 Eylül 1864'de han olduğu dikkate alındığında 1281 olarak tamamlanabilir.

Mürekkeple Nestalik yazısıyla Hokand İpek kağıdına yazılmıştır. 15 satırdan ibarettir. 30.5x21 sm. Belge daha kalın kağıda yapıştırılmıştır.

Yayınlar: Kerimov (2007: 109-11 belge tanımı, yazıçevrimli metin; tb.: 219 N Y-i 12)

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī seyyid muḥammed raḥīm bahadır ḥan sözüimiz
2. feḳāhet-penāh damollā 'imādu'd-dīn maḥzūm-nıñ inşāf
3. ve diyāneti vufūrı zamīr-i mihr-i tenvīrimizğa rüşen
4. ve hüveydā bolğanı üçün merāḥim-i şāhāne ve 'avāṭıf-ı ḥusrevānemizdin ser-bülend ve ercūmend kılıp ḥānқа beldesiğa
5. ma'a't-tevābi' ve'l-levāḥıḳ damollā nizāmu'd-dīn maḥzūm ve damollā muḥammed niyāzlar orunığa damollā 'avaż ḥ'ace bile bi'l-iştirāk
6. re'īs kılıp nişān-ı 'ālīşān soyurğal kılduḳ tā inşāf ve diyānetleri ḥüsniğa muvāfiḳ-ı umūr-ı şer' iyye aḳkāmi
7. icrāsığa iḳdām kiltürüp müsülmānlarğa dīn ve āyinlerin ta'lim birip mollā imām mü'ezzinlerin taḳḳıḳlap oğlanlarını
8. mekteb-ge birdürüp kāhil namāzlarını namāz edāsığa targīb itip ḥilāf-ı şer' kılganlarğa ta'zir urup

9. bāzār kesebesi taş ve gezlerin tesviye mi' yārığa yitkürüp her yerde bozuq köfrük ve ħarāb mescid bolsa

10. öz bānīlarığa binā itdürüp fehūmā-emken qollarıdın kilgençe şerī'at aḥkāmığa kıyām körgüzünler imdi bu

11. yarlıg-ı 'ālī maẓmūnığa āgāh bolğaç mezkūre belde ḥalāyıkı mūmā ileyhumāni özlerige bi'l-iştirāk re'īs bilip ni nev'

12. nikāḥları bolsa alarğa kıydurup nikāḥānesin tapşursunlar ve şerī'at aḥkāmı bābıda emrlerin emr ve

13. nehylerin nehy i'tikād itip yarlıg-ı 'ālī maẓmūnığa 'amel kıлмақ-nı özlerige lāzım-ı bi'l-vācib bilip ḥilāf

15. itmekni siyāset-i pādşāhī mūcibi aṅglasunlar ve mūmā ileyhumā dağı ḥalāyık bile nev' i ma'āş kılsunlar-kim

16. taṅgla yevm yaqūmu'l-ḥisāb cevāb-ı bā-şevāb 'uhdesidin çıқа alğaylar dip tāriḥ-i hicrī miṅg üç-yüz

17. dağı on altı māh-ı şefar-niṅ bişlençiside muvāfık it yılı 1316 bu yarlıg-ı 'ālī marḫūm boldı

Mühür: yā ḳādir seyyid muḥammed bahadır ḥan 128<1>.

HY-T 87. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadır Ḥan Yarlıgı 1322/1904

Bulunduğu Yer: İçen Kale Arşivi KP 1399.

Tarih: (19) tāriḥ hicrī miṅg üç yüz dağı yigirme ikki māh-ı muḥarrem-niṅ on bişide

... (20) ... muvāfık lu yılı 1322/M. 1 Nisan 1904 Cuma (TTK TÇK'na göre).

Türü: Soyurgal

Dili: Türkçe

Hakkında: Abu'l-muzaffer ve'l-Manşūr Abu'l-gāzi Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahādur Ḥan'ın Damollā Muḥammed Baḳa Ḥ^vace Süygenli'yi Āstāne ilçesine Damollā 'Umār Maḥzūm ile Ḳāzī ve re'is olarak atadığına dair soyurgal yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür kova şeklinde, Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahādur Ḥan sözümüz yazılıdır. Siyah mürekkeple, Hokand sert kağıdına yazılmıştır. 20 satırdan oluşuyor, 32x21.5 büyüklüğündedir. Metnin yukarı, orta ve alt kısmında boşluk vardır.

Yayımlar: Kerimov (2007: 111-113 belge tanımı, yazı çevrimi; tb.: 220 **N Y-i 13**).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzi seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözümüz
2. feḳāhet-penāh damollā muḥammed baḳa Ḥ^vace süygenli
3. -mıḡ inşāf ve diyāneti zamīr-i mihr-i tenvīrimiz-ğa rüşen
4. ve hüveydā bolḡanı üçün merāḥim-i şāhāne ve 'ināyeti ḥusrevanemizdin ser bülend ve ercümend kılıp
5. āstāne beldesiḡā ma'ā't-tevābi' ve'l-levāḥiḳ müceddedin damollā 'umār maḥzūm bile bi'l-iştirāk ḳāzī
6. ve re'is kılıp nişān-ı 'ālīşān soyurḡal kılduḳ tā inşāf ve diyānetleri ḥüsneriḡa lāyık
7. da'āvī ve munāza'āt-i ḳat'ī-şuḳūḳ ve sicillāt kitābeti ve terekāt kısmeti ve eytām emvālī muḥafazātı ve munlarḡa
8. oḡşaş ūmūr-i şer'ī aḳkāmı icrāsıḡa iḳdām kiltürüp ve müsülmanlarḡa dīn ve āyinlerin ta'līm

9. birip imām ve mü'ezzinleri taḥḳīklep oğlanları mektebğa birdürüp kâhilnamâzlarını
10. namâz edâsığa buyurup ḥilâf şer'î kılğanlarğa ta'zir urup bazar kesebesi taş ve gezlerin
11. tavsiye mi'yârığa yitkürüp her yerde bozuk köprük ve ḥarâb mescid bolsa öz bânileriğa binâ itdürüp
12. mühimmen imkân kollarıdın kilgençe şer'î at eḳkâm icrâsığa kıyâm körgüzsünler imdi bu yarlıg-ı
13. 'âlî maẓmûnığa âgâh bolgaç mezkûrı belde-yi ḥalâyıq-ı muşârun ileyhumeni özleriğa bi'l-iştirâk kâzi ve re'is
14. bilip her türlüük da'vâ ve murâfa'aları bolsa alar-nıñ ḥuzûrıda şaflaşıp ve ni nev' nikâḥ
15. -ları bolsa alarğa kıydurup nikâḥânelerin tapşursunlar ve şer'î atı ehkâmı bâbıda emir
16. -lerin emir ve nehilerin neh i'tikâd itip yarlıg-ı 'âlî maẓmûnığa 'amel kılmaḳnı özlerige lâzım-ı
17. bi'l-vâcib bilip ḥilâf itmekni siyâseti pâdşâhi mücibi aṅglasunlar ve mümi ileyhume-dağı ḥalâyıq bile
18. nev' i ma'âş itsünler-kim taṅgla yevm yaḳûmu'l-hisâb cevâb bâsevâb uhdesidin çıka alğaylar dip
19. târiḥ hicrî miñg üç yüz dağı yigirme ikki mâh-ı muḥarrem-niñ on bişide ḥıvaḳ sanaha-
20. -allâhu te'âlâ 'anı'l-ḥarḳ ve'l-garḳ dâru'l-ḥilâfasıda muvâfiḳ lu yılı 1322 bu yarlıg-ı 'âlî marḳûm boldı

mühür: yā kādir seyyid muḥammed raḥīm bahādur ḥan

HY-T 88. Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan 1325/ 1907

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 45, Envanter No: 10.

Tarih: tāriḥ-i hicrī miṅg üç-yüz dağı yigirme biş mäh-ı zi'l-kā' de-niṅ sek(k)izide muvāfiḳ koy yılı (28) 1325/M. 13 Aralık 1907 Cuma (TTK TÇK'na göre).

Dili: Türkçe.

Türü: Tarhanlık yarlığı

Hakkında: Abu'l-Muẓaffer ve'l-Manşūr Abu'l-gāzī Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahādur Ḥan'ın Şeyḥ Qāsım Ata'nın soyundan olan aşağıda adı geçen 77 kişiyi hanlığın tüm vergi e ödemelerinden muaf tutmak için yazdığı tarhanlık yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında 3,7x2,2 sm. Seyyid Muḥammed Bahādur Ḥan yazısı vardır. Siyah mürekkeple Hokand kağıdına Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 123x38 sm ve 29 satırdan oluşuyor. Unvan, metin renkli ve altın süslemeli çerçeveye alınmıştır. Belge başka kağıda yapıştırılmıştır.

Yayınlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:18 11 Nolu belge tanımı; tb.: 11a,b,v,g).

1. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz

2. el-ḥamdulillāhī ellezī iḥtaşsa be-nebiyyu muḥammedu'l-aşḥāb ve'l-evlād ve evcebe 'ale'l-kāffeti ta'zīmihum bi'l-inḳiyād ve's-şalāt ve's-selām 'alâ resūlihu muḥammed erselehu bi'l-hudâ

3. ve dīnu'l-ḥaḡ ve'l-i' tikkād ve 'alā ālihi ve aşḡābihi ellezīne hūmū'l-kāmilūn fi'l-ādābi ve'l- vedād şenā ve şalāt edāsıdın soñgra sādāt-ı ' izām ve kuzāt-ı ehl-i islām ve ' ulemā-i zū'l-iḡtirām
4. ve meşāyiḡ-i kirām ve umerā-i şāhib-iḡtişām ve vuzerā-i kifāyet-encām ve münşiyān-ı feşāḡat-arkām başlıḡ ḡvārezm-i irem-bezm ḡafażallāhu te'ālā 'ani'l- muḡāteleti ve'r-rezm-niñḡ barça
5. şāhib-daḡl ' ameldārları-ḡa maşūr-ı şudūr şāḡife ol-kim bu eyyām-ı sa'ādet-fercām ve ma' delet-encām ve ḡayriyyet intizām-da şeref-ḡāndān nebevī-i eşref dūdmān-murtażavī zūbdeḡü'l-evliyā
6. ve kıdvetu'l-etḡiyā a'nā ḡazret-i şeyḡ ḡāsım 'aleyhi'r-raḡmān revvecallāhu derecehu-niñḡ evlād-ı 'ālī nihādları-niñḡ cümlesidin sālīk-i mesālik şerī'at tābi' hezāresb şeyḡ arıklı mescid-i bir nazār maḡdūm-da ' abdu'l-ḡaffār ḡvāce ibn ḡacī
7. ḡvāce ve muḡammed ya'ḡūb ḡvāce ibn fāzıl ḡvāce ve maḡmūd ḡvāce ibn ma' rūf ḡvāce ve ḡüdāy birgen ḡvāce ibn baba ḡvāce ve muḡammed emīn ḡvāce ibn muḡammed şerīf ḡvāce ve muḡammed murād ḡvāce ibn aḡmed ḡvāce ve muḡammed murād ḡvāce
8. ibn muḡammed nazār ḡvāce ve muḡammed şerīf ḡvāce ibn ata cān ḡvāce ve ata cānī ḡvāce ibn şiddīḡ ḡvāce ve 'atā'ullāḡ ḡvāce ibn 'ināyetullāḡ ḡvāce ve 'isā ḡvāce ibn 'ibādullāḡ ḡvāce ve şādīḡ ḡvāce ibn muḡammed şerīf ḡvāce
9. ve muḡammed emīn ḡvāce ibn ḡādī ḡvāce ve sa'īd ḡvāce ibn muḡammed kerīm ḡvāce ve muḡammed raḡīm ḡvāce ibn ' abdu'r-raḡmān ḡvāce ve 'abdullāḡ ḡvāce ibn şafā ḡvāce ve 'ādil ḡvāce ibn baba cānī ḡvāce ve ibrāḡīm ḡvāce ibn 'abdullāḡ

10. h̡vāce ve baba cānī h̡vāce ibn sulṭān-murād h̡vāce ve ṣaʿdullāh h̡vāce ibn mīrzā h̡vāce ve muḥammed ṣerīf h̡vāce ibn ʿabduʾs-sattār h̡vāce ve aḥmed h̡vāce ibn baba cānī h̡vāce ve ʿāṣim h̡vāce ibn ata cān h̡vāce ve muḥammed laṭīf h̡vāce
11. ibn mehdī h̡vāce ve baba can-h̡vāce ibn ʿālim h̡vāce ve ādem bay h̡vāce ibn ʿābid h̡vāce ve ʿābil h̡vāce ibn ʿabduʾl-cebbār h̡vāce ve ala ili-li mescid-i baba āḥūnd-da damollā muḥammed ṣerīf āḥūnd ibn ʿabduʾl-ġafūr h̡vāce ve ʿabduʾl-ʿazīz h̡vāce
12. ibn ʿabduʾl-ġafūr h̡vāce ve ʿabduʾr-raḥmān h̡vāce ibn ʿabduʾl-ġafūr h̡vāce ve ʿabduʾr-raḥīm ibn ʿabduʾl-kerīm h̡vāce ve baba cān ibn ʿabduʾl-kerīm h̡vāce ve muḥammed rasūl ibn ʿabduʾl-kerīm ve muḥammed raḥīm ibn ʿabduʾl-kerīm h̡vāce ve ʿabdullāh ibn ṭāhir h̡vāce
13. ve muḥammed laṭīf ibn ṭāhir h̡vāce ve ibrāhīm h̡vāce ibn ʿabduʾl-ḳayyūm h̡vāce ve aḥmed h̡vāce ibn ʿabīdullāh h̡vāce ve ʿabduʾr-rasūl h̡vāce ibn sulṭān-murād h̡vāce ve seyyid aḥmed ibn muḥammed kerīm h̡vāce ve ṣābir h̡vāce ibn ʿiṣmetullāh
14. h̡vāce ve niḫāmuʾd-dīn ibn maḥmūd h̡vāce ve muḥammed penāh ibn maḥmūd h̡vāce ve pūr nūḫāşlı mescid-i ata niyāz maḥzūm-da ata cān h̡vāce ibn ʿavaż bay h̡vāce ve ʿazīz h̡vāce ibn yaʿḳūb h̡vāce ve ʿābid h̡vāce ibn muḥammed rızā
15. h̡vāce ve abuʾl-ḳāsım ibn muḥammed rızā h̡vāce ve ʿabdullāh ibn ʿaṭāʾullāh h̡vāce ve baba cān ibn ata cān-h̡vāce ve cumʿa niyāz ibn ṣerīf h̡vāce ve muḥammed nażar ibn yūsuf h̡vāce ve muḥammed rasūl ibn yaʿḳūb h̡vāce ve ḳāsım h̡vāce
16. ibn ʿabdullāh h̡vāce ve ismāʿīl h̡vāce ibn raḥmatullāh h̡vāce ve ʿabduʾr-raḥīm ibn ʿabduʾ-raḥmān h̡vāce ve niʿmetullāh h̡vāce ve muḥammed emīn ibn h̡vāce cān-h̡vāce ve muḥammed rızā ibn h̡vāce cān h̡vāce ve seyyid muḥammed ibn h̡vāce cān

17. ve kette bağılı mescid-i inağda sultān-ḥ^vāce ibn ḥācī ḥ^vāce ve canek şeyḥ-li mescid-i erbāb-da ‘azīz ḥ^vāce ibn allāh kılı ḥ^vāce ve mescid-i sivgen-ḥ^vāce-de ya‘ kḥūb ibn yūsuf ḥ^vāce ve küyüktamlı mescid-i

18. vaḳf-kār-ı inağda ‘ömer cān ḥ^vāce ve muḥammed ṭāhir ḥ^vāce ve gülben-bağılı mescid-i neder yüzbaşı-da naşre ‘d-dīn ibn ‘isā ḥ^vāce ve baba cān ibn ‘abdullāh ḥ^vāce ve şafā ḥ^vāce ibn ‘aşım ḥ^vāce ve ibrahīm ḥ^vāce ibn

19. islām ḥ^vāce ve muḥammed laṭif ibn ‘abdukerīm ḥ^vāce ve aḥmed ḥ^vāce ibn ḥakīm ḥ^vāce ve yūsuf ḥ^vāce ibn muḥammed şerīf ḥ^vāce ve mescid-i ḥāşiyān-da işānī ḥ^vāce ibn kâzī mūsā ḥ^vāce ve ya‘ kḥūb müftī ibn kâzī mūsā

20. ve ata cān maḥzūm ibn muḥyi ‘d-dīn ḥ^vāce ve kāsım maḥzūm ibn işhāk işān ve ‘abdullāh maḥzūm ibn kâzī muḥammed şāliḥ ve muḥammed şerīf ve muḥammed ğafūr veledān kâzī muḥammed şāliḥ işān ḥ^vāce-lar dergāh-ı ‘ālem-

21. penāh bārgāh-ı çarḥ-iştibāhımız-ğa kilip du‘ā ve alkış merāsimi-ni taḳdīm-ğa yitkürüp özleri-niñg ābā‘en ‘ani ‘l-ced bu dūdman-ı ‘azīm işān-niñg du‘ā-güy-ı kâdimī ve rızā-cüy-ı şamīmi {ir-}

22. irkenliĝ-ların ma‘lūm kıldılar ve daĝı tarḥanlıĝ-ları bābıda şelāṭin-i selef ve ḥavākīn-i zī şeref-niñg ‘ināyet kılĝan menşūr-ı hümāyūn-ların nazar-ı enverimiz-ğa kiltürüp

23. imzā-i iltimāsın kıldılar biz daĝı alarını sıylap iltimāsların ḳabūl derecesiĝa yitkürüp merāḥim-i şāhānemiz bādesidin ser-şār ve ‘ināyet-i ḥıdīvānemiz nevāle-sidin

24. bār-ḥūr-dār kılıp yukarıda maşūr bolĝan yetmiş yet(t)i ‘aded ḥ^vāce-larını evlād u aḥfād-ları bile özleri-niñg el-ān sūkūnet kılıp olturĝan vaṭān ve arāzī-leride

25. salgut ve algut bigār ve haşar kazuy ve munlarğa oḥşaş ma'unnāt-ı sulṭānī ve tekliḫāt-ı dīvānīdin tarḫan ve merfū'ı'l-ḫalem kılıp nişān-ı hümāyūn-ı 'ālī-şān soyurğal
26. kılduḫ imdi bu menşūr-ı hümāyūn-ı 'ālī maẓmūnıǵa muṭṭalı' ve āgāh bolğaç mū'mâ ileyhum ḥıvāce-larnı evlād u aḥfādıları bile salgut ve algut bigār ve haşar kazuydın soy
27. ve müsteşnâ aṅğlap ḫalem ehli ḫalem-lerin ve barça 'amel-dārlar ḫadem-lerin tarta tutsunlar tā kim teşvīşāt-ı dūnyevī-din fāriǵü'l-bāl ve āsūde-aḥvāl bolup devlet-i ḫüdā-dād ḫavī
28. bünyādımız izdiyādı du'āsıǵa iştiǵāl körgüzünler dip tāriḫ-i hicrī miñg üç-yüz daǵı yigirme biş māh-ı zi'l-ḫā' de-niñg sek(k)izide ḫıvaḫ şanahallāhu te'ālā 'anil-ḫarḫ ve'l-ǵarḫ dāru'l-ḫilāfesinde muvāfiḫ koy yılı
29. 1325 bu yarlıǵ-ı hümāyūn-ı 'ālī marḫūm boldı

HY-T 89. Abu'l-Fetḫ Seyyid Muḫammed Raḫīm Bahadur Ḫan yarlıǵı 1325/1908

Bulunduǵu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doǵu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 45, Envanter No: 9.

Tarih: tāriḫ-i hicrī miñg üç yüz yigirmi biş-de ḫıvārezm-i irem-bezm aḫsenallāhu aḫvālihūm dāru'l-ḫilāfe-side zi'l-ḫiccetü'l-şerīfe ayı-niñg tört-lençi küni muvāfiḫ koy yılı 1325/M. 8 Ocak 1908 Çarşamba (TTK TÇK'na göre).

Dili: Türkçe.

Türü: Tarhanlık yarlıǵı

Hakkında: Abu'l-Muzaffer ve'l-Manşūr Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadır Ḥan'ın Şeyḫ Laṭīf Baba'nın soyundan olan aşağıda adı geçen 100 kişiyi hanlığın tüm vergi ve ödemelerinden muaf tutmak için yazılmış tarhanlık yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında 4x2 sm. Seyyid Muḥammed Bahādur Ḥan yazısı vardır. Siyah mürekkeple Hokand kağıdına Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 98x38 sm ve 38 satırdan oluşuyor. Unvan, metin renkli ve altın süslemeli çerçeveye alınmıştır. Belge başka kağıda yapıştırılmıştır.

Yayımlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:17-18 10 Nolu belge tanımı; tb.: 10a,b,v,g).

1. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyid muḥammed raḥīm bahadır ḥan sözüimiz
2. çün ezel münşī-si ḥilāfet ve ḥükümranlığımız menşūri tuğrasığa **inni cā 'aleke li'n-nās imāmen** ḥiṭābı mü'eddi-sin beyt-i imāmet ve kāmranlığımız mişālī
3. dībāçe-si taḥriri ešnāsı-da **izā ḥakemtüm beyne'n-nās en taḥkemū bi'l-'adl** kerimesi mazmūnı bile aḥkām-ı şerāyiṭi iḳāmeti hengāmı-da 'adālet erkānı bile zuhūr-ğa
4. yitkürmek-ğa emr it(t)i biz dağı bu mevhibe-i 'uzmā ve 'aṭiyye-i kübrā pādāşıda **le-in şekkertüm lā zidenneküm** mantūkı bile salṭanat eyyāmı izdiyādı müdde'ası şevāhidin kuvvet-i müteḥayyile-miz
5. mannaşa-sı-da cilve-pirāy ve ḥükümet hengāmı temennāsı maḥbūbın zamīrimiz āyineside ḥusn u vucūh bile çehre-numāy tutup ṭāyife-i 'iradet-āyīn ve cemā'aten 'aḳīdet tazmīn-lerni merāḥim-i şāhāne-

6. -miz pādā-sıdın ser-şār ve ‘avāṭıf-ı mülūkānemiz nevālesidin ber-ḥūr-dār kıılır irdük tā kim alar-nıñg bī-riyā du‘āları yümni-din ol müdde‘ā ḥāşıl ve ol temennā sehāmı icābet hedefi-ğa vāşıl bola alğay binā’en ‘aleyh ḥāzā sādāt-ı ‘izām
7. ve kıuzāt-ı islām ‘ulemā-i zü’l-‘izz ve’l-iḥtirām ve fużalā-i cāmi‘u’l-fazāyıl ve’l-kirām ve umerā-i şāḥib-iḥtişām ve vuzerā-i kifāyet-fercām ve münşiyān-ı feşāḥat-arkām başlıg ḥvārezm-i irem bezm aḥsenallāh aḥvālihum-nıñg barça şāḥib-dahl ‘āmel-dārlarığa
8. maşūr-ı şudūr şahife ol-kim bu eyyām-ı ferḥunde-fercām-da seyyidu’l-evliyā ve zübdetü’l-etkıyā ḥazret-i şeyḥ laṭıf baba ‘aleyhu’r-raḥme-niñg evlādları cümle-sidin ḥıvaḳ şehrıde mescid-i üç evliyā baba ḳavmıda ‘ulemā-i zü’l-iḥtirām damollā ḳalender ḥvāce āḥūd
9. munḳı bin gedāy ḥvāce ve ṭāḥir ḥvāce bin mırzā ḥvāce ve muḥammed nazār ḥvāce bin ismā‘ıl ḥvāce ḥıvaḳ tābı‘ı mescid-i ḳara tife ḳavmıda muḥammed ya‘ḳüb ḥvāce bin ibrahīm ḥvāce ve kıyat biy mescid-i baba daruğa ḳavmıda seyyid muḥammed ḥvāce
10. bin velı ḥvāce ve yana mescid-i ḳara tife ḳavmıda ismā‘ıl ḥvāce bin aḥmed ḥvāce ve mescid-i ḳulum biy ḳavmıda bāgı bik ḥvāce bin ya‘ḳüb ḥvāce mescid-i erbük ḳavmıda olturum ‘abdullāh ḥvāce bin ‘ıvaḳ bāḳı ḥvāce ve ibrahīm ḥvāce
11. bin ‘abdullāh ḥvāce ve ya‘ḳüb ḥvāce bin sa‘dullāh ḥvāce ve muḥammed ya‘ḳüb ḥvāce bin ḥvāce cān ḥvāce ve abdal ḥvāce bin ‘abdullāh ḥvāce ve hidāyet ḥvāce bin ḥakīm ḥvāce ve ata cān ḥvāce bin pehlevān niyāz ḥvāce
12. ve bikcān ḥvāce bin şır muḥammed ḥvāce ve ḥacı ḥvāce bin babacān ḥvāce ve ‘avaż-niyāz ḥvāce bin iskender ḥvāce ve baba cān ḥvāce bin ma‘şüm ḥvāce ve ‘abdu’r-raḥmān ḥvāce bin şiddiḳ ḥvāce mollā ḳalender ḥvāce bin ‘abdu’l-ḳādir ḥvāce

13. ve yādigār ḥ^vāce bin ‘ādil ḥ^vāce ve pehlevān ḥ^vāce bin ni‘met ḥ^vāce ve muḥammed kerīm ḥ^vāce bin baba cān ḥ^vāce ve muḥammed emīn ḥ^vāce bin yūsuf ḥ^vāce ve balta ḥ^vāce bin yūsuf ḥ^vāce ve ‘ibādullāh ḥ^vāce bin yūsuf ḥ^vāce
14. muḥammed zāhid ḥ^vāce bin ma‘şūm ḥ^vāce ve seyyid cān ḥ^vāce bin şir muḥammed ḥ^vāce ve baba cān ḥ^vāce bin ata cān ḥ^vāce ve mūsâ ḥ^vāce bin muzaffer ḥ^vāce ve allāh birgen ḥ^vāce bin ‘avaż ḥ^vāce ve ‘ālim ḥ^vāce bin ibrahīm ḥ^vāce
15. ve muḥammed emīn ḥ^vāce bin sa‘dullāh ḥ^vāce ve ata cān ḥ^vāce bin ‘ināyet ḥ^vāce ve baba cān ḥ^vāce bin ḥ^vāce ‘oşmān ḥ^vāce ve balta ḥ^vāce bin niyāz ḥ^vāce ve mūsâ ḥ^vāce bin emīn ḥ^vāce ve ādem ḥ^vāce bin asġar ḥ^vāce il kildi biy
16. kıtaġan biy mescid-i cum‘a kildi kıavmīda velī ḥ^vāce bin ca‘fer ḥ^vāce ve seyyid ḥ^vāce bin sıddīķ ḥ^vāce anbar munaķ tābī‘ide mescid-i allāh nażar ḥ^vāce-de ata cān īşān bin ādem īşān ve baba cān ḥ^vāce bin kıalender ḥ^vāce īşān
17. ve nūr cān ḥ^vāce bin sıddīķ ḥ^vāce ve selāmet ḥ^vāce bin ‘abdu’r-rahmān ḥ^vāce ve ‘avaż ḥ^vāce bin mīr seyyid ḥ^vāce ve ḥasan ḥ^vāce bin ‘ālim ḥ^vāce kim mescid-i erbük-de meskūn-dur ve yana munaķlı mescid-i allāh nażar ḥ^vāce kıavmīda ya‘ķūb ḥ^vāce bin muḥammed emīn ḥ^vāce
18. ġürlen tābī‘i baġlanlı mescid-i yūsuf atalık kıavmīda laţif ḥ^vāce bin şerif ḥ^vāce ve necmü’d-dīn ḥ^vāce bin ata cān ḥ^vāce muḥammed oraż ḥ^vāce bin abul ḥ^vāce ürgenç tābī‘i mescid-i cān ḥorāz şeyḥ kıavmīda pehlevān niyāz ḥ^vāce bin
19. {bin} ata cān-ḥ^vāce ve asġar ḥ^vāce bin sādık ḥ^vāce ve ‘azīm ḥ^vāce bin şerif ḥ^vāce ve ismā‘īl ḥ^vāce bin şerif ḥ^vāce ve şākir ḥ^vāce bin muḥammed şerif ḥ^vāce ve ‘abdu’l-vāşid ḥ^vāce bin niyāz ḥ^vāce ve ibrahīm bin şerif ḥ^vāce

20. ve ‘ālim ḥ^vāce bin sādīk ḥ^vāce ve ata cān-ḥ^vāce bin şerīf ḥ^vāce ve kette bağılı mescid-i būstan-da muḥammed şerīf ḥ^vāce bin gedāy ḥ^vāce ve ya‘kūb ḥ^vāce bin ‘abdi ḥ^vāce ata cān ḥ^vāce bin baba cān ḥ^vāce ve baba niyāz ḥ^vāce
21. bin baba ḥ^vāce ve yūsuf ḥ^vāce bin ya‘kūb ḥ^vāce ve sultān ḥ^vāce bin muḥammed emīn ḥ^vāce ve şeyḥ bağı-lı mescid-i şeyḥ laṭīf kavmīda nūrullāh ḥ^vāce bin ya‘kūb ḥ^vāce ve şükrullāh ḥ^vāce bin ‘avaż ḥ^vāce
22. ata cān ḥ^vāce bin yūsuf ḥ^vāce ve ‘abdullāh ḥ^vāce bin şiddīk ḥ^vāce ve şāliḥ ḥ^vāce bin ‘abdullāh ḥ^vāce kurbān niyāz ḥ^vāce bin baba cān ḥ^vāce ve raḥmatullāh ḥ^vāce bin maqşūd ḥ^vāce ve muḥammed şerīf
23. ḥ^vāce bin ‘oşmān ḥ^vāce ve ‘işmetullāh ḥ^vāce bin yūsuf ḥ^vāce ve ḥabībullāh ḥ^vāce bin ‘avaż ḥ^vāce diğeri ḥabībullāh ḥ^vāce bin ya‘kūb ḥ^vāce ve baba cān ḥ^vāce bin ibrahīm ḥ^vāce ve baba cān ḥ^vāce
24. bin maqşūd ḥ^vāce ve yūsuf ḥ^vāce bin ḥātem ḥ^vāce ve ‘avaż bay ḥ^vāce bin tāci’d-dīn ḥ^vāce ve niyāz ḥ^vāce bin ‘ālim ḥ^vāce mīrzā ḥ^vāce bin kâbil ḥ^vāce mollā ata cān-ḥ^vāce bin avaż bay ḥ^vāce ve şābir ḥ^vāce
25. bin dost muḥammed ḥ^vāce ve ata cān ḥ^vāce bin ‘abdu’r-raḥmān ḥ^vāce ve seyyidullāh ḥ^vāce bin ‘abdullāh ḥ^vāce ve ‘abdu’l-ğafūr ḥ^vāce bin ‘ömer ḥ^vāce ve muḥammed şerīf ḥ^vāce bin baba cān ḥ^vāce fulad sultānlı mescid-i tenğri-ḳulı āḥūnda muḥammed kerīm ḥ^vāce
26. bin ‘abdu’r-raḥmān ḥ^vāce kıyāt koṅıratlı mescid-i ‘abdu’l-ğaffār nāyib-de abū bekr ḥ^vāce ibn ata cān ḥ^vāce mescid-i ḥ^vāce bāğıda ‘abdu’r-raḥmān ḥ^vāce bin ya‘kūb ḥ^vāce ve ata cān ḥ^vāce bin tāhir ḥ^vāce ve ‘abdullāh ḥ^vāce bin ata cān ḥ^vāce
27. ve ata cān ḥ^vāce ibn ismā‘īl ḥ^vāce ve rüz muḥammed ḥ^vāce ibn yūsuf ḥ^vāce ve mūsā ḥ^vāce ibn yūsuf ḥ^vāce ve yana mescid-i ḳara tife-de sa‘dullāh ḥ^vāce ibn

‘abdullāh pişkenik-li mescid-i kâzî ismâ‘îl-de ibrahîm bin ‘abdu’r-raḥmân ḥvāce ve mescid-i nūr muḥammed atalık-da seyyid cān-ḥvāce bin pādşāh ḥvāce-lar

28. ve yana ḥazret-i işān mezbūr-niṅ şeyḥ-ları cümle-leridin mescid-i erbük-de ḥüdāy birgen şeyḥ bin baba şeyḥ ve rüz muḥammed şeyḥ bin ismâ‘îl şeyḥ ve artuḳ şeyḥ bin ādīne şeyḥ ve ata murād şeyḥ

29. bin ādīne şeyḥ ve ‘abdullāh şeyḥ bin ādīne şeyḥ ve yana evlād ḥvāce-lar cümle-sidin mescid-i şeyḥ-ler ḳavmīda olturum-lı muḥammed kerīm bin muḥammed raḥīm ḥvāce-lar dergāh-ı ‘ālem-penāh ve bārgāh-ı gerdūn-iştibāhımız-ğa

30. kilip du‘ā ve alḳış merāsimin taḳdīm-ğa yitkürüp özleri-niṅ ābā‘en ‘an-ced bu dūdman-ı ‘azīmu’ş-şāngā du‘ā-güy-ı ḳadīmī ve rızā-cüy-ı şamīmi irken-lıḳ-ların bildürüp tarḥanlıḳ-ları bābıda selāṭin-ı selef

31. ve ḥavāḳin-i zü’l-‘izz ve ‘ş-şeref-niṅ merḥamet ḳılğan menşūr ḥümāyūn-ların naḳar-kīmyā eşerimiz-ğa kiltürüp imzā iltimāsın ḳıldılar biz daḳı körüp ve bilip iltimāsların ḳılur derecesıḳa yitkürüp

32. merāḥim-i şāhāne-miz-din ser-efrāz ve ‘ināyet-i mülūkānemizdin mümtāz ḳılıp maşṭūr bolğan bir yüz nefer evlād ḥvāce-larını ve biş nefer cārüb-keş şeyḥ-ler-ni evlād u aḥfādları bile özleri-niṅ

33. el-ān sukūnet ḳılıp olturğan ata-yı vaṭan ve arāzī-leride salḳut ve alḳut bīḡār ve ḥaşar-dın tarḥan ve merfū‘u’l-ḳalem ḳılıp nişān-ı ḥümāyūn-ı ‘ālī-şān soyurḡal ḳılduḳ imdi

34. bu yarlıḳ-ı ‘ālem muṭa‘ ve menşūr ḥürşid-şu‘ā‘ mazmūnıḳa muṭṭali‘ ve āḡāh bolḳaç muşārūn ileyhum ḥvāce-lar-nı ve cārüb-keş şeyḥ-ler-ni evlād u aḥfād-ları bile salḳut ve alḳut bīḡār ve ḥaşar ve munlar-ğa

35. oḥṣaṣ ma'unnāt-ı sulṭānī ve teklīfāt-ı dīvānī-din soy ve müstesnâ anġlap kalem ehli kalemelerin ve barça 'ameldâr-lar kademlerin tarta tutsunlar tâ kim mûmâ ileyhum ḥvâce-larımız ve şeyḥ-ler daġı evlād u aḥfād-

36.-ları bile tamām-ı teşvīṣāt-ı dünyevīdin fāriġü'l-bāl ve āsūde-aḥvāl bolup kiçe ve kûndüz ṣalât-ı ḥamse edāsıdın soṅgra ḥulûṣ-ı niyet ve ṣafâ-yı ṭaviyyet bile devlet-i ebed-müddet-i a'âlâ-mız izdiyâdı du'â-sıġa iştiġâl körgüzsünler dip

37. târiḥ-i hicrī miṅg üç yüz yigirmi biş-de ḥvârezm-i irem-bezm aḥsenallâhu aḥvâlihum dâru'l-ḥilâfe-side zi'l-ḥiccetü'l-şerīfe ayı-niṅg tört-lençi küni muvâfiķ koy yılı 1325 bu yarlıġ-ı 'âlî marķûm boldı

HY-T 90. Abu'l-feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlıġı 1325/1908

Bulunduġu Yer: İçen Kale Arşivi KP 1369.

Tarih: (20) târiḥ-i hicrī miṅg üç yüz yigirme biş-de ... zi'l-ḥicce ayı-nı yigirmelençi küni muvâfiķ koy 1325 yılı / M. 24 Ocak 1908 Cuma (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Tarhanlık yarlıġı

Hakkında: Pişkenikli Mescid Kıl Muḥammed Bay soyundan Ġâyib Nazar Bin Pehlevân Nazar Ḥacî ve Muḥammed Şâbir Bin Kılıç'ler için Abu'l-Muzaffer ve'l-Manşür Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan'ın hanlıġın tüm vergi ve ödemelerinden muaf etmek için verdiġi imtiyazlı tarhanlık yarlıġıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür kova şeklindedir, güçlkle Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahādur Ḥan sözüimiz yazısını okutur. Siyah mürekkeple Nestalik yazısıyla yazılmıştır. Metin renkli çerçeveyle bitmiştir.

Yayımlar: Kerimov (2007: 114 belge tanımı; tb.: 221 N Y-i 14).

1. hüve
2. abu'l-muẓaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz
3. sādāt-ı 'izām ẓuzātı'l-islām bile 'ulemā-i zü'l-'izz ve'l-iḥtirām fuẓalā-i cāmi' u'l-fazā'il ve'l-kirām
4. ve umerā-i şāhib-iḥtişām ve vuzerā-i kifāyet-fercām ve münşiyān-ı feşāhat-arḳām başlıg ḥ'ārezm-i irem-
- 5.-bezm dāru'l-ḥilāfe-si-niṅ barça şāhib-dahl 'ameldārlarıga mastūr-ı şudūr şāḥife ol-kim çün zāmīr-i mihr-
- 6.-tenvīrimiz kim hemişe şıdḳ ve şafā ehli-niṅ refāhiyetī-ga ṭālib ve ḥātır āftāb-meẓāhirimiz peyveste du'ā-gūy-ı ḥaylı-niṅ fāriḡ
7. ve āsūde-lıgıga rāḡip irdi lihāzâ bu eyyām-ı ferḥunde-fercām-da du'ā-gūy-i ḳadimī ve rızā-cūy-ı şāmimī-lerimiz cümlesidin
8. pişkenikli mescid ḳul muḥammed bay kavmide ḡāyib naẓar bin pehlevān naẓar ḥācī ve muḥammed şābir bin ḳılıç-lar ve dergāh-ı 'ālem-penāh
9. ve bārgāh-ı çarḥ-iştibāhımız-ga kilip du'ā ve alkış ve vezāyifin taḳdīm-ga kiltürgen-leridin soṅgra tarḥan
10. -lıg-ları bābıda selātin-i selef ve ḥavākīn-i zu'l-'izze ve's-şeref-niṅ merḥamet ḳılğan menşūr-ı hümāyūnların

11. nazār-kimyā eşerimiz-ğa kiltürüp imzā iltimāsın kılsalar biz dağı körüp ve bilip mezkūr-ı iltimāsların kavı
12. derece-siğa tigürüp merāhim-i şāhānemiz bādesidin her şā'e 'avātıf-ı mülūkānemiz nevāle-sidin ber-hürdār
13. kılıp masūr bolğan ikki nefer du' ā-güy-larnı evlād ve aḥfādları bile özleri-niḡ el-ān şukūnet kılıp
14. olturğan atalı vaṭan-da rāzi-larıda salğut ve alğut bīgār ve ḥaşardın tarḥan ve merfū' u'l-ķalem kılıp
15. nişān-ı hümāyūn-ı 'ālīşān soyurğal kılduğ imdi bu yarlığ 'ālem-meṭa' ve menşūr-ı ḥūrşīd-şu' ā' maẓmūniğa muṭṭalı' ve āgāh
16. bolğaç muşārun ileyhā du' ā-güy-larnı evlād ve aḥfād-ları bile salğut ve alğut bīgār ve ḥaşardın soy
17. ve musteşnā aḡlap ķalem ehli ķalemlerin ve barça 'ameldārlar ķademlerin tarta tutsun-lar tā kim muşārun ileyhā dağı
18. barça teşāviş-i dünyevīdin ve fāriğ u'l-bāl ve āsūde-aḥvāl bolup tinç köḡül ve dürüst i' tiķād ve arığ niyet
19. bile şalavāt-ı muḥammes edāsıdın soḡra devlet-i ḥüdā-dād kavī bünyādımız izdiyādı du' āsiğa iştiğāl körgüzsünler dip
20. tāriḡ-i hicrī miḡ üç yüz yigirme biş-de ḥ'ārezm daru'l-ḥilāfe-side zi'l-ḥicce ayını yigirmelençi küni muvāfiķ koy 1325 yılı bu yarlığ-ı 'ālī bitildi

HY-T 91. Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan Yarlığı 1325/1908

Bulunduğu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Doğu Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arşivi, Dosya 44, Envanter No: 2.

Tarih: tāriḥ-i hicrī miṅg üç yüz yigirme biş-de ... zi'l-ḥiccetü'l-şerīfe ayı on ik(k)ilençi küni muvāfiḫ koy yılı 1325/29 Ocak 1908 Çarşamba (TTK TÇK'na göre).

Dili: Türkçe.

Türü: Tarhanlık yarlığı

Hakkında: Faḥre'd-Dīn Ḥ'āce Naḫīb Bin Kāzī Ḥ'ācegān Damollā 'İsmā'īl Ḥ'āce Naḫīb ve onun aşağıda adı geçen 16 torununu Abu'l-Muzaffer ve'l-Manşūr Abu'l-Feth Seyyid Muḥammed Raḥīm Bahadur Ḥan tarhanlık yarlığıyla hanlığın tüm vergi ve ödemelerinden muaf ediyor.

Belgenin Özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında 4x2 sm. Seyyid Muḥammed Bahādur Ḥan yazısı vardır. Siyah mürekkeple Hokand kağıdına Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 73.5x35 sm ve 27 satırdan oluşuyor. Kurandan alıntılar zincifreye yazılmıştır. Belge başka kağıda yapıştırılmıştır.

Yayımlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:12 3 Nolu belge tanımı; tb.: 3a,b,v).

1. hüve

2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-feth seyid muḥammed raḥīm bahadur ḥan sözüimiz

3. sādāt-ı 'izām ve kuzāt-ı islām bile 'ulemā-i zü'l-'izz ve'l-iḥtirām ve fużalā-i cāmī' ü'l-fazzāl ve'l-kirām ve umerā-i sāhib-iḥtişām ve vuzerā-i şayib-

4. -nizām kifāyet-fercām ve münşiyān-ı feşāhat-arķām başlıĝ h^vārezm-i irem-bezm aḥsenallāhu aḥvālihum dāru 'l-hilāfesi-niṅg barça şāhib-daḥl 'āmeldārlarıĝa
5. maşṭūr-ı şudūr şaḥīfe ol-kim çün ezel münşī-si hilāfet ve ḥükümranlıĝımız menşūru tuĝrası-ĝa innī cā' aleke li 'n-nās imāmen ḥitāb-ı mü' eddī-sin
6. beyt-i imāmet ve kāmranlıĝımız mişālī dībāçesi taḥriri eşnāsı-da izā ḥakamtum beyne 'n-nās inne 'l-ḥakemū bi 'l-'adl kerimesi maẓmūnı bile aḥkām şerāyıtı
7. iķāmeti hengāmıda 'adālet erkānı bile zuḥūrĝa tigürmekĝa emr it(t)i biz daĝı bu mevhibe-i 'uzmā ve 'aṭıyye-i kübrā pādāşıda le-in şekertüm lā zeyyidenküm manṭūķı bile salṭanat eyyāmı izdiyādı
8. müdde'āsı şevāhidin kuvvet-i müteḥayyile-miz mannaşa-sı-da cilve-pīrāy ve ḥükümet-hengāmı imtidādı temennāsı maḥbūbın zamīrimiz āyīne-side ḥusn u vucūh bile çehre-numāy tutup ṭayifeten
9. 'iradet-āyīn ve cemā'aten 'aķīdet tazmīn-lerni merāḥim-i şāhāne-miz bāde-sidin ser-şār ve 'ināyet-i ḥıdīvānemiz nevāle-sidin ber-ḥürdār kıılır irdük tā kim alar-niṅg
10. bī-riyā du'āları yümni-din ol müdde'ā-ı ḥāşıl ve ol temennā-i siḥāmı icābet hedefiĝa vāşıl bola alĝay binā'en 'aleyh hāzā bu eyyām-ı ferḥat-fercām-de gürūh-ı şerāfet-şukūh ḥaylıdın
11. sādāt-ı düdmān-ı muştafāvī eşrāf-ḥāndān-ı murtaẓavī 'umdetü 'l-'ulemā ve zübdetü 'l-umerā-i siyādet-penāh necābet-destĝāh faḥre'd-dīn ḥ^vāce naķīb bin ḳāẓī ḥ^vācegān damollā 'ismā'il
12. ḥ^vāce naķīb kim mine 'l-mehd ile 'l-'ahd bu 'ālī bārgāh-niṅg du'ā-gūyı ve bu muta'ālī dergāh-niṅg rızā-cūyı irdi li hāzā muşārun ileyh-niṅg ḥudemā ve nüdemā-ları cümle-sidin

13. mescid-i burlağ-da iş-niyâz bay bin veys bay ve qurbân niyâzbin dost Teke ve mollâ raḥîm birdi bin ‘avaż-niyâz ve dost niyâz bin Muḥammed niyâz şeyḥ ve iş-niyâz bin şâh-murâd
14. ve töre murâd bin qurbân niyâz ve mescid-i ḥ^vâce-lıḳ-da abdal-niyâz seyyid bin seyyid muḥammed seyyid ve Taşḥavzlı abdal yafı boyıda mescid-i maḥmûd aḳsaḳal-da iş-cân pehlevân bin âdem-bay
15. ve yana mescid-i burlağ-da cum‘a niyâz bin ḥüdây birdi ve qurbân niyâz bin muḥammed ziyâz özbek yafı mescid-i ḳal‘a ḳavmî-da âdem baba bin muḥammed niyâz ve mescid-i pîr nefes aḳsaḳal-da
16. Muḥammed Ya‘ḳûb bin Muḥammed niyâz ve cum‘a niyâz bin muḥammed niyâz ve mescid-i ayran köl-de ḥ^vâce Muḥammed bin iş-niyâz pehlevân ve mescid-i ḳara tife-de babacân bin orun bay ve yana mescid-i
17. Burlağda nûr niyâz bin ir naẓar bin ‘iyd murâdlar bârgâh-ı ‘âlem-penâh ve dergâh-ı çarḥ-iştibâhımız-ğa kilip du‘â ve alḳış vezâ’ifin zuhûrga
18. yitkürüp âbâ’em ‘an cecdi bu dūdmân-ı ‘aẓîmu’ş-şân-niñg du‘â-gūy-ı ḳadîmî ve rızâ-cūy-ı şamîmîsi irken-lıḳların bildürüp
19. tarḥanlıḳları bâbıda salâtin-i selef ve ḥavâḳin zü’l-‘izz ve’l-şeref-niñg ḥusûsen ḳible-gâhımız nûrullâh marḳadihu-niñg merḥamet ḳılğan menşûr-ı
20. hümâyûn-ların naẓar-ı kîmyâ eşerimizğa kiltürüp imzâ iltimâsın ḳıldılar biz daḡı körüp ve bilip iltimâs-ların derece-i ḳabûl-ğa yitkürüp
21. merâḥim-i şâhâne-mizdin ser-efrâz ve ‘avâtıf-ı mülûkânemizdin mümtâz ḳılıp maşûr bolğan on altı nefer ḥâdim-larını evlâd ve aḥfâdları
22. bile baṭnen ba‘de baṭn ḳarnen ba‘de ḳarn özleri-niñg el-ân sukûnet ḳılıp olturğan ata-yı vaṭan ve arâzî-leride salḡut ve alḡut biḡâr ve ḥaşar

23. ve munlarğa oħşaş ma'unnāt-ı sulţānī ve teklifāt-ı dīvānīdin tarħan ve merfū' u'l-
 24. bu yarlıĝ-ı 'ālem-muţā' ve menşūr-ı ħūrşīd-şu' ā' mazmūnıĝa muţţali' ve āĝāh
 bolĝaç mūmā ileyhum ħādimplarını tamāmı ma'unnāt-ı sulţānī ve teklifāt-ı dīvānīdin
 25. soy ve müsteşnâ aňĝlap kalem ehli kalemelerin ve barça 'āmel-dārlar kademlerin
 tarta tutsunlar tā kim ħādīm-i mūmā ileyhum daĝı barça teşvīşāt-ı dūnyevīdin
 26. fāriĝü'l-bāl ve āsūde-aĥvāl bolup naķīb-i muşārun ileyh-niň ħizmetiĝa kıyām-ı
 tām ve ihtimām-ı tamām körgüzüp özleriĝa lāzım bolĝan vezā'if-i ħizmet edāsıda
 27. kuşūr körgüzmesünler daĝı tinç köňĝül ve dürüst i'tikād bile şalavāt-ı ħamse
 edāsıdın soňgra devlet-i ebed-müddet-i a'lāmız izdiyadı du'āsıĝa iştiĝāl
 körgüzünler
 28. dip tāriħ-i hicrī miňĝ üç yüz yigirme biş-de ħvārezm-i irem-bezm aħsanallāhu
 aĥvālihum dāru'l-ħilāfeside zi'l-ħiccetü'l-şerīfe ayı on ik(k)i-lençi küni muvāfiķ koy
 yılı 1325 bu yarlıĝ-ı 'ālī bitildi

HY-T 92. Abu'l-Gāzī Seyyid İsfendiyār Bahadur Ĥan Yarlıĝı 1329/1911

Bulunduĝu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No:
 2, Yıĝma cild No: 26, Varak: 1.

Tarih: tāriħ-i hicrī miňĝ üç-yüz daĝı yigirme toķķuzlançı mäh-ı muħarrem-niňĝ
 evvelide ... muvāfiķ it yılı 1329 /2 Ocak 1911 (TTK TÇK'na göre)

Dili: Türkçe

Türü: Soyurgal yarlık

Hakkında: Abu'l-Muzaffer ve'l-Manşūr Abu'l-Ġāzī Seyyid İsfendiyār Bahādur Ħan'ın Damollā Muḥammed Laṭīf Maḥdūm Şehriyār'ı Ürgenç İlçesine Damollā Şiddīk Maḥzūm ve Damollā Şābir Maḥzūm'un yerine Damollā İŝān Maḥzūm Şehriyār ile reis olarak tayin ettiğine dair soyurgal yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Mühür belgenin ön kısmında, kova şeklindedir. 15 satırdan ibaret, Nestalık yazısıyla yazılmıştır.

Yayınlar: -

1. hüve
2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-Ġāzī seyyid isfendiyār bahadur ḥan sözüimiz
3. merāḥim-i şāhāne ve 'ināyet-i ḥusrevanemiz-dın ser-bülend ve ercümend kılıp
4. damollā muḥammed laṭīf maḥdūm şehriyār-niḡ inşāf ve diyāneti zamīr-i münīrimiz-ġa
5. rūšen ve müberhen bolġanı üçün ürgenç belde-siġa me' a-i 'at-tevābi' ve'l-levāḥıķ damollā şiddīk maḥzūm damollā şābir maḥzūm
6. orunlarıġa damollā İŝān maḥzūm şehriyār bile bi'l-iŝtirāk re' is kılıp nişān-ı 'ālīşān soyurġal
7. kıldıķ tā inşāf ve diyānet-leri ḥüsneriġa lāyık müsülmānlarġa dīn ve āyīn-lerin ta' līm
8. birip mollā imām ve mü'ezzin-lerni taḥķiķlap oġlanlarını mektebge birdürüp kāhil-namāzlarını namāz edāsıġa
9. buyurup ḥilāf-ı şer' kılġan-larġa taġayyur urup bāzār kesebesi taş ve gezlerin tesviye mi' yarıġa

10. kiltürüp fe-humā-emken ol-larının kilgenlerie erī‘ at-ı arrā akāmıa ıyam-ı tamām körgüzsünler imdi bu
11. yarlı-ı ‘ālī mamūnıa āgāh bola mezkūr belde alāyıı muārun ileyhumā-nı özleri-a bi’l-itirāk re‘īs bilip ni nev‘
12. nikāları-daı bolsa alara ıydurup nikāāne-sin tapursunlar ve erī‘ at akāmı bābıda
13. emrlerin emr ve nehylerin nehy i‘tikād itip yarlı-ı ‘ālī mamūnıa ‘amel ılmaq-nı özleria lāzım-ı bi’l-vācib
14. bilip ilāf itmek-ni siyāset-i pādāhī mūcibi aglasun-lar ve mūmā ileyhumā daı alāyı bile
13. nev‘ ī ma‘ā itsünler kim tala yevm yaūmu’l-hesāb cevāb bā-evāb ‘uhdesidin ıa alaylar
14. dip tāri-i hicrī mig üç-yüz daı yigirme tokuzlanı māh-ı muarrem-nig evvelide ıva ānaha-
15. -llāhu taā‘ alā ‘an āfeti’l-ar ve’l-ar dāru’l-ilāfe-side muvāfi it yılı 1329 bu yarlı-ı ‘ālī marūm boldı

HY-T 93. Abu’l-āzī Seyyid İsfendiyār Muammed Bahadır an Yarlıı 1336/1918

Bulunduu Yer: Ebu Reyhan Biruni Adındaki Özbekistan Bilimler Akademisi Dou Bilimler Enstitüsü Elyazmaları Arivi, Dosya 59, Envanter No: 90^a.

Tarih: tāri-i hicrī mig üç yüz ot(t)uz altı (17) māh-ı zı’l-icce-nig on üçlen-iside muvāfi yılı yılı 1336 / 19 Eylül 1918 Perembe (TTK TK’na göre).

Dili: Türkçe.

Türü: Soyurgal yarlık

Hakkında: Abu'l-muzaffer ve'l-Mansûr Abu'l-Ġâzî Seyyid İsfendiyâr Muḥammed Bahâdur Ḥan'ın Taḥta mevziindeki hana ait olan yerlerden beş parça yeri askerlik hizmeti için Seyyid Naşrullâh Ḥvâce İşân'ın oğlu 'Abdu'r-raḥmân İşân'a dönemin sekiz bin beş yüz elli altın her biri dokuz tengeye sattığına dair soyurgal yarlığıdır.

Belgenin Özellikleri: Belgedeki mühürlerin ilkinde 47x3 sm. Seyyid İsfendiyâr Bahâdur Ḥan 1328 yazısı vardır. İkincisi ise kadının mührüdür. Siyah mürekkeple Rus kağıdına Nestalik yazısıyla yazılmıştır. 35,5x22 sm ve 17 satırdan oluşuyor.

Yayınlar: Urunbayev, Curayeva, Gulamov (2007:48-75. Nolu belge tanımı; tb.: 75).

1. abu'l-muzaffer ve'l-mansûr abu'l-Ġâzî seyyid isfendiyâr muḥammed bahadur ḥan sözüimiz
2. merâḥim-i şâhâne ve 'avâtıf-ı ḥusrevânemizdin ser-bülend ve ercümend kılip taḥta tâbi'idağı
3. memleke-i pâdşâhi-ğa ta'alluḫ tapġan yerler cümle-sidin biş kıt'a yerni
4. mevâcib-i nökeriyye ve vazâyif-i 'askeriyye üçün seyyid naşrullâh ḥvâce işân veled-i 'abdu'r-raḥmân işân merḥûmî-ğa barça ḥuḫûḫ
5. ve murâfıḫı bile meblaġ sek(k)iz miñġ biş yüz el(l)ik tıllâ her biri toḫ(k)uz tenge râyicu'l-vaḫt-ğa satduḫ me'a-i ḫabûlahu iyyâh
6. evvel-ġı bölegi ḫaraḫulaḫ mevzi'ida taḫmînen bir miñġ ṭanâb şarḫen tünyâḫ ve şimâlen behlike-niñġ alañġı ve ġarben ḫaraḫulaḫ-
7. -niñġ aşâkıdağı aḫ alañġ ve cunûben velî çil-niñġ yafı ik(k)ilençi bölegi taḫmînen biş-yüz ṭanâb bedrkent mevzi'ide şarḫen ḫum

8. ve şimâlen kızıl-ķum-nı çün-köli ve ğarben kömürçi-niñg yolu ba'zı ğan 'alî-niñg ğumı ve cenûben ke-şarķihi üçlençi bölegi taħmînen yüz ot(t)uz biş tanâb
9. şarķen mert durdı ba'zı timürçi üstemecik ve ba'zı baba cān işān ve ba'zı yūsuf vekil ve şimâlen nu' mān sūfî ba'zı āhūnd
10. ğara daşlı ve ba'zı orāz tuñğı ve ba'zı mollā ğvāce ve ba'zı muzārāt-lıķ ve ğarben müşteri-i mezkūr ba'zı muħammed emīn yomuķ ve cunûben
11. muħammed niyāz ğı(c)ekçi ba'zı orāz velî ve ba'zı meñğlicik ve ba'zı ata fōki ve ba'zı aķ muħammed bik ve ba'zı 'āsūr bay şeyğ ve ba'zı aķa muħammed şeyğ
12. ve ba'zı ğül muħammed şeyğ ve ba'zı dalbay-nı köli törtlençi bölegi taħmînen ot(t)uz tanâb ma'lūmu'l-ħudūddur bişlençi bölegi taħmînen
13. kırķ biş tanâb ğaraķulaķ mevzî'ide şarķen çuman ağa ba'zı mert-āmān ve şimâlen müştereke-i ğaraķulaķ yafı ve ğarben ata çomuķ
14. ve cunûben toğdarı-niñg yafı imdi bu yarlığ-ı ğümāyūn-ı 'alî mazmūnığa āğāh bolğaç mezkūr ma'lūmu'l-ħudūd yerni muşārun ileyh-niñg
15. mülk-i ğālîşi bilip aħadî ve āferīde-i dāħil ve muzāħim bolmasun özidin soñğra vāriş-leri-ni mülki bolsun
16. baṭnen ba' de baṭn ğarnen ba' de ğarn ilâ en yaraşa allāhu te'âlâ el-arz ve mā aleyhâ ve ğüve ğayru'l-varişin dip târiğ-i hicrî miñg üç yüz ot(t)uz altı
17. māh-ı zi'l-ħicce-niñg on üçlen-çiside muvāfiķ yılķı yılı 1336 ğıvaķ dāru'l-ħilāfeside bu yarlığ-ı ğümāyūn-ı 'alî marķūm boldı

2.1.1.2. Hüküm-i Hümâyünlar, İnayet-nameler, Emr-i ‘âliler

HHH-T 1. Seyyid Muhammed Hân Hüküm-i Hümâyün-ı ‘Âlî 1277/1861

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 24, Varak: 1

Tarih: cumâdiye ’ş-şânî ayı-nıñğ yigirme sekkizi pençsenbe küni 1277/M. 11 Ocak 1861 Cuma

Dili: Türkçe.

Türü: Hüküm-i Hümâyün-ı ‘Âlî

Hakkında: ‘Avaż-Murād adındaki şahıs han’ın sarayına gelerek, ‘Abdî diye birinden şikayeti olduğunu söylemiş. Han da bunun üzerine her ikisinin, sarayda yüzleştirmeye hükmetmiştir.

Belgenin Özellikleri: Belge 7 satırdan oluşuyor. Metnin dışında sağ orta kısmında Rusça 1860 god (yıl) yazısı vardır. Mühür belgenin arka yüzünde Seyyid Muhammed Hân 1277.

Yayımlar: -.

1. hüve

2. ‘abdî-ğa hüküm-i hümâyün-ı ‘âlî ol-kim bu vaqt-da

3. ‘avaż-murād digen dergāh-ı ‘âlî-ğa kilip sende

4. hūn da‘vām bar dip ‘arz kıldı imdi

5. anıñğ sözi rāst bolsa қамtu dergāh-ı

6. ‘âlîğa kilip şaflaşınğlar dip cumâdiye ’ş-şânî

7. ayı-nıñğ yigirme sekkizi pençsenbe küni bu **hüküm-i ‘âlî** şadır boldı 1277

HHH-T 2. Bik-Folat Biyge Hüküm-i Hümâyün-ı ‘ālī (‘ināyet-nāme)

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No:

2, Yiğma cild No: 23, Varak: 1

Tarih: Tarihsiz.

Dili: Türkçe.

Türü: Hüküm-i hümâyün-ı ‘ālī

Hakkında: Yusûf adında biri saraya gelerek Bik-Folat biye’de arzım var demiş.

İddaaya göre Bik-Folat biy Yūsuf’un karısını zorlukla götürmüş, evine saklamıştır.

Bunun üzerine han eğer Yusûf’un dedikleri doğruysa karısını geri ver diye hüküm-i

hümâyün-ı ‘ālī yazmıştır.

Belgenin Özellikleri: Belgede mühür yoktur. Metnin dışında sağ orta kısmında Rusça

1860 god (yıl) yazısı vardır. Metin 7 satırdan oluşuyor.

Yayımlar: -.

1. hüve

2. ihlâş-âşâr bik-folat biy-ge hüküm-i hümâyün-ı ‘ālī ol-kim bu vaqt-da

3. yūsuf digen munda kilip ‘arz kıldı-kim bik folat biy

4. mañga zörlük kılp hatunım-nı üyide saklap

5. mañga birmey-dür dip imdi mezkûr yūsuf-nıñ

6. sözi rāst bolsa hatunun özige birgil

7. ve eger özge söziñg bolsa kımtu dergāh-ı ‘ālī-ğa

8. kilip şāflaşınğlar dip bu ‘ināyet-nāme-i ‘ālī raqam tapdı

Hin-T 1. Muḥammed Emīn Ḥan'ın Merv Askerî Seferine Yazdığı Mektup / 'Īnāyet-nāme-i 'ālī / Yarlıġ-ı 'ālī 1269/1853

Bulunduġu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıġma cild No: 17, Varak: 2.

Tarih: 1269/1853

Türü: Mektup, 'ināyet-nāme-i 'ālī.

Hakkında: Teṅgri-ḳulı Töre ve Mūsā Töre ve Sulṭān-ġāzī Töre ve Baba Cān bik ve Muḥammed Rızā Töre ve Baba Cān Bik ve Sulṭān Murād Töre ve Muḥammed 'Īsā Töre Seyyid Rızā Töre 'Abdullāh Töre Muḥammed Niyāz Bik ve Muḥammed Murād Bik ve Timür Ġāzī biklere yazılmıştır. Orduda hastalık yayıldığını, bunun üzerine Han'ın Ḥarçaġar adlı mevzisine gidip geldiğini anlatıyor. Tez vakitte görüşmek dileġiyle bitik sonlanmıştır.

Belgenin Özellikleri: Belgede Hna'nın mührü vardır. Kova şeklinde, okunmuyor. Metin 11 satırdan oluşuyor.

Yayınlar: Bregel (2007: 49-50 orijinal basımı ve İngilizce tercümesi, 71 not, tb.: 25)

1. hüve

2. abu'l-muḥaffer ve'l-manşūr abu'l-ġāzī muḥammed emīn bahadır ḥan sözüimiz

3. muḥabbet ve müeddēt-hemre teṅgri-ḳulı töre ve mūsā töre ve sulṭān-ġāzī töre

4. ve baba cān bik ve muḥammed rızā töre ve baba cān bik ve sulṭān murād töre ve muḥammed 'isā töre

5. töre seyyid rızā töre 'abdullāh töre muḥammed niyāz bik ve muḥammed murād bik ve timür ġāzī bik-ler-ġa yarlıġ-ı 'ālī körgeç ol-kim

6. elḥamdullillāh ve'l-minhu taṅgrı te'ālā ve taḳaddes-niṅ gūnāgūn elṭāfı ve rengārenk a'ṭāfıdın kemāl-ı şıḥḥat ve selāmet-lıḳ bile mūrāca'at körgüzüp zi'l-ḳa' de ayı-nıṅ yigirme birlençi-si penc-şenbe küni irdi-kim leşker ehli arasıdın
7. kesel köterilip mezkūr ay-nıṅ yigirme beşinçi-si düşenbe küni ḥarçağar atlıg mevzi'-ğa nüzül-ı iclāl
8. buyurduḳ ve se-şenbe küni-niṅ şabāḥıda bi'l-ḥayr ve'ş-şalāḥ rukūb-ı margūb körgüzüp ḥazret-i pehlevān 'aleyhu'r-raḥme
9. ziyāreti hevāsıda maḳşad-ı a'lā cānibi-ğa revān ve cennet-āyet vilāyet sarıga şitābān-durmiz andaḳ-kim
10. inşallāhu te'ālā 'anḳarīb mülākāt gülüstānı gülçinliğı ḥaşıl ve āsūde-lıg kemālı bile maḥrūsa-i vilāyetiga
11. dāḥil bolğumuzdur dip bu 'ināyet-nāme-i 'ālī maḳkūm boldı bāḳī allāhumme avşalna ilā maḳşadinā

Hin-T 2. Muḥammed Emīn Bahādur Ḥan'ın Merv Askeri Seferine Yazdığı Mektubu / Yarlıg-ı hümāyūn-ı 'ālī, 'Ināyet-nāme-i 'ālī H. .../M. 1855

Bulunduğu Yer: : Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıgma cild No: 17, Varak: 1.

Tarih: H. cumādiye 'ş-şānī ayı-nıṅ üçlençi-si (1271)/20 Şubat 1855

Türü: yarlıg-ı hümāyūn-ı 'ālī, 'ināyet-nāme-i 'ālī

Hakkında: Pehlevān Bik ve İbrāhim ve Baba Bik ve Seyyid Muḥammed töre'ye Merv'e ordusuyla ziyarete gelen Han Balḥ vilayetindeki Muḥammed Afzal Ḥan

afgan'ın ona dostluk eliyle elçi ve fil gönderdiğini, serahs oturumlu tekke halkı'nın isyanlar çıkardığını bu yüzden onlara karşı savaş açacağını anlatan bir mektupdur.

Belgenin Özellikleri: Belgede mühür kova şeklinde olup, hanındır. Nestalik yazısıyla 13 satırdan oluşuyor.

Yayınlar: Bregel 2007: 50-52 orijinal basımı ve İngilizce tercümesi, 71-72 not, tb. 26.

1. hüve
2. abu'l-muzaffer ve'l-manşūr abu'l-gāzī muḥammed emīn bahādur ḥan sözüimiz
3. muḥabbet ve müeddēt-penāh şefkat ve sa'ādet-hemrāh
4. pehlevān bik ve ibrahīm ve baba bik ve seyyid muḥammed tōre-largā
5. yarlıg-ı hümāyūn-ı 'ālī körgeç ol-kim elḥamdulillāh ve'l-minhe cenāb-ı aqdes-i ālihī-niṅ lutf ve faẓlı i'āneti ve devlet-i hüdā-dād-niṅ
6. imdād ve hidāyeti-din tamām behcet ve lā kelām-ı meserret bile cumādiye'l-evvel ayı-niṅ on üçlençi-si çahār-şenbe künide
7. tamām-ı 'asākir-i nuşret-māşarımız bile merv vilāyeti-ğa nüzūl-ı iclāl buyurup felek-i iştibāh bārgāh hem-ol mevzi'-de
8. ber-pāy bolup hiç vech-din melālī ve ikrāhı vāqi' ırmestür ve her künde eṭrāf ve cevānib-niṅ ḥākim
9. ve serdārları-dın ebed-müddet devlet-niṅ şāniğa münāsip ḥaber ve tartıglar yitüşür andağ kim
10. ol-cümledin balḥ vilāyeti-dağı muḥammed afzal ḥan afgan dostlıg ve ittihad-mendlik izhārın kılp ilçi

11. ve fil yiberdi lâkin seraḥs oturumlu tekke ḥalkı-nıṅ ba'zı-ları temerrüd ve serkeş-lık körgüzürler

12. şol vech-din inşallāhu te'âlâ ḥazret-i vāhibi'l-'atāyānıṅ fazl u keremi-ğa tevekkül kılıp ol mütemerrid

13. cemā'a-nıṅ üstige barmaççı-durmız dip cumādiye 'ş-sāni ayı-nıṅ üçlençi-si dūşenbe küni ve merv şafaḥâtıda bu 'ināyet-nāme-i 'ālī bitildi

Hin-T 3. Abu'l-Gāzi Muḥammed Emīn Bahadur Ḥan İnāyetnāmesi H. 1270-1271

Bulunduğu yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No:

2, Yığma cild No: 17, Varak: 4

Dili: Türkçe

Türü: Bitik, 'ināyet-nāme-i 'ālī.

Hakkında: Tiṅri-ḳulı Töre ve Sulṭān Maḥmūd Töre ve Sulṭān-Ġāzi Töre ve Baba Ḥan bik ve Muḥammed Rızā Töre ve 'İsā Töre ve Baba Ḥan Bik ve Seyyid Ġāzi Bik ve Sulṭān-Murād Bik ve 'Abdullāh Törelere yazılmıştır. Hana karşı gelen bazı Türkmen boylarının cezalarını verdiğini yazıyor.

Belgenin Özellikleri: Belgede iki mühür vardır. İkisi de kova şeklinde olup, hanındır.

Nestalik yazısıyla yazılmış, 22 satırdan oluşuyor.

Yayımlar: -

1. <hüve>

2. abu'l muzaffer ve'l-manşūr abu'l-ġāzi muḥammed emīn bahadur ḥan sözüimiz

3. ihlâş ve i' tikâd bûstanı-niñg şecere-si-niñg ' abdullâh kuş begi
4. salţanat ve hükümet şecere-si-niñg halâvet-bağş semere-si
5. tiñgri-kulı töre ve sulţân maħmûd töre ve sulţân-gâzi töre ve baba ħan bik ve muħammed rızâ töre ve ' isâ töre ve baba ħan bik
6. ve seyyid gâzi bik ve sulţân-murâd bik ve ' abdullâh törelar-ğa yarlıg-ı ħümâyûn-ı ' âli körgeç ol-kim elħamdulillâh ve 'l-minhe cenâb-ı aqdes-i ilâhî-
7. -niñg münkâsir elţâfı-dın mürüvvet-semât zâtımız âfiyet-mendlik mesnedi üzre muķîm ve barça erkân-ı devletimiz
8. ħursand-lık câddesi-de mustaķîm bolup devlet ve iķbâl bile şa' bânu 'l-mu' azzem ayı-niñg yigirme ikilkençi-si çahâr-şenbe küni
9. irdi-kim merd ülkesi câh ve celâlimiz i' lâmı-niñg mehçe-si maţla' ı bolup sarık bile ħayırlaşduķ mezkûre t̄âyife
10. cümle-sidin tenğri birdi bik ve devlet turdı bik ve beki bay ve maķşûd pehlevân başlık alaşa ve herzeki t̄ire-si
11. il ve fuķaralık-ğa boyun koyup tav' ve rağbet bile tâbî' boldı şol-vechdin alarnı merâħim-i şahâne-mizdin ser-bülend
12. kılıp ikin-lerin özleri-ğa bağışladuķ çün alar kim alaşa ve herzeki bolğay mundaķ merħamet-niñg kâm-yâbı boldılar ba' zıları
13. recul ve ' ayâli bile ve ba' zıları-niñg özi mâlı bile ikinleri başığa köçüp çıktılar ammâ ol fesâd vazîfe
14. ' abdu'r-raħmân ħalife ve mollâ ' avaz-nı ve anna-ķulı başlık t̄a' at ve inķıyâd kılmağdın baş çikkenler ħal' a-ğa ħabalıp temerrüd ve serkeş-lik
15. ihtiyârın kıldılar binâ' en ' alâ hâzâ alar-niñg her ni bar kök ve aq ikini-niñg ba' zı-sın yidürüp ve ba' zı-sın ot bile küydürüp

16. küllen tamām kılduğ ve bir mertebe kim öz ħaddi-din taşkarı ħadem ħoyup uruş
 kılgalı muħabele körgüzdi zafer-fer leşkerdin şikest yip
17. ve basħu tapıp köp nāmdār serdārları abdār-tıg çeşmesi suydın sīr-āb ve rāhatları
 üyi-dik cān ve ten-leri üyi mūnhedim ve ħarāb
18. boldı ve çün müfsidler-niñg barça merzūātları nā-būdlik mu‘ arrızı-ğa yetti ra‘ d-
 ħurūş cuyūş bile tiñgri te‘ ālā-niñg ‘avnı-ğa tükel kılıp ħal‘ a üsti-ğa uruş
19. körgüzüp aq sarıqlar-niñg ekşerin gerdün köp top otı dāne-sidin toydurup uruş
 ma‘ rekesiğa utru kilgenleri şīr-nigār bahadurlar
20. -niñg şaydı bolup ašlā muħārebe kıılmağğa tāb ve tāqat kiltüralmay baħiyyet-i
 seyfi ħal‘ adın baş çıkara almadı çün teke ve salu t̄ayife-si
21. ve sarıqdın alaşa ve herzeki tīresi küllen muṭī‘ ve munħād bolup şevvāl-i ħatm-ı
 bi‘l-ħayr ve ‘n-nevvāl ayı-niñg bişlençi-si
22. çahār-şenbe küni irdi sālimen ve ħanimen vilāyet-i maħrūsa sarı murāca‘āt ve
 mu‘ ādavāt körgüzdük dip bu ‘ināyet-nāme-i ‘ālī marħūm boldı

Hin-T 4. Abu‘l-Ġāzī Muħammed Emīn Bahadır ħan İnayet-Namesi H. 1270-1271

Bulunduğı Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No:
 2, Yıgma cild No: 17, Varak: 3

Türü: Bitik, ‘ināyet-nāme-i ‘ālī.

Hakkında: Abu‘l-Muzaffer ve ‘l-Manşūr Abu‘l-Ġāzī Muħammed Emīn Bahādur
 ħan’ın Tiñgri Ķulı Töre ve Muħammed Mūsā Töre ve Sulṭān-Ġāzī Töre ve Baba cān
 Bik ve ‘İsā Töre ve Muħammed Rızā Töre ve Baba Cān Bik ve Sulṭān-Murād Bik ve

Seyyid Rızâ Bik ve ʿ Abdullâh Töre ve Muḥammed Niyâz Bik ve ʿ Abd Qâdir Biklere Herât şehrindeki savaşı anlatan mektubudur.

Belgenin Özellikleri: Belgede kova şeklinde hanın mührü vardır. Belge lekeli, bazı kelimeleri okunmuyor. Nestalik yazısıyla yazılmıştır.

Yayımlar: -

1. hüve
2. abu ʿl-muzaffer ve ʿl-manşūr abu ʿl-gâzi muḥammed emîn bahadır ḥan sözüimiz
3. muḥabbet ve meveddet-penâh ḥillet ve muvâhidet-i hem-râh tîngri ḳulı töre
4. ve muḥammed mūsâ töre ve sulṭân-gâzi töre ve baba cân bik ve ʿ isâ töre
5. ve muḥammed rızâ töre ve baba cân bik ve sulṭân-murâd bik ve seyid rızâ bik ve ʿ abdullâh töre ve muḥammed niyâz bik ve ʿ abd qâdir biklerimiz-ğa gâzi seyis
6. yarlıg-ı ʿ âlî körgeç ol-kim çün devlet iḳbâli bile merv vilâyeti-ğa dâhil bolduḳ merv deryâsı-dın ʿ ubūr körgüzüp
7. sarıḳ-nıng ḳalʿ ası-nıng muḳâbelesi-de bir niçe muḳkem ḳalʿ a-lar saldurup iḳlâş nişân mîr aḳmed ḥan-nı herât ḥâkimi
8. seyid muḥammed ser-kâr-nıng istidʿ â ve iltimâsı bile ḥerât cânibi-ğa meʿmûr ḳılıp ḡalle üçün daḡı bir niçe miḡ tive-ni
9. yiberdük ve mezkûr mîr-aḳmed-cân Herât ṭarafı-ğa barıp her zırh bile uruşup her zırh-nıng ḥânı kerîm-dâd-nıng tāk.başın .
10. kisip bunyâd ḥan-nıng aḳtuḳın her zırh-ğa ḥâkim ḳılıp yüz illik ḥân-vârnı aḳ üylük resmi bile köçürüp Herât-ğa
11. yiberip-dür ve herât ḥâkimi daḡı yibergen tevelerğa arfa ve un ve birinç ve oḳ ve daru yüklep yiberip özi

12. dađı mİR-ađmed ĥan bile mollā ĥatlaşıp Meymene ĥākimi ve firūz-ı kūh ĥākimi
özleri-niň barĥa leşkeri ve top ve top-hānesi bile
13. biz-niň ĥizmetimiz-ġa kilmekĥi bolġanları-niň ĥayrı kildi ammā özümüz her
kūn sarıĥ-niň ĥal‘ ası üstige barıp
14. tört ĥarafın ĥurşap şafā-şiken bahadurlar meydānda uruşup ve dem-be-dem top ve
zenbūrek-ler atılıp düşman-niň ĥālin
15. zebūn ve celādeti ‘ilmin derz-gūn ĥılıp andaĥ kim sarıĥlar mücāĥire eyyāmi
keşreti ve açlık şiddetidin ĥal‘ a içide tura
16. almay ĥal‘ a-dın ĥıķıp yol otan ve ĥara yaf ve ĥārcūy ĥarafiġa bütreşe başlap
yavuş irdi kim ĥal‘ a fetĥi-miz bolġay
17. ammā zi‘l-ĥa‘ de ayı-niň yetti-lenĥi-si penc-şenbe kūni irdi-kim nuşret-eşer
leşker-ġa tiňġri ta‘alā-niň taĥdiri bile fi‘l-cümle āfet yüzlendi
18. şol-veche-din allāh ĥulı bik-ni ata ĥalkı bile yol otanda ĥoyup mezkūr ay-niň on
ikki lenĥi-si se-şenbe kūni ĥara yaf-ġa kilip ĥal‘ a-i sākin
19. iclāş-ı āyīn mehdī-ĥulı bik-ni anda ĥoyup mezkūr ay-niň on tokĥuzlanĥı-sı se-
şenbe kūni vilāyet-ġa murāca‘ āt ĥıldıĥ dip bu ‘ināyet-nāme-i ‘ālī bitildi

**Hin-T 5. Seyyid Muĥammed ĥan’ın ĥvāce Muĥammed Yüz Başı ve Şah Murād Yüz
Başılara İnāyet-Namesi ?H. 1276/M. 1860**

Bulunduġu Yer: Merkez Arşiv 42

Tarih: ?1860

Türü: Bitik, ‘ināyet-nāme-i ‘ālī.

Hakkında: Seyyid Muĥammed ĥan’ın ĥvāce Muĥammed Yüzbaşı ve Şah Murād
Yüzbaşılara hanın yazdıġı mektubudur. İddiaya göre bu yüzbaşılardan adamları

hâciü'l-haremeynü'l-şerefeyn Mollâ 'Abdu'l-Kâdir'in evine gelip onun hizmetçi çocuklarını sarhoş ederek alıkoymuşlar. Eğer onun dedikleri doğruysa hizmetçileri geri vermesini buyuran mektupdur.

Belgenin Özellikleri: mühür belgenin arka yüzünde ve okunmuyor. Metnin kenarına Rusça 1860 god(yıl) yazılmıştır. 12 satırdan oluşuyor.

Yayımlar: -

1. hüve
2. ihlâş ve i' tîkâd âşâr h^vâce muhammed yüz başı ve şah murâd yüz başı-lar-ğa
3. i' lām ol-kim bu eyyām-ı muhabbet fercām-da hâciü'l-haremeynü'l-şerefeyn mollâ
' abdu'l-kâdir
4. hâci dergâh-ı ' âlem-penâh-ğa kilip ' arz kıldı kim biz-niñg
5. üyimiz-ğa çapavul-lıg kılıp bir niçe oğlan uşak-nı
6. isretip bir niçe balamız-nı mezkûr yüzbaşı-lar-niñg
7. tîre-si-niñg kıltabânları aldılar hâlâ birmeydürler
8. dip imdi mezkûr hâci-niñg sözi râst bolsa
9. şol esirler-ni ve mällarnı her biringiz öz ilâtiñgız-
10. -dın alıp biringler ve eger özge da' vâ-larıñgız
11. bolsa dergâh-ı ' âlem-penâh-ğa kımtu kilip şâflaşıñglar
12. dip bu ' inâyet-nâme-i ' âlî marķûm boldı

HEA-T 1. Teᅅgri Töre Bin Muᅅammed Raᅅim ᅆulı ᅆan ın Damollā İbrāᅅim Maᅅdüm için Mektubu 1264/1848

Bulunduğu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yığma cild No: 28, Varak: 1

Tarih: H. 29 zi ıl-ᅅicce 1264/M. 1848, 25 Kasım

Dili: Türkçe

Türü: Emr-i ı ālı

Hakkında: Damollā İbrāᅅim Maᅅdüm'un ᅆazret-i ᅆoca ı Abdullāᅅ Nārın-Cān Ata'nın ziyaret yerinde ıalışmasını ve ona kimsenin itirazı olmamasını anlatan bitiktir.

Belgenin Özellikleri: Metin 10 satırdan oluşuyor, Nestalik yazısıyla yazılmıştır. Mühür, Teᅅgri Töre Bin Muᅅammed Raᅅim ᅆulı ᅆan ın 1263/1846 yazılıdır. Teᅅgri Töre Muᅅammed Raᅅim ᅆulı ᅆan I'in (H. 1257-1262/M. 1842 – 1846) küçük oğludur. Yeğeni Abu ıl-Ĝazi Muᅅammed Emīn Bahādır ᅆan ın (H. 1262-1271 / M. 1846-1855) da naibliğini yapmıştır. Onun naibliğinin Abu ıl-Ĝazi Muᅅammed Emīn Bahādır ᅆan'dan sonra bir yıl gibi kısa bir süre han olan Abdullah Han zamanında da sürdüręü Abdullah Han ın ona H. 1271/M. 1855 tarihli mektubundan da anlaşılmaktadır.

Yayımlar: -

1. ı arz bu taᅅrirdin mrı an bu taᅅrır-din ol-kim damollā ibrāᅅim maᅅdüm ᅆazret-i ᅆuᅅbu ıl-evliyā ve seyyidü ıl-etᅅiyā
2. ᅆazret-i ᅆoca ı abdullāᅅ nārın-cān ata ı aleyhu ır-raᅅme ve iᅅvān-niᅅ ᅆānᅅāᅅ
3. ve civārlarında bolup ᅆazret-i mezkūr-niᅅ ziyāretleri-ęa bolęa-

4. -n t̄alib-i ‘ ilmler bile ve re’sen mükālemesin kılışup eṭrāf
5. ve cevānib-din kilgen nezr u nüzūrāt-nı alıp ḥāzretimiz
6. mezkūr-niṅ ūikest-rencet-leri-ḡa ḥiref kılısunlar aḥādī
7. damollā-yı mezkūr-ḡa dāḥil ve muzāḥim bolmasunlar ve damollā-yı mezkūr
8. ūikest-rencet-din ziyāde-sin bitūşe bolḡan mesākin-
9. -largā aş āb kılıp özleri-niṅ ḥuzūrlarında bersünler
10. dip māh-ı zi’l-ḥicce 29 da ḥaṭ bitildi 1264 ḥāzret-i risālet

HEA-T 2. ‘ Abdullāh Ḥan ’ın Tenḡri Ḳulı Töre’ye Mektubu/Emr-i ‘ ālīsi 1271/1855

Bulunduḡu Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No: 2, Yıḡma cild No: 59, Varak: 1

Türü: Emr-i ‘ ālī.

Hakkında: ‘ Abdullāh Ḥan ’ın Tanḡrı Ḳulı Töre’ye yazılmıştır. Mūsā Töre’nin cenazesini alıp, karıları ve akrabaları hariç kimseye haber vermeden defnetmesine emretmiştir.

Belgenin Özellikleri: Belge 10 satırdan oluşuyor ve Nestalik yazısıyla yazılmıştır.

Yayımlar: Bregel 2007: 50-52 orijinal basımı ve İngilizce tercümesi, 71-72 not, tb. 27.

1. tenḡri Ḳulı töre-miz
2. ‘ ālī-cāh-ı ma’ lâ cāygāhlar-niṅ ma’ lūm ḥāṭırları bolḡay-kim
3. ḥāzret-i cennet mekānī bile mūsā töre-mizniṅ üstüḡvānları

4. kilgeç gendümkân havlîge tüşürüp üstilerin yahşî becerip
5. cāylasunlar eger içkeridağı-lar körmek-çi bolsalar mūsâ
6. töre-mizni qarıları bile qarındaşları hazret-i cennet
7. mekânî-niñg üç qarındaşları şol bişleri pinhānen
8. barıp körsünler ve özge hiç bir ādemîğa aytmay ve haber birmey
9. şol bişlerin özleridin başqa kişi barماسun
10. tip hazretimiz-niñg emr-i ‘ālî-leri bile tahrîr boldı
11. muhammed niyāz bik bile baba cān bik erkde bolsunlar⁴¹

2.1.2. Dış yazışmalar

**HBR-T 1. Yādigār Muhammed Han’ın Büyük Peter’e Yazdığı Mektup
1124/1712/1713**

Bulunduğu Yer: Rusya Bilimler Akademisi Sankt Petersburg Doğu Araştırmaları Enstitüsü Arkhiv Vostokovedov, No: 474.

Tarih: 1124/1712-1713, Rusça Çevirisindeki Tarih: 6 Mayıs 1714; **İçinde geçen tarihler:** irdi tāriḥ miñg yüz tört-de ve cumādiye’l-evvel ayı- (12) -niñg on törtü küni / M. 21 Ocak 1693. (TTK TÇK’na göre).

Dili: Türkçe.

Türü: Dış Yazışma, Bitik

⁴¹ Bu satır kenarda aşağıdan yukarıya doğru ters yönde yazılı.

Yayınlar: Bregel (2007:48-49 orijinal basım ve İngilizceye tercümesi, tb.: 24a,b,c,d,e,f,g,h) .

1. gerdün cenâb-ı ma‘âlî nişâb-ı haşmet-âyâb şevket-intişab hâris-i havza-i kiyâset ve câlis-i erîke-i saltanat zibende-i taht-gâh keyânî ve tarâzende-i
2. bâr-gâh hâkânî aķ biy pādşâh-niň ħuzûr-ı serâser surûrlarıġa yıraq yerdin yavuķ köngül birle taĥiyyât müşkinetü’l-fevehât ve teslîmât-ı ‘anber-bennetü’l-nefehât kim
3. derûn şafâ-i meşhûdın şâdır olur ħavâfil-i da‘avât-ı ġâyibâne ve revâhil-i muşadaķât-ı dostâne ile iblâġ ve ihdâ-yı şavb-ı me’âlî-i mesâġ kılmâķdın soňġ
4. zamîr mihr-i incilâ ve ħâtır-ı beyzâ ziyâlarına ħafî ve nihân olmasun kim pādşâh-ı ħadîr ve mâlikü’l-mülk bi-şibh ve nazîr kim ħarâr-ı mülk ve medâr-ı felek belki ħareket ve sukûn
5. semâ tâ semek barġa anıňġ kemâl-ı ħudreti-ġa şâhid-i şıdķ irür ol hâdî-i muṭlaķ-niň hidâyet bâ-‘inâyet-i eyyâm-ı mehd-din tâ bu ‘ahdġa-ġa zâd-ı vâlâ ġüherimiz-niňġ
6. badraķa-i râhber bolup semerķand vilâyeti-din ħıķıp hindûstân vilâyeti-ġa barıp anda bir niġe yıl rûzgâr ötkerüp andın mekke ve medîne-niňġ ziyâreti-niňġ
7. şavķı ‘inângîr tavsên-i himmet bolup berr u baĥr-niňġ menâzil ve merâhil-lerin tay kılıp ol mübârek niyet-din kâmyâb bolġan soňġ ata yurtı
8. ve taĥtı-niňġ ‘âr ve nâmûsı başıımızġa tüşdi bu niyet-de hem ol rahnumâ-yı ber-ħaķ-niňġ ‘inâyeti yâr bolup rûm vilâyetiġa dâhil bolup ve rûm
9. pādşâhı-niňġ ħürmetin körüp anġa tâbi‘ barġa vilâyet-lerniňġ ħan-ları-niňġ ta‘zîm ve tevķîr-lerin körüp ayüke ħan-niňġ yurtıġa

10. kilgen sonġ kemā yenbaġi ħizmet-güzārlik becāy kiltürüp dörci digen töre-ni baş kılıp on bir töre-ni köp leşker-i bî-şumār birlen
11. ħizmetimizġa қоşup yiberdi mevrüşī yurtumuz kim ħubbetül-islām ħvārezm yurtı irdi tāriġ miġg yüz tört-de ve cumādiye'l-evvel ayı-
12. -niġg on törti küni irdi kim tād ve taġt-ı ħilāfet ata yurtunda bizniġg farġ-ı ferġad-sāyemiz birle müfteġir ve mübāhi boldı çün bu uçurda culūs-ı
13. sa'ādet-ma'nūsımız birle ebvāb-ı āmed u şod ma'ġūd ve āşār-ı refāhiyyet ve behbūd her nāhiyyedin kilgen ve bargan-larınıġg nāşiyye-leriġa küşāde bolup erbāb-ı ülfet
14. ve vefā belki cemī' berāyā ħoşnūd bolup leb-i iġbālimiz pürġunde ve eyyām-ı sa'ādet-encāmımız ferġunde irdi kim fātiġ-i ebvāb-ı murāsalat dosti ve vedād u bāde-i
15. te'kīd mufāvazāt-ı lāzımu'l-ittihād bolunup bu merātib-ni aġsenu vech ile mevķıf-ı ānhāda i'lām eyler üçün bende-i ħānezād-ı ħādīm ve iġlāş-mend-i şamimi 'āşūr bik-ni
16. ol cānib-i cenāb aġ biy pādşāh-ġa ilçi kılıp yiberildi tā kim ol ħuzūr-ı behcet-zuhūrġa vāşıl olmaġda ābā ve ecdādımız zamānlarındāġı levāzım-ı irtibāţ ve merāsım-i
17. inbisāt kim bu ik(k)i arada bar irken bir niçe mechūlu'n-neşeb töre-ler kim bu yurtda 'āriyyet-i ħilāfet mesnedide olturup ol ħā'ide ve zābıta-larınıġg
18. barġa-sı alar-niġg eyyām-ı bî-serāncām-larında ber-ţaraf bolup ol ţarafdın ve yā özge ţarafdın kilgen ilçi veyā sevdāgar bolsa alar-niġg
19. mälların zor ve zulm birle tartıp alıp āzār birgen-leri ve bu 'ālemdin sulūk ħılġan-ları-niġg barġa-sı ħāţır-ı aġdesimizġa ma'lüm

20. boldı irse bu türlük iş-lerniḡ ve ança bu yurt-da bolġan vaqı'āt-larnıḡ tamāmin
şerḥ ve tafşıl birle ol ḥuzūr-ı vāfi-surūrda bir bir beyān

21. kıлмақ üçün muşārun ileyh-ni yiberildi her ne tildin aytsa şāyeste-i taşdıķ turur

1124

2.2. Hokand Hanlığı Yazışmaları

2.2.1. Bitikler

HoBR-T 1. Ömer Bin Muhammet Narbota Han'dan Rus Çarına Mektup (Han.s. ?1183-1214 /M. 1770-1800-?1799)

Bulunduğu Yer: Prof. Dr. Bobobekov tarafından incelememiz için bize verilmiştir, kendisine teşekkür borçluyuz.

Dili: Türkçe.

Türü: Dış Yazışma, Bitik

1. külli rüsiyye memleketin tutkaşı inpiretorelek sendrepavluğ
2. tā felek-niňg lāciverdī atlası kıyaş zer-riştesidin muṭallā bolğay ve mihr-i encüm-niňg aq kızıl diremleri sipehr eṭbākını müzeyyen kılğay
3. hemīşe ol haşmet ve celālet riyazı-niňg būstanı übhet ve şevket devḥa-sı-niňg gülistānı devlet ve iqbāl āsmānı-niňg mihr-i enveri
4. hükümet ve istiklāl burcı-niňg münir aḥteri salṭanat ve cihān-bānlıg encümeni-niňg zīnet-efzāsı izzet ve iclāl gülşeni-niňg zīb-pirāsı
5. ʿālī rütbet vālā mertebet sāmī menzīlet-i ʿālīşān men ʿü'l-mekān men ʿü'l-iḥsān devlet bahārı lāle-zārı üzre encümen tüzgesi
6. mürāsele taḥrīridin soňg söz bol-kim elḥamdulillāh aḥvālāt ve aḥbāratımız teŋgri te ʿālā ʿināyeti ve mihr-bānlıgı birle ḥoşnūdluğ ve kāmranlıg mertebe-side
7. ötüp nuşret-i bī-endāze ḥāşıl bolup melāli vārid imiş soňgra müdde ʿā bu merātib-dürür kim bol-cānib-i qadīmdin beri
8. ya ʿnī irdene ḥan baba münir ve yine nar bota ḥan atamız ḥanı birlen āşnālıq rüye-sin berpā tutup ilçi katnatıp

9. isenlik soraşıp yol açıp sevdâ-ger barıp kilip bâc hârâc hıtdın alğan ol âşnâlıg birle yahşî yosun
10. alarğa qalğan ve lâkin rûsiyye hanığa uruş peydâ bolup râbıta yolu açılmagen ve ekemiz ata tahtıge olturgendin keyin
11. haq te'âlâ-nıng luft ve keremi birle köp memleket-ler fetih bolup huşuş taşkend mülki tâbi'ât ve qazaqiyye-si birlen musahhar bolgen bu müdde'â huşulıdın
12. soñgra hüdâ h'âhişi ve buyruğı birle ekemiz teñgri te'âlâ fermânın becâ yitkürüp ecel şerbetin içip dâru's-selâm sarı qadem qoydılar
13. bu hâdişe tiyişidin keyin haq te'âlâ mihr-bânlığı ve iltifatı birle saltanât tâc tahtı bizge münâsib bolup kâmrânlıg hâşıl boldı hiç
14. fütur memleketge yol tapmay belki yurt üstige yurt qoşulup dağı hüdâyâr biy mülki taşarrufımız-ge kirip eṭrâf cevânib muṭi' ve fermân-
15. boldı bol devlet şükrâne-sin becâ yitkürüp halkallâh âsâyişin tilep tururmız bol yahşî fırsat-da muḥammed yâr-nıng
16. oğlı kul muḥammed ol-cânib-din kilip râbıta-lıq söz yitkürgendin soñg âşnâlıq-ğa bâ' iş añglap bol hoş habernıng
17. yitkürmek üçün haṭ yazıp ilçi qoşup yiberdük kim şol haber-nıng yitkürgeç âsânlıg sorap murâsalat nisbetin zîb zînet
18. birip âşnâlıq râbıta-sın peydâ kılip kilgey tâ ki bu ortada yol açıp sevdâ-ger halkı barıp kilip mülk âbâdı-ğa bâ' iş bolup
19. yahşî qâ'ide biz birlen inpirator atığa qalğanı ümid şol-kim bol âşnâlıq yıl-dın yıl tâze bolup hâlel ve noqşân yol tapmağanı qalğan til sözümi

20. қош батурни оғли раҳматуллāh дīvān bigi ve altı babir atalıқ-нı оғли шūkūr atalıқ-дın ішітiп inаnғay-siler дағı Һasan Һan Һuseyn bay шākir bay сırмақ шеріf cān ілчi Һіzmetkār-ға **1286 болur**

HoBR-T 2. Һоқанд Һанı Һūdāyār Han 'ın Rus İmparatoruna Gönderdiđi Mektup H. Cumādiye 'ş-şānī ayı evveli 1285/ M. 5 Eylül 1868

Bulunduğu yer: Prof. Dr. Bobobekov tarafından incelememiz için bize verilmiştir, kendisine teşekkür borçluyuz.

Dili: Türkçe.

Türü: Dış Yazışma, Bitik

Yayımlar: -

1. a' lâ imperator-ı a' zām Һazretleri
2. muқaddem tört yıl boldı ki Һоқанда түрli tertīb-sizlikler boyunça atalarum-nıñg mülkidin cudā bolup turғанumға tuvған yerimdin yıraқ turdum benim helākümdin
3. ihtiyārım-nı alғuçı zālīm-ler Һayāl kıldılar ki urusiyye bilen soқuş қılмақға Һūdā-yı te' ālā alarını cezāsını berdi uluғ pādşāhimızını el-muzaffer
4. 'askeriñgiz bir niçe yıl-nıñg içinde alarını bī-tāқat kıldı biz Һūdāvend-i te' ālā-nıñg 'ināyeti birlen yene Һоқандға kirü kildük memleketümüz-ni tutmekke
5. bizniñg қatıқан vaқtumızda taşkendni yoқ bola başlamaқı bilen uzaқ soқuş-lar Һоқандniñg barça қuvveti-niñg yitür-di Һалқ yarılı boldı
6. devām bolmış iğvā-lar sevdāgerlerni Һareket-lerin tohtatdı imdi öz қolumızға Һükümet-ni alup-mız tevekkül Һüdāға қılıp Һалқ-nı cerāhatını түzetmekke

7. ve barçadın burun her devām yaraş yolını tutmağğa eger de mümkin bolsa hattâ dostluğ mu‘amele kılışmağda-siz imperator-ı a‘zām hazret-leri-niñg memleket-leri
8. birlen bizni murādımız ber-cā bolmağğa āsān boldı imdi sizni a‘lā izzı köñgüllı pādşāh mürüvvetingizge pāk-zāde halk-nı ve yā ravağlı yüzli sizni
9. yaqın kılğan türkistān yeneral gubernatorğa aña i‘tibārlanmış etrāfğa kileçük ol tavağkuf-sız i‘lām kıldı ki imperator-ı a‘zām hazret-leri
10. siznüñg ihtiyāriñgız icrā turadur ki hem-sāye-ler birlen yaraş-luğ kılıp mu‘amele kılışmağ-da yeneral gubernatorlığda özine tābi‘-ları
11. tatuvlığ bile serişte kılmağda iken ol barça vaqt sizniñg ihtiyāriñgızğa muvāfiğ ‘amel kıldı sorğan kolğa biz özimizniñg
12. qolumız şormağğa aşuğup cevāb kıldığ hem yanguluşmaduğ imperator hazret-leri sizni mürüvvet-li ikrāmıñgız kılğan ‘ameliñgız imdi rūşen
13. boldı sizniñg uluğ penāhiñgızda bolup hiç de qorqmayınça tinç-lıq bile özüm memleketüm-niñg fāyda-sını serişte kılurman ve uşandağ hiç de
14. qorqmayunça tinç-lıq bilen bu-qadar tilek-lerni becā kılurğa qaysıdur kim siz imperator-ı a‘zām hazret-leri hoğand han-lıgı birlen mu‘amele kılışmağğa
15. buyurğan adıñgız bilen hāzırda urusiyye-niñg memleketi biz birlen bir kılıp turğan mu‘amele-lerni körüp turup yeneral edyuţant fon kaufman
16. siz imperator-ı a‘zām hazret-leri-niñg qarşına men ilçi yibergüm-niñg imkāniyeti-ni taptı benim sizge ‘izzet-lemeküm birlen ihlāşımını izhār kılmağğa
17. uşbu toğrı-ğa i‘tibārlanadurmız bizniñg tābi‘ toğrı ve qadr-dān ādemimiz mirze hakīm bay-nı biz aña қоşduğ siz uluğ pādşāh-ğa yitkürürğa bizni
18. kāmil ihlāşımızını ve i‘tikādımız-nı yitkürmek-ğa siz imperator-ı a‘zām hazret-leri-ğa biz kāmil ümid tutқан ‘izzetümüz-ni aytup uşbunıñg berāberinde

19. ol sizga yitkürür ve benim barça halkı-mızni kile turğan rüzgārçilikini men siz-
niñg mürüvvet-li bārgāhıñgızga aytıp yiberemen eger de
20. sizniñg imperator-ı a‘zām hazret-leriñgizge birer türli mu‘āmele körsetmekke
qabūlıñgız bolsa yāki biz-niñg memleketümüzdegi işni tafşıl qılsañgız
21. ve şol toğrığa hem Mirze hākīm bay teyerlik ve keyin i‘tibārandurgen ve
imperator-ı a‘zām hazret-lerine meni hürmet qılğaydın mirze hākīm bay bilen
yiberüle turğan
22. tuhfе ve hediyele-ri icābet qılmaqğa ümīd tutarmız ki biz pādşāh ihlāşını hürmet
qılıp yād-nāme bilüp özleri-niñg uluğ ve qādir hem-sāyesigā
23. mürüvvet ve iltifāt körgüzgeyler bol haṭ sene-i 1285 bir miñg ik(k)i yüz seksen
beşinci-de cumādiye ‘ş-şānī aynı evvelinde yazıldı 1285

**HoBH-T 1. Hokand Hanı Muhammed Sultān Seyyid Bahādur Hān’dan Hive Hanı
Rahim Kulı Han II’ye Mektup H. 1281 / M. 1864**

Bulunduğı Yer: Özbekistan Devlet Merkezi Arşivi Fond No: I-125, Ruyhat/opis No:
2, Yığma cild No: 240, Varak: 1

İçinde Geçen Tarihler: sefer ayı-nıñg yigirme üçi yek-şenbe küni (1281)/ 27 Temmuz
1864

Arkasındaki Nişan: Muhammed Sultān Seyyid Bahādur Hān

Kenarda yapıştılmış not: haṭt-ı ez hān-ı hoqand

Yayınlar:

1. birâder-i kirâmî ittihâd-ı nişân
2. tâmdâr tokkuz felek u dâr u girdiş yetti kiçe ve kündüz leyl u nehâr hazret-i kâdir muhtâr-ğa nişâne-i hükmi bile pâydar ve ber-çarâr turur
3. hem-vâre vücûd-ı zî-cûd ‘âkıbet ve murâfağat-ı âmûd ‘âlî-câh refî‘-câygâh-ı imâret ve eyâlet-penâh şevket ve şehâmet-destgâh
4. muhabbet ve müveddet âgâh ref‘iyet ve menzilet-intibâh ma‘iyyet ü huşûşiyet kaçırın mevâcidet ve muşâdağat-âyîn kirâmı nâm-ı zü’l-ihtirâmı-ğa
5. peyâm-ı teveddûd-encâm edâsıdın sonğra bol-kim şevket-penâh kefer-i urusiyye la‘nehûmullâh üç almatı tarafıdın hurûc kılıp evliyâ
6. ata qorğanın alıp ve yene aq-mescid tarafi-degi melâ‘în-ler Türkistân qorğanın aldı dip dâru’s-saltana-i hoqand-da eşitip rıfqa-i
6. şerî‘at hükmi bile gâzât kılmaq-nı özümüz-ğa farz-ı ‘ayn bilip tamâm-ı leşkeriyyemiz bile ‘azîmet kılıp sefer ayı-nıng yigirme üçi
7. yek-şenbe küni be-sür‘at tamâm belde-i çim-kent-ğa nüzûl-i iclâl itip işit-dük kim Türkistân tarafide-gi melâ‘în-ler uruş biy-ge
8. kildi derhâl ‘asâkir-i nuşret-i mü’esser birle atlanıp bir kiçe ve kündüz deşt-i şahrâ-nı izlep ol melâ‘în-ler-ni saq digen
9. cây-da tapıp mişl-i halka-dik orta-ğa alıp üç kiçe ve kündüz top ve tüfeğ birle atıp alar-nı köpi-ni öldürüp ve yene üsti-ğa
10. tamâm-ı dilâver-ni piyâde kılıp fâtiha birip tekbîr-güyân yügürtüb kaçır-sı-nıng katl kılıp-dur ki düzağ-ge tapşurup
11. ve bizdin hem bir ikki yüz dilâver-ler derece-i şehâdet ve zağm-dâr olup ‘ayn-ı münhîr kılmaq-da irdük-kim qalğan kâfirler

12. diyet-i tefābin urup āmān tilep tilleridin hātır āmānı birip Türkistan-nı birmak boldı yemzamūn el-‘afv ‘inde’l-iḳtidār kerāmetihi
13. saḳ itdük ba‘de ez-firāğ yine evliyā ata ṭarafıdağı urus tartıp kildi alar bile on kün muḥārebe ve muḳātele itip bir cāy-ğa
14. ḳamap irdük űevket-i islām-dın vehm itip tün yarımıda ḥafıyye köçüp uruş ṭarafı-ğa kitgen iken ‘ale’ş-şabāḥ ḥaber-dār bolup fi’l-fevr atlanıp
15. arḳa-sı-dın yitip ḳanḳa-sı-nıñ öldürdük baḳıyyetu’l-yavlar hezımet ḳılıp kiter andan müraca‘āt ḳılıp ḳim-kent-ke nüzül itip anḳa kim kätib
16. -lerimiz-ni serişte ve mükemmel eylep yine urusiyye üsti-ğa yürmak bolup bol ḥādıűat-lar-nı siz birāderimiz-ğa i‘lām ḳılıp siyādet-penāḥ
17. iűān seyyidu’l-ya‘ḳūp ḥvāce na‘ib ḳāzı kelān-nı irsāl itip yol muḥārebe ve muḳātelāt-lar-nı bir bir beyān eylep cenāb-ı mu‘allā elḳāb ḥazret-i ḥalıfeyi’r-raḥmān
18. sulṭān-ı rüm-ğa ‘arze-dāűt eylep cenāb-ı mūmā ileyh mezkūr-nı ilḳi ḳılıp iberdük kirek kim āűnālıḳ yek-renk-lik yolıdın miḥribān
19. bolup cenāb-ı ilḳi mezkūr-nı yolğa salıp esen ve āmān ḥalıfe ḥızmetleri-ğa ötkerip iberseler ḥürsand-lik ḥāűıl bolur ḳalğan til
20. sözini sine-i bı-kine hayāt iűān her naḳıp-ğa dirāyet itdük taḳrır eylese-ler mundaḳ aḅglasunlar e’s-selāmu ‘aleyküm 1281

HoB-T 1. Abu'l-Feth Ğāzī Seyyid Muḥammed 'Alī Bahadur Han'ın Nāme-i Nāmı ve Saḥīfe-i Kirāmı H. 13 zi'l-ka' de 1243/M.G. 26 Mayıs 1826 - MJ. 14 Mayıs 1828

Bulunduğu Yer: Prof. Dr. Bobobekov tarafından incelememiz için bize verilmiştir, kendisine teşekkür borçluyuz.

Dili: Türkçe.

Türü: Bitik

Yayımlar:-

1. abu'l-feth Ğāzī seyyid muḥammed 'alī bahādur ḥan sözüimiz
2. tereşşuhāt-ı emṭār-ı mükerremet yezdānī (biz dağı) ve taḳaṭturāt-ı pīç-āb-ı merḥamet-i subḥānīdin nuşret 'askeri-niṅ serveri
3. zafer leşkeri-niṅ mihteri eyālet pīşesi-niṅ ğazanferi ḥükümet feleki-niṅ aḥteri şehāmet şedefi-niṅ dürri
4. devlet şāmı-niṅ seheri cihān-dārлық örneki-ğa zibende şehriyārлық mesnedi-ğa pesendide tāk-dārлық-ğa lāyık ḥvāneyn-ğa fāyık bik mertebelık rus memāliki-niṅ pādşāhı-
5. -niṅ şecere-i āmāli ve nihāl-iḳbāli ser-sebz ve ḥurrem ve tāze bolup zād-ı 'āfiyet ayağı āfāt āsibi-din me' mūn ve beliyāt noḳşānı-dın maşūn turup maḳāşid-ı //// dünyevī
6. h'āhiş-ḥātır muḳtezāsıça müyesser ve muḥaşşıl bolğay maşūr ve maḥfī ḳalmağay kim tenğri te'ālā ve taḳaddüs-i maḥz luṭf u keremi bilen bizniṅ vücūd-ı 'āḳıbet-ı maḥmūdımız-niṅ kişver-sitānлық-ğa
7. alıḳ ve enseb körüp bir niçe memālik temellük ve taşarrufin ḳabza-i iḳtidār ve ḥavza-i iḥtiyārımızğa berip ve taşurgandın soṅgra ābā-yı 'izām ve ecdād-ı

8. kirām rusūm ve sulūkları senedi-din bizge mundağ ma‘lūm ve rūšen boldı ki bu memleket-din ol vilāyet-ğa mülāzım barıp ve ol yerdin bu ser-zemīn-ğa
9. kişi kilip birbirniñ isen ve āmānlığın soraşıp bu nev’ rābıta ve āšnālık bu arada hadīs ve peydā bolup ittiḥād ve yek-renklık bir dereceğa yitip ḥalāyık
10. ve re‘āyā ki vedāyi‘ -i īzed-murād-resāndurlar āsāyiş ve ārāmiş tapıp fāriğ-bāl ve āsūde-ḥāl bolup biz ḥalq-ğa ırte ve kiç du‘ā-gūylık zāhir ve müberhen
11. bāhir ve rūšen bolğan üçün siyādet-penāh ‘ālī-derece ve devlet-ḥvāh du‘ā-gūyımız tursun h‘āce şudūrğa ḥayriyyet-nişān ḥācī mīr ḳurbān-niñ ḳoşup ol mülk-ğa
12. yüberdük ğaraż ve müdde‘āmız budur ki bizlerniñ zamān-ı salṭanāt ve āvān-ı ḥükümetimiz-de ḥalāyık ve fuḳara ve sāyir şahrā-nişin ve cemī‘ şehr-i mehād
13. refāhiyyet ve emniyyet-de tirik-lik ve zindegānlık ḳılıp ḥalq-niñ yükü ve camarğa-sı ve ma‘unnātı burunğı-din sebük u menkel bolup il ve ḥalqı bir
14. yağa ve bir giribāndın baş çıkarıp muğāyeret ve farkı ortada ḳalmay tüccār ve fuḳara-niñ emvālı telef tapmay bir kişi-din bir kişi-ğa ḥayf ve zūlm yitmey
15. birev ve birevniñ ḥaḳḳı-ğa tanmay ve inkār ḳılmay rāstlık bilen edā-yı ḥaḳ ve ḥaḳ-güzārlık ḳılıp aḥadi-niñ bir fülūs ḥaḳḳı aḥadi-niñ zimme-side ḳalmay
16. ḥaḳ ḥaḳ-dārığa ḳarār tapğay eger ol mülk-din bu velā-ğa ve yā bu mekān-dın ol diyār-ğa her kim te‘ehhül ve ta‘alluḳı bilen köçüp kilmaḳ ve köçüp barmaḳ iḥtiyār ve iltizāmın
17. ḳılsa bir kişi māni‘ bolup daḥl ve ta‘arruz ḳılmağay mundın özge ve başḳa ğaraż ve müdde‘āmız yok tā bu dār-ı ḥādīşe-zā-yı fānī-i nā-pāydār-ı bī-medār-ı beḳāda
18. il ve ḥalq arasında bir niçe vaḳt u zamān bizler-din bir yahşı at ḳalıp ḥalāyık-ğa bā‘ iş-i taḥsīn ve sebep-i āferīn bolğay til sözi-niñ ferestādeler

19. vārid-i ħuzūr bolup beyān ve taḫrīr ḳılsa-lar inanıp taḫdīḳ ḳılğaylar bu nāme-i nāmī ve saḫīfe-i kirāmī zī'l-ḳa' de ayı-nıñg on üçi se-şenbe küni taḫrīr taptı selāmun 'alā 'an aḫḫabi'i'l-hudā 1243

3. Dizinler

3.1. Genel Dizin

a

- ābā** < A. babalar
 ā. HY-T15/011
 ā. HBR-T1/016
 ā.-y1 ʿ izām HoB-T1/07
- ābād** < F. bayındır
 ā.+ ığa HoBR-T1/018
- ʿ **acem** < A. Arap olmayanlar, Arapların dışında kalanlar (özel anlamda Türkistan'da Farslar için de kullanılmıştır.)
 ʿ a. HY-T1/012
- ādem** < A. kişi, adam
 ā. HY-T67/05
 ā.+ ğaça HY-T84/018
 ā.+ ni HY-T2/01
 ensāb-ı ā.+ ğaça HY-T70/016
 inķitāʿ-i ensāb-i ā.+ ğaça HY-T70/015
 ā.+ imiz HoBR-T2/017
- ādemī** < A. insanla ilgili
 ā. HY-T67/04
 ā.+ ğa HEA-T2/08
- aç -** açmak
 a.- ıp HoBR-T1/018, HoBR-T1/09
- açıl -** açılmak
 a.- magen HoBR-T1/010
- açlık** açlık
 a. Hin-T4/015
- ad** ad
 a.+ inġız HoBR-T2/015
- ʿ **adālet** < A. adalet
 ʿ a. HY-T21/05, HY-T27/05, HY-T81/06, HY-T89/03, HY-T91/07
- ʿ **adālet-piše** < A.+F. adaletli
 ʿ a.+ si HY-T1/011, HY-T3/05, HY-T5/06, HY-T6/05, HY-T7/06
- ʿ **aded** < A. rakam
 ʿ a. HY-T88/024
- ʿ **adem** < A. yokluk
 ʿ a. HY-T15/04, HY-T67/04
- āfāt** <A. afetler
 ā. HoB-T1/05
- āferīde** <F. yaratılmış, mahlūk; hiç kimse
 ā. HY-T10/010, HY-T13/010, HY-T9/010
 ā.-i alarġa HY-T67/036
 ā.-i daħl HY-T33/09
 aħadī ve ā.-i dāħil
 hiç āferīde

- HY-T17/09, HY-T19/08, HY-T20/08, HY-T25/09, HY-T29/7, HY-T30/08, HY-T31/010, HY-T34/09, HY-T35/09, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T40/010, HY-T42/07, HY-T43/010, HY-T52/011, HY-T53/010, HY-T60/09, HY-T61/010, HY-T62/012, HY-T65/013, HY-T66/019, HY-T69/012, HY-T71/010, HY-T73/09, HY-T74/011, HY-T75/010, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T78/09, HY-T80/010, HY-T83/010, HY-T93/015, HY-T16/07, HY-T45/09, HY-T56/09, HY-T57/011, HY-T63/011, HY-T79/011
 ā.-i mudāħalet HY-T32/011, HY-T49/016
- āferīn** <F. alkış
 sebeb-i ā. HoB-T1/018
- āfet** <A. afet
 ā. Hin-T4/017
- ʿ **āfiyet** <A. sıhhat, sağlık
 zāt-ı ʿ ā. HoB-T1/05
- āfiyet-mendlik** <A.+F.+T. sağlıklılık, selamet
 ā. Hin-T3/07
- āftāb** <F. güneş
 zerre-i ā. HY-T14/011
 zāmir-i ā.-ı tenvirimizġe HY-T37/05
 nazar-ı ā.-i enverġa HY-T27/021
 ā.+ ı HY-T21/011, HY-T27/010, HY-T58/04, HY-T64/07, HY-T81/013
- āġāh** <F. bilgili
 ā. HoBH-T1/04, HY-T17/08, HY-T18/07, HY-T19/07, HY-T20/08, HY-T21/024, HY-T22/06, HY-T23/07, HY-T24/06, HY-T25/08, HY-T27/023, HY-T28/013, HY-T29/06, HY-T30/07, HY-T31/09, HY-T32/010, HY-T33/09, HY-T34/08, HY-T35/08, HY-T36/08, HY-T37/011, HY-T38/011, HY-T39/08, HY-T40/09, HY-T41/013, HY-T42/06, HY-T43/09, HY-T44/010, HY-T45/08, HY-T46/09, HY-T47/012, HY-T48/06, HY-T49/014, HY-T50/012, HY-T51/07, HY-T52/010, HY-T53/09, HY-T54/020, HY-T55/024, HY-T56/08, HY-T57/011, HY-T58/016, HY-T59/09, HY-T60/08, HY-T61/09, HY-T62/011, HY-T63/010, HY-T64/010, HY-T65/012, HY-T66/012, HY-T67/026, HY-T68/014, HY-T69/011, HY-T70/012, HY-T71/09, HY-T72/013, HY-T74/010, HY-T75/09, HY-T76/08, HY-T77/013, HY-T78/08,

- HY-T79/010, HY-T80/09, HY-T81/029, HY-T82/011, HY-T83/09, HY-T84/014, HY-T85/013, HY-T86/011, HY-T87/013, HY-T88/026, HY-T89/034, HY-T90/015, HY-T91/024, HY-T92/011, HY-T93/014
- ağar** kıymetli, şerefli
a. HY-T49/07
- aḥad** < A. bir kişi
a. HEA-T1/06, HY-T13/010, HY-T16/07, HY-T17/09, HY-T19/08, HY-T20/08, HY-T24/07, HY-T25/08, HY-T29/7, HY-T30/08, HY-T31/010, HY-T32/011, HY-T33/09, HY-T34/08, HY-T35/09, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T40/010, HY-T42/07, HY-T43/010, HY-T45/08, HY-T49/016, HY-T52/011, HY-T53/010, HY-T56/08, HY-T57/011, HY-T59/010, HY-T60/09, HY-T61/010, HY-T62/012, HY-T63/011, HY-T65/013, HY-T66/019, HY-T67/036, HY-T69/012, HY-T71/010, HY-T73/09, HY-T74/011, HY-T75/010, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T78/09, HY-T79/011, HY-T80/010, HY-T83/010, HY-T93/015
a.-i dāḥil HY-T23/08
a.+ niṅg HoB-T1/015, HY-T11/010
- aḥālī** < A. halk
a. HY-T2/05, HY-T3/07, HY-T5/07, HY-T66/04, HY-T67/011, HY-T7/07, HY-T81/08, HY-T64/04, HY-T6/06, HY-T21/07, HY-T27/07
a.-yi vaḥīf HY-T1/012a. HY-T15/07, HY-T18/04
- aḥbār** < A. haberler
leṭāyif-i a.+ ıdın HY-T55/019
- aḥbārat** < A.+F. haberler
a.+ ımız HoBR-T1/06
- ‘ahd** < A. söz
‘a.+ ḡaça HBR-T1/05
- aḥfād** < A. torunlar
a. HY-T84/013, HY-T84/014
a.-ı kirāmı HY-T58/09, ŞY-T1/013
a.+ ı HY-T55/021, HY-T70/013
a.+ ları HY-T28/013, HY-T58/011, HY-T58/017, HY-T66/018, HY-T67/013, HY-T67/025, HY-T67/027, HY-T70/016, HY-T70/09, HY-T85/011, HY-T88/024, HY-T88/026, HY-T89/032, HY-T89/034, HY-T89/035, HY-T90/013, HY-T90/016, HY-T91/021
a.+ larını HY-T66/012
- āḥır** < A. son
ā.+ ı HY-T2/023
- aḥkām** < A. hükümler
a. HY-T54/09, HY-T87/012, HY-T91/06
a.-ı şerāyiṭi HY-T89/03
a.+ ı HY-T37/010, HY-T37/013, HY-T44/013, HY-T46/011, HY-T46/09, HY-T47/011, HY-T47/014, HY-T50/014, HY-T68/014, HY-T68/016, HY-T72/012, HY-T72/015, HY-T82/010, HY-T82/013, HY-T86/012, HY-T86/06, HY-T87/08, HY-T87/015, HY-T92/012
a.+ ı iḥtiyārı HY-T41/016
a.+ ıḡa HY-T86/010, HY-T92/010
a.+ ınıṅg HY-T41/012, HY-T50/010
- aḥter** < F. yıldız
cunūd-ı a.-i mes‘ūd HY-T32/06
a.+ i HoBR-T1/04, HoB-T1/03
- aḥtuḡ** torunlar, çocuklar
a.+ ın Hin-T4/10
a.+ ları HY-T66/06
- aḥsenallāhu aḥvālihum** < A. Allah hâlini daha iyi etsin.
a. HY-T10/04
- aḥvāl** < A. durum, hâller
a.-i refāhiyyetiḡa HY-T39/03, HY-T72/04
a.+ ı HY-T64/07, HY-T68/04
a.+ ıḡa HY-T18/06, a.+ ıḡa HY-T14/011
a.+ ları HY-T15/012
a.+ larıḡa HY-T8/09
a.+ ları HY-T54/020
- aḥvālāt** < A. hâller
a. HoBR-T1/06
a.-ı intizāmıḡa HY-T47/04
- aḥzeret** < A. hazırladı
a. HY-T67/012
- aḡ** ak
kök ve aḡ ikin+ Hin-T3/015
a. kızıl diremler+ HoBR-T1/02
- aḡdes** < A. en kutsal
a. Hin-T2/05
ḡükm-i eşref-i a. HY-T32/014
cenāb-ı a.-ı ilāhiniṅg Hin-T3/06
ḡükm-i eşref-i a.-i a‘ lāḡa HY-T20/01, HY-T49/019
yarlıḡ-ı a.-i ‘ālī HY-T57/017
cenāb-i a.-i ilāhī+ HY-T49/022, HY-T67/039
ḡātır-ı a.+ ımızḡa HBR-T1/019
- ‘aḡıbet** < A. son
‘ā. HoBH-T1/03

vücūd-ı ‘ā.-ı maḥmūdımızınîḡ HoB-T1/06
 sultān-i ‘ā.-i maḥmūd HY-T67/05
 ‘ā.-i maḥmūdğa HY-T15/04
 şehsuvār-ı ‘ā.-i maḥmūdğa HY-T15/03
 ‘aḳīdet < A. görüş, düşünce, inanç
 ‘a.-i mā lâ kelām HY-T28/07
 ‘a. HY-T89/05, HY-T91/09
 ‘aḳīdet-sīmā < A.+F. inançlı, dinine bağlı
 ‘a. HY-T2/011
 aḳ(i)r- (arşlan) kükremek
 arşlanlayın a.-ıp HY-T2/06,
 arşlan-layın [aḳrıp]HY-T4/04
 āl < A. soy
 ā. HY-T1/07, HY-T14/05, HY-T2/03,
 HY-T67/08
 al - almak
 a.- dı HoBH-T1/06
 a.- dılar HinT-5/07
 a.- ğan HoBR-T1/09, HY-T13/012,
 HY-T16/09
 a.- ğay HY-T28/012, HY-T47/016,
 HY-T82/016, HY-T89/06, HY-
 T91/010
 a.- ğaylar HY-T27/028, HY-T37/016,
 HY-T39/012, HY-T41/020, HY-
 T44/015, HY-T46/015, HY-T50/017,
 HY-T55/024, HY-T58/014, HY-
 T64/013, HY-T66/012, HY-T67/032,
 HY-T68/020, HY-T72/018, HY-
 T81/034, HY-T84/020, HY-T85/017,
 HY-T86/016, HY-T87/018, HY-
 T92/015
 a.- ğuḡı HoBR-T2/03
 a.- ğudik HY-T48/09, HY-T51/010
 a.- ıp HBR-T1/019, HEA-T1/05,
 HoBH-T1/06, HoBH-T1/10, HinT-
 5/010, HY-T1/019, HY-T26/010, HY-
 T48/09, ŞY-T1/016, ŞY-T1/020
 a.- madı Hin-T3/020
 a.- masunlar HY-T1/016, HY-T10/011,
 HY-T12/012, HY-T14/014, HY-
 T15/015, HY-T2/016, HY-T2/017,
 HY-T3/011, HY-T3/012, HY-T4/09,
 HY-T5/011, HY-T5/012, HY-T6/010,
 HY-T6/09, HY-T7/011, HY-T7/012,
 HY-T8/011, HY-T9/012, ŞY-T1/022
 a.- may Hin-T4/015, Hin-T4/016
 a.- sa HY-T13/015, HY-T19/010
 a.- sun HY-T11/010
 a.- sunlar HY-T44/012
 a.- upmız HoBR-T2/06
 a.- ur HY-T16/010, HY-T20/011, HY-
 T23/010, HY-T24/09, HY-T25/011,
 HY-T29/08, HY-T30/010, HY-

T31/013, HY-T32/014, HY-T33/011,
 HY-T34/011, HY-T35/011, HY-
 T36/011, HY-T38/014, HY-T40/013,
 HY-T42/09, HY-T43/012, HY-
 T45/011, HY-T49/019, HY-T52/014,
 HY-T53/012, HY-T56/011, HY-
 T57/013, HY-T59/012, HY-T60/011,
 HY-T61/012, HY-T62/014, HY-
 T63/012, HY-T65/015, HY-T69/016,
 HY-T71/013, HY-T73/011, HY-
 T74/014, HY-T75/013, HY-T76/011,
 HY-T77/016, HY-T78/011, HY-
 T79/014, HY-T80/012, HY-T83/012
 a.- urğa HY-T13/015, HY-T16/010,
 HY-T19/010, HY-T20/012, HY-
 T23/010, HY-T24/09, HY-T25/011,
 HY-T29/09, HY-T30/010, HY-
 T31/013, HY-T32/015, HY-T33/011,
 HY-T34/011, HY-T35/011, HY-
 T36/011, HY-T38/014, HY-T40/013,
 HY-T42/09, HY-T43/012, HY-
 T45/011, HY-T49/020, HY-T52/014,
 HY-T53/012, HY-T56/011, HY-
 T57/014, HY-T59/012, HY-T60/012,
 HY-T61/013, HY-T62/014,
 HY-T63/013, HY-T65/015, HY-
 T69/016, HY-T71/013, HY-T73/011,
 HY-T74/014, HY-T75/013, HY-
 T76/011, HY-T77/016, HY-T78/011,
 HY-T79/014, HY-T80/013, HY-
 T83/013
 a‘lā/ a‘lā < A. yüce, ulu
 a. HoBR-T2/01, HoBR-T2/08, ŞY-
 T1/017
 devlet-i a.+ mız HY-T51/09
 devlet-i müddet-i a.+ mız HY-T66/011
 du‘ ā-yı devlet-i a.+ mızğa HY-
 T39/012
 maḳşad-ı a. Hin-T1/09
 ḡükm-i eşref-i aḳdes-i a.+ ğa HY-
 T20/011
 a.+ mız HY-T55/024, HY-T64/012,
 HY-T89/036, HY-T91/027
 a.+ mızğa HY-T54/019
 a.+ ğa HY-T10/014, HY-T12/015,
 HY-T9/014
 ḡükm-i eşref-i aḳdes-i ‘a.+ ğa HY-
 T49/019
 ālām < A. kederler, acılar, sızılar
 ā.-ı sermedī HY-T31/014, HY-T49/021
 alaḡ alan
 a. HY-T83/08
 a.+ ı HY-T93/06
 alar onlar

- a. Hin-T3/012, HoBH-T1/014, ŞY-T1/09
a.+ niṅ HBR-T1/018, Hin-T3/015, HY-T16/07, HY-T37/012, HY-T41/015, HY-T50/013, HY-T55/021, HY-T67/014, HY-T67/016, HY-T72/014, HY-T87/014, HY-T89/06, HY-T91/09, ŞY-T1/010, ŞY-T1/015, ŞY-T1/019, ŞY-T1/024, TY-T1/010
a.+ ni Hin-T3/011, HoBH-T1/10, HoBR-T2/03, HoBR-T2/04, HY-T88/023
a.+ ğa TY-T1/08, TY-T1/09, HoBR-T1/010, HY-T37/013, HY-T41/016, HY-T44/011, HY-T46/011, HY-T50/014, HY-T54/025, HY-T55/026, HY-T86/012, HY-T87/015, HY-T92/012
āferide-i a.+ ğa HY-T67/036
a.+ dın HY-T67/029, TY-T1/011
- a' lā hāzā** < A. bunun üzerinde
'a. Hin-T3/015, HY-T58/05, HY-T68/05
- 'ale'd-devām** < A. sürekli
'a. HY-T67/032
- 'ale'l-iṭlāk** < A. genel olarak
'a. HY-T21/08
vehhāb-ı 'a. HY-T27/07
ḥazret-i vehhāb-ı 'a. HY-T2/08
- 'ale'l-ḥuşuş** < A. özellikle
'a. TY-T1/010
- 'ale'ş-şabāḥ** < A. sabahleyin
'a. HoBH-T1/015
- 'ālem** < A. dünya
'ā. HY-T15/04, HY-T48/05
inḳırāz-ı 'ā. HY-T84/018
yarlıĝ-ı 'ā. HY-T89/034
'ā.+ niṅ HY-T67/06
'ā.+ ni HY-T67/03
'ā.+ de HY-T2/01.
inḳırāz-i 'ā.+ de HY-T70/015
'ā.+ dın HBR-T1/019
'ā.+ iniṅ HY-T54/05, HY-T54/07
- 'ālem-penāḥ** < A.+F. ālemin sığınacağı yer,
padşahların sıfatlarından biri
bārgāh-ı 'ā. HY-T91/017
dergāh-ı 'ā. HY-T6/07, HY-T7/09, HY-T88/020, HY-T89/029, HY-T90/08
dergāh-ı 'ā.+ ğa HinT-5/011, HinT-5/04, HY-T27/019, HY-T54/012, HY-T55/018
dergāh-ı 'ā.+ da HY-T5/09, HY-T66/03
dergāh-ı 'ā.+ ımız HY-T26/06, HY-T28/07, HY-T51/05, HY-T66/06
dergāh-ı 'ā.+ ımızĝa HY-T3/08, HY-T67/013, HY-T70/07, HY-T84/09, HY-T85/08
- 'aleyhu'r-raḥme** < A. ona rahmet eylesin
'a.+ niṅ HY-T11/04, HY-T14/011, HY-T58/010
Kemāl ḥvāce-i buzurgvār-ı 'a.+ niṅ HY-T14/010
- 'aleyhi's-şalāt** < A. Hz. Muhammed'e kullanılan sıfat
'a. HY-T67/08
- alıĝ** lāyık, alınmış
a. ve enseb kör- HoB-T1/07
- 'ālī** <A. yüce, ulu, yüksek
'ā. HoBR-T1/05, HY-T14/06, HY-T31/09, HY-T57/011, HY-T59/09, HY-T67/039, HY-T72/013, HY-T80/09, HY-T87/013, HY-T91/012, ŞY-T1/011, ŞY-T1/013
be neseb-i 'ā. HY-T15/010
cereyān-i 'ā. HY-T67/026
dergāh-ı 'ā. HY-T48/07
devlet-i 'ā. HY-T48/09
evlād-ı 'ā. HY-T21/016, HY-T27/015, HY-T81/018, HY-T88/06
'ināyetnāme-i 'ā. HHH-T2/08, Hin-T1/011, Hin-T2/013, Hin-T3/022, Hin-T4/019, HinT-5/012
menşür-ı hümāyün-ı 'ā. HY-T88/026
nişān-ı 'ā. HY-T15/013, HY-T15/018, HY-T18/07, HY-T3/014, HY-T5/014, HY-T55/019, HY-T58/025, HY-T6/014
peder-i 'ā. HY-T67/014
yarlıĝ-ı aĝdes-i 'ā. HY-T57/017
yarlıĝ-ı 'ā. Hin-T1/05, Hin-T4/06, HY-T11/012, HY-T20/013, HY-T21/024, HY-T22/013, HY-T22/06, HY-T23/07, HY-T23/011, HY-T24/010, HY-T24/06, HY-T25/012, HY-T25/08, HY-T26/013, HY-T28/012, HY-T28/016, HY-T29/010, HY-T29/06, HY-T30/07, HY-T30/11, HY-T31/015, HY-T32/010, HY-T32/016, HY-T33/013, HY-T33/08, HY-T34/012, HY-T34/08, HY-T35/013, HY-T35/08, HY-T36/014, HY-T36/07, HY-T37/010, HY-T37/014, HY-T37/017, HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T39/08, HY-T40/015, HY-T40/09, HY-T41/013, HY-T41/017, HY-T41/022, HY-T42/011, HY-T42/06, HY-T43/014,

HY-T43/09, HY-T44/010, HY-T44/013, HY-T44/017, HY-T45/013, HY-T45/07, HY-T46/012, HY-T46/016, HY-T46/09, HY-T47/012, HY-T47/014, HY-T47/018, HY-T48/015, HY-T48/06, HY-T49/025, HY-T50/012, HY-T50/018, HY-T51/012, HY-T51/014, HY-T52/010, HY-T52/016, HY-T53/015, HY-T53/09, HY-T54/020, HY-T54/027, HY-T55/024, HY-T55/028, HY-T56/013, HY-T56/08, HY-T57/010, HY-T59/08, HY-T59/014, HY-T60/014, HY-T60/08, HY-T61/014, HY-T61/09, HY-T62/011, HY-T62/016, HY-T63/010, HY-T63/015, HY-T64/010, HY-T65/011, HY-T64/015, HY-T65/018, HY-T66/012, HY-T66/020, HY-T68/017, HY-T68/021, HY-T69/019, HY-T71/015, HY-T72/012, HY-T72/015, HY-T72/019, HY-T73/013, HY-T74/010, HY-T75/09, HY-T76/08, HY-T77/013, HY-T77/018, HY-T78/08, HY-T78/012, HY-T79/010, HY-T79/015, HY-T80/08, HY-T80/014, HY-T81/028, HY-T82/011, HY-T82/013, HY-T82/017, HY-T83/09, HY-T83/014, HY-T85/018, HY-T86/011, HY-T86/013, HY-T86/017, HY-T87/012, HY-T87/016, HY-T87/020, HY-T89/037, HY-T90/020, HY-T91/028, HY-T92/011, HY-T92/013, HY-T92/017
 yarlıg-ı hümayün-ı 'â. Hin-T2/05, Hin-T3/06, HY-T20/07, HY-T27/023, HY-T28/015, , HY-T31/08, HY-T38/011, HY-T49/013, HY-T51/07, HY-T58/016, , HY-T67/15, HY-T76/013, HY-T84/014, HY-T84/022, HY-T85/013, HY-T88/029, HY-T93/014, HY-T93/017
 fermân-ı 'â. HY-T11/05, HY-T13/09, HY-T19/07, HY-T48/011
 fermân-ı hümayün-ı 'â. HY-T14/012
 zât-i 'â. HY-T67/038
 hükmi-i 'â. HHH-T1/07, HY-T13/016, HY-T18/011, HY-T19/010, HY-T67/026, TY-T1/011
 hükmi-i hümayün-ı 'â. HHH-T1/02, HHH-T2/02
 dergâh-ı 'â.+ ğa HHH-T1/03, HHH-T1/05-06, HHH-T2/07, HY-T15/010
 dergâh-ı 'â.+ din HY-T22/07
 emr-i 'â.+ leri HEA-T2/010

'**âli-câh** <A. +F. yüce mekân, yüce makam
 'â. HoBH-T1/03
 'â.-ı ma' lā HEA-T2/02
 'â.+ niñg ŞY-T1/018
 '**âli-cenâb** <A. yüce makamlı
 'â. ŞY-T1/014, ŞY-T1/017
 '**âli-derece** <A. yüksek derece
 'â. HoB-T1/011
 '**âli-himmet** <A. yüce himmetli
 'â. HY-T1/09, HY-T8/03, HY-T66/02
âlihî < A. onun soyu, ailesi
 â.+ niñg Hin-T2/05
 '**âlim** <A. bilgili
 'â.-i 'ulûm-ı şûri HY-T58/08
 '**âli-makâm** <A. yüksek makamlı
 'â. HY-T4/03
 '**âli-mikdâr** <A. yüce rütbeli, değeri
 yüksek olan
 'â. HY-T67/10
 tebâr-ı 'â.+ ımız HY-T28/08
 '**âli-nihâd** <A. +F. soylu
 'â.+ ları HY-T27/015
 sâdât-ı 'â. HY-T21/013, HY-T27/012, HY-T81/014
 '**âli-şân** <A. şöhreti yüce olan
 menzilet-i 'â. HoBR-T1/05
 nişân-ı 'â. HY-T12/016, HY-T16/012, HY-T2/023, HY-T26/05, HY-T27/029, HY-T28/011, HY-T37/06, HY-T39/07, HY-T4/014, HY-T41/07, HY-T44/06, HY-T46/06, HY-T47/08, HY-T48/06, HY-T50/06, HY-T51/05, HY-T55/023, HY-T58/012, HY-T64/09, HY-T66/011, HY-T67/026, HY-T67/041, HY-T68/08, HY-T7/016, HY-T8/017, HY-T8/09:09, HY-T81/035, HY-T82/07, HY-T84/013, HY-T86/06, HY-T87/06, HY-T9/015, HY-T92/06
 nişân-ı hümayün-ı 'â. HY-T17/013, HY-T54/018, HY-T70/011, HY-T72/08:09, HY-T85/012, HY-T88/025, HY-T89/033, HY-T90/015, HY-T91/023
 yarlıg-ı hümayün-ı 'â. HY-T70/019
 '**aliyyen** < A. yüce, üst
 'a. mekân-ı kıble-gâh+ HY-T21/021
 hâkân-ı 'a. HY-T27/020, HY-T81/025
alkış
 hayır dua
 a. HY-T15/010, HY-T4/013, HY-T54/013, HY-T55/018, HY-T66/07, HY-T67/014, HY-T84/010, HY-T85/08, HY-T88/021, HY-T89/030, HY-T90/09, HY-T91/017
 a.+ dın HY-T70/07

- a.+ ımızğa HY-T21/029, HY-T27/028, HY-T81/034
- altı** altı
a. HY-T67/024, HY-T77/07
- altı yüz** altı yüz
a. HY-T62/06, HY-T83/09
- altmış** altmış
a. HY-T25/04
- altmış üç** altmış üç
a.+ de HY-T36/013
- ‘amāl** < A. işler
‘a. HY-T81/08
- āmāl** < A. istekler, arzular
ā.+i HY-T20/03, HY-T31/04
şecere-i ā. HoB-T1/05
- āmān** < A. güvenli olmak, huzur, korkusuzluk
ā. HoBH-T1/013, HoBH-T1/020
ā.+ ı HoBH-T1/013
- āmānlıg** < A.+Tü. güvenli olma durumu, huzur olmak, korkusuzluk
ā.+ ın HoB-T1/09
- āmed** < F. gelmek
ebvāb-ı ā. HBR-T1/013
- ‘amel** < A. iş
‘a. HoBR-T2/011, HY-T46/012, HY-T47/015, HY-T48/012, HY-T50/015, HY-T58/020, HY-T68/017, HY-T72/015, HY-T82/014, HY-T86/013, HY-T87/016, HY-T92/013
‘a.+ inğiz HoBR-T2/012
‘a.+ iğa HY-T67/037
- ‘amelāt** < A. işler
‘ā. HY-T10/010, HY-T9/011
- ammā** < A. ama
a. Hin-T3/013, Hin-T4/013, Hin-T4/017
- ‘āmme** < A. umum, halk, genel halk
rāh-ı ‘ā. HY-T83/06
‘ā. yafı HY-T11/09, HY-T23/06, HY-T24/05, HY-T29/05, HY-T34/07, HY-T35/07, HY-T36/07, HY-T38/07, HY-T57/09, HY-T57/010
‘ā. yolu HY-T20/06, HY-T24/06, HY-T25/06, HY-T29/06, HY-T31/07, HY-T33/08, HY-T38/011, HY-T42/06, HY-T62/09, HY-T62/10, HY-T77/010
‘ā.+ niñg yolu HY-T49/011, HY-T49/012
- āmūd** < F. dizilmiş
ā. HoBH-T1/03
- ‘āmiyye** < A. halkla ilgili
‘ā. HY-T52/08, HY-T63/010
- ‘anber** < A. hoş kokulu
‘a. HY-T70/06
teslīmāt-ı ‘a. HBR-T1/02
- ança** o kadar
a. HBR-T1/020, TY-T1/06
- anda** onda, orada
a. HBR-T1/06, Hin-T4/019
- andan** ondan, oradan Bkz. **andın**
a. HoBH-T1/016
- andak** öyle, şöyle
a. Hin-T1/09, Hin-T2/09, Hin-T4/015, HY-T22/011, HY-T49/010, HY-T58/014, HY-T67/06, HY-T68/019
- andın** andın Bkz. **andan**
a. HBR-T1/06, HY-T1/04, HY-T44/012, HY-T66/08
- ānhā** < F. onlar
mavkıf-ı ā. HBR-T1/015
- anı** onu
a. HY-T48/011
- anıñg** onun
a. HBR-T1/05, HHH-T1/05, HY-T1/07, HY-T14/05, HY-T15/04, HY-T15/05, HY-T18/010, HY-T2/013, HY-T22/010, HY-T26/010, HY-T29/05, HY-T31/010, HY-T4/02, HY-T47/013, HY-T50/011, HY-T51/011, HY-T64/08, HY-T66/010, HY-T67/07, HY-T67/08, HY-T68/015
- a‘nī** < A. yani (demek istiyorum)
a. HY-T88/06
- ‘anķarīb** < A. yakından
‘a. Hin-T1/010
- anğa** ona
a. HBR-T1/09, HoBR-T2/017, HoBR-T2/09, HY-T18/08, HY-T26/09, HY-T47/013, HY-T48/08, HY-T51/09, HY-T68/016, HY-T82/012
- anğla-** anlamak
a.- p HoBR-T1/016, HY-T39/09, HY-T50/015, HY-T58/018, HY-T64/011, HY-T66/017, HY-T70/015, HY-T84/017, HY-T85/015, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T90/017, HY-T91/025
a.- sunlar HoBH-T1/021, HY-T37/014, HY-T41/018, HY-T44/014, HY-T46/013, HY-T47/015, HY-T48/013, HY-T54/022, HY-T58/022, HY-T68/018, HY-T72/017, HY-T82/014, HY-T86/015, HY-T87/017, HY-T92/014
- ‘ār** < A. utanma
‘ā. HBR-T1/08
- ara** ara
a.+ da HBR-T1/017, HoB-T1/09
a.+ dağı HY-T76/08
a.+ sıda HoB-T1/018

- a.+ sıdağı HY-T52/04
a.+ sıdın Hin-T1/06
- araba** araba
a. HY-T2/016
- ārām** <F. sakin
ā. HY-T67/04
- ārāmiş** <F. sakinlik
ā. HoB-T1/010
- ārāmgāh** <F. dinlenme yeri
ā. HY-T1/04
- ārāsta** <F. süslenmiş
ā. HY-T47/06, HY-T54/011
- ārāstalık** <F. +T. süslenme
ā. HY-T21/09, HY-T27/08, HY-T81/010
- ārāy** <F. süsleyen
mülk-i ā. HY-T4/04
- ‘āriyet** <A. ödünç
‘ā.-i hılāfet HBR-T1/017
- arāzī** <A. yerler, araziler
a.+ leride HY-T88/024, HY-T89/033, HY-T91/022
- arığ** temiz, saf
a. HY-T55/024
a. niyet HY-T90/018
- arığ** ark, su yolu Ayrıca Bkz. YAD **biş arığ, yañı arığ**
hāşşa a.+ ıdın HY-T13/012
hıvanıñ a.+ ıdın HY-T66/017
- arna** kanal, su yolu. Ayrıca Bkz. YAD
a. HY-T19/06
kikeyli a.+ sı HY-T62/09, HY-T74/05, HY-T74/09
- arşlan** arşlan
a.+ layın HY-T2/06, HY-T4/04
- arfa** arpa
a. Hin-T4/011
- arqa** arka
a. HY-T60/04, HY-T61/04, HY-T62/04
a.+ da ŞY-T1/015, ŞY-T1/017
a.+ sı HY-T13/06, HY-T13/08, HY-T16/06, HY-T17/06, HY-T19/06, HY-T20/06, HY-T23/06, HY-T24/05, HY-T24/06, HY-T25/06, HY-T29/05, HY-T30/06, HY-T31/08, HY-T32/09, HY-T49/011, HY-T56/07, HY-T57/08, HY-T57/09, HY-T59/08, HY-T63/09, HY-T69/09, HY-T71/08, HY-T75/08, HY-T80/08
a.+ sıda HY-T57/04
a.+ sıdın HoBH-T1/016
- ‘arz** <A. sunma, arz
‘a. HEA-T1/01
‘a.+ ımızga ŞY-T1/014
- ‘a. kıl- HHH-T1/04, HHH-T2/03, HinT-5/04, HoB-T1/012
- ‘arze-dāşt** <A.+F. takdim
d. eyle- HoBH-T1/019
- ‘arza** <A. yüzey
‘a.-yı ğabrâ HY-T67/04
- ‘asākır** <A. askerler
‘a.-i nuşret-i mü’eşşer HoBH-T1/09
tamām-ı ‘a.-i nuşret mäsarımız Hin-T2/07
- āsām** <A. günahlar
ā.-ı ebedī HY-T31/014, HY-T32/015, HY-T38/015
ā.-i ebedī HY-T49/021
- āsār** <A. eserler
ā. HY-T15/09
minā’ at-ā. HY-T55/05
ā.-ı refāhiyyet HBR-T1/013
- āsān** <F. kolay
ā. HoBR-T2/08
- āsānlıg** <F.+T. kolaylık
ā. HoBR-T1/017
- āsāyiş** <F. rahatlık
ā. HoB-T1/010
ā.+ in HoBR-T1/015
- aşhāb** <A. arkadaşlar, dostlar
a.+ ıga HY-T67/08
a.+ larıga HY-T1/07, HY-T2/03, HY-T4/02, HY-T14/05
- āsīb** <F. zarar
ā.+ idin HoB-T1/05
- āşıf-mertebet** <A. güçlü mertebeli (Süleyman peygamberle ilgili)
ā. HY-T55/05
- āşim** A. günahkâr
ā. HY-T20/012
- ‘asker** <A. asker
vezâyıf-ı ‘a. HY-T57/06
mevâcib-i ‘a.-i ejderder HY-T49/06
‘a.+ inğiz HoBR-T2/04
‘a.+ iniñ HoB-T1/02
- ‘askeriyye** <A. askeriyye
‘a. HY-T76/05, HY-T80/06
vezâyıf-i ‘a. HY-T93/04
vezâyıf-ı ‘a. HY-T80/05
vezâyıf-i ‘a. HY-T56/05
- āsmān** <F. gök yüzü
ā.+ ınıñ HoBR-T1/03, HY-T1/08, HY-T2/04, HY-T3/03, HY-T5/03, HY-T6/03, HY-T7/04
tabakāt-ı ā.+ mı HY-T1/03, HY-T14/03
- āsmān-bedr** <F+.A. gökyüzünün dolun ayı
ā. HY-T14/05, HY-T3/02, HY-T4/03, HY-T5/02, HY-T6/02, HY-T7/03
- āstān** <F. eşik

- ā.-ı felek HY-T14/07
 ā.-ı felek-i iştibāhda HY-T4/05
āstāne <F. eşik
 ā. HY-T87/05
 ḥarīm-i cūy-ı ā. HY-T17/06
 ā.-i fayz HY-T70/05
 ā.+ siniḡ HY-T18/06
āsūde-ahvāl < F+A. durumu rahat olan
 ā. HY-T55/023, HY-T81/034, HY-T84/018, HY-T85/016, HY-T88/027, HY-T89/036, HY-T90/018, HY-T91/026
āsūde-dil <F. gönlü rahat
 ā. HY-T27/028, HY-T66/011
āsūde-dillig <F.+T. gönül rahatlığı
 ā. HY-T67/030
āsūde-hāl < F.+A. durumu rahat olan
 ā. HoB-T1/010, HY-T70/016
āsūde-hātır < F.+A. gönlü rahat olan
 ā. HY-T1/020, HY-T14/017, HY-T15/017, HY-T2/022, HY-T4/013, HY-T58/013, HY-T6/013, HY-T64/012, HY-T67/036, HY-T7/015
āsūde-köngül <F. gönlü rahat
 ā. HY-T28/011, HY-T54/019
āsūde-lıg <F.+t. rahatlık
 ā. Hin-T1/010
 ā.+ ıḡa HY-T90/07
aşlā <A. asla
 a. Hin-T3/020, HY-T10/012, HY-T12/013, HY-T54/025, HY-T9/012
 ‘aşr < A. yüzyıl, zaman
 ‘a.+ ında HY-T10/09, HY-T9/010, HY-T12/010
aş-āb < T.+F. yiyecek içecek
 a. HEA-T1/09
aşakı aşığı
 a.+ daḡı HY-T93/07
aş-hāne < T.+F. yemekhane
 a.+ leri HY-T67/032
 a.+ side HY-T67/037
aşuk- acele etmek, acele ederek gelmek
 aşuḡ-up HoBR-T2/012
āšnālig <F.+Tü. tanıdıklık Bkz. āšnālik
 ā. HoBR-T1/09
āšnālik <F. tanıdıklık Bkz. āšnālig
 ā. HoBH-T1/019, HoBR-T1/018, HoBR-T1/019, HoBR-T1/08, HoB-T1/09
 ā.+ ḡa HoBR-T1/016
at at
 a. HoB-T1/018, HY-T2/016, HY-T2/017, HY-T4/010, HY-T8/012
 a.+ ıḡa HoBR-T1/019
at - atmak
 a.- ıp HoBH-T1/10
ata ata, baba
 a. HBR-T1/012, HBR-T1/07, Hin-T4/018, HoBH-T1/06, HoBR-T1/010
 a.+ larumniḡ HoBR-T2/02
 a.+ sını HY-T2/013
 a.+ mız HoBR-T1/08, HY-T1/013
a‘ tāf <A. tevcihler, meyiller
 i.+ ıdın Hin-T1/06
atayī <T.+A. atalara ait
 a. vaṭan ve arāzi-leride HY-T89/033, HY-T91/022
 şavme‘ a-yi a. HY-T15/010
atıl - atılmak
 a.- ıp Hin-T4/014
 ‘āṭıfet <A. duygu, sevgi, iyilik, merhamet
 ‘ā.-i mülükānemizdin HY-T33/03, HY-T35/03
 ‘ā.-i ḡısevānemiz HY-T20/02, HY-T32/03
 ‘a.-i ḡısevānemizdin HY-T51/02, HY-T36/03, HY-T42/02, HY-T75/03, HY-T25/02, HY-T26/02, HY-T29/02, HY-T34/03, HY-T37/03, HY-T39/05, HY-T40/03, HY-T41/03, HY-T43/03, HY-T44/03, HY-T45/03, HY-T46/03, HY-T49/02, HY-T52/03, HY-T66/010, HY-T74/03
 ‘ā.-i şāhāne HY-T63/03
 ‘aṭıyye < A. karşılıksız olarak verilen şey, bahşiş, hediye
 ‘a.-i ‘uzmā HY-T21/010, HY-T27/09, HY-T81/011
 ‘a.-i kübrā HY-T89/04, HY-T91/07
atlan- atlanmak Bkz. atlan-
 a.- ursın HY-T2/017
atlan- atlanmak Bkz. atlan-
 a.- ıp HoBH-T1/015, HoBH-T1/09
atlas bir tür kumaş çeşidi
 a.+ ı HoBR-T1/02
atlıḡ adlı, adındaki
 a. Hin-T1/07, HY-T19/03
av av
 a. +da HY-T2/017
avān <A. vakit, zaman
 ā.-ı ḡükümetimizde HoB-T1/012
 ā.+ sıḡa HY-T28/09
 ā.+ side HY-T89/05, HY-T91/08
 ‘avārizāt < A. engeller, yan etkiler
 ‘a. ŞY-T1/021
 ‘avāṭıf < A. duygular
 ‘a.-ı mülükānemiz HY-T89/06, HY-T90/012, HY-T91/021
 ‘a.-ı ḡısevānemizdin HY-T22/03, HY-T86/04, HY-T93/02

- ʿa.-ı şāhāne HY-T38/03
 ʿavn < A. yardım
 ʿa.+ ıġa Hin-T3/018
 ay ay
 a.+ mīng Hin-T1/07, Hin-T4/018, Hin-T4/019, HY-T35/013
 a.+ nı HoBR-T2/023
 a.+ ı HY-T20/013, HY-T22/013, HY-T23/011, HY-T24/010, HY-T25/012, HY-T26/013, HY-T28/016, HY-T29/010, HY-T30/11, HY-T31/015, HY-T32/016, HY-T75/015, HY-T91/028
 a.+ ını HY-T90/020
 a.+ ınıng HBR-T1/011, HHH-T1/07, Hin-T1/06, Hin-T2/013, Hin-T2/06, Hin-T3/021, Hin-T3/08, Hin-T4/017, HoBH-T1/07, HoB-T1/019, HY-T33/013, HY-T34/012, HY-T36/014, HY-T37/017, HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T40/015, HY-T41/021, HY-T42/011, HY-T43/014, HY-T44/017, HY-T45/013, HY-T46/016, HY-T47/018, HY-T48/015, HY-T49/025, HY-T50/018, HY-T51/014, HY-T52/016, HY-T53/015, HY-T54/027, HY-T55/028, HY-T56/013, HY-T57/016, HY-T58/024, HY-T59/014, HY-T60/014, HY-T61/014, HY-T62/016, HY-T63/015, HY-T64/014, HY-T65/018, HY-T66/020, HY-T67/041, HY-T68/021, HY-T69/018, HY-T70/019, HY-T73/013, HY-T76/012, HY-T77/018, HY-T80/014, HY-T82/017, HY-T89/037, ŞY-T1/027
 a.+ ıda HY-T14/018, HY-T17/012, HY-T27/029, HY-T71/015, HY-T72/019, HY-T74/015
 a.+ ında HY-T3/014, HY-T4/014, HY-T6/014, HY-T7/016
 ay- söylemek
 a.- masunlar ŞY-T1/020
 ayak ayak
 a. HY-T65/010
 a.+ ı HoB-T1/05
 ʿayāl < A. ev halkı
 ʿa.+ i Hin-T3/013
 aʿyān < A. ayan
 a. HY-T2/06
 āyet < A. ayet
 ā.-i kerime HY-T9/014, HY-T10/013, HY-T12/015, HY-T16/011,
 ā.+ i HY-T49/021
 be maẓmūn-ı ā. HY-T16/010
 āyīn < F. tören, ayin
 iclāş-ı ā. Hin-T4/019
 ā.+ lerin HY-T37/08, HY-T41/010, HY-T44/07, HY-T46/06, HY-T47/010, HY-T50/08, HY-T68/011, HY-T82/08, HY-T86/07, HY-T87/08, HY-T92/07
 āyīne < F. ayna
 ā.+si-ġa HY-T28/09
 a.-side HY-T89/05, HY-T91/08
 aylan - gezmek, dolaşmak
 a.- ġan HY-T27/023
 a.- sun HY-T49/023
 ʿayn < A. göz
 fārż-ı ʿa. HoBH-T1/07
 ʿa.-ı münħir HoBH-T1/012
 ayt - söylemek
 e.- sa HBR-T1/021
 a.- ıp HoBR-T2/019, HY-T9/08, HY-T10/07, HY-T12/08
 a.- up HoBR-T2/018
 a.- may HEA-T2/08
 a.- tılar HY-T84/011
 āzār < F. azarlama, tekdir, eziyet
 ā. TY-T1/09
 ā. bir- HBR-T1/019, HY-T51/012(2)
 ā. ve zaħmet yitkür- HY-T58/020
 aʿzām < A. en büyük
 imperator-ı a. HoBR-T2/01, HoBR-T2/014, HoBR-T2/016, HoBR-T2/018, HoBR-T2/020, HoBR-T2/021, HoBR-T2/07, HoBR-T2/09
 saʿd-ı a. HY-T55/07
 rükn-i a.+ ıdur HY-T21/014, HY-T27/013, HY-T81/015
 ʿazamet < A. büyüklük
 ʿa. HY-T21/05, HY-T27/04, HY-T81/05, ŞY-T1/010
 birāder-i nāmver-i kirām-ı ebū-yı maḡām-ı ʿa. HY-T49/07
 ʿazduʿd-devletuʿl-ʿaliyye < A. yüce devletin yardımı
 ʿa. HY-T49/06
 ʿazl < A. görevden alma
 ʿa. HY-T2/03
 ʿa.+ ıġa HY-T50/011
 ʿazimet < A. azimet, irade
 ʿa. HoBH-T1/07
 ʿazīmuʿş-şān < A. yüce şanlı
 ʿa. cemāʿa HY-T58/019
 ħānedān-ı ʿa. HY-T64/013
 düdmān-ı ʿa.+ nīng HY-T70/08, HY-T91/018
 āzürde-dil < F. gönlü incinmiş
 ā. HY-T54/024

- āzürde-hâtır** <F.+A. gönlü incinmiş
 ā. HY-T1/019, HY-T14/016
- ‘azîz** < A. değerli, saygılı
 ‘a.+ lernîḡ HY-T9/05
 nedr muḡammed şeyḡ-i ‘a.+ lernîḡ
 HY-T12/05
- b**
- bā-** <F. varlık, bulundurma eki
 b.-‘ ināyet HBR-T1/05
 b.-istikāmet HY-T27/08, HY-T81/010
 b.-i‘ tibār HY-T1/010, HY-T3/05, HY-
 T5/05, HY-T6/05, HY-T67/10, HY-
 T7/06, ŞY-T1/05
 b.-ih̄tişām HY-T2/09
 b.-şevāb HY-T41/020, HY-T46/015
 cevāb-ı b.-şevāb HY-T50/017
- bāb** <A. kapı
 b.+ da HY-T18/010, HY-T21/022,
 HY-T27/020, HY-T81/026, ŞY-
 T1/024
 b.+ dın HY-T14/07, HY-T2/07, HY-
 T21/07, HY-T27/07, HY-T4/05, HY-
 T81/09
 b.+ ıda HY-T21/021, HY-T22/010,
 HY-T27/019, HY-T37/013, HY-
 T41/017, HY-T44/013, HY-T46/012,
 HY-T48/08, HY-T50/014, HY-
 T51/010, HY-T51/09, HY-T55/019,
 HY-T64/05, HY-T67/15, HY-T68/017,
 HY-T72/015, HY-T81/025, HY-
 T82/013, HY-T84/010, HY-T85/09,
 HY-T86/012, HY-T87/015, HY-
 T88/022, HY-T89/030, HY-T90/010,
 HY-T91/019, HY-T92/012
 b.+ ların HY-T21/022
- baba** ata
 b. HY-T38/010, HY-T67/033
- bāde** <F. şarap, içki
 b.+ sidin HY-T88/023, HY-T90/012,
 HY-T91/09,
 b.-i te’kid HBR-T1/014
- bādiye** <A. çöl, kır
 b.+ si HY-T28/04
- ba‘de** <A. sonra
 b. HoBH-T1/014
- ba‘de’l-yevm** <A. bugünden sonra
 b. HY-T10/012, HY-T12/013, HY-
 T13/014, HY-T54/026, HY-T70/017,
 HY-T9/013
 b.-i sâbık HY-T54/019
- badraḡa** <F. yolcu etmek
 b.-i rāhber HBR-T1/06
- bāḡ** <F. bahçe
 b.+ dur HY-T40/05
 b.+ ların HY-T66/09
- bāḡāt** <F.+A. bahçeler
 b. ŞY-T1/017
- baḡışla** – baḡışlamak
 b.- duḡ Hin-T3/012
- baḡlat** – baḡlatmak
 b.- masunlar HY-T2/016
- bahādur** < F. < Moḡ. bahadır
 b.+ lar Hin-T4/014
 b.+ larınḡ Hin-T3/019
- bahār** <F. bahar
 b.+ ı HoBR-T1/05
- bāhir** <A. belli, açık
 b. HoB-T1/011
- bāhire** <A. belli, açık
 millet-i b. HY-T72/012
 şerī‘āt-i b. HY-T47/014
- baḡr** <A. deniz
 b.+ mınḡ HBR-T1/07
- baḡşış** <F. baḡşış
 b. HY-T21/012, HY-T27/011, HY-
 T81/013
- bā‘iş** <A. sebep, neden
 b. HoBR-T1/018, HoBR-T1/016, HY-
 T48/013, HY-T58/022, HY-T68/018
 mūcib-i b. HY-T41/018
 b.-i taḡsin HoB-T1/018
- baḡ -** bakmak
 b.- ıp HY-T22/010
- bāḡī** <A. kalıcı, daimi
 b. HY-T21/06, HY-T27/06, HY-
 T81/07
- baḡiyye** <A. bakiye, kalan kısım
 b.-i elifi Hin-T3/020
 b.+ si ŞY-T1/014
- baḡiyyetu’l-seyf** <A. askerın kalan kısmı
 b.+i Hin-T3/016
- bala** çocuk
 b.+ mızın HinT-5/06
- bānī** <A. kurucu, düzenleyici
 b. HY-T1/010, HY-T3/04, HY-T5/04,
 HY-T6/04, HY-T7/05
 b.+ larıḡa HY-T86/010
 b.+ lerıḡa HY-T68/013, HY-T87/011
- bar** var
 b. HBR-T1/017, HHH-T1/04, Hin-
 T3/015, HY-T37/013, HY-T41/016,
 HY-T46/010, HY-T47/013, HY-
 T50/014, HY-T68/016, ŞY-T1/024
- bar -** varmak
 b.- ḡanlarınḡ HBR-T1/013
 b.-ḡuḡı HY-T1/017, HY-T14/014,
 HY-T2/017, HY-T21/026, HY-
 T27/025, HY-T3/012, HY-T4/09, HY-

- T54/022, HY-T6/010, HY-T67/029, HY-T7/013, HY-T8/012, HY-T81/030
b.- ıp HBR-T1/06, HEA-T2/08, Hin-T4/013, Hin-T4/09, HoBR-T1/018, HoBR-T1/09, HoB-T1/08, HY-T2/020
b.- masun HEA-T2/09
b.- masunlar HY-T15/017
b.- maḡ HoB-T1/016
b.- maḡçıdurmız Hin-T2/013
b.- sa HY-T3/011, HY-T4/011, HY-T5/011, HY-T6/010
b.- salar HY-T1/016, HY-T15/015, HY-T54/023, HY-T7/012, HY-T8/014
- barça** hepsi
b. HBR-T1/05, HBR-T1/09, Hin-T3/018, Hin-T3/07, Hin-T4/012, HoBR-T2/011, HoBR-T2/019, HoBR-T2/05, HY-T2/019, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T28/014, HY-T33/05, HY-T38/05, HY-T39/010, HY-T39/06, HY-T39/09, HY-T42/04, HY-T49/05, HY-T53/05, HY-T54/021, HY-T54/024, HY-T55/022, HY-T55/023, HY-T55/026, HY-T58/017, HY-T58/019, HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T61/06, HY-T62/06, HY-T64/011, HY-T64/09, HY-T65/06, HY-T66/015, HY-T66/016, HY-T66/017, HY-T66/05, HY-T67/011, HY-T67/025, HY-T67/027, HY-T67/030, HY-T67/034, HY-T67/036, HY-T69/06, HY-T70/010, HY-T70/013, HY-T70/04, HY-T71/06, HY-T73/05, HY-T74/06, HY-T75/06, HY-T77/07, HY-T78/05, HY-T79/05, HY-T8/05, HY-T80/06, HY-T81/030, HY-T83/08, HY-T84/013, HY-T84/015, HY-T84/017, HY-T84/018, HY-T84/06, HY-T85/011, HY-T85/013, HY-T85/015, HY-T85/016, HY-T85/05, HY-T88/027, HY-T88/04, HY-T89/035, HY-T89/07, HY-T90/017, HY-T90/018, HY-T90/05, HY-T91/025, HY-T91/04, HY-T93/04, TY-T1/09
b.+ dın HoBR-T2/07
b.+ sı HBR-T1/018, HBR-T1/019
b.+ sıḡa HY-T18/04
- bārgāh** <F. arz yeri, saray
b. HBR-T1/02, Hin-T2/07
b.-ı çarḡ-iştibāhımızḡa HY-T90/09, HY-T88/020, HY-T88/021
b.-ı ʿālem-penāh HY-T91/017
b.-ı gerdūn-iştibāhımız-ḡa HY-T89/029
- maḡremeler-i b. HY-T10/03, HY-T12/04, HY-T9/04
aṣāṭin-i b.-ı ḡüsrevānī HY-T2/06
ṭarāzende-i b. HBR-T1/01
b.+ inḡızḡa HoBR-T2/019
b.+ niḡ HY-T91/012
- bars** bars; arslan
b. yılı 1270 HY-T43/014
- barsbān** <T.+F. meslek adı, (hanın) arslan bakıcısı
b. HY-T2/019, HY-T4/010, HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T67/029, HY-T8/013, HY-T81/032
- bārver** <F. meyveli
b. HY-T55/03
- başku** baskı
b. Hin-T3/017
- baş** baş
b. HBR-T1/010, Hin-T3/014, Hin-T3/020, HoB-T1/014, HY-T11/09
b.+ ıḡa Hin-T3/013
b.+ ımızḡa HBR-T1/08
- başla -** başlamak
b.- maḡı HoBR-T2/05
b.- p Hin-T4/016
- başlıḡ** başkan Bkz. **başlıḡ**
b. HY-T84/05, HY-T85/05, HY-T88/04, HY-T89/07, HY-T90/04, HY-T91/04
- başlıḡ** başkan Bkz. **başlıḡ**
b. Hin-T3/010, Hin-T3/014, HY-T18/04, HY-T66/05
- başka** başka
b. HEA-T2/09, HoB-T1/017
- bāṭın** <A. nesil, karın
b.-ı ḡuceste HY-T54/012
- bay** zenginlik
b. HY-T20/07
b.+ ḡa HY-T77/08
- bāzār** <F. pazar
b. soraḡı HY-T. 11/011
b. cāylı HY-T83/07,
b. kesebesi HY-T86/09, HY-T87/010, HY-T92/09
b.+ da ve yolda TY-T1/011
- baʿ zı** <A. bazı
b. HY-T13/06, HY-T16/06, HY-T17/06, HY-T17/07, HY-T25/06, HY-T29/05, HY-T33/08, HY-T38/010, HY-T38/011, HY-T38/08, HY-T43/08, HY-T43/09, HY-T53/08, HY-T56/07, HY-T57/08, HY-T60/07, HY-T65/09, HY-T71/09, HY-T73/07, HY-T77/010, HY-T77/011, HY-T77/013, HY-T77/09, HY-T79/07, HY-T79/08, HY-

- T79/09, HY-T83/06, HY-T83/07, HY-T93/010, HY-T93/011, HY-T93/012, HY-T93/013, HY-T93/08, HY-T93/09
b.+ ları Hin-T2/011, Hin-T3/012
b.+ larınıḡ Hin-T3/013
b.+ sı HY-T25/07, HY-T38/010, HY-T49/011, HY-T49/012
b.+ sını Hin-T3/015
- becā** <F. yerinde, yerine Bkz. **becāy**
b. HoBR-T1/012, HoBR-T1/015, HoBR-T2/014
- becāy** <F. yerinde, yerine Bkz. **becā**
b. HY-T22/010
HBR-T1/010
- becer** - başarmak
b.- ip HEA-T2/04
- bedāyī** <A. yenilikler
vedāyī -i b.-i ilāhīdürler HY-T21/011, HY-T27/010
- bedāyī-nigār** <A.+F. yeniliklerle
resmolunmuş
b. HY-T55/06
- bedel** <A. karşılık
b.+ ide HY-T13/04
- be-destūr** <F.+A. destura göre, destura
dayanarak
b.-ı sâbīḡ HY-T10/08, HY-T12/09, HY-T9/09, TY-T1/05
- be-mazmūn** <F.+A. içeriğine göre
b.-ı āyet-i kerīme HY-T16/010
- be-neseb** <F.+A. nesebine, soyuna göre
b.-i ‘ālī HY-T15/010
- be-sūr‘at** <F. +A. sūratle
b. HoBH-T1/08
- be-taḡḡīḡ** <F.+A. özellikle
b. HY-T1/012, HY-T15/07, HY-T3/06, HY-T67/10
- be-vech** <F.+A. açısından, uyarınca
b.-i ḡer‘ī HY-T51/012
- be-gāyet** <F.+A. sonuna kadar
b. ŞY-T1/022
- behbūd** <F. iyileşmek
b. HBR-T1/013
- behcet** <A. sevinç, güzellik
b. Hin-T2/06
ḡuzūr-ı b.-i zūhūrḡa HBR-T1/016
- behrām-şavlet** <F.+A. Behram görünümlü
b. HY-T1/09, HY-T15/07, HY-T3/04, HY-T5/03, HY-T6/03, HY-T67/09, HY-T8/03
- behremend** <F. yararlanan
b. HY-T16/03, HY-T28/011
ḡazret-i resul-ı ekrem şallallāhu ‘aleyhi
ve sellem ḡer‘ī at-ı mülk-i b.-i HY-T54/011
- beḡā** <A. bakilik, bengü
bī medār-ı b.+da HoB-T1/017
- belā** <A. bela
b. HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T54/022, HY-T58/018, HY-T70/014, HY-T81/033, HY-T85/014
- belāḡat** <A. iyi, güzel, pürüzsüz söz söylemek
b. HY-T54/09
- belāḡat-ḡi‘ār** <A. belagat sahibi
b. HY-T27/05, HY-T81/07
- belāḡat-niḡān** <A. güzel konuşma gösteren
b.+durlar HY-T21/06
- belde** <A. şehir, kent
b. HY-T72/013, HY-T86/011, HY-T92/011
b.-i çimkentḡa HoBH-T1/08
b.-yi hezār esbḡa HY-T2/08
b.-yi ḡalāyīḡ-ı muḡarun ileyhumeni
HY-T87/013
b.+ ḡiḡa HY-T72/07, HY-T86/04, HY-T87/05, HY-T92/05
b.+ siniḡ HY-T21/07, HY-T27/06, HY-T81/08
- beled** <A. şehir, kent
b. HY-T84/016
- beliyyāt** <A. belalar
b. HoB-T1/05
- belki** <A.+F. ihtimal, umulur, olabilir
b. HBR-T1/014, HBR-T1/04, HoBR-T1/014, HY-T67/032
- belkim** <A.+F. ihtimal, umulur, olabilir
b. HY-T67/05
- bende** <F. kul
b.-i ḡanezād-ı ḡadīm HBR-T1/015
b.+ lerni HY-T67/07
pāre-yi b.+ lerni HY-T15/05
- benī** <A. oḡul
b. HY-T67/05, HY-T84/018
- bennetü’l-nefehāt** <A. güzel koku esintileri
b. HBR-T1/02
- ber** - vermek Kḡ. **bir-**
b.- di HoBR-T2/03
b.- ip HoB-T1/07
b.- miş HY-T66/09
b.- sünler HEA-T1/09
- berāber** <F. birlikte, karşılıklı
b.+ inde HoBR-T2/018
- berārende** <F. getiren
b.-yi lama‘āt-ı envār-ı mihr HY-T15/03
- berāt** <A. Kamerī takvime göre Şaban ayının
14. gecesi
b. HY-T6/014
- berāy** <F. için
b.-ı mevācib-i nöker HY-T13/04

- berâyâ** <A. halk, insanlar, mahlukat cemî^c b. HBR-T1/014
- bercâ** <F. sabit, yerinde, tam b. HoBR-T2/08
- bercây** <F. sabit, yerinde, tam b. HY-T26/011
- ber-güzide** <F. seçilmiş, seçkin b.-i evlâdları HY-T84/07
- ber-ḥaḳ** <F.+A. haklı rahnumâ-yı b.+ nîng HBR-T1/08
- ber-ḥürdâr** <F. yararlanmış b. HY-T8/02, HY-T14/06, HY-T4/03, HY-T66/02, HY-T88/024, HY-T89/06, HY-T90/012, HY-T91/09
- ber-ḳarâr** <F.+A. kararlı, sabit, yerli, daimi b. HoBH-T1/02
- ber-keşide** <F. seçilmiş, çekilip meydana getirilmiş (tümü) b. HY-T16/04, HY-T17/05, HY-T20/04, HY-T23/04, HY-T24/03, HY-T24/04, HY-T25/04, HY-T29/03, HY-T30/04, HY-T31/05, HY-T32/05, HY-T33/05, HY-T34/05, HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T38/05, HY-T40/05, HY-T42/04, HY-T43/05, HY-T45/05, HY-T49/015, HY-T49/04, HY-T52/05, HY-T53/04, HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T61/05, HY-T62/06, HY-T63/05, HY-T65/05, HY-T65/06, HY-T69/06, HY-T71/05, HY-T73/05, HY-T74/05, HY-T75/05, HY-T76/05, HY-T77/05, HY-T77/06, HY-T77/07, HY-T78/05, HY-T79/05, HY-T80/05, HY-T83/05
- ber-pây** <F. ayakta, ayak üstünde berpâ b. HoBR-T1/08 b. Hin-T2/08
- ber-ṭaraf** <F.+A. giderilmek b. HBR-T1/018
- berî** <A. salim, kurtulmuş, temiz, arınmış b. HoBR-T1/07, HY-T2/010, ŞY-T1/015, ŞY-T1/07, HY-T54/022
- berr** <A. çöl, kır, kurukluk b. HBR-T1/07
- bes** <F. derken, o zaman, yeter b. HY-T14/05, HY-T4/02, HY-T67/09
- besât** <A. düz yer, sofrâ, düzen b. HY-T1/04
- besî** <F. çokluk, fazlalık b. HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T81/014
- beş** beş (5) Krş. biş b. HY-T61/05 b.+ i HY-T54/027 b.+ inçisi Hin-T1/07
- beşâret** <A. müjde b.+ i HY-T67/07
- bey** bey Bkz. bik b. HY-T6/010 b.+ lerge HY-T14/06
- beyân** <A. söylemek, söylenti b. HBR-T1/020, HoBH-T1/018, HoB-T1/019 b.+ ı HY-T54/09
- beylik** beylik b. HY-T3/011
- beyt** <A. ev, aynı vezinde iki mısradan oluşan şiir b.-i imâmet HY-T89/02, HY-T91/06
- beyzâ** <A. daha ak, çok beyaz millet-i b. HY-T54/04 ḥâtır-ı b. HBR-T1/04 semîḥa-i b. HY-T68/014 şerî^c at-ı b. HY-T41/012, HY-T82/013 zamîr-ı b. HY-T58/09
- bezm** <F. eğlence b. HY-T90/05
- bî-‘aded** <F.+A. sayısız sitâyiş-i b. HY-T2/01.
- bî-cevâb** <F.+A. cevapsız, yanıtız b. HY-T11/08
- biçin yıl** maymun yılı b.+ ıda HY-T6/014
- bid‘ at** <A. sonradan meydana çıkan şey b. HY-T58/018, HY-T70/014, HY-T84/016, HY-T85/014 b.+ dın HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T54/022, HY-T81/033
- bidäye‘** <A. başlamak, başlangıç dâye‘-i b. HY-T81/012
- bi eyyehum** <A. onlarla birlikte b. HY-T2/04
- bî-endâze** <F. sayısız, sınırsız nuşret-i b. HoBR-T1/07
- bî-ḥad** <F. +A. sınırsız b. HY-T2/01. ḥamd-ı b. HY-T15/02
- bî-ḥâr** <F. dikensiz b.-ı cüy bârıdın HY-T31/03, HY-T32/03
- bî-intımâs** <F. sonsuz, yok olmayan sitâyiş-i b. HY-T67/03
- bî-ḳiyâs** <F. +A. değeri yüksek, kıyası olmayan sipâs-ı b. HY-T1/03 sipâs-i b. HY-T67/03
- bî-kâr** <F. işsiz b. HY-T11/06
- bî-kîne** <F. kinsiz siyne-i b. HoBH-T1/021 gencîne-i sine-i b.+ lerinde HY-T2/02

- bil -** bilmek
b.- ip HoBH-T1/07, HY-T1/014, HY-T10/010, HY-T11/05, HY-T12/011, HY-T13/010, HY-T14/012, HY-T14/013, HY-T15/012, HY-T15/016, HY-T16/07, HY-T17/09, HY-T18/08, HY-T19/07, HY-T20/08, HY-T21/025, HY-T21/028, HY-T22/07, HY-T23/08, HY-T24/07, HY-T25/08, HY-T26/09, HY-T27/024, HY-T27/027, HY-T28/014, HY-T29/7, HY-T3/09, HY-T30/08, HY-T31/09, HY-T32/011, HY-T33/09, HY-T34/08, HY-T35/09, HY-T36/08, HY-T37/012, HY-T37/014, HY-T38/012, HY-T39/09, HY-T4/013, HY-T4/08, HY-T40/010, HY-T41/014, HY-T42/07, HY-T43/010, HY-T44/011, HY-T44/013, HY-T45/08, HY-T46/010, HY-T46/013, HY-T47/013, HY-T47/014, HY-T47/015, HY-T48/012, HY-T48/07, HY-T49/015, HY-T5/09, HY-T50/013, HY-T50/015, HY-T51/08, HY-T52/011, HY-T53/010, HY-T54/021, HY-T54/022, HY-T54/025, HY-T54/026, HY-T55/026, HY-T56/08, HY-T57/011, HY-T58/017, HY-T58/021, HY-T59/09, HY-T6/07, HY-T60/09, HY-T61/010, HY-T62/012, HY-T63/011, HY-T65/013, HY-T66/015, HY-T67/027, HY-T67/036, HY-T68/015, HY-T68/017, HY-T7/09, HY-T70/014, HY-T72/016, HY-T73/09, HY-T75/010, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T78/09, HY-T79/011, HY-T8/016, HY-T8/09, HY-T80/09, HY-T81/029, HY-T81/033, HY-T82/012, HY-T82/014, HY-T83/010, HY-T84/012, HY-T84/015, HY-T85/010, HY-T85/014, HY-T86/011, HY-T86/013, HY-T87/014, HY-T87/017, HY-T89/031., HY-T9/010, HY-T90/011, HY-T91/020, HY-T92/011, HY-T92/014, HY-T93/015, ŞY-T1/017, ŞY-T1/022
b.- sünlar HY-T12/05
b.- sünler HY-T1/018, HY-T1/019, HY-T10/04, HY-T11/012, HY-T2/021, HY-T28/015, HY-T3/013, HY-T4/013, HY-T48/011, HY-T5/013, HY-T50/016, HY-T51/012, HY-T54/027, HY-T6/012, HY-T67/030, HY-T7/014, HY-T72/015, HY-T8/016, HY-T9/05, ŞY-T1/022
b.- üp HoBR-T2/022
- b.- ür HY-T55/021, ŞY-T1/011, ŞY-T1/013
b.- ürmiz HY-T21/015, HY-T27/013, HY-T81/016
b.-ür irdük HY-T55/021
- bilâ-iştibâh** <A. yanlışsız
rıżâcü-yı b. HY-T17/03
- bilâ-mâni**^c <A. engelsiz
b. HY-T13/013
- bilâ-nihâyet** <A. sonsuz
^cinâyet-i b.-i pâdşâhânemizdin HY-T13/02
- bi'l-hayr** <A. hayrıyla
b. Hin-T3/021, HY-T63/015
hatm-i b. HY-T68/021
- bi'l-istihkâk** <A. hakkıyla
b. HY-T2/09, HY-T27/08
mâliki'l-mülk-i b. HY-T21/08
- bi'l-istiklâl** <A. bağımsızlığıyla
b. HY-T11/04, HY-T22/07, HY-T26/05, HY-T68/015, HY-T68/08
re'is-i b. HY-T47/08
re^cis-i b. HY-T47/013, HY-T82/012, HY-T82/06
- bi'l-iştirâk** <A. katılımıyla
b. HY-T44/011, HY-T50/06, HY-T72/013, HY-T86/011, HY-T86/05, HY-T87/013, HY-T87/05, HY-T92/011, HY-T92/06
re'is-i b. HY-T41/014, HY-T41/06
re^cis-i b. HY-T50/013
re^cis-i b. HY-T37/011, HY-T37/06
kâzî-i b. HY-T72/08
- bildür -** bildirmek
b.- üp HY-T89/030, HY-T91/018
- bile**
ile Bkz. **bilen, birlen, birle**
b. HEA-T1/04, HEA-T2/010, HEA-T2/011, HEA-T2/03, HEA-T2/06, Hin-T1/010, Hin-T1/06, Hin-T2/06, Hin-T2/07, Hin-T3/011, Hin-T3/013, Hin-T3/015, Hin-T3/018, Hin-T3/08, Hin-T3/09, Hin-T4/012, Hin-T4/017, Hin-T4/018, Hin-T4/06, Hin-T4/08, Hin-T4/09, Hin-T4/10, HoBH-T1/014, HoBH-T1/02, HoBH-T1/07, HoBR-T2/011, HoBR-T2/013, HY-T18/02, HY-T18/05, HY-T21/023, HY-T21/029, HY-T21/04, HY-T21/05, HY-T21/06, HY-T21/07, HY-T21/08, HY-T21/09, HY-T27/022, HY-T27/023, HY-T27/028, HY-T27/04, HY-T27/05, HY-T27/06, HY-T27/08, HY-T28/013, HY-T28/07, HY-T3/05, HY-T31/010, HY-T31/014, HY-T31/06, HY-T32/011, HY-T32/015,

- HY-T32/06, HY-T33/05, HY-T37/015, HY-T38/014, HY-T38/05, HY-T39/011, HY-T39/012, HY-T39/08, HY-T41/019, HY-T41/06, HY-T42/04, HY-T44/014, HY-T46/014, HY-T47/016, HY-T47/06, HY-T49/05, HY-T50/016, HY-T50/06, HY-T52/04, HY-T53/05, HY-T54/011, HY-T54/012, HY-T54/020, HY-T54/03, HY-T54/05, HY-T54/06, HY-T54/07, HY-T54/08, HY-T55/022, HY-T55/024, HY-T55/04, HY-T55/05, HY-T55/06, HY-T56/011, HY-T57/014, HY-T58/011, HY-T58/013, HY-T58/017, HY-T59/06, HY-T60/05, HY-T61/06, HY-T62/07, HY-T64/010, HY-T65/06, HY-T67/025, HY-T67/027, HY-T67/030, HY-T67/031, HY-T67/04, HY-T67/07, HY-T67/09, HY-T67/10, HY-T68/018, HY-T69/07, HY-T70/011, HY-T70/012, HY-T70/013, HY-T70/016, HY-T70/017, HY-T70/09, HY-T71/013, HY-T71/06, HY-T72/017, HY-T72/08, HY-T73/06, HY-T74/06, HY-T75/06, HY-T76/05, HY-T77/07, HY-T78/05, HY-T79/06, HY-T80/06, HY-T81/010, HY-T81/027, HY-T81/029, HY-T81/034, HY-T81/05, HY-T81/06, HY-T81/07, HY-T81/08, HY-T82/015, HY-T83/08, HY-T84/013, HY-T84/015, HY-T84/019, HY-T85/011, HY-T85/013, HY-T86/015, HY-T86/05, HY-T87/017, HY-T87/05, HY-T88/024, HY-T88/026, HY-T89/03, HY-T89/032, HY-T89/034, HY-T89/036, HY-T89/04, HY-T89/05, HY-T90/013, HY-T90/016, HY-T90/019, HY-T90/03, HY-T91/022, HY-T91/027, HY-T91/03, HY-T91/06, HY-T91/07, HY-T91/08, HY-T92/014, HY-T92/06, HY-T93/05, ŞY-T1/010
b.+ dür HY-T31/07, HY-T38/08
- bilen** ile Bkz. **bile**, **birlen**, **birle**
b. HoB-T1/015, HoB-T1/016, HoB-T1/06, HoBR-T2/014, HoBR-T2/015, HoBR-T2/021, HoBR-T2/03, HoBR-T2/05, HY-T1/010, HY-T1/08, HY-T1/09, ŞY-T1/024, ŞY-T1/026, ŞY-T1/04, ŞY-T1/06
- bī-medār** <F. +A. tertipsiz
b.-ı bekāda HoB-T1/017
- bī-medlül** <F.+A. delilsiz
- b.-ı şıdık meşmül tevellicü 'l-leyl fi 'n nehār ve tevellicü 'n nehār fi 'l-leyli HY-T15/02
- binā** <A. imaret, bina; bina dikmek
b. HY-T68/013, HY-T86/010, HY-T87/011
- binā'en** <A. göre
b. Hin-T3/015, HY-T55/021, HY-T58/05, HY-T68/05, HY-T70/09, HY-T72/05, HY-T89/06, HY-T91/010
- bī-naşīb** <F. nasipsiz
b. HY-T13/016
- bir** bir (1); biri
b. HBR-T1/017, HBR-T1/06, HEA-T2/08, Hin-T3/016, Hin-T4/07, Hin-T4/08, HoBH-T1/012, HoBH-T1/014, HoBH-T1/016, HoBH-T1/09, HoB-T1/013, HoB-T1/014, HoB-T1/015, HoB-T1/017, HoB-T1/018, HoB-T1/07, HoB-T1/09, HoBR-T2/015, HoBR-T2/04, HY-T1/017, HY-T1/018, HY-T13/014, HY-T13/04, HY-T14/015, HY-T2/020, HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T3/011, HY-T3/012, HY-T34/010, HY-T4/010, HY-T4/011, HY-T5/012, HY-T54/023, HY-T54/025, HY-T55/024, HY-T56/06, HY-T57/06, HY-T59/012, HY-T6/010, HY-T60/06, HY-T66/013, HY-T67/029, HY-T7/012, HY-T79/08, HY-T8/013, HY-T81/032, HY-T93/06, ŞY-T1/016, ŞY-T1/020
b.+ i HY-T18/03, HY-T61/014, HY-T70/06, HY-T93/05
b.+ ini HY-T1/07, HY-T14/05, HY-T4/02, HY-T67/08
b.+ ingiz HinT-5/09
b.+ leñçisi Hin-T1/06
b.+ leri HY-T2/03
- bir -** vermek Krş. **ber-**
b.- di HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T67/04, HY-T81/013
b.- dük HY-T13/05, ŞY-T1/018
b.- ingler HinT-5/010
b.- ip HoBH-T1/011, HoBH-T1/013, HoBR-T1/018, HY-T20/011, HY-T31/013, HY-T32/014, HY-T37/08, HY-T41/010, HY-T44/07, HY-T46/07, HY-T47/010, HY-T49/019, HY-T50/08, HY-T56/010, HY-T68/011, HY-T69/015, HY-T77/016, HY-T82/08, HY-T86/07, HY-T87/09, HY-T92/08, ŞY-T1/020
b.- mağ HoBH-T1/013
b.- mekni HY-T58/021

- b.- mesünler ŞY-T1/025
b.- mey HEA-T2/08
b.- meydür HHH-T2/05
b.- meydürler HinT-5/07
b.- se HY-T17/011, HY-T51/012, HY-T70/017
b.- sün HY-T51/012
b.- sünler HY-T11/09, HY-T13/014, HY-T44/010
b.- ür HY-T67/06
b.- gen TY-T1/05
b.- genleri HBR-T1/019
b.- gil HHH-T2/06
- birâder** <F. erkek kardeş
b. HY-T10/05, HY-T12/06, HY-T9/06, HY-T9/07
b.-i nâmver-i kirâm-ı ebû-yı maḳâm-ı ʿazamet HY-T49/07
b.+ imizğa HoBH-T1/017
b.+ larğa HY-T54/05
b.+ ler HY-T10/05, HY-T12/06, HY-T9/06
b.-i girâmî HoBH-T1/01
- birbir** birbir
b.+ niḡ HoB-T1/09, b. HBR-T1/020, HoBH-T1/018
- birdür** - verdirmek
b.- üp HY-T37/09, HY-T41/011, HY-T44/08, HY-T46/07, HY-T47/010, HY-T50/09, HY-T68/012, HY-T82/09, HY-T86/08, HY-T87/09, HY-T92/08
- birer** birer
b. HoBR-T2/020
- birev** biri, bir kişi
b. HoB-T1/015
b.+ niḡ HoB-T1/015
- bî-riyâ** <F. riyasız
b. HY-T89/06, HY-T91/010
- bir miḡ** **ikki yüz seksen beş** bin iki yüz seksen beş (1285)
sene-i b.+ inçide HoBR-T2/023
- bir niçe** birkaç
b. HinT-5/05, HinT-5/06
- bi'r-re's ve'l-'ayn** <A. başıyla ve gözüyle
b. HY-T26/07, HY-T51/06
- birinç** <F. pirinç
b. Hin-T4/011
- birle** ile Bkz. **birlen, bile, bilen**
b. HBR-T1/012, HBR-T1/013, HBR-T1/019, HBR-T1/02, HBR-T1/020, HoBH-T1/09, HoBH-T1/10, HoBR-T1/011, HoBR-T1/012, HoBR-T1/013, HoBR-T1/06, HoBR-T1/09, HY-T1/03, HY-T10/06, HY-T12/07, HY-T13/04, HY-T14/03, HY-T14/05, HY-T14/07, HY-T15/05, HY-T15/06, HY-T15/07, HY-T2/01., HY-T2/013, HY-T2/022, HY-T2/04, HY-T2/09, HY-T21/013, HY-T27/011, HY-T4/013, HY-T43/07, HY-T5/02, HY-T5/04, HY-T5/05, HY-T6/013, HY-T6/02, HY-T6/04, HY-T66/02, HY-T66/03, HY-T66/04, HY-T7/015, HY-T7/03, HY-T7/05, HY-T7/06, HY-T76/07, HY-T76/08, HY-T8/02, HY-T8/03, HY-T81/014, HY-T9/07, TY-T1/06
- birlen** ile Bkz. **birle, bile, bilen**
b. HBR-T1/010, HoBR-T1/011, HoBR-T1/019, HoBR-T1/08, HoBR-T2/010, HoBR-T2/014, HoBR-T2/015, HoBR-T2/016, HoBR-T2/04, HoBR-T2/08, HY-T1/020, HY-T3/04, HY-T6/07, HY-T7/08
- bir yüz** yüz (100)
b. HY-T76/05, HY-T89/032
- bî-serâncâm** <F. sonuçsuz
eyyâm-ı b.+ larında HBR-T1/018
leşker-i b. HBR-T1/010
- bismillâhi 'r-rahmâni 'r-rahîm** <A. Esirgeyen ve Bağışlayan Allah'ın Adıyla
b. ŞY-T1/02
- biş** beş (5) Krş. **beş**
b. HY-T30/05, HY-T38/06, HY-T59/05, HY-T77/014, HY-T77/05, HY-T89/032, HY-T93/03
b.+ de HY-T1/020
b.+ leri HEA-T2/07
b.+ lerin HEA-T2/09
- bişlençi** beşinci
b. HY-T77/06, HY-T93/012
b.+ lençisi Hin-T3/021, HY-T38/016, HY-T41/022, HY-T42/011
b.+ lençiside HY-T86/017
- biş miḡ** beş bin (5000)
b. HY-T62/08
- bî-şibh** <F.+A. benzersiz
b. HBR-T1/04
- bî-şumâr** <F. sayısız
- bişür** - pişirmek
b.- e HY-T67/033
b.-e turğan HY-T67/033
b.- üp HY-T67/037
- biş yüz** beş yüz
b. HY-T60/06, HY-T71/07, HY-T75/05, HY-T76/06, HY-T93/07
- bit** - bitmek
b.- megi HY-T48/08
- bî-tâkat** <F. +A. güçsüz
b. HoBR-T2/04

- bitil** - yazılmak
b.- di HEA-T1/010, Hin-T2/013, Hin-T4/019, HY-T1/020, HY-T10/014, HY-T11/012, HY-T12/016, HY-T13/016, HY-T14/018, HY-T15/018, HY-T16/012, HY-T17/013, HY-T2/023, HY-T23/011, HY-T25/012, HY-T26/013, HY-T3/014, HY-T33/013, HY-T34/012, HY-T35/013, HY-T36/014, HY-T4/014, HY-T40/015, HY-T41/022, HY-T43/014, HY-T44/017, HY-T48/015, HY-T5/014, HY-T52/016, HY-T6/014, HY-T60/014, HY-T61/014, HY-T62/016, HY-T7/016, HY-T73/013, HY-T74/015, HY-T75/015, HY-T78/012, HY-T8/017, HY-T80/014, HY-T81/035, HY-T82/017, HY-T83/014, HY-T84/022, HY-T85/018, HY-T9/015, HY-T90/020, HY-T91/028, ŞY-T1/026, TY-T1/011
b.- gen ŞY-T1/015
- bitkür** - bitirmek Bkz. **bitker**-
b. HY-T12/01
- bitüş** - bitişmek
b.- e HEA-T1/08
b.-e bolğan HEA-T1/08
- bitker** - bitirmek Bkz. **bitkür**-
b.- sünler HY-T48/09
- bī-vācib** <F. +A. vacip olmayan
b.-i izzet TY-T1/09
- bī-vech** <F. +A. sebepsiz
b. HY-T12/014, HY-T9/013, HY-T10/012
- bī'ṭ-ṭav'** <A. istekle
b. HY-T39/03
- bī-zār** <F. bikkın
b. HY-T13/016
- biy** Bey. Bkz. **bey**, **bik**
b. HY-T14/015, HY-T18/07, HY-T18/08, HY-T22/07, HY-T26/05, HY-T26/09, HY-T48/06, HY-T48/07, HY-T5/011, HY-T51/012, HY-T51/05, HY-T7/012
özleri-ğa b. HY-T51/08
b.+ ler HY-T2/021
b.+ leri HY-T51/011
b.+ leriğa HY-T22/011
b.+ lerge HY-T4/04
b.+ ge HoBH-T1/08
- biyābān** <F. çöl, sahra
b.+ ı HY-T67/07
- biz** biz
- b. HoBH-T1/017, HoBR-T1/019, HoB-T1/010, HoB-T1/02, HoBR-T2/011, HoBR-T2/015, HoBR-T2/017, HoBR-T2/018, HoBR-T2/022, HoBR-T2/04, HY-T10/08, HY-T12/09, HY-T15/012, HY-T21/022, HY-T21/09, HY-T27/021, HY-T27/09, HY-T3/08, HY-T5/09, HY-T54/014, HY-T6/07, HY-T66/010, HY-T67/016, HY-T7/09, HY-T8/08, HY-T81/011, HY-T81/027, HY-T84/012, HY-T85/010, HY-T88/023, HY-T89/031., HY-T89/04, HY-T9/09, HY-T90/011, HY-T91/020, HY-T91/07, ŞY-T1/010, ŞY-T1/011, ŞY-T1/013, TY-T1/05
b.+ din HoBH-T1/012
b.+ ni HoBR-T2/017, HoBR-T2/08, HY-T2/010
b.+ niñ HBR-T1/012, Hin-T4/013, HinT-5/04, HoB-T1/06, HoBR-T2/017, HoBR-T2/020, HoBR-T2/05, HY-T14/017, HY-T15/017
b.+ ge HoBR-T1/013, HoB-T1/08, HY-T10/012, HY-T12/013, HY-T2/011, HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T4/013, HY-T81/013, HY-T9/012
b.+ lerdin HoB-T1/018
b.+ lerniñ HoB-T1/012
b.+ lerge HY-T54/025
- bol** - olmak
b.-a algudik HY-T48/09, HY-T51/010
b.-a alğay HY-T89/06, HY-T91/010
b.-a kilmiş irdi HY-T64/06
b.-a kilip HY-T1/013
b.-a başla- HoBR-T2/05
b.- dı HBR-T1/012, HBR-T1/020, HHH-T1/07, HEA-T2/010, Hin-T1/011, Hin-T3/011, Hin-T3/018, Hin-T3/022, HoBH-T1/013, HinT-5/012, HoBR-T1/013, HoBR-T1/015, HoB-T1/08, HoBR-T2/013, HoBR-T2/02, HoBR-T2/05, HoBR-T2/08, HY-T28/016, HY-T31/015, HY-T32/016, HY-T37/017, HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T42/011, HY-T45/013, HY-T46/016, HY-T47/018, HY-T49/025, HY-T50/018, HY-T51/014, HY-T54/027, HY-T56/013, HY-T58/025, HY-T65/018, HY-T66/020, HY-T67/041, HY-T68/021, HY-T70/019, HY-T71/015, HY-T72/019, HY-T76/013, HY-T77/018, HY-T79/015, HY-T86/017, HY-T87/020, HY-T88/029, HY-

T89/037, HY-T92/017, HY-T93/017,
TY-T1/02

b.- dı-ı hüve HY-T64/015

b.- dılar Hin-T3/012

b.- duğ Hin-T4/06

b.- ğan t̄alib-i ʿilm̄ler HEA-T1/03

b.- ğaç HY-T13/09, HY-T14/012, HY-
T15/013, HY-T16/09, HY-T18/07,
HY-T19/07, HY-T20/08, HY-T22/06,
HY-T23/07, HY-T24/06, HY-T25/08,
HY-T27/023, HY-T29/06, HY-T30/07,
HY-T31/09, HY-T33/09, HY-T34/08,
HY-T35/08, HY-T36/08, HY-T37/011,
HY-T38/012, HY-T39/08, HY-T40/09,
HY-T41/013, HY-T42/06, HY-T43/09,
HY-T44/010, HY-T45/08, HY-T46/09,
HY-T47/012, HY-T48/07, HY-
T49/014, HY-T5/010, HY-T50/012,
HY-T51/07, HY-T52/010, HY-
T54/020, HY-T55/024, HY-T56/08,
HY-T57/011, HY-T59/09, HY-T6/08,
HY-T60/08, HY-T61/09, HY-T62/011,
HY-T63/010, HY-T65/012, HY-
T66/012, HY-T68/014, HY-T69/011,
HY-T72/013, HY-T74/010, HY-
T75/09, HY-T77/013, HY-T78/08,
HY-T79/010, HY-T80/09, HY-
T82/011, HY-T84/014, HY-T86/011,
HY-T87/013, HY-T90/016, HY-
T92/011

b.- ğan HBR-T1/020, HBR-T1/07,
HEA-T1/08, HoB-T1/011, HY-
T13/010, HY-T14/012, HY-T14/017,
HY-T15/010, HY-T20/04, HY-
T27/023, HY-T31/05, HY-T44/012,
HY-T49/014, HY-T49/04, HY-
T55/024, HY-T71/05, HY-T84/013,
HY-T90/013

b.- ğanı HY-T26/04, HY-T37/05, HY-
T41/05, HY-T44/05, HY-T46/05, HY-
T48/05, HY-T50/05, HY-T51/04, HY-
T68/07,
HY-T72/06, HY-T82/05, HY-T86/04,
HY-T87/04, HY-T92/05

b.- ğanlarınġ Hin-T4/013

b.- ğanlarnı HY-T15/012

b.- ğay HEA-T2/02, Hin-T3/012,
HoBR-T1/02, HoB-T1/018, HoB-
T1/06, HY-T10/013, HY-T12/015,
HY-T13/016, HY-T18/011,
HY-T9/014

b.- ğaylar HY-T1/020, HY-T14/018,
HY-T2/022

b.- ğumızdur Hin-T1/011

b.- ğusıdur HY-T26/012, HY-T51/013

b.- masınlar TY-T1/010

b.- masun HY-T10/010, HY-T11/010,
HY-T12/011, HY-T13/011, HY-
T17/09, HY-T19/08, HY-T20/09, HY-
T23/08, HY-T24/07,
HY-T25/09, HY-T29/7, HY-T30/09,
HY-T31/010, HY-T33/010, HY-
T34/09, HY-T35/09, HY-T36/09, HY-
T38/012, HY-T40/011, HY-T42/07,
HY-T43/010, HY-T45/09, HY-
T52/011, HY-T53/010, HY-T56/09,
HY-T57/012, HY-T59/010, HY-
T60/010, HY-T61/011, HY-T62/013,
HY-T63/011, HY-T65/013, HY-
T66/019, HY-T69/012, HY-T71/011,
HY-T73/09, HY-T74/012, HY-
T75/010, HY-T76/09, HY-T77/014,
HY-T78/09, HY-T79/011, HY-
T80/010, HY-T83/011, HY-T9/011,
HY-T93/015, ŞY-T1/025

b.- masunlar HEA-T1/07, HY-
T15/016, HY-T16/08, HY-T55/027,
HY-T67/028

b.- mağaylar TY-T1/011

b.- mağğa HoBR-T2/08

b.- mış HoBR-T2/06

b.- sa HBR-T1/018, HHH-T1/05,
HHH-T2/06, HHH-T2/07, HinT-5/011,
HinT-5/08, HoBR-T2/020, HoBR-
T2/07, HY-T16/010, HY-T20/011,
HY-T23/010, HY-T24/09, HY-
T25/011, HY-T29/09, HY-T30/010,
HY-T31/013, HY-T32/015, HY-
T33/011, HY-T34/011, HY-T35/011,
HY-T36/011, HY-T37/012, HY-
T38/014, HY-T40/013, HY-T41/015,
HY-T42/09, HY-T43/012, HY-
T44/011, HY-T45/011, HY-T47/013,
HY-T49/020, HY-T50/013, HY-
T51/06, HY-T52/014, HY-T53/012,
HY-T56/011, HY-T57/014, HY-
T59/012, HY-T60/011, HY-T61/012,
HY-T62/014, HY-T63/012, HY-
T65/015, HY-T66/018, HY-T68/013,
HY-T68/015, HY-T69/016, HY-
T71/013, HY-T72/014, HY-T73/011,
HY-T74/014, HY-T75/013, HY-
T76/011, HY-T77/016, HY-T78/011,
HY-T79/014, HY-T80/013, HY-
T82/012, HY-T83/012, HY-T83/013,
HY-T86/012, HY-T86/09, HY-
T87/011, HY-T87/014, HY-T87/015,
HY-T92/012, ŞY-T1/020, ŞY-T1/023,
ŞY-T1/024

b.- salar HEA-T2/05, HY-T18/08

b.- sun HY-T13/011, HY-T13/012, HY-T16/010, HY-T16/08, HY-T16/09, HY-T17/010, HY-T17/011, HY-T19/010, HY-T19/08, HY-T20/013, HY-T20/09, HY-T23/011, HY-T23/09, HY-T24/08, HY-T24/09, HY-T25/011, HY-T25/09, HY-T29/08, HY-T29/09, HY-T30/010, HY-T31/012, HY-T31/014, HY-T32/012, HY-T32/015, HY-T33/010, HY-T33/012, HY-T34/011, HY-T34/09, HY-T35/010, HY-T35/011, HY-T36/012, HY-T36/09, HY-T38/013, HY-T38/015, HY-T40/011, HY-T40/013, HY-T42/08, HY-T42/09, HY-T43/011, HY-T43/013, HY-T45/010, HY-T45/012, HY-T49/017, HY-T52/012, HY-T52/014, HY-T53/011, HY-T53/013, HY-T56/012, HY-T56/09, HY-T57/012, HY-T57/015, HY-T59/010, HY-T59/013, HY-T60/010, HY-T60/012, HY-T61/011, HY-T61/013, HY-T62/013, HY-T62/015, HY-T63/012, HY-T63/013, HY-T65/014, HY-T65/016, HY-T66/019, HY-T67/05, HY-T69/013, HY-T69/017, HY-T70/018, HY-T71/011, HY-T71/014, HY-T73/010, HY-T73/011, HY-T74/012, HY-T74/014, HY-T75/011, HY-T75/013, HY-T76/011, HY-T76/09, HY-T77/015, HY-T77/017, HY-T78/011, HY-T78/09, HY-T79/012, HY-T79/014, HY-T80/011, HY-T80/013, HY-T83/011, HY-T83/013, HY-T93/015, ŞY-T1/07
b.- sunlar HEA-T2/011, HY-T54/019, HY-T6/013
b.- up HBR-T1/013, HBR-T1/014, HBR-T1/018, HBR-T1/06, HBR-T1/07, HBR-T1/08, HEA-T1/03, Hin-T2/08, Hin-T3/020, Hin-T3/021, Hin-T3/08, Hin-T3/09, HoBH-T1/015, HoBH-T1/017, HoBH-T1/020, HoBR-T1/010, HoBR-T1/011, HoBR-T1/013, HoBR-T1/018, HoBR-T1/019, HoBR-T1/07, HoB-T1/010, HoB-T1/013, HoB-T1/017, HoB-T1/019, HoB-T1/05, HoB-T1/09, HoBR-T2/013, HoBR-T2/02, HY-T13/015, HY-T14/017, HY-T15/017, HY-T2/011, HY-T2/012, HY-T20/012, HY-T28/011, HY-T48/08, HY-T49/021, HY-T51/09, HY-T54/019, HY-T55/024, HY-T58/013, HY-T64/012,

HY-T66/011, HY-T66/07, HY-T67/031, HY-T67/036, HY-T70/016, HY-T84/018, HY-T85/016, HY-T88/027, HY-T89/036, HY-T90/018, HY-T91/026, ŞY-T1/019, ŞY-T1/08, TY-T1/010

b.- ur 1224/84, HoBH-T1/020, HY-T22/013, HY-T63/010, HY-T63/09, ŞY-T1/022

b.- kaç HY-T17/08, HY-T21/024, HY-T28/013, HY-T3/09, HY-T53/09, HY-T58/016, HY-T64/010, HY-T67/026, HY-T7/010, HY-T70/012, HY-T71/010, HY-T76/08, HY-T81/029, HY-T83/010, HY-T85/013, HY-T88/026, HY-T89/034, HY-T91/024, HY-T93/014, TY-T1/08

b.- ğan HY-T14/011, HY-T21/024, HY-T38/04, HY-T67/024, HY-T67/034, HY-T81/029, HY-T85/011, HY-T88/024, HY-T89/032, HY-T91/021, HY-T91/026, ŞY-T1/016, ŞY-T1/017, ŞY-T1/020

b.- ğanı HY-T28/09, HY-T58/010

b.- ğay Hin-T4/016

b.- ğaylar HY-T15/018, HY-T7/015

b.- kaç HY-T32/010

b.- gen HoBR-T1/011

bol bu

b. HoBH-T1/05, HoBR-T1/015, HoBR-T1/016, HoBR-T1/019, HoBR-T1/06, HoBR-T1/07, HoBR-T2/023

boy taraf

b.+ ı HY-T69/05

b.+ ıda HY-T91/014

b.+ ıdağı HY-T34/05, HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T43/04, HY-T59/05, HY-T73/04, HY-T74/05

boyun boyun

b. Hin-T3/011, HY-T22/012

boyunca boyunca

b. HoBR-T2/02

bozuk bozuk

b. HY-T68/013, HY-T86/09, HY-T87/011

bölek parça, kısmı

b. HY-T24/03, HY-T24/07, HY-T57/05, HY-T76/05, HY-T79/05
böleg+ i HY-T24/03, HY-T57/05, HY-T79/07, HY-T79/09, HY-T93/012, HY-T93/06, HY-T93/07, HY-T93/08
böleg+ iniġ HY-T57/07, HY-T57/09

bölün - bölünmek

b.- up HBR-T1/015

bu bu

b. HBR-T1/012, HBR-T1/015, HBR-T1/017, HBR-T1/019, HBR-T1/020, HBR-T1/05, HBR-T1/08, HHH-T1/02, HHH-T1/07, HHH-T2/02, HHH-T2/08, HEA-T1/01, Hin-T1/011, Hin-T2/013, Hin-T3/022, Hin-T4/019, HinT-5/012, HinT-5/03, HoBR-T1/011, HoBR-T1/013, HoBR-T1/018, HoBR-T1/07, HoB-T1/016, HoB-T1/017, HoB-T1/019, HoB-T1/08, HoB-T1/09, HoBR-T2/014, HY-T1/013, HY-T1/07, HY-T10/012, HY-T10/013, HY-T10/06, HY-T10/09, HY-T11/010, HY-T11/05, HY-T12/010, HY-T12/013, HY-T12/015, HY-T12/07, HY-T13/015, HY-T13/05, HY-T13/09, HY-T14/012, HY-T14/017, HY-T14/05, HY-T14/08, HY-T15/010, HY-T15/013, HY-T16/06, HY-T16/07, HY-T16/09, HY-T17/06, HY-T17/08, HY-T18/010, HY-T18/05, HY-T18/07, HY-T19/05, HY-T19/07, HY-T2/014, HY-T20/011, HY-T20/06, HY-T21/013, HY-T21/015, HY-T21/023, HY-T21/024, HY-T21/09, HY-T22/013, HY-T22/06, HY-T23/05, HY-T23/07, HY-T24/06, HY-T25/05, HY-T25/08, HY-T27/011, HY-T27/013, HY-T27/022, HY-T27/09, HY-T28/012, HY-T28/015, HY-T28/05, HY-T29/05, HY-T29/06, HY-T3/09, HY-T30/06, HY-T30/07, HY-T31/013, HY-T31/07, HY-T31/08, HY-T32/010, HY-T32/014, HY-T32/07, HY-T33/07, HY-T33/08, HY-T34/07, HY-T35/06, HY-T35/08, HY-T36/06, HY-T36/07, HY-T37/010, HY-T38/011, HY-T38/07, HY-T39/04, HY-T39/08, HY-T4/02, HY-T40/07, HY-T40/09, HY-T41/013, HY-T42/05, HY-T42/06, HY-T43/06, HY-T43/09, HY-T44/010, HY-T45/06, HY-T45/07, HY-T46/09, HY-T47/012, HY-T48/06, HY-T49/010, HY-T49/013, HY-T49/019, HY-T49/025, HY-T5/010, HY-T50/012, HY-T51/014, HY-T51/07, HY-T52/010, HY-T52/07, HY-T53/07, HY-T53/09, HY-T54/020, HY-T54/027, HY-T54/09, HY-T55/024, HY-T55/06, HY-T56/010, HY-T56/06, HY-T56/08, HY-T57/010, HY-T57/07, HY-T57/09, HY-T58/016, HY-T58/020, HY-T58/03, HY-T59/07, HY-T59/08, HY-T6/08, HY-T60/07, HY-T60/08, HY-T61/08, HY-T61/09,

HY-T62/011, HY-T62/09, HY-T63/010, HY-T63/08, HY-T64/010, HY-T64/05, HY-T65/011, HY-T65/09, HY-T66/012, HY-T66/019, HY-T66/05, HY-T67/012, HY-T67/09, HY-T68/014, HY-T69/010, HY-T69/015, HY-T69/09, HY-T7/010, HY-T70/012, HY-T70/019, HY-T70/04, HY-T70/08, HY-T71/08, HY-T71/09, HY-T72/012, HY-T73/07, HY-T74/010, HY-T74/08, HY-T75/07, HY-T75/09, HY-T76/010, HY-T76/06, HY-T76/08, HY-T77/010, HY-T77/012, HY-T77/013, HY-T77/016, HY-T77/018, HY-T77/08, HY-T77/09, HY-T78/012, HY-T78/07, HY-T78/08, HY-T79/010, HY-T79/015, HY-T8/010, HY-T80/012, HY-T80/07, HY-T80/08, HY-T81/011, HY-T81/014, HY-T81/016, HY-T81/028, HY-T82/011, HY-T83/014, HY-T83/05, HY-T83/09, HY-T84/014, HY-T84/022, HY-T84/06, HY-T85/013, HY-T85/06, HY-T86/010, HY-T86/017, HY-T87/012, HY-T87/020, HY-T88/021, HY-T88/026, HY-T88/029, HY-T88/05, HY-T89/034, HY-T89/037, HY-T89/04, HY-T89/08, HY-T9/013, HY-T9/014, HY-T9/07, HY-T9/09, HY-T90/015, HY-T90/020, HY-T90/07, HY-T91/010, HY-T91/012, HY-T91/018, HY-T91/024, HY-T91/028, HY-T91/07, HY-T92/010, HY-T92/017, HY-T93/014, HY-T93/017, ŞY-T1/011, ŞY-T1/014, ŞY-T1/019, ŞY-T1/024, TY-T1/04, TY-T1/05, TY-T1/08, TY-T1/09

b.+ dur HoB-T1/012

b.+ larınıŋ HY-T10/06, HY-T12/07

bular bunlar

b. HY-T15/017

b.+ ni HY-T67/035

b.+ niŋ HY-T9/07

burc <A. burç, kale

b.+ idin HY-T58/05

burç+ ininŋ HoBR-T1/04

burun önce

b. HoBR-T2/07, HY-T66/08

burunġı önceki Bkz. **burunķı**

b.+ dın HoB-T1/013

burunķı önceki Bkz. **burunġı**

b. HY-T3/08, HY-T5/08

būstan <F. bostan

b.+ ı HoBR-T1/03

- b.+ ınıñ Hin-T3/03, HY-T1/09, HY-T2/04, HY-T3/03, HY-T5/03, HY-T55/03, HY-T6/03, HY-T7/04
- buyruğ** buyruk
b.+ ı HoBR-T1/012
- buyur -** buyurmak
b.- dı HY-T2/02
b.- duğ Hin-T1/08
b.- ğan HoBR-T2/015, HY-T48/08
b.- masunlar HY-T1/017, HY-T2/015, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T4/011, HY-T5/011, HY-T6/09, HY-T7/011, HY-T8/014, HY-T81/030
b.- salar HY-T51/08
b.- up Hin-T2/07, HY-T18/09, HY-T3/010, HY-T44/08, HY-T87/010, HY-T92/09
- buyurul -** buyrulmak
b.- ğan HY-T48/08, HY-T51/06
b.- sa HY-T22/08, HY-T26/010, HY-T26/07
- buyütlğ** <A. +Tü. evli, evi olan mütefeddide-i b. HY-T53/05
- buzurgvâr** <F. yüce, ulu
Kemâl hvâce-i b.-ı ‘aleyhu’r-rahmeniñ HY-T14/010
b.-ı mezkûrnıñ HY-T11/07, HY-T11/08, HY-T14/09
vâlid-i mâcid-i b.+ ımız HY-T54/013
- bülend** <F. yüksek
b. HY-T87/04
- bünyâd** <F. esas, kök, asıl
b.-ı hümâyünımız HY-T67/031
b.-ı izdiyâdı HY-T58/014
b.+ ımız HY-T88/028, HY-T90/019
- bütmek** bitmek
b.+ ige HY-T26/07
- bütreş-** bitişmek
b.- e Hin-T4/016
b.-e başlap Hin-T4/016
- c**
- câdde** <A. ana yol
c.+ side Hin-T3/08, HY-T64/06
- câh** <F. makam
c. Hin-T3/09
- câlis** <A. oturan
c.-i erike-i salţanat HBR-T1/01
- camarğa** kalabalık (insan için); hazine yüki ve c.+ sı HoB-T1/013
- câmi‘u’l-fazâ’îl** <A. tüm erdemler, tüm faziletler
fuţalâ-i c. HY-T54/03, HY-T89/07, HY-T90/03
- câmi‘ü’l-fazzâl** <A. tüm faziletleri kendisinde bulunduran kişi
fuţalâ-i c. HY-T91/03
- cân** <F. can, ruh
c. Hin-T3/017
- cân-sipârlğ** <F. özveri
c.+ ı HY-T64/06
- cânib** <A. taraf
c.-i cenâb HBR-T1/016
c.-i qadimdin HoBR-T1/07
c.+ din HoBR-T1/016
c.+ iğa Hin-T1/09, Hin-T4/08
c.+ ige ŞY-T1/017
- cânsuzlğ** <F. +Tü. can yakmak, fazla keder ve sıkıntı vermek
c.+ ımıznı HY-T2/012
- carr** <A. dağın kenarı
c. HY-T25/07
- cârüb-keş** <F. süpürücü
c. HY-T89/032, HY-T89/034
c.+ leri HY-T70/06
c.+ lerini HY-T66/013
- cârüb-keşlik** <F. +Tü. süpürücülük
c. HY-T67/037
- câvid-tırâz** <F. mengülüğü süsleyen du‘â-yı devlet-i c.+ ımızğa HY-T2/022
- cây** <F. yer
c.+ da HoBH-T1/10
c.+ ı HY-T78/07
c.+ ğa HoBH-T1/014
- câygâh** <F. 1. yer; 2. mevki, rütbe.
c.+ larınıñ HEA-T2/02
- câyıl** <A. kenar
bâzâr c.+ ı HY-T83/07
- câyyla -** F+T. yerleştirmek
c.- sunlar HEA-T2/05
- cedîd** <A. yeni
nişân-ı c. HY-T21/022, HY-T27/021, HY-T81/026
- cedîde** <A. yeni
c. HY-T38/04, HY-T53/03
- celâdet** <A. bahadırılık, kahramanlık, yiğitlik
c. HY-T48/03, HY-T54/06, HY-T55/05
c.+ i Hin-T4/015, HY-T51/03
c.-destgâh HY-T26/03
- celâl** <A. büyüklük, ululuk
c.+ imiz Hin-T3/09
- celâlet** <A. büyüklük, ululuk
c. HoBR-T1/03, HY-T1/09, HY-T3/03, HY-T5/03, HY-T6/03, HY-T7/04
- cemâ‘a** <A. cemaat, topluluk, halk

- c. TY-T1/09
c.-i kirām HY-T81/033, HY-T21/028, HY-T27/027
c.-i mezküre HY-T9/09, HY-T10/09, HY-T9/09, HY-T10/08, HY-T12/09, HY-T9/013, HY-T10/012, HY-T12/013
c.-i seyyid HY-T9/07, HY-T10/06
c.+ lar HY-T68/015
c.+ larınıñ HY-T66/018
c.+ mı HY-T54/020, HY-T70/09
c.+ mıñ Hin-T2/013, HY-T21/013, HY-T27/012, HY-T81/015
c.+ ğa HY-T54/015, HY-T58/019
c.+ sı HY-T68/07
- cemā' at** <A. cemaat, toplum
c. HY-T14/017
c.-ı mevsüm HY-T15/010
c.-ı mezküre HY-T12/010
c.-ı seyyid-i sihehu 'n-neseb HY-T12/07
c.+ mı HY-T14/012
- cemā' aten** <A. cemaat olarak
c. HY-T89/05, HY-T91/09
- cemī'** <A. bütün, cümle
c. HoB-T1/012, HY-T7/014, HY-T10/03, HY-T12/04, HY-T15/08, HY-T3/012, HY-T6/012, HY-T9/04, TY-T1/07, TY-T1/05, HBR-T1/014
nefrin-i c. HY-T13/015
- cemşid-âyin** <F. Fars şahı Cemşid'in gibi ihtişamlı
c. HY-T1/08, HY-T8/02
- cemşid-kirdār** <F. işi, ameli büyük şahlara benzeyen
c. HY-T18/02
- cenāb** <A. şeref, onur ve büyüklük için kullanılan terim, hazret.
c. Hin-T2/05
cānib-i c. HBR-T1/016
c.-ı aqdes-ı ilāhīniñ Hin-T3/06
c.-ı ma' āli HBR-T1/01
c.-ı mezkürniñ HY-T8/07
c.-ı mu' allā HoBH-T1/018
c.-ı siyādet penāh HY-T8/05
c.-i aqdes-i ilāhidin HY-T67/039
c.-i aqdes-i ilāhīniñ HY-T49/022
c.+ ıġa HY-T67/03
- cennet-āyet** <A. cennet gibi
c. Hin-T1/09
- cennet-mekān** <A. yeri cennette bulunan
c. HY-T54/013, HY-T58/015, HY-T66/07, HY-T85/09
hazret-i c. HEA-T2/03
hazret-i c.+ niñ HEA-T2/06
- cenūben** <A. güney
c. HY-T33/08, HY-T34/07, HY-T35/07, HY-T36/07, HY-T38/011, HY-T38/07, HY-T40/08, HY-T42/05, HY-T43/08, HY-T45/07, HY-T52/09, HY-T53/08, HY-T60/08, HY-T61/09, HY-T62/011, HY-T62/10, HY-T65/010, HY-T65/011, HY-T74/010, HY-T76/08, HY-T77/010, HY-T77/011, HY-T77/012, HY-T77/013, HY-T77/09, HY-T78/07, HY-T79/07, HY-T79/08, HY-T79/09
- cerāhat** <A. yara
c.+ ını HoBR-T2/06
- cereyān** <A. gidiş, hareket, akış
c.-i ' āli HY-T67/026
- cevāb** <A. cevap, yanıt
c. HoBR-T2/012
c.-ı bā şevāb HY-T50/017
- cevāhir** <A. cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar
c.-i ' ilm HY-T2/02
c.-i meşhūn HY-T27/012, HY-T49/022, HY-T81/015
- cevānib** <A. taraflar, yanlar
c. HoBR-T1/014
c.+ dīn HEA-T1/05
c.+ niñ Hin-T2/08
- cevelān-gāh** <A. +F. dolaşılan yer, dönüp dolaşma yeri
c.+ ı HY-T67/04
- cezā** <A. ceza, karşılık
c.+ sını HoBR-T2/03
- civār** <A. etraf
c.-i fayızu 'l-envārıda HY-T67/037
- cihān** <F. dünya, âlem
c. HY-T15/04
hük-m-i hümāyūn-ı c. TY-T1/02
- cihān-dārlik** <F.+T. Dünyayı elinde tutmak, hükümdarlık
c. HoB-T1/04
- cihān-bānlik** <F. cihana bakan
c. HoBR-T1/04
- cihet** <A. taraf
c.+ dīn HY-T55/020, ŞY-T1/011
c.+ idin HY-T67/04
- cilve-pirāy** <A.+F. cilveyi süsleyen
c. HY-T89/05, HY-T91/08
- cinn** <A. gözle görünmez, latif cisimlerden ibaret bir yaratık, mahluk.
hālik-i c. HY-T67/03
- civār** <A. çevre, yöre
c.+ ında HY-T11/07, HY-T11/08
c.+ larıda HEA-T1/03

- culūs** <A. oturma, tahta çıkma
c.-1 sa' âdet ma'nūsımız HBR-T1/012
- cum'a** <A. haftanın günlerinden biri, cuma
c. HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T42/011, HY-T43/014, HY-T45/013, HY-T63/015, HY-T65/018, HY-T70/019, HY-T73/013
- cumâdiye's-şânî** <A. Kamerî yılın 6.ayı
c. HHH-T1/06, Hin-T2/013, HoBR-T2/023, HY-T14/018, HY-T38/016, HY-T42/011, HY-T57/016, HY-T67/040, HY-T76/012
- cumâdiye'l-evvel** <A. kamari yılın 5.ayı
c. HBR-T1/011, Hin-T2/06, HY-T20/013, HY-T26/013, HY-T40/015, HY-T47/018, HY-T52/015, HY-T55/028, HY-T56/013, HY-T60/014, HY-T69/018, HY-T75/015, HY-T77/018
mâh-1 c.+ ni HY-T83/014
- cumhūr** <A. halk, ahali
c.-1 sekene HY-T2/08
- cunūben** <A. güneyden
c. HY-T83/07, HY-T93/010, HY-T93/014, HY-T93/07, HY-T93/08
- cunūd** <A. askerler, ordular
c.-1 aḥter-i mes'ūd HY-T32/06
c.-1 ejder der HY-T31/06
- cūy** <F. ark, su yolu
ḥarim-i c.-1 âstâne HY-T17/06
- cūy bār** <F. arık, küçük ırmak
biḥār-1 c.+ ıdın HY-T31/03, HY-T32/03
- cuyūş** <A. askerler, ordular
c. Hin-T3/018
c.-i nuşret-i vufūd HY-T32/06
- cūdā** <F. ayrı, ayrı düşmüş, ayrılmış
c. HoBR-T2/02
- cümle** <A. bütün, hep, herkes
c.+ din Hin-T2/010, HY-T39/04, HY-T47/05, HY-T72/05
c.+ leridin HY-T89/028
c.+ sidin Hin-T3/010, HY-T21/016, HY-T27/015, HY-T28/06, HY-T31/05, HY-T49/04, HY-T54/010, HY-T55/07, HY-T58/09, HY-T64/08, HY-T67/013, HY-T70/06, HY-T77/05, HY-T81/018, HY-T84/07, HY-T88/06, HY-T89/029, HY-T89/08, HY-T90/07, HY-T91/012, HY-T93/03
- ç**
- çağ** <T. zaman, çağ
- çağat** özel ad
ç. HY-T19/06
- çahâr-şenbe** <A. Haftanın günlerinden, çarşamba
ç. Hin-T2/06, Hin-T3/022, Hin-T3/08, HY-T37/017, HY-T40/015, HY-T41/022, HY-T52/016, HY-T60/014, HY-T82/017
- çahâr-yek** <F. dörtte bir
ç. HY-T79/09
ç.+ dur HY-T79/08
- çapavullıg** <T. yağmacılık
ç. HinT-5/05
- çarḥ-iştibâh** <F.+A. feleğe benzeyen bārgâh-1 ç.+ ımızğa kil- HY-T90/09, HY-T88/020, HY-T88/021
dergâh-1 ç.+ ımız-ğa kil- HY-T91/017
- çakır-** bağırarak
yolbarslayın ç.- ğan HY-T2/07, HY-T4/05
- çehre** <F. yüz, surat
ç. HY-T15/03
ç.-numây HY-T89/05, HY-T91/08
- çeşme** <F. pınar
ç.+ si Hin-T3/017
- çetr** <F. şemsiye
ç.+ iniñg HY-T27/010, HY-T81/012
- çık -** çıkmak
ç.- a HY-T37/016, HY-T41/020, HY-T44/015, HY-T46/015, HY-T47/016, HY-T50/017, HY-T68/020, HY-T72/018, HY-T82/016, HY-T86/016, HY-T87/018, HY-T92/015
ç.- kenler Hin-T3/014
ç.- ıp HBR-T1/06, Hin-T4/016
ç.- tılar Hin-T3/013
ç.-a al-ğay HY-T82/016
ç.-a al-ğaylar HY-T37/016, HY-T44/015, HY-T46/015, HY-T47/016, HY-T50/017, HY-T68/020, HY-T72/018, HY-T86/016, HY-T87/018, HY-T92/015
- çıkar -** çıkarmak; azletmek
baş ç.-a almadı Hin-T3/020
baş ç.-ıp HoB-T1/014
şeyhlikdın ç.- ıp HY-T11/06
- çü** <F. 1. gibi, 2. nasıl, nice, 3. çünkü, madem ki
ç. HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T81/013
- çün** <F. 1. gibi, 2. nasıl, nice, 3. çünkü, madem ki

- ç. HBR-T1/012, Hin-T3/012, Hin-T3/018, Hin-T3/020, Hin-T4/06, HY-T10/014, HY-T12/015, HY-T2/011, HY-T21/08, HY-T27/07, HY-T28/02, HY-T39/02, HY-T47/03, HY-T55/020, HY-T58/03, HY-T68/03, HY-T70/04, HY-T72/03, HY-T81/09, HY-T89/02, HY-T9/014, HY-T90/05, HY-T91/05, HY-T93/08, ŞY-T1/016
- çünânçı** <F. öyle, böyle, eğer
ç. HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T9/010
- d**
- da' avât** <A. duanın çoğulu
kavâfil-i d.-i gâyibâne HBR-T1/03
- da' âvî** <A. davalar
d. HY-T47/09, HY-T50/07, HY-T68/010, HY-T87/07, HY-T72/010, HY-T37/07, HY-T41/08
- dağı** ve; dahi
d. Hin-T2/010, Hin-T4/011, Hin-T4/012, Hin-T4/08, HoBR-T1/014, HY-T13/07, HY-T18/08, HY-T27/021, HY-T27/09, HY-T33/06, HY-T37/012, HY-T37/015, HY-T38/06, HY-T41/015, HY-T41/018, HY-T46/014, HY-T47/013, HY-T47/015, HY-T49/012, HY-T51/012, HY-T54/014, HY-T55/024, HY-T56/012, HY-T57/015, HY-T66/010, HY-T68/016, HY-T69/010, HY-T71/08, HY-T82/015, HY-T84/012, HY-T86/015, HY-T90/011, HY-T90/017, HY-T91/07, HoBR-T1/020, HoB-T1/02, HY-T21/022, HY-T21/09, HY-T22/011, HY-T54/026, HY-T67/016, HY-T67/032, HY-T67/034, HY-T67/035, HY-T72/017, HY-T76/06, HY-T76/07, HY-T81/011, HY-T81/027, HY-T85/010, HY-T85/016, HY-T88/022, HY-T88/023, HY-T89/031., HY-T89/035, HY-T89/04, HY-T91/020, HY-T91/025, HY-T91/027, HY-T92/012, HY-T92/014
- dâhil** <A. iç, içeri, içinde
d. HBR-T1/08, HEA-T1/07, Hin-T1/011, Hin-T4/06, HY-T10/010, HY-T10/08, HY-T12/011, HY-T12/09, HY-T13/011, HY-T15/016, HY-T20/09, HY-T24/07, HY-T30/09, HY-T55/027, HY-T59/010, HY-T67/028, HY-T71/011, HY-T9/011, HY-T9/09
- aferide-i d. HY-T16/08, HY-T45/09, HY-T56/09, HY-T57/011, HY-T63/011, HY-T79/011
- aḥādî-i d. HY-T23/08
- âferide-i d. HY-T17/09, HY-T19/08, HY-T20/08, HY-T25/09, HY-T29/7, HY-T30/08, HY-T31/010, HY-T34/09, HY-T35/09, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T40/010, HY-T42/07, HY-T43/010, HY-T52/011, HY-T53/010, HY-T60/09, HY-T61/010, HY-T62/012, HY-T65/013, HY-T66/019, HY-T69/012, HY-T71/010, HY-T73/09, HY-T74/011, HY-T75/010, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T78/09, HY-T80/010, HY-T83/010, HY-T93/015
- daḥl** <A. girme, karışma
d. HoB-T1/017, HY-T10/011, HY-T10/012, HY-T11/011, HY-T12/012, HY-T12/013, HY-T15/015, HY-T2/019, HY-T33/010, HY-T54/026, HY-T9/012, HY-T9/013
- âferide-i d. HY-T33/09
d.+ ı HY-T11/010
- dâire** <A. daire
d.+ sidin HY-T51/010
- dâ' î** <A. dua eden
d. HY-T28/09
- damollâ** <A. medreselerde ders veren öğretmen
d.-y1 mezkûr HEA-T1/07
d.-y1 mezkûrga HEA-T1/07
- dânâ** <F. bilen
d. HY-T55/07
- dânâu 'l-mesâ'il** <F +A. meseleleri bilen
d. HY-T21/022, HY-T27/021
- dâne** <F. tane
top otı d.+ sidin Hin-T3/019
d. HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T81/032
- dâniş-eşer** <F. +A. bilimli
d. HY-T54/012
- dâniş-nihâd** <F. bilim fitratlı
d. HY-T37/04
- dâr** <A. yer, mekân
d. HoBH-T1/02
d.-ı ḥâdişe HoB-T1/017
- dâreyn** <A. iki dünya, dünya ve ahiret
sa'âdet-i d. HY-T55/021
d. sa'âdeti HY-T58/020
- daru** darı
d. Hin-T4/011
- dâru 'l-hilâfe** <A. hilafet merkezi
ḥıvaḳ d.+ side HY-T68/020, HY-T69/018, HY-T70/018, HY-T71/015,

- HY-T73/012, HY-T74/015, HY-T75/014, HY-T78/012, HY-T83/014, HY-T85/018, HY-T87/020, HY-T88/028, HY-T90/020, HY-T92/017, HY-T93/017
 h^vārezm-i irem-bezm d.+side HY-T89/37, HY-T91/028,
 h^vārezm-i irem-bezm d.+ siniṅg HY-T64/04, HY-T70/04, HY-T90/05, HY-T91/04
 hīvaḳ d.+ siniṅg HY-T38/03, HY-T53/03,
- dāru's-saltāna** <A. saltanat yeri
 d.-i hīvaḳ HY-T5/014, HY-T7/016, HY-T9/015 HY-T27/06, HY-T21/07, HY-T8/017, HY-T81/08, HY-T16/011, HY-T17/013, HY-T2/023, HY-T20/013, HY-T23/011, HY-T25/011, HY-T26/013, HY-T28/015, HY-T29/09, HY-T30/11, HY-T31/015, HY-T32/016, HY-T33/012, HY-T34/012, HY-T36/013
 d.-i hīvaḳda HY-T10/014, HY-T15/018, HY-T24/09, HY-T35/012, HY-T6/014
 d.-i hoḳandda HoBH-T1/06
 d.-i seyyiden HY-T76/012
 d.-i vilāyet-i h^vārezmde TY-T1/07
 h^vārezm-i irem-bezm d.+ sıda HY-T37/016, HY-T46/016, HY-T48/014, HY-T38/015, HY-T39/013, HY-T40/014, HY-T41/021, HY-T42/010, HY-T43/013, HY-T44/016, HY-T45/012, HY-T47/017, HY-T50/018, HY-T51/013, HY-T52/015, HY-T54/027, HY-T66/020, HY-T82/017
 hīvaḳ šānahallāhu 'ani'l-ḥarḳ ve'l-ḡarḳ d.+sıda HY-T53/014, HY-T62/016
 hīvaḳ šānahallāhu te'ālā 'an āfāt'ul-ḥarḳ ve'l-ḡarḳ d.+sıda HY-T49/024
 hīvaḳ d.-sıda HY-T18/011
 hīvaḳ šānahallāhu te'ālā 'an āfeti'l-ḥarḳ ve'l-ḡarḳ d.+sıda HY-T55/028, HY-T56/013, HY-T57/016, HY-T58/024, HY-T59/014, HY-T60/013, HY-T61/014, HY-T63/014, HY-T64/014, HY-T65/017, HY-T72/019, HY-T77/018, HY-T80/014, HY-T84/021
 h^vārezm ḥafazallāhu te'ālā me'a-i ve ileyhi 'an āfāti'l-muḳāteletihu ve'r-rezm d.+sıda HY-T67/040
 h^vārezm-i irem-bezm ḥafazullāh ta'alā 'ani'l-muḳātele ve'r-rezm d.+ sınıṅg, HY-T67/011, HY-T84/05,
 h^vārezm d.+sınıṅg HY-T85/05
- dāru's-selām** <A. cennet
 d. HoBR-T1/012
- da'vā** <A. dava
 d. HY-T72/014, HY-T87/014
 d.+ larıṅgız HinT-5/010
 d.+ m HHH-T1/04
- dāyīmī** <A. devamlı, sürekli
 d. HY-T49/022
- de** de/da
 eger d. HoBR-T2/07, HoBR-T2/019
 hiç d. HoBR-T2/013,
- debīr** <F. kâtip, yazıcı, müsteşar
 d.+ larğa HY-T55/06
- defātīr** <A. defterler
 d. HY-T54/08
- deh dū** <F. onda iki
 d. ŞY-T1/018, ŞY-T1/021
 māl-ı d. ŞY-T1/021
- deh yāzdeh** <F. on bir
 d. ŞY-T1/021
- deh yek** <F. onda biri
 d. ŞY-T1/018
- dehr** <A. dünya, âlem
 d. HY-T54/010
- delālet** <A. gösterme, yol gösterme
 d.+ i HY-T32/011
 d.+inçe HY-T54/011
- demān** <F. bağırın, öfkeli /soluklayan
 fil-i d.+ ıdurlar HY-T54/07
- dem-be-dem** <F. her zaman
 d. Hin-T4/014
- derbār** <F. saray
 d.-ı şevket medārımız HY-T26/09,
 HY-T51/08
- derecāt** <A. rütbeler, derecenin çoğulu
 ütū'l-'ilm d. HY-T54/04
 d.+ ımız HY-T67/039
- derece** <A. derece
 d. ŞY-T1/017
 d.-i şehādet HoBH-T1/012
 d.-i ḳabūlğa HY-T66/010
 d.-i ḳabūlğa HY-T91/020
 d.-yi ḳabūlğa HY-T55/021
 d.+ ḡa HoB-T1/09
 d.+ siğa HY-T67/016, HY-T84/012,
 HY-T90/012
 d.+ siğa HY-T85/011, HY-T88/023,
 HY-T89/031.
- derecetū'l-'azīz** <A. aziz derecesi
 d. HY-T4/07
- deryā** <F. deniz; (Türkistan'da) nehir
 ḥātır-ı d. ŞY-T1/016
 d.-yī āmūyeniṅg HY-T60/04, HY-T61/04, HY-T62/04
 d.+ mıṅg HY-T57/04
 d.+ sıdın Hin-T4/06
- deryālık** <F.+T. nehirlili
 d. HY-T23/06
- dergāh** <F. dergah; eşik
 du'āḡūy-ı d. HY-T17/03
 şāhibler-i d. HY-T12/04

- hâcibler-i d. HY-T10/03, HY-T9/04
d.-ı çarh-ıştibâhımız-ğa kilip HY-T91/017
d.-ı ʿâlem-penâh HY-T6/07, HY-T7/09, HY-T88/020, HY-T89/029, HY-T5/09, HY-T66/03, HinT-5/011, HinT-5/04, HY-T27/019, HY-T54/012, HY-T55/018, HY-T26/06, HY-T28/07, HY-T51/05, HY-T66/06, HY-T84/09, HY-T3/08, HY-T67/013, HY-T70/07, HY-T85/08, HY-T90/08
d.-ı ʿâlî HY-T48/07, HY-T22/07, HHH-T1/03, HHH-T1/05, HHH-T2/07, HY-T15/010
d.-ı hâlâyık HY-T21/021, HY-T81/024
d.-ı felek HY-T18/09
d.-ı gerdün-ıştibâh HY-T18/05
d.+ niġ HY-T91/012
- derhâl** <F. +A. hemen, o anda, şimdi
d. HoBH-T1/09
- derûn** <F. gönül, yürek
d. HBR-T1/03
- destgâh** ʿâlem <F. +A. âlem tezgâhı
seyyidât-ı d. HY-T68/05
- destür** <A. kanun, töre
d.+ da HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T9/010
d.+ ında HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T9/010
d.+ınca HY-T15/012
d.+ınça HY-T3/09, HY-T5/010, HY-T51/011, HY-T6/08, HY-T7/09
d.+larınça HY-T54/019
- deşt** <F. bozkır, çöl, kır
d.-i şahrâni HoBH-T1/09
d.-i kıpçaq HY-T22/05
- devâm** <A. sürekli
d. HoBR-T2/06, HoBR-T2/07, HY-T28/09
- devâmet** <F. süreklilik
d.+ i HY-T70/011
devlet-i d.+ i HY-T28/08
- devha** <A. büyük, ulu ağaç
d.+ sınıġ HoBR-T1/03
- devlet** <A. devlet
d. Hin-T3/08, Hin-T4/06, HoBR-T1/015, HoBR-T1/03, HoBR-T1/05, HY-T18/03, HY-T21/04, HY-T27/04, HY-T58/04,
HY-T67/038, HY-T81/05, ŞY-T1/09, HoB-T1/04
d.-i aʿlâmız HY-T51/09
d.-i ʿâlî HY-T48/09
d.-i devâmeti HY-T28/08
d.-i ebed HY-T66/011
- d.-i ebed müddet HY-T55/024, HY-T64/012, HY-T89/036, HY-T91/027, HY-T84/019, HY-T85/016
d.-ı hüdâ-dâd HY-T58/014, HY-T88/027, HY-T90/019, HY-T67/031, Hin-T2/05
d.-i izdiyâd HY-T27/012, HY-T81/014
duʿ â-yı d.-i aʿlâmızğa HY-T39/011
duʿ â-yı d.-i câvid-tırâzımızğa HY-T2/022
duʿ â-yı d.-i ebed HY-T1/020
duʿ â-yı d.-i ebed müddet HY-T54/019
duʿ â-yı d.-i ebed müddetimizğa HY-T14/017
duʿ â-yı d.-i ebedimizğa HY-T15/017
duʿ â-yı d.-i ebed müddet aʿlâmız HY-T28/012
- şâhib-i d.** HY-T6/02
- fukarâ-ı d.** HY-T21/010
fukarâ-yı d. HY-T27/09, HY-T81/011
d.+ niġ Hin-T2/09, HY-T67/10
duʿ â-yı d.+ din HY-T21/021, HY-T27/019, HY-T81/024
duʿ â-yı d.+ imizdin HY-T6/013
duʿ â-yı d.+ imizğa HY-T7/015
erkân-ı d.+ imiz Hin-T3/07
- devlet-âsar** <A. saadetli
d. HY-T18/02
- devlet-hvâh** <A.+F. saadet isteyen
d. HoB-T1/011, HY-T26/04
- devlet-hvâhlîġ** <A.+F. +Tü. saadet isteme
d.+ i HY-T64/05
- derz-gün** <F. yarık
d. kıl- Hin-T4/015
- di -** demek, söylemek
d.- p HHH-T1/04, HHH-T1/06, HHH-T2/05, HHH-T2/08, HEA-T1/010, Hin-T1/011, Hin-T2/013, Hin-T3/022, Hin-T4/019, HoBH-T1/06, HinT-5/012, HinT-5/08, HY-T1/015, HY-T1/04, HY-T1/06, HY-T1/07, HY-T11/011, HY-T15/015, HY-T15/016, HY-T18/011, HY-T19/010, HY-T2/015, HY-T2/020, HY-T20/013, HY-T21/027, HY-T22/013, HY-T23/011, HY-T24/09, HY-T25/011, HY-T26/012, HY-T27/026, HY-T27/029, HY-T28/015, HY-T29/09, HY-T30/010, HY-T31/014, HY-T32/015, HY-T33/012, HY-T34/011, HY-T35/011, HY-T36/012, HY-T37/016, HY-T38/015, HY-T39/013, HY-T4/02, HY-T40/013, HY-T41/020, HY-T42/010, HY-T43/013, HY-T44/016, HY-T45/012, HY-T46/015,

- HY-T47/016, HY-T48/013, HY-T49/023, HY-T50/017, HY-T51/013, HY-T52/014, HY-T53/013, HY-T54/025, HY-T54/027, HY-T55/027, HY-T56/012, HY-T57/015, HY-T58/022, HY-T59/013, HY-T60/012, HY-T61/013, HY-T62/015, HY-T63/013, HY-T64/013, HY-T65/016, HY-T66/020, HY-T67/028, HY-T67/039, HY-T68/020, HY-T69/017, HY-T70/018, HY-T71/014, HY-T72/018, HY-T73/012, HY-T74/014, HY-T75/013, HY-T76/011, HY-T77/017, HY-T78/011, HY-T79/014, HY-T80/013, HY-T81/032, HY-T82/016, HY-T83/013, HY-T84/020, HY-T85/017, HY-T86/016, HY-T87/018, HY-T88/028, HY-T89/036, HY-T90/019, HY-T91/028, HY-T92/016, HY-T93/016, ŞY-T1/025, ŞY-T1/026
d.- gen HoBH-T1/09, HBR-T1/010, HHH-T1/03, HHH-T2/03
d.- geyler HY-T70/017
d.- mesünler HY-T2/017
- dībāçe** <F. başlangıç, önsöz
d. HY-T47/05
d.+ si HY-T89/03, HY-T91/06
- dik** gibi
sāyir ḥ'āceler d. HY-T55/019
mezkūr ḥ'āce-ler-dik HY-T67/35
sāyir sādāt-lar-dik HY-T84/17
üyi-dik Hin-T. 3/17
mişl-i ḥālka-dik Hin-T. 5/09
kün çıkarı-dik HY-T57/10
- dīger** <F. diğer, başka, öteki
d. HY-T89/023
- dlt**
d. HoBH-T1/013
- dilāver** <F. yiğit yürekli, korkmaz
d.+ ler HoBH-T1/012
tamām-ı d.+ ni HoBH-T1/011
- dīn** <A. din
d. HY-T37/08, HY-T41/09, HY-T44/07, HY-T46/06, HY-T47/010, HY-T50/08, HY-T68/011, HY-T82/08, HY-T86/07, HY-T87/08, HY-T92/07
'ulemā'-ı d. HY-T68/03
muḳtedā-yı d. HY-T2/03
d.+ niṅg HY-T21/014, HY-T27/013, HY-T81/015
e'imme-i d.+ niṅg HY-T10/06, HY-T12/07, HY-T9/07
- dīnār** <A. dinar, eski zamanın çeyrek lirası değerinde bulunan bir nevi altın parası
d. HY-T1/017, HY-T14/015, HY-T2/020, HY-T3/012, HY-T4/010, HY-T5/012, HY-T54/023, HY-T6/010, HY-T67/029, HY-T7/012, HY-T8/013
- dīnārī** <A. dinarī
d. HY-T10/011, HY-T12/012, HY-T9/012
- dinçlġ** dinçlik
d. HY-T70/011
- dirāset** <A. zekilik
d. HY-T54/011
- dirāyet** <A. zeka, bilgi, kavrayış
d. HY-T54/010, HY-T82/05, HY-T82/07
- dirāyet-atvār** <A. tavırları sabit, dirayetli
d. HY-T27/05, HY-T81/06
d.+ ları HY-T21/06
- direm** <F. gümüş akça
d.+ leri HoBR-T1/02
- diremī** <F. gümüş akça
d. ve dīnārī HY-T10/011, HY-T9/012, d. HY-T12/012
- diyānet** <A. dindarlık, din hükümlerine tam olarak uyma
d. HY-T14/06, HY-T21/05, HY-T27/05, HY-T4/03, HY-T68/09, HY-T81/06
d.+ i HY-T44/04, HY-T46/04, HY-T50/05, HY-T68/06, HY-T72/06, HY-T86/03, HY-T87/03, HY-T92/04
d.+ leri HY-T37/05, HY-T37/06, HY-T41/07, HY-T44/07, HY-T46/06, HY-T50/07, HY-T86/06, HY-T87/06, HY-T92/07, HY-T41/05, HY-T47/08, HY-T72/09
- diyānet-āşār** <A. takvalı
taḳva-şī'ār d. HY-T11/03
- diyānet-āyīn** <A. takvalı
füzelā'-ı d. HY-T68/04
- diyānet-dişār** <A. takvalı, dine bağlı
d. HY-T47/05
- diyānet-pişe** <A. işi, mesleği din olan
d. HY-T2/06
- diyār** <A. memleket, ülke
d.+ ġa HoB-T1/016
- dīvān** <A. divan, büyük meclis
d. HY-T2/018
d.+ lar HY-T14/07, HY-T15/07
d.+ larġa HY-T4/04, HY-T54/08, HY-T55/06, HY-T66/03
d.+ larġa HY-T8/04
- dīvāne** <F. deli

- d.+ niñg HY-T17/06, HY-T17/07, HY-T17/08
- dīvānī** <A. divana ait, divanla ilgili alğat-ı pādšāhī ve dīvānī HY-T9/011 HY-T10/011, HY-T12/012, cerīb dīvānī HY-T6/011, HY-T7/013 ma'unnāt-i d. HY-T28/013 tekālif-i d. HY-T54/024, HY-T14/013, HY-T2/021, HY-T3/013, HY-T6/012, HY-T66/017, HY-T67/030, HY-T7/014 ma'unnāt-ı d.+ ni HY-T1/018 ma'unnāt-ı d.+ din HY-T4/013, HY-T28/010, HY-T39/06, HY-T66/015, HY-T8/016, HY-T4/012 tekālif-i d.+ din HY-T5/013, HY-T54/020, HY-T55/025, HY-T58/017, HY-T64/09, HY-T67/027, HY-T85/012 teklifāt-ı d.+ din HY-T21/024, HY-T27/024, HY-T67/025, HY-T84/015, HY-T91/023, HY-T91/024, HY-T54/018, HY-T55/019, HY-T55/022, HY-T58/011, HY-T64/011, HY-T67/034, HY-T67/035, HY-T70/010, HY-T81/029, HY-T85/013, HY-T88/025, HY-T89/035, HY-T70/013 diyānet-piše ve emānet-endiše d.+ lar HY-T2/06
- dīvār** <F. duvar d.-ı mescid HY-T13/06
- dostāne** <F. dostlukla, dostça revāhil-i muşadaqāt-ı d. HBR-T1/03
- dostī** <F. dostluk d. HBR-T1/014
- dostlıg** <F.+T. dostluk d. Hin-T2/010
- dostluk** <F.+T. dostluk d. HoBR-T2/07
- du' ā** <A. dua d. HY-T15/010, HY-T21/029, HY-T27/028, HY-T4/013, HY-T54/012, HY-T55/018, HY-T66/07, HY-T67/014, HY-T70/07, HY-T81/034, HY-T84/010, HY-T85/08, HY-T88/021, HY-T89/030, HY-T90/09, HY-T91/017 d.-y1 devlet-i a' lāmızgā HY-T39/011 d.-y1 devlet-i cāvīd-tırāzımızgā HY-T2/022 d.-y1 devletdin HY-T21/021, HY-T27/019, HY-T81/024 d.-y1 devletimizdin HY-T6/013 d.-y1 devletimizgā HY-T7/015 d.-y1 devlet-i ebed HY-T1/020
- d.-y1 devlet-i ebedimizgā HY-T15/017 d.-y1 devlet-i ebed müddet HY-T54/019 d.-y1 devlet-i ebed müddetimizgā HY-T14/017 d.-y1 devlet-i ebed müddet a' lāmız HY-T28/012 d.+ ları HY-T89/06, HY-T91/010 d.-y1 māyil HY-T28/03 d.+ sıgā HY-T28/012, HY-T55/024, HY-T66/011, HY-T84/020, HY-T85/017, HY-T58/014, HY-T64/013, HY-T67/032, HY-T70/012, HY-T88/028, HY-T89/036, HY-T91/027 izdiyād-ı d.+ sıgā HY-T90/019
- du' ā-gūy** <A.+F. dua eden, duacı d. HY-T2/011 d.-ı dergāh HY-T17/03 d.-ı haylınıñg HY-T90/06 d.-ı qadimī HY-T91/018, HY-T85/06, HY-T88/021, HY-T89/030, HY-T90/07 d.+ ı HY-T91/012 d.+ ımız HoB-T1/011 d.+ lar HY-T16/05, HY-T67/013 d.+ ları HY-T70/08 d.+ larını HY-T85/011, HY-T90/013, HY-T90/016
- du' ā-gūylıg** <A.+F.+T. Duacılık, dua edicilik d. HY-T70/016
- du' ā-gūylıq** <A.+F.+T. Duacılık, dua edicilik d. HoB-T1/010
- dūdman** <F. hanedan, soy netice-yi d.-ı eyālet HY-T15/06 d.-ı ' azımu 'ş-şānnıñg HY-T64/05, HY-T70/08, HY-T88/021, HY-T91/018 sādāt-ı d.-ı muşafāvi HY-T91/011 d.+ ınıñg ŞY-T1/015
- dūdman murtażavī** <F. Hz. Ali'nin soyundan gelenler d. HY-T88/05
- duhğāl** <A. kişilerin işine fazla karışanlar d. HY-T2/019
- dur -** durmak d.- ur HoBR-T1/07
- durūd** <F. salavat d. HY-T1/06, HY-T15/03 d.-ı nā ma' dūd HY-T2/01. d.-i nā ma' dūd HY-T67/04
- düşenbe** <F. hafta günlerinden, pazartesi d. Hin-T1/07, Hin-T2/013, HY-T33/013, HY-T44/017, HY-T50/018, HY-T51/014, HY-T57/017, HY-T69/019, HY-T75/015, HY-T76/013

- dūzah** <F. cehennem
d.+ ge HoBH-T1/011
- dūkkān** <A. dükkan
d. ŞY-T1/018
- dūnyevī** <A. dünyaya mensup, dünyaya ait
maķāşid-ı d. HoB-T1/05
tamām-ı teşvişāt-ı d.+ din HY-T89/036
teşaviş-i d.+ din HY-T84/018, HY-
T85/016, HY-T90/018
teşvişāt-ı d.+ din HY-T55/023, HY-
T58/013, HY-T64/012, HY-T67/030,
HY-T88/027, HY-T91/025
teşvişāt-i d.+ din HY-T67/036
- dürer** <A. büyük inci taneleri
d.-ı ma' rifetni HY-T2/02
- dür** <A. inci
d.+ i HoB-T1/03
- dürüst** <F. dürüst, doğru
d. HY-T90/018, HY-T91/027
- düşman** <F. düşman
d.+ ımız HY-T70/011
d.+ mîng Hin-T4/014
- e**
- eşer** <A. eser, alamet, nişan
e.+ ımızga HY-T89/031, HY-T90/011,
HY-T91/020
- eşmār** <A. meyveler
e.+ ı HY-T55/04
- eşnā** <A. esna, ara, aralık, sıra
e.+ sıda HY-T89/03, HY-T91/06
- bi'l-ḥayr** <A. Hayırla
e. ve 'ş-şalāḥ Hin-T1/08
- ebed-müddet** < A. sonsuz, tükenmez
e. devlet+ HY-T67/10, Hin-T2/09
devlet-i e. HY-T89/036, HY-T91/027
devlet-i e.+ ımız HY-T84/019, HY-
T85/016
du' ā-yı devlet-i e.+ ımızga HY-
T14/017
devlet-i e.-i a' lâmız HY-T66/011
du' ā-yı devlet-i e.-i a' lâmız HY-
T28/012, HY-T55/024, HY-T64/012,
HY-T. 89/36, HY-T 91/27
du' ā-yı devlet-i ebed-müddet-i a' lâ-
mızga HY-T 54/19
- ebeden** < A. sonsuz olarak, ebediyen
e. HY-T27/022
- ebedī** <A. sonu olmayan, sonsuz
e. HY-T56/012
āşām-ı e. HY-T31/014, HY-T32/015,
HY-T49/021
işm-i e. HY-T58/022
- la' net-i e. HY-T56/011, HY-T57/014,
HY-T69/016, HY-T70/018, HY-
T71/014, HY-T74/014, HY-T76/011,
HY-T77/016, HY-T80/013
' ukūbet-i e. HY-T28/015
āşām-ı e.+ ğa HY-T38/015
la' net-i e.+ ğa HY-T16/010, HY-
T17/011, HY-T19/010, HY-T20/013,
HY-T24/09, HY-T25/011, HY-T29/09,
HY-T30/010, HY-T33/012, HY-
T34/011, HY-T35/011, HY-T36/012,
HY-T40/013, HY-T42/09, HY-
T43/013, HY-T45/011, HY-T52/014,
HY-T53/013, HY-T59/012, HY-
T60/012, HY-T61/013, HY-T62/015,
HY-T63/013, HY-T65/016, HY-
T73/011, HY-T75/013, HY-T78/011,
HY-T79/014, HY-T83/013, HY-
T23/010
du' ā-yı devlet-i e.+ mizga HY-
T15/017
- ebed-peyvend** <A.+F. sonsuzluğa ulaşma
du' ā-yı devlet-i e.+imizge HY-T1/020
- ebnā** <A. oğullar
e.+ sı HY-T54/010
e.-ı āmed HBR-T1/013
fātiḥ-i e.-ı murāsalat HBR-T1/014
- ebū** <A. baba, ata
birāder-i nāmver-i kirām-ı e.-y1
maķām-ı ' azamet HY-T49/07
- ecdād** <A. atalar, büyük babalar
e.-ı kirām HoB-T1/07
e.+ ımız HBR-T1/016
e.+ ları HY-T15/011
- ecel** <A. ölüm
e. HoBR-T1/012
- edā** <A. borç ve ya borç gibi olan herhangi
bir şeyi ödeme; yerine getirme
e.-y1 ḥaḳ HoB-T1/015
e.+ sı HY-T51/09
e.+ sıda HY-T18/09, HY-T91/026
e.+ sıdın HoBH-T1/05, HY-T15/06,
HY-T21/04, HY-T27/03, HY-T54/013,
HY-T67/014, HY-T81/04, HY-T85/08,
HY-T88/03,
HY-T89/036, HY-T90/019, HY-
T91/027
levāzım-ı e.+ sıdın HY-T84/010
e.+ sıga HY-T37/09, HY-T41/011,
HY-T44/08, HY-T46/07, HY-T47/011,
HY-T50/09, HY-T68/012, HY-T82/09,
HY-T86/08, HY-T87/010
vezāyif-ı e.+ sın HY-T66/07
e.+ sıga HY-T92/08
- e'imme** <A. imamlar

- e.-i dinnîng HY-T10/06, HY-T12/07, HY-T9/07
- ehl** <A. halk
 kuzât-ı e.-i islâm HY-T88/03
 e.-i islâmga TY-T1/04
 e.-i şalâhları TY-T1/010
 e.-i hükümet TY-T1/03
 e.-i kalem HY-T1/015, HY-T14/013, HY-T15/013, HY-T2/014, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T3/09, HY-T4/08, HY-T5/010, HY-T6/08, HY-T7/010, HY-T8/010, HY-T81/030
 e.-i kuzâ TY-T1/010
 e.+ i Hin-T1/06, HY-T28/014, HY-T39/010, HY-T44/010, HY-T50/012, HY-T54/021, HY-T55/026, HY-T58/019, HY-T64/011, HY-T66/015, HY-T67/027, HY-T70/015, HY-T82/011, HY-T84/017, HY-T85/015, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T90/017, HY-T91/025
 e.+ iniñg HY-T39/02, HY-T54/04, HY-T90/06
- ehli ʿl-ʿarab** <A. Arap halkı
 rah-numâ-yi e. HY-T15/08
- ekâbir** <A. rütbece, faziletçe büyük olanlar, devlet ricalı
 e. HY-T15/07, HY-T66/05
- ekşer** <A. çoğu
 e.+ in Hin-T3/019
- eke** ağabey
 e.+ miz HoBR-T1/010, HoBR-T1/012
- ekrem** <A. çok şeref sahibi, pek cömert
 hazret-i resûl-i e.+ niñg HY-T13/015
- ejder-der** <A. +F. ejderi bile yenen
 cunûd-ı e. HY-T31/06
 mevâcib-i ʿ asker-i e. HY-T49/06
- el-muzaffer** <A. zafer kazanan
 e. HoBR-T2/03
- el-ân** <A. şimdi, şimdiki hâlde
 e. HY-T88/024, HY-T89/033, HY-T90/013, HY-T91/022
- el-evkât** <A. zamanlar, çağlar
 e.-ı hudât ŞY-T1/08
- el-ğarb** <A. batı
 e. HY-T63/06
- seyf** <A. kılıç; asker
 baqiyyet-i s.+ i Hin-T3/020
- ellik** elli (50)
 e. HY-T17/05, HY-T53/06, HY-T79/06
- eltâf** <A. iyi muameleler, iyilikler
 e.+ ı Hin-T1/06
- elhamdulillâh** <A. Allaha şükürler olsun, hamd olsun
 e. HoBR-T1/06
 e. ve ʿl-minhe Hin-T1/06, Hin-T2/05, Hin-T3/06
- elkâb** <A. ünvanlar, soyadları
 e. HoBH-T1/018
- emânet** <A. emanet
 e. HY-T2/09
- emânet-destgâh** <A.+F. emanet tezgahı
 e. HY-T63/07
- emânet-endişe** <A.+F. emanet endişesi taşıyan
 e. HY-T2/06
- emânet-şiʿâr** <A. güvenilir
 e. HY-T1/010, HY-T3/05, HY-T5/05, HY-T6/04, HY-T7/05, ŞY-T1/06
- emcâd** <A. şeref, onur ve hasiyet sahibi olanlar
 e. HY-T21/013, HY-T27/012, HY-T81/014
- em(i)r** <A. emir, buyruk
 e. HY-T37/013, HY-T89/04, HY-T91/07
 e.-i ʿ âlileri HEA-T2/010
 e.+ in HY-T68/019
 e.+ ler HY-T41/09
 e.+ lerin HY-T37/013
 e.+ ler HY-T54/07
 e.+ lergâ HY-T55/05
- emlâk** <A. mal, mülk
 e. ŞY-T1/016, ŞY-T1/017, ŞY-T1/019
- emniyyet** <A. eminlik, korkusuzluk
 e.+ de HoB-T1/013
- emtâr** <A. yağmurlar
 tereşşuhât-ı e.-i mükerrermet HoB-T1/02
- emvâl** <A. mallar, mülkler
 e.+ i HoB-T1/014
 eytâm e.+i HY-T87/07
 eytâm e.+i HY-T47/09
 eytâm e. +i HY-T50/08, HY-T68/010
 tamâm-ı e.+i HY-T72/011
 eytâm e.+iniñg HY-T37/07, HY-T41/08
- en** en
 e.+ i HY-T63/06
- encâm** <A. nihayet, son
 e. HoBH-T1/05
 e.-ı hayriyyet intizâmında HY-T84/06
- encümen** <A. cemiyet, meclis, şura
 e. HoBR-T1/05, HY-T28/07
 e.+ iniñg HoBR-T1/04
- encüm** <A. yıldızlar
 mihr-i e.+ niñg HoBR-T1/02

- ensâb** <A. soylar
inķıṭā^c -ı e. HY-T84/018
e.-ı âdemğaçā HY-T70/016
inķıṭā^c -ı e.-ı âdemğaçā HY-T70/015
- enseb** <A. daha uygun, daha münasip
alılık ve e. HoB-T1/07
- envār** <A. aydınlıklar, ışıklar
berārende-yi lama^c āt-ı e.-ı mihr HY-T15/03
- enver** <A. daha nurlu, çok parlak, çok güzel
e.-ı nazarımızğa HY-T54/014, HY-T84/011, HY-T85/010
nazar-ı āftāb-i e.+ ğā HY-T27/021
nazar-ı e.+ ğā HY-T21/022, HY-T81/026
mihr-i e.+ i HoBR-T1/03
nazar-i e.+ imizğa HY-T66/09, HY-T88/022
- erba^c a** <A. dört
ḥudūd-ı e.-ı mu^c ayyenesi HY-T20/06, HY-T31/07, HY-T49/010
ḥudūd-ı e.+ sı HY-T16/05, HY-T19/05
- erba^c u¹-evvel ayı** Ocak ayı
e. HY-T41/021
- erbāb** <F. ehil
e. HY-T1/012, HY-T15/08, HY-T2/07, HY-T21/08, HY-T27/07, HY-T3/07, HY-T5/07, HY-T66/05, HY-T67/011,
HY-T7/07, HY-T8/05, HY-T81/09, TY-T1/08
e.-ı aḥālī HY-T6/06
e.-ı ūlfet HBR-T1/013
e.+ lar HY-T10/03, HY-T12/04, HY-T9/04
e.+ larğa HY-T14/08, HY-T4/06
- ercümend** <F. muhterem, şerefli, itibarlı
e. HY-T11/02, HY-T22/04, HY-T23/03, HY-T24/02, HY-T25/03, HY-T26/03, HY-T28/010, HY-T29/02, HY-T33/03, HY-T34/03, HY-T35/03, HY-T36/04, HY-T37/03, HY-T38/03, HY-T39/06, HY-T40/03, HY-T41/03, HY-T42/02, HY-T43/03, HY-T44/03, HY-T45/03, HY-T46/03, HY-T47/07, HY-T49/02, HY-T50/03, HY-T51/02, HY-T52/03, HY-T53/02, HY-T55/022, HY-T56/03, HY-T57/04, HY-T58/011, HY-T59/04, HY-T60/03, HY-T61/04, HY-T62/04, HY-T63/03, HY-T65/03, HY-T66/010, HY-T67/025, HY-T69/04, HY-T71/04, HY-T73/04, HY-T74/04, HY-T75/04, HY-T76/03, HY-T77/03, HY-T78/04, HY-T79/04, HY-T80/03, HY-T82/03, HY-T83/04, HY-T86/04, HY-T87/04, HY-T92/03, HY-T93/02
- erīke** <A. taht
cālis-i e.-ı salṭanat HBR-T1/01
- erk** iç kale, saray
e.+ de HEA-T2/011
- erkān** <A. önderler, reisler
e.-ı devletimiz Hin-T3/07
devlet kaşrı e.+ ı HY-T18/03, HY-T21/05, HY-T67/10, HY-T27/04, HY-T81/05, HY-T89/03, HY-T91/07
‘azamet e.+ ınıṅ HY-T21/05, HY-T27/04, HY-T81/05
- erşed** <A. reşit, ergin olan
e. HY-T49/07
- esāṭīn** < F.+A. eşikler
e.-ı bārgāh-ı ḥüsrevānī HY-T2/06
- esbāb** <A. vasıtalar
e. ŞY-T1/017
e.+ mı ŞY-T1/019
- esen** esen
e. ve âmān HoBH-T1/020
- esīr** <A. tutsak
e.+ lerni HinT-5/09
- eşcār** <A. ağaçlar
e.+ ı HY-T55/03
e.+ ınıṅ HY-T55/04
- eşik** eşik
e.+ lerige HY-T15/017
- eşit -** işitmek
e.- ip HoBH-T1/06
- eşrāf** <A. şeref ve itibar sahibi kimseler
e. HY-T15/07, HY-T66/05
e.-ḥāndān-ı murtaẓavī HY-T91/011
- eşref** <A. daha şerifli, onurlu
nebevī-i e. HY-T88/05
ḥük-m-i e.-ı aḳdes HY-T32/014
ḥük-m-i e.-ı aḳdes-i a^c lāğa HY-T20/011, HY-T49/019
ḥük-m-i e.+ ğā HY-T56/010, HY-T69/015, HY-T70/017, HY-T76/010, HY-T77/016
- eşğāl** <A. işler
sāyir-i mutesaddiyān-ı e. HY-T21/06
- etbāk** <A. kapaklar, örtüler
e.+ ını HoBR-T1/02
- eṭrāf** <A. etraf, yanlar, uçlar, kıyılar
e. HEA-T1/04, Hin-T2/08, HoBR-T1/014
e.-ı ḥüsrevāne TY-T1/06
e.+ ğā HoBR-T2/09
- evc** < A. en yüksek mertebe
kāmranlık e.+ idin HY-T58/05
- evlād** <A. çocuklar

- e. HY-T15/08, HY-T21/013, HY-T27/012, HY-T28/013, HY-T54/020, HY-T58/011, HY-T58/016, HY-T66/012, HY-T66/018, HY-T67/013, HY-T67/025, HY-T67/027, HY-T70/013, HY-T70/016, HY-T70/09, HY-T81/014, HY-T84/013, HY-T84/014, HY-T85/011, HY-T88/024, HY-T88/026, HY-T89/029, HY-T89/032, HY-T89/034, HY-T89/035, HY-T90/013, HY-T90/016, HY-T91/021
- e.-ı abū müsümni TY-T1/04
- e.-ı ‘ālī HY-T21/016, HY-T27/015, HY-T81/018, HY-T88/06
- e.-ı ‘izām ŞY-T1/013, HY-T58/09
- tevkir-i e.-ı seyyid-i kâ’inât TY-T1/03
- e.+ mı TY-T1/05
- e.+ ı HY-T39/011, HY-T39/08, HY-T55/020, HY-T64/010, HY-T64/08
- e.+ ları HY-T14/011, HY-T85/013, HY-T89/08
- ber güzide-i e.+ ları HY-T84/07
- e.+ larıdın HY-T27/015
- e.+ larığa HY-T54/026
- e.+ larınığ TY-T1/09
- evliyâ** <A. keramet sahibi olanlar, erenler
e. HY-T67/038
- evvel** <A. önce, ilk, birinci, başlangıç
e.+ ide HY-T92/016
e.+ inde HoBR-T2/023
- evvelgi** <A. önce, ilk, birinci, başlangıç
e. HY-T24/03, HY-T38/05, HY-T57/07, HY-T62/06, HY-T65/05, HY-T77/05, HY-T79/07, HY-T93/06
- evvelî** <A. önce, ilk, birinci, başlangıç
kıt‘ a-i e. HY-T13/05
kıt‘ a-i e.+ niğ HY-T38/07
kıt‘ a-i e.+ niğ HY-T62/08, HY-T65/08, HY-T77/08
kıt‘ a-yı e.+ niğ HY-T24/05
- eyâlet** <A. vilayet, il
e. HY-T7/06
netice-yi düdmân-ı e. HY-T15/06
e.-i memâlikiniğ HY-T1/011, HY-T3/05, HY-T6/05
e.-i memleketiniğ HY-T5/05
e.-destgâh HY-T13/03
- eyâlet-pişe** <A. işi eyalet işleri olan
e.+ sı HY-T21/05, HY-T27/05, HY-T81/06
e.+ siniğ HoB-T1/03
- eyle -** eylemek
‘arze-dâşt e.-p HoBH-T1/019
- e.- p HoBH-T1/017, HoBH-T1/018, HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T81/014
- e.- r HBR-T1/015
- e.- seler HoBH-T1/021
- eytâm** <A. yetimler
e. emvâli HY-T50/08, HY-T68/010, HY-T72/011, HY-T87/07
e. emvâliniğ HY-T37/07, HY-T41/08, HY-T47/09
- eyvân** <A. yüksek yer, köşk
e.+ ınığ ŞY-T1/012
- eyyâm** <A. günler
e.-ı bî serâncâmlarında HBR-T1/018
e.-ı imtidâdı HY-T67/031
e.-ı keşret Hin-T4/015
e.-ı ma‘ delet-encâm HY-T84/06, HY-T85/06
e.-ı ma‘ delet-fercâm HY-T55/07, HY-T58/03
e.-ı ma‘ delet-fercâmda HY-T54/09
e.-ı mehddin HBR-T1/05
e.-ı meymenet-encâmda HY-T66/05
e.-ı muhabbet HinT-5/03
e.-ı saâ‘ det-fercâmda HY-T27/013
e.-ı sa‘ âdet-encâmımız HBR-T1/014
e.-ı sa‘ âdet-fercâm HY-T88/05
e.-ı sa‘ âdet-fercâmda HY-T21/015, HY-T81/016
e.-ı şu‘ übet hâlâ HY-T2/012
e.-ı ferâh intizâm HY-T70/04
e.-ı ferhunde-fercâmda HY-T90/07
e.-ı ferhunde-fercâmda HY-T89/08
e.-ı ferhat-fercâmda HY-T39/04
e.-ı ferhat-fercâmda HY-T91/010
e.-ı ferâh-fercâm HY-T67/012
e.+ ı HY-T64/013, HY-T67/038, HY-T89/04, HY-T91/07
- ez** <F. -den/-den ayrılma hâli ön edatı
e. HoBH-T1/014, HY-T13/04
- e‘ zâz** <A. aziz
e. ŞY-T1/013, HY-T22/011
- ezel** <A. çok eskiden
e. HY-T89/02, HY-T91/05
- ezelî** <A. çok eskiden
‘inâyet-i e. ŞY-T1/07
- ez-berây** < F. için, maksadiyla
e.-yı mevâcib-i nöker HY-T13/04, HY-T16/04
e.-yı mevâcib-i nökeriyye HY-T17/05
- ezhar** <A. çiçekler
e. HY-T72/06
- eger** <F. eğer
e. HHH-T2/07, HEA-T2/05, HinT-5/010, HoB-T1/016, HoBR-T2/019,

- HoBR-T2/07, HY-T51/012, ŞY-T1/023
- f**
- farz** <A. farz
f.-1 'ayn HoBH-T1/07
- farq** <A. fark
f.-1 ferqad-sâyemiz birle HBR-T1/012
f.-1 ferqad-sâyemizğa HY-T21/09, HY-T27/08, HY-T81/010
f.+ 1 HoB-T1/014
- feth** <A. feth, zafer
f.+ imiz Hin-T4/016
- fayşal** <A. kesin hüküm, karar
f. ŞY-T1/026
f.+ ığa HY-T68/011, HY-T72/011
- fayz** <A. bolluk, çokluk, gürlük
âstâne-i f. HY-T70/05
- fazîlet** <A. güzel vasıf, iyilik, iyi huy, erdem
f. HY-T54/010, HY-T72/05
- fazîlet-meâb** <A. faziletli
f. HY-T2/011
- fazîlet-nihâd** <A.+F. faziletleri huy edinen
f. HY-T41/04
- fazîlet-nişân** <A.+F. fazilet gösteren
f. HY-T46/03, HY-T58/05
- fazîlet-penâh** <A. fazilet sahibi
f. HY-T50/04
- fazîlet-şi'âr** <A. fazilet sahibi
f. HY-T1/013
- fazl** <A. fazla, ziyade, artık, baki
f. Hin-T2/012, HY-T37/04
f.-1 i'ânati Hin-T2/05
şâhib-i f. HY-T44/04
- fâ'izu'l-envâr** <A. zafer nurlu
ferzend-i f.+ larığa HY-T11/04
cevâr-i f.+ ıda HY-T67/037
- fânî** <A. geçici
dâr-ı hâdişe zây-ı f.-i nâ pâydar HoB-T1/017
- fâriğ-bâl** <A. kalbi asude ve müsterih
f. HY-T21/028, HY-T27/028, HY-T84/018, HY-T55/023, HY-T81/034, HoB-T1/010
- fâriğ** <A. rahat, asude
f. HY-T85/016, HY-T90/06
- fâriğ-dil** <A.+F. kalbi asude ve müsterih
f. HY-T28/011, HY-T54/019, HY-T64/012
- fâriğü'l-bâl** <A. kalbi asude ve müsterih
f. HY-T67/030, HY-T70/016, HY-T88/027, HY-T89/036, HY-T90/018, HY-T91/026
- fâş** <F. meydana çıkma, duyulma, açığa vurma
f. HY-T68/019
- fâtih** <A. fetheden, aşan
f.-i ebvâb-ı murâsalat HBR-T1/014
- fâtihâ** <A. başlangıç, giriş 2. Kuranı Kerim'in 1. süresi
f. HoBH-T1/011
- fâyda** <A. fayda
f.+ sını HoBR-T2/013
- fazâ'il-me'âb** <A. güzel vasıflı, erdemli
f. HY-T47/05, HY-T82/04
f.-i şürî HY-T68/06
- fehvâ** <A. anlam, kavram
f.+ sı HY-T31/010, HY-T32/06
- feķâhet** <A. fıkıh ilminde bilgi sahibi olma
f. HY-T68/08, HY-T72/09, HY-T85/07
- feķâhet-penâh** <A. fıkıh ilimli, fakih
f. HY-T86/02, HY-T87/02
- felek** <A. felek, gök
f. HoBH-T1/02
âstân-ı f. HY-T14/07
dergâh-ı f. HY-T18/09
medâr-ı f. HBR-T1/04
f.-i iştibâh Hin-T2/07
âstân-ı f.-i iştibâhda HY-T4/05
f.+ iniñg HoB-T1/03
f.+ niñg HoBR-T1/02
- felek-miķdâr** <A. yüksek dereceli
f. HY-T18/02
- felek-ref'at** <A. felek yüceliğinde
f. ŞY-T1/04
- fenâ** <A. yok ola, yokluk, geçip gitme
f. HY-T28/04
- ferâset** <A. anlayış, çabuk sezış
f. HY-T54/012
- ferâsetliķ** <A.+T. anlayışlılık
f. HY-T4/04
- ferâgat** <A. vazgeçme, el çekme
f.+ ları HY-T21/010, HY-T27/09, HY-T81/011
- ferâh-intizâm** <A. sevinçli
f. HY-T70/05
eyyâm-ı f. HY-T70/04
- ferâh-fercâm** <A.+F. sonu sevinçli biten
eyyâm-i f. HY-T67/012
- fercâm** <A. son, akıbet
f. HY-T58/04
f.+ da HinT-5/03
eyyâm-ı ferhunde-i f.+ da HY-T90/07
- fercâm-celâdet** <A. son derece bahadır
f. HY-T70/02
- ferestâde** <F. elçi
f.+ leri HoB-T1/018

- ferište** <F. melek
f.-i hüdây HY-T9/014
f.+ ler HY-T12/014
f.+ler-i hüdây-ı te'âlâğa HY-T10/013
- fermân** <F. buyruk, emir
f.-i 'âlî HY-T11/05, HY-T13/09, HY-T19/07, HY-T48/011
f.-i hümâyün HY-T16/09
f.-i hümâyün-ı 'âlî HY-T14/012
f.-i lâzımu 'l-iz'ân HY-T58/020
f.-i lâzımu 'l-iz'ân-ı mu'kaddes HY-T32/014
f.-i lâzımu 'l-iz'ân-i muta'âlî HY-T49/014
f.-i mübrem HY-T31/013
f.-i mute'âlî HY-T67/026
f.-i ka'zâ HY-T67/026
f.+ ın HoBR-T1/012
- fermân-berdâr** <F. fermana uyan
f. HoBR-T1/014
- ferhunde** <A. kutlu, mutlu uğurlu
f. HBR-T1/014, HY-T1/09, HY-T2/04, HY-T3/03, HY-T5/03, HY-T6/03, HY-T7/04
eyyâm-ı f.-i fercâmde HY-T90/07
- ferhunde-eşer** <F.+A. kutlu, mutlu, uğurlu
f. HY-T54/05
- ferhunde-me'âşir** <F. kutlu şanlı işler
zâhir-i f.+ leri HY-T54/011
- ferhunde-fercâm** <F. sonu kutlu, mutlu olan
f. HY-T67/08
selâm-ı f. HY-T67/07
eyyâm-ı f.+ da HY-T89/08, HY-T90/07
- ferzend** <F. oğul, çocuk
f. HY-T56/09, HY-T57/012, HY-T69/013, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T80/010
f.-i fâizu 'l-envârlarığa HY-T11/04
f.+ ler HY-T10/05, HY-T10/06, HY-T12/05, HY-T12/06, HY-T15/06, HY-T54/05, HY-T9/05, HY-T9/06, HY-T9/07
f.+ lerğa HY-T66/02
f.+ leri HY-T55/04, HY-T58/06
f.+ leridin HY-T70/06
f.+ leriniġ HY-T20/09, HY-T31/011, HY-T32/012, HY-T49/017
f.+ lerğa HY-T67/09, ŞY-T1/05
f.+ lerge HY-T1/08, HY-T2/05, HY-T21/04, HY-T27/04, HY-T6/02, HY-T8/03, HY-T81/05
- ferhat-fercâm** <A. sevinç, neşe
eyyâm-ı f.+ da HY-T39/04
eyyâm-ı f.+ de HY-T91/010
- ferkâd** <A. Kuzey kutbuna yakın ve Küçükayı kümesine tâbi iki yıldızdan her biri olup, buldukları yerden doğup batırlar
farğ-ı f. HY-T21/09
farğ-i f. HY-T81/010
- ferkâd-sây** <A.+F. Ferkâd gibi
farğ-ı f.+ mız HBR-T1/012,
farğ-ı f.+ ımızğa HY-T27/08
- fesâd** <A. bozukluk
f. Hin-T3/013
- feşâhat-arkâm** <A. güzel dille yazan
münşiyân-ı f. HY-T64/03, HY-T84/05, HY-T85/05, HY-T88/04, HY-T89/07, HY-T90/04, HY-T91/04
- feşâhat-dişâr** <A. fasih konuşmayla dolu
f. HY-T55/06
- feşâhat-şiyem** <A.+F. güzel konuşmayı âdet edinen
f. HY-T54/08
- fetânet-eşer** <A. zihni açık olan
f. HY-T61/07, HY-T62/07
- feth** <A. fetih
f. HoBR-T1/011
- fetvâ** <A. müftü tarafından verilen şeri hüküm veya karar
f.+ sı HY-T10/06, HY-T12/07, HY-T9/07
- fırşat** <A. uygun zaman, elverişli durum
f.+ da HoBR-T1/015
- fi 'l-cümle** <A. sonunda
f. Hin-T4/017
- fi 'l-fevr** <A. fevriden, birden bile
f. HoBH-T1/015
- fi 'l-kurbî** <A. yakından
f. HY-T27/012
- fikret** <A. fikir, düşünce, idrak
şâyib-i f. HY-T1/010
- firâğ** <A. ayrılık, ayrılma
f. HoBH-T1/014
- firdevs-âşiyân** <F. cennetlik, merhum
f. HY-T54/013, HY-T58/015, HY-T66/07, HY-T67/014, HY-T85/09
- fil** <A. fil
f. Hin-T2/011
f.-i demânidurlar HY-T54/07
- firûz** <F. mutlu, sevinçli
f.-i küh Hin-T4/012
- fuzalâ** <A. fazıllar, faziletli, erdemli kişiler
f. HY-T18/04, HY-T47/04
f.-i câmi' u 'l-fazâ 'il HY-T90/03
f.-i diyânet âyîn HY-T68/04
f.-i mevâlî HY-T1/012
f.-y1 şâhibu 'l-ma'ânî HY-T72/04
tevķir-i f.+ ġa HY-T2/010

- fukarā** <A. fakirler, yoksullar; halk, ahali
f. HoB-T1/012
f.-y1 devlet HY-T21/010, HY-T27/09,
HY-T81/011
f.+ mîṅ HoB-T1/014
- fukarālık** <A.+T. fakirlik, yoksulluk
f.+ ḡa Hin-T3/011
- fuzalā** <A. fazıl kişiler
f. HY-T81/08, HY-T21/07, HY-
T27/07
f.-i cāmi' u'l-fazāyil HY-T89/07, HY-
T54/03
f.-i cāmi' ü'l-fazżāl HY-T91/03
- fülüs** <A. pullar, paralar, akçalar
f. HoB-T1/015, HY-T1/018
- fütür** <A. gevşeklik
f. HoBR-T1/014
- fütüh** <A. zafer, galibiyet, üstünlük
f. HY-T58/010
- fütüvvet** <A. mertlik, yiğitlik, gençlik,
delikanlılık
f. HY-T54/07
- fütühahi** <A. onun lütf-i ilâhîsi
f.+ mîṅ HY-T81/026
- ḡ, g**
- ḡalle** <A. mahsul, ekin
ḡ. Hin-T4/08
- ḡanimen** <A. ganimet olarak, ganimet almış
olarak
ḡ. Hin-T3/022
- ḡaraż** <A. hedef, maksat, istek
ḡ. HoB-T1/017
- ḡarb** <A. batı
ḡ. HY-T17/07
- ḡarben** <A. batıdan
ḡ. HY-T33/08, HY-T34/07, HY-
T35/07, HY-T36/07, HY-T38/010,
HY-T38/07, HY-T40/08, HY-T42/06,
HY-T43/07, HY-T45/07, HY-T53/08,
HY-T60/08, HY-T61/09, HY-T62/011,
HY-T62/09, HY-T65/011, HY-T65/09,
HY-T73/08, HY-T74/09, HY-T77/010,
HY-T77/012, HY-T77/013, HY-
T77/09, HY-T78/07
- ḡarrā** <A. ak, parlak, gösterişli, şatafatlı
şerî' at-ı ḡ. HY-T46/08, HY-T46/011,
HY-T54/04, HY-T47/01, HY-T68/013,
HY-T72/014, HY-T82/010
- ḡayr** <A. ayrı, başka, özge
ḡ.-ı espekde HY-T13/014
- ḡazanfer** <A. iri arslan
ḡ.+ i HoB-T1/03
- ḡâyib** <A. gizli olan, göze görünmeyen
ḡ. HY-T16/05
- ḡâyibâne** <A.+F. gizli
ḡavâfil-i da' avât-ı ḡ. HBR-T1/03
- ḡarben** <A. batıdan
ḡ. HY-T52/09, HY-T76/07, HY-
T77/011, HY-T79/07, HY-T83/06,
HY-T93/010, HY-T93/013, HY-
T93/06, HY-T93/08
- ḡayrihum** <A. başkaları
ve ḡ. TY-T1/08
- ḡazât** <A. gazalar
ḡ. HoBH-T1/07
- ḡâyet** <A. bitim, son
ḡ. HY-T67/04
- ḡencîne** <F. hazine, define
g.-i sîne-i bî kinelerinde HY-T2/02
- ḡendümkan** <F. buğday
g. HEA-T2/04
- ḡerdânende** <F. dönücü, dönen
g.-i şebdir HY-T15/03
- ḡerdün** <F. dönen, devvâr
g. HBR-T1/01, Hin-T3/019
- ḡerdün-iştibâh** <F.+A. felek benzeri
dergâh-ı g.+ımız HY-T18/05
bârgâh-ı g.+ımız-ḡa HY-T89/29
- ḡirdiş** <F. devran
dâr u g. HoBH-T1/02
- ḡirih-küşâ** <F. düğüm açan, çözen; zorlukları
yenen, halleden
g.+ yıdırlar HY-T54/08
- ḡiriftâr** <F. tutulmuş, yakalanmış, esir
g. HY-T10/013, HY-T12/015, HY-
T16/010, HY-T18/011, HY-T22/013,
HY-T23/011, HY-T49/023, HY-
T56/012, HY-T57/015,
HY-T73/011, HY-T75/013, HY-
T78/011, HY-T79/014, HY-T83/013,
HY-T9/014, TY-T1/011
- ḡiribân** <F. elbise yakası
g.+ dın HoB-T1/014
- ḡöce** ḡöce, yazın içilen buğday veya pirinçle
yapılan ve soğuk içilen çorba
g. HY-T67/033, HY-T67/037
- ḡufrân-penâh** <A.+F. affedici
ḡ. HY-T58/015, HY-T81/025
- ḡünâḡün** <F. renk renk, türlü türlü
g. Hin-T1/06
- ḡürüh** <F. cemaat, bölük, takım
g.-ı şerâfet şuküh HY-T91/010
g.-ı şafvet şuküh HY-T28/05
- ḡüher** <F. elmas
g.+ imizniṅ HBR-T1/05
- ḡülçînliḡ** <F.+T. gül toplayan gül devşiren
g.+ ı Hin-T1/010
- ḡülistân** <A. güllerle, çiçeklerle kaplı yer

g.+ ı Hin-T1/010, HoBR-T1/03, HY-T55/03
gölşen gül bahçesi
 g.+ iniñg HoBR-T1/04
gümrâhlığ <F.+T yolunu şaşırmaşlık, doğru yoldan ayrılmışlık
 g. HY-T67/07
gümrâhlık <F.+T. gümrahlık
 g.+ ıdın HY-T15/05
günâhkâr <F. günahlı, günah işleyen
 g. HY-T20/012, HY-T70/018
günbed <F. kümbet, kümbet, üstü yuvarlak şekilde olan bina veya çıkıntı
 g.-i hazırâni HY-T67/04
güzide <F. seçkin, seçilmiş, beğenilmiş
 g. HY-T2/010

ğ, ğ, h

ğaber <A. haber, bilgi
 ğ. HEA-T2/08, Hin-T2/09, HY-T67/06
 ğ.+ niñg HoBR-T1/016, HoBR-T1/017
ğaber-dâr < A.+F. haberdar
 ğ. bol- HoBH-T1/015
ğabîb <A. sevgili, seven, dost
 ğ.-i ğayy-ı ma^c bûdniñg HY-T67/05
 ğ.+ ğa HY-T4/01
 h.+ ığa HY-T14/04
ğ^vâce <F. hoca, efendi
 ğ. HoBH-T1/018, HY-T88/014, HY-T88/015, HY-T88/07, HY-T88/10
 ğ.-i kevneyn HY-T67/08, HY-T1/06
 ğ.+ nı HY-T55/024, HY-T58/016, HY-T67/025
 ğ.+nıñg oğlı Bkz. Özel Adlar Dizini
 ğ.+ lar HY-T67/034, HY-T89/029, HY-T55/019
 ğ.+ lardik HY-T67/035
 ğ.+ larını HY-T27/022, HY-T27/023, HY-T21/023, HY-T21/024, HY-T67/026, HY-T81/027, HY-T81/029, HY-T84/013, HY-T88/024, HY-T88/026, HY-T89/032, HY-T89/034
 ğ.+ larımız HY-T89/035
ğacet <A. ihtiyaç, gereklik
 ğ.+ leri HY-T44/09
ğacib <A. hâcip, yüksek bir unvan
 ğ.+ lerğa HY-T14/07, HY-T4/05
 ğ.+ler-i dergâh HY-T10/03, HY-T9/04
ğadî <A. sırada ilk, birinci

h. HY-T4/02
 necm-i h. HY-T1/07, HY-T14/05
 h.-i mañlağniñg HBR-T1/05
ğadd <A. sınır
 ğ.+ idin Hin-T3/016
ğâdim <A. hizmet eden, hizmetçi
 ğ.-i iñlâş HY-T19/04
 ğ.-i mûmâ ileyhum HY-T91/025
 ğ.+ larını HY-T91/021, HY-T91/024
ğadiş <A. Hz. Peygamber'in sözü, hadis
 h. HoB-T1/09
 ğ.+ i HY-T47/03, HY-T67/016
 ğ.+ iniñg HY-T27/013, HY-T81/015, HY-T21/014
 ğ.+î HY-T67/08
ğadişât <A. hadiseler, olaylar
 ğ.+ larını HoBH-T1/017
ğadişe <A. hadise, olay
 ğ. HoBR-T1/013
ğadişe-zâ < A+F. hadise doğuran
 dâr-ı ğ.-y1 fânî-i nâ-pâydar HoB-T1/017
ğafiyye <A. gizli
 ğ. HoBH-T1/015
ğafi <A. gizli, saklı
 ğ. HBR-T1/04
ğ^vâh <F. isteyen, ister
 ğ.+ ığı HY-T26/04
ğ^vâhiş <F. istek, arzu, isteyiş
 ğ.+ i HoBR-T1/012
 h.-ğâtır HoB-T1/06
ğ^vâhla <F.+T. istemek
 ğ.- sa HY-T13/012
 ğ.- salar HY-T17/010
ğâkân Türk başbuğlarına verilen unvan
 ğ.-ı ^caleyen HY-T27/020, HY-T81/025
 ğ.+ ı HBR-T1/02
ğak(ķ) <A. Allah, Tanrı
 ğ. HoB-T1/016, HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T58/07, HY-T81/013
 edâ-yı ğ. HoB-T1/015
 ğ. HY-T70/018
 ğ.+ ı HoB-T1/015
 ğ.+ ıda HY-T15/011
 ğ.+ ığa HoB-T1/015, HY-T18/08
 ğ.+ ihum TY-T1/08
ğak-dâr < A.+F. hak sahibi
 ğ.+ ığa HoB-T1/016
ğak-güzârlık <A.+F.+T. hakkı tanıman, haktan ayrılmamak
 ğ. HoB-T1/015
ğak te^câlâ < A. Hak teala
 ğ. te^câlâ HY-T6/013, HoBR-T1/013, HY-T7/014

- hâkim** h.+ mîng HoBR-T1/011
<A. hâkim
h. Hin-T2/08
h. kı1- Hin-T4/10
h.+ i Hin-T4/011, Hin-T4/012, Hin-T4/07
- hâl** <A. hâl, durum
h.+ ı HY-T47/06
h.+in Hin-T4/014
- hâlâ** <A. şimdi, henüz
h. HY-T12/011, HinT-5/07, HY-T10/010, HY-T25/07, HY-T9/010
- hâlîfe** < A. halife
h. HoBH-T1/020
- halk** <A. halk
h.+ ı Hin-T4/018
h.+ ımızın HoBR-T2/019
h.+ ınıng HY-T74/010, HY-T74/09
- halka** <A. halka
mişl-i h.+ dik HoBH-T1/10
- hâlâvet bahş** <A.+F. tatlılık veren, zevk veren, rahatlık veren
h. HY-T55/04
- hâlâyık** <A. halk, teba
h. HoB-T1/09
h.+ ğa HoB-T1/018
h.+ ı HY-T37/011
h. HoB-T1/012, HY-T37/015, HY-T41/019, HY-T46/014, HY-T47/016, HY-T50/016, HY-T68/018, HY-T82/015, HY-T86/015, HY-T87/017, HY-T92/014
dergâh-ı h. HY-T21/021, HY-T81/024
belde-yi h.-ı muşârun ileyhumeni HY-T87/013
h.+ ı HY-T41/014, HY-T86/011, HY-T92/011
h.+ mîng HY-T1/04
- hâlâş** <A. kurtulma, kurtuluş
h. HY-T67/07
- hâlâvet-bahş** <A.+F. tatlılık veren, tatlılandırıcı
h. Hin-T3/04
- halel** <A. boşluk
h. HoBR-T1/019
- hâlîfe** <A. halife; padişah
h. HY-T1/013, HY-T2/011
hâzret-i h.-i e'r-rahmân HoBH-T1/018
- hâlik** <A. yaradan, Allah
h.-i cinn HY-T67/03
- halk** <A. halk
h. HoB-T1/018, HoBR-T2/05
h.+ ı HoBR-T1/018, HoB-T1/013, HY-T18/07
h.+ ı ğa HY-T47/07
- h.+ ınıng Hin-T2/011, HY-T48/05, HY-T62/09
h.+ m HoBR-T2/06, HoBR-T2/08
h.+ mîng HoB-T1/013
h.+ ğa HoB-T1/010
- halkallâh** < A. halkallâh
h. HoBR-T1/015, HY-T44/014, HY-T72/017
- hamd** <A. hamd, Tanrı'ya olan şükran duygularını bildirme
h. HY-T1/03, HY-T2/01, HY-T14/03, HY-T15/06, HY-T67/03
h.-ı bî had HY-T15/02
- hâmise** <A. beşinci
kıt' a-i h.+ niğ HY-T77/012
- hamse** <A. beş
ba' de ez edâ-yı şalavât-ı h. HY-T14/017
şalavât-ı h. HY-T91/027
şalât-ı h. HY-T89/036
- han** < han, hükümdar, hakan
hizmetkâr-ı h. HY-T22/04
h.+ ı Hin-T4/09, HoBR-T1/08
h.+ ı ğa HoBR-T1/010
h.+ larınıng HBR-T1/09
- hânezâd** <F. efendisinin evinde doğmuş olan köle veya cariye çocuğu
bende-i h.-ı kadim HBR-T1/015
- hâne-kâh** <F. Tekke, dergâh
h.+ in HY-T67/033
- hânedân** <F. büyük sülale, büyük aile
h.-ı 'azîmu 'ş-şân HY-T64/013
h.+ ınıng ŞY-T1/014
- h'âneyn** <A. T. *han*'ın Arapça ikilik çokluğu; iki hanlık
h.+ ğa HoB-T1/04
- han-kâh** <A. tekke, dergah
h. HY-T41/05
- hanlıĝ** hanlık
h.+ ı HoBR-T2/014
- hân-vâr** < F. han sahibi
h.+ m Hin-T4/10
- harâb** < A. harap
h. mescid HY-T68/013
- harâb** <A. yıkık, viran
h. Hin-T3/017, HY-T86/09, HY-T87/011
- harâret** <A. hararet
h.+ idin HY-T27/010
- harâret** <A. sıcaklık
h.+ idin HY-T81/013
- hareme** <A. muazzez ve muhterem yer
h.-ı harîm-i pâsbânı HY-T54/04
- harîm** <A. kutsal şey
h.-i cüy-ı âstâne HY-T17/06

- harem-ı h.-i pāsbanı HY-T54/04
 ƙal' e-i h.+i HY-T53/09
- harrāz** <A. tılsımcı
 h. ve bitikçi ŞY-T1/023
- hareket** <A. hareket
 h. HBR-T1/04
 h.+ lerin HoBR-T2/06
- hāris** <A. muhafız, bekçi, gözcü; koruyan,
 koruyucu
 h.-i havza-i kiyāset HBR-T1/01
- hasbu** 'ş-şer' u 'ş-şerīf < A. kutlu şeriatının
 iktizasınca
 h. HY-T10/06, HY-T12/07, HY-T9/07
- hāşıl** <A. peyda olan, üreyen
 h. HoBR-T1/07, HoBR-T1/013, Hin-
 T1/010, HoBH-T1/020, HY-T89/06
 müdde'ā-ı h. HY-T91/010
 h.+ ını ŞY-T1/018
- hassān** <A. güzel
 taƙrīr-i h.+ ıdurlar HY-T54/09
- haşmet** <A. büyüklük, heybet
 h. HoBR-T1/03
 nişāb-ı h.-āyāb HBR-T1/01
- hat** <A. yazı
 h. HEA-T1/010, HoBR-T1/017,
 HoBR-T2/023
- hātır** <A. gönül
 h. HoBH-T1/013
 h.-ı aƙdesimizğa HBR-T1/019
 h.-ı beyzā HBR-T1/04
 h.-ı deryā ŞY-T1/016
 h.-ı hūrşid mezāhirimiz HY-T28/04
 h.-ı şerīfimizğa HY-T14/011
 h.-i mühr-i ma'āşirimizğa HY-T26/04
 h.+ ları HEA-T2/02
- hātır-hoşlıg** <A.+F.+T. gönül hoşluğu
 h.+ ıgā HY-T72/05
- hātır-āftāb** <A.+F. gönül güneşi
 h. HY-T90/06
- hatm** <A. bitirme
 şevvāl-ı h.-ı bi'l-hayr ve'n-nevvāl
 ayınıng HY-T43/014, HY-T68/021,
 Hin-T3/021
- hatmullāhu ta'alā** < A. Tanrı
 h. HY-T63/014
- hatun** hatun, kadın
 h.+ ımnı HHH-T2/04
 h.+ ın HHH-T2/06
- hattā** <A. hatta, bundan başka
 h. HoBR-T2/07
- havāle** <A. havale
 h. HY-T10/011, HY-T10/013, HY-
 T12/013, HY-T12/014, HY-T9/012,
 HY-T9/013, ŞY-T1/022
- havāle-ger** < A.+F. havale eden
 h.+dürler TY-T1/08
- havilī** <A. çepeçevre olan yer
 h.+ lerini ŞY-T1/016, ŞY-T1/018
- havli** < A. avlu
 h.+ ga HY-T53/05
 h.+ ge HEA-T2/04
 müstemil-i h. HY-T40/05
- havza** <A. bir hükümetin idare altında
 bulunan ülkelerin bütünü
 h.-i ihtiyarımızğa HoB-T1/07
 hāris-i h.-i kiyāset HBR-T1/01
- havākīn** <A. hākān'ın çokluk biçimi
 hükümdarlar, padişahlar, başbuğlar
 h. HY-T91/019
 h.-i zī şerefiniğ HY-T84/011, HY-
 T88/022
 h.-i zu'l-izz HY-T89/031, HY-
 T90/010
- hayy** <A. Allahın adlarından biri, her zaman
 canlı olan
 habib-i h.-ı ma' būdniğ HY-T67/05
- hayāl** <A. hayal
 h. HoBR-T2/03
- hayāt** <A. dirilik, canlılık
 h. HoBH-T1/021
 h.+ ımız HY-T67/031, HY-T67/038
- hayırlaş** - vedalaşmak
 h.- duğ Hin-T3/09
- hayf** <A. yazık ki, heyhat
 h. HoB-T1/014
- hayl** <A. güruh, takım
 h.+ ıdn HY-T91/010
 du' āgūy-ı h.+ ınıng HY-T90/06
- hayr** <A. iyilik
 h. HY-T26/04
 h.+ ı Hin-T4/013
 h.+ ınıng HY-T21/011
- hayr-endiş** <A.+F. iyilik düşünen
 h. HY-T66/03
- hayr-endişe** <A.+F. iyilik düşünen
 h.+ si HY-T1/011, HY-T21/05, HY-
 T3/06, HY-T5/06, HY-T6/05, HY-
 T7/06
 h.+ sidürler HY-T27/05, HY-T81/06
- hayriyyet** <A. iyiliğe ve uğur, saadete mensup
 h. HY-T88/05
- hayriyyet-intizām** < A. hayırlı düzen
 h.+ da HY-T84/07, HY-T85/06
 encām-ı h.+ da HY-T84/06
- hayriyyet-nişān** <A. iyilik ve uğur getiren
 h. HoB-T1/011
- havāle** <A. havale, bir işi ve ya bir şeyi başka
 birine bırakma
 h. HY-T54/025
- hazā'in** <A. hazineler

- hâzır** h.+ i HY-T54/06
<A. hazır, bizzat bulunan
h.+ da HoBR-T2/015
- hâzret** <A. hazret, saygı göstermek üzere
büyüklere verilen unvan
h. ŞY-T1/011
h.-i emîr ‘ arab HY-T27/015
h.-i ‘ alî HY-T15/08
h.-i imâm HY-T58/08
h.-i işân HY-T89/028
nicâbet-i merâsim-i h.-i şâh kâsım HY-
T27/015
h.-i şâh kâsım ata ‘ aleyhi ’r-raḥme
rûhu ’llâh rûḥa HY-T27/020
h.-i şeyh şerefi ’d dîn ata ‘ aleyhu ’r-
râhmihu HY-T40/07
h.-i şeyh HY-T89/08
h.-i şavma‘ i ata aleyhü ’r-raḥmeniṅ
HY-T14/08
h.+ leri HoBR-T2/09, HoBR-T2/012,
HoBR-T2/014
h.+ leriğa HoBR-T2/018
h.+ lerine HoBR-T2/021
h.+ leriniṅ HoBR-T2/07, HoBR-
T2/016
h.+ leringizge HoBR-T2/020
h.+ niṅ HY-T67/032, HY-T67/037,
HY-T67/06, ŞY-T1/012, ŞY-T1/015
h.-i ‘ alî HY-T14/09
h.-i mezkûrniṅ HEA-T1/03
h.-i ḥoca ‘ abdullâh nârîn cân ata ‘
aleyhu ’r-raḥme HEA-T1/02
h.-i resul-ı ekrem şallallâhu ‘ aleyhi ve
sellem şerî‘ at-ı mülk-i behre mendi
HY-T54/011
h.-i resûl-i ekremniṅ HY-T13/015
h.-i risâlet HEA-T1/010, HY-T10/07,
HY-T9/08
h.-i risâlet penâhî HY-T12/08
h.-i şeyh necmi ’d dîn kübrâ ‘ aleyhu ’r-
râhmihu HY-T40/08
h.+ leri HoBR-T2/01
h.-i vehhâb-ı ‘ ale’l-ıtlâk HY-T2/08
h.-i kütbu ’l-evliyâ HEA-T1/01
h.+ imiz HEA-T1/05
h.+ iniṅ HY-T55/020
h.-i cennet mekânî HEA-T2/03
h.-i cennet mekâniniṅ HEA-T2/06
mekân-ı h.-i seyyid muḥammed emîn
ḥan HY-T81/025
h.-i kütbu ’l-evliyâ HY-T11/03
h.-i şâh kâsım ata ‘ aleyhu ’r-raḥmehu
rûḥullâh rûḥaniṅ HY-T81/017
h.-i şeyh HY-T58/010
h.-i kâdir HoBH-T1/02
- h.-i ḥalife-i e ’r-raḥmân HoBH-T1/018
h.-i pehlevân ‘ aleyhu ’r-raḥme Hin-
T1/08
h.-i vâhibi ’l-‘ atâyâniṅ Hin-T2/012
h.+ imizniṅ HEA-T2/010
- hâzâ** <A. bu, o, şu
h. HY-T89/06, HY-T91/010
müşteri-i h. HY-T36/07, HY-T60/07
- hâzâ’l-hengâm** < A.+F. bu çağ
h. TY-T1/02
- hâzrâ** <A. yeşil
günbed-i h.+ mı HY-T67/04
- hc** A. *hicri*’nin kısaltması
950 h. ŞY-T1/027
- hedef** <A. nişan, amaç
h.+ iğa HY-T91/010
h.+ iğa HY-T89/06
- hediye** <A. hediye, armağan
h.+ lerni HoBR-T2/022
h.+ si HY-T67/05
- helâk** <A. mahvolma, ölme
h.+ ümdin HoBR-T2/02
- hem** hem
h. HBR-T1/08, Hin-T2/07, HoBH-
T1/012, HoBR-T2/012, HoBR-T2/021,
HY-T10/010, HY-T12/011, HY-
T13/012, HY-T13/013, HY-T13/07,
HY-T44/014, HY-T50/016, HY-
T57/010, HY-T57/08, HY-T66/08,
HY-T68/018, HY-T9/010, TY-T1/05
- heme** <F. cümle, hep, bütün
h. HY-T54/022
- hemegi** <F. cümleten, hepsi, tümü
h. ve tamâmî HY-T2/010, HY-
T38/04, HY-T42/03, HY-T49/04, HY-
T53/04, HY-T57/05, HY-T59/05, HY-
T60/05, HY-T61/05, HY-T62/05, HY-
T63/05, HY-T65/05, HY-T69/06, HY-
T71/05, HY-T73/05, HY-T74/05, HY-
T75/05, HY-T76/04, HY-T77/05, HY-
T78/05, HY-T79/05, HY-T80/05, HY-
T83/05
- hemîşe** <F. her zaman
h. HY-T90/06
- hemîşe** <F. daima, her zaman, her vakit
h. HoBR-T1/03, HY-T39/02, HY-
T47/04, HY-T54/026, HY-T68/03,
HY-T90/06
- hemre** < F. yol arkadaşı
h. Hin-T1/03
- hem-râh** <F. yoldaş, yol arkadaşı
muvahhidet-i h. Hin-T4/03
- hem-sâye** <F. komşu
h.+ ler HoBR-T2/010
h.+ siğa HoBR-T2/022

- hem-vāre** <F. daima, her zaman
h. HoBH-T1/03, HY-T28/04, HY-T47/06
- hengām** <F. zaman, çağ, sıra
h.-ı ma^c delet āgāz HY-T55/07
h.-ı naẓafāt encāmda HY-T58/04
h.-ı ni^c met HY-T2/011
h.-i meserret encām HY-T67/012
h.+ ı HY-T89/05
h.+ıda HY-T91/07
h.+ ğaça HY-T70/08
- her** <F. hep, bütün
h. HBR-T1/013, HBR-T1/021, Hin-T2/08, Hin-T3/010, Hin-T3/012, Hin-T3/015, Hin-T3/021, Hin-T4/013, Hin-T4/09, Hin-T4/10, HoBH-T1/021, HinT-5/09, HoB-T1/016, HoBR-T2/07, HY-T1/015, HY-T1/016, HY-T1/019, HY-T1/05, HY-T1/07, HY-T10/012, HY-T11/07, HY-T11/08, HY-T12/013, HY-T13/014, HY-T14/014, HY-T14/016, HY-T14/05, HY-T14/07, HY-T15/014, HY-T15/015, HY-T16/09, HY-T17/011, HY-T18/010, HY-T18/03, HY-T18/08, HY-T18/09, HY-T19/09, HY-T2/015, HY-T2/020, HY-T2/021, HY-T2/03, HY-T2/07, HY-T20/010, HY-T21/07, HY-T22/012, HY-T22/07, HY-T23/010, HY-T24/09, HY-T25/010, HY-T26/012, HY-T26/06, HY-T26/09, HY-T27/07, HY-T29/08, HY-T3/010, HY-T3/011, HY-T30/010, HY-T31/012, HY-T32/013, HY-T33/011, HY-T35/011, HY-T36/011, HY-T37/012, HY-T38/014, HY-T4/011, HY-T4/02, HY-T4/05, HY-T40/012, HY-T41/014, HY-T42/09, HY-T43/012, HY-T44/011, HY-T45/011, HY-T46/010, HY-T47/013, HY-T49/018, HY-T5/011, HY-T51/05, HY-T52/013, HY-T53/012, HY-T54/023, HY-T56/010, HY-T57/013, HY-T57/05, HY-T6/09, HY-T60/011, HY-T61/012, HY-T62/014, HY-T63/012, HY-T65/015, HY-T66/017, HY-T66/019, HY-T67/08, HY-T68/013, HY-T68/015, HY-T69/013, HY-T7/011, HY-T70/017, HY-T71/012, HY-T72/014, HY-T73/011, HY-T74/013, HY-T75/012, HY-T76/010, HY-T77/015, HY-T78/010, HY-T79/012, HY-T8/011, HY-T8/014, HY-T80/012, HY-T81/09, HY-T83/012, HY-T86/09, HY-T87/011, HY-T87/014, HY-T9/013, HY-T90/012, HY-T93/05, ŞY-T1/025
- hevā** <A. heves, istek, arzu
h.-y1 nefsanî HY-T71/013
h.-y1 nefsanî HY-T20/011, HY-T49/018
h.-y1 ħis HY-T77/016
h.-y1 ħiss-i nefsanî HY-T31/013
h.-y1 ħissî HY-T69/015
h.+ sıda Hin-T1/09
- heybetlik** <A.+T. gösteriş
h. HY-T4/04
- hezîmet** <A. bozgun, bozgunculuk, savaşta bir taraf askerinin bozulması
h. HoBH-T1/016
- hıdemāt** <A. hizmetler, işler
h.+ lar HY-T1/013
- hıdivāne** <F. Hidiv'e yakışacak surette
ᶜināyet-i h.+ miz HY-T88/023, HY-T91/09
ᶜināyet-i h.+ mizdin HY-T82/03
- hırām** <F. nazlı, edalı, salına salına gidiş
h.+ ığa HoBH-T1/04
- hıbet** <A. tecrübe
şāhib-i h. HY-T1/010, HY-T3/05, HY-T5/05
- hicāb** <A. perde
h. HY-T21/06, HY-T27/06, HY-T81/07
- hicrī** <A. tarih başı olarak Hz. Peygamber'in Hicretini alan takvim sistemi
h. HY-T16/012, HY-T36/012, HY-T47/017, HY-T48/014, HY-T58/023, HY-T80/014
sene-i h. HY-T81/016, HY-T27/014
tārīh-i h. HY-T10/014, HY-T12/016, HY-T15/018, HY-T16/011, HY-T17/012, HY-T18/011, HY-T2/023, HY-T33/012, HY-T34/011, HY-T35/011, HY-T37/016, HY-T38/015, HY-T39/013, HY-T40/014, HY-T41/020, HY-T42/010, HY-T44/016, HY-T45/012, HY-T46/015, HY-T47/016, HY-T48/013, HY-T49/023, HY-T5/014, HY-T50/017, HY-T51/013, HY-T52/014, HY-T53/013, HY-T54/027, HY-T55/027, HY-T56/012, HY-T58/022, HY-T59/013, HY-T60/012, HY-T61/013, HY-T62/015, HY-T63/013, HY-T64/013, HY-T65/016, HY-T66/020, HY-T67/039, HY-T68/020, HY-T69/017, HY-T7/015, HY-T70/018, HY-T71/014, HY-T72/018, HY-T73/012, HY-T74/014, HY-T75/014, HY-

- T76/011, HY-T77/017, HY-T78/011, HY-T79/014, HY-T8/016, HY-T80/013, HY-T82/016, HY-T83/013, HY-T84/020, HY-T85/017, HY-T86/016, HY-T87/019, HY-T88/028, HY-T89/037, HY-T9/015, HY-T90/020, HY-T91/028, HY-T92/016, HY-T93/016
târiḥ-i h. HY-T14/018, HY-T43/013, HY-T57/015
- hiç** <F. yok, hiç
h. HEA-T2/08, Hin-T2/08, HoBR-T1/013, HoBR-T2/013, HY-T1/018, HY-T10/010, HY-T10/012, HY-T11/011, HY-T12/011, HY-T12/013, HY-T13/010, HY-T14/016, HY-T15/017, HY-T4/012, HY-T54/025, HY-T54/026, HY-T55/026, HY-T58/019, HY-T8/015, HY-T9/010, HY-T9/012, TY-T1/09
- hidâyet** <A. hak yoluna, doğru yola kılavuzlama
h. HBR-T1/05
h.+ i HY-T15/05, HY-T67/07
h.+ idin Hin-T2/06
- hidâyet-âyâb** <A.+ F. hidayete döndüren
h. HY-T10/04, HY-T12/05, HY-T9/05
- hidâyet-destgâh** <A.+F. hidayet dayanağı
h. HY-T58/07, HY-T8/06
- hidâyet-intisâb** <A. hidayetli soya ait
h. ŞY-T1/014
- hidâyet-menzilet** <A. hidayet mertebeli
h. ŞY-T1/011
- hidâyet-penâh** <A. hidayet sahibi
h. HY-T4/07
iltifât-i ḥ.+ mizdin HY-T69/03
- hidmet** <A. hizmet Bkz. **hiżmet**
ḥ. HY-T51/09
ḥ.+ i HY-T26/06
ḥ.+ ni HY-T51/06
ḥ.+ i HY-T51/05, HY-T51/08
ḥ.+ iğâ HY-T2/012
- hilâf** <A. karşı, zıt
ḥ. HY-T18/010, HY-T26/011, HY-T26/012, HY-T37/014, HY-T41/017, HY-T44/014, HY-T46/013, HY-T47/015, HY-T48/012, HY-T50/016, HY-T51/012, HY-T66/019, HY-T68/017, HY-T72/016, HY-T82/014, HY-T86/013, HY-T87/010, HY-T87/017, HY-T92/014, ŞY-T1/025
ḥ.-ı şer' HY-T37/09, HY-T41/011, HY-T44/09, HY-T46/08, HY-T47/011, HY-T50/010, HY-T82/09, HY-T86/08, HY-T92/09
- ḥ.-ı şer' -i şerif ŞY-T1/020, HY-T68/012
ḥ.-ı şerif at-ı muṭahhara ŞY-T1/016
- hilâfet** <A. halifelik
ḥ. HY-T1/08, . HY-T2/04, HY-T21/04, HY-T3/03, HY-T5/03, HY-T6/03, HY-T7/04, HY-T27/04, HY-T81/05, HY-T89/02, HY-T91/05, ŞY-T1/010
şemere-yi nihâl-ı ḥ. HY-T15/06
'âriyet-i ḥ. HBR-T1/017
taḥt-ı ḥ. HBR-T1/012
- hilâl** <A. yeni ay
h.+ ı HY-T1/08, HY-T2/04, HY-T3/03, HY-T5/03, HY-T6/03, HY-T7/04
- hil'at** <A. eskiden padişah veya vezir tarafından takdir edilen, beğenilen kimseye giydirilen süslü elbise, kaftan
ḥ.+ ı HY-T67/05
ḥ.-ı mekremet HY-T2/09
- hilkât** <A. yaratılma, yaradılış
ḥ.+ ıdın HY-T67/06
- hillet** <A. borç ödeme
ḥ. Hin-T4/03
- hilm** <A. insanın tabiatında olan yavaşlık, yumuşaklık
ḥ. HY-T54/012
- his(s)** <A. duyma kuvveti, duyu, his
hevâ-yı ḥ.-i nefsanî HY-T31/013, HY-T69/015, HY-T77/016
- himâyet** <A. koruma, korunma
ḥ. HY-T21/012, HY-T27/010, HY-T81/013
- himmət** <A. gayret etmek, çalışma, çabalama
h. HY-T2/012
tavsən-i h. HBR-T1/07
h.-i vâlâ HY-T2/010
h.+ i HY-T28/04
h.+ idin ŞY-T1/011
h.+ imizge ŞY-T1/013
- hişref** <A. sanatlar, meslekler
ḥ. HEA-T1/06
- hiżmet** <A. hizmet. Bkz. **hidmet**
ḥ. HY-T18/09, HY-T26/09
ḥ.+ i HY-T48/08, HY-T64/06
ḥ.+ leriğâ HoBH-T1/020
ḥ.+ imizgâ Hin-T4/013
ḥ.+ iğâ HY-T91/026
ḥ.+ ni HY-T48/08
ḥ.+ niñg HY-T26/07
vezâ'if-i ḥ. HY-T91/026
ḥ.-i ihtiyârî HY-T22/08
ḥ.+ i HY-T22/07, HY-T18/09
ḥ.+ imizgâ HBR-T1/011

- hizmet-güzârlık** <A.+F.+T. hizmet etmek
h. HBR-T1/010
- hizmetkâr** <A.+F. hizmetçi
h.+ğa HoBR-T1/020
h.-ı han HY-T22/04
- hizmetkârlık** <A.+F.+T. hizmetçilik
h.+ ı HY-T18/05
- hizebr** <A. 1. arslan; 2. cesur yürekli adam
h.-i talaş HY-T54/06
- hoş** <F. güzel, iyi
h. HoBR-T1/016
- hoşnûd** <F. razı, memnun
h. HBR-T1/014
- hoşnûdluğ** <F.+T. hoşnutluk
h. HoBR-T1/06
- hubûr** <A. haberler
vârid-i h. HoB-T1/019
- huccâb** <A. kapıcılar
h. HY-T2/07
- hucjet** <A. senet, vesika, senet
h.-i şıltağ ŞY-T1/020
- huceste** <A. uğurlu, kutlu
h. HY-T2/05
bâtın-ı h. HY-T54/012
- huceste-siyer** kutlu siyer
h. HY-T54/05
- hudât** <A. hidayete erenler, doğru yolu gösterenler
el evkât-ı h. ŞY-T1/08
- hudemâ** <A. hizmetler
h. HY-T91/012
- hudûd** <A. sınırlar, uçlar, bucaklar
h.-ı erba' a-i mu' ayyenesi HY-T20/06,
HY-T31/07, HY-T49/010
h.-ı erba' ası HY-T16/05, HY-T19/05
h.+ ı HY-T13/05, HY-T17/06, HY-
T23/05, HY-T25/05, HY-T29/05, HY-
T30/06, HY-T32/07, HY-T33/07, HY-
T34/06, HY-T35/06, HY-T38/07, HY-
T40/07, HY-T43/06, HY-T45/06, HY-
T52/07, HY-T53/07, HY-T56/06, HY-
T57/07, HY-T57/09, HY-T59/07, HY-
T60/07, HY-T61/08, HY-T62/09, HY-
T62/10, HY-T63/08, HY-T65/010,
HY-T65/08, HY-T69/09, HY-T71/07,
HY-T73/07, HY-T74/08, HY-T75/07,
HY-T77/010, HY-T77/011, HY-
T77/012, HY-T77/08, HY-T77/09,
HY-T78/07, HY-T79/07, HY-T79/08,
HY-T79/09, HY-T80/07, HY-T83/05,
HY-T76/06
- hukkâm** <A. hâkimler
tebliğ-i h. TY-T1/011
h.-ı şâhibi 'l- izz HY-T58/02
- h.-ı kirâm HY-T10/02, HY-
T12/03, HY-T9/03
h.-ı zü 'l-ihtirâm TY-T1/04
- hukûk** <A. hukuk, haklar
h. HY-T33/05, HY-T38/05, HY-
T42/04, HY-T49/05, HY-T53/05, HY-
T59/05, HY-T60/05, HY-T61/06, HY-
T62/06, HY-T69/06, HY-T71/06, HY-
T73/05, HY-T74/06, HY-T75/06, HY-
T77/07, HY-T78/05, HY-T79/05, HY-
T80/06, HY-T83/08, HY-T93/04
tamâm-ı h. HY-T76/05, h. HY-
T65/06
- hulâşa** <A. bir şeyin en önemli kısmı
h.-i zübde-i mevcûdât TY-T1/03
- hulûş** <A. halislik, gönül temizliği
h.-ı niyet HY-T39/012, HY-T58/013
HY-T67/031, HY-T70/012, HY-
T89/036
- hûn** <F. öldürme, öc
h. HHH-T1/04
- hurdaş** <F. küçük, ufak
h. Hin-T3/018
- hurrem** <F. şen, sevinçli
h. HoB-T1/05
- hursandlık** <F.+T. mutluluk
h. Hin-T3/08
- hürsandlık** <F.+T. kanaatkârlık
h. HoBH-T1/020
- hürşid** <F. güneş
h. HY-T56/03
zamâyir-i h. HY-T58/03
h.-i izâ' at HY-T66/02
zamîr-i h. HY-T72/03
- hürşid-kâdr** <F.+A. kıymeti güneş gibi olan
HY-T14/05, HY-T6/02, HY-T7/03,
HY-T3/02, HY-T4/02, HY-T5/02
- hürşid-mezâhir** <F.+A. güneş gibi tecelli eden
hâtır-ı h.+ imiz HY-T28/04
- hürşid-su' â'** <F.+A. güneş gibi nur dağıtan
h. HY-T89/034
menşür-ı h. HY-T90/015, HY-
T91/024
- hurûc** <A. çıkış, çıkma
h. HoBH-T1/05
- husrevâne** <F. hükümdarca, hükümdara layık
bir şekilde
eṭrâf-ı h. TY-T1/06
merâhim-i h. HY-T11/02, HY-T13/02,
HY-T16/02
âṭıfet-i h.+ miz HY-T20/02, HY-
T32/03
tefaḳkudât-ı h.+ miz HY-T31/03

- ‘âtıfet-i h. + mizdin HY-T25/02, HY-T26/02, HY-T29/02, HY-T34/03, HY-T36/03, HY-T37/03, HY-T39/05, HY-T40/03, HY-T41/03, HY-T42/02, HY-T43/03, HY-T44/03, HY-T45/03, HY-T46/03, HY-T49/02, HY-T51/02, HY-T52/03, HY-T66/010, HY-T74/03, HY-T75/03
- ‘avâtıf-i h. + mizdin HY-T22/03, HY-T86/04, HY-T93/02
- iltifât-ı h. + mizdin HY-T23/02, HY-T55/022, HY-T56/03, HY-T57/03, HY-T59/03, HY-T67/025, HY-T70/09, HY-T71/03, HY-T76/03, HY-T77/03
- ‘inâyet-i h. + mizdin HY-T53/02, HY-T72/07, HY-T78/03, HY-T79/03, HY-T80/03, HY-T83/03, HY-T87/04, HY-T92/03, HY-T61/03, HY-T73/03
- mekârim-i h. + mizdin HY-T65/03
- merâhim-i h. + mizni HY-T8/09
- merhamet-i h. + mizni HY-T15/012
- mükerrermet-i h. + mizdin HY-T27/021
- husrevânî** <F. şahane
aşâtin-i bârgâh-ı h. HY-T2/06
- huşûl** <A. üreme, türeme, çıkma
h. + ıdın HoBR-T1/011
- huşûş** <A. bakım, iş
h. HoBR-T1/011
- huşûşan** <A. ayrıca, hususî olarak
HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T14/08, HY-T18/04, HY-T2/08, HY-T21/013, HY-T21/021, HY-T27/06, HY-T21/07, HY-T27/012, HY-T27/020, HY-T4/06, HY-T5/06, HY-T6/05, HY-T64/03, HY-T66/04, HY-T7/07, HY-T70/03, HY-T8/04, HY-T81/014, HY-T81/025, HY-T81/08, HY-T91/019, HY-T9/011
- huşûşiyet** <A. hususîlik
h. HoBH-T1/04
- huzûr** < A. hazır bulunma; huzur, ön; rahat, asayiş
h.-ı behcet zuhûrğa HBR-T1/016
h.-ı serâser HBR-T1/02
h.-ı vâfi surûrda HBR-T1/020
h. + ıda HY-T37/012, HY-T87/014
h. + ığa HY-T47/013
h. + larıda HY-T41/015, HY-T50/013, HEA-T1/09
h. + ın ŞY-T1/010
- hüdâ** <F. Tanrı, sahip, efendi. Bkz. **hüdây**
h. HoBR-T1/012, HY-T68/019
la‘net-i h. HY-T10/013, HY-T12/014, HY-T9/013, HY-T13/015
h.-yı te‘âlâ HoBR-T2/03
- h. + ga HoBR-T2/06
- hüdâdâd** <A. Allah vergisi
devlet-ı h. HY-T88/027
devlet-i h. HY-T90/019
devlet-ı h.-ı kavî HY-T58/014
devlet-i h.-ı kavî HY-T67/031
devlet-i h. + nıng Hin-T2/05
- hüdâvend** <F. Tanrı
h.-i te‘âlânıng HoBR-T2/04
- hüdây** <F. Tanrı, sahip, efendi. Bkz. **hüdâ**
resul-ı h. HY-T9/014
resûl-ı h. HY-T10/013, HY-T12/014
ferište-i h. HY-T9/014
h.-ı te‘âlâğa HY-T12/014
ferişteler-i h.-ı te‘âlâğa HY-T10/013
- hük(ü)m** <A. hüküm, emir
h. HY-T1/020, HY-T2/022, HY-T6/08, HY-T68/09, HY-T7/010, HY-T5/010
mu‘âbık-i h. HY-T72/010
h.-i eşref-i aqdes HY-T32/014
h.-i eşref-i aqdes-i ‘alâğa HY-T20/011, HY-T49/019
h.-i eşrefğa HY-T56/010, HY-T69/015, HY-T77/016, HY-T70/017, HY-T76/010
h.-i ‘âlî HHH-T1/07, HY-T13/016, HY-T18/011, HY-T19/010, HY-T67/026, HY-T80/012, TY-T1/011
h.-i hümâyün HY-T15/013, HY-T17/08
h.-i hümâyün-ı cihân TY-T1/02
h.-i hümâyün-ı ‘âlî HHH-T1/02, HHH-T2/02
h.-i muhkem HY-T31/013
h. + i HoBH-T1/07
nişâne-i h. + i HoBH-T1/02
- hükümet** <A. hükümet, devlet
h. Hin-T3/04, HoBR-T1/04, HoB-T1/03, HY-T21/06, HY-T27/06, HY-T54/05, HY-T55/03, HY-T58/05, HY-T81/07, HY-T84/019, HY-T89/05
ehl-i h. TY-T1/03
h. + ga HY-T27/011, HY-T81/014
âvân-ı h. + imizde HoB-T1/012
h. + ni HoBR-T2/06
- hükümet-hengâm** <A. hükümet etme zamanı
h. + ı HY-T91/08
- hükümet-penâh** <A. hükümet rüknü
h. HY-T14/06, HY-T4/03
- hükümrânîğ** <A.+F.+T. hüküm, saltanat
süren, hükümdar
h. HY-T55/03, HY-T58/04
h. + ımız HY-T89/02, HY-T91/05

hükümranlık <A.+F.+T. hüküm, salatan süren, hükümdar

h. HY-T21/04, HY-T81/05

h. HY-T27/04

hümâyün <F. mübarek, kutlu; 2. padişaha ait

h. HY-T18/05, HY-T2/014, HY-T3/09, HY-T5/010, HY-T6/08, HY-T7/010, HY-T8/010, ŞY-T1/014

nişân-ı h. HY-T66/019

yarlıg-ı h. HY-T68/014, HY-T69/010, HY-T71/09

yarlıg-ı h. HY-T70/012

fermân-ı h. HY-T16/09

hüküm-i h. HY-T15/013, HY-T17/08

hüküm-i h.-ı cihân TY-T1/02

menşür-ı h.-ı ‘âlî HY-T88/026

yarlıg-ı h.-ı ‘âlî Hin-T2/05, Hin-T3/06, HY-T20/07, HY-T31/08, HY-T38/011, HY-T51/07, HY-T84/014, HY-T84/022

yarlıg-ı h.-ı ‘âlî HY-T49/013, HY-T28/015, HY-T58/016, HY-T76/013, HY-T85/013, HY-T88/029, HY-T93/014, HY-T93/017

yarlıg-ı hümâyün-ı h.-ı ‘âlî HY-T27/023

fermân-ı h.-ı ‘âlî HY-T14/012

hüküm-i h.-ı ‘âlî HHH-T1/02, HHH-T2/02

nişân-ı h.-ı ‘âlî şân HY-T17/013, HY-T54/018, HY-T85/012, HY-T88/025, HY-T90/015, HY-T91/023

nişân-ı h.-ı ‘âlî şân HY-T70/011, HY-T72/08

yarlıg-ı h.-ı ‘âlî şân HY-T70/019

yarlıg-ı h.-ı hümâyün-ı ‘âlî HY-T27/022

yarlıg-ı h.-ı ‘âlî HY-T67/15

nişân-ı h.-ı ‘âlî şân HY-T89/033

h.-ı sem‘imizgâ HY-T70/09

bunyâd-ı h.+ ımız HY-T67/031

h.+ ların HY-T89/031., HY-T91/020

menşür-ı h.+ ların HY-T88/022, HY-T90/010, HY-T91/019

nişân-ı h.+ ların HY-T54/014, HY-T85/09

nişân-ı h.+ ların HY-T84/011

hürmet <A. saygı, hürmet

h. HY-T14/09, HoBR-T2/021, HoBR-T2/022, HY-T12/09

h.-ı siyâdetlerin HY-T9/09

h.-ı siyâdetlerini HY-T10/08

h.+ in HBR-T1/09

hüsn <A. güzellik, iyilik

h. HY-T89/05, HY-T91/08

h.+ i HY-T18/06

h.+ iğâ HY-T68/09, HY-T37/07, HY-T41/07, HY-T44/07, HY-T46/06, HY-T47/08, HY-T72/09, HY-T82/07, HY-T86/06, HY-T50/07

h.+ lerigâ HY-T87/06, HY-T92/07

hüve <A. O (şahıs zamiri)

h. HHH-T1/01, HHH-T2/01, Hin-T1/01, Hin-T2/01, Hin-T3/01, Hin-T4/01, HinT-5/01, HY-T12/01, HY-T14/01, HY-T17/01, HY-T22/01, HY-T3/01, HY-T30/01, HY-T31/01, HY-T32/01, HY-T33/01, HY-T34/01, HY-T35/01, HY-T36/01, HY-T37/01, HY-T38/01, HY-T40/01, HY-T41/01, HY-T43/01, HY-T44/01, HY-T45/01, HY-T46/01, HY-T47/01, HY-T48/01, HY-T52/01, HY-T54/01, HY-T56/01, HY-T57/01, HY-T59/01, HY-T60/01, HY-T61/01, HY-T62/01, HY-T63/01, HY-T67/01, HY-T68/01, HY-T69/01, HY-T7/01, HY-T71/01, HY-T72/01, HY-T73/01, HY-T74/01, HY-T75/01, HY-T76/01, HY-T77/01, HY-T78/01, HY-T79/01, HY-T80/01, HY-T82/01, HY-T83/01, HY-T90/01, HY-T91/01, HY-T92/01

hüve'l-ğani Allah'ın sıfatlarından, O zengindir

h. HY-T1/01, ŞY-T1/01

hüve'l-vahhâb Allah'ın sıfatlarından, O her şeyi karşılıksız verendir.

h. HY-T85/01

hüve'l-hayy Allah'ın sıfatlarından, O mengüdür.

h. HY-T84/01

hüve'l-kâzi Allah'ın sıfatlarından

h. HY-T50/01

hüveydâ <F. açık, apaçık, belli, besbelli

h. HY-T26/04, HY-T37/05, HY-T41/05, HY-T44/05, HY-T46/05, HY-T48/05, HY-T51/04, HY-T58/010, HY-T68/07, HY-T82/05, HY-T86/04, HY-T87/04

1

mağ < müşavir

mişl-i ‘i.+ lar TY-T1/06

ıtlâk <A. salıverme, koyuverme

ı. ŞY-T1/022

- i**
- i'ānet** <A. yardım
i. HY-T67/038
fażl-ı i.+ i Hin-T2/05
- işenlik** esenlik
i. HoBR-T1/09
- işm** <A. suç, günah
i.-i ebedî HY-T58/022
- ‘ibādāt** <A. ibadetler
‘i.+ ıdın HY-T6/013
- ‘ibādet** <A. ibadet
‘i.+ idin HY-T7/014
- iber -** göndermek Bkz. **yiber-**
i.- dük HoBH-T1/019
i.- seler HoBH-T1/020
- iblāg** <A. haber vermek, söylemek
i. HBR-T1/03
- icābet** <A. kabul etme, kabul edilme
i. HoBR-T2/022, HY-T89/06, HY-T91/010
- iclāl** <A. büyültme, saygı gösterme, ikram
i. HoBR-T1/04
nuzül-ı i. Hin-T1/07, Hin-T2/07,
HoBH-T1/08
i.+ ımız HY-T58/05
- iclāş** <A. oturtma, oturtulma
i.-ı āyın Hin-T4/019
- icrā** <A. yapma, yerine getirme
i. HoBR-T2/010
i.+ sığa HY-T37/010, HY-T41/013,
HY-T46/09, HY-T47/011, HY-T50/011, HY-T68/014, HY-T72/012,
HY-T82/010, HY-T86/07,
HY-T87/012, HY-T87/08
- ictihād** <A. içtihat, çalışma
i. HY-T49/020
- iç** iç, içinde
i.+ ide Hin-T4/015
i.+ inde HoBR-T2/04
- iç -** içmek
i.- e turğan HY-T66/017
i.- ip HoBR-T1/012
i.-e turğan HY-T66/017
- içkeri** içeri
i. HY-T11/07
i.+ dağlar HEA-T2/05
- içki** içeri, saraya ait
i. ŞY-T1/06
- id -** etmek Bkz. **it-**
i.- üp HY-T2/09
- iğvā** <A. iğva, şaşırma
i.+ lar HoBR-T2/06
i.-y1 şeytānî HY-T20/011, HY-T49/019, HY-T71/013
- ihdā** <A. hediye verme
ihdā-y1 şavb HBR-T1/03
- ihmāl** <A. ihmal
i. ŞY-T1/020
- ihtidā** <A. hidayete erme
necm-i i. HY-T67/08
- ihtimām** <A. dikkatle, özenle iş görme
i. HY-T2/023, HY-T26/08, HY-T36/012
i.-ı tamām HY-T37/010, HY-T46/09,
HY-T47/011, HY-T50/011, HY-T82/010, HY-T91/026, HY-T68/014,
HY-T72/012
- ihtirām** <A. saygı, hürmet
i.+ ların HY-T21/014
- ik -** dikmek
i.- e turğan HY-T13/05, HY-T13/07,
HY-T13/09
i.- se HY-T3/010, HY-T5/011
i.- seler HY-T1/015, HY-T14/014,
HY-T15/014, HY-T2/015, HY-T4/09,
HY-T6/09, HY-T7/011, HY-T8/011
- iken** imiş
i. HoBH-T1/015, HoBR-T2/011
- ikin** ikin
i. ik- HY-T1/015, HY-T14/014, HY-T15/014, HY-T2/015, HY-T3/010,
HY-T4/09, HY-T5/011, HY-T6/09,
HY-T7/011,
HY-T8/011
i.+ iniᅇg Hin-T3/015
i.+ leri Hin-T3/013
i.+ lerin Hin-T3/012
- ikki** iki (2)
i. HBR-T1/017, HoBH-T1/012, HY-T13/010, HY-T13/04, HY-T24/03,
HY-T24/04, HY-T24/07, HY-T33/06,
HY-T38/012, HY-T38/04, HY-T40/05,
HY-T40/06, HY-T45/05, HY-T56/012,
HY-T57/015, HY-T57/05, HY-T62/012, HY-T62/05, HY-T65/012,
HY-T65/05, HY-T65/06, HY-T77/06,
HY-T79/09, HY-T85/011, HY-T90/013
i.+ lençi HY-T57/09, HY-T77/05, HY-T93/07
i.+ lençisi Hin-T4/018, HY-T40/015,
HY-T43/014, HY-T44/017, HY-T50/018
i.+ nçi HY-T24/03, HY-T38/05, HY-T62/06, HY-T65/06, HY-T79/07
i.+ side HY-T79/015
- ikki miᅇg** iki bin (2000)
i. HY-T23/04, HY-T23/05, HY-T74/07, HY-T76/06

- ikki miñg biş yüz** iki bin beş yüz (2500)
i. HY-T75/07
- ikki miñg ikki yüz illik** iki bin beş yüz elli (2550)
i. HY-T61/07
- ikki yüz** iki yüz (200)
i. HY-T43/06, HY-T78/06
- ikki yüz dağı toqsan ikki yarım** iki yüz doksan iki buçuk (292,5)
i. HY-T63/07
- ikki yüz toqsan bir** iki yüz doksan bir (291)
i.+ de HY-T78/012
- ikrâh** <A. birine zorla iş yaptırma; öğrenme, tikslenme
i.+ ı Hin-T2/08
- ikrâm** <A. hürmet, saygı gösterme
i. HY-T21/014, HY-T22/011, HY-T27/013, HY-T81/016, ŞY-T1/013
i.+ ı HY-T18/08
i.+ inğiz HoBR-T2/012
i.+ ığa HY-T47/04
i.+ larını TY-T1/09
- iktisâb** <A. kazanma, edinme
kemâlât-ı i. HY-T82/04
- il** devlet; vilayet; halk
i. ve fuqaralık Hin-T3/011,
il. ve halkı HoB-T1/013, HoB-T1/018
biş arık i.+ i HY-T46/010
i.+ ge HY-T51/012
- ilâhî** <A. ilâhî, tanrısal
i.-dürler HY-T81/012
cenâb-i aqdes-i i.+ din HY-T67/039
cenâb-ı aqdes-i i.+ niñg HY-T49/022,
Hin-T3/06
vedâyi' -i bedâyi' -i i.+ dürler HY-T21/011, HY-T27/010
- i' lām** <A. elem verme, keder verme
i. HBR-T1/015, HoBH-T1/017, HinT-5/03, HoBR-T2/09
- ilât** T+A. ilat, iller, vilayetler
i. HY-T22/06
i.+ inğızdın HinT-5/09
- ilçi** elçi
i. HBR-T1/016, HBR-T1/018, Hin-T2/010, HoBH-T1/019, HoBH-T1/020, HoBR-T1/017, HoBR-T1/020, HoBR-T1/08, HoBR-T2/016, HY-T1/017, HY-T14/014, HY-T15/015, HY-T2/017, HY-T21/025, HY-T27/025, HY-T3/012, HY-T4/09, HY-T5/012, HY-T54/022, HY-T6/010, HY-T7/012, HY-T8/011, HY-T81/030
i.+ ler TY-T1/07
- ile** ile. Krş. **bile, bilen**
i. HBR-T1/015, HBR-T1/03
- ile'l- ahd** <A. söz vererek
i. HY-T91/012
- iley** ileri
i.+ ide HY-T68/015
i.+ leride HY-T72/014
- ileyh** <A. ona
i.+ niñg HY-T73/09
- illik** elli (50)
i. HY-T24/04, HY-T33/05, HY-T33/06, HY-T35/06, HY-T65/08, HY-T69/08, HY-T73/06
- illik sekkiz yarım** elli sekiz buçuk (58.5)
i. HY-T63/05
- 'ilm** <A. bilgi, ilim
'i. HY-T2/01., HY-T54/011
cevâhir-i 'i. HY-T2/02
'i.-i şâmîle HY-T67/03
müktesib-i 'i.+ de HY-T2/011
'i.+ in Hin-T4/015
tâlib-i 'i.+ ler HEA-T1/04
- iltimâs** <A. iltimas, rica
i. HY-T21/022, HY-T27/021, HY-T3/08, HY-T5/09, HY-T54/014, HY-T6/07, HY-T66/010, HY-T67/15, HY-T7/09, HY-T8/08, HY-T81/026, ŞY-T1/010
imzâ-i i. HY-T4/07, HY-T85/010
i.-ı imzâ HY-T15/011
i.+ ı Hin-T4/08
i.+ m HY-T55/019, HY-T66/010, HY-T84/011, HY-T89/031., HY-T90/011, HY-T91/020
imzâ-i i.+ m HY-T88/023
i.+ ların HY-T55/021, HY-T84/012, HY-T85/010, HY-T88/023, HY-T89/031., HY-T91/020
mezkûr-ı i.+ ların HY-T90/011
- iltizâm** <A. birinin tarafını tutma
i.+ m HoB-T1/016
- iltifat** <A. lütuf, iltifat
i. HoBR-T2/023
i.-ı mulûkânemizdın HY-T30/03, HY-T50/03, HY-T54/014
i.-ı husrevânemizdın HY-T59/03, HY-T23/02, HY-T55/022, HY-T56/03, HY-T57/03, HY-T67/025, HY-T70/09, HY-T71/03, HY-T76/03, HY-T77/03
i.-ı pādşâhânemizdın HY-T62/03, HY-T60/03
i.-i hıdivânemizdın HY-T69/03
i.+ ı HoBR-T1/013
- i' lām** <A. bildirme, bildirilme, anlatma
i.+ miñg Hin-T3/09
- ilgeri** ileri
i. HY-T48/011

- imām** <A. imam
i. HY-T37/08, HY-T41/010, HY-T44/07, HY-T46/07, HY-T47/010, HY-T50/09, HY-T68/011, HY-T82/08, HY-T86/07, HY-T87/09, HY-T92/08
ḥazret-i i. HY-T58/08
- imāmet** <A. imamlık
i. HY-T54/05
beyt-i i. HY-T89/02, HY-T91/06
- imāret** <A. imaret, yoksullara yiyecek dağıtılmak üzere kurulmuş olan hayır evi
i. HY-T81/07
i.-i meknūnātınîḡ HY-T27/05
- imāret-destgāh** < A.+F. imaret
i. HY-T61/06, HY-T62/07, HY-T65/07
- imāret-penāh** < A.+F. imaret sahibi
i. HoBH-T1/03, HY-T13/03
- imdād** <A. yardım
i. Hin-T2/06
- imdi** şimdi
i. HHH-T1/04, HHH-T2/05, HinT-5/08, HoBR-T2/012, HoBR-T2/06, HoBR-T2/08, HY-T11/04, HY-T13/09, HY-T14/012, HY-T15/013, HY-T16/09, HY-T17/08, HY-T18/07, HY-T19/07, HY-T2/014, HY-T20/07, HY-T21/024, HY-T22/06, HY-T23/07, HY-T24/06, HY-T25/07, HY-T26/08, HY-T27/022, HY-T28/012, HY-T29/06, HY-T3/09, HY-T30/07, HY-T31/08, HY-T32/010, HY-T33/08, HY-T34/07, HY-T35/08, HY-T36/07, HY-T37/010, HY-T38/011, HY-T39/07, HY-T40/09, HY-T41/013, HY-T42/06, HY-T43/09, HY-T44/010, HY-T45/07, HY-T46/09, HY-T47/012, HY-T48/06, HY-T49/013, HY-T5/010, HY-T50/012, HY-T51/07, HY-T52/09, HY-T53/09, HY-T54/020, HY-T55/024, HY-T56/08, HY-T57/010, HY-T58/016, HY-T59/08, HY-T6/08, HY-T60/08, HY-T61/09, HY-T62/011, HY-T63/010, HY-T64/010, HY-T65/011, HY-T66/012, HY-T67/026, HY-T68/014, HY-T69/010, HY-T7/010, HY-T70/012, HY-T71/09, HY-T72/012, HY-T72/013, HY-T73/08, HY-T74/010, HY-T75/09, HY-T76/08, HY-T77/013, HY-T78/08, HY-T79/010, HY-T8/010, HY-T80/08, HY-T81/028, HY-T82/011, HY-T83/09, HY-T84/014, HY-T85/013, HY-T86/010, HY-T87/012, HY-T88/026, HY-T89/033, HY-T90/015, HY-T91/023, HY-T92/010, HY-T93/014, ŞY-T1/019
- imiş** imiş. Krş. **iken**
i. HoBR-T1/07
- imkāniyet** <A. olabilirlik
i.+ ini HoBR-T2/016
- imperator** <R.< L. imparator. Bkz. **inpirator**
i. HoBR-T2/012
i.-ı a^c zām HoBR-T2/01, HoBR-T2/014, HoBR-T2/016, HoBR-T2/018, HoBR-T2/020, HoBR-T2/021, HoBR-T2/07, HoBR-T2/09
- imtidād** <A. uzama, uzanma; uzun sürme
i.+ ı HY-T64/013, HY-T67/032, HY-T67/038, HY-T84/020, HY-T91/08
eyyām-ı i.+ ı HY-T67/031
- imzā** <A. imza
i. HY-T3/08, HY-T5/09, HY-T6/07, HY-T66/09, HY-T7/09, HY-T8/08, HY-T84/011, HY-T89/031., HY-T90/011, HY-T91/020
iltimās-ı i. HY-T15/011
i.-i iltimās HY-T4/07, HY-T85/010
i.-i iltimāsın HY-T88/023
- inan** - güvenmek
i.- ğaysiler HoBR-T1/020
i.- ıp HoB-T1/019
- ‘inānī** <A. dizgini gevşetmek, koyu vermek
‘i.-i muşarıfları HY-T28/05
- ‘ināngīr** <A.+F.
‘i. HBR-T1/07
- ‘ināyet** <A. lütfler, ihsanlar, iyilikler
‘i. HY-T2/012, HY-T21/022, HY-T21/023, HY-T81/027, HY-T88/022
‘i.-i bilâ nihāyet-i pādşāhānemizdin HY-T13/02
‘i.-i ezeli ŞY-T1/07
‘i.-i mulūkānemizdin HY-T58/011, HY-T89/032
‘i.-i ḥidivānemiz HY-T88/023, HY-T91/09
‘i.-i ḥidivānemizdin HY-T82/03
‘i.-i ḥüsrevānemizdin HY-T61/03, HY-T78/03, HY-T92/03
‘i.-i ḥüsrevānemizdin HY-T53/02, HY-T72/07, HY-T73/03, HY-T79/03, HY-T80/03, HY-T83/03, HY-T87/04
‘i.-i pādşāhānemizdin HY-T16/02, HY-T19/02
‘i.-i şāhāne HY-T27/021
‘i.-i şāhānemizdin HY-T11/02

- ‘i.+ i HBR-T1/08, HoBR-T1/06, HoBR-T2/04
‘i.+ imiz HY-T18/06, HY-T64/07
‘i.+ imizni HY-T14/011
‘i.+ ler HY-T21/012, HY-T27/010, HY-T81/013
- inbisāt** <A. yayılma, açılma, genişleme
i. HBR-T1/017
merāsım-i i. HBR-T1/016
- incilā** <A. cilalama, parlama
mıhr-i i. HBR-T1/04
- ‘inde’l-**hācēt** <A. lazım olduğu, gerektiği zaman
‘i. HY-T13/012, HY-T17/010, HY-T50/011
‘i.+i HY-T16/08
- ini** erkek kardeş
i. HY-T14/06, HY-T21/023, HY-T21/024, HY-T27/022, HY-T27/023, HY-T6/06, HY-T7/08, HY-T81/027, HY-T81/029
i.+ ler HY-T15/06
i.+ leri HY-T1/014, HY-T84/013, HY-T84/014
i.+ lerini HY-T66/013
i.+ si HY-T2/013
- inkār** <A. yaptığına saklama, gizleme; reddetme, tanımama
i. HoB-T1/015
- inpirator** <A. imparator. Bkz. **imperator**
i. HoBR-T1/019
- inşallāhu te‘ālā** <A. Allah isterse, Allah nasibetti ise
i. Hin-T1/010, Hin-T2/012
- intizām** <A. nizamlı, tertipli, düzenli
i.+ da HY-T88/05
aḥvālāt-ı i.+ ıgā HY-T47/04
- inşāf** <A. insaf, merhamete, vicdana veya mantığa dayanan adalet
i. HY-T37/04, HY-T37/06, HY-T41/05, HY-T41/07, HY-T44/04, HY-T44/07, HY-T46/04, HY-T46/06, HY-T47/08, HY-T50/04, HY-T50/07, HY-T68/06, HY-T68/09, HY-T72/06, HY-T72/09, HY-T86/02, HY-T86/06, HY-T87/03, HY-T87/06, HY-T92/04, HY-T92/07
- inḥirāk** <A. yırtılma, yırtık olma
i. HY-T72/016
- inḥirāf** <A. dönme sapma
i. HY-T68/018
- inḥurāz** <A. tükenme, bitme
i.-ı ‘ālem HY-T84/018
i.-i ‘ālemde HY-T70/015
- inḥitā‘** <A. kesilme, tükenme, bitme
i.-ı ensāb HY-T84/018
i.-i ensāb-i ādemgāça HY-T70/015
- inḫıyād** <A. boyun eğme, kendini teslim etme
i. Hin-T3/014
- iḥlās** <A. halis, temiz, doğru sevgi
i. Hin-T3/03, Hin-T4/07, HinT-5/02, HY-T48/04, HY-T51/03, HY-T67/031
ḥādım-i i. HY-T19/04
i.-ı tamām HY-T28/07
i.-ı ve HY-T70/016
i.+ ımızını HoBR-T2/018
i.+ ımını HoBR-T2/016
i.+ ımı HoBR-T2/022
- iḥlās-āşār** <A. halis alametler
i. HHH-T2/02
- iḥlās-kıṣ** <A.+F. dine bağlı
i. HY-T67/013
- iḥlās-mend** <A.+F. temiz yürekli
i.-i şamimi HBR-T1/015
- iḥtiyār** <A. seçme, seçilme
i. HoB-T1/016
i.+ ımını HoBR-T2/03
i.+ ın Hin-T3/015
ḥavza-i i.+ ımızgā HoB-T1/07
i.+ ıngız HoBR-T2/010
i.+ ıngızgā HoBR-T2/011
i.+i <A. mecburî olmayan
ḥızmet-i i. HY-T22/08
- iḥvān** <A. sadık, samimi, candan dostlar
i.+ nıng HEA-T1/02
- ipek** ipek Bkz. **ifek**
i.+ leridin HY-T15/015, HY-T2/017
- ir -** imek fiili
i.- di HBR-T1/011, HBR-T1/012, HBR-T1/014, Hin-T1/06, Hin-T3/022, Hin-T3/09, Hin-T4/016, Hin-T4/017, HY-T10/07, HY-T12/08, HY-T2/012, HY-T21/015, HY-T27/014, HY-T28/05, HY-T33/012, HY-T34/011, HY-T35/012, HY-T36/013, HY-T38/015, HY-T39/03, HY-T46/016, HY-T47/017, HY-T47/06, HY-T48/014, HY-T49/024, HY-T51/013, HY-T53/013, HY-T56/013, HY-T57/016, HY-T58/023, HY-T58/05, HY-T60/013, HY-T63/013, HY-T64/06, HY-T66/020, HY-T67/040, HY-T67/06, HY-T68/05, HY-T72/05, HY-T76/012, HY-T80/014, HY-T81/017, HY-T82/016, HY-T9/08, HY-T90/07, HY-T91/012, TY-T1/04
i.- diler HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T9/010

- i.- dük HoBH-T1/012, HoBH-T1/015, HY-T2/011, HY-T55/021, HY-T89/06, HY-T91/09
- i.- ken HBR-T1/017
- i.- keni HY-T14/011
- i.- kenler HY-T10/07, HY-T12/07, HY-T15/010, HY-T58/015, HY-T66/09, HY-T9/07, TY-T1/05
- i.- kenleri HY-T55/018, HY-T58/09
- i.- kenlıkların HY-T70/08, HY-T88/022, HY-T89/030, HY-T91/018
- i.- mestür Hin-T2/08
- i.- miş ŞY-T1/016
- i.- se HBR-T1/020, HY-T15/011, HY-T15/06, HY-T21/022, HY-T21/09, HY-T27/021, HY-T27/09, HY-T3/08, HY-T37/013, HY-T4/07, HY-T41/016, HY-T46/011, HY-T47/013, HY-T5/09, HY-T50/014, HY-T6/07, HY-T68/016, HY-T7/09, HY-T8/08, HY-T81/011, HY-T81/026
- i.- ür HBR-T1/05, ŞY-T1/09
- i.- ürler HY-T1/010, HY-T3/05, HY-T5/05, HY-T6/04, HY-T7/05
- i.-ür- miz HY-T27/011, HY-T81/014
- ‘iradet-**âyîn** <A. iradeli
‘i. HY-T91/09
tâyife-i ‘i. HY-T89/05
- irâdet** <A. irade, dileme
i. HY-T38/06
- irem-bezm** <A. irem meclisi
hvärezm-i i. HY-T37/016, HY-T38/015, HY-T39/013, HY-T40/014, HY-T41/021, HY-T42/010, HY-T43/013, HY-T44/016, HY-T45/012, HY-T46/016, HY-T47/017, HY-T48/014, HY-T50/018, HY-T51/013, HY-T52/015, HY-T64/04, HY-T66/020, HY-T66/04, HY-T67/10, HY-T70/04, HY-T76/012, HY-T82/016-017, HY-T84/05, HY-T88/04, HY-T89/037, HY-T89/07, HY-T90/04, HY-T91/028, HY-T91/04
- irsâl** <A. gönderme, gönderilme, yollama
i. HoBH-T1/018
- irşâd** <A. doğru yolu gösterme, uyarma
i.+ ığa HY-T68/09
- irte** sabah
i. ve kiç HoB-T1/010
- irtibât** <A. bağlantı, bağlanma
levâzım-ı i. HBR-T1/016
- isen** esen
i. HoB-T1/09
- islâm** <A. İslam dini
i. HY-T6/06
- ehl-i i.+ ğa TY-T1/04
kuzât-ı ehl-i i. HY-T88/03
kuzât-ı i. HY-T1/011, , HY-T2/05, HY-T3/06, HY-T5/06, HY-T6/05, HY-T7/07, HY-T9/03, HY-T10/02, HY-T12/03, HY-T15/07, HY-T54/03, HY-T58/02, HY-T64/02, HY-T66/04, HY-T67/011, HY-T84/03, HY-T85/03, HY-T89/07, HY-T91/03
şevket-i i.+ dın HoBH-T1/015
- isret** - esritmek, sarhoş etmek, kendinden geçirmek
i.- ip HinT-5/06
- iste** - istemek
i.- gey HY-T67/039
- istid‘â** <A. yalvararak isteme
i. Hin-T4/08
- istimrâr** <A. devam etme, sürme
i.+ ı ŞY-T1/010
- istikâmet** <A. istikamet, doğruluk, doğru hareket
i.+ imizğa HY-T21/09
kâmet-i i.+ imizğa HY-T21/08
- istiklâl** <A. istiklal, bağımsız olma
i. HoBR-T1/04
- iş** <A. iş
i. HY-T21/013, HY-T21/027, HY-T27/011, HY-T27/026, HY-T3/012, HY-T5/012, HY-T81/014, HY-T81/032
i.+ idin HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T81/013
i.+ lerniğ HBR-T1/020
i.+ ni HoBR-T2/020
- işâret** <A. iz, alamet, nişan
i. HY-T67/07
- işğâl** <A. meşgul etme, uğraştırma, oyalama
i. HY-T81/08
müteşaddiyân-ı i. HY-T27/06
- işit** - işitmek
i.- dük HoBH-T1/08
i.- ip HoBR-T1/020
- ‘işret-**ma‘âş** <A. eğlence ve cümbüşle hayat geçiren
‘i. HY-T55/04
- iştibâh** <A. şüphelenme, şüphe etme
felek-i i. Hin-T2/07
i.+ da HY-T14/07
âstân-ı felek-i i.+ da HY-T4/05
i.+ ımız HY-T18/05
bârgâh-ı çarh-ı i.+ ımızğa HY-T90/09
i.+ ımızğa HY-T89/029
bârgâh-ı çarh-ı i.+ ımızğa HY-T88/020, HY-T88/021
- iştigâl** <A. meşgul olma, bir şeyle uğraşma

- i. HY-T28/012, HY-T39/012, HY-T58/014, HY-T64/013, HY-T66/012, HY-T67/032, HY-T67/037, HY-T70/012, HY-T84/020, HY-T85/017, HY-T88/028, HY-T89/036, HY-T90/019, HY-T91/027
- it -** etmek
- i.- dük HoBH-T1/014, HoBH-T1/021
- i.- ip HoBH-T1/014, HoBH-T1/015, HoBH-T1/016, HoBH-T1/018, HoBH-T1/08, HY-T1/05, HY-T37/09, HY-T41/011, HY-T46/08, HY-T47/011, HY-T50/010, HY-T55/023, HY-T58/012, HY-T66/016, HY-T67/04, HY-T67/15, HY-T68/012, HY-T69/012, HY-T70/010, HY-T71/010, HY-T72/014, HY-T72/07, HY-T74/011, HY-T82/09, HY-T86/013, HY-T86/08, HY-T87/016, HY-T92/013
- i.- kenlerge HY-T82/09
- i.- mek HY-T68/018, HY-T72/016
- i.- mekni HY-T47/015, HY-T48/012, HY-T66/09, HY-T82/014, HY-T86/015, HY-T87/017, HY-T92/014
- i.- mesün HY-T54/026
- i.- mesünler HY-T54/025, ŞY-T1/025
- i.- mey HY-T51/011
- i.- sünler HY-T68/019, HY-T87/018, HY-T92/015
- i.- ti HY-T89/04, HY-T91/07
- i.- tiler HY-T66/010, HY-T67/15
- i.- genlerge HY-T50/010
- it yılı** On iki Hayvanlı Türk Takviminde köpek yılı
- i. HY-T23/011, HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T40/015, HY-T78/012, HY-T86/017, HY-T92/017
- itdür -** ettirmek
- i.- üp HY-T68/013, HY-T86/010, HY-T87/011
- i' tibārlan -** <A.+T. itibar etmek; itibar edilmek
- i'-.adurmız HoBR-T2/017
- i.- miş HoBR-T2/09
- i' tibārlandur-** <A.+T. itibar ettirmek; itibar ettirilme
- i.-gen HoBR-T2/021
- i' timād** <A. dayanma, güvenme
- i. HY-T10/014, HY-T12/015, HY-T9/015
- şāhib-i i. HY-T18/05
- i' tikād** <A. inanma, gönülden inanma
- i. Hin-T3/03, HY-T18/05, HY-T41/017, HY-T66/016, HY-T67/031, HY-T68/017, HY-T69/012, HY-T70/016, HY-T71/010, HY-T74/011, HY-T82/013, HY-T86/013, HY-T86/08, HY-T87/016, HY-T92/013
- emirlerin emr u nehylerin nehy-i i. HY-T46/012
- ķāzī-i i. HY-T72/013
- i.-ı zāhir HY-T51/03
- i.+ ı HY-T48/04
- i.+ ımızını HoBR-T2/018
- i.-āşār HinT-5/02
- i.-endiş HY-T67/014
- ittihād-mendlik** <A.+F.+T. birliktelik
- i. Hin-T2/010
- ittihād** <A. bir olma, birleşme
- i. HoB-T1/09
- iv** ev. Bkz. üy
- i.+ leriga HY-T5/013, HY-T6/011
- i.+ leriye HY-T1/017, HY-T2/018, HY-T4/010, HY-T7/013, HY-T8/012
- ' izām** <A. büyükler, ulular
- aba-yı 'i. HoB-T1/07
- 'ulema-i 'i. HY-T54/09
- meşāyih-i 'i. HY-T2/05
- sādāt-ı 'i. HY-T1/011, HY-T10/02, HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T12/03, HY-T15/07, HY-T21/07, HY-T5/06, HY-T54/03, HY-T58/02, HY-T64/02, HY-T7/07, HY-T8/05, HY-T84/03, HY-T85/03, HY-T88/03, HY-T89/06, HY-T9/010, HY-T90/03, HY-T91/03, HY-T66/04, HY-T67/011, HY-T9/03
- salātin-i 'i. HY-T81/025, HY-T27/020
- salātin-i 'i.-ı nişānların HY-T21/021
- zümre-i 'i. HY-T21/028, HY-T27/027
- evlād-ı 'i. ŞY-T1/013
- evlād-ı 'i.+ ı HY-T58/09
- izdiyād** <A. artma, çoğalma, ziyadeleşme
- devlet-i i. HY-T27/012, HY-T81/014
- i.-ı du' āsığa HY-T90/019
- i.+ ı HY-T28/012, HY-T55/024, HY-T64/012, HY-T67/031, HY-T67/038, HY-T84/019, HY-T85/017, HY-T88/028, HY-T89/036, HY-T89/04, HY-T91/027, HY-T91/07
- bünyād-ı i.+ ı HY-T58/014
- izle -** izlemek
- i.- p HoBH-T1/09
- ' izzet** <A. değer, kıymet, yücelik ululuk
- 'i. HoBR-T1/04, HY-T18/08, HY-T26/011, HY-T35/07, HY-T48/010, HY-T49/012, HY-T49/08, HY-T51/011, HY-T54/026, HY-T54/05
- bī vācib-i 'i. TY-T1/09
- 'i.-i kevineyn HY-T55/021
- 'i.+ i HY-T58/021

‘i.+ in HY-T22/010
 ‘i.+ ni HY-T18/08
 ‘i.+ ümizni HoBR-T2/018
‘işmet <A. masumluk, günahsızlık, temizlik
 ‘i. HY-T1/010, HY-T3/04, HY-T5/04,
 HY-T6/04, HY-T7/05
işti‘ dād <A. istidat, bir şeyin kabulüne,
 kazanılmasına olan tabiî meyil,
 kabiliyet
 i.-ı kadd-ı taqvā HY-T47/06
ifāde <A. ifade, anlatma, anlatış
 i.+ si HY-T15/05
ifek ipek Bkz. **ipek, yipek**
 i.+ leridin HY-T6/09
izā‘ at <A. açığa vurma 2. Zayi etme,
 kaybetme
 hürşid-i i. HY-T66/02
izhār <A. gösterme, meydana çıkarma
 i. HoBR-T2/016
 i.+ ı HY-T37/013, HY-T44/013, HY-
 T46/011, HY-T50/014, HY-T55/018,
 HY-T67/04, HY-T68/016, HY-
 T72/015, HY-T82/013
 i.+ m Hin-T2/010
 aḥkām-ı i.+ ı HY-T47/014
iḥtimām <A. ihtimam, özen
 i.-ı tamām HY-T41/013
iḥtirām <A. saygı, hürmet
 i.+ m HY-T26/011, HY-T48/010, HY-
 T51/011
 i.+ mı ŞY-T1/013
 i.+ ların HY-T27/013, HY-T54/026,
 HY-T81/016
ikāme <A. oturma
 i.+ siğā HY-T82/07
ikāmet <A. ikamet
 i.+ i HY-T89/03, HY-T91/07
 i.+ iğā HY-T41/09
ikbāl <A. baht, talih
 i. Hin-T3/08, HoBR-T1/03, HY-
 T21/012, HY-T27/011, HY-T81/013
 i.+ ımız HY-T58/04
 i.+ i Hin-T4/06, HoB-T1/05
 leb-i i.+ imiz HBR-T1/014
ikdām <A. gayret ve sebatla çalışma
 i. HY-T37/08, HY-T41/09, HY-
 T47/09, HY-T50/08, HY-T68/011,
 HY-T72/011, HY-T82/08, HY-T86/07,
 HY-T87/08
iktibās <A. ödünç alma
 i. ŞY-T1/09
iktidār <A. iktidar, güç yetme, yapabilme
 i. HY-T67/09
 ḳabza-i i. HoB-T1/07
iktişab <A. kazanma, edinme

kemālāt-ı i.-ı şeri‘ āt şî‘ār HY-T47/05
iktizā <A. lazım gelme, gerektirme
 i.+ sı ŞY-T1/026
 i.+ sıdın HY-T51/011
 i.+ sınca HY-T21/010, HY-T27/09,
 HY-T31/013, HY-T49/019, HY-
 T69/015, HY-T77/016, HY-T81/011
īmā <A. ima, işaret
 i. kıl- HY-T15/06
īmān <A. inanma, iman
 i. HY-T1/05
eymen <A. bahtiyar, mutlu
 i. HY-T67/036
ized-murād-resān <F. Tanrı muradını
 yetiştirenler
 vedāyi‘-i i. HoB-T1/010

j
jeyān <F. kükremiş, kızgın
 şîr-i j.+ ı HY-T54/07

k
kā’ināt <A. kâinat, evren
 tevkîr-i evlād-ı seyyid-i k. TY-T1/03
kāhil <A. gayretsiz, tembel
 k. HY-T37/09, HY-T41/011, HY-
 T44/08, HY-T46/07, HY-T47/010,
 HY-T50/09, HY-T68/012, HY-T82/09,
 HY-T86/08, HY-T87/09, HY-T92/08
kāmil <A. bütün, tam
 k. HoBR-T2/018
kāmile <A. bütün, tam
 ḳudret-i k. HY-T67/03
kāmil-tedbîr <A. tam uzağı görebilen
 k. HY-T54/07
kāmranlıĝ <F.+T. arzusuna yetişmek, mutlu
 olma. Bkz. **kāmranlıĝ**
 k. HoBR-T1/013, HoBR-T1/06, HY-
 T55/03, HY-T58/05
 k.+ ımız HY-T89/02, HY-T91/06
kāmranlıĝ <F.+T. arzusuna yetişmek, mutlu
 olma. Bkz. **kāmranlıĝ**
 k. HY-T21/04, HY-T27/03, HY-
 T81/04
kāmyāb <F. talihli, isteğine ulaşmış, mutlu,
 bahtiyar
 k. HBR-T1/07, HY-T2/012
 k.+ ı Hin-T3/012
kāmkar <F. isteğine ulaşmış, mutlu
 k. ŞY-T1/04

- kāmkārlıg** <F.+T. İsteğine ulaşmak, mutluluk
k. HY-T54/05
- kārdān** <F. iş bilir, işten anlar
k.-ı 'uṭārid nişān HY-T18/03
- kārende** <F. çiftçi, ziraatçı
k.+ si HY-T13/07, HY-T25/07
- kāşif** <A. keşfeden, bulan, meydana çıkarıcı
k.+ i HY-T21/06, HY-T27/05, HY-T81/07
- kātib** <A. yazar, yazıcı
k.+ lerimizni HoBH-T1/016
- kāfir** <A. hakkı tanımayan, bilmeyen
k.+ ler HoBH-T1/012
- kāffeü'l-mehām** <A. bütün ağır ve mühim işler
vuzerā-i k. HY-T9/03, HY-T10/02, HY-T12/03
vuzerā-i şāyib-rāy k. HY-T64/03
- keşret** <A. çokluk, bolluk, ziyadelik
eyyām-ı k. Hin-T4/015
- ke-cenūbihi** <A. güneyindeki gibi
k. HY-T17/07
- kelām** <A. söz
k. HY-T70/017
- kelān** <F. iri, büyük heybetli
k.+ nı HoBH-T1/018
- kelāntār** <F. daha büyük, çok iri
k. HY-T2/08
k.+ ı HY-T21/08, HY-T81/09
- kemā** <A. gibi, misli
k. HBR-T1/010, TY-T1/08
- kemā yenbağī** <A. icab ettiği gibi, uygun şekilde
k. HY-T2/012
- kemāhiye** <A. onun gibi
k. küşş HY-T21/011, HY-T27/010, HY-T81/012
- kemāl** <A. olgunluk, yetkinlik, tamlık
k.-ı şıḥḥat Hin-T1/06
k.-ı ḳudretiğa HBR-T1/05
k.+ ı Hin-T1/010
- kemālāt** <A. insanın bilgi ve ahlak üzerinden yetkinliği
k. HY-T21/06
k.-ı iktisāb HY-T82/04, HY-T2/011
k.-ı iktisāb-ı şeri' āt-şi'ār HY-T47/05
- kemālāt-nihād** <A.+F. kāmīl yaradılışlı
k. HY-T72/05
- kerāmet** <A. kerem, bağış
k.-i şāhānemizdin HY-T21/023
- kerāmet-nişāb**
k. ŞY-T1/014
- kerek** gerek Bkz. **kirek**
k. HY-T67/035
- kerem** <A. asalet, asıllık, soyluluk
k.+ i HoBR-T1/011, HoB-T1/06
k.+ iğa Hin-T2/012
- kerīme** <A. ayet-i kerime
āyet-i k. HY-T2/010, HY-T9/014, HY-T10/013, HY-T12/015
k.+si HY-T38/014, HY-T58/022, HY-T64/07, HY-T89/03, HY-T91/06
k.+siniḡ HY-T21/013, HY-T27/012, HY-T27/021, HY-T49/022, HY-T56/011, HY-T57/014, HY-T81/015
- kesb** <A. çalışıp kazanma
k. HY-T11/010
k.-i hezār esb HY-T27/06
- kesebe** <A. esnaf
bāzār k.+ si HY-T86/09, HY-T87/010, HY-T92/09
- kesel** <A. hasta
k. Hin-T1/07
- ke-şarkīhi** <A. doğusundaki gibi
k. HY-T30/07, HY-T33/08, HY-T45/07, HY-T77/010, HY-T93/08
- keştībān** <A.+F. gemici
k. HY-T14/015, HY-T2/021, HY-T4/010, HY-T54/023, HY-T8/013
- kevneyn** <A. dünya ve ahiret
'izzet-i k. HY-T55/021
ḥvāce-i k. HY-T67/08
ḥvāce-yi k. HY-T1/06
- keyān** <F. büyük hükümdarlar, şahlar
k.+ ı HBR-T1/01
- kiyāset** <A. uyanıklık, zeyreklik
ḥārīs-i ḥavza-i k. HBR-T1/01
k.+ leri HY-T68/09
k.-i yümniğa HY-T72/09
- keyin** sonra
k. HoBR-T1/010, HoBR-T1/013, HoBR-T2/021
- kefere** <A. kâfirler, Müslüman olmayanlar
k.-i urusiyye HoBH-T1/05
- ḳıl -** kılmak
k.- duḳ HY-T6/08
- ki** <F. edat
k. Hin-T3/010, Hin-T3/012, Hin-T3/021, HoBH-T1/011, HoBR-T1/018, HoB-T1/010, HoB-T1/012, HoB-T1/08, HoBR-T2/010, HoBR-T2/02, HoBR-T2/022, HoBR-T2/03, HoBR-T2/09, TY-T1/011
- kiḡeş** kengeş, istişare
k.+ i HY-T22/08, HY-T51/010
- kiç** gece
k. HoB-T1/010
- kiçe** gece

kil - k. HoBH-T1/02, HoBH-T1/09, HoBH-T1/10, HY-T28/07, HY-T58/013, HY-T67/037, HY-T89/036
 gelmek
 k.- di Hin-T4/013, HoBH-T1/014, HoBH-T1/09
 kirü k.- dük HoBR-T2/04
 k.- e turğan HoBR-T2/019
 k.- ip HHH-T1/03, HHH-T1/06, HHH-T2/03, HHH-T2/08, Hin-T4/018, HinT-5/011, HinT-5/04, HoBR-T1/016, HoBR-T1/018, HoBR-T1/09, HoB-T1/09, HY-T1/013, HY-T15/010, HY-T21/021, HY-T27/019, HY-T54/012, HY-T55/018, HY-T67/014, HY-T70/07, HY-T81/024, HY-T84/09, HY-T85/08, HY-T88/021, HY-T89/030, HY-T90/09, HY-T91/017
 k.- maq HoB-T1/016
 k.- mekçi Hin-T4/013
 k.- miş HY-T64/06
 k.- se HY-T11/010, HY-T3/011, HY-T5/011, HY-T6/010
 k.- seler HY-T1/016, HY-T15/015, HY-T2/020, HY-T4/011, HY-T54/023, HY-T7/012, HY-T8/014
 k.- geç HEA-T2/04
 k.- gen HBR-T1/010, HBR-T1/013, HBR-T1/018, HEA-T1/05
 k.- genç HY-T41/012, HY-T50/010, HY-T86/010, HY-T87/012
 k.- geniçe HY-T37/010, HY-T46/08, HY-T68/013, HY-T82/010
 k.- genleri Hin-T3/019
 k.- genleriçe HY-T92/010
 k.- gey HoBR-T1/018
 k.-eçük HoBR-T2/09
kiltür - getirmek
 k.- sünler HY-T22/010
 k.- üp HBR-T1/010, HY-T26/011, HY-T3/08, HY-T37/08, HY-T4/07, HY-T41/09, HY-T47/09, HY-T48/010, HY-T50/08, HY-T51/011, HY-T68/011, HY-T72/012, HY-T82/08, HY-T86/07, HY-T87/08, HY-T88/022, HY-T89/031, HY-T90/011, HY-T91/020, HY-T92/010, TY-T1/09
 k.- genleridin HY-T90/09
kiltüralma - getirememek
 k.- may Hin-T3/020
kilgüçi gelen, yolcu
 (yolçı) barguçı ve k. HY-T1/017, HY-T14/014, HY-T2/017, HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T3/012, HY-T4/010,

kim kim; ki
 k. HBR-T1/011, HBR-T1/012, HBR-T1/014, HBR-T1/016, HBR-T1/017, HBR-T1/02, HBR-T1/04, HHH-T1/02, HHH-T2/02, HHH-T2/03, HEA-T1/01, HEA-T2/02, Hin-T1/05, Hin-T1/06, Hin-T1/09, Hin-T2/05, Hin-T2/09, Hin-T3/012, Hin-T3/016, Hin-T3/06, Hin-T3/09, Hin-T4/015, Hin-T4/016, Hin-T4/017, Hin-T4/06, HoBH-T1/012, HoBH-T1/016, HoBH-T1/019, HoBH-T1/05, HoBH-T1/08, HinT-5/03, HinT-5/04, HoBR-T1/017, HoBR-T1/019, HoBR-T1/06, HoBR-T1/07, HoB-T1/016, HoB-T1/06, HoBR-T2/014, HY-T1/011, HY-T1/012, HY-T1/03, HY-T1/04, HY-T1/05, HY-T1/06, HY-T1/07, HY-T1/08, HY-T10/012, HY-T10/013, HY-T10/04, HY-T10/07, HY-T10/09, HY-T11/010, HY-T12/010, HY-T12/013, HY-T12/015, HY-T12/05, HY-T12/08, HY-T13/014, HY-T13/05, HY-T14/017, HY-T14/03, HY-T14/04, HY-T14/05, HY-T14/08, HY-T15/017, HY-T15/02, HY-T15/08, HY-T16/06, HY-T16/09, HY-T17/011, HY-T17/06, HY-T18/010, HY-T18/03, HY-T18/05, HY-T18/08, HY-T18/09, HY-T19/05, HY-T19/09, HY-T2/01, HY-T2/02, HY-T2/03, HY-T2/08, HY-T20/010, HY-T20/06, HY-T21/011, HY-T21/013, HY-T21/015, HY-T21/028, HY-T21/04, HY-T21/05, HY-T21/08, HY-T22/012, HY-T22/07, HY-T23/06, HY-T24/03, HY-T25/05, HY-T25/07, HY-T26/012, HY-T26/06, HY-T26/09, HY-T27/010, HY-T27/012, HY-T27/014, HY-T27/015, HY-T27/027, HY-T27/04, HY-T27/05, HY-T27/07, HY-T28/011, HY-T28/02, HY-T28/04, HY-T28/06, HY-T29/05, HY-T3/03, HY-T3/04, HY-T3/07, HY-T30/06, HY-T31/013, HY-T31/07, HY-T32/013, HY-T32/08, HY-T33/012, HY-T33/07, HY-T34/011, HY-T34/07, HY-T35/012, HY-T35/07, HY-T36/013, HY-T36/07, HY-T37/015, HY-T37/06, HY-T38/015, HY-T38/04, HY-T38/07, HY-T38/08, HY-T39/011, HY-T39/02, HY-T4/01, HY-T4/013, HY-T4/02, HY-T4/06,

HY-T40/07, HY-T41/019, HY-T42/05, HY-T43/07, HY-T44/015, HY-T45/06, HY-T46/014, HY-T46/016, HY-T47/016, HY-T47/017, HY-T47/03, HY-T47/05, HY-T48/014, HY-T49/010, HY-T49/011, HY-T49/018, HY-T49/024, HY-T5/02, HY-T5/04, HY-T5/05, HY-T5/07, HY-T50/016, HY-T51/012, HY-T51/013, HY-T51/05, HY-T51/08, HY-T52/07, HY-T53/013, HY-T53/05, HY-T53/07, HY-T54/03, HY-T54/05, HY-T54/06, HY-T54/07, HY-T54/08, HY-T54/09, HY-T55/020, HY-T55/06, HY-T56/010, HY-T56/013, HY-T56/06, HY-T57/013, HY-T57/016, HY-T57/05, HY-T57/07, HY-T57/09, HY-T58/014, HY-T58/023, HY-T58/03, HY-T58/04, HY-T59/07, HY-T6/012, HY-T6/02, HY-T6/04, HY-T6/05, HY-T6/06, HY-T60/013, HY-T60/07, HY-T61/08, HY-T62/014, HY-T62/05, HY-T62/09, HY-T63/012, HY-T63/013, HY-T63/05, HY-T63/08, HY-T64/04, HY-T64/05, HY-T65/05, HY-T65/09, HY-T66/011, HY-T66/013, HY-T66/019, HY-T66/020, HY-T66/05, HY-T66/08, HY-T67/012, HY-T67/013, HY-T67/03, HY-T67/030, HY-T67/035, HY-T67/036, HY-T67/040, HY-T67/05, HY-T67/06, HY-T67/08, HY-T67/09, HY-T67/10, HY-T68/019, HY-T68/03, HY-T69/013, HY-T69/09, HY-T7/014, HY-T7/03, HY-T7/05, HY-T7/06, HY-T7/07, HY-T70/04, HY-T71/08, HY-T72/017, HY-T72/03, HY-T73/011, HY-T73/07, HY-T74/08, HY-T75/08, HY-T76/012, HY-T76/07, HY-T77/010, HY-T77/012, HY-T77/013, HY-T77/015, HY-T77/05, HY-T77/08, HY-T77/09, HY-T78/07, HY-T79/05, HY-T79/09, HY-T8/05, HY-T80/014, HY-T80/07, HY-T81/012, HY-T81/014, HY-T81/016, HY-T81/017, HY-T81/05, HY-T81/06, HY-T81/07, HY-T81/09, HY-T82/015, HY-T82/016, HY-T82/07, HY-T83/06, HY-T84/017, HY-T84/06, HY-T85/06, HY-T86/015, HY-T87/018, HY-T88/027, HY-T88/05, HY-T89/017, HY-T89/035, HY-T89/06, HY-T89/08, HY-T9/014, HY-T9/05, HY-T9/08, HY-T9/09, HY-T90/017, HY-T90/05, HY-T90/06, HY-T91/012, HY-

T91/025, HY-T91/05, HY-T91/09, HY-T92/015, ŞY-T1/014, ŞY-T1/015, ŞY-T1/018, ŞY-T1/021, ŞY-T1/024, ŞY-T1/026, ŞY-T1/07, ŞY-T1/08, ŞY-T1/09, TY-T1/02, TY-T1/06
her kim HY-T9/013, HY-T10/12, HY-T. 11/07, 08, HY-T12/013, HY-13/14
hiç kim
kim (zamir) HY-T. 26/09

kime gemi
k. daruğaları HY-T54/023

kimse kimse
k. HY-T20/010, HY-T23/010, HY-T24/09, HY-T25/010, HY-T26/012, HY-T29/08, HY-T30/010, HY-T33/011, HY-T34/010, HY-T35/011, HY-T36/011, HY-T38/014, HY-T40/012, HY-T42/09, HY-T43/012, HY-T45/011, HY-T49/018, HY-T52/013, HY-T53/012, HY-T54/026, HY-T59/012, HY-T60/011, HY-T61/012, HY-T65/015, HY-T69/013, HY-T70/017, HY-T71/012, HY-T73/011, HY-T74/013, HY-T75/012, HY-T76/010, HY-T77/015, HY-T78/010, HY-T79/014, HY-T80/012, HY-T83/012

her kimse
kir - girmek
k.- ip HoBR-T1/014, ŞY-T1/023
k.- ü kildük HoBR-T2/04

kirām <A. soyu temizler, ulular, şerefliiler
k. HoB-T1/08, HY-T3/07
cemā' a-i k. HY-T21/028, HY-T27/027, HY-T81/033
ecdād-ı k. HoB-T1/07
meşāyih-i k. HY-T1/012, HY-T3/06, HY-T5/07, HY-T6/06, HY-T7/07, HY-T84/04, HY-T85/04, HY-T88/04
nücebā-i k. HY-T55/07
sādāt-ı k. HY-T2/05
su' edā-yı k. HY-T54/09
ḥukkām-ı k. HY-T10/02, HY-T12/03, HY-T9/03

k.+ ı HoBH-T1/04
birāder-i nāmver-i k.-ı ebū-yı maḳām-ı
'azamet HY-T49/07
aḥfād-ı k.+ ı HY-T58/09
aḥfād-ı k.+ ınıñ ŞY-T1/013
saḥife-i k.+ ı HoB-T1/019

kirek gerek
k. HoBH-T1/019, HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T9/09

kirü geri

- k. kil - 'geri gelmek, dönmek' HoBR-T2/04
- kirgüz** - sokmak
k.- üp HY-T5/09, HY-T6/07, HY-T7/09
- kis** - kesmek
k.- ip Hin-T4/10
- kise** kestirme, kısa
k. yol HY-T78/08
- kisvet** <A. elbise
k.+ i ŞY-T1/09
- kişi** kişi
k. HEA-T2/09, HoB-T1/017, HoB-T1/09, HY-T2/016, HY-T31/013, HY-T32/013, HY-T62/014, HY-T63/012, ŞY-T1/016, ŞY-T1/020, ŞY-T1/023
k.+ din HoB-T1/014
k.+ ğa HoB-T1/014
k.+ ni HY-T64/010
k.+ niġ HY-T13/012, HY-T16/09
- kişver** <F. memleket, vilayet, ülke
k.+ iniġ HY-T21/05, HY-T27/05, HY-T5/06, HY-T81/06
şevket-i k.+ iniġ HY-T6/05, HY-T1/011, HY-T3/06, HY-T7/06
- kişver-sitānlık** <F.+T. ülkeler alma
k.+ ğa HoB-T1/06
- kit** - gitmek
hezimet kılp k.-er HoBH-T1/016
k.- gen iken HoBH-T1/015
- kitābet** <A. yazma
sicillāt k.+i HY-T37/07, HY-T41/08, HY-T47/09, HY-T50/07, HY-T72/010, HY-T87/07, HY-T68/010
- kifāyet** <A. yetişme, elverme, yeterlik
k. HY-T54/07
k.-encām HY-T88/04
k.-fercām HY-T91/04, HY-T85/04, HY-T89/07, HY-T90/04, HY-T84/04
k.-fercāmniġ HY-T58/03
- kīmyā** <A. kimya
nazar-ı k. HY-T89/031., HY-T91/020
k.-eşer HY-T67/15
- könġ(ü)l** gönül
k. HBR-T1/02, HY-T1/020, HY-T14/017, HY-T15/017, HY-T2/022, HY-T21/012, HY-T21/028, HY-T27/011, HY-T27/028, HY-T4/013, HY-T54/019, HY-T6/013, HY-T66/011, HY-T67/030, HY-T7/015, HY-T81/013, HY-T91/027
k.+ ümiz HY-T28/09
k.+li HoBR-T2/08
- köç** - göçmek
k.- üp Hin-T3/013, HoBH-T1/015, HoB-T1/016
k.-üp çıktılar Hin-T3/013
- köçür** - göçürmek, taşındırmak
k.- üp Hin-T4/10
- köhne** <A. eski
k. HY-T17/07, HY-T25/06, HY-T69/010, HY-T83/06
- kök** yeşil
k. ve aç ikini-niġ Hin-T3/015
- köl** göl
k. HY-T20/07, HY-T52/09, HY-T56/07, HY-T57/08, HY-T65/010, HY-T79/07, HY-T80/08
k.+ i HY-T16/07, HY-T93/012, HY-T93/08
- köp** çok
k. HBR-T1/010, Hin-T3/017, Hin-T3/019, HoBR-T1/011, HY-T1/013
k.+ ini HoBH-T1/10
- köprük** köprü. Bkz. **köfrük**
k. HY-T68/013, HY-T87/011
k.+ i HY-T73/07
- kör** - görmek
k.- mekçi HEA-T2/05
k.- mey HY-T54/026
k.- sünler HEA-T2/08
k.- üp HBR-T1/09, HoB-T1/07, HoBR-T2/015, HY-T1/014, HY-T14/012, HY-T15/012, HY-T3/08, HY-T4/08, HY-T5/09, HY-T6/07, HY-T67/04, HY-T7/09, HY-T84/012, HY-T85/010, HY-T89/031., HY-T90/011, HY-T91/020, ŞY-T1/017
k.- geç Hin-T1/05, Hin-T2/05, Hin-T3/06, Hin-T4/06, HY-T11/05, HY-T18/05, HY-T2/014, HY-T8/010, ŞY-T1/019
- körset** - göstermek
k.- mekke HoBR-T2/020
k.- mekni HY-T68/018, HY-T72/016
- körgüz** - göstermek
k.- di Hin-T3/016
k.- dük Hin-T3/022
k.- e HY-T28/012, HY-T39/012, HY-T58/014, HY-T64/013, HY-T66/012, HY-T67/032, HY-T84/020, HY-T85/017
k.- mekni HY-T55/021
k.- mesün HY-T32/011, HY-T49/016
k.- mesünler HY-T91/027
k.- se HY-T20/012, HY-T36/012, HY-T49/020, HY-T69/016, HY-T71/013
k.- sün HY-T26/08, HY-T47/012, HY-T72/012, HY-T82/011

- k.- sünler HY-T37/010, HY-T41/013, HY-T46/09, HY-T50/011, HY-T68/014, HY-T86/010, HY-T87/012, HY-T88/028, HY-T89/036, HY-T90/019, HY-T91/027, HY-T92/010
- k.- üp Hin-T1/06, Hin-T1/08, Hin-T3/019, Hin-T4/06, HY-T50/011, HY-T67/038, HY-T91/026
- k.- ürler Hin-T2/011
- k.- geyler HoBR-T2/023, HY-T70/012
- körgüz-** göstermek
- k.-e alğaylar HY-T39/012, HY-T66/012, HY-T84/020, HY-T85/017
- k.- ğaylar HY-T64/013, HY-T67/032
- köteril** - zuhur etmek, ortaya çıkmak
- kesel k.- ip Hin-T1/07
- köfrük** köprü. Bkz. **köprük**
- k. HY-T86/09
- küçe** <F.+T. küçük sokak, dar sokak; çarşı, pazar
- k.+ çilerini HY-T66/013
- küh** <F. dağ
- firüz-ı k. Hin-T4/012
- kuşād** <A. açma, fetih
- k. HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T81/013
- küşiş** <F. çalışma, çabalama.
- k. ve merhâmetimiz HY-T21/011, HY-T27/010, HY-T81/012
- sa'y ve k. HY-T69/016, HY-T71/013
- kübrâ** <A. büyük
- ‘aṭiyye-i k. HY-T89/04, HY-T91/07
- mevhîbe-i k. HY-T21/09, HY-T27/09, HY-T81/011
- küç** güç
- k. HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T3/012, HY-T5/012, HY-T81/032
- küll** <A. hep, bütün, cümle
- ḥarz-ı k. ŞY-T1/023
- küllên** <A. bütün, cümleten
- k. Hin-T3/016, Hin-T3/021
- küllî** <A. hep, bütün, cümle
- k. HoBR-T1/01, HY-T1/012, HY-T1/018, HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T14/013, HY-T14/08, HY-T15/013, HY-T15/016, HY-T2/021, HY-T3/013, HY-T3/07, HY-T4/012, HY-T4/06, HY-T5/012, HY-T5/013, HY-T5/07, HY-T6/012, HY-T6/06, HY-T7/014, HY-T7/07, HY-T8/015, HY-T84/015, HY-T85/012, HY-T9/011, ŞY-T1/021, ŞY-T1/06
- kün** gün
- k. Hin-T4/013, HoBH-T1/014
- k.+ de Hin-T2/08
- k.+ i HBR-T1/012, HHH-T1/07, Hin-T1/06, Hin-T1/07, Hin-T2/013, Hin-T3/022, Hin-T3/08, Hin-T4/017, Hin-T4/018, Hin-T4/019, HoBH-T1/08, HoB-T1/019, HY-T33/013, HY-T34/012, HY-T35/013, HY-T36/014, HY-T37/017, HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T40/015, HY-T41/022, HY-T42/011, HY-T43/014, HY-T44/017, HY-T45/013, HY-T46/016, HY-T47/018, HY-T48/015, HY-T49/025, HY-T50/018, HY-T51/014, HY-T52/016, HY-T53/015, HY-T54/027, HY-T55/028, HY-T56/013, HT57/017, HY-T58/025, HY-T59/014, HY-T60/014, HY-T61/014, HY-T62/016, HY-T63/015, HY-T64/015, HY-T65/018, HY-T66/020, HY-T67/041, HY-T68/021, HY-T69/019, HY-T70/019, HY-T73/013, HY-T75/015, HY-T76/013, HY-T77/018, HY-T82/017, HY-T89/037, HY-T90/020, HY-T91/028
- k.+ ide Hin-T2/06
- k.+ ininġ Hin-T1/08
- kündüz** gündüz
- k. HoBH-T1/02, HoBH-T1/09, HoBH-T1/10, HY-T28/07, HY-T58/013, HY-T67/037, HY-T89/036
- kün batar** gün batımı, batı
- k.+ ı HY-T13/06, HY-T13/08, HY-T16/06, HY-T17/07, HY-T19/06, HY-T20/07, HY-T23/06, HY-T24/05, HY-T24/06, HY-T25/06, HY-T29/05, HY-T30/07, HY-T31/08, HY-T32/09, HY-T49/013, HY-T56/07, HY-T57/010, HY-T57/08, HY-T59/08, HY-T63/09, HY-T69/010, HY-T71/08, HY-T75/08, HY-T80/08
- k.+ ıninġ HY-T25/07
- kün çıkar** gün çıkışı, doğu
- k.+ ı HY-T13/05, HY-T13/08, HY-T16/06, HY-T17/06, HY-T19/06, HY-T20/06, HY-T23/06, HY-T24/05, HY-T25/06, HY-T30/06, HY-T31/07, HY-T32/08, HY-T56/06, HY-T57/07, HY-T57/09, HY-T59/07, HY-T63/08, HY-T69/09, HY-T71/08, HY-T80/08
- k.+ ıdik HY-T57/010
- k.+ ıdur HY-T29/05
- k.+ ıninġ HY-T49/011
- küşāde** <F. açık; şen
- k. HBR-T1/013
- küydür** - yakmak

- ot bile k.- üp Hin-T3/015
- ķ**
- ķabal** - kilitlenmek
ķ.- ıp Hin-T3/014
- ķabül** <A. kabul, iyi karşılanma
ķ. HY-T18/06, HY-T26/07, HY-T51/06, HY-T67/016, HY-T84/012, HY-T85/011, HY-T88/023
derece-i ķ.+ ğa HY-T66/010, HY-T91/020
derece-yi ķ.+ ğa HY-T55/021
ķ.+ nîġız HoBR-T2/020
- ķabza** < A. kabza, pençe
ķ.-i iķtidār HoB-T1/07
- ķadar** < A. kadar
ķ. HoBR-T2/014
- ķadd** <A. boy
işti' dād-ı ķ.-ı taķvā HY-T47/06
- ķadem** <A. ayak
ķ. Hin-T3/016, HoBR-T1/012, HY-T26/010, HY-T51/010, HY-T70/015
ķ.+ lerin HY-T14/013, HY-T15/014, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T28/014, HY-T3/010, HY-T39/010, HY-T5/010, HY-T54/021, HY-T55/026, HY-T58/019, HY-T6/08, HY-T64/011, HY-T66/016, HY-T67/028, HY-T7/010, HY-T70/015, HY-T8/010, HY-T81/030, HY-T84/017, HY-T85/016, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T90/017, HY-T91/025
ķ.+ lerini HY-T1/015, HY-T2/014, HY-T4/09
ķ. ķoy- 'adım atmak'
ķ. ķoydılar HoBR-T1/012
ķ. ķoyup Hin-T3/016
- ķadīm** <A. eski, geçmiş
ķ. HY-T15/012, HY-T3/09, HY-T5/09, HY-T51/011, HY-T6/08, HY-T7/09
bende-i ħanezād-ı ķ. HBR-T1/015
cānib-i ķ.+ din HoBR-T1/07
du' ā-gūy-ı ķ.+i HY-T85/06, HY-T88/021, HY-T89/030, HY-T90/07, HY-T91/018
- ķadīmu** 'l-eyyām <A. geçmiş günler
ķ.+ dın HY-T70/07, TY-T1/02
- ķadīr** <A. bitmez kudret sahibi olan pādşāh-ı ķ. HBR-T1/04
- ķadīr** <A. kudretli, kuvvetli, güçlü
uluġ ve ķ. HoBR-T2/022
ħazret-i ķ. muħtār HoBH-T1/02
ķ.+ iġa HY-T1/04
- ķadr** <A. değer, itibar
ķ.+ ımız HY-T67/014
- ķadr-dān** <A.+F. kadir bilen, değerbilir
ķ. HoBR-T2/017
- ķā' ide** <A. kaide, esas, temel
ķ. HBR-T1/017, HoBR-T1/019
- ķal** - kalmak
ķ.- ğan HoBR-T1/019
ķ.- ğanı HoBR-T1/019
ķ.- ıp HoB-T1/018
ķ.- maġay HoB-T1/06
ķ.- may HoB-T1/014, HoB-T1/015
ķ.- ğan HoBH-T1/012, HoBH-T1/020
ķ.- gan HoBR-T1/010
- ķal' a** <A. kale, hisar
ķ. Hin-T3/018, Hin-T4/015, Hin-T4/016, HY-T37/011, HY-T41/014, HY-T44/010, HY-T82/011
ķ.-i ħarimi HY-T53/09
ķ.-ı damollā 'avaż bay ħ'āce HY-T37/05
ķ.-i sākin Hin-T4/018
mescid-i ķ. HY-T91/015
ķ.+ nîġ HY-T11/07, HY-T18/07
ķ.+ ğa Hin-T3/014
ķ.+ dın Hin-T3/020, Hin-T4/016
ķ.+ sı Hin-T4/013, HY-T41/05, HY-T53/03
ķ.+ sıġa HY-T82/05, HY-T44/05
ķ.+ sıdaġı HY-T38/04
ķ.+ sınıġ Hin-T4/07, HY-T18/04
ķ.+ lar Hin-T4/07
- ķalem** <kalem; yazı işleri
ķ. HY-T28/014, HY-T39/010, HY-T4/09, HY-T54/021, HY-T55/026, HY-T58/019, HY-T64/011, HY-T66/015, HY-T67/027, HY-T70/015, HY-T84/017, HY-T85/015, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T90/017, HY-T91/025
ehl-i ķ. HY-T1/015, HY-T14/013, HY-T15/013, HY-T2/014, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T3/09, HY-T4/08, HY-T5/010, HY-T6/08, HY-T7/010, HY-T8/010, HY-T81/030
ķ.+ lerin HY-T14/013, HY-T15/013, HY-T2/014, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T28/014, HY-T3/010, HY-T39/010, HY-T5/010, HY-T54/021, HY-T55/026, HY-T58/019, HY-T6/08, HY-T64/011, HY-T66/015, HY-T67/027, HY-T7/010, HY-T70/015, HY-T8/010, HY-T81/030, HY-T84/017, HY-T85/015, HY-

- T88/027, HY-T89/035, HY-T90/017, HY-T91/025
 k.+ lerini HY-T1/015, HY-T4/09
- kalem-rü** <A.+F. *kalem-rev* olarak da okunabilir bir hükümdarın veya hükümetin hükmünü yürüttüğü yer, ülke
 k. HY-T1/011
- kama-** hapsetmek
 k.+p irdük HoBH-T1/015
- kamer-mâhiyyet** <A. ay gibi
 k. HY-T1/08, HY-T5/02, HY-T6/02, HY-T66/02, HY-T7/03
- kamer-ṭal'at** <A. ay yüzlü
 k. HY-T15/06, ŞY-T1/04
- kâmet** <A. boy, boypos
 k.-i bâ-istikâmetimizğa HY-T27/08, HY-T81/010
 k.-i istikâmetimizğa HY-T21/08
- kamtu** yüzyüze
 k. HHH-T1/05, HHH-T2/07, HinT-5/011
- kañça** kaç, nice
 k.+ sınıḡ HoBH-T1/011, HoBH-T1/016
- kara** sürü Bkz. *gele*
 gele (ve) k.+ larıdın HY-T14/015, HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T3/013, HY-T54/024, HY-T6/011, HY-T81/031
 gele k.+ ların HY-T2/018
 gele k.+ larıdın HY-T5/013, HY-T7/013
 gele k.+ larıḡe ŞY-T1/023
- karâr** <A. karar
 k. HoB-T1/016
 k.-ı mülk HBR-T1/04
- karı** karı, eş, zevce
 k.+ ları HEA-T2/06
- karındaş** akraba Krş. *karındaş*
 k. ŞY-T1/04
 k.+ lar HY-T1/08, HY-T21/04, HY-T6/02, HY-T81/05
 k.+ ları HEA-T2/06, HEA-T2/07
- karındaş** akraba Krş. *karındaş*
 k.+ lar HY-T14/05, HY-T2/04, HY-T27/04, HY-T66/02, HY-T67/09, HY-T7/03
 k.+ larğa HY-T4/03, HY-T54/06, HY-T55/04
 k.+ ları HY-T2/013, HY-T8/02
 k.+ larımız HY-T5/02
- karşı** karşı Bkz. *karşu*
 k.+ na HoBR-T2/016
- karşu** karşı Bkz. *karşı*
- k.+ sıda HY-T21/010, HY-T27/09, HY-T64/06, HY-T81/011
- kaş(ı)r** <A. köşk, saray
 k. HY-T28/04
 k.-ı erkânı HY-T21/04, HY-T27/04, HY-T81/05
 k.-ı memleket HY-T18/03
 k.+ ın HoBH-T1/04,
 k.+ ınıḡ HY-T67/10
- kaş** yan, huzur
 k.+ ıda HY-T72/06
- katıkan** zor, sıkışık
 k. vakt+ HoBR-T2/05
- katl** <A. öldürme
 k. HoBH-T1/011
- katlaş** - katılmak
 k.- ıp Hin-T4/012
- katnat** - defaatla gidip gelmek
 k.- ıp HoBR-T1/08
- kaṭ'î** <A. kesin, ret ve iadesi olmayan münâza'ât-ı k. HY-T37/07, HY-T41/08, HY-T47/09, HY-T50/07, HY-T68/010, HY-T72/010, HY-T87/07
- kaṭre** <A. damla, damlayan şey
 k. HY-T1/05
- kavâfil** <A. kabileler, birlikte yolculuk eden topluluklar, zümreler, fırkalar
 k.-i da' avât-ı ḡâyibâne HBR-T1/03
- kavî** <A. kuvvetli, güçlü, sağlam
 k. HY-T21/07, HY-T90/019
 devlet-ı hüdâdâd-ı k. HY-T58/014, HY-T67/031
 k. HY-T1/012, HY-T27/07, HY-T81/08
- kavli** <A. söz
 k. HY-T90/011
- kavm** <A. kavim, halk
 k. HY-T54/025, HY-T89/08
 k.+î HY-T10/012, HY-T12/013, HY-T88/027, HY-T9/012, HY-T93/08
 k.+ida HY-T89/010, HY-T89/016, HY-T89/017, HY-T89/018, HY-T89/021, HY-T89/029, HY-T89/09, HY-T90/08, HY-T91/015,
- kaysı** hangisi
 k.+dur HoBR-T2/014
- każâ** <A. kadının hükmü, kadılık hükmü k. maḡkemesi HY-T68/09, HY-T72/010
 fermân-i k. HY-T67/026
 ehl-i k. TY-T1/010
- każâyâ** <A. dava, müddeanın ispatı için irat olunan dava
 k.-yı şer'îḡa HY-T72/011

kažiyye <A. dava, müddeanın ispatı için irat olunan dava

şer^cî k.+ ler HY-T68/011

kaži <A. kadı

q. HY-T37/011, HY-T37/06, HY-T41/06, HY-T41/014, HY-T47/012, HY-T47/015, HY-T47/08, HY-T50/013, HY-T50/016, HY-T50/06, HY-T68/015, HY-T68/018, HY-T68/08, HY-T87/013, HY-T87/05, HoBH-T1/018, TY-T1/011

q.-i bi^l-iştirāk HY-T72/08

q.-i i^ttiqād HY-T72/013

q.-i muşārūn ileyhumā HY-T37/015, HY-T41/018

q.+ largā HY-T14/07, HY-T4/05

q.+ si HY-T2/015

q.+ler HY-T72/017

kažiyyu^l-kuzzāt <A. kadılar kadısı

q. HY-T81/018

qible <A. kible

q.+ si HY-T13/07, HY-T13/09, HY-T16/07, HY-T19/06, HY-T20/07, HY-T23/06, HY-T24/05, HY-T24/06, HY-T25/06, HY-T29/06, HY-T30/07, HY-T31/08, HY-T32/09, HY-T49/013, HY-T56/07, HY-T57/010, HY-T57/08, HY-T59/08, HY-T63/09, HY-T69/010, HY-T71/09, HY-T73/08, HY-T75/09, HY-T80/08

qible-gāh <A.+F. kible yeri, kible tarafı

q.+ ımız HY-T58/015, HY-T81/025, HY-T91/019

q.+ ımız-nıng HY-T66/08

mekān-ı q.+ ımız HY-T21/021, HY-T27/020

qidur - aramak

q.- up HY-T50/014, HY-T68/016, HY-T82/012

qidvetu^l-etkryā < A. takva ehlinin önderi

q. HY-T67/012, HY-T88/06

qidvetü^l-ariffin < A. ariflerin önderi

q. HY-T58/08

qıl - kılmak

q.- a algaylar HY-T21/029, HY-T27/028, HY-T81/034, HY-T55/024
q.- dı HHH-T1/04, HHH-T2/03, HinT-5/04, HoBR-T2/011, HoBR-T2/04, HoBR-T2/09, HY-T1/03, HY-T1/05, HY-T1/06, HY-T1/07, HY-T14/03, HY-T14/04, HY-T14/05, HY-T15/06, HY-T2/01., HY-T4/01, HY-T4/02, HY-T5/09, HY-T67/07, HY-T67/08, HY-T81/034

q.- dılar HoBR-T2/03, HY-T15/011, HY-T21/022, HY-T27/021, HY-T3/08, HY-T4/07, HY-T54/014, HY-T55/020, HY-T6/07, HY-T7/09, HY-T8/08, HY-T81/026, HY-T85/010, HY-T88/022, HY-T88/023, HY-T89/031., HY-T91/020, Hin-T3/015

q.- duk Hin-T3/016, Hin-T4/019, HoBR-T2/012, HY-T1/015, HY-T10/09, HY-T11/011, HY-T11/04, HY-T11/06, HY-T12/09, HY-T13/013, HY-T14/012, HY-T15/013, HY-T18/07, HY-T2/014, HY-T21/024, HY-T22/06, HY-T26/06, HY-T27/022, HY-T28/011, HY-T3/09, HY-T37/06, HY-T39/07, HY-T4/08, HY-T41/07, HY-T44/07, HY-T46/06, HY-T47/08, HY-T48/06, HY-T5/010, HY-T50/06, HY-T51/05, HY-T54/019, HY-T55/023, HY-T58/012, HY-T64/09, HY-T66/011, HY-T67/026, HY-T67/035, HY-T68/08, HY-T7/010, HY-T70/011, HY-T72/09, HY-T8/010, HY-T81/028, HY-T82/07, HY-T84/014, HY-T85/012, HY-T86/06, HY-T87/06, HY-T88/026, HY-T89/033, HY-T9/09, HY-T90/015, HY-T91/023, HY-T92/07, TY-T1/06

q.- ğalı Hin-T3/016

q.- ğan HoBR-T2/012, HoBR-T2/09, HY-T27/020, HY-T84/011, HY-T90/010, HY-T54/013, HY-T21/022, HY-T58/015, HY-T67/15, HY-T81/026, HY-T85/09, HY-T88/022, HY-T89/031, HY-T91/019

q.- ğandın HY-T2/010

q.- ğanı HY-T1/013

q.- ğanlargā HY-T37/09, HY-T41/012, HY-T44/09, HY-T46/08, HY-T47/011, HY-T68/012, HY-T86/08, HY-T87/010, HY-T92/09

q.- ğanlarınng HBR-T1/019

q.- ğay HoBR-T1/02, HY-T4/013

q.- ğaylar HoB-T1/019, ŞY-T1/019

q.- ğaydın HoBR-T2/021

q.- ip HBR-T1/010, HBR-T1/016, HBR-T1/07, HHH-T2/04, HEA-T1/09, Hin-T2/010, Hin-T2/012, Hin-T3/012, Hin-T3/018, Hin-T4/015, Hin-T4/08, Hin-T4/10, HoBH-T1/016, HoBH-T1/017, HoBH-T1/019, HoBH-T1/05, HoBH-T1/07, HinT-5/05, HoBR-T1/018, HoB-T1/013, HoB-T1/015, HoBR-T2/010, HoBR-T2/022, HoBR-T2/06, HY-T1/04, HY-T1/05, HY-

T10/08, HY-T11/02, HY-T12/09, HY-T13/03, HY-T13/04, HY-T14/011, HY-T14/09, HY-T15/010, HY-T15/011, HY-T15/012, HY-T15/013, HY-T15/05, HY-T16/03, HY-T18/010, HY-T18/06, HY-T18/07, HY-T18/08, HY-T19/02, HY-T2/012, HY-T2/013, HY-T2/02, HY-T20/03, HY-T21/023, HY-T22/04, HY-T23/03, HY-T24/02, HY-T25/03, HY-T26/03, HY-T26/05, HY-T26/07, HY-T27/022, HY-T28/011, HY-T29/02, HY-T30/03, HY-T31/04, HY-T32/04, HY-T33/04, HY-T34/04, HY-T35/04, HY-T36/04, HY-T37/03, HY-T37/06, HY-T38/03, HY-T39/06, HY-T39/07, HY-T40/04, HY-T41/017, HY-T41/04, HY-T41/07, HY-T42/02, HY-T43/03, HY-T44/03, HY-T44/06, HY-T44/09, HY-T45/04, HY-T46/012, HY-T46/03, HY-T46/06, HY-T47/07, HY-T47/08, HY-T48/06, HY-T49/02, HY-T50/03, HY-T50/06, HY-T51/02, HY-T51/05, HY-T51/06, HY-T52/03, HY-T53/02, HY-T54/018, HY-T55/022, HY-T56/04, HY-T57/04, HY-T58/011, HY-T59/04, HY-T60/03, HY-T61/04, HY-T62/04, HY-T63/04, HY-T64/08, HY-T64/09, HY-T65/03, HY-T66/011, HY-T66/09, HY-T67/025, HY-T67/026, HY-T67/037, HY-T67/07, HY-T68/08, HY-T69/04, HY-T70/010, HY-T71/04, HY-T72/08, HY-T73/04, HY-T74/04, HY-T75/04, HY-T76/03, HY-T77/04, HY-T78/04, HY-T79/04, HY-T8/08, HY-T8/09, HY-T80/04, HY-T81/027, HY-T81/028, HY-T82/013, HY-T82/04, HY-T82/06, HY-T83/04, HY-T84/013, HY-T85/012, HY-T86/04, HY-T86/06, HY-T87/04, HY-T87/06, HY-T88/024, HY-T88/025, HY-T89/032, HY-T89/033, HY-T9/09, HY-T90/013, HY-T90/014, HY-T91/021, HY-T91/022, HY-T91/023, HY-T92/03, HY-T92/06, HY-T93/02, ŞY-T1/010, ŞY-T1/022, TY-T1/05
 ҡ.- ipdur HoBH-T1/011
 ҡ.- mağay HoB-T1/017
 ҡ.- masunlar HY-T1/017, HY-T1/019, HY-T10/011, HY-T10/012, HY-T11/012, HY-T11/06, HY-T12/012, HY-T12/013, HY-T14/016, HY-T15/015, HY-T18/010, HY-T2/019, HY-T2/020, HY-T21/027,

HY-T22/09, HY-T26/012, HY-T27/026, HY-T4/011, HY-T4/012, HY-T54/024, HY-T8/013, HY-T8/015, HY-T9/012, ŞY-T1/020, TY-T1/010, TY-T1/011

ҡ.- may HoB-T1/015

ҡ.- maқ HBR-T1/021, HY-T48/012

ҡ.- maқda HoBH-T1/012, HoBR-

T2/011

ҡ.- maқdın HBR-T1/03, Hin-T3/014

ҡ.- maқğa Hin-T3/020, HoBR-T2/016, HoBR-T2/022, HoBR-T2/03

ҡ.- maқnı HoBH-T1/07, HY-T28/015,

HY-T37/014, HY-T41/017, HY-

T44/014, HY-T46/012, HY-T46/013,

HY-T47/015, HY-T50/015, HY-

T50/016, HY-T51/012, HY-T58/020,

HY-T68/017, HY-T72/015, HY-

T82/014, HY-T87/016, HY-T92/013,

HY-T86/013

ҡ.- miş HY-T18/08

ҡ.- sa HoB-T1/017, HY-T10/012, HY-

T10/013, HY-T12/014, HY-T13/015,

HY-T16/010, HY-T18/010, HY-

T19/010, HY-T23/010, HY-T24/09,

HY-T25/011, HY-T26/012, HY-

T29/09, HY-T30/010, HY-T31/014,

HY-T32/015, HY-T33/011, HY-

T34/011, HY-T35/011, HY-T38/014,

HY-T40/013, HY-T42/09, HY-

T43/012, HY-T45/011, HY-T52/014,

HY-T53/013, HY-T56/011, HY-

T57/014, HY-T59/012, HY-T60/012,

HY-T61/013, HY-T62/015, HY-

T63/013, HY-T65/015, HY-T66/019,

HY-T74/014, HY-T76/011, HY-

T77/016, HY-T80/013, HY-T9/013

ҡ.- sañgız HoBR-T2/020

ҡ.- salar HoB-T1/019, HY-T11/010,

HY-T22/011, HY-T90/011

ҡ.- sun HY-T47/016, HY-T82/015

ҡ.- sunlar HEA-T1/06, HY-T10/014,

HY-T12/016, HY-T22/011, HY-

T37/015, HY-T41/019, HY-T44/015,

HY-T46/014, HY-T50/016,

HY-T68/017, HY-T72/017, HY-

T86/015, HY-T9/015, TY-T1/011

ҡ.- up HoBR-T2/015

ҡ.- ur HY-T10/012, HY-T2/011, HY-

T89/031, HY-T89/06, HY-T9/012,

HY-T91/09

ҡ.-ur irdük HY-T2/011

ҡ.-urğa HoBR-T2/014

ҡ.-urman HoBR-T2/013

- k. + urmız HY-T21/013, HY-T81/013,
 HY-T81/014
 k. - ursız HY-T12/013
 k. - ursızlar HY-T54/025
 k. - urmız HY-T21/012, HY-T27/011
- kılıl** – kılınmak, yapılmak
 k. - ğan HY-T81/025, HY-T27/019,
 HY-T21/021
- kıluş** - karşılıklı kılmak, karşılıklı yapmak
 mu'āmele k. - mağda HoBR-T2/010
 mu'āmele k. - mağda HoBR-T2/07
 mu'āmele k. - mağğa HoBR-T2/014
 mükālemesin k. - up HEA-T1/04
- kırk** kırk (40)
 k. HY-T43/05
- kırk biş** kırk beş (45)
 k. HY-T93/013
- kısmet** <A. hisse
 terekāt k. + i HY-T37/07, HY-T41/08,
 HY-T72/011, HY-T87/07, HY-T47/09,
 HY-T50/08
 terekāt k. + ide HY-T68/010
- kışlak** köy, kışlak
 k. HY-T77/011
- kıṭ' a** <A. parça, bölüm, kısım
 k. HY-T13/010, HY-T13/04, HY-
 T24/05, HY-T38/012, HY-T38/04,
 HY-T62/012, HY-T62/05, HY-
 T65/012, HY-T65/05, HY-T77/05,
 HY-T77/014, HY-T93/03
 k. - i sāniyeniṅ HY-T24/05, HY-
 T62/10, HY-T38/07, HY-T65/010, HY-
 T77/09
 k. - i evveliniṅ HY-T38/07, HY-
 T62/08, HY-T65/08, HY-T77/08
 k. - i ḥāmiseniṅ HY-T77/012
 k. - i şālišiyeniṅ HY-T77/010
 k. - i sāniyesi HY-T13/07
 k. - i evvelī HY-T13/05
 k. - i rābi' anıṅ HY-T77/011
 k. + sı HY-T38/05, HY-T62/06, HY-
 T65/05, HY-T65/06, HY-T77/05, HY-
 T77/06, HY-T77/07
- kıyām** <A. ayakta durma
 k. körgüz- HY-T86/010, HY-T87/012
 k. - i kıyām-ı tām ve ihtimām-ı tamām
 körgüz- HY-T91/026
- kıydur** - kıydırmak (nikah)
 k. - up HY-T37/013, HY-T41/016, HY-
 T44/011, HY-T46/011, HY-T47/014,
 HY-T86/012, HY-T87/015, HY-
 T92/012
- kızıl** kızıl. Bkz. aḳ
 aḳ k. direm HoBR-T1/02
- kıyam** <A. hürmet, saygı
- k. - ı tamām HY-T92/010
- ḳubbetu** ¹l-islām <A. <A. İslam'ın kubbesi (Bu
 ünvanı alan birkaç şehir vardır.
 Mesela, Belh, Buhara vd.)
 k. HY-T27/06, HY-T81/08
 ʿummāl-ı sekene-i k. HY-T4/06
 ʿummāl-ı k. HY-T21/07, HBR-T1/011
- ḳudret** <A. kuvvet, güç
 tābān-ı k. HY-T58/05
 k. - i kāmile HY-T67/03
 kemāl-ı k. + iğa HBR-T1/05
- ḳudsī** <A. kutsal
 zāmīr-i k. HY-T68/03
- ḳudsī-naẓīr** <A. kutsal benzeri
 vufūr-i zāmīr-i k. + imiz HY-T72/06
- ḳurbet** <A. yakınlık, Allaha yakınlık
 k. HY-T1/06, HY-T14/04, HY-T4/01
- ḳurşa** - etrafını çevirmek
 k. - p Hin-T4/014
- ḳuṭbu** ¹l-evliyā <A. <A. evliyaların önderi
 k. HY-T11/04, HY-T14/08
 ḥazret-i k. HY-T11/03, HEA-T1/01
- ḳuṭbu** ¹l-ḥaḳ ve ¹d-dünyā ve ¹d-dīn <A.
 hakkın, dünyanın ve dinin kutbu
 k. HY-T21/015, HY-T27/014, HY-
 T81/017
- ḳuṭbu** ¹l-aḳṭāb <A. kutupların kutbu, yani
 Allah'ın kendisine kudret vermiş
 olduğu veli
 k. HY-T67/012
- ḳuvvet** <A. güç, kudret
 k. - i müteḥayyilemiz HY-T89/04, HY-
 T91/08
 k. + iniṅ HoBR-T2/05
- ḳuyaş** güneş
 k. HoBR-T1/02
 k. + ı HY-T58/05
 k. + ıdm HY-T18/06
- ḳuṣūr** <A. kusur, eksiklik
 k. HY-T91/027
- ḳuzāt** <A. kadılar
 k. HY-T18/04, HY-T21/07, HY-
 T81/08
 ʿulemā-yı k. HY-T27/07
 k. - ı ehl-i islām HY-T88/03
 k. - ı islām HY-T2/05, HY-T3/06, HY-
 T5/06, HY-T6/05, HY-T7/07, HY-
 T9/03, HY-T1/011, HY-T10/02, HY-
 T12/03, HY-T15/07, HY-T54/03, HY-
 T58/02, HY-T64/02, HY-T67/011,
 HY-T66/04, HY-T84/03, HY-T85/03,
 HY-T89/07 HY-T91/03
 k. - ı zū ¹l-iḥtirām HY-T8/05
- ḳuzātī** ¹l-islām <A. İslam kadıları
 k. HY-T90/03

ḳfām/h/s/b

- ḳol** ḳ. HY-T47/05
kol
ḳ.+ ğa HoBR-T2/011
ḳ.+ ıdağı HY-T13/08, HY-T32/09,
HY-T57/010
ḳ.+ larıdağı HY-T32/08
ḳ.+ larıdın HY-T37/010, HY-T41/012,
HY-T46/08, HY-T50/010, HY-
T68/013, HY-T82/010, HY-T86/010,
HY-T87/012, HY-T92/010
ḳ.+ umız HoBR-T2/012
ḳ.+ umızğa HoBR-T2/06
- ḳorḳ-** korkmak
ḳ.-mayınça HoBR-T2/013
ḳ.-mayunça HoBR-T2/014
- ḳoş -** eklemek
ḳ.- duḳ HoBR-T2/017
ḳ.- up HBR-T1/011, HoBR-T1/017,
HoB-T1/011
- ḳoşul -** eklenmek, katılmak
ḳ.- up HoBR-T1/014
ḳ.- ğan HY-T76/07
- ḳoy yılı** On iki hayvanlı Türk takvimine göre
koyun yılı
ḳ. HY-T33/013, HY-T34/012, HY-
T35/013, HY-T36/014, HY-T73/013,
HY-T74/015, HY-T75/015, HY-
T76/013, HY-T88/028, HY-T89/037,
HY-T90/020, HY-T91/028
ḳ.+ nda HY-T7/016
- ḳoy -** koymak
ḳ.- dılar HoBR-T1/012
ḳ.- masunlar HY-T11/08
ḳ.- may HY-T26/010, HY-T51/010
ḳ.- sa HY-T11/09
ḳ.- up Hin-T3/011, Hin-T3/016, Hin-
T4/018, Hin-T4/019
- ḳum** kum, kumluk arazi
ḳ. HY-T52/09, HY-T76/08, HY-
T93/07
ḳ.+ ı HY-T75/09, T93/08

1

- lâkin** <A. ama, fakat, ancak
l. Hin-T2/011, HoBR-T1/010
- leme'ân** <A. parlama, parıldama, yıldırma
l. HY-T58/05
- lama'ât** <A. parıldayan
berârende-yi l.-i envâr-ı mihr HY-
T15/03
l.+ ıdın HY-T64/07
- la'net** <A. beddua, ilenç

- l.-i ebedî HY-T56/011, HY-T57/014,
HY-T69/016, HY-T70/018, HY-
T71/014, HY-T74/014, HY-T76/011,
HY-T77/016, HY-T80/013
l.-i ebedîğa HY-T16/010, HY-
T17/011, HY-T19/010, HY-T20/013,
HY-T23/010, HY-T24/09, HY-
T25/011, HY-T29/09, HY-T30/010,
HY-T33/012,
HY-T34/011, HY-T35/011, HY-
T36/012, HY-T40/013, HY-T42/09,
HY-T43/013, HY-T45/011, HY-
T52/014, HY-T53/013, HY-T59/012,
HY-T60/012, HY-T61/013, HY-
T62/015, HY-T63/013, HY-T65/016,
HY-T73/011, HY-T75/013, HY-
T78/011, HY-T83/013
l.-i ebedîğa HY-T79/014
l.-i hüdâ HY-T10/013, HY-T12/014,
HY-T9/013, HY-T13/015
l.+ i HY-T49/022
l.+ lerge TY-T1/011

lâciverdî <A. koyu mavi renk
l. HoBR-T1/02

lâ-kelâm <A.

l.-ı meserret Hin-T2/06

lâlezâr <F. lalelik, lale bahçesi
l.+ ı HoBR-T1/05

lâyıḳ <A. yakışan, yaraşır, yakışık
l. HoB-T1/04, HY-T21/014, HY-
T27/013, HY-T44/07, HY-T46/06,
HY-T47/08, HY-T50/07, HY-T68/09,
HY-T81/015, HY-T87/06, HY-T92/07,
HY-T37/07, HY-T41/07, HY-T72/09,
HY-T82/07

lâzım <A. gerek
l. HY-T21/015, HY-T27/013, HY-
T54/026, HY-T81/016, ŞY-T1/013,
TY-T1/04
l.-ı bi'îl-vâcib HY-T46/013, HY-
T47/015, HY-T48/012, HY-T50/015,
HY-T68/017, HY-T86/013, HY-
T72/016, HY-T82/014, HY-T87/016,
HY-T92/013

lâzımu'î-ittihād <A. lazım olan birleşme, bir
olma
mufâvazât-ı l. HBR-T1/015

lâzımu'î-iz'ân <A. lazım olan itaat
fermân-ı l. HY-T58/020
fermân-ı l.-ı muḳaddes HY-T32/014
fermân-ı l.-i muta'âlî HY-T49/014

lâzımu't-ta'zîm <A. lazım olan hürmet
l. HY-T55/020

lâzımu't-tâ'zîm ve't-tavḳîr <A. lazım olan
hürmet ve ezaz

- leb** l. HY-T54/07
<F. dudak ve kenar
l.-i iḳbālimiz HBR-T1/014
- leşker** <F. asker
l. Hin-T1/06
l.-i bī şumār HBR-T1/010
l.+ din Hin-T3/016
l.+ ğa Hin-T4/017
l.+ i Hin-T4/012
l.+ iniṅ HoB-T1/03
- leşkeriyye** <F. askerlik, askeri bölük
tamām-ı l.+ miz HoBH-T1/07
- leṭā'if** <A. latifeler, güldürecek sözler,
hikayeler
l.-i aḥbārıdın HY-T55/019
- levāzım** <A. lazım olan şeyler, gerekli şeyler
l.-ı edāsıdın HY-T84/010
l.-ı irtibāt HBR-T1/016
l.+ ı HY-T85/08
- leyl** <A. gece
l. HoBH-T1/02
- libās** <A. giysiler
l.+ ı HY-T47/06
- li-hāzā** <A. bunun için, bu yüzden
l. HY-T21/015, HY-T27/013, HY-T28/05, HY-T39/04, HY-T47/06, HY-T54/014, HY-T90/07, HY-T91/012, HY-T64/06, HY-T81/016
- lu yılı** On iki hayvanlı Türk takvimine göre
ejder yılı
l. HY-T20/013, HY-T21/015, HY-T47/018, HY-T48/015, HY-T68/021, HY-T69/019, HY-T83/014, HY-T87/020
l.+ nda HY-T1/020
- luṭf** <A. hoşluk, güzellik; iyilik
l. Hin-T2/05, HoBR-T1/011
l.-ı maḥż HoB-T1/06
- levāṭif** <
l.-ı mulūkānemizdın HY-T38/03, HY-T63/03
- m**
- ma'ālī** <A. yükseklikler, ululuklar
cenāb-ı m. HDB-T1/01
- ma'ārif-nişān** <A. marifeli
m. HY-T58/07
- ma'āş** <A. aylık ödeme
m. HY-T41/019, HY-T44/015, HY-T50/016, HY-T72/017
nev³-i m. HY-T46/014
nev^c-i m. HY-T47/016
- maṅga** bana
m. HHH-T2/04, HHH-T2/05
- ma' būd** <A. kendisine ibadet olunan, tapınan
ḥabīb-i ḥayy-ı m.+ mīṅg HY-T67/05
- ma' delet** <A. adalet
eyyām-ı m. HY-T84/06
m.-āġāz hengām-ı m. HY-T55/07
m.-encām m. HY-T88/05
eyyām-ı m. HY-T85/06
m.-fercām eyyām-ı m. HY-T58/03
eyyām-ı m.+ da HY-T54/09
- ma'āşır** <A. büyük ve şanlı iş
ḥāṭır-i mühr-i m.+ imizġa HY-T26/04
- maġfiret-nişān** <A. rahmetli
m. HY-T54/013, HY-T58/014, HY-T66/08, HY-T67/014
- maġfuri** <A. Allah tarafından günahları
affedilmiş olması için dua edilen,
ölmüş kişi
merḥūmī ve m. HY-T66/08
- ma' hūd** <A. bildiğin
şod-ı m. HDB-T1/013
- ma' lüm** <A. bilinen, belli
m. HDB-T1/019, HİB-T2/02, Ho-T2/08, HY-T14/011, HY-T88/022, ŞY-T1/07
- ma' lümü'l-ḥudūd** <A. bilinen, belli bir hudut
m. HY-T13/010, HY-T16/07, HY-T17/08, HY-T19/07, HY-T20/08, HY-T23/07, HY-T24/07, HY-T25/08, HY-T29/06, HY-T30/08, HY-T31/09, HY-T32/010, HY-T33/09, HY-T34/08, HY-T35/08, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T40/010, HY-T42/06, HY-T43/09, HY-T45/08, HY-T49/014, HY-T52/010, HY-T53/09, HY-T56/08, HY-T57/011, HY-T59/09, HY-T60/09, HY-T61/010, HY-T62/012, HY-T63/011, HY-T65/012, HY-T69/011, HY-T71/010, HY-T73/08, HY-T74/011, HY-T75/09, HY-T76/08, HY-T77/013, HY-T78/08, HY-T79/010, HY-T80/09, HY-T93/014
m.+ dur HY-T93/012
- ma' nevi** <A. manevi
m. HY-T58/08, HY-T68/06
- ma' nī** <A. anlam, mana
m. HY-T58/012
- mannāşa** <A. cihaz odası, gelin odası
m.+ sıda HY-T89/05, HY-T91/08
- manṭūḳ** <A. söz, kelam, mana, mefhum
m.+ ı HY-T31/014, HY-T38/014, HY-T89/04, HY-T91/07
- ma' nâ** <A. anlam, mana
m. HY-T81/028
m.+ dın HY-T67/06

- manzūr** <A. gözde olan, beğenilen
m. HY-T67/15, TY-T1/08
- maḥdüm** <A. hizmet eden kişi
m.+ mîng HY-T46/010
- maḥşüş** <A. özel
m.+ ı HY-T66/018
- maḥfil-sipih** toplanacak yer gök sema talih
m. HY-T2/07
- maḥfî** <A. gizli, saklı
m. Ho-T2/06
- maḥzüm** <
m. HY-T92/05
m.+ da HY-T88/014
- ma' reke** <A. savaş meydanı (ama Özbekçede vefat eden kişi için yapılan dini tören)
m. HY-T48/010, HY-T51/011
m.+ siğa Hin-T3/019
m.+ siniṅg HY-T54/07
- ma' rifet** <A. marifet
dürar-ı m.+ ni HY-T2/02
- ma' rifet-niṣān** <A. marifetli
m. HY-T66/06
- ma' rifet-penāh** <A. marifet sahibi
m. HY-T58/06
- mergüb** <A. rağbet edilmiş, beğenilmiş
ruküb-ı m. Hin-T1/08
- merḥüm** <A. Allahın rahmetine kavuşmuş, vefat etmiş
m.+ ığa HY-T52/06
- merḳüm** <A. yazılmış, adı geçmiş
m. Hin-T1/011, Hin-T3/022, Hin-T6/012, HY-T31/015, HY-T32/016, HY-T37/017, HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T42/011, HY-T45/013, HY-T46/016, HY-T47/018, HY-T49/025, HY-T50/018, HY-T51/014, HY-T54/027, HY-T55/024, HY-T56/013, HY-T58/025, HY-T64/015, HY-T65/018, HY-T66/020, HY-T67/041, HY-T68/021, HY-T70/019, HY-T71/015, HY-T72/019, HY-T76/013, HY-T77/018, HY-T79/015, HY-T86/017, HY-T87/020, HY-T88/029, HY-T89/037, HY-T92/017, HY-T93/017
- maşūr** <A. mestur var gizli kapalı demek
m. Ho-T2/06, HY-T27/023, HY-T49/014, HY-T66/05, HY-T67/024, HY-T67/034, HY-T67/041, HY-T88/024, HY-T89/032, HY-T90/013, HY-T91/021
m.-ı şadr HY-T55/06
m.-ı şudūr HY-T67/012, HY-T70/04, HY-T84/06, HY-T85/06, HY-T88/05, HY-T89/08, HY-T90/05
m.-ı şudūr-ı şahife HY-T54/09
- matbū' āt** <A. basın?
m.+ ınıṅ HY-T21/06
- maṭaviyyāt** <A.
m.+ ınıṅ HY-T27/06
- muṭṭali'** <A. öğrenmiş, haber almış, bilgili, haberli
m. HY-T27/023, HY-T3/09, HY-T58/016, HY-T63/010, HY-T88/026, HY-T89/034, HY-T90/015
- maṭla'** <A. güneşin doğması
m.+ ı Hin-T3/09
- muṭlaḳ** <A. kayıtsız, şartsız
hādī-i m.+ nıṅ HDB-T1/05
- ma' ṭūf** <A. eğilmiş, b,r tarafa doğru çevirilmiş
m. HY-T2/010
- mevḳıf** <A. durak, duracak yer
m.-ı ānhāda HDB-T1/015
- meyyit** <A. ölü
m. HY-T11/08
- maşlahat** <A. barış, dirlik düzenlik
m. HY-T51/010
m.+ ıdın HY-T18/010, HY-T26/010
m.+ ığa HY-T22/010
m.+ larda HY-T48/09
- maşrūf** <A. sarf olunmuş, harç edilmiş
m. HY-T2/010
- maşūr** <A.
m.-ı şudūr HY-T64/05, HY-T91/05
m.-ı şudūr-ı şahife HY-T15/08
- maşūn** <A. saklanmış
m. Ho-T2/05
- maḥbūb** <A. muhabbet olunmuş, sevilmiş, sevilen, sevgili
m.+ ın HY-T89/05, HY-T91/08
- maḥdūde** <A. fıkıhta hudut ve sınırlarının tayını kabil olan akar, mal, mülk
m.-i mezkūreni HY-T83/010
- maḥkeme** <A. mahkeme
m.+ side HY-T68/09, HY-T72/010
- mezkūr** <A. adı geçmiş, anılmış
m. HY-T49/014, HY-T67/024
m.+ ı HY-T87/013
- maḥmūd** <A. hamdolmuş, sena edilmiş, övülmeye değer
sultān-i 'ākıbet-i m. HY-T67/05
'ākıbet-i m.+ ğa HY-T15/04
şehsuvār-ı 'ākıbet-i m.+ ğa HY-T15/03
vücūd-ı 'ākıbet-ı m.+ ınıṅ Ho-T2/06
peygamber-i m.+ ğa HY-T2/02
- maḥrem** <A. mahrem, çok samimi, içli dışlı olan m.+ lerga HY-T66/04

- m.+ler-i** bârgâh HY-T10/03, HY-T12/04, HY-T9/04
- mahrûsa** <A. büyük şehir vilâyet-i m. Hin-T3/022 m.-i vilâyetîga Hin-T1/010
- maḥfil-ârây** <A.+F. süslü meclis m.+ ı HY-T54/08
- maḥz** <A. halis, katkısız, taze luḥf-ı m. Ho-T2/06
- maḥzar** <A. hazır olma, görünüş, gösteriş m. HY-T44/012, HY-T44/09
- maḥâm** <A. memuriyet m. HY-T14/06 m.-ı bâ ihtişâm HY-T2/09 birâder-i nâmver-i kirâm-ı ebû-yı m.-ı ‘azamet HY-T49/07 m.+ ıda HY-T14/04 m.+ ında HY-T1/06, HY-T4/01
- maḥâtr** <A. m.+ ımız ŞY-T1/016
- maḥâşid** <A. maksatlar, niyetler; arzular, istekler m.-ı dünyevî Ho-T2/05
- maḥşad** <A. kasdolunan, istenilen şey m. HY-T67/09 m.-ı a‘ lâ Hin-T1/09
- maḥşüd** <A. kasdolunan, istenilen şey m. HY-T1/07, HY-T14/05, HY-T67/06 resûl-ı m.+ ğa HY-T2/02
- mazmûn** <A. mana, kavram m. HY-T17/011 m.+ ı HY-T15/04, HY-T31/06, HY-T56/011, HY-T57/014, HY-T67/06, HY-T89/03, HY-T91/06 m.+ ıça HY-T27/012 m.+ ıdın HY-T17/08, HY-T22/012 m.+ ıĝa HY-T13/09, HY-T14/012, HY-T15/013, HY-T16/09, HY-T18/07, HY-T19/07, HY-T20/07, HY-T22/06, HY-T23/07, HY-T24/06, HY-T25/08, HY-T26/011, HY-T27/013, HY-T29/06, HY-T30/07, HY-T31/09, HY-T32/010, HY-T33/09, HY-T34/08, HY-T35/08, HY-T36/07, HY-T37/011, HY-T37/014, HY-T38/011, HY-T39/08, HY-T40/09, HY-T41/013, HY-T43/09, HY-T44/010, HY-T44/013, HY-T45/08, HY-T46/012, HY-T46/09, HY-T47/012, HY-T47/014, HY-T47/04, HY-T48/012, HY-T48/06, HY-T49/014, HY-T5/010, HY-T50/012, HY-T50/015, HY-T51/012, HY-T51/07, HY-T52/010, HY-T53/09, HY-T54/020, HY-T55/024, HY-T56/08, HY-T57/011, HY-T6/08, HY-T60/08, HY-T61/09, HY-T62/011, HY-T63/010, HY-T65/012, HY-T66/012, HY-T66/019, HY-T68/014, HY-T68/017, HY-T69/011, HY-T71/09, HY-T72/013, HY-T74/010, HY-T75/09, HY-T77/013, HY-T78/08, HY-T79/010, HY-T80/09, HY-T82/011, HY-T82/013, HY-T84/014, HY-T86/011, HY-T86/013, HY-T87/013, HY-T87/016, HY-T90/015, HY-T92/011 m.+ ıĝa HY-T42/06, HY-T59/09 m.+ ınça HY-T67/016 m.+ ınıĝ HY-T21/010, HY-T27/09, HY-T81/011 m.+ ıĝa HY-T21/014, HY-T21/024, HY-T27/023, HY-T28/012, HY-T28/015, HY-T3/09, HY-T41/017, HY-T58/016, HY-T58/020, HY-T64/010, HY-T67/026, HY-T7/010, HY-T70/012, HY-T72/015, HY-T76/08, HY-T81/015, HY-T81/028, HY-T83/09, HY-T85/013, HY-T88/026, HY-T89/034, HY-T91/024, HY-T92/013, HY-T93/014
- mazmûniça** <A.+T. mazmununa göre m. HY-T49/016, HY-T49/022, HY-T55/020, HY-T64/07, HY-T81/015, HY-T81/027, HY-T84/012
- mazmûnunça** <A.+T. mazmununa göre m. HY-T20/012, HY-T21/013, HY-T21/022, HY-T27/021, HY-T32/012, HY-T49/05, HY-T54/010, HY-T54/04, HY-T58/022, HY-T67/08
- mâ** <A. birlikte, ile m. taḥaddümlarıgaTY-T1/04
- mâcid** <A. şan ve şeref sahibi olan vâlid-i m.-i buzurgvârımız HY-T54/013
- mâ-lâ kelâm** <A. söz götürmez, diyecek yok ‘aḳîdet-i m. HY-T28/07, HY-T70/017
- mâh** <F. ay m.-ı cumâdiye’l-evvelni HY-T83/014 m.-ı muḥarremniĝ HY-T87/019, HY-T92/016 m.-ı şaferda HY-T85/018 m.-ı şaferniĝ HY-T86/017 m.-ı zi’l-hicceniĝ HY-T93/017 m.-ı zi’l-ḥicce HİB-T1/010 m.-ı zi’l-ka‘deniĝ HY-T84/022, HY-T88/028 m.-ı recebni HY-T79/015 m.-ı şevvâlniĝ HY-T81/016

- māl** <A. varlık, servet, mülk
m. HY-T1/016, HY-T10/011, HY-T12/012, HY-T14/014, HY-T15/015, HY-T2/017, HY-T3/010, HY-T4/09, HY-T5/011, HY-T6/09, HY-T7/011, HY-T8/011, HY-T9/012
m.-i deh dü ŞY-T1/021
m.+ ı Hin-T3/013
m.+ ların HDB-T1/019, HY-T1/018
m.+ larından HY-T1/016
m.+ larını Hin-T6/09
- mālīki** ¹**-mülk** <A. mülk sahibi; sultan, han
m. HY-T2/09, HY-T27/08
m.-i bi ¹l-istiḥkāk HY-T21/08
m. HDB-T1/04
- māni** ⁶ <A. engel, özur
m. HY-T21/023
m.-y1 te ⁶kidi HY-T27/022
m. Ho-T2/017
- māyil** <
m. HY-T15/012, HY-T28/04, HY-T39/03, HY-T72/05
du ⁶ ā-y1 m. HY-T28/03
- me** ⁶ a - <
m.- i HY-T10/05, HY-T12/05, HY-T12/06, HY-T9/05, HY-T9/06, HY-T92/05
m.- i ⁶t-tavābi ⁶ ve ¹l-lavāḥīk HY-T82/06
m.- i ⁶t-taḳābuḫ fi ¹l-bedeleyn HY-T53/07
m.- i ⁶t-taḳāyız fi ¹l-bedeleyn HY-T49/09
m.- i ⁶t-tevābi ⁶ HY-T72/07
m.- i ⁶t-tevābi ⁶ ve ¹l-levāḥīk HY-T41/05, HY-T50/05, HY-T86/05
m.- i ⁶t-tevābi ⁶ ve ¹l-levāḥīk HY-T44/05
m.-i ḳabūlihu HY-T17/06, HY-T19/05, HY-T20/06, HY-T23/05, HY-T25/05, HY-T29/04, HY-T30/06, HY-T31/07, HY-T34/06, HY-T32/07, HY-T33/07, HY-T35/06, HY-T38/07, HY-T40/07, HY-T43/06, HY-T45/06, HY-T52/06, HY-T56/06, HY-T57/07, HY-T59/07, HY-T60/07, HY-T61/08, HY-T62/08, HY-T63/08, HY-T65/08, HY-T69/09, HY-T71/07, HY-T73/07, HY-T74/08, HY-T75/07, HY-T77/08, HY-T79/06, HY-T80/07, HY-T83/09, HY-T93/05, HY-T36/06, HY-T42/05, HY-T76/06, HY-T24/04, HY-T53/07, HY-T16/05, HY-T78/06, HY-T49/010
- meblaḡ** <A. para, akçe
m. HY-T93/05
- mecālis** <A. meclisler, toplantılar, toplantı yerleri
m.+ de HY-T48/010
- mechūlu** ⁹**n-neseb** <A. soyu, nesebi belli olmayan
m. HDB-T1/017
- meclis** <A. meclis, kengeş
m.+ de HY-T51/011
- medār** <A. bir şeyin döneceği, devredeceği, üzerinde hareket edeceği yer, etrafında dönülen nokta
m.-i felek HDB-T1/04
m.+ ı ŞY-T1/010
- meded** <A. yardım, imdat
m. HY-T67/038
- me** ⁹ **ālī** <A. mana, kavram, mefhum
m.-i mesāḡ HDB-T1/03
- me** ⁹ **mūr** <A. emir almış olan kimse
m. Hin-T4/08
- mehçe** <F. bayrak direği, minare ve kubbe üstüne konulan küçük hilal, ay
m.+ si Hin-T3/09
- mehd** <A. hidayete eren, doğru yolu tutan
m. HY-T1/04
eyyām-ı m.+ din HDB-T1/05
- mekān** <A. yer, mahal
m.-i ḫāzret-i seyyid muḫammed emīn ḫan HY-T81/025
m.-i ḳiblegāhımız HY-T21/021, HY-T27/020
m.+ dın Ho-T2/016
m.+ ininḡ HİB-T2/07
- mekārim** <A. keremler, cömertlikler, elaçıklıkları
m.-i ḫüsrevānemizdin HY-T65/03
- mekke** <A. Hicazda Hz. Muhammed'in doğduğu ve Kabe'nin bulunduğu şehir
m. HDB-T1/06
- meknūnāt** <A.
m.+ ıninḡ HY-T21/06, HY-T81/07
imāret-i m.+ ıninḡ HY-T27/05
- mekremet** <A. kerem
m.+ lerin HY-T15/011
ḫil ⁶ at-ı m. HY-T2/09
m.-i ṣāḫānemizdin HY-T81/027
- mekteb** <A. okul
m. HY-T2/011
m.+ ḡa HY-T87/09
m.+ ge HY-T37/09, HY-T41/011, HY-T44/08, HY-T46/07, HY-T47/010, HY-T50/09, HY-T68/012, HY-T82/09, HY-T86/08, HY-T92/08
- mektüb** <A. yazıldı
m. HY-T28/016, HY-T50/018, HY-T55/024, HY-T58/025, HY-T64/015,

- HY-T70/019, HY-T71/015, HY-T76/013
- melâ** <A. cemaat, cemiyet
m.+da HY-T2/012
- melâ'ike** <A. melekler
m.+ larğa HY-T13/015
- melâ'in** <A. herkesin lanet ve nefretini kazanmışlar
m.+ ler Hin-T5/06, Hin-T5/08
m.+ lerni Hin-T5/09
- melâl** <A. usanç, usanma, bıkmama
m.+ ı Hin-T2/08
m.-ı vârid Ho-T1/07
- memâlik** <A. memleketler, ülkeler
m.-i hvârezm HY-T2/08
m.-i temellük Ho-T2/07
m.+ iniñ Ho-T2/04, HY-T1/011, HY-T21/05, HY-T27/05, HY-T7/06, HY-T81/06
eyâlet-i m.+ iniñ HY-T1/011, HY-T3/05, HY-T6/05
- memleke** <A. ülke, devlet
m.-i pādşāhānesiğa HY-T40/04
m.-i pādşāhī HY-T23/06, HY-T24/05, HY-T24/06, HY-T25/07, HY-T32/08, HY-T32/09, HY-T43/07, HY-T43/09, HY-T45/07, HY-T49/011, HY-T59/08, HY-T60/07, HY-T60/08, HY-T65/011, HY-T69/09, HY-T71/08, HY-T71/09, HY-T77/011, HY-T77/012, HY-T77/013, HY-T77/09, HY-T80/08
m.-i pādşāhīğa HY-T19/03, HY-T20/04, HY-T25/03, HY-T29/03, HY-T30/04, HY-T32/05, HY-T33/04, HY-T34/05, HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T38/04, HY-T42/03, HY-T43/04, HY-T45/04, HY-T49/03, HY-T52/04, HY-T53/04, HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T62/05, HY-T63/04, HY-T65/05, HY-T69/05, HY-T73/05, HY-T77/04, HY-T78/05, HY-T80/04
mevzi' i-dağı m.-i pādşāhīğa HY-T61/05, HY-T75/05
m.-i pādşāhīğa HY-T23/03, HY-T24/02, HY-T31/05, HY-T56/04, HY-T63/09, HY-T74/05, HY-T76/04, HY-T93/03
m.-i pādşāhīğa HY-T57/05
- memleket** <A. ülke, devlet
m. HY-T67/10
re'âyâ-ı m. HY-T21/010
re'âyâ-yı m. HY-T27/09
kaşr-ı m. HY-T18/03
m.-i pādşāhīğa HY-T71/05
- ri'âyâ-yı m.-i refâhiyyetleriğa HY-T81/012
m.+ din Ho-T2/08
m.+ i Ho-T3/015
m.+ in Ho-T1/01
eyâlet-i m.+ iniñ HY-T5/05
m.+ ler Ho-T1/011
m.+ leri Ho-T3/07
m.+ ümizdegi Ho-T3/020
m.+ ümizni Ho-T3/04
m.+ ümniñ Ho-T3/013
m.+ ge Ho-T1/014
- me'mün** <A. emin, sağlam, korkusuz
m. Ho-T2/05
- men** ben
m. Ho-T3/016, Ho-T3/019
m.+ i Ho-T3/021
m.+ im Ho-T3/016, Ho-T3/019, Ho-T3/02
- menâşir** <A. padişahın verdiği vezirlik veya müşirlik fermanları
m. HY-T54/08
- menâzil** <A. menziller, duraklar, konak yerleri
m. HDB-T1/07
- meni** <??
m. HY-T1/05
- menkel** <A. ayak bileziği, kadınların süs olarak ayaklarına taktıkları bilezik
m. Ho-T2/013
- menşür** <A. padişahın verdiği vezirlik, müşürlük veya kazilkuzatlık rütbelerinin tercihini havi ferman
m. HY-T89/031., HY-T89/034
m.-ı 'alî HY-T50/015
m.-ı hümâyün-ı 'alî HY-T88/026
m.-ı hümâyünların HY-T88/022, HY-T90/010, HY-T91/019
m.-ı hürşid şu'â' HY-T90/015, HY-T91/024
m.+ ı HY-T89/02, HY-T91/05
m.+ ların HY-T66/08
- men'ü'l-ihsân**
m. Ho-T1/05
- men'ü'l-mekân**
m. Ho-T1/05
- menzilet** <A. derece, rütbe, yükseklik derecesi
m. HY-T15/06
m.-i 'alî şân Ho-T1/05
- mensüb** <A. bir kimseye, bir şeye nisbeti olan, bir şeyle ilgisi bulunan
m. HY-T15/010
- merâsim** <A. merasım, tören
m.-i inbisât HDB-T1/016
nicâbet-i m.-i hâzret-i şâh kısmı HY-T27/015

- m.+ in HY-T89/030
m.+ ini HY-T88/021
- merâtib** <A. merasim, tören
Ho-T1/07
m.+ ni HDB-T1/015
- merâhil** <A. konaklar, mesafeler, menziller,
duraklar
m.+ lerin HDB-T1/07
- merâhim** <A. merhametler, acımlar
m.-i hüsrevâne HY-T11/02, HY-
T13/02, HY-T16/02
m.-i hüsrevânemizni HY-T8/09
m.-i pādşāhâne HY-T22/03
m.-i şāhānemizdin Hin-T3/011
m.-i şāhâne HY-T20/02, HY-T23/02,
HY-T25/02, HY-T26/02, HY-T29/02,
HY-T30/03, HY-T31/03, HY-T32/03,
HY-T33/03, HY-T34/03, HY-T35/03,
HY-T36/03, HY-T37/03, HY-T39/05,
HY-T40/03, HY-T41/03, HY-T42/02,
HY-T43/03, HY-T44/03, HY-T45/03,
HY-T46/03, HY-T49/02, HY-T50/03,
HY-T52/03, HY-T54/014, HY-
T55/022, HY-T56/03, HY-T57/03,
HY-T58/010, HY-T59/03, HY-T60/03,
HY-T62/03, HY-T65/03, HY-T66/010,
HY-T67/025, HY-T69/03, HY-T70/09,
HY-T71/03, HY-T72/07, HY-T73/03,
HY-T74/03, HY-T75/03, HY-T76/03,
HY-T77/03, HY-T78/03, HY-T79/03,
HY-T80/03, HY-T82/03, HY-T83/03,
HY-T86/04, HY-T87/04, HY-T92/03,
HY-T93/02
m.-i şāhānedin HY-T47/06
m.-i şāhānemiz HY-T88/023, HY-
T89/05, HY-T90/012, HY-T91/09
m.-i şāhānemizdin HY-T24/02, HY-
T28/010, HY-T64/07, HY-T89/032,
HY-T91/021
m.-i şāhāne HY-T51/02, HY-T53/02
- merd** <A. adam, insan
m. Hin-T3/09
- mertebe** <A. derece, basamak; rütbe
m. Hin-T3/016
m.+ de ŞY-T1/017
m.+ side Ho-T1/06
- mertebet** <A. derece, basamak; rütbe m.
Ho-T1/05
- mertebelik** <A.+T. rütbeli
m. Ho-T2/04
- merzuât** <A. kanun, tüzük
m.+ ları Hin-T3/018
- merfû'** <A. kaldırılmış, yükseltilmiş
m. HY-T21/023
- merhamet** <A. şefkat gösterme, acıma; birini
esirgeme
m. HY-T13/013, HY-T15/011, HY-
T54/013, HY-T58/015, HY-T67/15,
HY-T84/011, HY-T85/09, HY-
T89/031., HY-T90/010,
HY-T91/019, TY-T1/06
taqatturât-ı bi cāb-ı m. Ho-T2/02
m.-i hüsrevânemizni HY-T15/012
m.-i şāhāne HY-T61/03
m.+ imiz HY-T21/011, HY-T27/010,
HY-T81/012
m.+ imizdin HY-T2/012
m.+ niñ Hin-T3/012
- merhûm** <A. Allahın rahmetine kavuşmuş,
vefat etmiş
m. HY-T8/06
m.+i HY-T66/08, HY-T81/018
m.+ iğa HY-T40/06, HY-T69/08, HY-
T74/07
m.+ iniñ HY-T27/016
m.+ iniñ HY-T81/019
- merkad** <A. mezar, kabir
m.-i münevvere HY-T67/05
- mesâkin** <A. meskenler, oturulacak yerler
m.+ larğa HİB-T1/08
- mesâlik** <A. sülük edilen, tutulan yollar
sâlik-i m. HY-T28/06, HY-T88/06
- mesâğ** <A. izin
me 'ālî-i m. HDB-T1/03
- mescid** <A. mescit, secde edilecek, namaz
kılınacak yer, küçük cami. Ayrıca Bkz.
Yer-Su Adları Dizini.
m. HY-T67/033, HY-T68/013, HY-
T86/09, HY-T87/011
dīvār-ı m. HY-T13/06
- meserret** <A. sevinç, şenlik
lâ kelām-ı m. Hin-T2/06
- meserret-encâm** <A. sonu sevinçle biten
hengâm-i m. HY-T67/012
- meserret-fercâm** <A. sonu sevinçle biten
eyyâm-ı m. HY-T55/07
- meskûn** <A. insanların oturduğu yer
m.+ dur HY-T89/017
- mesned** <A. büyük rütbe, derece, makam
m.+ i Hin-T3/07
m.+ iğa Ho-T2/04
m.+ ide HDB-T1/017
- mesrûr** <A. sürürlü, memnun, sevinmiş
m. HY-T21/023, HY-T27/021, HY-
T81/027
- mes'ûd** <A. saadetli, bahtlı, bahtiyar, kutlu
cunûd-ı ahter-i m. HY-T32/06
vucûd-i m. HY-T67/06
- meşâkil** <

- m.+ de HY-T2/07
- meşāyih** <A. şeyhler
m.-i 'izām HY-T2/05
m.-i kirām HY-T1/012, HY-T3/06,
HY-T5/07, HY-T6/06, HY-T7/07, HY-
T84/04, HY-T85/04, HY-T88/04
m.-i zu'l-'izz HY-T67/011
- meşgūl** <A. meşgul
m. HY-T1/020, HY-T14/018, HY-
T15/017, HY-T2/022, HY-T54/019,
HY-T6/013, HY-T7/015
m.+ lıg HY-T55/024
- meşgūllıg** <A.+T. bir işle uğraşmak
m. HY-T70/017
- meşgūllık** <A.+T. bir işle uğraşmak
m. HY-T21/029, HY-T27/028, HY-
T81/034
- meşhūn** <A. dolu, pür
cevāhir-i m. HY-T27/012, HY-
T49/022, HY-T81/015
şafā-i m.+ dın HDB-T1/03
- metrūke** <A. kocası tarafından ortada
bırakılmış
m.+ si HY-T33/07, HY-T53/08
- meṭālī'ī** <A. tulu edilecek, doğacak yerler
m.+ din ŞY-T1/07
- mevācib** <A. maaş, tahsisat
m.-i 'asker-i ejder der HY-T49/06
berāy-ı m.-i nöker HY-T13/04
ez berā-yı m.-i nöker HY-T16/04
m.-i nökeriyye HY-T24/04, HY-
T25/04, HY-T29/04, HY-T30/05, HY-
T33/05, HY-T34/05, HY-T35/05, HY-
T36/05, HY-T38/05, HY-T40/05, HY-
T42/04, HY-T43/05, HY-T45/05, HY-
T52/05, HY-T53/05, HY-T56/05, HY-
T57/06, HY-T59/06, HY-T60/05, HY-
T61/06, HY-T62/07, HY-T63/06, HY-
T73/06, HY-T75/06, HY-T77/07, HY-
T78/06, HY-T79/06, HY-T80/05, HY-
T83/08, HY-T93/04
ez berā-yı m.-i nökeriyye HY-T17/05
m.+ i HY-T19/04, HY-T20/04, HY-
T23/04, HY-T31/06, HY-T32/06, HY-
T37/014, HY-T65/07, HY-T69/07,
HY-T71/06,
HY-T74/06
- mevācidet** <A.
m. Hin-T5/04
- mevālī** <A. mevleviyyet payesine ulaşmış olan
sarıklı alimler
m. HY-T15/07, HY-T2/05, HY-
T21/07, HY-T3/07, HY-T5/07, HY-
T6/06, HY-T66/05, HY-T67/011, HY-
T7/07, HY-T81/08
- fuzalā-i m. HY-T1/012
m.-yi vaz' HY-T27/07
m.+ sidür HY-T64/04
m.+ siniṅg HY-T18/04
- mevāṭn** <A. yurtlar, yurtlandırılmış,
şenlendirilmiş, bayındır yerler
m.+ ları HY-T54/012
- mevcūdāt** <A. var olan şeyler, mahluklar
ḫulāṣa-i zübde-i m. TY-T1/03
- mevhībe** <A. bahşiş, ihsan, bağış
m.-i 'uzmā HY-T89/04, HY-T91/07
m.-i kübrā HY-T21/09, HY-T27/09,
HY-T81/011
- mevrūṣī** <A. miras kalmış, ana babadan geçmiş
m. HDB-T1/011
- mevsūm** <A. nişanlanmış, damgalanmış
cemā' at-ı m. HY-T15/010
- mevzi'** <A. mevzi
m. HY-T16/03
m.+ ğa Hin-T1/07
m.+ i HY-T35/04, HY-T43/04, HY-
T50/012, HY-T52/04
m.+ ida HY-T65/04, HY-T93/06
m.+ idağı HY-T17/04, HY-T47/07,
HY-T57/04, HY-T76/04, HY-T42/03,
HY-T61/05, HY-T33/04, HY-T45/04,
HY-T47/07, HY-T49/03, HY-T53/04,
HY-T56/04, HY-T60/04, HY-T63/04,
HY-T75/05, HY-T83/04, HY-T13/03,
HY-T20/04, HY-T24/02, HY-T25/03,
HY-T29/03, HY-T30/04, HY-T31/05,
HY-T32/05, HY-T40/04, HY-T62/05,
HY-T71/04, HY-T77/04, HY-T78/04,
HY-T80/04, HY-T19/03, HY-T23/03,
HY-T79/04
m.+ ide Hin-T2/07, HY-T93/07, HY-
T93/013
m.+ i HY-T34/04, HY-T36/04
- meydān** <A. geniş, açık, düz yer, alan
m.+ da Hin-T4/014
m.+ ıda HY-T54/06
m.+ ınıṅg ŞY-T1/012
- meymenet-encām** <A. sonu uğurlu biten
eyyām-ı m.+ da HY-T66/05
- mezāhir** <A. müşerref
m.+ imiz HY-T90/06
vufūr-ı zamīr-i mihr-i m.+ imizga HY-
T68/06
- mezbūr** <A. adı geçen, yukarıda söylenmiş
olan
m. HY-T84/012, HY-T85/011
m.+ mıṅg HY-T89/028
- mezra'a** <A. ziraat olunacak, ekilecek tarla,
yer

- m.+ sını HY-T20/03, HY-T31/04, HY-T32/04
- mefād** m.+ ığa HY-T31/013, HY-T32/014
m.+ınça HY-T49/021
- mezķūr** <A. adı geçmiş, anılmış
m. HHH-T2/05, Hin-T1/07, Hin-T4/018, Hin-T4/019, Hin-T4/09, Hin-T6/06, Hin-T6/08, HY-T13/010, HY-T14/012, HY-T14/017, HY-T15/010, HY-T15/012, HY-T18/07, HY-T21/024, HY-T27/023, HY-T27/029, HY-T38/010, HY-T46/010, HY-T51/012, HY-T64/010, HY-T66/012, HY-T67/026, HY-T67/034, HY-T67/035, HY-T67/038, HY-T81/029, HY-T81/035, HY-T92/011, HY-T93/014,
ŞY-T1/017, ŞY-T1/019
damollā-yı m. HİB-T1/07
müşteri-i m. HY-T93/010
m.-ı iltimâsların HY-T90/011
m.+ dın HY-T11/08
şeyh-i m.+ dın HY-T11/07
damollā-yı m.+ ğa HİB-T1/07
m.+ nı Hin-T5/019, Hin-T5/020
mütevelli-i m.+ nı HY-T11/010
m.+ nıñg HİB-T1/06
buzurgvâr-ı m.+ nıñg HY-T11/07, HY-T11/08, HY-T14/09
cenâb-ı m.+ nıñg HY-T8/07
şeyh-i m.+ nıñg HY-T4/08
hâzret-i m.+ nıñg HİB-T1/03
mütevelli-i m.+ ğa HY-T11/09
- mezķüre** <A. adı geçmiş, anılmış
m. Hin-T3/09, HY-T22/06, HY-T26/08, HY-T37/011, HY-T41/014, HY-T44/010, HY-T47/012, HY-T48/07, HY-T51/07, HY-T54/020, HY-T68/015, HY-T72/013, HY-T82/011, HY-T85/010, HY-T86/011, HY-T9/010
cema' â-i m. HY-T10/09, HY-T9/09
cemâ' at-ı m. HY-T12/010
cemâ' a-i m.+ ğa HY-T10/012, HY-T9/013, HY-T12/013
maħdûde-i m.+ ni HY-T83/010
cema' â-i m.+ niñg HY-T10/08, HY-T12/09, HY-T9/09
- multıķ** av tüfeği
m. HY-T2/016
- mişāl** <A. örnek
m. HY-T18/010
m.-ı vâcibu 'l-ımtişāl HY-T21/024, HY-T27/022, HY-T81/028
- m.-ı vâcibu 'l-ımtişālın HY-T67/15
m.+ ı HY-T89/02, HY-T91/06
- mişl** <A. benzer
m.-i aķa TY-T1/08
m.-i 'ınaķlar TY-T1/06
m.-i halkadik Hin-T5/10
- miñg dağı ikki yüz altmış üç** bin iki yüz altmış üç (1263)
m.+ de HY-T36/012
- miñg dağı ikki yüz yetmiş** bin iki yüz yetmiş (1270)
m.+ de HY-T51/013
- miñg dağı ikki yüz yetmiş üç** bin iki yüz yetmiş üç (1273)
m.+ de HY-T47/017, HY-T49/023
- miñg dağı ikki yüz seksen bir** bin iki yüz seksen bir (1281)
m.+ de HY-T58/023
- miñg ikki yüz altmış altı** bin iki yüz altmış altı (1266)
m. HY-T37/016
m.+ da HY-T38/015
- miñg ikki yüz altmış sekkiz** bin iki yüz altmış sekiz (1268)
m. HY-T41/020
- miñg ikki yüz altmış tokkuz** bin iki yüz altmış dokuz (1269)
m. HY-T42/010
- miñg ikki yüz altmış yetti** bin iki yüz altmış yedi (1267)
m. HY-T39/013, HY-T40/014
- miñg ikki yüz dağı seksen bir** bin iki yüz seksen bir (1281)
m.+ de HY-T60/012
- miñg ikki yüz dağı seksen sekkiz** bin iki yüz seksen sekiz (1288)
m.+ de HY-T76/011
- miñg ikki yüz dağı seksen dört** bin iki yüz seksen dört (1284)
m.+ de HY-T66/020, HY-T67/039
- miñg ikki yüz seksen altı** bin iki yüz seksen altı (1286)
m.+ da HY-T70/018
- miñg ikki yüz seksen bir** bin iki yüz seksen bir (1281)
m. HY-T62/015
m.+ de HY-T59/013, HY-T61/013, HY-T63/013
- miñg ikki yüz seksen biş** bin iki yüz seksen beş (1285)
m.+ de HY-T68/020, HY-T69/017
- miñg ikki yüz seksen ikki** bin iki yüz seksen iki (1282)
m. HY-T64/014
m.+ de HY-T65/016

miñg ikki yüz seksen sekkiz bin iki yüz seksen sekiz (1288)
m. HY-T73/012, HY-T75/014
m.+ de HY-T74/015

miñg ikki yüz seksen toqquz bin iki yüz seksen dokuz (1289)
m. HY-T77/017

miñg ikki yüz seksen yetti bin iki yüz seksen yedi (1287)
m.+ de HY-T71/014, HY-T72/018

miñg ikki yüz toqsan bir bin iki yüz doksan bir (1291)
m.+ de HY-T78/011

miñg ikki yüz toqsan ikki bin iki yüz doksan iki (1292)
m.+ de HY-T79/015

miñg ikki yüz toqsan sekkiz bin iki yüz doksan sekiz (1298)
m.+ de HY-T84/020

miñg ikki yüz toqsan toqquz bin iki yüz doksan dokuz (1299)
m.+ da HY-T85/017

miñg ikki yüz toqsan tört bin iki yüz doksan dört (1294)
m.+ de HY-T81/016

miñg ikki yüz toqsan yetti bin iki yüz doksan yedi (1297)
m.+ de HY-T83/013

miñg ikki yüz yetmiş bin iki yüz yetmiş (1270)
m. HY-T43/013, HY-T52/015

miñg ikki yüz yetmiş bir bin iki yüz yetmiş bir (1271)
m. HY-T44/016, HY-T45/012

miñg ikki yüz yetmiş biş bin iki yüz yetmiş beş (1275)
m.+ de HY-T53/013

miñg ikki yüz yetmiş ikki bin iki yüz yetmiş iki (1272)
m.+ de HY-T46/015

miñg ikki yüz yetmiş sekkiz bin iki yüz yetmiş sekiz (1278)
m. HY-T55/027

miñg ikki yüz yetmiş tört bin iki yüz yetmiş dört (1274)
m. HY-T50/017

miñg ikki yüz yetmiş üç bin iki yüz yetmiş üç (1273)
m.+ de HY-T48/014

miñg ikki yüz yetmiş yetti bin iki yüz yetmişyedi (1277)
m. HY-T54/027

miñg ikki yüz ottuz yetti bin iki yüz otuz yedi (1237)
m.+ de HY-T17/012

miñg ikki yüz kırk sekkiz bin iki yüz kırk sekiz (1248)
sene-i m. HY-T21/015

miñg taqı ikki yüz altmış bin iki yüz altmış (1260)
m. HY-T33/012

miñg taqı ikki yüz altmış üç bin iki yüz altmış üç (1263)
m.+ de HY-T34/011, HY-T35/012

miñg taqı ikki yüz toqsan biş bin iki yüz doksan beş (1295)
m.+ de HY-T82/016

miñg taqı ikki yüz toqsan ikki bin iki yüz doksan iki (1292)
m.+ de HY-T80/014

miñg taqı ikki yüz yigirme biş bin iki yüz yırımı beş (1225)
m.+ de HY-T15/018

miñg taqı ikki yüz yigirme tört bin iki yüz yırımı dört (1224)
m.+ de HY-T14/018

miñg taqı ikki yüz ottuz tört bin iki yüz otuz dört (1234)
m.+ de HY-T16/012

miñg taqı ikki yüz kırk bir bin iki yüz kırk bir (1241)
m.+ de HY-T18/011

miñg taqı toqsan toqquz bin yüz doksan dokuz (1099)
m.+ da HY-T2/023

miñg taqı yetmiş bin yüz yetmiş (1071)
m. HY-T1/020

miñg taqı yüz bin yüz (1100)
m.+ de HY-T3/014

miñg taqı yüzde on bir bin yüz on bir (1011)
tārīh-i m.+ de HY-T4/014

miñg taqı yüz illik biş bin bir yüz elli beş (1155)
m.+ de HY-T8/016

miñg taqı yüz yetmiş bir bin bir yüz yetmiş bir (1171)
m.+ de HY-T9/015

miñg taqı yüz yetmiş yetti bin bir yüz yetmiş yedi (1077)
m.+ de HY-T10/014

miñg taqı yüz kırk bin yüz kırk (1140)
m.+ da HY-T7/015

miñg üç yüz dağı yigirme ikki bin üç yüz yırımı iki (1322)
m. HY-T87/019

miñg üç yüz dağı on altı bin üç yüz on altı (1316)
m. HY-T86/016

miñg üç yüz dağı yigirme biş bin üç yüz yırımı beş (1325)

m. HY-T88/028
miñg üç yüz dağı yigirme tokkuz bin üç yüz yirmi dokuz (1329)
 m.+ lançı HY-T92/016
miñg üç yüz yigirme biş bin yüz yirmi beş (1325)
 m.+ de HY-T90/020, HY-T91/028
miñg üç yüz yigirmi biş bin yüz yirmi beş (1325)
 m.+ de HY-T89/037
miñg üç yüz ottuz altı bin üç otuz altı (1336)
 m. HY-T93/016
miñg ve ikki yüz illik tokkuz bin iki nyüz elli dokuz (1259)
 m.+ da HY-T27/014
miñg yüz tört bin yüz dört (1104)
 m.+ de HDB-T1/011
miñg yüz yigirme biş bin yüz yirmi beş (1325)
 m. HY-T5/014
miñg yüz yigirme sekkiz bin yüz yirmi sekiz (1328)
 m.+ de HY-T6/014
mihr <F. güneş
 berārende-yi lama'āt-ı envār-ı m. HY-T15/03
 m.-i encümniñg Ho-T1/02
 m.-i enveri Ho-T1/03
 m.-i incilā HDB-T1/04
 vufūr-ı zamīr-i m.-i mezāhirimizğa HY-T68/06
 vufūr-ı zamīr-i m.-i tanvirimizğa HY-T48/04
 zamīr-i m.-i tanvirimiz HY-T90/05
 zamīr-i m.-i tanvirimizğa HY-T86/03
 zamīr-i m.-i tenvirimiz HY-T28/02
 m.-i tenvirimizğa HY-T51/04
 vufūr-ı m.-i tenvir-i zamīrimizğa HY-T50/05
 m.-i tenvirimiz HY-T47/03
 zamīr-i m.-i tenvirimiz HY-T39/02
 m.-i tenvirimizğa HY-T41/05, HY-T46/05
 vufūr-ı zamīr-i m.-i tenvirimizğa HY-T44/05
 zamīr-i m.-i tenvirimizğa HY-T82/05
 zamīr-i m.-i tenvirimizğa HY-T87/03
 m.+ i HY-T21/04, HY-T27/04
 m.+ iniñg HY-T21/04, HY-T27/03
mihrbānlıg <F.+T. <F.+T. sevgi, dostluk göstermek
 m.+ i Ho-T1/013, Ho-T1/06
mihribān <F. sevgi, dostluk
 m. Hin-T5/019

mihribānlıq <F.+T. sevgi, dostluk göstermek.
 HY-T21/022, HY-T27/020, HY-T81/026
mihter <F. mihter
 m.+ i Ho-T2/03
milket
 m.+ ige HY-T3/04
millet <A. millet
 m.-i bāhire HY-T72/012
 m.-i beyzā HY-T54/04
minā' at <
 m.-i āşār HY-T55/05
miskāl
 m.+ ıga HY-T56/06
miz
 m. HY-T89/06
mişkal
 m.+ ı HY-T17/05
 m.+ ıga HY-T61/07
mişdār <A. parça, kısım bölük
 m.+ ı HY-T63/05
 m.+ ıdur HY-T63/06
mīr <F. amir, baş, kumandan
 m.-i tümen HY-T2/018
mīrāş <A. ölenin hısımlarına veya kanunen verilmesi gereken kimseye bıraktığı mal, mülk, para
 m. HY-T13/011
mī' yār <A. ölçü
 m.+ ıga HY-T86/09, HY-T87/011
 m.+ ıga HY-T92/09
mr' an
 m. HİB-T1/01
mu' allā <A. yüce, yüksek
 cenāb-ı m. Hin-T5/018
mu' ame le
 m. Ho-T3/07
mu' arrız <A. tariz eden, dokunaklı söz söyleyen, taş atan
 m.+ ıga Hin-T3/018
mu' ayyen <A. tayin edilmiş, belli, belirli
 m. HY-T1/05, HY-T14/04, HY-T20/07, HY-T4/02
mu' ayyene <
 hūdūd-ı erba' a-ı m.+ si HY-T20/06
 hūdūd-ı erba' a-i m.+ si HY-T31/07
 hūdūd-i arba' a-i m.+ si HY-T49/010
mu' azzam <A. kocaman, koca, ulu
 zümre-i m.+ niñg HY-T21/014, HY-T27/013, HY-T81/015
mu' ādavāt <A.
 m. Hin-T3/022
mu' āmele <A. davranma, davranış
 m. Ho-T3/010, Ho-T3/014, Ho-T3/020

- mu'âf** <A. ayrı tutulmuş
m. HY-T3/013, HY-T54/024, HY-T66/016
- mu'âkîd** <A. birbiriyle akid yapan, anlaşılan, sözleşen
m.+ i HY-T54/08
- muñga** buna
m. HY-T22/011, HY-T70/014
- mübârek** <A. kutlu
m. HY-T18/07
- mübârezet** <A. kavga, uğraşma
m.- atvâr HY-T18/05
- mübârezet-şî'âr**
m. HY-T55/05
- mücâhîre** <A. karşılıklı olarak bir şeyi meydana çıkarma, ortaya çıkarma
m. Hin-T4/015
- müdâhâlet** <A. karışma, araya girmeler, el katmalar, sokulmalar
m. HY-T11/06, HY-T67/036
âferide-i m. HY-T32/011
- mu'dde'â** <A. iddia olunmuş, iddia olunan şey
m. Ho-T1/011, HY-T68/08
- mu'aşşır** <A.
m. HY-T8/016
- mu'eddâ** <A. tediye olunmuş, eda olunmuş
m.+ sığa HY-T18/010
- mu'min** <A. iman etmiş, İslam dinine inanmış, Müslüman
m.+ ni HY-T1/014
- muğâyeret** <A. aykırılık, uymazlık, başkalık
m. Ho-T2/014
- muhâfazat** <A. saklama, koruma, kayırma
m.+ ı HY-T68/010
m.+ ığa HY-T47/09
- mülâzamat** <A. hizmet
m.+ ığa HY-T18/09
- mülâzım** <A. hizmetçi
m. Ho-T2/08, HY-T19/04
m.+ lar HY-T2/07, HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T5/013, ŞY-T1/06
m.+ larıdın HY-T26/06, HY-T26/09
m.+ larığa HY-T18/06
m.+ larınıñ HY-T28/08
- mulûkâne** <A. +F. hükümdar gibi, hükümdara yakışacak yolda
'avâtıf-ı m.+ miz HY-T89/06, HY-T90/012
'avâtıf-ı m.+ mizdin HY-T91/021
'âtıfet-i m.+ mizdin HY-T33/03
'inâyet-i m.+ mizdin HY-T58/011, HY-T89/032
iltifât-ı m.+ mizdin HY-T30/03, HY-T50/03, HY-T54/014
- levâtıf-i m.+ mizdin HY-T63/03
'avâtıf-ı m.+ mizdin HY-T38/03
- munâza'ât**
m.-i kaç'î HY-T37/07, HY-T41/08, HY-T50/07
m.-i kaç'î HY-T68/010
m.-i kaç'î HY-T72/010
- munda** bunda
m. HHH-T2/03
- mundaq** munun gibi
m. Hin-T3/012, Hin-T5/021, Ho-T2/08, HY-T1/05
- mundın** bundan
m. Ho-T2/017
- munlar** bunlar
m. HY-T2/014
m.+ ğa HY-T27/026, HY-T41/09, HY-T55/025, HY-T68/010, HY-T84/016, HY-T87/07
m.+ ğa HY-T21/027, HY-T58/018, HY-T64/010, HY-T72/011, HY-T81/033, HY-T85/015, HY-T88/025, HY-T89/034, HY-T91/023
- muşarîf** <A. geri dönen
'inâni-i m.+ ları HY-T28/05
- munkâd** <A. boyun eğen
m. Hin-T3/021
- muşammes** <A. beşli, beş katlı şalavât-ı m. HY-T90/019
- muşâlefet** <A. uygunsuzluk, aykırılık, düşmanlık
m. HY-T28/015
- muhtâr** <A. seçilmiş, seçkin
m.+ ğa Hin-T5/02
- muraffehu'l-aḥvâl**
m. HY-T67/030
- murâca'ât** <A. başvurular, danışmalar
m. Hin-T3/022, Hin-T4/019, Hin-T5/016
- murâd** <A. arzu, istek, dilek
m. HY-T21/012
zimâm-ı m. HY-T27/011, HY-T81/013
m.+ ımız Ho-T3/08
- murâd resân**
m.+ durlar Ho-T2/010
- murâsalat** <A. mektuplaşmalar, haberleşmeler
m. Ho-T1/017
fâtiḥ-i ebvâb-ı m. HDB-T1/014
- murâfa'a** <A. mahkemeye verme; mahkemeye getirme

- m.+ ları HY-T37/012, HY-T41/015, HY-T47/013, HY-T50/013, HY-T68/015, HY-T72/014, HY-T87/014
- murâfık** <A. refakat eden, yol arkadaşı olan, yoldaş
m.+ ı HY-T33/05, HY-T38/05, HY-T42/04, HY-T49/05, HY-T53/05, HY-T59/06, HY-T60/05, HY-T61/06, HY-T62/07,
HY-T65/06, HY-T69/06, HY-T71/06, HY-T73/05, HY-T74/06, HY-T75/06, HY-T76/05, HY-T77/07, HY-T78/05, HY-T79/06,
HY-T80/06, HY-T83/08, HY-T93/05
- murâfakat** <A. refakat etme, yol arkadaşlığı, yoldaşlık
m. Hin-T5/03
- murâkabet** <A. bakma, gözetme
m. ŞY-T1/013
- murtażavî** <A. Hz. Ali'ye mensup, Hz. Ali ile ilgili
eşrâf hândân-ı m. HY-T91/011
- musahhar** <A. zapteden, boyun eğen
m. Ho-T1/011
- mustakîm** <A. doğru, düz, dik
m. Hin-T3/08
- mustesnâ** <A. ayrı tutulan
m. HY-T66/017, HY-T90/017
- muşârun ileyh** <A. adı geçen, anılan
m. HY-T31/09, HY-T39/08, HY-T49/015, HY-T63/011, HY-T65/012, HY-T74/011, HY-T77/014
m.+ ni HDB-T1/021, HY-T11/05, HY-T18/08, HY-T22/07, HY-T26/08, HY-T28/013, HY-T44/010, HY-T46/010, HY-T47/012, HY-T48/07, HY-T51/07
m.+ niñg HY-T13/010, HY-T17/08, HY-T18/09, HY-T19/07, HY-T20/08, HY-T23/07, HY-T24/07, HY-T25/08, HY-T29/06, HY-T30/08, HY-T32/011, HY-T33/09, HY-T34/08, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T40/010, HY-T42/07, HY-T43/010, HY-T45/08, HY-T52/010, HY-T56/08, HY-T57/011, HY-T59/09, HY-T60/09, HY-T61/010, HY-T62/012, HY-T64/06, HY-T69/011, HY-T71/010, HY-T75/010, HY-T76/08, HY-T78/08, HY-T79/010, HY-T80/09, HY-T82/011, HY-T83/010, HY-T91/012, HY-T93/014
m.+ ni HY-T50/012, HY-T68/015
naķib-i m.+ niñg HY-T91/026
m.+ ning HY-T35/08
- muşârun ileyhâ** <A. adı geçenler, anılanlar
m. HY-T90/017, m. HY-T50/016
- muşârun ileyhâ** <A. adı geçen, anılan (kadın, kız için)
m. HY-T90/016
m.+ nı HY-T72/013, HY-T85/013
- muşârun ileyhum**
m. HY-T89/034
m.+ lerni HY-T10/08, HY-T12/09, HY-T70/012, HY-T84/014, HY-T9/09
m.+ lerniñg HY-T14/011, HY-T8/09
- muşârun ileyhumâ**
m. HY-T58/016
muftî-i m. HY-T44/014
ķâzi-i m. HY-T37/015, HY-T41/018
m.+ nı HY-T37/011, HY-T41/014, HY-T92/011
m.+ niñg HY-T53/010
m. HY-T46/014
re's-i m. HY-T46/013
- muşârun ileyhume** <A. <A. adı geçenler, anılanlar
belde-yi ĥalâyıķ-ı m.+ ni HY-T87/013
- muşârun ileyhî**
m.+ niñg ŞY-T1/017
- muşķin raķam** <A.
m. HY-T14/07, HY-T2/06, HY-T4/04, HY-T66/03, HY-T8/04
- muta' allık** <A. ilgili
m. HY-T19/03, HY-T20/04, HY-T23/04, HY-T31/05, HY-T38/04, HY-T49/04, HY-T71/05
- muta' âlî** <A. yükselen, yüksek olan
m. HY-T91/012
fermân-ı lâzımı 'l-iz' ân-i m. HY-T49/014
- mutavaţana**
'umûm-ı m. HY-T2/08
- mutaşarrıf** <A. tasarruf eden, kendini güzel, süslü göstermek isteyen, yapmacıklı
m. ŞY-T1/016, ŞY-T1/019, ŞY-T1/020
- mute' allık** <A.
m. HY-T17/05
- mute' âlî** <A. yükselen, yüksek olan
fermân-i m. HY-T67/026
- mu' tekif**
m.+ leri HY-T28/03
- mutesaddiyân**
sâyir-i m.-ı eşğâl HY-T21/06
- mutesaddiyân** <A. başkasına saldıran
m. HY-T81/07
- muti'** <A.
m. Ho-T1/014
- muttalı'**

m. HY-T49/014
muttaşıl <A. ulaşan, kavuşan, bitişen
 m. HY-T74/09
muṭaʿ <A. verilmiş
 m. HY-T89/034
muahhara <A.
 hilâf-ı şerîʿ at-ı m. ŞY-T1/016
 ravza-i m.+ sı HY-T67/05
muṭalibe <A. talepte bulunma, hakkını isteme
 m. HY-T10/013
muṭallâ <A. yaldızlanmış, yaldızlı
 m. Ho-T1/02
muṭaviyyât <A.
 m.+ mîng HY-T81/07
muṭâbık <A. uyan, uygun
 m. HY-T68/09, hüküm HY-T72/010
muṭâlibe <A. talepte bulunma, hakkını isteme
 m. HY-T10/011, HY-T12/013, HY-T12/014, HY-T54/025, HY-T9/012, HY-T9/013
muṭîʿ <A. itaat eden, boyun eğen
 m. Hin-T3/021
muṭṭaliʿ <A. öğrenmiş, haber almış, bilgili
 m. HY-T13/09, HY-T14/012, HY-T15/013, HY-T16/09, HY-T20/08, HY-T31/09, HY-T38/011, HY-T5/010, HY-T51/07, HY-T55/024, HY-T6/08, HY-T67/026, HY-T7/010, HY-T91/024
muṭtaşıl <A. ulaşan, kavuşan, bitişen
 m. HY-T63/09
muvaahhidet <A.
 m.-i hem rāh Hin-T4/03
muvâfık <A. uygun, uyar, denk
 İ+ğa m. Ho-T3/011, HY-T86/06, m. ... yılı HY-T17/013, HY-T20/013, HY-T21/015, HY-T23/011, HY-T26/013, HY-T27/014, HY-T28/016, HY-T29/010, HY-T30/11, HY-T31/015, HY-T32/016, HY-T33/013, HY-T34/012, HY-T35/013, HY-T36/014, HY-T37/017, HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T40/015, HY-T41/022, HY-T42/011, HY-T43/014, HY-T44/017, HY-T45/013, HY-T46/016, HY-T47/018, HY-T48/015, HY-T49/025, HY-T50/018, HY-T51/014, HY-T52/016, HY-T53/015, HY-T54/027, HY-T55/028, HY-T57/017, HY-T58/025, HY-T59/014, HY-T60/014, HY-T61/014, HY-T62/016, HY-T63/015, HY-T64/015, HY-T65/018, HY-T66/020, HY-

T67/041, HY-T68/021, HY-T69/019, HY-T70/019, HY-T71/015, HY-T72/019, HY-T73/013, HY-T74/015, HY-T75/015, HY-T76/013, HY-T77/018, HY-T78/012, HY-T79/015, HY-T80/014, HY-T81/017, HY-T82/017, HY-T83/014, HY-T84/022, HY-T85/018, HY-T86/017, HY-T87/020, HY-T88/028, HY-T89/037, HY-T90/020, HY-T91/028, HY-T92/017, HY-T93/017
muzâhım <A. zahmet, sıkıntı veren aykırı
 m. HY-T19/08, HY-T23/08, HY-T31/010, HY-T42/07, HY-T62/012, HY-T71/011
muzârâtlık <A.
 m. HY-T93/010
muzâfât <A. bir şeyin ilaveleri, ekleri
 m.+ ıdın HY-T35/04
muzâhamet <A. zahmet, sıkıntı verme
 m. HY-T32/011, HY-T49/016, HY-T67/036
muzâhım <A. zahmet, sıkıntı veren aykırı
 m. HİB-T1/07, HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T13/011, HY-T15/016, HY-T16/08, HY-T17/09, HY-T20/09, HY-T24/07, HY-T25/09, HY-T29/7, HY-T30/09, HY-T33/010, HY-T34/09, HY-T35/09, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T40/010, HY-T43/010, HY-T45/09, HY-T52/011, HY-T53/010, HY-T55/027, HY-T56/09, HY-T57/012, HY-T59/010, HY-T60/09, HY-T61/010, HY-T63/011, HY-T65/013, HY-T66/019, HY-T67/028, HY-T69/012, HY-T73/09, HY-T74/012, HY-T75/010, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T78/09, HY-T79/011, HY-T80/010, HY-T83/011, HY-T9/011, HY-T93/015
muşâdaḳat <A. karşılıklı dostluk
 m. Hin-T5/04
muşâdaḳât
 revâhil-i m.-ı dostâne HDB-T1/03
muştafâvî <A. Hz. Muhammed Mustafaya mensup, onunlar ilgili
 sâdât-ı düdmân-ı m. HY-T91/011
mufâvazât <A. ortaklık, işbirliği
 m.-ı lâzımu'l-ittihâd HDB-T1/015
muftî <A. vilayet ve kazalarda din işlerine bakan kimse, müftü
 şerik-i m. HY-T44/06
 m.-i muşarun ileyhumâ HY-T44/014
muḥabbet <A. sevgi

- m. Hin-T1/03, Hin-T2/03, Hin-T4/03, Hin-T5/04
 eyyâm-ı m. Hin-T6/03
 m.+ i HY-T21/014, HY-T27/012
- muharebe** <A. savaş, savaşma
 m. Hin-T3/020, Hin-T5/018
- muharrem** <A. kamer takviminin birinci ayı, aşure ayı
 m. HY-T22/013, HY-T28/016
 mâh-ı m.+ niğ HY-T87/019, HY-T92/016
- muharremü 'l-ḥarām**
 m. HY-T74/015
- muharrefin** <A. değiştirilmiş
 rakam-ı m. HY-T57/017
- muhaşşıl** <A. hasil eden, meydana getiren
 m. Ho-T2/06
- muhafazât** <A. muhafızlık
 m.+ ı HY-T87/07
- muḥārebe** <A. savaş, savaşma
 m. Hin-T5/014, HY-T54/06
- muẓāf** <A. katılmış, bağlanmış, bağlı
 m. HY-T31/05, HY-T49/04, HY-T71/05
- muḥāfazat** <A. muhafızlık
 m.+ ı HY-T41/09, HY-T72/011
 m.+ ıḡa HY-T37/07, HY-T50/08
- muḥīt** <A. çevre
 m.+ i HY-T81/015
- muḥkem** <A. sağlam, berk, kuvvetli
 m. Hin-T4/07
 ḥük-m-i m. HY-T31/013
- muḥtāc** <A. ihtiyacı olan
 m. HY-T44/012
- muḥtesib** <A. ötrülü, örtünmüş, saklanan, gizlenen
 m.-i nikāhāne TY-T1/010
- muḥtesibāne** <A. belediye memuru
 m. TY-T1/010
- muḥābele** <A. karşılık verme, karşılama
 m. Hin-T3/016
- muḥāddem** <A. önceki
 m. Ho-T3/02
- muḥāddeme** <A.
 m. HY-T67/09
- muḥāddes** <A. mübarek, kutlu
 fermān-ı lâzımu 'l-iz' ān-ı m. HY-T32/014
- muḥāddima** <A. öne geçen, önde giden
 m. HY-T4/02
- muḥāddime**
 m.+ din HY-T1/07, HY-T14/05
- muḥarrar** <A. kararlaştırılmış
 m. ŞY-T1/024
- muḥātele** <A. birbirini öldürme, vuruşma
 ḥafāzallāhu te'ālā 'an āfāt-ı m. HY-T64/04
- muḥāyyed** <A. kaydeden
 m. HY-T15/017
- muḥābele** <A. karşılık verme, karşılama
 m.+ side Hin-T4/07
- muḥātelāt** <A. birbirine öldürmeler, vuruşmalar
 m.+ larını Hin-T5/018
- muḥātele** <A. birbirine öldürmeler, vuruşmalar
 m. Hin-T5/014, HY-T54/07
- muḥīm** <A. ikamet eden, oturan
 m. Hin-T3/07
- muḥtāzāsınça** <A. lazım gelmiş
 m. HY-T20/011
- muḥtākāzā**
 m.+ sıdın HY-T22/09
- muḥtedā** <A. örnek tutulan
 m.-yı dīn HY-T2/03
- muḥtezāsınça**
 m. Ho-T2/06
- muẓāf** <A. bağlanmış, bağlı
 m. HY-T20/04
- mübāhī** <A. övünen
 m. HDB-T1/012
- mübārek** <A. kutlu
 m. HDB-T1/07, HY-T4/07, HY-T5/09
 nazar-ı m.+ imizḡa HY-T6/07
 nazar-ı m.+ imizḡa HY-T7/09
 neseb-i m.+ leri HY-T14/09
 nişān-ı m.+ lerini TY-T1/05
- mübārezet** <A. kavga uğraşma
 m. HY-T51/03, HY-T54/06
 m.-i vāfir HY-T48/03
- mübārezet-penāh**
 m. HY-T26/03
- mübāşir** <A. muvakkat bir vazife olarak merkezden bazı emirleri götüren ve icra salahiyeti de olan kimse
 m.+ lerigā HY-T1/012
- müberhen** <A. belli, aşık
 m. Ho-T2/010, HY-T1/07, HY-T28/09, HY-T50/05, HY-T92/05
- mübeyyen** <A. açıkça söylenmiş, açıklanmış
 m. HY-T1/06
- mübrem** <A. geçilmez, önlenemez
 fermān-ı m. HY-T31/013
- mübtehic** <A. sevinen, sevinmiş
 m. HY-T21/023, HY-T27/021
- mücedde** <A.
 m.+ den HY-T67/15
 m.+ din HY-T87/05
- müceddid** <A. yeniliyen, yeniliyici
 nişān-ı m. HY-T54/014

- müci̇b** <A. icabet eden, teklifi kabul eden, istenileni yapan, sorulana cevap veren m.+ i HY-T87/017
- müdü̇halet** <A. karışma, araya girme âferide-yi m. HY-T49/016
- müdde'â** <A. dava olunan şey m. Ho-T1/07, HY-T67/026, HY-T67/09, HY-T70/011, HY-T89/06 m.+ mız Ho-T2/012, Ho-T2/017 m.+ sı HY-T89/04, HY-T91/08 m.+ sın HY-T28/05
- müdde'â**
m.-i hâşıl HY-T91/010
- müddet** <A. zaman, vakit m.-i a' lāmız HY-T66/011
- müeddēt** <
m. Hin-T1/03
- müeddēt penâh**
m. Hin-T2/03
- mü'ezzin** <A.
m.+ lerni HY-T87/09
- mü'ezzin** <A. ezan okuyan m.+ lerin HY-T86/07 m.+ lerni HY-T37/08, HY-T44/08
- mü'eşser** <A. kendisine bir şey etki etmiş olan m. HY-T1/019, HY-T4/013, HY-T54/026
'asâkir-i nuşret-i m. Hin-T5/09
- mü'ezzin**
m.+ lerni HY-T41/010, HY-T46/07, HY-T47/010, HY-T50/09, HY-T68/011, HY-T82/08, HY-T92/08
- mü'eşsir** <A. iz bırakan m. ŞY-T1/022
- mü'eddî** <A. sebep olan, doğuran, meydana getiren m.+ sin HY-T89/02
- mühr** <A. mühür, imza hâtır-i m.-i ma'âşirimizğa HY-T26/04 m.+ i HY-T81/05 m.+ iniġ HY-T81/04
- mührlik** <A.
m. HY-T10/014, HY-T12/016, HY-T14/018, HY-T15/018, HY-T16/012, HY-T17/013, HY-T3/014, HY-T58/025, HY-T6/014, HY-T67/041, HY-T7/016, HY-T8/017, HY-T81/035, HY-T9/015
- mührlik**
m. HY-T27/029
- mükâleme** <A. konuşma 2. Antlaşma m.+ sin HİB-T1/04
- mükemmel** <A. tam, kusursuz, eksiksiz m. Hin-T5/017
- mükerremet** <A. aiz, saygın, saygıdeğer
- tereşşuhât-ı emtâr-i m. Ho-T2/02 m.-i hüsrevânemizdin HY-T27/021
- müktesib** <A. kazanılmış, edinilmiş m.-i 'ilmde HY-T2/011
- mülâkât** <A. görüşme m. Hin-T1/010
- mülâzım** <A. hizmetçi m.+ lar HY-T81/032 m.+ ları HY-T51/06 m.+ larınıġ HY-T48/07
- mülâzım**
m.+ ları HY-T13/013
- mülk** <A. varlık, mal m. Ho-T1/018
qarar-ı m. HDB-T1/04 m.-i ârây HY-T4/04
hâzret-i resul-ı ekrem şallallâhu 'aleyhi ve sellem şerî' at-ı m.-i behre mendi HY-T54/011
m.-i hâlişi HY-T56/08, HY-T60/09
m.-i hâlişi HY-T69/011
m.-i hâlişi HY-T62/012
m.-i hâlisi HY-T19/07, HY-T34/08, HY-T40/010, HY-T53/010, HY-T77/014
m.-i hâliş HY-T13/04
m.-i hâlişi HY-T13/012, HY-T24/07
m.-i hâlişi HY-T16/07, HY-T17/09, HY-T23/07, HY-T25/08, HY-T29/7, HY-T32/011, HY-T35/09, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T45/08, HY-T49/015, HY-T52/010, HY-T57/011, HY-T59/09, HY-T65/012, HY-T71/010, HY-T73/09, HY-T78/08, HY-T79/010, HY-T80/09
m.-i taşarrufımızge Ho-T1/014
m.-i hâlişi HY-T76/09, HY-T83/010, HY-T93/015
m.+ din Ho-T2/016
m.+ ġa Ho-T2/011
m.+ i Ho-T1/011, HY-T13/010, HY-T13/011, HY-T16/09, HY-T17/010, HY-T19/08, HY-T20/08, HY-T31/09, HY-T33/09, HY-T42/07, HY-T43/010, HY-T49/017, HY-T56/09, HY-T57/08, HY-T59/010, HY-T61/010, HY-T62/013, HY-T63/011, HY-T63/012, HY-T65/014, HY-T74/011, HY-T93/015
m.+ idin Ho-T3/02
m.+ ige HY-T5/04, HY-T6/04, HY-T7/05
- mülket** <A. ülke

- m.+ ige HY-T1/010
mültemis <A. iltimas eden
 m.+ lerin HY-T67/016
mülükâne <A.+F.
 ʿ âtıfet-i m.+ mizdin HY-T35/03
mümekkin <A.
 m. HY-T2/09
mümi ileyhume
 m.+ dağı HY-T87/017
mümkün <A. mümkün, olabilir
 m. Ho-T3/07
mümtâz <A. seçkin
 m. HY-T13/02, HY-T30/03, HY-T70/010, HY-T72/07, HY-T89/032, HY-T91/021
münāsib <A. uygun, yerine
 m. Ho-T1/013
münāsip
 m. Hin-T2/09
münāzaʿât <A. ağız kavgaları, çekişmeler
 m.-i kâṭʿi HY-T47/09
 m.-i kâṭʿi HY-T87/07
münevvere <A. aydınlatılmış, nurlandırılmış
 merkad-i m. HY-T67/05
münhedim <A. yıkılan, yıkılmış, harap olmuş
 m. Hin-T3/017
münîr <A. nurlandıran, ışık veren, parlak
 m. Ho-T1/04
 zamîr-i m.+ imizğa HY-T92/04
münkāsireltâf <A.
 m.+ ıdın Hin-T3/07
münşî <A. yapısı, üslubu güzel olan, iyi katip
 m.+ lergâ HY-T7/06
 m.+ lergâ HY-T18/03
 m.+ ler HY-T2/06, HY-T27/05, HY-T54/08, HY-T55/06, HY-T67/10
 m.+ lergâ HY-T6/05, HY-T3/05, HY-T81/07
 m.+ lerge HY-T1/011, HY-T5/05
 m.+ si HY-T89/02, HY-T91/05
münşiyân <A.
 m.-i faşâhat arḳâm HY-T64/03, HY-T84/04, HY-T85/05, HY-T88/04, HY-T89/07, HY-T90/04, HY-T91/04
münhîr <A.
 ʿ ayn-ı m. Hin-T5/012
mürācaʿat <A. başvurma, danışma
 m. Hin-T1/06
mürāsele <A. haberleşme, mektuplaşma
 m. Ho-T1/06
mürşid <A. doğru yolu gösteren
 m.-i tavâiyif-ı ümem HY-T15/08
mürüvvet <A. cömertlik, iyiliksever
 m. Ho-T3/023
 m.+ ingizge Ho-T3/08
 m.+li Ho-T3/012, Ho-T3/019
 m.-semât Hin-T3/07
müsellem <A. teslim edilmiş, verilmiş
 m. ŞY-T1/018
müsteşnâ <A. ayrı tutulan
 m. HY-T67/036, HY-T89/035, HY-T28/014, HY-T67/030, HY-T70/015, HY-T1/018, HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T12/09, HY-T14/013, HY-T15/016, HY-T2/021, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T39/09, HY-T4/013, HY-T5/013, HY-T54/022, HY-T58/018, HY-T6/012, HY-T64/011, HY-T7/014, HY-T8/016, HY-T81/029, HY-T84/016, HY-T85/015, HY-T88/027, HY-T91/025
müsteḥlaş <A. kurtaran, kurtarıcı
 m. HY-T15/05
müsülmân <A. islam dininde olan
 m.+ lergâ HY-T37/08, HY-T41/09, HY-T44/07, HY-T46/06, HY-T47/010, HY-T50/08, HY-T68/011, HY-T87/08, HY-T86/07, HY-T92/07
 m.+ larnıḡ HY-T44/09
 m.+ larga HY-T82/08
müşâreket <A. ortaklık, ortaklaşma
 m. HY-T11/05
müşerref <A. kendisine şeref verilmiş, şerefli
 m. HY-T1/05, HY-T13/013, HY-T66/07
müşkile <A. zor, çetin
 umûr-ı m. HY-T54/08
müşkinetü'l-fevehât
 m. HDB-T1/02
müşkîn-raḳam
 m. HY-T55/06
müşrif <A. vakıf malını koruyan kimse
 m. HY-T2/019
müştaḡıllıḡ <A.+T. Bir işle meşgul olmak, uğraşmak
 m.+ ı HY-T28/09
müştemil <A. saran, kavrayan
 m.-i ḫavli HY-T40/05
 m.+ dür HY-T53/05
müşterek <A. birleşik
 m. HY-T29/05, HY-T29/06, HY-T40/08, HY-T42/05, HY-T59/07, HY-T59/08, HY-T79/08
 rāh-i m. HY-T79/08
 m.-i salma HY-T31/08, HY-T43/08
müştereke
 m. HY-T20/07, HY-T25/06, HY-T30/06, HY-T56/07, HY-T65/010, HY-T65/09
 m.-i salma HY-T45/07, HY-T77/09

- m.-i k̄arakulaḡ HY-T93/013
m. HY-T79/07
- müşterī** <A. 1. Satın alan, alıcı 2. Alışverişte bulunan
m.-i h̄azâ HY-T36/07, HY-T60/07
m.-i mezkūr HY-T93/010
- müşterī h̄aşıyyet**
m. HY-T1/08, HY-T8/02, HY-T67/09
- mütebehhic** <A. ūen, keyifli
m. HY-T81/027
- mütemerrid** <A. dikbaşlılık eden, dik kafalı
m. Hin-T2/012
- mütehayyile** <A. hayal kurma merkezi
ḡuvvet-i m.+ miz HY-T89/04, HY-T91/08
- mütevelli** - <A.
m.- i HY-T11/04
- mütevelli** <A. birinin yerine geĉen
m. HY-T11/010
tenhâ-yı m. HY-T11/05
m.-i mezkūrnu HY-T11/010
m.-i mezkūrġa HY-T11/09
- müteşaddiyân** <A.
m.-i iřġâl HY-T27/06
- mütefeddide**
m.-i buyūtlıġ HY-T53/05
- müteḡḡam** <A.
m. şY-T1/013
- müveddeb penâh** <A.
m. Hin-T4/03
- müveddet** <A.
m. Hin-T5/04
- müyesser** <A. kolay gelen, kolaylıkla olan
m. Ho-T2/06
- müzeyyen** <A. süslendirilmiş, süslenmiş
m. Ho-T1/02, HY-T1/03, HY-T14/03,
HY-T4/01, HY-T66/09
- müfsid** <A. ifsadeden, bozan
m.+ lerniḡ Hin-T3/018
- müfteḡer** <A. iftihar eden, övünen
m. HDB-T1/012
- müftī** <A. vilayet ve kazalarda, din işlerine bakan kimse, müftü
m. HY-T44/011
- müciḡ** <A. icabet eden, teklifi kabul eden, istenileni yapan, sorulana cevap veren
m. HY-T48/013, HY-T58/022, HY-T68/018
m.-i bā' iş HY-T41/018
m.+ i HY-T28/015, HY-T44/014, HY-T50/016, HY-T51/012, HY-T58/021,
HY-T72/017, HY-T82/014, HY-T86/015, HY-T92/014
- siyâset-i pādřâh-ı m.+ i HY-T46/013,
HY-T47/015
- mū 'mâ ileyhum**
m. HY-T88/026
- mūmâ ileyh** <A. adı geĉen, yukarıda anılan
m. HY-T68/018, HY-T82/014
re'is-i m. HY-T47/015
m.+ niḡ HY-T73/08
- mūmâ ileyhumâ**
m. HY-T86/015, HY-T92/014
m.+ nı HY-T86/011
- mūmâ ileyh**
m. Hin-T5/019, HY-T39/011
- mūmâ ileyhum**
m. HY-T89/035, HY-T91/024
ḡâdim-i m. HY-T91/025
m.+ ler HY-T84/017
- mūmâ ileyhumâ**
m. HY-T72/017, HY-T85/016
- mollâ** <A. büyük kadı, büyük alim
m. Hin-T4/012, HY-T37/08, HY-T41/010, HY-T44/07, HY-T46/07,
HY-T47/010, HY-T50/08, HY-T68/011, HY-T82/08,
HY-T86/07, HY-T92/08
- nahimmetimizni** <F+A.
n. HY-T2/010
- na 'ib** <A. ÖZEL ADLA BİRLEşİK OLABİLİR
n. Hin-T5/018
- namâz** <F. namaz
n. HY-T37/09, HY-T41/011, HY-T44/08, HY-T46/07, HY-T47/011,
HY-T50/09, HY-T68/012, HY-T82/09,
HY-T86/08,
HY-T87/010, HY-T92/08
n.+ larnı HY-T37/09, HY-T41/011,
HY-T44/08, HY-T46/07, HY-T47/010,
HY-T50/09, HY-T68/012, HY-T82/09,
HY-T86/08,
HY-T87/09, HY-T92/08
- naşafat encâm** <A.
n.+ da HY-T55/07
- naşb** <A. dikme, saplama
n.+ ı HY-T50/011
- nazar** <A. bakma, göz atma
n.-i âftâb-i enverġa HY-T27/021
n.-i enverimizġa HY-T88/022
n.-i enverġa HY-T21/022
n.-i kîmyâ HY-T89/031., HY-T91/020
n.-i mübârekimizġa HY-T6/07
n.-i mübârekimizġa HY-T7/09
n.-i enverimizġa HY-T66/09
n.+ ımġa HY-T5/09
n.+ ımızġa HY-T4/07

- enver-i n.+ ımızğa HY-T54/014, HY-T84/011
n.+ ımızğa HY-T67/15
enver-i n.+ ımızğa HY-T85/010
- nażar**
n.-ı enverğa HY-T81/026
- nażar kimyā**
n. HY-T90/011
- nażır** <A. benzer, eş
n. HDB-T1/04
n.-i şāhānemiz HY-T68/03
- naħv** <A. 1. Yan, yöne, taraf, cihet 2. Yol 3. gibi, benzer
n. HY-T31/07, HY-T38/08
- naķīb** <A. bir kavim veya kabilenin reisi veya vekili
n.-i muşārun ileyhniġ HY-T91/026
- naķip**
n.+ ġa Hin-T5/021
- nażafāt encām**
hengām-ı n.+ da HY-T58/04
- nā** <F. olumsuzluk edati
n.-ma^ç dūd ol HY-T2/02
n.-mütenāhī ^ç uķūbetiġa HY-T49/022
- nābūdlik** <A.+T. Yokluk
n. Hin-T3/018
- nā ma^ç dūd**
n. HY-T67/05
durūd-ı n. HY-T2/01.
durūd-i n. HY-T67/04
- nā pāydār**
dār-ı hādise zāy-ı fānī-i n. Ho-T2/017
- nām** <F. isim, ad
n.+ ı Hin-T5/04
nāme-i n.+ ı Ho-T2/019
- nāmdār** <F. ünlü
n. Hin-T3/017, HY-T27/04, HY-T81/05
- nāme** <F. yazılı, yazılmış, küçük kitap
n.-i nāmı Ho-T2/019
- nām dār**
n. HY-T21/04
- nāmver** <F. ünlü
birāder-i n.-i kirām-ı ebū-yı maķām-ı ^ç ażamet HY-T49/07
- nāmūs** <F. ar, edep, haya
n.+ ı HDB-T1/08
- nās** <A. insanlar, halk
n. HY-T67/03
- nātiķ** <A. söyleyen, konuşan
n. HY-T10/07, HY-T12/08, HY-T9/08
- nāy** <F.
teng-i n.+ ıdın HY-T67/04
- nāyib**
n. HY-T8/05
- ^ç inde³l-hācet-i n. HY-T50/011
- nāşiyye** <
n.+ leriġa HDB-T1/013
- nāhiyye** <A. yan
n.+ din HDB-T1/013
- ne** <A.
n. HDB-T1/021, HY-T83/012
- nebevī** <A. nebiye, peygambere ait olan
n.-i eşref HY-T88/05
- nebire** <A. torun
n.+ leri HY-T10/04, HY-T12/05, HY-T8/07, HY-T9/05
n.+ si ŞY-T1/015
- nebire şeyhu³l-islāmniġ oġlı işān ħvāce**
n. HY-T21/018, HY-T27/016, HY-T81/020
- necābet** <A. soyluluk, soy temizliġi
n. HY-T47/05
- necābet bünyān**
n. HY-T58/06
- necābet destġāh**
n. HY-T91/011
- necābet penāh**
n. HY-T67/013, HY-T68/05
- necm** <A. yıldız
n.-i hādī HY-T1/07, HY-T14/05
n.-i ihtidā HY-T67/08
- neçük**
n. HY-T18/08, HY-T22/011
- nedr yüzbaşı**
mescid-i n.+ da HY-T88/018
- nehār** <A. gündüz
n. Hin-T5/02
- nehr** <A. akar su, çay, ırmak
n.-i aķ yap HY-T13/07, HY-T13/08
- nehy** <A. yasak etme
n. HY-T37/014
n.+ lerin HY-T37/014
- nehyelerin nehy**
n. HY-T86/013
- nemrūd** <A. babilin kurucusu denilen hükümdar
n. HY-T70/011
- neseb** <A. nesil, soy
n.-i mübārekleri HY-T14/09
- netice** <A. sonuç, son
n.-yi dūdman-ı eyālet HY-T15/06
n.+ sidin HY-T28/011
- nev^ç** <A. çeşit, türlü
n.-i ma^ç āş HY-T47/016
- nev** <A. yeni
n. HY-T82/012
- nevāb** <A.
n. HY-T81/07
- nevāle** <A. vergi, baġış

- n.+ sidin HY-T88/023, HY-T89/06, HY-T90/012, HY-T91/09
- nevâyir** <A.
n.+ iğa HY-T58/03
- nev'**
n. Ho-T2/09
n.-i ma' aş HY-T46/014
- nev'î**
n. HY-T72/017
- nev'î ma' aş**
n. HY-T68/019, HY-T82/015, HY-T87/018
- nev'î**
n. HY-T41/019, HY-T44/015, HY-T50/016
- nev'î ma' aş**
n. HY-T37/015, HY-T86/015, HY-T92/015
- nevvarallâhu merķadahu fî ğurafi 'l-cenân eftaħuhu**
n. HY-T21/021
- nevvâb** <A. **naiplik eden, vekillik eden**
n. HY-T21/06, HY-T27/06
- nevr** <A.
n. HİB-T1/05, HY-T11/09
- nefer** <A. **tek kişi**
n. HY-T55/024, HY-T66/013, HY-T67/024, HY-T67/034, HY-T84/013, HY-T85/011, HY-T89/032, HY-T90/013, HY-T91/021
- nefrî** <A.
n.+ ni HY-T58/022
- nefrîn** <A. **lanet okuma, sövüp sayma**
n.-i cemî' HY-T13/015
- nefsani** <A. **kin ve garezle ilgili**
hevâ-yı n. HY-T71/013
- nefsaniyyet**
n. HY-T17/011
- nefsâniyyet**
n. HY-T23/010, HY-T29/08, HY-T74/013, HY-T76/010, HY-T78/010
- nefsâniyyet** <A. **gizli düşmanlık, kin, garez**
n. HY-T13/014, HY-T16/010, HY-T19/09, HY-T24/09, HY-T25/010, HY-T30/010, HY-T32/013, HY-T33/011, HY-T34/010, HY-T35/011, HY-T36/011, HY-T38/014, HY-T40/012, HY-T42/09, HY-T43/012, HY-T45/011, HY-T52/013, HY-T53/012, HY-T56/010, HY-T57/013, HY-T59/012, HY-T60/011, HY-T61/012, HY-T62/014, HY-T63/012, HY-T65/015, HY-T66/019, HY-T73/011, HY-T75/012, HY-T79/014, HY-T80/012, HY-T83/012
- nefsânî**
n. HY-T69/015, HY-T77/016
hevâ-yı n. HY-T20/011, HY-T49/018
hevâ-yı ħiss-i n. HY-T31/013
- ni**
n. Hin-T3/015, HY-T82/012
n. nev' HY-T37/012, HY-T41/015, HY-T47/013, HY-T50/013, HY-T51/08, HY-T68/016, HY-T86/011, HY-T87/014, HY-T92/011
- necâbet**
n.-i merâsim-i ħazret-i şâh ķasım HY-T27/015
- niçe**
n. HDB-T1/017, HDB-T1/06, Hin-T4/07, Hin-T4/08, Ho-T2/018, Ho-T2/07, Ho-T3/04, ŞY-T1/015
- nidâ**
n.+ sı HY-T67/04
- nihâd** <A. **yağmalar, çapullar**
n.+ ları HY-T21/016, HY-T81/018
n.+ larınınġ HY-T88/06
- nihâl** <A. **fidan**
n. Ho-T2/05, HY-T14/014
şemere-yi n.-ı ħilâfet HY-T15/06
n.+ ı HY-T1/09, HY-T2/05, HY-T3/03, HY-T5/03, HY-T6/03, HY-T7/04
- nihân** <A. **gizli, saklı**
n. HDB-T1/04
- nikâh** <A. **nikah, şer'î mahkemedan veya oradan yetkilendirilmiş imam tarafından iki tarafın veya onların vekilleriyle şahitlerinin ifadeleri dinlenilip kaydolunmak muamelesi,**
n.+ ları HY-T37/012, HY-T41/015, HY-T44/011, HY-T46/010, HY-T47/013, HY-T50/013, HY-T68/016, HY-T82/012, HY-T86/012, HY-T87/01, HY-T92/012
- nikâhâne** < A.+F. **şer'î nikah için kadıya ödenen ücret**
muħtesib-i n. TY-T1/010
n.+ sin HY-T47/014, HY-T68/016, HY-T82/012
n.+ lerin HY-T44/012, HY-T46/011, HY-T50/014, HY-T87/015
n.+ sin HY-T37/013, HY-T41/016, HY-T86/012, HY-T92/012
- nimerse** nesne
n. HY-T10/013, HY-T12/014, HY-T2/016, HY-T2/021, HY-T4/012, HY-T8/015, HY-T9/013, ŞY-T1/022

- ni' met** <A. iyilik, lütf, ihsan, bahşış
hengâm-ı n. HY-T2/011
n.+ idin HY-T21/012
- nisbet** <A. bağlılık, ilgi
n.+ iğa HY-T55/021
n.+ in Ho-T1/017
- nişân** <A. ferman; iz, alamet
n. Hin-T4/07, HY-T1/019, HY-
T10/014, HY-T14/016, HY-T14/018,
HY-T58/015, HY-T8/010, HY-T9/08,
ŞY-T1/019,
ŞY-T1/025, ŞY-T1/027
seyâdet-i n. HY-T54/015
n.-ı cedîd HY-T21/022, HY-T27/021,
HY-T81/026
n.-ı 'âlî HY-T15/013, HY-T15/018,
HY-T18/07, HY-T3/014, HY-T5/014,
HY-T55/019, HY-T58/025, HY-
T6/014
n.-ı 'âlî-şân HY-T12/016, HY-
T16/012, HY-T2/023, HY-T26/05,
HY-T27/029, HY-T28/011, HY-
T37/06, HY-T39/07, HY-T4/014,
HY-T41/07, HY-T44/06, HY-T46/06,
HY-T47/08, HY-T48/06, HY-T50/06,
HY-T51/05, HY-T55/023, HY-
T58/012, HY-T64/09, HY-T66/011,
HY-T67/041, HY-T67/026, HY-
T68/08, HY-T7/016, HY-T8/017, HY-
T8/09, HY-T81/035, HY-T82/07, HY-
T84/013, HY-T86/06, HY-T9/015,
HY-T92/06
n.-ı hümâyûn HY-T66/019
n.-ı hümâyûn-ı 'âlî-şân HY-T17/013,
HY-T54/018, HY-T70/011, HY-
T72/08, HY-T85/012, HY-T88/025,
HY-T89/033, HY-T87/06, HY-
T90/015, HY-T91/023
n.-ı hümâyûnların HY-T54/014, HY-
T84/011, HY-T85/09
n.-ı mübâreklerini TY-T1/05
n.-ı müceddid HY-T54/014
n.-ı soyurgal HY-T2/014, HY-T3/09,
HY-T5/010, HY-T6/08, HY-T7/010
n.+ ı HY-T54/05
n.+ ın HY-T4/07
n.+ lar HY-T10/07
n.+ ların HY-T27/020, HY-T3/08, HY-
T5/09, HY-T6/07, HY-T7/09, HY-
T8/08, HY-T81/025,
selâtin-i 'izâm-ı n. HY-T21/021
n.+ larınıñ HY-T70/05
n.-ları sâbık HY-T12/08
- nişâne** <A. iz, alamet, belirti
n.-i hükmi Hin-T5/02
- niyet** <A. niyet
n. HY-T55/024, HY-T84/019
hulûş-ı n. HY-T39/012, HY-T58/013,
HY-T67/031, HY-T89/036
n.+ de HDB-T1/08
n.+ din HDB-T1/07
- nişâb** <A. asıl, esas
n.-ı haşmet âyâb HDB-T1/01
- nigehbân** <F. gözcü, bekçi
n.+ ı HY-T1/010, HY-T3/04, HY-
T5/04, HY-T6/04, HY-T7/05
n.+ ıdurlar HY-T18/03, HY-T21/05,
HY-T27/04, HY-T54/06, HY-T67/10,
HY-T81/05
- nizâm** <A. tertip, kaide
n. HY-T91/04
- ni' met** <A. nimet
n.+ idin HY-T27/011, HY-T81/013
- nüdemâ** <A. nedimler
n.+ ları HY-T91/012
- nüzûl** <A. aşağı inme
n. Hin-T5/016
n.-ı iclâl Hin-T1/07, Hin-T2/07, Hin-
T5/08
- nüzûlât**
n. HY-T11/09
- nüzûrât** <A. nezirler
n.+ ını HİB-T1/05
- nuşret** <A. yardım 2. Başarı, üstünlük
n. Ho-T2/02
n.-i bî endâze Ho-T1/07
'asâkir-i n.-i mü'eşşer Hin-T5/09
cuyüş-i n.-i vufûd HY-T32/06
- nuşret-eşer**
n. Hin-T4/017, HY-T65/07, HY-
T69/07
nöker-i n. HY-T20/04
- nuşret-mâşar**
tamâm-ı 'asâkir-i n.+ ımız Hin-T2/07
- nuşşân** <A. eksiklik
n.+ ıdın Ho-T1/019, Ho-T2/05
- nücebâ** <A. soyu sopu temiz, nesli pak olan
kimseler
n.-i kirâm HY-T55/07
- nüzhet** <A. neşe, eğlence
n. HY-T27/06
- nür** <A. aydınlık, ışık
n.+ iğa HY-T1/05
n.+ ın ŞY-T1/09
- nöker** <Moğ. Nevker, asker
n. HY-T19/04, HY-T23/04, HY-
T65/07, HY-T69/07, HY-T71/06, HY-
T74/06
berây-ı mevâcib-i n. HY-T13/04
ez berâ-yı mevâcib-i n. HY-T16/04

- n.-i nuşret eşer HY-T20/04
n.-i zafer-fer HY-T31/06, HY-T49/05,
HY-T74/6
- nökeriyye**
n. HY-T60/06
mevâcib-i n. HY-T17/05, HY-T24/04,
HY-T25/04, HY-T29/04, HY-T30/05,
HY-T33/05, HY-T34/05, HY-T35/05,
HY-T36/05, HY-T38/05, HY-T40/05,
HY-T42/04, HY-T43/05, HY-T45/05,
HY-T52/05, HY-T53/05, HY-T56/05,
HY-T57/06, HY-T59/06, HY-T60/05,
HY-T61/06, HY-T62/07, HY-T63/06,
HY-T73/06, HY-T75/06, HY-T77/07,
HY-T78/06, HY-T79/06, HY-T80/05,
HY-T83/08, HY-T93/04
- oğ(u)l**
o.+ ı HY-T6/06, HY-T7/08
o.+ larğa HY-T14/06
- oğlan**
o. Hin-T6/05
o.+ larğa HY-T4/03
o.+ ları HY-T1/014, HY-T2/013, HY-
T27/015, HY-T27/016, HY-T27/022,
HY-T27/023, HY-T4/08, HY-T53/06,
HY-T55/022, HY-T55/024, HY-T8/06,
HY-T8/07, HY-T9/05, HY-T4/07, HY-
T21/016, HY-T21/017, HY-T21/023,
HY-T21/024, HY-T81/018, HY-
T81/019, HY-T81/027, HY-T81/029
o.+ larıǵa HY-T55/026
o.+ larını HY-T37/08, HY-T41/010,
HY-T44/08, HY-T46/07, HY-T47/010,
HY-T50/09, HY-T68/012, HY-T82/09,
HY-T86/07, HY-T87/09, HY-T92/08
o.+ larınıñ HY-T13/011, HY-T16/08,
HY-T19/08
- oñg**
sağ taraf
- ocak**
ocak, ev
o.+ ıǵa HY-T67/032
- ol**
o.
o. HDB-T1/016, HDB-T1/017, HDB-
T1/018, HDB-T1/020, HDB-T1/05,
HDB-T1/07, HDB-T1/08, HHH-T1/02,
HHH-T2/02, HİB-T1/01, Hin-T1/05,
Hin-T2/010, Hin-T2/012, Hin-T2/05,
Hin-T2/07, Hin-T3/013, Hin-T3/06,
Hin-T4/06, Hin-T5/09, Hin-T6/03, Ho-
T1/016, Ho-T1/03, Ho-T1/09, Ho-
T2/011, Ho-T2/016, Ho-T2/08, Ho-
T3/011, Ho-T3/019, Ho-T3/09, HY-
T1/03, HY-T1/04, HY-T1/05, HY-
T1/06, HY-T1/07, HY-T10/08, HY-
T12/09, HY-T14/03, HY-T14/04, HY-
T14/08, HY-T15/02, HY-T15/03, HY-
T15/08, HY-T18/010, HY-T18/05,
HY-T18/08, HY-T18/09, HY-T2/01.,
HY-T2/08, HY-T21/011, HY-T21/013,
HY-T21/014, HY-T21/022, HY-
T21/028, HY-T21/08, HY-T22/08,
HY-T26/07, HY-T27/010, HY-
T27/012, HY-T27/013, HY-T27/020,
HY-T27/027, HY-T27/06, HY-T27/07,
HY-T28/05, HY-T28/06, HY-T3/07,
HY-T37/03, HY-T39/04, HY-T4/01,
HY-T4/02, HY-T4/06, HY-T44/03,
HY-T47/05, HY-T5/07, HY-T51/012,
HY-T51/09, HY-T54/014, HY-T54/09,
HY-T55/020, HY-T55/06, HY-
T56/011, HY-T57/013, HY-T58/012,
HY-T58/019, HY-T58/03, HY-T6/06,
HY-T64/05, HY-T66/018, HY-T66/05,
HY-T67/012, HY-T67/026, HY-
T67/03, HY-T67/032, HY-T67/037,
HY-T67/05, HY-T67/06, HY-T67/08,
HY-T67/09, HY-T68/05, HY-T68/08,
HY-T7/07, HY-T70/010, HY-T70/04,
HY-T70/09, HY-T72/05, HY-T76/011,
HY-T8/05, HY-T80/012, HY-T81/012,
HY-T81/015, HY-T81/026, HY-
T81/033, HY-T81/09, HY-T84/06,
HY-T85/06, HY-T88/05, HY-T89/06,
HY-T89/08, HY-T9/09, HY-T90/05,
HY-T91/010, HY-T91/05, ŞY-T1/015,
ŞY-T1/018, ŞY-T1/024, ŞY-T1/07
nâ-ma^c düd o. HY-T2/02
- ol -**
olmak
o.- masun HDB-T1/04
o.- maǵda HDB-T1/016
o.- up Hin-T5/012
o.- ur HDB-T1/03
- oltur -**
oturmak
o.- ğan HY-T90/014, HY-T88/024,
HY-T89/033, HY-T91/022
o.- ub HY-T21/028, HY-T27/028
o.- um HY-T89/010
o.- up HDB-T1/017, HY-T67/031,
HY-T68/09, HY-T72/010, HY-
T81/034
o.- ğanı HY-T22/05
o.- gendin Ho-T1/010
- on**
o. Hin-T4/018, Hin-T5/014, HY-
T13/05, HY-T13/08, HY-T17/05, HY-
T19/03, HY-T19/05, HY-T35/05, HY-
T37/017, HY-T38/016, HY-T38/05,
HY-T40/05, HY-T41/022, HY-
T42/011, HY-T43/014, HY-T51/014,
HY-T54/027, HY-T57/05, HY-

	T61/014, HY-T69/06, HY-T73/05, HY-T75/015, HY-T79/05 o.+ lançısı HY-T49/025, HY-T68/021	orta	ara, ortası o.+ da Ho-T1/018, Ho-T2/014 o.+ ğa Hin-T5/10
on altı	on altı o. HY-T91/021	osal	utançlı o. ŞY-T1/025
on bir	on bir o. HDB-T1/010 o.+ lençisi HY-T62/016	ot	ateş o. bile küydür- Hin-T3/015 o. yağ- HY-T67/032 top o.+ ı dânesi Hin-T3/019
on beş	on beş o. HY-T80/07 o.+ ide HY-T87/019	ottuz	otuz (30) o. HY-T13/04, HY-T45/06, HY-T67/024, HY-T93/012
on ikki	on iki o. HY-T29/03, HY-T84/013 o.+ lençi HY-T91/028 o.+ lençisi HY-T59/014	oķ	ok o. Hin-T4/011
on sekkiz	on sekiz o.+ lençisi HY-T65/018	öldür -	öldürmek ö.- dük Hin-T5/016 ö.- üp Hin-T5/10
on sekkiz miñg	on sekiz bin o. HY-T15/04, HY-T67/03, HY-T67/05	‘ömr	<A. ömür, hayat ‘ö. HY-T67/031
on sırtı kırk ağrı	o. HY-T53/04	örnek	örnek ö.+ iĝa Ho-T2/04
on tokkuz	on dokuz o.+ lançısı Hin-T4/019	öt -	ö.- üp Ho-T1/07
on tört	on dört o.+ i HDB-T1/012	ötken	geçmiş ö. HY-T15/010, HY-T15/011, HY-T22/011, HY-T3/08, HY-T4/07, HY-T66/08, HY-T7/08, HY-T8/08
on üç	on üç o. HY-T63/05 o.+ i Ho-T2/019 o.+ lençisi Hin-T2/06 o.+ lençisinde HY-T93/017	ötker -	geçirmek ö.- ip Hin-T5/020 ö.- üp HDB-T1/06
on yetti	on yedi o.+ si HY-T80/014	ötgen	geçmiş ö. HY-T5/08, HY-T6/07
oĝsa -	benzemek o.- p HY-T72/011 o.- y turĝan HY-T58/018	öz	öz ö. Hin-T3/016, Hin-T6/09, Ho-T3/06, HY-T67/037, HY-T68/013, HY-T86/010, HY-T87/011 ö.+ i Hin-T3/013, Hin-T4/011 ö.+ idin HY-T13/011, HY-T17/09, HY-T19/08, HY-T20/09, HY-T23/08, HY-T24/07, HY-T25/09, HY-T29/7, HY-T30/08, HY-T31/011, HY-T32/012, HY-T33/010, HY-T34/09, HY-T35/09, HY-T36/09, HY-T38/013, HY-T40/011, HY-T42/07, HY-T43/010, HY-T45/09, HY-T49/016, HY-T52/011, HY-T56/09, HY-T57/012, HY-T59/010, HY-T60/010, HY-T61/011, HY-T62/013, HY-T63/012, HY-T65/013, HY-T69/012, HY-T71/011, HY-T73/09, HY-T74/012, HY-T75/010, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T78/09, HY-T79/011,
oĝsap tur -	benzetmek o.- ğan HY-T72/011		
oĝsaş	benzer o. HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T41/09, HY-T55/025, HY-T64/011, HY-T68/011, HY-T70/014, HY-T81/033, HY-T84/016, HY-T85/015, HY-T87/08, HY-T88/025, HY-T89/035, HY-T91/023		
or(u)n	orm o.+ iĝa HY-T18/07, HY-T44/06, HY-T47/08, HY-T51/05, HY-T68/07, HY-T72/08, HY-T67/016, HY-T67/017, HY-T67/018, HY-T67/019, HY-T67/020, HY-T67/021, HY-T67/022, HY-T67/023, HY-T67/024, HY-T67/033, HY-T67/034, HY-T86/05 o.+ larıĝa HY-T37/06, HY-T41/06, HY-T82/06, HY-T92/06		

HY-T80/010, HY-T83/011, HY-T93/015
 ö.+ imizning Ho-T3/011
 ö.+ imizge HY-T21/014
 ö.+ ine Ho-T3/010
 ö.+ ini HY-T1/014
 ö.+ ige HHH-T2/06
 ö.+ leri-ğa biy HY-T51/08
 ö.+ leridin HİB-T2/09, HY-T16/08, HY-T48/011, HY-T53/010, TY-T1/010
 ö.+ leriğa Hin-T3/012, HY-T37/011, HY-T41/014, HY-T44/011, HY-T46/012, HY-T47/012, HY-T47/015, HY-T48/012, HY-T48/07, HY-T50/012, HY-T50/015, HY-T68/015, HY-T72/013, HY-T92/011
 ö.+ lerin HY-T66/09
 ö.+ lerining HİB-T1/09, Hin-T4/012, Ho-T3/022, HY-T55/018, HY-T84/010, HY-T85/08, HY-T88/021, HY-T88/024, HY-T89/030, HY-T89/032, HY-T90/013, HY-T91/022
 ö.+ leriğa HY-T26/08, HY-T87/013, HY-T91/026, HY-T92/013
 ö.+ leriğe HY-T18/08, HY-T22/07, HY-T82/012, HY-T82/014, HY-T86/011, HY-T86/013, HY-T87/016
 ö.+ üm Ho-T3/013
 ö.+ ümiz Hin-T4/013
 ö.+ ümizğa HY-T27/013
 ö.+ ümizğa Hin-T5/07, HY-T81/016
 ö.+ ümizge HY-T1/013

özge özge, yabancı
 ö. HDB-T1/018, HHH-T2/07, HİB-T2/08, Hin-T6/010, Ho-T2/017, HY-T11/05, HY-T11/06, HY-T67/035

parhizkār <F. takvalı, haramdan uzak duran
 p. HY-T4/06

pādā <F.
 p.+ sıdın HY-T89/06

pādāş <F. müfakat
 p.+ ıda HY-T89/04, HY-T91/07

pādşāh <F. padişah, hükümdar
 p. Ho-T3/022, Ho-T3/08
 siyāset-i p.-ı mücibi HY-T46/013, HY-T47/015
 p.-ı kadir HDB-T1/04
 p.+ ğa Ho-T3/017
 p.+ ımızni Ho-T3/03
 p.+ ımınġ HDB-T1/09, Ho-T2/04
 p.+ lar HY-T10/07, HY-T12/08, HY-T5/09

p.+ larnıġ HY-T15/011, HY-T3/08, HY-T4/07, HY-T6/07, HY-T7/08, HY-T8/08
 p.+ largā TY-T1/04
 p.-ı sâbıġ HY-T9/08
 p.-ı sâbıġnıġ HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T9/010

pādşāhlıġ

p. HY-T1/010, HY-T3/04, HY-T5/04, HY-T57/08, HY-T6/04, HY-T7/05
 memleke-i p.+ ğa HY-T24/02, HY-T31/05

pādşāhāne <F. padişaha yakışacak şekilde

merāhim-i p. HY-T22/03
 p.+ ğa HY-T18/011
 siyāset-i p.+ ğa HY-T18/010
 iltifāt-ı p.+ mizdın HY-T60/03, HY-T62/03
 Ğināyet-i bilâ nihāyet-i p.+ mizdın HY-T13/02
 Ğināyet-i p.+ mizdın HY-T16/02, HY-T19/02

memleke-i p.+ siġa HY-T40/04

pādşāhī <F. padişaha ait, padişah ile ilgili

p. HY-T12/012, HY-T43/08
 alġat-ı p. HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T9/011
 ma'unnāt-ı p. HY-T15/016
 memleke-i p. HY-T23/06, HY-T24/05, HY-T24/06, HY-T25/07, HY-T32/08, HY-T32/09, HY-T43/07, HY-T43/09, HY-T45/07, HY-T49/011, HY-T59/08, HY-T60/07, HY-T60/08, HY-T65/011, HY-T69/09, HY-T71/08, HY-T71/09, HY-T77/011, HY-T77/012, HY-T77/013, HY-T77/09, HY-T80/08
 siyāset-i p. HY-T37/014, HY-T44/014, HY-T50/016, HY-T51/012, HY-T72/016, HY-T82/014, HY-T86/015, HY-T87/017, HY-T92/014
 tekālif-i p. HY-T4/012, HY-T8/015
 p.+ ğa HY-T1/03, HY-T14/03, HY-T22/013, HY-T48/013, HY-T80/05
 memleke-i p.+ ğa HY-T19/03, HY-T20/04, HY-T25/03, HY-T29/03, HY-T30/04, HY-T32/05, HY-T33/04, HY-T34/05, HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T38/04, HY-T42/03, HY-T43/04, HY-T45/04, HY-T49/03, HY-T52/04, HY-T53/04, HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T62/05, HY-T63/04, HY-T65/05, HY-T69/05, HY-T73/05, HY-T77/04, HY-T78/05, HY-T80/04
 memleket-i p.+ ğa HY-T71/05

- mevzi^c i-dağı memleke-i p.+ ğa HY-T61/05
 mevzi^c ii-dağı memleke-i p.+ ğa HY-T75/05
 siyaset-i p.+ ğa HY-T22/012, HY-T26/012, HY-T41/018, HY-T51/013, HY-T66/019, HY-T68/018
 p.+ ğa HY-T23/04
 memleke-i p.+ ğa HY-T23/03, HY-T56/04, HY-T63/09, HY-T74/05, HY-T76/04, HY-T93/03
 memleke-i p.+ ğa HY-T57/05
- pāk-zāde** <F. temiz soylu
 p. Ho-T3/08
- parça** parça
 p.+ sını HY-T11/09
- pāre** <F. bölük
 p.-yi bendelerini HY-T15/05
- pāsbān** <F. gece bekçisi
 harem-ı hārim-i p.+ ı HY-T54/04
- pāydār** <F. iyice yerleşmiş, sağlam, devamlı, sürekli
 p. Hin-T5/02
- pāye** <F. rütbe, derece
 p.+ side HY-T21/011, HY-T27/010, HY-T81/012
- pāy-kāh** <F. derece, rütbe
 p.+ dın HY-T18/09
- peder** <F. ata, baba
 p.-i ʿālī HY-T67/014
- penāh** <F. sığınma, sığınacak yer
 p. HY-T8/06, HY-T88/021
 p.+ ı HY-T67/014
 p.+ inġızda Ho-T3/013
 p.+ ıda HY-T21/028, HY-T27/027, HY-T81/034
 p.+ ğa HY-T21/021, HY-T81/024
- penāhī** <F. sığınma
 p. HY-T10/07, HY-T9/08, TY-T1/02
- penc-şembe**
 p. HY-T66/020
- penc-şenbe**
 p. Hin-T1/06, Hin-T4/017, HY-T58/025
- penç-şenbe**
 p. HHH-T1/07, HY-T55/028, HY-T77/018
- perī** <F. peri
 p.+ inġ HY-T67/04
- pervāneçe** <F.+T. haberci
 p. ŞY-T1/025
- perhiz-kārlık** <F.+T.
 p. HY-T47/06
- pes** <F. imdi
 p. HY-T1/07
- pesendide** <F. beğenilmiş, seçilmiş
 p. Ho-T2/04
- peyām** <F. haber, bilgi
 p.-ı teveddüd Hin-T5/05
- peydā** <F. meydanda, açıkça
 p. Ho-T1/010, Ho-T1/018, Ho-T2/09, HY-T1/05
 p.+ sığa HY-T15/04
- peyvend** <F. bağ, ilgi
 p.+ imizge HY-T1/020
- peyveste** <F. ulaşmış, bitişik
 p. HY-T63/010, HY-T72/04, HY-T90/06
- peygamber** <F. peygamber
 p.-i maḥmūdġa HY-T2/02
- pīç-āb** <F. su kıvrımı
 taqaṭturāt-ı p.-ı merḥamet Ho-T2/02
- pilecāt** <F. **ipek kozası, ipek**
 p. HY-T10/011, HY-T12/012, HY-T9/012
- pinhānen** <F. gizli
 p. HİB-T2/07
- pirā** <F. donatıcı, süsleyici, düzenleyici
 manalarıyla birleşik kelimeler yapar
 p.+ sı Ho-T1/04
- pirāye** <F. süs
 p.+ si HY-T54/012
- piyāde** <F. yaya
 p. Hin-T5/011
- pīrāstalık**
 p. HY-T21/09, HY-T27/09
- pīrāste** <F. tertiplenmiş, düzenlenmiş
 p. HY-T47/06, HY-T54/012
- pīrāste-lık**
 p. HY-T81/011
- pīşvā** <F. reis, başkan
 p.+ sı HY-T58/07
- pür** <F.
 ṭillā-yı p. HY-T61/07
- pür-hüner-kār**
 p. HY-T14/07, HY-T4/05
- pür-mişkāl** <
 p.+ ıġa HY-T59/07
 ṭillā-yı p.+ ıġa HY-T59/06, HY-T62/08
- pür-nūḥāşlı**
 p. HY-T88/014
- pür-fayz**
 p. HY-T58/010
- pür-futūḥ**
 rüh-i p.+ ın HY-T67/032
- pür-ḥunde**
 p. HDB-T1/014
- rabbānī** <A. ilahi

- ‘ulemā-i r. HY-T72/03
- rabī‘ u’s-sānī** <A.
r. HY-T7/016, HY-T39/014, HY-T45/013, HY-T51/014, HY-T65/017, HY-T66/020
- rābī‘ ü’l-evvel**
r. HY-T29/010, HY-T37/017, HY-T44/017, HY-T59/014
- rağbet** <A. istek, arzu
r. Hin-T3/011
- rāh-numā** <A.
r.-yi ehli’l-‘ arab HY-T15/08
r.-y1 ber haḡnıñ HDB-T1/08
r.-y1 yaḡın HY-T2/03
r.+ sı HY-T58/07
- ra‘iyye** <A. bir hükümdar idaresi altında bulunan ve vergi veren halk
r.+ sı HY-T54/06
- ramazān** <A. ramazan ayı
şehr-i r.+ da HY-T16/012
- ramazānu’l-mübārek** <A. kutlu ramazan
r. HY-T46/016
- ravza** <A. çimeni bol yer, bahçe
r.-i muḡahharası HY-T67/05
- rafi‘ yet** <A. kaldıran, yükselten
r. Hin-T5/04
- raḡam** <A. yazı yazma
r. HHH-T2/08, HY-T18/011, HY-T19/010, HY-T20/013, HY-T21/021, HY-T24/010, HY-T27/019, HY-T27/029, HY-T29/010, HY-T30/11, HY-T53/015, HY-T55/028, HY-T59/014, HY-T63/015, HY-T69/019, HY-T81/025
r.-ı muḡarrefin HY-T57/017
- rābīṭa** <A. baḡlantı
r. Ho-T1/010, Ho-T2/09
r.+ sım Ho-T1/018
r.+lık Ho-T1/016
- rābī‘ a**
dördüncü
ḡıṭ‘ a-i r.+ nıñ HY-T77/011
- rāḡib** <A. istekli, rağbet eden
r. HY-T39/03, HY-T47/04, HY-T68/05, HY-T72/05, HY-T28/04, HY-T90/07
r.+ leriniñ HY-T58/07
- rāh** <F. yol
r.-ı ‘ämme HY-T83/06
r.-i müşterek HY-T79/08
- rāhber** <F. rehber
badraḡa-i r. HDB-T1/06
- rāhdārlik** <F.+T. gümrükçülük
r. HY-T1/016, HY-T4/011, HY-T8/014
- rāsih-dem** <F.
- r. HY-T64/05
- rāst** <F. doğru
r. HHH-T1/05, HHH-T2/06, Hin-T6/08
- rāstlık** <F.+T. doğruluk
r. Ho-T2/015
- rā‘ y** <A.
r.+ ı HY-T51/011
- rāyicu**
tıllā-yı r. HY-T49/08
- rāyicu’l-vaḡt** <A. revaçta olan, günümüzdeki
tıllā-yı r.+ ḡa HY-T16/05, HY-T17/05, HY-T19/05, HY-T20/5, HY-T23/05, HY-T24/04, HY-T25/05, HY-T29/04, HY-T30/05, HY-T31/07, HY-T32/07, HY-T33/06, HY-T34/06, HY-T35/06, HY-T36/06, HY-T38/06, HY-T40/06, HY-T42/05, HY-T43/06, HY-T45/06, HY-T52/06, HY-T63/08, HY-T65/08, HY-T69/08, HY-T71/07, HY-T73/06, HY-T74/08, HY-T75/07, HY-T76/06, HY-T77/08, HY-T78/06 HY-T79/06, HY-T80/07, HY-T83/09, HY-T93/05
- rāḡat** <A. rahat
r.+ ları Hin-T3/017
- rāzi** <A.
r.+ larıda HY-T90/014
- r‘ d**
r. Hin-T3/018
- re‘āyā** <A. halk
r. Ho-T2/010
r.-ı memleket HY-T21/010
r.-y1 memleket HY-T27/09
r.+ larıḡa HY-T15/08
r.+ ḡa HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T81/014
- receb** <A. heybetli, gösterişli
r. HY-T54/027, HY-T61/014, HY-T62/016, HY-T80/014
māh-ı r.+ ni HY-T79/015
- recebü’l-mürecceb**
r. HY-T24/010, HY-T27/029, HY-T48/015, HY-T53/014
- recül** <A. ergin, yetişmiş erkek, adam
r. Hin-T3/013
- re’s** <A. baş, kafa
r.-i muşarun ileyhümā HY-T46/013
- re’sen** <A. kendi kendine, kendi başına, kimseye danışmadan
r. HİB-T1/04
- re‘is**
r. HY-T87/013, HY-T87/06
r.-i bi’l-iştirāk HY-T50/013
- re’īs**
r. HY-T86/06

- r.-i bi³-istiklâl HY-T47/08
r.-i bi³-iştirâk HY-T41/014, HY-T41/06
- re'îs**
r. HY-T44/011, HY-T44/014, HY-T50/016, HY-T50/06, HY-T68/015, HY-T68/018, HY-T68/08, HY-T82/015, HY-T86/011, HY-T92/011, HY-T92/06
şerik-i r. HY-T44/06
r.-i bi³-istiklâl HY-T47/013, HY-T82/012, HY-T82/06
r.-i bi³-iştirâk HY-T37/011, HY-T37/06
r.-i mûmâ ileyh HY-T47/015
- rencide** <F. incinmiş, kırılmış
r. HY-T1/019
- rencide-könğül** <F.+T. kırılan gönül
r. HY-T54/024
- rengârenk** <F. çeşit çeşit, renkli
r. Hin-T1/06
- resm** <A. tören
r.+ i Hin-T4/10
- resûl** <A. elçi
r. HY-T68/019
r.-i maşşüdğa HY-T2/02
r.-i hüdây HY-T9/014, HY-T10/013, HY-T12/014
hâzret-i r.-i ekremniñg HY-T13/015
hâzret-i r.-i ekrem şallallâhu 'aleyhi ve sellem şerî' at-ı mülk-i behre-mendi HY-T54/011
- resûlu 'ş-şakalayn**
r.+ ğa HY-T1/06
- revâ** <F. yakışır, uygun, yerinde
r. HY-T54/026
- revân** <F. yürüyen, giden akan
r. Hin-T1/09
- revâhil** <A. yük develeri
r.-i muşâdakât-ı dostâne HDB-T1/03
- refâhiyyet** <A. bolluk, rahatlık, bollukta geçiniş
r. Ho-T2/013
âşâr-ı r. HDB-T1/013
r.+ iğa HY-T68/04
ahvâl-i r.+ iğa HY-T39/03
r.+ lerîğa HY-T21/010, HY-T27/010
r.+ iğa HY-T90/06
r.+ iğa HY-T72/04
ri'âyâ-yı memleket-i r.+ lerîğa HY-T81/012
- reffî' -menzilet** <A. yüksek, yüce
r. HY-T55/06
r.+ lik HY-T1/09, HY-T5/04, HY-T6/04, HY-T21/05, HY-T27/04, HY-T3/04, HY-T7/05, HY-T8/03, HY-T81/05
- reffî' ü³-mekân**
r.+ ıdurlar HY-T54/05
- ri'âya** <A. gözetme
- rızık** <A. Allahın herkese bahşettiği nimet
r.+ ını HY-T1/04
- rıfka** <A. yumuşaklık, tatlılık
r.-i şerî' at Hin-T5/06
- rızâ-cüy**
r.-ı bilâ iştibâh HY-T17/03
- rızâ-cüy** <A.+F. razı etmeye gaye edinen, Allahın rızasını arıyan
r.-ı şamîmîlerimiz HY-T90/07
r.-ı şamîmisi HY-T91/018
r.+ ı HY-T91/012
r.-ı şamîmi HY-T88/021, HY-T89/030
r.-ı şamîmiler HY-T85/07
r.+ lar HY-T67/014
- ri'âyâ**
r.-yı memleket-i refâhiyyetleriğa HY-T81/012
r.+ sıda HY-T22/08
- ri'âye**
r. HY-T18/08
- ri'âyet**
r. HY-T21/012, HY-T27/011, HY-T81/014, ŞY-T1/013
- risâle** <A. mektup
r.+ siğa HY-T47/05
- risâlet** <A. elçilik, sefaret
hâzret-i r. HİB-T1/010, HY-T10/07, HY-T9/08
- risâlet-penâhî**
hâzret-i r. HY-T12/08
- rivâyet** <A. söylenti, haber, hadise
r. HY-T44/012
r.-i taħrîr HY-T44/09
- riyâz** <A. bahçeler, ağaçlık, çimenlik yerler
r.+ ınıñg Ho-T1/03
- riyâset** <A. reislik, başlık, başkanlık
r.-i şeriki HY-T46/010
r.+ i HY-T82/05, HY-T82/07
r.+ iğa HY-T46/05
- riyâset-âşâr** <A. yöneten
r. HY-T1/013
- rikkat-hıdmet**
r. HY-T2/012
- riğzâr** <A.
r. HY-T49/013
- rucû'** <A.
r. HY-T18/010
- rukûb** <A. üzengiler
r.-ı marğûb Hin-T1/08

- rus** Rus
r. Ho-T2/04
- rusūm** <A. vergiler, gümrük vergileri
r. Ho-T2/08
- rūkn** <A. temel direği
r.-i a' zāmıdır HY-T21/014, HY-T27/013, HY-T81/015
- Rüstem-şalābetlik** <A.+T. Farsların ünlü pehlivanı ve savaşçısı Rüstemin selabetine benzeyen
r. HY-T54/06
- rütbet** <A. sıra, derece, basamak
r. Ho-T1/05
- rūşen** <A. aydın, parlak
r. Ho-T2/011, Ho-T2/08, Ho-T3/012, HY-T26/04, HY-T28/09, HY-T37/05, HY-T41/05, HY-T44/05, HY-T46/05, HY-T48/05, HY-T50/05, HY-T51/04, HY-T58/09, HY-T68/06, HY-T82/05, HY-T86/03, HY-T87/03, HY-T92/05
- rūşen-zāmīr** <A.
r. ŞY-T1/05
- rūye** <A.
r.+ sin Ho-T1/08
- rūzgār** <F. zaman, devir
r. HDB-T1/06
- rūzgārçilik** <F.+T. dirilik, hayat
r.+ ini Ho-T3/019
- rūḥ** <A. can, nefes
r.-i pūr futūḥın HY-T67/032
r.-ı şeriflerin HY-T14/09
r.+ ların HY-T58/010
r.+ ıdın HY-T67/038
- sa'ādet** <A. mutluluk
s. ŞY-T1/015, ŞY-T1/07
s.-i dāreyn HY-T55/021
s.+ i HY-T58/021
s.+ in HY-T67/039
- sa'ādet-bunyān**
s. HY-T54/010
- sa'ādet hemrāh**
s. HY-T49/012, HY-T49/08, Hin-T2/03
- sa'ādet-ma'nūs**
s.+ ımız HDB-T1/013
culūs-ı s.+ ımız HDB-T1/012
- sa'ādet-mend** <A.+F. mutlu, bahtiyar
s. HY-T54/05, HY-T55/04, HY-T58/06
- sa'ādet-penāh**
s. HY-T35/07
- sa'ādet-yār**
s. HY-T18/02
- sa'ādet-fercām**
s. HY-T14/06, HY-T4/03
- eyyām-ı s. HY-T88/05
umerā-i s. HY-T9/03
eyyām-ı s.+ da HY-T21/015, HY-T81/016
s.+ da HY-T27/014
eyyām-ı s.+ da HY-T27/013
- sa'ādet-ķarīn**
s. HY-T1/08
- sa'd** <
s.-i a' zām HY-T55/07
- sadāret-destgāh** <A.
s. HY-T38/06
- sadāt**
s.-i ' izām HY-T10/02
- sa'ādet-encām**
eyyām-ı s.+ ımız HDB-T1/014
- sağın** - özlemek
s.- ip HY-T31/010, HY-T66/019
- sahm** <
s.+ ı HY-T21/027
- sal** - salmak
s.- ip Hin-T5/020
s.- masunlar HY-T13/014, HY-T2/016
- salāṭin**
s.-i ' izām HY-T81/025
- salāṭīn** <A. sultanlar
s.-i selef HY-T91/019
- saldur** - saldırmak
s.- up Hin-T4/07
- salmaķla** - yavaşılatmak
s.- masunlar ŞY-T1/020
- salṭanat** <A. sultanlık, hükümrancılık
s. Hin-T3/04, Ho-T1/04, Ho-T1/013, HY-T2/04, HY-T21/04, HY-T27/03, HY-T55/03, HY-T58/04, HY-T81/04, HY-T89/04, HY-T91/07, ŞY-T1/010
cālis-i erike-i s. HDB-T1/01
serīr-i s.+ da HY-T2/09
s.+ ınıñ HY-T28/08
zamān-ı s. Ho-T2/012
s.+ ımız HY-T84/019
- salğut**
s. HY-T11/011, HY-T28/013, HY-T58/017, HY-T64/010, HY-T67/028, HY-T67/035, HY-T70/014, HY-T85/014, HY-T88/025, HY-T88/026, HY-T89/033, HY-T89/034, HY-T91/022
- sarı** ileri
s. Hin-T3/022, Ho-T1/012, HY-T28/04
s.+ ğa Hin-T1/09
- sarıķ** sarı, özel anlamda Ruslar için kullanılmıştır.

- s. Hin-T3/09
s.+ dın Hin-T3/021
s.+ lar Hin-T4/015
s.+ mınġ Hin-T4/013, Hin-T4/07
- sat -** satmak
s.- duġ HY-T16/05, HY-T17/06, HY-T20/06, HY-T23/05, HY-T24/04, HY-T25/05, HY-T29/04, HY-T30/06, HY-T31/07, HY-T32/07, HY-T33/07, HY-T34/06, HY-T36/06, HY-T49/09, HY-T53/07, HY-T56/06, HY-T57/07, HY-T93/05
s.- salar HY-T16/08
s.- sun HY-T13/012
s.- sunlar HY-T17/011
s.- tuġ HY-T19/05, HY-T35/06, HY-T38/06, HY-T40/07, HY-T42/05, HY-T43/06, HY-T45/06, HY-T52/06, HY-T59/07, HY-T60/06, HY-T61/08, HY-T62/08, HY-T63/08, HY-T65/08, HY-T69/08, HY-T71/07, HY-T73/07, HY-T74/08, HY-T75/07, HY-T76/06, HY-T77/08, HY-T78/06, HY-T79/06, HY-T80/07, HY-T83/09
- savaş** <A. savaş
şir-i s. HY-T54/06
- savrı** <
s. ŞY-T1/021
- sa‘y** <A. çabalama, gayret, emek
s. HY-T13/015, HY-T16/010, HY-T19/010, HY-T20/012, HY-T23/010, HY-T24/09, HY-T25/011, HY-T26/08, HY-T29/09, HY-T30/010, HY-T31/014, HY-T32/015, HY-T33/011, HY-T34/011, HY-T35/011, HY-T36/012, HY-T38/014, HY-T40/013, HY-T42/09, HY-T43/012, HY-T45/011, HY-T49/020, HY-T50/011, HY-T52/014, HY-T53/013, HY-T56/011, HY-T57/014, HY-T59/012, HY-T60/012, HY-T61/013, HY-T62/015, HY-T63/013, HY-T65/015, HY-T69/016, HY-T71/013, HY-T74/014, HY-T76/011, HY-T77/016, HY-T79/014, HY-T80/013, HY-T83/013
- sayla -** seçilmek
s.- p HY-T14/09, HY-T67/032
- sayu** sarı
s. ŞY-T1/018
- saġābī** s.-i tereşşuġātının HY-T20/02
- saġib-tedbīr** <A.
s. HY-T66/03
- saġīfe** <A. sayfa
- s.-i kirāmı Ho-T2/019
- saġ**
- saġla -** korumak
s.- p HHH-T2/04
- sābīġ** <A. geġmiş şey, geġmiş hal
s. HY-T10/07
ba‘de ‘l-yevm-i s. HY-T54/019
be destūr-ı s. HY-T10/08, HY-T12/09, HY-T9/09, TY-T1/05
nişānlar-ı s. HY-T12/08
pādşāhlar-ı s. HY-T9/08
pādşāhlar-ı s.+ mınġ HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T9/010
- sābīġu ‘z-zīkr**
s. HY-T21/023, HY-T27/022, HY-T81/027
- sādāt** <A. seyyitler, ulular
s. HY-T27/07, HY-T81/08
zümre-i s. HY-T70/08
s.-ı düdmān-ı muştafāvi HY-T91/011
s.-i ‘ālī nihād HY-T21/013, HY-T27/012, HY-T81/014
s.-i ‘izām HY-T1/011, HY-T10/09, HY-T12/010, HY-T12/03, HY-T15/07, HY-T21/07, HY-T5/06, HY-T54/03, HY-T58/02, HY-T64/02, HY-T66/04, HY-T67/011, HY-T9/03, HY-T7/07, HY-T8/05, HY-T84/03, HY-T85/03, HY-T88/03, HY-T89/06, HY-T9/010, HY-T90/03, HY-T91/03
s.-i kirām HY-T2/05
zümre-i s.+ ġa HY-T10/08, HY-T9/09
s.+ ı HY-T18/04
s.+ lardik HY-T84/017
zümre-i s.+ ġa HY-T12/09
- sāir** <A. seyreden, harekette olan
s. TY-T1/04
- sā‘ī**
s. HY-T73/011, HY-T75/013, HY-T78/011
- sākin** <A. oturan (insanlar)
ġal‘a-i s. Hin-T4/018
- sālik** <A. bir tarikata girmiş bulunan
s.-i mesālik HY-T28/06, HY-T88/06
- sālimen** <A. saġ, saġlam
s. Hin-T3/022
- sāmī** <A. yüksek, yüce
s. Ho-T1/05
- sāye** <A. koruma, saġip çıkma
s.-i serāfet HY-T81/012
s.-i serāfet HY-T21/011
s.-yi serāfet HY-T27/010
s.+ mizġa HY-T21/09
- sāyir** <A.

- s. Ho-T2/012, HY-T27/06, HY-T55/019, HY-T84/017
s.-i mutesaddiyân-ı eşğâl HY-T21/06
- sâfi-rây** <A.
s. HY-T67/10
- sâhib-ihtisâm**
umerâ-i s. HY-T91/03
- sâhib-tedbîr**
s. HY-T21/05
- sebeb** <A. sebep
s.-i âferin Ho-T2/018
s.-i taşdi^c TY-T1/09
- sebîli** ^ʔt-ta^c âfeti
s. HY-T28/08
- sebük** <F. çabuk
s. Ho-T2/013
- seccâde** <A. seccade
s.+ side HY-T67/031
- se-şenbe**
s. Hin-T1/08, Hin-T4/018, Hin-T4/019, Ho-T2/019, HY-T35/013, HY-T47/018, HY-T59/014, HY-T64/015, HY-T67/041
- sehâm**
s.+ ı HY-T89/06
- sekene** <A. oturanlar
cumhûr-ı s. HY-T2/08
ʕummâl-i s.-i ẖvârezm HY-T14/08
ʕummâl-ı s.-i ʕubbatu ʔl-islâm HY-T4/06
- sekkiz**
s. HY-T64/010, HY-T65/06
s.+ de HY-T56/012
s.+ i HY-T34/012, HY-T35/013, HY-T37/017
s.+ ide HY-T88/028
s.+ inçisi HY-T36/014
- sekkiz miñg biş yüz ellik** sekiz bin beş yüz elli
s. HY-T93/05
- seksen** seksen
s. HY-T20/04
s.+ de HY-T12/016
- selâm** <A. barış, rahatlık
s. HY-T1/07, HY-T4/02
s.-ı ferhunde fercâm HY-T67/07
- selâmetlik** <A.+T. esenlik
s. Hin-T1/06
- selâtin** <A. sultanlar
s.-i selef HY-T84/010, HY-T89/030, HY-T90/010
s.-i ʕizâm HY-T27/020
s.-i ʕizâm-ı nişânların HY-T21/021
- selef** <A. bir yerde, bir işte, bir vazifede başka biirinden önce bulunmuş olan kimse
selâtin-ı s. HY-T84/010, HY-T88/022, HY-T89/030, HY-T90/010, HY-T91/019
- semâ** <A. sözcük yanlış olabilir
s. HDB-T1/05
- semek** <A. balık
s. HDB-T1/05
- sem^c i** <A. Allahın adlarından
hümâyün-i s.+ mizğa HY-T70/09
- semiha**
s.-i beyzâ HY-T68/014
- sen** sen
s.+ de HHH-T1/03
- sene** <A. yıl
s. HY-T14/018, HY-T27/029, HY-T6/014, HY-T8/017, HY-T9/015
s.-i bir miñg ikki yüz seksen beşinçide Ho-T3/023
s.-i hicri HY-T27/014, HY-T81/016
s.-i miñg ikki yüz kırk sekkiz HY-T21/015
s.+ de HY-T81/035
- sened** <A. tapu
s.+ idin Ho-T2/08
- serâser** <F. baştan başa, büsbütün
huzûr-ı s. HDB-T1/02
- serâfet** <A.
sâye-i s. HY-T81/012
- serdâr** <A. asker başı, kumandan
s.+ ları Hin-T3/017
s.+ larıdın Hin-T2/09
- serencâm** <F. bir işin sonu
s.+ ı HY-T51/09
- ser-bülend** <A. yüksek, yüce
s. Hin-T3/011, HY-T11/02, HY-T22/03, HY-T23/02, HY-T24/02, HY-T25/02, HY-T26/02, HY-T28/010, HY-T29/02, HY-T33/03, HY-T34/03, HY-T35/03, HY-T36/03, HY-T37/03, HY-T38/03, HY-T39/06, HY-T40/03, HY-T41/03, HY-T42/02, HY-T43/03, HY-T44/03, HY-T45/03, HY-T46/03, HY-T47/07, HY-T49/02, HY-T50/03, HY-T51/02, HY-T52/03, HY-T53/02, HY-T55/022, HY-T57/03, HY-T58/011, HY-T59/03, HY-T60/03, HY-T61/03, HY-T62/03, HY-T63/03, HY-T65/03, HY-T66/010, HY-T69/04, HY-T71/03, HY-T73/04, HY-T74/03, HY-T75/04, HY-T76/03, HY-T77/03, HY-T78/03, HY-T79/03, HY-T80/03, HY-T82/03, HY-T83/03, HY-T86/04, HY-T92/03, HY-T93/02
s.+ i HY-T54/010
- ser-bülendlik** <F.+T. yükseklik, yücelik

s. HY-T54/015
ser-efrâz <F. başını yukarı kaldıran, yükselten
s. HY-T13/02, HY-T19/02, HY-T30/03, HY-T70/010, HY-T72/07, HY-T89/032, HY-T91/021, TY-T1/06
ser-merd <F.
s. HY-T10/011, HY-T12/012, HY-T9/011
ser-sebz <
s. Ho-T2/05
ser-şâr
s. HY-T88/023, HY-T89/06, HY-T91/09
ser-tâ-ser <F. baştan başa, hep, bütün
s. HY-T13/09, HY-T31/08, HY-T49/013, HY-T57/07, HY-T61/08, HY-T63/010, HY-T63/09, HY-T65/010, HY-T74/09, HY-T76/07
ser-zemîn
s.+ ğa Ho-T2/08
ser-gerdân-lıĝ <F.+T. sersemlik, şaşkınlık
s.+ ıdın HY-T67/07
serîr <F. taht
s.-i saltanatda HY-T2/09
serîşte
s. Ho-T3/011, Ho-T3/013, Hin-T5/017
serkâr <F. işbaşı
s.+ ları HY-T51/08
serkeşlik <F.+T. dikbaşlılık
s. Hin-T2/011
s. Hin-T3/014
sermedî <F. sürekli
âlâm-ı s. HY-T31/014
s.+ ğa HY-T57/015
âlâm-ı s.+ ğa HY-T49/021
nefrîn-i HY-T58/022
‘uqûbet-i s.+ ğa HY-T23/010, HY-T56/012, HY-T70/018, HY-T71/014, HY-T74/014, HY-T76/011, HY-T77/017, HY-T80/013
server <F. baş, başkan, reis, ulu
s.+ i Ho-T2/02
seşenbe
s. HY-T34/012, HY-T36/014, HY-T49/025
sevdâ <F. ticaret
s. HY-T54/022, HY-T6/09, HY-T8/014
s.+ ğa HY-T15/015, HY-T4/011
sevdâ-ger <F. ticaretçi
s. HDB-T1/018, Ho-T1/09, Ho-T1/018
s.+ lerni Ho-T3/06

seyâdet
s.-i nişân HY-T54/015
seyr <A.
şadâkat-i s. HY-T74/07
seyyid <A. efendi, bey, ağa
s. HY-T58/09
cema‘ â-i s. HY-T9/07, HY-T10/06
tevkîr-i evlâd-ı s.-i kâ‘inât TY-T1/03
cemâ‘ at-ı s.-i siheçü ‘n-neseb HY-T12/07
s.-i şaḥîḥu ‘l-aşl ve ‘n-neseb HY-T55/018
s.+likleri HY-T10/06, HY-T12/07, HY-
seyyidât <
s.-ı destgâh ‘ âlem HY-T68/05
seyyiden
dâru ‘s-salṭana-i s. HY-T76/012
T9/07
seyyidu ‘l-evliyâ
s. HY-T89/08
seyyidu ‘l-ya‘kûp
s. Hin-T5/018
seyyidü ‘l-etḳiyâ
s. HİB-T1/01
seyyidü ‘l-etḳiyâ
s. HY-T14/08
sezâvâr <F. münasip, uygun, yaraşır
s. HY-T13/015, HY-T17/011, HY-T19/010, HY-T20/013, HY-T23/010, HY-T24/09, HY-T25/011, HY-T26/012, HY-T29/09, HY-T30/010, HY-T33/012, HY-T34/011, HY-T35/011, HY-T36/012, HY-T38/015, HY-T40/013, HY-T42/09, HY-T43/013, HY-T45/012, HY-T49/021, HY-T51/013, HY-T52/014, HY-T53/013, HY-T56/012, HY-T57/015, HY-T59/013, HY-T60/012, HY-T61/013, HY-T62/015, HY-T63/013, HY-T65/016, HY-T66/019, HY-T69/017, HY-T70/018, HY-T71/014, HY-T74/014, HY-T75/013, HY-T76/011, HY-T77/017, HY-T80/013
sezâvârî <F. münasip, uygun, yaraşır
s. HY-T31/014, HY-T32/015
seḥer <A. tan yeri aĝırmadan biraz önceki vakit
s.+ i Ho-T2/04
sıçkan 1281 yılı sıçan 1281 yılı
s. HY-T59/014, HY-T60/014, HY-T61/014, HY-T62/016, HY-T63/015
sıĝır yılı

- s. HY-T51/014, HY-T52/016, HY-T58/025, HY-T64/015, HY-T65/018, HY-T81/017
- sicillât** <A. resmî vesikaların kaydedildiği kütükler, siciller
s. kitâbeti HY-T37/07, HY-T41/08, HY-T47/09, HY-T50/07, HY-T72/010, HY-T87/07, HY-T68/010
- sihâm** <A. oklar, hisseler
temennâ-i s.+ ı HY-T91/010
- sikender** <Bkz. iskender
s. HY-T15/06
- sipâh** <F. asker
sitâre-i s. HY-T66/02
- sipâs** <F. şükretme, dua etme
s.-i bî kıyâs HY-T1/03
s.-i bî kıyâs HY-T67/03
- sipahr** <F. talih
s. Ho-T1/02
s.+ i HY-T21/04, HY-T27/03, HY-T81/04
s.+ iniᅇg HY-T21/04, HY-T27/04, HY-T81/05
- sitâre** <F. yıldız
s.-i sipâh HY-T66/02
- sitâre-sipâh**
s. HY-T14/06, HY-T4/03, HY-T8/02
- sitâyiş** <F. övme, övüş
s.-i bi 'aded HY-T2/01.
s.-i bî inîmâs HY-T67/03
- sitem** <F. eziyet, zülm, haksızlık
s. HY-T21/011, HY-T27/010, HY-T81/013
- siyâdet** <A. seyyidlik, efendilik
s. HY-T27/014, HY-T58/06
hürmet-i s.+ lerin HY-T9/09
s.+ lerini HY-T12/09
hürmet-i s.+ lerini HY-T10/08
- siyâdet-meâb**
s. HY-T9/05, HY-T12/05
- siyâdet-nâm**
s. HY-T84/07
- siyâdet-nişân**
s. HY-T54/010
- siyâdet-penâh**
s. Hin-T5/017, Ho-T2/011, HY-T21/016
cenâb-ı s. HY-T8/05
ve 'd-din-i s. HY-T81/017
zübdetü 'l-umerâ-i s. HY-T91/011
- siyâset** <A. siyaset
s. HY-T4/04
s.-i pādşâh-ı mücibi HY-T46/013, HY-T47/015
s.-i pādşâhâneᅇa HY-T18/010
- s.-i pādşâhi HY-T37/014, HY-T44/014, HY-T50/016, HY-T51/012, HY-T72/016, HY-T82/014, HY-T86/015, HY-T87/017, HY-T92/014
s.-i pādşâhiᅇa HY-T22/012, HY-T26/012, HY-T41/018, HY-T48/013, HY-T51/013, HY-T66/019, HY-T68/018
- siyle** - lütfetmek
s.- b HY-T58/010
s.- p HY-T88/023
- sîne** <F. göᅇüs
- siz** siz
s. Ho-T3/014, Ho-T3/016, Ho-T3/017, Ho-T3/018, Ho-T3/07, HY-T10/012, HY-T9/012
s.+ ᅇa Ho-T3/019
s.+ ni Ho-T3/012, Ho-T3/08
s.+ niᅇg Ho-T3/011, Ho-T3/013, Ho-T3/019, Ho-T3/020
s.+ nünᅇg Ho-T3/010
s.+ ge Ho-T3/016
- siheᅇu 'n-neseb** <A.
cemâ' at-ı seyyid-i s. HY-T12/07
- sîne** <F. göᅇüs
s.-i bi-kine Hin-T5/021
gencine-i s.-i bi kinelerinde HY-T2/02
- sîr-âb** <F. çok
s. Hin-T3/017, HY-T20/03, HY-T31/04, HY-T32/04
- su** su
s. HY-T13/013, HY-T66/017
s.+ yıdın Hin-T3/017
- sübᅇân** <A. Allah
s.+ ıdın Ho-T2/02
- su'edâ** <A. kutlu, uğurlu kimseler
s.-y1 kirâm HY-T54/09
- sükün** <A. hareketsizlik, durgunluk
s. HDB-T1/04
- sükünet** <A. sukunet
s. HY-T88/024, HY-T89/033, HY-T91/022
- sultân** <A. padişah, hükümdar
s.-ı rümᅇa Hin-T5/019
s.-i 'âkıbet-i maᅇmüd HY-T67/05
s.+ lar ŞY-T1/04
- sultânî** <A. sultana, hükümdara ait
ma 'unnât-ı s. HY-T21/024, HY-T27/023, HY-T54/018, HY-T54/020, HY-T55/019, HY-T55/022, HY-T55/025, HY-T58/011, HY-T58/017, HY-T6/012, HY-T64/011, HY-T64/09, HY-T67/027, HY-T7/014, HY-T70/013, HY-T81/029, HY-T84/015,

- HY-T85/012, HY-T85/013, HY-T88/025, HY-T89/035, HY-T91/023, HY-T91/024, HY-T67/025, HY-T67/034, HY-T67/035, HY-T70/010 tekâlif-i s. HY-T1/018, HY-T15/016, HY-T28/013
- tekâlifât-ı s. HY-T39/06
- teklifât-ı s. HY-T28/010, HY-T66/015
- ma'unnât-ı s.+ din HY-T14/013, HY-T2/021, HY-T3/013, HY-T54/024, HY-T66/017, HY-T84/013, HY-T67/030
- sulûk** <A.
s. HDB-T1/019, HY-T58/07
s.+ ları Ho-T2/08
- surûr** <A.
s.+ larığa HDB-T1/02
- sufi**
s.+ dın HY-T1/05
- süpür -** süpürmek
s.- e HY-T67/033
s.+e turğan HY-T67/033
- soᅅᅅ** sonra Bkz. soᅅᅅra
s. HDB-T1/010, HDB-T1/03, HDB-T1/07, Ho-T1/016, Ho-T1/06, HY-T13/011, HY-T15/06, HY-T57/012, HY-T6/013, HY-T7/015
- soᅅᅅra** Bkz. soᅅᅅ
s. Hin-T5/05, Ho-T1/012, Ho-T1/07, Ho-T2/07, HY-T16/08, HY-T17/09, HY-T19/08, HY-T20/09, HY-T21/021, HY-T21/04, HY-T23/08, HY-T24/07, HY-T25/09, HY-T27/019, HY-T27/03, HY-T29/7, HY-T30/08, HY-T31/011, HY-T32/012, HY-T33/010, HY-T34/09, HY-T35/09, HY-T36/09, HY-T38/013, HY-T40/011, HY-T42/08, HY-T43/011, HY-T45/09, HY-T49/017, HY-T52/011, HY-T53/011, HY-T54/013, HY-T55/019, HY-T56/09, HY-T59/010, HY-T60/010, HY-T61/011, HY-T62/013, HY-T63/012, HY-T65/013, HY-T67/014, HY-T69/013, HY-T70/07, HY-T71/011, HY-T73/09, HY-T74/012, HY-T75/011, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T78/09, HY-T79/011, HY-T80/010, HY-T81/024, HY-T81/04, HY-T83/011, HY-T84/010, HY-T85/08, HY-T88/03, HY-T89/036, HY-T90/019, HY-T90/09, HY-T91/027, HY-T93/015
- sol** sol taraf
oᅅᅅ s. ŞY-T1/06
- sor -** sormak
- s.- ap Ho-T1/017
s.- ᅅan Ho-T3/011
s.- aşıp Ho-T1/09, Ho-T2/09
- soyurᅅa -** lutfetmek
s.- p ŞY-T1/018
- soᅅuş** sokmak
s. Ho-T3/03
s.+ lar Ho-T3/05
- söz** söz
s. Ho-T1/016, Ho-T1/06
s.+ i HHH-T1/05, HHH-T2/06, Hin-T6/08, ŞY-T1/024
s.+ iᅅᅅ HHH-T2/07
s.+ imiz HY-T76/02
s.+ ini Hin-T5/021
s.+ ininᅅ Ho-T2/018
s.+ üm TY-T1/01
s.+ ümiz Hin-T1/02, Hin-T2/02, Hin-T3/02, Hin-T4/02, Ho-T2/01, HY-T1/02, HY-T10/01, HY-T11/01, HY-T12/02, HY-T13/01, HY-T14/02, HY-T15/01, HY-T16/01, HY-T17/02, HY-T18/01, HY-T19/01, HY-T20/01, HY-T21/01, HY-T22/02, HY-T23/01, HY-T24/01, HY-T25/01, HY-T26/01, HY-T27/01, HY-T28/01, HY-T29/01, HY-T30/02, HY-T31/02, HY-T32/02, HY-T33/02, HY-T34/02, HY-T35/02, HY-T36/02, HY-T37/02, HY-T38/02, HY-T39/01, HY-T40/02, HY-T41/02, HY-T42/01, HY-T43/02, HY-T44/02, HY-T45/02, HY-T46/02, HY-T47/02, HY-T48/02, HY-T49/01, HY-T5/01, HY-T50/02, HY-T51/01, HY-T52/02, HY-T53/01, HY-T54/02, HY-T55/02, HY-T56/02, HY-T57/02, HY-T58/01, HY-T59/02, HY-T6/01, HY-T60/02, HY-T61/02, HY-T62/02, HY-T63/02, HY-T64/01, HY-T65/02, HY-T66/01, HY-T67/02, HY-T68/02, HY-T69/02, HY-T7/02, HY-T70/01, HY-T71/02, HY-T72/02, HY-T73/02, HY-T74/02, HY-T75/02, HY-T77/02, HY-T78/02, HY-T79/02, HY-T8/01, HY-T80/02, HY-T81/01, HY-T82/02, HY-T83/02, HY-T84/02, HY-T85/02, HY-T86/01, HY-T87/01, HY-T88/01, HY-T89/01, HY-T9/02, HY-T90/02, HY-T91/02, HY-T92/02, HY-T93/01, ŞY-T1/03
s.+ ümni Ho-T1/019
- şaflaş -** <A. şaflaşmak
s.- ip HY-T47/013, HY-T50/013, HY-T68/016, HY-T87/014
s.- inᅅlar HHH-T1/06

- şadır** <A. ihraç, ortaya çıkmak
ş. HHH-T1/07
- şâ'ib-rây** <A. yanlışsız, doğru
ş. HY-T14/06, HY-T4/03
- şâlişiyye** <A. üçüncü
kıt' a-i ş.+ niñ HY-T77/010
- şâniye** <A. ikinci
kıt' a-i ş.+ niñ HY-T24/05, HY-T38/07, HY-T65/010, HY-T77/09
kıt' a-i ş.+ si HY-T13/07
- şâhibi'l-izz** <A. izzet sahibi
hukkâm-ı ş. HY-T58/02
- şemere** <A. netice
ş.-yi nihâl-ı hilâfet HY-T15/06
ş.+ si Hin-T3/04
- şenâ** <A. hamd
ş. HY-T1/05, HY-T15/06, HY-T21/03, HY-T27/03, HY-T67/03, HY-T88/03
- şiyâdet-meâb** <A. efendi tavırlı
ş. HY-T10/04
- şubût** <A. ispat etmek
ş.-i şer' îga HY-T10/06, HY-T12/07, HY-T9/07
ş.+ ı HY-T67/026, HY-T68/08, HY-T70/011
- şubût-nâme** <A. ispat gerekçesi
ş.-i şer' î HY-T12/07, HY-T9/08
- şadır** <A. ihraç, ortaya çıkmak
ş. HHH-T1/07
- şâ'ib-rây** <A. yanlışsız, doğru
ş. HY-T14/06, HY-T4/03
- şâniye** <A. ikinci
kıt' a-i ş.+ niñ HY-T24/05, HY-T38/07, HY-T65/010, HY-T77/09
kıt' a-i ş.+ si HY-T13/07
- şâhibi'l-izz** <A. izzet sahibi
hukkâm-ı ş. HY-T58/02
- şemere** <A. netice
ş.-yi nihâl-ı hilâfet HY-T15/06
ş.+ si Hin-T3/04
- şenâ** <A. hamd
ş. HY-T1/05, HY-T15/06, HY-T21/03, HY-T27/03, HY-T67/03, HY-T88/03
- şiyâdet-meâb** <A. efendi tavırlı
ş. HY-T10/04
- şubût** <A. ispat etmek
ş.-i şer' îga HY-T10/06, HY-T12/07, HY-T9/07
ş.+ ı HY-T67/026, HY-T68/08, HY-T70/011
- şubût-nâme** <A. ispat gerekçesi
ş.-i şer' î HY-T12/07, HY-T9/08
- şabâh** <A. sabah
ş.+ ıda Hin-T1/08
'arza-yı ğ. HY-T67/04
- ğabrâ** <A. yer, yeryüzü, arz
şadâkat eşer
ş. HY-T65/07
- şadâkat** <A. sadakalar
ş.-i seyr HY-T74/07
- şadâkat-eşer**
ş. HY-T38/06, HY-T63/07
- şadâkat-nişân**
ş. HY-T54/08
- şadâkat-seyr**
ş. HY-T69/07, HY-T71/06
- şadâkat-şemîm**
ş. HY-T55/06
- şadr** <A. önder
maştûr-ı ş. HY-T55/06
ş.+ lar HY-T2/05, HY-T27/05, HY-T81/06
ş.+ larğa HY-T1/09, HY-T3/04, HY-T6/04, HY-T7/05
ş.+ large HY-T5/04, HY-T8/04
- orn** yer
ş.+ ıga HY-T67/017
- şahîfe**
ş. HY-T55/06, HY-T64/05, HY-T84/06, HY-T89/08
maştûr-ı şudûr-ı ş. HY-T54/09
şudûr-ı ş. HY-T66/05
- şahrâ** <A. kır, ova, çöl
deşt-i ş.+ nı Hin-T5/09
ş.+ sıdın HY-T15/04
- şalavât** <A. Hz. Muhammed'e edilen dualar
ş. HY-T21/03, HY-T21/04, HY-T27/03
ş.-i muhammes HY-T90/019
ş.-i hamse HY-T91/027
ba' de ez edâ-yı ş.-i hamse HY-T14/017
- şalâh** <A. dine olan bağlılık
ş.+ ı HY-T48/09, HY-T51/09
ehl-i ş.+ ları TY-T1/010
- şalât** <A. namaz
ş. HY-T88/03
ş.-i hamse HY-T89/036
- şamîmî** <A. içten, candan, gönülden
ihlâş-mend-i ş. HDB-T1/015
rızâcüy-ı ş. HY-T88/021, HY-T89/030
rızâcüy-ı ş.+ ler HY-T7/08, HY-T85/07
rızâcüy-ı ş.+ lerimiz HY-T90/07
rızâcüy-ı ş.+ si HY-T91/018
- şahîfe** <A. sayfa
ş. HY-T67/012
- şarf** <A. harcama, masraf etme, gider

- şavb** ş. ŞY-T1/019
<A.
- şavlet** ş. HDB-T1/03
<A. şiddetli hücum, saldırma
ş. HY-T5/04, HY-T6/04
- şayd** <A. av, avlanma, avlama
ş.+ ı Hin-T3/020
- şafaru¹-muzaffer**
ş. HY-T64/014
- şafahāt**
ş.+ ıda Hin-T2/013
- şafā** <A. zevk, eğlenme
ş. HY-T28/02, HY-T39/02, HY-T90/06
ş.-i meşhūndın HDB-T1/03
ş.-yı ŧaviyyet HY-T39/012, HY-T58/013, HY-T67/031, HY-T84/019, HY-T89/036
- şafā-şiken**
ş. Hin-T4/014
- şafēr** <A. Kameri aylarının ikincisi
ş. HY-T17/012, HY-T50/018, HY-T68/021
māh-ı ş.+ da HY-T85/018
māh-ı ş.+ niᅇg HY-T86/017
- şafvet şukūh** <A.
ş. HY-T28/06
gurūh-ı ş. HY-T28/05
- şahīᅇu¹n-neseb**
ş. HY-T58/09
- şahīfe** <A. sayfa
ş. HY-T70/04, HY-T85/06, HY-T88/05, HY-T90/05, HY-T91/05
maşᅇur-ı şudūr-ı ş. HY-T15/08
- şahrā nişin** <A. kırdā, çölde oturan
ş. Ho-T2/012
- şābit kaᅇem** <A. yerinde veya sözünde duran
ş. HY-T64/06
- şādır** <A. çıkan
ş. HDB-T1/03, HY-T51/06
- şāhib** <A. sahip
ş.-i i¹ timād HY-T18/05
- şāhib daᅇl**
ş. HY-T84/06
ş.+ lar HY-T66/04
- şāhib-ᅇıbrat**
ş. HY-T6/04
- şāhib-fercām**
umerā-i ş. HY-T10/02
- şāhibi¹-¹iz**
¹ulema-i ş. HY-T54/03
- şāib -** <A. yanlışsız, doᅇru, yanlış yapmayan
ş.- fikret HY-T6/04
- şāni¹ i** <A. yaradan, Allah
ş.+ ᅇa HY-T1/05
- şāniye şāni¹ i**
kıt¹ a-i ş.+ niᅇg HY-T62/10
- şāyib** <A.
ş.-i fikret HY-T1/010
vuzerā-i şāyib-rāy ş.-rāy kāffeü¹-mehām HY-T64/03
vuzerā-i ş.-rāy şāyib-rāy kāffeü¹-mehām HY-T64/02
- şāyib-nizām**
vuzerā-i ş. HY-T91/03
- şāyib-rāy**
ş. HY-T55/05
- şāyib-tedbīr**
ş. HY-T27/04, HY-T67/09, HY-T81/06
- şāyib-fikret**
ş. HY-T5/05, HY-T7/06
- şāf** <A. temiz, halis
ş. HY-T55/024
- şāf-niyet** <A. saf niyet
ş. HY-T84/018
- şāfi** <A.
ş. HY-T54/09
- şāfi-rā¹y**
ş. HY-T54/07
- şāflan -** saflanmak
ş.- ip HY-T72/014
- şāflaş -**
ş.- iᅇglar HHH-T2/08, Hin-T6/011
ş.- ip HY-T37/012, HY-T41/015
- şāhib** <A. sahip
ş.-i devlet HY-T6/02
ş.-i ᅇıbrat HY-T1/010, HY-T3/05, HY-T5/05
ş.-i faᅇl HY-T44/04
ş.-tedbīr bā i¹ tibār ŞY-T1/05
- şāhib daᅇl**
ş. HY-T85/05, HY-T88/05, HY-T89/07, HY-T90/05, HY-T91/04
ş.+ lar HY-T10/03, HY-T12/04, HY-T9/04
ş.+ larıᅇa HY-T64/04, HY-T70/04
ş.+ large TY-T1/07
- şāhib devlet**
ş. HY-T1/08, HY-T5/02, HY-T7/03
- şāhib iᅇtişām**
umerā-i ş. HY-T88/04
- şāhib iᅇtişām**
umerā-i ş. HY-T85/04, HY-T89/07, HY-T90/04
umerā¹-i ş. HY-T84/04
- şāhib ᅇıbrat**
ş. HY-T7/05
- şāhib rāy**
ş. HY-T4/04

- şāhib fercām**
umerā-i ş. HY-T12/03
- şāhib fikret**
ş. HY-T3/05
- şāhibi 'l-izz** <A. izzet sahibi
umerā-i ş. HY-T64/02
- şāhibler**
ş.-i dergāh HY-T12/04
- şāhibu 'l-ma' ānī**
ş. HY-T72/05
fużalā-yı ş. HY-T72/04
- şedef** <A. sedef, kıymetli taş
ş.+ iniṅ Ho-T2/03
- şelāṭīn** <A. sultanlar
ş.-i selef HY-T88/022
- şeyfu 'llāh bin ḥūday birdi şūfi**
ş. HY-T66/013
- şefer**
ş. HY-T3/014
- şehiḥu 'n-neseb**
ş. HY-T10/06
- şehiḥu 'n-neşeb**
ş. HY-T9/07
- şıdık** <A. doğruluk, gerçeklik
ş. HY-T39/02, HY-T90/06
şāhid-i ş. HDB-T1/05
zamīme-i ş. HY-T28/02
- şıfat** <A. hal, keyfiyet, suret, şekil, varlık
ş.+ ı ŞY-T1/09
- şihhat** <A. sağlamlık, sağlık
kemāl-ı ş. Hin-T1/06
- şubūt-nāme** <A. sabit olma, gerçekleşme,
meydana çıkarma
ş.-i şer' i HY-T10/07
- şubḥ** <A. sabah
ş. HY-T67/032
ş.+ ınıṅ ŞY-T1/07
- şudūr** <A. sadır olma, meydana çıkarma, olma
maştūr-ı ş. HY-T67/012, HY-T84/06,
HY-T85/06, HY-T88/05, HY-T89/08, HY-
T90/05
maştūr-i ş. HY-T70/04
maştūr-ı ş. HY-T64/05, HY-T91/05
ş.-ı şahīfe HY-T66/05
maştūr-ı ş.-ı şahīfe HY-T54/09
maştūr-ı ş.-ı şahīfe HY-T15/08
ş.+ ğa Ho-T2/011
- şat' i-şukūk** < A. mahkeme tarafından
verilen kesin hüccet, ilam ve beratlar
munāza' at-ı k. HY-T37/07, HY-
T41/08, HY-T47/09, HY-T50/07, HY-
T72/010, HY-T68/010, HY-T87/07
- şukūnet** <A.
ş. HY-T90/013
- şu' ūbet ḥalā** <A. güçlük, zorluk h
eyyām-ı ş. HY-T2/012
- şūret** <A. biçim, görünüş, kılık
ş.-i zibānı HY-T1/05
- şūrī** <A. gösterişten ibaret, gösterişlik
'ālim-i 'ulūm-ı ş. HY-T58/08
fazāyil-i ş. HY-T68/06
- şūfi** <A. tasavvuf ehli
ş. HY-T85/08
ş.+ lerdur HY-T66/015
- şor -**
ş.- maḡga Ho-T3/012
- şa' bānu 'l-mu' azzam** <A. Arap aylarının
sekizincisi, ramazandan önce gelen ay
ş. HY-T30/11
- şa' bānu 'l-mu' azzem**
ş. Hin-T3/08, HY-T31/015, HY-
T71/015
- şa' bānu 'l-mu' āzzem**
ş. HY-T32/016
- şahāne**
merāḥim-i ş.+ mizdin Hin-T3/011
- şah murād yüzbaşı**
ş.+ larğa Hin-T6/02
- şer'** <A. Allahın emri, ayet, hadis, icma-i
ümme ve kıyas-ı fukaha esasları
üzerine kurulmuş olan din kaideleri
ḥilāf-ı ş. HY-T47/011
- şark** <A. doğu
ş.+ ğa HY-T79/09
- şarḳen** <A. doğudan
ş. HY-T33/07, HY-T34/07, HY-
T35/07, HY-T36/07, HY-T38/07, HY-T38/08,
HY-T40/07, HY-T42/05, HY-T43/07,
HY-T45/06, HY-T52/07, HY-T53/08,
HY-T60/07, HY-T61/08, HY-T62/09, HY-
T62/10, HY-T65/010, HY-T65/09, HY-
T73/07,
HY-T74/08, HY-T75/08, HY-T76/07,
HY-T77/010, HY-T77/012, HY-T77/013, HY-
T77/08, HY-T77/09, HY-T78/07, HY-T79/07,
HY-T79/08, HY-T79/09, HY-T83/06,
HY-T93/013, HY-T93/06, HY-T93/07, HY-
T93/09
- şavḳ** <A. şiddetli arzu, keyif, neşe, sevinç
ş.+ ı HDB-T1/07
- şād** <F. sevinçli
ş. HY-T21/013, HY-T27/011, HY-
T81/014
- şādāb** <F. suya kanmış, sulu
ş. HY-T20/03
- şādān** <F. sevinçli, keyifli
ş. HY-T31/04, HY-T32/04
- şā'e** <A. Allah istedi ise, Allah isterse
ş. HY-T90/012

şāhāne <F. hükümdara ait, hükümdarla ilgili
 ʿavāṭif-ı ş. HY-T38/03
 ʿāṭıfet-i ş. HY-T63/03
 ʿināyet-i ş. HY-T27/021
 merāhim-i ş. HY-T20/02, HY-T23/02,
 HY-T25/02, HY-T26/02, HY-T29/02,
 HY-T30/03, HY-T31/03, HY-T32/03,
 HY-T33/03,
 HY-T34/03, HY-T35/03, HY-T36/03,
 HY-T37/03, HY-T39/05, HY-T40/03,
 HY-T41/03, HY-T42/02, HY-T43/03,
 HY-T44/03,
 HY-T45/03, HY-T46/03, HY-T49/02,
 HY-T50/03, HY-T52/03, HY-T54/014,
 HY-T55/022, HY-T56/03, HY-T57/03,
 HY-T58/010,
 HY-T59/03, HY-T60/03, HY-T62/03,
 HY-T65/03, HY-T66/010, HY-
 T67/025, HY-T69/03, HY-T70/09,
 HY-T71/03, HY-T72/07,
 HY-T73/03, HY-T74/03, HY-T75/03,
 HY-T76/03, HY-T77/03, HY-T78/03,
 HY-T79/03, HY-T80/03, HY-T82/03,
 HY-T83/03,
 HY-T86/04, HY-T87/04, HY-T92/03,
 HY-T93/02
 merḥamet-i ş. HY-T61/03
 merāhim-i ş.+ miz HY-T88/023, HY-
 T89/05, HY-T90/012, HY-T91/09
 nazir-i ş.+ miz HY-T68/03
 ʿināyet-i ş.+ mizdin HY-T11/02
 kerāmet-i ş.+ mizdin HY-T21/023
 mekremet-i ş.+ mizdin HY-T81/027
 merāhim-i ş.+ mizdin HY-T24/02,
 HY-T28/010, HY-T64/07, HY-
 T89/032, HY-T91/021

şāhānedin
 merāhim-i ş. HY-T47/06

şāhenşāhī <F. padişah, şah, şahlar şahı
 ʿuḳūbet-i ş. HY-T72/016

şāhid <A. şahit, tamık
 ş. HY-T10/07, HY-T12/08, HY-
 T64/08, HY-T9/08
 ş.-i şıdık HDB-T1/05

şākir <A. şükreden
 ş. HY-T27/011, HY-T81/014

şām <F. akşam
 ş. HY-T67/032
 devlet ş.+ınıñ Ho-T2/04

şāmil <A. içine alan, kaplayan, çevreleyen
 ş. HY-T14/011, HY-T15/012, HY-
 T18/06, HY-T8/09

şāmīle
 ş. HY-T67/04
 ʿilm-i ş. HY-T67/03

şān <A. şan, şöhrət, ün
 ş.+ ıga Hin-T2/09

şāhāne
 merāhim-i ş. HY-T51/02, HY-T53/02

şāyeste <F. yakışır, yaraşır, uygun
 ş. HY-T64/06
 ş.-i taşdıķ HDB-T1/021

şeb <F. gece
 gerdānende-i ş.+ dır HY-T15/03

şecaʿāt <A.
 ş. HY-T54/05

şecāʿat <A. yiğitlik, yüreklilik
 ş. HY-T55/05

şecāʿatlık
 ş. HY-T14/06, HY-T4/03

şecere <A. bir ailenin soyunu sopunu gösteren
 cetvel, (ağaç)
 ş.-i âmāli Ho-T2/05
 ş.+ siniñ Hin-T3/03, Hin-T3/04

şehādet <A. şehitlik, şehit olma
 derece-i ş. Hin-T5/012

şehāmet <A. zeka ve akıllılıkla beraber olan
 cesaret, yiğitlik
 ş. Hin-T5/03, Ho-T2/03, HY-T54/05

şehr <A. ay
 ş. HY-T21/022, HY-T27/021
 ş.-i mehād herād Ho-T2/012
 ş.-i ramazānda HY-T16/012
 ş.+ ide HY-T89/08
 ş.+ inde HY-T1/020, HY-
 T12/016, HY-T3/014

şehriyārlik <F.+T. padişahlık, hükümdarlık
 ş. Ho-T2/04

şehriyār <F. padişah, hükümdar
 ş.+ ı ŞY-T1/012

şehsuvār <F. ata iyi binen
 ş.-i ʿākıbet-i maḥmūdga HY-T15/03
 ş.+ ı ŞY-T1/012

şemmei <A.
 ş. HY-T64/07

şemseʿd-dīn hıvāce
 ş. HY-T55/07, HY-T67/020

şenbe
 ş. HY-T46/016, HY-T53/015, HY-
 T54/027, HY-T61/014, HY-T62/016

şerʿ
 hilāf-ı ş. HY-T37/09, HY-T41/011,
 HY-T44/09, HY-T50/010, HY-T82/09,
 HY-T86/08, HY-T92/09
 hilāf-i ş. HY-T46/08
 hilāf-ı ş.-i şerif ŞY-T1/020
 hilāf-i ş.-i şerif HY-T68/012

şerāyıt <A. şartlar
 ş.+ ı HY-T91/06
 aḳkām-ı ş.+ ı HY-T89/03

şerâfet <A. şerefli olma, şerefliklik
sâye-i ş. HY-T21/011
sâye-yi ş. HY-T27/010
ş.-i şukûh gerdedin HY-T68/05

şerâfet nemûd
ş.+ 1 HY-T67/06

şerâfet şukûh
gurûh-ı ş. HY-T91/010

şerbet <A. şerbet, içilecek tatlı şey
ş.+ in Ho-T1/012

şeref <A. büyüklük, yükseklik, ululuk
ş.+ iga HY-T66/07

şeref hândân
ş. HY-T88/05

şer' i
ş. HY-T87/010
ümür-i ş. HY-T87/08

şerî' at
ş. HY-T87/012, HY-T87/015

şerî' ât
ş.-1 garrâ HY-T47/011
ş.-i garrâ HY-T68/013

şerî' ât şî' âr
kemâlât-ı iktışab-ı ş. HY-T47/05

şer' iyye <A. şeriata ait, şeriatla ilgili
muvâfık-ı umûr-ı ş. HY-T86/06, ş.-i
umûrlar HY-T82/07

şer' î <A. şeriata ait, şeriatla ilgili
ş. HY-T12/08, HY-T41/09, HY-
T68/011
şubût nâme-i ş. HY-T12/07, HY-
T9/08
be vech-i ş. HY-T51/012
şubût nâme-i ş. HY-T10/07
şubût-ı ş.+ ga HY-T10/06, HY-T12/07,
HY-T9/07
kazâyâ-yı ş.+ ga HY-T72/011
ş.+ ga HY-T69/017
'uqûbet-i ş.+ ga HY-T69/016

şerî' at <A. şeriat
ş. Hin-T5/07, HY-T37/010, HY-
T37/013, HY-T41/016, HY-T44/013,
HY-T50/010, HY-T50/014, HY-
T68/016, HY-T86/010,
HY-T86/012, HY-T88/06, HY-
T92/012, ŞY-T1/026
rîfka-i ş. Hin-T5/06
ş.-1 beyzâ HY-T41/012, HY-T82/013
ş.-1 garrâ HY-T72/014
hîlâf-ı ş.-1 mutâhhara ŞY-T1/016
hâzret-i resul-ı ekrem şallâhu 'aleyhi
ve sellem ş.-1 mülk-i behre mendi HY-
T54/011
ş.-i tâhire HY-T72/012

şerî' at garrâ <A. İslam dini

ş. HY-T92/010

şerî' at şî' âr
ş. HY-T14/07, HY-T2/05, HY-T4/05

şerî' ât
ş.-1 garrâ HY-T46/011, HY-T54/04,
HY-T82/010
ş.-1 garrâ HY-T46/08
ş.-i bâhire HY-T47/014

şerîk <A. ortak
ş. HY-T46/05
ş.-i muftî HY-T44/06
ş.-i re' is HY-T44/06
riyâset-i ş.+ i HY-T46/010
ş.+ leri HY-T44/010

şerîf <A. şeserfli, mübarek, kutsal
ş. HY-T17/06, HY-T21/07
hâşşa-i ş. HY-T73/08
hîlâf-ı şer' -i ş. ŞY-T1/020
hîlâf-ı şer' -i ş. HY-T68/012
ş.-i kavî HY-T1/012, HY-T27/07, HY-
T81/08
hâtır-ı ş.+ imizga HY-T14/011
ruh-ı ş.+ lerin HY-T14/09

şerîfe
ş.+ ga HY-T16/04
hâşşa-i ş.+ ga HY-T16/03
hâşşa-i ş.+ ga HY-T13/04
hâşşa-i ş.+ ga HY-T17/04
hâşşa-i ş.+ ga HY-T83/05
hâşşa-i ş.+ ga HY-T79/05

şerh <A.
ş. HDB-T1/020

şevâh <A.
ş.+ idin HY-T91/08

şevâhi
ş.+ din HY-T89/04

şevket <A. büyüklük, heybet
ş. Hin-T5/03, Ho-T1/03, HY-T5/06
ş.-i islâmdın Hin-T5/015
ş.-i kişveriniñg HY-T1/011, HY-
T3/06, HY-T7/06
ş.-i kişverining HY-T6/05
ş.+ i HY-T64/013
ş.+ imiz HY-T67/038
ş.+ iniñg HY-T1/010, HY-T3/04, HY-
T5/04, HY-T6/04, HY-T7/05

şevket intişab
ş. HDB-T1/01

şevket medâr
derbâr-ı ş.+ ımız HY-T26/09, HY-
T51/08

şevket penâh <A. şevketin ait olduğu,
şevketin bulunduğu yer, padişah
ş. Hin-T5/05

şevket penehî

ş.+ nıng HY-T49/07
şevvâl <A. Arap aylarının onuncusu olup, ilk üç günü şeker bayramıdır
 ş. HY-T63/014, ŞY-T1/027
 ş.-i hatm-ı bi'l-hayr ve'n-nevvâl
 ayınıng HY-T43/014
 ş.-i hatem Hin-T3/021
 mäh-ı ş.+ nıng HY-T81/016
şevvâlu'l-mükerrem
 ş. HY-T73/013
şeyh şerefi'd dîn ata 'aleyhu'r-râhmihu
 hâzret-i ş. HY-T40/07
şeyh <A. şeyh, bir tekke veya zaviyede reislik eden, ve müritleri bulunan kimse
 ş. HY-T67/033
 hâzret-i ş. HY-T58/010
 hâzret-i ş. HY-T89/08
 ş.-i mezkûrdın HY-T11/07
 ş.-i mezkûrnıng HY-T4/08
 ş.+ larnı HY-T67/034
 ş.+ ler HY-T11/05, HY-T53/08, HY-T6/012, HY-T7/014, HY-T89/035
 mescid-i ş.+ ler HY-T89/029
 ş.+ leri HY-T89/028
 ş.+ lerni HY-T11/06, HY-T89/032, HY-T89/034
 ş.+ ni HY-T11/03
şeyhlik
 ş.+ dın HY-T11/06
şeyhu'l islâm
 nebîre-yi ş.+ nıng oğlu işân hıvâce HY-T27/016
şeytânî
 vesâbis-i ş. HY-T69/015
şeytân <A. şeytan
 ş. HY-T83/06
şeytânî <A. şeytana ait, şeytanla ilgili, şeytana yakışır
 igvâ-yı ş. HY-T20/011, HY-T49/019
 igvâ-yı ş. HY-T71/013
 vesâvis-i ş. HY-T31/013, HY-T77/016
şefâ' at <A. birinin suçundan geçilmesi veya dileğinin yerine getirilmesi için edilen aracılık
 ş.+ ıdın HY-T13/016
şefkat <A. şevkat
 ş. Hin-T2/03
şıltağ
 huccet-i ş. ŞY-T1/020
şıltağât
 ş.+ dın HY-T6/012, HY-T7/014
şiddet <A. sertlik, katılık
 ş.+ idin Hin-T4/015
şigavul

ş. HY-T2/019
şikâyet <A. şikayet, arz
 ş.+ lerin HY-T1/019, HY-T4/013, HY-T54/026, HY-T8/016
 ş.+ lerini ŞY-T1/022
şikest <A. kırılmış, kırık
 ş. Hin-T3/016
şikest rencet
 ş.+ din HİB-T1/08
 ş.+ leriga HİB-T1/06
şimâlen <A. kuzey
 ş. HY-T33/08, HY-T34/07, HY-T35/07, HY-T36/07, HY-T38/010, HY-T38/07, HY-T40/08, HY-T42/05, HY-T43/07, HY-T45/07, HY-T52/08, HY-T53/08, HY-T60/07, HY-T61/08, HY-T62/09, HY-T62/10, HY-T65/011, HY-T65/09, HY-T73/08, HY-T74/09, HY-T76/07, HY-T77/010, HY-T77/012, HY-T77/013, HY-T77/08, HY-T78/07, HY-T79/07, HY-T79/08, HY-T79/09, HY-T83/06, HY-T93/013, HY-T93/06, HY-T93/08, HY-T93/09
şirket <A. ortaklık
 ş. HY-T10/012, HY-T12/013, HY-T54/025, HY-T9/012
şitâbân <A. acele eden, çabuk olan
 ş.+ durmiz Hin-T1/09
şîr <F. arslan
 ş.-i savaş HY-T54/06
 ş.-i jiyânı HY-T54/07
şîr nigâr
 ş. Hin-T3/019
şukûh gerde <F. ululuk
 şerâfet-i ş.+ din HY-T68/05
şunday
 ş. HY-T13/012
şundağ
 ş. HY-T16/09
şuyûh <A. şeyhler
 ş. HY-T70/05
şükr <A. şükür
 ş. HY-T1/019, HY-T4/013, HY-T54/026, HY-T8/016, ŞY-T1/022
şükrâne <A. şükran alameti, iyilik bilme nişanesi
 ş.+ sin Ho-T1/015
şod <A.
 ş.-ı ma' hüd HDB-T1/013
şol
 ş. HİB-T2/07, HİB-T2/09, Hin-T2/012, Hin-T3/011, Hin-T4/018, Hin-

- T6/09, Ho-T1/017, Ho-T1/019, Ho-T3/021,
HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T20/08, HY-T23/07, HY-T24/06, HY-T25/08, HY-T29/06, HY-T30/08, HY-T31/09, HY-T32/010,
HY-T33/09, HY-T34/08, HY-T35/08, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T40/010, HY-T42/06, HY-T43/09, HY-T45/08, HY-T49/014,
HY-T52/010, HY-T53/09, HY-T56/08, HY-T57/011, HY-T59/09, HY-T60/08, HY-T61/09, HY-T62/011, HY-T63/010, HY-T65/012,
HY-T67/024, HY-T69/011, HY-T69/016, HY-T71/010, HY-T73/08, HY-T74/010, HY-T75/09, HY-T76/08, HY-T77/013, HY-T77/016,
HY-T78/08, HY-T79/010, HY-T80/09, HY-T9/010
- tavişkan yılı 1284**
t. HY-T66/020, HY-T67/041
- tavuk yılı 1278**
t. HY-T55/028, HY-T56/013, HY-T57/017
- ta' addī** <A. geçme, öteye geçme, saldırma
t. HY-T21/011, HY-T27/010, HY-T81/012
- ta' alluk** <A. ait olma
t. HY-T13/04, HY-T16/04, HY-T24/03, HY-T25/04, HY-T29/03, HY-T30/04, HY-T32/05, HY-T33/05, HY-T34/05,
HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T40/05, HY-T42/03, HY-T43/05, HY-T45/04, HY-T52/04, HY-T53/04, HY-T56/04, HY-T57/05,
HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T61/05, HY-T62/05, HY-T63/04, HY-T65/05, HY-T69/05, HY-T73/05, HY-T74/05, HY-T75/05,
HY-T76/04, HY-T77/05, HY-T78/05, HY-T79/05, HY-T80/05, HY-T83/05, HY-T93/03
t.+ ı Ho-T2/016
- ta' arruz** <A. düşmana saldırma
t. Ho-T2/017
- tañgrı te' âlâ** <A.
t. Hin-T1/06
- tabakât** <A. tabakalar
t.-ı âsmânnı HY-T1/03
- tagayyür** <A. değişme
t. HY-T17/011, HY-T20/011, HY-T31/013, HY-T32/014, HY-T56/010, HY-T69/015, HY-T77/016, HY-T80/012, HY-T92/09
- tağyır** <A. değiştirme
t. HY-T49/019
- tahrır** <A. yazma, yazılma
t. HİB-T2/010
- talaş**
hizebr-i t. HY-T54/06
- talep** <A. isteme, istenme, dileme
t. HY-T1/019
- ta' lım** <A. öğrenme, öğretme, öğretim
t. HY-T37/08, HY-T41/010, HY-T44/07, HY-T46/07, HY-T47/010, HY-T50/08, HY-T68/011, HY-T82/08, HY-T86/07,
HY-T87/08, HY-T92/07
- tama'** <A. doymazlık, çok isteme, açgözlülük
t. HY-T4/012
- tama' kııl** -
t.- masunlar HY-T67/029
- tamām** <A. tamam, tam, eksiksiz
t. Hin-T2/06, Hin-T3/016, Hin-T5/08, TY-T1/07
ihtimām-ı t. HY-T37/010, HY-T46/09, HY-T47/011, HY-T50/011, HY-T82/010, HY-T91/026
ihtimām-i t. HY-T68/014, HY-T72/012
ihlâş-ı t. HY-T28/07
ihtimām-ı t. HY-T41/013
kıyam-ı t. HY-T92/010
t.-ı dilâverni Hin-T5/011
t.-ı 'asâkir-i nuşret mâşarımız Hin-T2/07
t.-ı leşkeriyyemiz Hin-T5/07
t.-ı hûkûk HY-T76/05
t.-ı teşvişât-ı dünyevîdin HY-T89/036
t.+ ı HY-T81/029, HY-T91/024
t.+ ın HDB-T1/020
- tamāmı**
t. HY-T49/04, HY-T53/04, HY-T57/05, HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T61/05, HY-T62/05, HY-T63/05, HY-T65/05,
HY-T69/06, HY-T71/05, HY-T74/05, HY-T76/04, HY-T77/05, HY-T79/05, HY-T80/05, HY-T83/05
- tamâmi**
t. HY-T73/05, HY-T75/05, HY-T78/05
- tamâmî** <A. hepsi, tümü
t. HY-T27/023, HY-T38/04, HY-T42/03
tekâlif-i t. HY-T21/024
- tamğa**

- t. HY-T1/016, HY-T2/020, HY-T3/011, HY-T4/011, HY-T5/012, HY-T6/010, HY-T8/014
- tamğa ücre**
t.+ si HY-T27/025
- tamğa**
t. HY-T7/012
- tamğa ücre**
t.+ si HY-T21/026, HY-T81/031
- tan -**
t.- may Ho-T2/015
- tanvîr** <A. aydınlatma
t.+ imiz HY-T90/06
zâmir-i mihr-i t.+ imiz HY-T90/05
zâmir-i mihr-i t.+ imizğa HY-T86/03
t.+ imizğa HY-T58/09
vufûr-ı zâmir-i mihr-i t.+ imizğa HY-T48/04
- taḥmînen** <A. aşığı yukarı
t. HY-T19/03, HY-T56/05, HY-T93/012, HY-T93/06, HY-T93/07, HY-T93/08
- taḥt** <A. taht
t.-ı ḥilâfet HDB-T1/012
t.+ mıñ HDB-T1/08
t.+ ige Ho-T1/010
- taḥta** <A. yağmalanmış, talanlanmış
t. HY-T93/02
- taḥt gâh**
zî bende-i t. HDB-T1/01
- tap -**
t.- dı HHH-T2/08, HY-T18/011, HY-T19/010, HY-T20/013, HY-T27/029, HY-T29/010, HY-T30/11, HY-T55/028, HY-T59/014, HY-T63/015, HY-T69/019
t.- ğan HY-T16/04, HY-T24/03, HY-T25/04, HY-T29/03, HY-T32/05, HY-T33/05, HY-T34/05, HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T40/05, HY-T42/03, HY-T43/05, HY-T45/04, HY-T52/04, HY-T53/04, HY-T56/05, HY-T57/05, HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T61/05, HY-T62/05, HY-T63/04, HY-T65/05, HY-T69/06, HY-T73/05, HY-T74/05, HY-T75/05, HY-T77/05, HY-T78/05, HY-T79/05, HY-T80/05
t.- ğanı HY-T18/06
t.- ğay Ho-T2/016
t.- ıb Hin-T3/017
t.- ıp Ho-T2/010
t.- ıp Hin-T5/10
t.- mağanı Ho-T1/019
t.- may Ho-T1/014, Ho-T2/014
- t.- tı Ho-T2/019, Ho-T3/016, HY-T21/012, HY-T22/013, HY-T24/010, HY-T27/011, HY-T53/015, HY-T57/017, HY-T81/013
- t.- ğan HY-T30/04, HY-T76/04, HY-T83/05
- t.- kay ŞY-T1/026
- tapşur -** tevdi ve teslim etmek, sipariş etmek
t.- a ŞY-T1/020
t.- ğandın Ho-T2/07
t.- sunlar HY-T37/013, HY-T41/016, HY-T44/012, HY-T46/011, HY-T47/014, HY-T50/014, HY-T68/016, HY-T82/012, HY-T86/012, HY-T87/015, HY-T92/012
t.- up Hin-T5/011
- tapuş -**
t.- ın HY-T11/09
- tapğan**
t. HY-T93/03
- taraf** <A. yan, yön
t.+ idegi Hin-T5/06
- tarğîb** istek verme, isteklendirme
t. HY-T37/09, HY-T82/09, HY-T86/08
- tarğîp**
t. HY-T41/011, HY-T46/08, HY-T50/010, HY-T68/012
- tart -**
t.- a HY-T1/015, HY-T14/013, HY-T15/014, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T28/014, HY-T3/010, HY-T39/010, HY-T4/09, HY-T5/010, HY-T54/021, HY-T55/026, HY-T58/019, HY-T6/08, HY-T64/012, HY-T66/016, HY-T67/028, HY-T7/010, HY-T70/015, HY-T8/010, HY-T81/030, HY-T84/017, HY-T85/016, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T90/017, HY-T91/025
t.- ıp HDB-T1/019, Hin-T5/014, HY-T1/019
t.- masunlar ŞY-T1/023
t.- sunlar HY-T2/014
- tarta -**
t.- tut-sunlar HY-T90/017
- tarta tut -**
t.- sunlar HY-T14/013, HY-T15/014, HY-T3/010, HY-T4/09, HY-T5/010, HY-T55/026, HY-T6/08, HY-T64/012, HY-T66/016, HY-T67/028, HY-T7/010, HY-T70/015, HY-T8/011, HY-T81/030,

- HY-T84/017, HY-T85/016, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T91/025
- tartıg** t.+ lar Hin-T2/09
- tartıp kil -** t.- di Hin-T5/014
- taşkavul** t. HY-T27/026
- taş** t. HY-T86/09, HY-T87/010, HY-T92/09
- taşkari** t. Hin-T3/016, HY-T26/010, HY-T51/010
t.+ sında HY-T11/07
- taşkavul** t. HY-T81/032
- taşkı** t. ŞY-T1/06
- tatuvlık** t. Ho-T3/011
- tavaḳḳu'** <A. bekleme, umma, umulma;
arzu etme, isteme
t. HY-T54/024
- tavaḳḳufsız** <A.+T. durmadan,
eğlenmeden, beklemeden
t. Ho-T3/09
- tavāyif** <A. tayfalar, guruhlar, fikralar,
bölükler
mürşid-i t.-i ümem HY-T15/08
- tavsen** <A.
t.-i himmet HDB-T1/07
- tavsiye** <A. öğütme
t. HY-T87/011
- tavuşkan yılı 1259** t. HY-T26/013
- tavuşkan** t. HY-T27/014
- tavuşkan yıl** t.+ ı ŞY-T1/027
- tavuk yılı 1266** t. HY-T37/017
- ta' zîr** <A. takdir etme, azarlama
t. HY-T37/09, HY-T41/012, HY-T44/09, HY-T46/08, HY-T47/011, HY-T50/010, HY-T68/013, HY-T82/010, HY-T86/08, HY-T87/010
- taşarruf** <A. tutum
mülk-i t.+ ımızge Ho-T1/014
t.+ ın Ho-T2/07
- tağayyur** t. HY-T76/011
t. HY-T32/010
- taşdî'** <A. baş ağrıma, baş ağrıtılma
sebeb-i t. TY-T1/09
- taşdik** <A. onaylama
t. Ho-T2/019
şâyeste-i t. HDB-T1/021
- tağyîr** t. HY-T58/021, HY-T70/017
- taşkavul** t. HY-T21/027
- tafişkan yıl** t.+ ında HY-T4/014
- tafuşkan yıl** t.+ ınıñ HY-T2/023
- tafşil** <A. açıklama
t. HDB-T1/020, Ho-T3/020
- tafzil** <A.
t. HY-T2/01.
- tahiyyât** <A. selamlar, hayır dualar
t. HDB-T1/02
- tahiyyet** t. HY-T14/04, HY-T4/01
- ta' zîm** <A. saygı gösterme, ikram etme
t. HDB-T1/09, HY-T55/021, TY-T1/03
- taḥmînen** t. HY-T13/05, HY-T13/07, HY-T93/012
- tahrîr** <A. yazma, yazılma
t. Ho-T2/019, HY-T22/013
rivâyet-i t. HY-T44/09
t.+ din HİB-T1/01
t.+ i HY-T89/03, HY-T91/06
t.+ idin Ho-T1/06, HY-T67/09
t.+ iniñ HY-T54/09
- taḥsîn** <A. beğenip alkışlama
bâ' iş-i t. Ho-T2/018
- taḥşildâr** <A.
t.+ lar TY-T1/07
- taḥḳikle -** <A.+T. doğru olup olmadığını
araştırmak
t.- p HY-T87/09
- taḥḳikçi** t. HY-T2/019
- taḥḳikla -** t.- p HY-T37/08, HY-T41/010, HY-T44/08
- taḥḳikle -** t.- p HY-T46/07, HY-T47/010, HY-T50/09, HY-T68/012, HY-T82/08, HY-T86/07, HY-T92/08
- taḳaddes** <A. kutsal olsun anlamında
t. Ho-T2/06
t.+ niñ Hin-T1/06
- taḳaddüm** <A. önde gelme
mâ t.+ larıga TY-T1/04
- taḳaṭturât** <A. damlama, damla damla akma

- t.-i bî cāb-ı merḥamet Ho-T2/02
taḳdīm <A. tanıtma
t.+ ğa HY-T66/07, HY-T90/09
t.+ ğa HY-T88/021, HY-T89/030
- taḳdīr** <A. beğenme, değer biçme
t.+ i Hin-T4/017
- taḳı**
t. HY-T10/08, HY-T12/016, HY-T12/09, HY-T15/012, HY-T3/08, HY-T5/09, HY-T6/07, HY-T7/09, HY-T8/08, HY-T9/09, ŞY-T1/05
- taḳı yüz illik biş**
t.+ de HY-T8/017
- taḳrīr**
t.-i ḥassānidurlar HY-T54/09
- taḳrīr** <A. yerleştirme, yerleştirilme
t. Hin-T5/021, Ho-T2/019
t.+ din HİB-T1/01
- taḳva**
t.-şī'ār diyānet āşār HY-T11/03
- taḳva şī'ār**
t. HY-T66/06
- taḳvā** <A. Allah'tan korkma, Allah korkusuyla dinin yasak ettiği şeylerden kaçınma
t. HY-T44/04
iştī'ād-ı ḳadd-ı t. HY-T47/06
- taḳvā şī'ār**
t. HY-T4/06
- taḳşīr** <A. bir şeyi eksik yapma
t. ŞY-T1/025
- tā** <F. kadar, dek
t. HDB-T1/016, HDB-T1/05, Ho-T1/018, Ho-T1/02, Ho-T2/017, HY-T1/020, HY-T14/017, HY-T15/017, HY-T2/022, HY-T21/028, HY-T26/06, HY-T27/027, HY-T28/011, HY-T37/06, HY-T39/011, HY-T4/013, HY-T41/07, HY-T44/07, HY-T46/06, HY-T47/08, HY-T50/06, HY-T51/05, HY-T54/019, HY-T55/023, HY-T58/013, HY-T6/012, HY-T64/012, HY-T66/011, HY-T67/030, HY-T67/036, HY-T68/08, HY-T7/014, HY-T70/011, HY-T70/015, HY-T72/09, HY-T81/033, HY-T82/015, HY-T82/07, HY-T84/017, HY-T86/06, HY-T87/06, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T89/06, HY-T90/017, HY-T91/025, HY-T91/09, HY-T92/07, TY-T1/011
- tāb** <A. güç, kuvvet
t. Hin-T3/020
- tābān** <F. ışıklı, parlak
t.-ı ḳudret HY-T58/05
- tābi'** <A. boyun eğen, bağlı kalan
t. HDB-T1/09, Ho-T3/017, HY-T48/08, HY-T51/09, HY-T88/06
t.+ ları Ho-T3/010
- tābi'āt** <A. tabiat, yaratılış, micaz
t. Ho-T1/011
- tābi'ī** <A. birinin emrinin altında bulunan
t.+ dağı HY-T93/02
- tābī'** <A. birinin emrinin altında bulunan
t. Hin-T3/011
t.+ ide HY-T89/016
- tābī'ī**
t. HY-T89/018
- tābī'ī**
t. HY-T89/09
- tāc** <A. hükümdarların başlarına giydikleri cevahirli başlık
t. HDB-T1/012
t.+ mīnġ HY-T21/09, HY-T27/08, HY-T81/010
- tāc-taḥt**
t.+ ı Ho-T1/013
- tācdārlik** <A.+T.
t.+ ğa Ho-T2/04
- tākbaş**
t.+ m Hin-T4/09
- tām**
ḳıyām-ı t. HY-T91/026
- tāmdār**
t. Hin-T5/02
- tārīḥ**
t. HDB-T1/011, HY-T1/020, HY-T36/012, HY-T6/013, ŞY-T1/027
t.-i hicrī HY-T10/014, HY-T12/016, HY-T15/018, HY-T16/011, HY-T17/012, HY-T18/011, HY-T2/023, HY-T33/012, HY-T34/011, HY-T35/011, HY-T37/016, HY-T38/015, HY-T39/013, HY-T40/014, HY-T41/020, HY-T42/010, HY-T44/016, HY-T45/012, HY-T46/015, HY-T47/016, HY-T48/013, HY-T49/023, HY-T5/014, HY-T50/017, HY-T51/013, HY-T52/014, HY-T53/013, HY-T54/027, HY-T55/027, HY-T56/012, HY-T58/022, HY-T59/013, HY-T60/012, HY-T61/013, HY-T62/015, HY-T63/013, HY-T64/013, HY-T65/016, HY-T66/020, HY-T68/020, HY-T69/017, HY-T7/015, HY-T70/018, HY-T71/014, HY-T72/018, HY-T74/014, HY-T75/014, HY-T76/011, HY-T77/017,

- HY-T78/011, HY-T79/014, HY-T8/016, HY-T80/013, HY-T82/016, HY-T83/013, HY-T84/020, HY-T85/017, HY-T86/016, HY-T87/019, HY-T88/028, HY-T89/037, HY-T9/015, HY-T90/020, HY-T91/028, HY-T92/016, HY-T93/016
t.-i miñg tağı yüzde on birde HY-T4/014
t.-i hicri HY-T67/039, HY-T73/012
- tārīḥ**
t.-i hicri HY-T14/018, HY-T43/013, HY-T57/015
- tāze** <F. taze
t. Ho-T1/019, Ho-T2/05, HY-T1/019, HY-T14/016
- tāzik**
t. HY-T1/012
- te'ālā**
ḥüdā-yı t. Ho-T3/03
ḥüdāvend-i t.+ niñg Ho-T3/04
t.+ ğa HY-T9/014
ḥüdāy-ı t.+ ğa HY-T12/014
ferişteler-i ḥüdāy-ı t.+ ğa HY-T10/013
- teñgrı te'ālā**
t. Ho-T1/012
- teñgri te'ālā**
t. Ho-T1/06, Ho-T2/06
- tebār** <F. asıl, soy
t.-i 'ālī miqdārımız HY-T28/08
- tebāşır** <A. müjde
t.+ i ŞY-T1/07
- tebdil** <A. deġiştirme
t. HY-T17/011, HY-T20/011, HY-T31/013, HY-T32/014, HY-T49/019, HY-T56/010, HY-T58/021, HY-T69/015, HY-T70/017, HY-T76/011, HY-T77/016, HY-T80/012
- tebliġ** <A. yetiştirme, bitiştirme
t.-i ḥukkām TY-T1/011
- tecāvüz** <A. tecavüz, saldırma
t. HY-T18/010, HY-T22/09, HY-T51/011
- teehhül** <A. 1. Ehlileşme, 2. Evlenme
t. Ho-T2/016
- te'şir** <A. alamet, nişan bırakma
t.+ imiz HY-T72/03
- te'kid** <A. kuvvetleştirme, sağlamaştırma
t. HDB-T1/015
bādī-i t. HDB-T1/014
t.+ i HY-T21/023, HY-T58/012, HY-T81/028
māni' -yı t.+ i HY-T27/022
- te'yiden** <A. kuvvetlendirme, kuvvetlendirilme, sağlamaştırma
t. HY-T47/014
- tekalif**
t.-i dīvānī HY-T54/024
- tekālif** <A. vergiler
t.-i dīvānī HY-T14/013, HY-T2/021, HY-T3/013, HY-T6/012, HY-T66/017, HY-T67/030, HY-T7/014
t.-i dīvānidın HY-T85/012
t.-i dīvānidin HY-T5/013, HY-T54/020, HY-T55/025, HY-T58/017, HY-T64/09, HY-T67/027
t.-i pādşāhī HY-T4/012, HY-T8/015
t.-i sulṭānī HY-T1/018, HY-T15/016, HY-T28/013
t.-i tamāmi HY-T21/024
t.+ din ŞY-T1/021
- tekālifāt** <A.
t.-i sulṭānī HY-T39/06
- tekbir güyan** <A.
t. Hin-T5/011
- teke**
t. Hin-T3/020
- tekke**
t. Hin-T2/011
- teklifāt** <A.
t.-i dīvānidın HY-T21/024
t.-i dīvānidin HY-T67/025, HY-T84/015, HY-T91/023, HY-T91/024
t.-i dīvānidin HY-T54/018
t.+ dın TY-T1/05
- teklifāt** <A. vergiler
t.-i dīvānidın HY-T27/024
t.-i dīvānidin HY-T55/019, HY-T55/022, HY-T58/011, HY-T64/011, HY-T67/034, HY-T67/035, HY-T70/010, HY-T81/029, HY-T85/013, HY-T88/025, HY-T89/035
t.-i sulṭānī HY-T28/010, HY-T66/015
t.-i dīvānidin HY-T70/013
- tekrim** <A. saygı gösterme, ululama
t. HY-T55/021
t.-i 'ulemā HY-T2/010
t.+ iniñg HY-T21/08, HY-T27/08, HY-T81/010
- telef** <A. yok etme, öldürme
t. Ho-T2/014
- temāşā** <A. gösteri
t.+ da HY-T22/010
- temellük** <A. mülk edinme, kendine mal etme, sahip olma
memālik-i t. Ho-T2/07
- temennā** <A. el ile selam verme

- t. HY-T31/04, HY-T89/06
t.-i sihāmı HY-T91/010
t.+ sı HY-T32/04, HY-T89/05,
HY-T91/08
- temerrüd** <A. dikbaşlılık, inat, direnme
t. Hin-T2/011, Hin-T3/014
- ten**
t.+ leri Hin-T3/017
- tenhā** <A. yalnız, ıssız, boş
t.-y1 mütevellī HY-T11/05
- tenvir**
zāmīr-i mihr-i t.+ imiz HY-T28/02
mihr-i t.+ imizğa HY-T51/04
- tenvīr**
vufūr-ı mihr-i t.-i zāmīrimizğa HY-T50/05
mihr-i t.+ imiz HY-T47/03
zāmīr-i mihr-i t.+ imiz HY-T39/02
mihr-i t.+ imizğa HY-T41/05, HY-T46/05
vufūr-ı zāmīr-i mihr-i t.+ imizğa HY-T44/05
zāmīr-i mihr-i t.+ imizğa HY-T82/05
zāmīr-i mihr-i t.+ imizğa HY-T87/03
zāmīr-i āftāb-ı t.+ imizge HY-T37/05
- teng** <F. dar, sıkıntılı
t.-i nāy-ıdın HY-T67/04
- tenge**
t. HY-T93/05
- terāzūbān** <F.
t. HY-T14/015, HY-T2/018, HY-T54/023
- terbiyet** <A. besleyip büyütme 2. eğitim
t.+ iğa HY-T68/03
- terekāt** <A. terekeler, ölen kimsenin bıraktığı şeyler
t. kısmeti HY-T47/09, HY-T50/08,
HY-T37/07, HY-T41/08, HY-T72/010,
HY-T87/07
t. kısmetide HY-T68/010
- tereşşuhāt** <A. kulaktan gelme haberler
t.-ı emṭār-i mükerremet Ho-T2/02
saḥābī²-i t.+ ıdın HY-T20/02
- tergīp** <A. istek verme, isteklendirme
t. HY-T47/011
- tertībsizlik** <A.+T. tertipsizlik
t.+ ler Ho-T3/02
- teslimāt** <A. teslim edilen eşya veya yatırılan para
t.-ı^c anber HDB-T1/02
- tesviye** <A. beraber etme, düz etme, düzleme
t. HY-T86/09, HY-T92/09
- teşāvīş** <A.
t.-i dünyevīdin HY-T84/018, HY-T85/016, HY-T90/018
- teşrif** <A. gelmesiyle bir yere şeref verme, gelme
t.+ i HY-T21/08, HY-T27/08, HY-T81/010
- teşvīşāt** <A. karıştırmalar, karmakarışık etmeler
t.-ı dünyevīdin HY-T55/023, HY-T58/013, HY-T64/012, HY-T67/030, HY-T88/027, HY-T91/025
tamām-ı t.-ı dünyevīdin HY-T89/036
t.-i dünyevīdin HY-T67/036
- teva**
t.+ larğa Hin-T4/011
- tevabi** <A.
t.+ i HY-T79/04
- tevaḳḳu^c**
t. HY-T14/016, HY-T2/020
- tevābi^c** <A. bir kimsenin hizmetinde bulunanlar, birinin adamları
t.+ i HY-T83/04
t.+ ıdın HY-T34/04, HY-T69/05, HY-T74/04
- tevābi^c āt**
t.+ ıdın HY-T49/03
- tevābi^c i**
t.+ din HY-T36/04, HY-T43/04
- tevācı**
t. HY-T2/017
- teveddūd** <A. sevgi, dostluk etme
peyām-ı t. Hin-T5/05
- tevekkel** <A.
t. Ho-T3/06
- tevekkül** <A. işi Allaha bırakıp kadere razı olma
t. Hin-T2/012
- tevkīr**
t.-i evlād-ı seyyid-i kā²ināt TY-T1/03
- tevkī^c** <A. padişah buyruklarına çekilen nişan
t.-i vaḳī^c HY-T10/014, HY-T9/014
t.-i vaḳī^c i HY-T12/015
- tevkīr** <A. güzel karşılama, ağırlama
t.-i fuḫālāğa HY-T2/010
t.+ lerin HDB-T1/09
- teyerlik**
t. Ho-T3/021
- teyiş** <A.
t.+ ıdın Ho-T1/013
- tefaḳḳudāt** <A. arayıp sormalar, arayıp sorulmalar
t.-ı ḫüsrevānemiz HY-T31/03
- tefāb** <A.
t.+ in Hin-T5/013
- ti -**
t.- p HİB-T2/010, HY-T1/016, HY-T1/020, HY-T10/011, HY-T10/012,

- HY-T10/014, HY-T11/012, HY-T12/012, HY-T12/013, HY-T12/016, HY-T13/016, HY-T14/018, HY-T14/04, HY-T15/018, HY-T16/011, HY-T17/012, HY-T2/016, HY-T2/023, HY-T3/011, HY-T4/012, HY-T5/012, HY-T5/014, HY-T6/010, HY-T6/013, HY-T7/012, HY-T7/015, HY-T8/015, HY-T8/016, HY-T9/012, HY-T9/015, TY-T1/011
- tiŋgri**
t.+ din HY-T27/012, HY-T81/014
- tiŋgri ta' alâ**
t.+ niŋg Hin-T4/017
- tiŋgri te' alâ**
t.+ niŋg Hin-T3/018
- ticâret** <A. ticaret
t. HY-T1/016, HY-T7/011
- tik -**
t.- seler HY-T14/014
- tikme -**
t.- sünler HY-T2/020
- til**
t. Hin-T5/020, Ho-T1/019, Ho-T2/018
t.+ din HDB-T1/021
t.+ in HY-T26/010, HY-T48/09
t.+ leridin Hin-T5/013
- tile -**
t.- mesünler HY-T1/015, HY-T1/017, HY-T14/014, HY-T14/016, HY-T2/016, HY-T2/017, HY-T2/018, HY-T2/021, HY-T2/022, HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T4/09, HY-T54/022, HY-T6/011, HY-T67/029, HY-T7/013, HY-T81/031, ŞY-T1/025
t.- p Hin-T5/013, Ho-T1/015, HY-T1/018, HY-T27/012, HY-T3/013, HY-T4/010, HY-T5/013, HY-T8/012, HY-T81/014
t.- gey HY-T67/038
- tilek**
t.+ mesünler HY-T8/011
- tilek**
t.+ lerni Ho-T3/014
- tiŋç**
t. HY-T1/020, HY-T14/017, HY-T15/017, HY-T2/022, HY-T21/028, HY-T27/028, HY-T4/013, HY-T58/013, HY-T6/013, HY-T66/011, HY-T67/030, HY-T7/015, HY-T91/027
- tiŋç köŋgöl**
t. HY-T81/034, HY-T90/018
- tiŋçliq**
t. Ho-T3/013, Ho-T3/014
- tiriklik**
t. Ho-T2/013
- tive**
t.+ lerin HY-T4/010, HY-T8/012
t.+ ni Hin-T4/08
- tigür -**
t.- mekğa HY-T91/07
t.- mesün HY-T67/036
t.- mesünler HY-T10/012, HY-T4/012, HY-T54/025
t.- üp HY-T85/010, HY-T85/011, HY-T90/012
- tire** <A.
t. HY-T48/07, HY-T51/07
t.+ si Hin-T3/010, Hin-T3/021
t.+ siğa HY-T26/05, HY-T48/05
t.+ sinıŋg Hin-T6/07
t.+ siğa HY-T51/04
- tur -**
t.- a Hin-T4/015
t.- adur Ho-T3/010
t.- dum Ho-T3/02
t.- ğan Ho-T3/015, Ho-T3/019, Ho-T3/021, HY-T13/05, HY-T13/07, HY-T13/09, HY-T14/07, HY-T2/07, HY-T27/026, HY-T4/05, HY-T66/04, HY-T72/011
t.- ğanumğa Ho-T3/02
t.- sunlar HY-T6/08
t.- up Ho-T2/05, Ho-T3/015
t.- ur HDB-T1/021, Hin-T5/02, HY-T13/05, HY-T13/07, HY-T13/08, HY-T13/09, HY-T14/09, HY-T15/03, HY-T15/05, HY-T6/03, ŞY-T1/017, ŞY-T1/09
t.- urda ŞY-T1/08
t.- urlar HY-T1/011, HY-T1/09, HY-T10/07, HY-T12/08, HY-T2/03, HY-T27/015, HY-T3/04, HY-T5/03, HY-T5/06, HY-T6/05, HY-T7/06, HY-T9/08, ŞY-T1/015
t.- urmız Ho-T1/015
t.- ğan HY-T58/018, HY-T66/017, HY-T67/033, HY-T81/032
y.- y turğan HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T81/032
- tur**
t.+ urlar HY-T3/06
- tura al -**
t.- may Hin-T4/015
- tut -**

- t.- masunlar HY-T14/015, HY-T2/018, HY-T3/013, HY-T6/011, HY-T7/013, ŞY-T1/023
t.- maḡğa Ho-T3/07
t.- mekke Ho-T3/04
t.- sunlar HY-T1/015, HY-T14/013, HY-T15/014, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T28/014, HY-T3/010, HY-T39/010, HY-T4/09, HY-T5/010, HY-T54/021, HY-T55/026, HY-T64/012, HY-T66/016, HY-T67/028, HY-T7/010, HY-T70/015, HY-T81/030, HY-T84/017, HY-T85/016, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T90/017, HY-T91/025
t.- up Ho-T1/08, HY-T4/010, HY-T54/024, HY-T58/019, HY-T8/012, HY-T89/05, HY-T91/08, ŞY-T1/018
t.- ḡan Ho-T3/018
- tut**
t.+ masunlar HY-T1/018, HY-T5/013
t.+ sunlar HY-T8/011
- tutar -**
t.- mız Ho-T3/022
- tutḡa** <A.
t.+ sı Ho-T1/01
- tuvḡan**
t. Ho-T3/02
- tuḡra**
t.+ sıḡa HY-T91/05
- tuhfe** <A. hediye, armaḡan
t. Ho-T3/022, HY-T15/03
- top**
top (silah)
t. oti dānesi Hin-T3/019
- tüccār** <A. tüccar
t. Ho-T2/014
- tükel**
t. Hin-T3/018
- tümen**
mīr-i t. HY-T2/018
- tün**
t. Hin-T5/015
- tünyak**
t. HY-T93/06
- tünḡatar**
t. HY-T2/019
- tür**
t.+ lük HY-T50/013
- türk**
ḡa^c if-i t. HY-T1/012
- türli**
türlü. Bkz. türlük
t. Ho-T3/02, Ho-T3/020
- türlük**
türlü. Bkz. türli
t. HDB-T1/020, HY-T18/09, HY-T21/012, HY-T22/07, HY-T26/09, HY-T27/010, HY-T37/012, HY-T41/014, HY-T44/011, HY-T46/010, HY-T47/013, HY-T51/05, HY-T68/015, HY-T72/014, HY-T81/013, HY-T87/014
- tüş -**
t.- di HDB-T1/08
t.- mesünler HY-T4/010, HY-T8/012
t.- üp HY-T1/017, HY-T13/014, HY-T14/015, HY-T16/010, HY-T19/010, HY-T2/018, HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T32/014, HY-T5/013, HY-T54/022, HY-T6/011, HY-T67/029, HY-T7/013, HY-T81/031
- tüşür -**
t.- üp HİB-T2/04
- tüzet -**
t.- mekke Ho-T3/06
- tüzge**
t.+ si Ho-T1/05
- tüfeng**
t. Hin-T5/10
- toḡuz 1292 yılı**
t. HY-T79/015
- toḡuz yılı 1268**
t. HY-T41/022
- toḡuz yılı 1292**
t. HY-T80/014
- toḡrı**
t. Ho-T3/017
t.+ ḡa Ho-T3/017, Ho-T3/021
- tolḡa -**
t.- masunlar HY-T22/012
t.- sa HY-T22/012
- tommuk**
t. HY-T74/09
- toḡtat -**
t.- dı Ho-T3/06
- top**
t. Hin-T4/012, Hin-T4/014, Hin-T5/10
- tophāne**
t.+ si Hin-T4/012
- toy**
t. HY-T22/010
- toydur -**
t.- up Hin-T3/019
- toḡsan sekkiz**
t.+ de HY-T84/021
- toḡsan yetti**
t.+ de HY-T83/014
- toḡkuz**
t. Hin-T5/02, HY-T93/05
t.+ ıda HY-T83/014
t.+ lanḡısı HY-T33/013, HY-T45/013

tokkuz yüz ellik

t. ŞY-T1/027

töre bey; devlet memuru, bürokrat. Ayrıca Bkz. **Özel Adlar Dizini**

bir niçe mechûlu 'n-neşeb t.+ ler HDB-T1/017

t.+ ni HDB-T1/010 (2)

t.+ niñ HY-T49/015

tört **dört**

t. Hin-T4/014, Ho-T3/02, HY-T20/5, HY-T66/013, HY-T67/034, HY-T74/06, HY-T77/06

t.+ de HY-T67/040

t.+ i HY-T52/016

t.+ lençi HY-T77/06, HY-T89/037, HY-T93/012

t.+ lençisi HY-T47/018, HY-T53/015, HY-T55/028, HY-T60/014, HY-T76/012

tört miñg

t. HY-T49/015, HY-T49/04

tört yarım

t. HY-T63/06

tört yüz

t. HY-T62/06

tört yüz illik

t. HY-T61/05

töşekçi

t.+ niñ HY-T13/08

tabakât <A. tabakalar

t.-i äsmännı HY-T14/03

taleb <A. istek

t. TY-T1/010, TY-T1/011

tamaç <A. doymazlık, çok isteme, açgözlülük

t. HY-T1/017, HY-T14/016, HY-T2/020, HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T4/011, HY-T54/023, HY-T8/013, HY-T8/015

tamaç kıl -

t.- masunlar HY-T81/032

tanâb <A.

t. HY-T13/05, HY-T13/08, HY-T16/04, HY-T17/05, HY-T19/03, HY-T20/04, HY-T23/04, HY-T25/04, HY-T29/04, HY-T30/05, HY-T31/05, HY-T32/05, HY-T33/05, HY-T34/05, HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T38/05, HY-T40/05, HY-T42/04, HY-T43/05, HY-T45/05, HY-T49/015, HY-T49/04, HY-T52/05, HY-T56/05, HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T61/06, HY-T62/06, HY-T63/05, HY-T63/06, HY-T65/06, HY-T69/06, HY-T71/05, HY-T73/05, HY-T74/06, HY-T75/05, HY-T76/05, HY-T77/05, HY-T77/06, HY-T79/08,

HY-T80/05, HY-T93/012, HY-T93/013, HY-T93/06, HY-T93/07, HY-T93/08

t.+ dur HY-T24/04, HY-T38/05, HY-T57/05, HY-T62/06, HY-T65/06, HY-T77/07, HY-T79/05, HY-T79/07, HY-T79/09, HY-T83/05

t.+ nı HY-T78/05

tanâbâne

t. HY-T14/014, HY-T2/016, HY-T4/09, HY-T8/011

taraf

t.+ dın HDB-T1/018

t.+ ğa HY-T54/023

t.+ ı HY-T60/04, HY-T61/04, HY-T62/04

t.+ ıdağı Hin-T5/014

t.+ ıdın Hin-T5/05

t.+ ığa Hin-T4/016

t.+ ın Hin-T4/014

t.+ ığa Hin-T4/09, Hin-T5/015

t.+ idegi Hin-T5/08

t.+ ge HY-T1/016, HY-T2/020, HY-T4/011, HY-T7/011, HY-T8/014

tarâzende

t.-i bârgâh HDB-T1/01

tarîka <A. yol

t.+ da HY-T13/05, HY-T16/06, HY-T17/06

t.+ dadur HY-T19/05, HY-T23/05, HY-T25/05, HY-T29/05, HY-T30/06, HY-T32/08, HY-T33/07, HY-T34/07, HY-T35/07, HY-T36/06, HY-T38/07, HY-T40/07, HY-T42/05, HY-T43/06, HY-T45/06, HY-T49/010, HY-T52/07, HY-T53/07, HY-T56/06, HY-T57/07, HY-T57/09, HY-T59/07, HY-T61/08, HY-T62/09, HY-T63/08, HY-T65/09, HY-T69/09, HY-T71/08, HY-T73/07, HY-T74/08, HY-T75/07, HY-T76/06, HY-T77/010, HY-T77/012, HY-T77/08, HY-T77/09, HY-T78/07, HY-T80/07, HY-T83/05

t.+ dur HY-T60/07

tavç <A. itaat etme, boyun eğme

t. Hin-T3/011

tavâfgâh <A.+F. tavaf edilecek yer, Kabe

t.+ ıdur HY-T67/014

taviyyet <A. gönülde gizli olan kasid, niyet

t. HY-T55/024

şafâ-yı t. HY-T39/012, HY-T58/013, HY-T67/031, HY-T84/019, HY-T89/036

tay <A.

- tağay** t. HDB-T1/07
dayı
- taş at** t. HY-T52/07
<A. Allahın emirlerini yerine getirme, ibadet
- talî** t. Hin-T3/014
<A. talih, kısmet, kader, baht
- talib** t. ŞY-T1/07
<A. 1. İstekli 2. Öğrenci
t. HY-T28/05, HY-T68/04, HY-T72/04, HY-T90/06
bolğa-n t.-i ' ilmler HİB-T1/04
t.+ dur HY-T47/05
t.+ leriniñ HY-T58/07
- taşife** <A.
t. Hin-T3/09, HY-T26/08
t.-i ' iradet ayın HY-T89/05
t.+ ler HY-T21/011, HY-T27/010, HY-T47/012, HY-T81/012
t.+ si Hin-T3/020
t.+ sidin HY-T22/05, ŞY-T1/08
t.+ sining HY-T62/10
- taşifeten** t. HY-T91/08
- taşire** <A. temiz
şerî'at-i t. HY-T72/012
- taşat** <A. takatler, güçler
t. Hin-T3/020
- taşabi' i** <A.
t.+ din HY-T59/04
- taşlâ** < A. altın
t. HY-T13/04, HY-T17/05, HY-T93/05
t.-y1 pür HY-T61/07
t.-y1 pür mişkâlîğa HY-T59/06, HY-T62/08
t.-y1 rayicu'l-vaqtğa HY-T79/06
t.-y1 râyicu HY-T49/08
t.-y1 râyicu'l-vaqtğa HY-T16/05, HY-T19/05, HY-T20/5, HY-T23/05, HY-T25/05, HY-T29/04, HY-T30/05, HY-T31/07, HY-T32/07, HY-T33/06, HY-T34/06, HY-T35/06, HY-T36/06, HY-T38/06, HY-T40/06, HY-T43/06, HY-T45/06, HY-T52/06, HY-T63/08, HY-T65/08, HY-T69/08, HY-T71/07, HY-T73/06, HY-T74/08, HY-T75/07, HY-T77/08, HY-T78/06
t.-y1 râyicu'l-vaqtğa HY-T24/04
t.-y1 râyicu'l-vaqtğa HY-T42/04, HY-T76/06, HY-T83/09
t.-y1 râyicu'l vaqtğa HY-T80/07
t.-y1 sir HY-T53/06
- taşlây**
- t. HY-T56/06, HY-T57/06, HY-T60/06
- taşra** t.+ sı HY-T54/09
t.+ sığa HY-T89/02
- taşfeyli** t.+ din HY-T15/04
- taşyâne** meded-i t. ŞY-T1/021
- u/ü** ve. Birçok kez
- ubuhhet-âşâr** <A.
u. HY-T2/05
- 'ubüdiyyet nişân**
'u. HY-T20/5
- 'ubür**
'u. Hin-T4/06
- uçur** u.+ da HDB-T1/012, HY-T14/08, HY-T28/05, ŞY-T1/014
- 'uhde** <A. söz verme, bir işi üzerine alma
'u.+ sidin HY-T37/015, HY-T41/020, HY-T44/015, HY-T46/015, HY-T47/016, HY-T50/017, HY-T68/019, HY-T72/018, HY-T82/015, HY-T86/016, HY-T92/015
- uhde** u.+ sidin HY-T87/018
- 'ulema**
'u.-i ' izâm HY-T54/09
'u.-i şâhibi'l-' iz HY-T54/03
- 'ulemâ**
'u. HY-T1/012, HY-T47/04, HY-T81/08
tekrîm-i 'u. HY-T2/010
'u.-i zu'l-' izz HY-T89/07
'u.-i zü'l-' izz HY-T91/03
'u.-i rabbâni HY-T72/03
'u.-i zu'l-' izz HY-T90/03
'u.-i zu'l-ihtirâm HY-T85/03, HY-T88/03, HY-T89/08
'u.-y1 zü'l-ihtirâm HY-T84/03
'u.-y1 kużât HY-T27/07
- 'ulemâ'** <A. alimler, ilim sahipleri
'u.-i dîn HY-T68/03
- uluğ** u. Ho-T3/013, Ho-T3/017, Ho-T3/022, Ho-T3/03
u.+ larımıznıñ HY-T66/08
- ulus** u.+ ıdın HY-T48/05, HY-T51/04
u.+ ınıñ HY-T26/05
u.+ mı HY-T21/013, HY-T27/011, HY-T81/014
- uluğ** u. HY-T21/08

- ‘ulūm <A. ilimler, bilgiler
 ‘ālim-i ‘u.-i şūrī HY-T58/08
- ‘umde <A. dayanılacak, güvenilecek şey,
 kimse, yer 2. İlke, prensip 3. Herkesin
 güvendiği, itimadı olan kimse
 ‘u.+ si ŞY-T1/015
- ‘umdetu’l-vāşilīn
 ‘u. HY-T21/015, HY-T27/014
- ‘umdetu’l-ḥukkāmu’l-kirām
 ‘u. HY-T49/06
- ‘umdetu’s-sālikīn
 ‘u. HY-T58/08
- ‘umdetü’l-‘ulemā
 ‘u. HY-T91/011
- ‘umdetü’l-vāşilīn
 ‘u. HY-T81/017
- umerā
 u.-i sa‘ādet fercām HY-T9/03
 u.-i sāhib iḥtişām HY-T91/03
 u.-i zu’l-iḥtirām HY-T58/02
 u.-i sāhib fercām HY-T10/02
 u.-i sāhib iḥtişām HY-T88/04
 u.-i sāhib iḥtişām HY-T85/04, HY-
 T89/07, HY-T90/04
 u.-i sāhib fercām HY-T12/03
 u.-i sāhibi’l-izz HY-T64/02
 u.+ larğa HY-T66/03
 u.+ larğa HY-T67/10
 u.+ sı HY-T18/04
- ‘umerā
 ‘u.+ lar HY-T18/02
- umerā’
 u.-i sāhib iḥtişām HY-T84/04
- ‘ummāl <A. idare memurları; valiler,
 mutasarrıflar
 ‘u. HY-T1/012, HY-T15/08, HY-
 T2/019, HY-T27/06
 ‘u.-i sekene-i ḳubbatu’l-islām HY-
 T4/06
 ‘u.-i ḳubbetu’l islām HY-T21/07
 ‘u.-i sekene-i ḥvārezm HY-T14/08
- ‘umūm <A. genel
 ‘u.-i mutavaṭāna HY-T2/08
- umūr <A. işler, hususlar, maddeler
 u.-i müşkile HY-T54/08
 u.-i şer‘iyye HY-T86/06
 şer‘iyye u.+ lar HY-T82/07
- un
 u. Hin-T4/011
- ur -
 u.- up Hin-T5/013, HY-T37/09, HY-
 T41/012, HY-T44/09, HY-T46/08,
 HY-T47/011, HY-T50/010, HY-
 T68/013, HY-T82/010,
 HY-T86/08, HY-T87/010, HY-T92/09
- uruş
 u. Hin-T3/016, Hin-T3/018, Hin-
 T3/019, Ho-T1/010
- uruş -
 u.- up Hin-T4/014, Hin-T4/09
- uruş
 u. Hin-T5/08
- uruḳ
 u.+ ığa HY-T22/05
- ustād <F. usta, öğretmen
 u. HY-T1/013
- usvetü’l-sālikīn <A. aynı bir yoldan gidenlerin
 örnek ve önde olanları
 u. HY-T21/015, HY-T27/014, HY-
 T81/017
- uşandak
 u. Ho-T3/013
- uşaḳ
 u.+ mı Hin-T6/05
- uşbu
 u. Ho-T3/017, HY-T67/026, HY-
 T70/017
 u.+ mīng Ho-T3/018
- ‘utārid nişān
 ‘u. HY-T15/07
- utru
 u. Hin-T3/019
- ‘uṭārid nişān <A. mirrih gezegeni
 kārđān-i ‘u. HY-T18/03
- uyğur
 u. HY-T57/04
 U. HY-T60/04
- uzak
 u. Ho-T3/05
- ‘uzmā
 mevhibe-i ‘u. HY-T91/07
- uzun
 u.+ ı HY-T63/05
- ‘uşāmu’d-dīn ḥvāce
 ‘u. HY-T67/020
- uşūl <A. asıllar, kökler
 u. HY-T2/05
- ‘uzmā <A. daha büyük
 ‘aṭiyye-i ‘u. HY-T21/010, HY-T27/09
 mevhibe-i ‘u. HY-T89/04
- uzmā
 ‘aṭiyye-i u. HY-T81/011
- ‘uḳūbet <A. eziyet, işkence, azap
 ‘u. HY-T57/015
 ‘u.-i ebedī HY-T28/015
 ‘u.-i sermediğa HY-T23/010,
 HY-T56/012, HY-T70/018, HY-
 T71/014, HY-T74/014, HY-T76/011,
 HY-T77/017, HY-T80/013
 ‘u.-i şāhensāhī HY-T72/016

- ‘u.-i şer‘ iğa HY-T69/016
nâ-mütenâhî ‘u.+ iğa HY-T49/023
- übbeh**
ü. Ho-T1/03
- üç**
ü. HİB-T2/07, Hin-T5/10, HY-T25/05, HY-T77/06, HY-T79/05, HY-T80/05
ü.+ de HY-T33/012, HY-T49/024
ü.+ ide ŞY-T1/027
ü.+ lençi HY-T77/06, HY-T93/08
ü.+ lençisi Hin-T2/013, HY-T64/015, HY-T75/015
ü.+ ünçi HY-T79/08
- üç evliyâ baba**
mescid-i ü. HY-T89/08
- üçün**
ü. HDB-T1/015, HDB-T1/021, Hin-T4/08, Ho-T1/017, Ho-T2/011, HY-T1/013, HY-T1/016, HY-T14/011, HY-T18/06, HY-T19/04, HY-T2/013, HY-T20/04, HY-T21/023, HY-T23/04, HY-T24/04, HY-T25/04, HY-T26/04, HY-T27/022, HY-T28/09, HY-T29/04, HY-T30/05, HY-T31/06, HY-T32/06, HY-T33/05, HY-T34/05, HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T37/05, HY-T38/05, HY-T40/05, HY-T41/05, HY-T42/04, HY-T43/05, HY-T44/05, HY-T45/05, HY-T46/05, HY-T48/05, HY-T49/06, HY-T50/05, HY-T51/04, HY-T52/05, HY-T53/05, HY-T54/022, HY-T56/05, HY-T57/06, HY-T58/010, HY-T58/012, HY-T59/06, HY-T6/09, HY-T60/06, HY-T61/06, HY-T62/07, HY-T63/06, HY-T65/08, HY-T67/026, HY-T67/038, HY-T68/07, HY-T68/08, HY-T69/07, HY-T7/011, HY-T70/011, HY-T71/06, HY-T72/06, HY-T73/06, HY-T74/06, HY-T75/06, HY-T76/05, HY-T77/07, HY-T78/06, HY-T79/06, HY-T8/014, HY-T80/06, HY-T81/028, HY-T82/05, HY-T83/08, HY-T86/04, HY-T87/04, HY-T92/05, HY-T93/04, ŞY-T1/019
- ü’l-muhâm**
ü. HY-T10/03, HY-T9/04
- ülke**
ü.+ si Hin-T3/09
- ülfet** <A. ahbaplık, dostluk
- erbâb-ı ü. HDB-T1/013
- ‘ümdetü’l-evliyâ**
‘ü. HY-T70/05
- ümdetü’l-itkiyâ**
ü.+ sınıĝ HY-T84/07
- ümem** <A. ümmetler
mürşid-i tavâyif-ı ü. HY-T15/08
- ümîd** <A. umut, umma
ü. Ho-T1/019, Ho-T3/018, Ho-T3/022
- ümmîd** <A. umut, umma
ü. HY-T20/03, HY-T32/04
- ümür** <A.
ü.-i şer‘ i HY-T87/08
- üst**
ü.+ ide HY-T81/032
ü.+ iğa Hin-T3/018
ü.+ ilerinin HİB-T2/04
ü.+ iğa Hin-T5/017, Hin-T5/10
ü.+ iğe Hin-T2/013, Hin-T4/013, Ho-T1/014, HY-T21/027, HY-T27/026
ü.+ ünde HY-T3/012, HY-T5/012
- üstühvân** <F. kemik
ü.+ ları HİB-T2/03
- üy**
ü.+ i Hin-T3/017
ü.+ ide HHH-T2/04
ü.+ idik Hin-T3/017
ü.+ imizğa Hin-T6/05
ü.+ leriğa HY-T27/025, HY-T54/022
ü.+ leriğa HY-T67/029
ü.+ leriğe HY-T14/014, HY-T81/031
ü.+ gelerige HY-T21/026
- üzre**
ü. Hin-T3/07, Ho-T1/05
- vahhâb** <A. çok hibe eden, fazla bağışlayan (Allahın sıfatlarındandır)
v.-ı ‘ale’l-itlâk HY-T27/07
- vağan** <A. yurt
v. HY-T88/024
ata-yı v. HY-T89/033, HY-T91/022
- vazâyif** <A. vazifeler
v.-i ‘askeriyye HY-T93/04
- vazî‘** <A. aşağı
ağali-yi v. HY-T1/012
- vazîfe** <A. vazife
v. Hin-T3/013
v.+ sığa HY-T70/016
- vaqı‘ât** <A.
v.+ larmıĝ HDB-T1/020
- vaqı‘**
tevki‘-i v. HY-T10/014, HY-T9/014
- vaqı‘ -**
tevki‘-i v.-i HY-T12/015

- vaqt** <A. zaman
v. Ho-T2/018, Ho-T3/011
v.+ da HHH-T1/02, HHH-T2/02
v.+ ıda HY-T13/013, HY-T44/09
v.+ umızda Ho-T3/05
- va'z**
v. HY-T2/02
- važ'**
mevāli-yi v. HY-T27/07
v. HY-T21/07
- važi'**
v. HY-T81/08
- vācib** <A. yapılması gerekli
v. HY-T21/015, HY-T27/013, HY-T81/016, TY-T1/04
- vācibu'l-ımtiṣāl**
v. HY-T18/010
miṣāl-ı v. HY-T81/028
miṣāl-i v. HY-T21/024, HY-T27/022
miṣāl-ı v.+ ların HY-T67/15
- vācibu'l-vucūd varlığı lüzumlu olan, Allah**
v.+ ığa HY-T15/02
- vācibu't-tekrīm**
v. HY-T55/020
- vācibü'l-ri' ayā** < A. uyulması gerekli olan
v. HY-T54/014
- vāha** <A. çöl ortasında yeşilliği ve suyu olan yer
v.+ sıdağı HY-T65/04, HY-T69/05
- vāhibi'l-ātāyā**
ḥazret-i v.+ niṅ Hin-T2/012
- vālā** <F. yüksek, yüce
himmet-i v. HY-T2/010
zāt-ı v. HDB-T1/05
- vālid** <A. baba
v.-i mācid-i buzurgvārimız HY-T54/013
- vāriṣ** <A. mirasçı, kendisine miras düşen
v. HY-T20/09, HY-T31/011, HY-T32/012, HY-T49/017
v.+ lerini HY-T93/015
v.+ leriniṅ HY-T17/010, HY-T23/08, HY-T24/08, HY-T25/09, HY-T29/7, HY-T30/08, HY-T33/010, HY-T34/09, HY-T35/09, HY-T36/09, HY-T38/013, HY-T40/011, HY-T42/08, HY-T43/011, HY-T45/09, HY-T52/012, HY-T53/011, HY-T56/09, HY-T57/012, HY-T59/010, HY-T60/010, HY-T61/011, HY-T62/013, HY-T63/012, HY-T65/013, HY-T69/013, HY-T71/011, HY-T73/09, HY-T74/012, HY-T75/011, HY-T76/09, HY-T77/014, HY-T78/09, HY-T79/011, HY-T80/010, HY-T83/011
- vārid** <A. gelen, vasil olan, erişen
v.-i ḥubūr Ho-T2/019
- vāşıl** <A. erişen, ulaşan, kavuşan
v. HDB-T1/016, HY-T89/06, HY-T91/010
- vāfir** <A. çok, bol
mübārizet-i v. HY-T48/03
- vāfi surūr**
ḥuzūr-ı v.+ da HDB-T1/020
- vākıf** <A. haberi olan
v.+ ıdurlar HY-T21/06, HY-T27/06, HY-T81/07
- vāki'** <A.
v. Hin-T2/08, ŞY-T1/017
- ve** <A. ve
v. birçok kez
- vech** <A. yüz, surat, çehre
v. HDB-T1/015
v.+ din Hin-T2/012, Hin-T2/08, Hin-T3/011, HY-T14/016, HY-T4/012, HY-T55/026, HY-T58/019, HY-T8/015, TY-T1/04, TY-T1/09
v.+ uhuğa HY-T14/09
- veche** <A. yan, taraf semt
v.+ din Hin-T4/018, HY-T13/010
- veçhe**
v.+ din HY-T1/018, HY-T11/011
- vedād** <A. dostluk
v. HDB-T1/014
- vedā'ī** <A.
v.-yi bedāyi' -i ilāhīdürler HY-T21/011
- vedāyi'** <A. emanetler
v.-i bedāyi' -i ilāhī-dür-ler HY-T27/10, HY-T81/012
v.-i ized-murād-resān Ho-T2/010
v. HY-T27/014, HY-T81/017
- yana**
ve yana HY-T11/010
- ve** ve. Birçok kez
- vehhāb**
v. HY-T21/08
ḥazret-i v.-ı 'ale'l-ıtlāk HY-T2/08
- vehm** <A. kuruntu, yersiz korku
v. Hin-T5/015
- vekil** <A. birinin, işini görmesi için yerine bıraktığı veya yetki verdiği kimse
v. HY-T73/07
v.+ i ŞY-T1/024
v.+ leri ŞY-T1/019
v.+ niṅ HY-T83/06
- velā** <A. yakınlık, sahiplik

v.+ ğa Ho-T2/016
veled <A. çocuk, erkek evlad
v.+ leri HY-T49/08
v.-i ağır erşed ğayıb nazır bay HY-T74/07
v.-i erşed mollâ bay nazır dîvân HY-T69/08
v.-i muḥammed yûsuf miḥter HY-T52/06
veledân damollâ muḥammed şâlih şûfi
v. HY-T85/07
ve‘l ‘ulemâ
v.-i vereşetü ‘l-enbiyâ’ HY-T54/010
vellât <A.
v. ŞY-T1/09
ve‘n-nevvâl
v. HY-T63/015
vera‘ âşâr
v. HY-T66/05
vereşe <A. mirasçılar
v.+ leri HY-T13/05
v.+ leriniġ HY-T13/07
vereşetü ‘l-enbiyâ’
ve‘l ‘ulemâ-i v. HY-T54/010
vesâbis <A.
v.-i şeytânî HY-T69/015
vesâvis <A. vesveseler, kuruntular
v.-i şeytânî HY-T31/013, HY-T77/016
vesâyir <A.
v. HY-T81/07
veyâ
v. HDB-T1/018
vezâret-eşer
v. HY-T40/06, HY-T69/07, HY-T71/06, HY-T75/06, HY-T76/05, HY-T77/07
vezâret-penâh
v. HY-T38/05, HY-T52/05, HY-T61/06, HY-T62/07, HY-T63/06, HY-T65/06, HY-T73/06
vezir <A. vezir
v.+ ler HY-T1/010, HY-T3/05, HY-T5/05, HY-T55/06, HY-T6/04, HY-T7/06
v.+ lergâ HY-T27/04, HY-T54/07
v.+ lergâ HY-T21/05, HY-T67/09, HY-T81/06
v.+ lerge ŞY-T1/06
v.+ niġ HY-T63/011, HY-T65/012, HY-T74/011, HY-T77/014
vefâ <A. sözünde durma, sözünü yerine getirme
v. HDB-T1/014
ve/ażâ ‘if <A. vazifeler
v.-i ġizmet HY-T91/026

v.+ in HY-T91/017
vezâyif
v.-i edâsın HY-T66/07
v.-i ‘ asker HY-T57/06
v.-i ‘ askeriyye HY-T80/05
v.+ ı HY-T49/06
v.-i ‘ askeriyye HY-T56/05
v.+ i HY-T55/018
v.+ i HY-T54/013
v.+ in HY-T90/09
v.+ ı HY-T67/014
vilâyet <A. il, kent
v. Hin-T1/09, ŞY-T1/014
v.-i maḥrûsa Hin-T3/022
v.-i ḥvârezm HY-T10/04, HY-T12/04
dâru ‘s-saltâna-i v.-i ḥvârezmde TY-T1/07
v.+ de ŞY-T1/022
v.+ ğa Hin-T4/019, Ho-T2/08
v.+ i Hin-T2/010, HY-T15/07
v.+ idin HDB-T1/06
v.+ iġa HDB-T1/06, HDB-T1/08, Hin-T2/07, Hin-T4/06
maḥrûsa-i v.+ iġa Hin-T1/010
v.+ inde HY-T4/014, HY-T5/014, HY-T7/016, HY-T8/017, HY-T9/015
v.+ iniġ HY-T1/012, HY-T3/06, HY-T5/06, HY-T6/05, HY-T66/04, HY-T7/07
v.+ lerniġ HDB-T1/09
vilâyet-mertebet
v. ŞY-T1/011
vucûd <A. vücut, gövde
v. HY-T67/04
v.-i mes‘ üd HY-T67/06
v.+ inġ HY-T67/05
vucûh <A. yüzler, çehreler, suratlar
v. HY-T89/05, HY-T91/08
vuzerâ < A. vezirler
v. HY-T66/03
v.-i kâffe ü ‘l-mehâm HY-T9/03
v.-i kâffeü ‘l-mehâm HY-T10/02, HY-T12/03
v.-i kifâyet-encâm HY-T88/04
v.-i kifâyet-fercâm HY-T85/04, HY-T89/07, HY-T90/04
v.-i şâyib-rây kâffeü ‘l-mehâm HY-T64/02
v.-i şâyib-nizâm HY-T91/03
v.-yı kifâyet-fercâmniġ HY-T58/03
v.+ lar HY-T18/02
v.-i kifâyet-fercâm HY-T84/04
vuzerât-eşer
v. HY-T74/06
vufûd <A. gelme, erişme

- vufür** cuyüş-i nuşret-i v. HY-T32/06
 <A. **bolluk, çokluk**
 v.-ı mihr-i tenvir-i zamirimizğa HY-T50/05
 v.-ı zamir HY-T41/05, HY-T51/04
 v.-ı zamir-i mihr-i mezâhirimizğa HY-T68/06
 v.-ı zamir-i mihr-i tanvirimizğa HY-T48/04
 v.-ı zamir-i mihr-i tenvirimizğa HY-T44/05
 v.-i zamir-i kudsi nazirimiz HY-T72/06
 v.+ ı HY-T46/05, HY-T82/05, HY-T86/03
- vukûflıg**
 v. HY-T14/08, HY-T27/07
- vukûfluk**
 v. HY-T2/07, HY-T21/07, HY-T4/06, HY-T81/09
- vü**
 v. HY-T1/012, HY-T2/012, HY-T2/05, HY-T21/07, HY-T27/07, HY-T28/09, HY-T37/011, HY-T37/06, HY-T41/014, HY-T41/06, TY-T1/09
- vücüd**
 v.-ı ‘âkıbet-ı maḥmūdımıznıñ Ho-T2/06
- ya**
 y. HY-T12/01
- yañgı**
 y. HY-T2/022, ŞY-T1/025
- yañgılıg**
 y. HY-T44/011, HY-T67/034
 y.+ dur HY-T20/06
- ya‘ni**
 y. Ho-T1/08
- ya‘nı** <A. **yani, demek, şu demek**
 y. HY-T55/04
- yañguluş -**
 y.- maduğ Ho-T3/012
- yahşı**
 y. Ho-T1/09
- yaḥşı**
 y. HİB-T2/04, Ho-T1/015, Ho-T1/019, Ho-T2/018
- yaraş**
 y. Ho-T3/07
- yaraşa**
 y. HY-T2/012
- yaraşluğ**
 y. Ho-T3/010
- yarılı**
 y. Ho-T3/05
- yarım**
 y. HY-T24/03, HY-T24/04, HY-T29/03, HY-T38/05
 y.+ ıda Hin-T5/015
- yavuç**
 y. HDB-T1/02, Hin-T4/016
- yaz -**
 y.- ıldı Ho-T3/023
 y.- ıp Ho-T1/017
 y.- sun ŞY-T1/026
- yağ -**
 y.- ıp HY-T67/033
- yağa**
 y. Ho-T2/014
- yağın**
 y. Ho-T3/09
- yağın**
 rāhnumā-yı y. HY-T2/03
- yā**
 y. Ho-T3/08, HY-T10/012, HY-T12/014, HY-T20/012, HY-T40/013, HY-T42/09, HY-T43/012, HY-T56/011, HY-T57/014, HY-T59/012, HY-T60/012, HY-T61/013, HY-T79/08, HY-T9/013
- yād nāme** <A. **hatırlama, anma**
 y. Ho-T3/022
- yā hūd** <F. **veya, isterseniz**
 y. HY-T49/020
- yāki**
 y. Ho-T3/020
- yāna**
 y. HY-T89/010, HY-T89/017, HY-T89/027, HY-T89/028, HY-T89/029, HY-T91/015, HY-T91/016
- yār**
 y. HDB-T1/08
- yāver** <A. **yardımcı, imdatçı**
 y.+ de HY-T28/07
- yāf** kanal
 y. Hin-T4/016, HY-T25/06, HY-T29/05, HY-T29/06, HY-T57/08, HY-T57/09, HY-T61/05, HY-T69/010, HY-T78/07, HY-T79/07, HY-T79/08
 ‘ämme-yi y. HY-T57/010
 y.+ ı HY-T59/04
- yek renklık**
 y. Ho-T2/09
- yek renklik**
 y. Hin-T5/019
- yek şenbe**
 y. Hin-T5/08, HY-T48/015, HY-T68/021
- yene**

- y. Hin-T5/014, Hin-T5/017, Hin-T5/06, Hin-T5/10, Ho-T3/04
- yeneral guburnator**
y.+ ga Ho-T3/09
- yeneral guburnatorlık**
y.+ da Ho-T3/010
- yer**
yer
y. HY-T1/04, HY-T7/011, HY-T8/011, HY-T13/05, HY-T13/06, HY-T13/07, HY-T13/08, HY-T13/09, HY-T57/010, HY-T57/08, HY-T86/09, HY-T87/011
y.+ ni HY-T13/010, HY-T13/015, HY-T13/04, HY-T16/04, HY-T16/07, HY-T17/05, HY-T17/08, HY-T19/04, HY-T19/07, HY-T20/04, HY-T20/08, HY-T23/04, HY-T23/07, HY-T24/03, HY-T24/07, HY-T25/04, HY-T25/08, HY-T29/04, HY-T29/06, HY-T30/05, HY-T30/08, HY-T31/05, HY-T31/09, HY-T32/010, HY-T32/05, HY-T33/05, HY-T33/09, HY-T34/05, HY-T34/08, HY-T35/05, HY-T35/08, HY-T36/05, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T38/04, HY-T40/010, HY-T42/04, HY-T42/06, HY-T43/05, HY-T43/09, HY-T45/05, HY-T45/08, HY-T49/015, HY-T49/05, HY-T52/010, HY-T52/05, HY-T53/05, HY-T53/09, HY-T56/011, HY-T56/05, HY-T56/08, HY-T57/011, HY-T57/013, HY-T57/05, HY-T59/05, HY-T59/09, HY-T60/05, HY-T60/09, HY-T61/010, HY-T61/06, HY-T62/012, HY-T62/05, HY-T63/011, HY-T63/05, HY-T65/012, HY-T65/05, HY-T69/011, HY-T69/016, HY-T69/06, HY-T71/010, HY-T71/05, HY-T73/05, HY-T73/08, HY-T74/011, HY-T74/06, HY-T75/010, HY-T75/06, HY-T76/011, HY-T76/05, HY-T76/08, HY-T77/014, HY-T77/016, HY-T77/05, HY-T78/08, HY-T79/05, HY-T80/012, HY-T80/05, HY-T80/09, HY-T93/014, HY-T93/03
y.+ ge HY-T15/015, HY-T3/011, HY-T5/011, HY-T6/09
y.+ de HY-T1/015, HY-T14/014, HY-T15/014, HY-T2/015, HY-T3/010, HY-T5/011, HY-T6/09, HY-T66/017, HY-T68/013,
y.+ din HDB-T1/02, Ho-T2/08, HY-T13/04, HY-T16/04, HY-T17/05, HY-T19/03, HY-T20/04, HY-T23/04, HY-T24/03, HY-T25/04, HY-T29/03, HY-T30/04, HY-T32/05, HY-T33/05, HY-T34/05, HY-T35/05, HY-T36/05, HY-T38/04, HY-T40/05, HY-T42/03, HY-T43/05, HY-T45/05, HY-T52/05, HY-T56/05, HY-T57/05, HY-T59/05, HY-T60/05, HY-T61/05, HY-T62/05, HY-T63/04, HY-T65/05, HY-T69/06, HY-T71/05, HY-T73/05, HY-T74/05, HY-T75/05, HY-T76/04, HY-T80/05
y.+ imdin Ho-T3/02
y.+ i HY-T13/07, HY-T16/06, HY-T16/07, HY-T16/08, HY-T17/07, HY-T17/08, HY-T20/09, HY-T23/08, HY-T24/08, HY-T25/09, HY-T29/08, HY-T30/08, HY-T31/010, HY-T31/011, HY-T32/012, HY-T33/010, HY-T34/09, HY-T35/09, HY-T36/09, HY-T38/013, HY-T40/011, HY-T42/08, HY-T43/011, HY-T43/09, HY-T45/09, HY-T52/012, HY-T53/011, HY-T56/08, HY-T57/012, HY-T57/09, HY-T60/010, HY-T61/011, HY-T61/08, HY-T61/09, HY-T62/011, HY-T62/09, HY-T62/10, HY-T69/013, HY-T71/011, HY-T73/010, HY-T74/010, HY-T74/012, HY-T75/010, HY-T75/011, HY-T76/07, HY-T76/09, HY-T77/015, HY-T78/09, HY-T79/011, HY-T80/011, HY-T83/011
y.+ ige HY-T74/09
y.+ iga HY-T48/010, HY-T51/011
y.+ idin HY-T79/05
y.+ ler HY-T31/05, HY-T49/04, HY-T77/05, HY-T93/03
y.+ lerdin HY-T78/05
y.+ leri HY-T66/018
y.+ lerni HY-T79/010
y.+ leridin HY-T83/05
- yetmiş** yetmiş (70)
y. HY-T38/06, HY-T56/012
- yetmiş biş** yetmiş beş (75)
y. HY-T29/04
- yetmiş sekkiz** yetmiş sekiz (78)
y.+ de HY-T57/015
- yetmiş yetti** yetmiş yedi (77)
y. HY-T88/024
- yetti** yedi (7)
y. Hin-T5/02, HY-T24/03, HY-T38/05, HY-T79/07
y.+ lençi HY-T56/013
y.+ lençisi Hin-T4/017, HY-T51/014
y.+ lençiside HY-T81/017
- yetti yüz dağı seksen biş** yedi yüz seksen beş (785)
y. HY-T52/06
- yıl** yıl

- y. HDB-T1/06, Ho-T1/019, Ho-T3/02, ŞY-T1/018
y.+ da HY-T1/019, HY-T14/016, HY-T2/021, ŞY-T1/025
y.+ dın Ho-T1/019, ŞY-T1/015
y.+ ı HY-T46/016
y.+ niñg Ho-T3/04
at y.+ı
bars y.+ı
yılan y.+ ı HY-T17/013, HY-T28/016
yılkı y.+ ı 1262 HY-T32/016
- yılan** yılan
y. yılı HY-T17/013, HY-T28/016
- yılkı** yılkı
y. yılı 1262 HY-T32/016
- yırağ** uzak, ırak
y. HDB-T1/02, Ho-T3/02
- yi -** yemek
y.- p Hin-T3/016
- yiber -** göndermek
y.- di HDB-T1/011, Hin-T2/011
y.- dük Hin-T4/09, Ho-T1/017
y.- emen Ho-T3/019
y.- ip Hin-T4/011
y.- ipdür Hin-T4/011
y.-gümniñg Ho-T3/016
y.- gen Hin-T4/011
- yiberil-** gönderilmek Bkz. **yiberül-**
y.- di HDB-T1/016, HDB-T1/021
y.- se HY-T18/09
- yiberül-** gönderilmek Bkz. **yiberil-**
y.-e turğan Ho-T3/021
- yidür -** yedirmek
y.- üp Hin-T3/015
- yine** yine
y. Ho-T1/08, HY-T66/013
- yit -** yetmek, yetişmek
y.- ip Ho-T2/09, HY-T14/09, Hin-T5/016
y.- mey Ho-T2/014
y.- ti Hin-T3/018, HY-T15/04, ŞY-T1/014
- yitiş -** yetişmek Bkz. **yitüş-**
y.- üp HY-T12/07
y.- se HY-T12/015
- yitker -** yetiştirmek, ulaştırmak
y.-mekke HY-T28/05
y.- sün HY-T51/06
y.- sünler HY-T51/09
- yitkür -** yetiştirmek, ulaştırmak
y.-dim HY-T12/01
y.- di HY-T21/09, HY-T27/09, HY-T81/011
y.- diler HY-T70/09
- y.- mek Ho-T1/017
y.- mekğa HY-T89/04
y.- mekğa Ho-T3/018
y.- mesünler HY-T12/013, HY-T21/028, HY-T27/027, HY-T58/020, HY-T8/015, HY-T81/033, HY-T9/013
y.- se HY-T10/012, HY-T12/013, HY-T9/013
y.- üp HY-T88/021, HY-T89/030, HY-T89/031
y.- üp Ho-T1/012, Ho-T1/015, HY-T14/016, HY-T21/022, HY-T27/021, HY-T54/014, HY-T54/015, HY-T55/022, HY-T66/010, HY-T66/07, HY-T66/09, HY-T67/016, HY-T76/011, HY-T80/012, HY-T81/026, HY-T84/011, HY-T84/012, HY-T86/09, HY-T87/011, HY-T88/023, HY-T91/018, HY-T91/020
y.- ür Ho-T3/019
y.- ürga Ho-T3/017
y.- geç Ho-T1/017
y.- gendin Ho-T1/016
- yitür -** kaybetmek, yitirmek
y.- di Ho-T3/05
- yitüş-** yetişmek Bkz. **yitiş-**
y.- se HY-T9/014, HY-T10/014
y.- üp HY-T10/06, HY-T9/07
y.- ür Hin-T2/09, HY-T63/09
- yigirme** yirmi (20)
y. Hin-T1/06, Hin-T1/07, HY-T16/04, HY-T31/05, HY-T32/05, HY-T34/05, HY-T36/05, HY-T42/04, HY-T44/017, HY-T47/018, HY-T52/016, HY-T53/015, HY-T56/013, HY-T56/05
y.+ lençi HY-T90/020
y.+ lençi-si HY-T48/015
y.+ lençisi HY-T63/015
y.+ si HY-T39/014
- yigirme bir** yirmi bir (21)
y.+ i HY-T46/016
y.+ lençiside HY-T66/020
- yigirme biş** yirmi beş (25)
y. HY-T30/05, HY-T59/06
y.+ lençisi HY-T58/025
- yigirme ikki** yirmi iki (22)
y.+ lençisi Hin-T3/08, HY-T84/022
- yigirme miñg** yirmi bin (20.000)
y. HY-T49/08
- yigirme sekkiz** yirmi sekiz (28)
y.+ i HHH-T1/07
- yigirme tört** yirmi dört (24)
y.+ lençisi HY-T73/013
- yigirme üç** yirmi üç (23)
y.+ i Hin-T5/07

- y.+ lençisi HY-T67/041, HY-T70/019, HY-T82/017
- yigirme yetti** yirmi yedi(27)
y.+ lençisi HY-T57/017, HY-T69/019, HY-T77/018
- yurt** yurt, vatan
y. Ho-T1/014, HY-T70/014
y.+ da HDB-T1/017, HDB-T1/020
y.+ ı HDB-T1/011, HDB-T1/07
y.+ ığa HDB-T1/09
y.+ umız HDB-T1/011
y.+ unda HDB-T1/012
- yukarı** yukarı
y.+ da HY-T27/023, HY-T55/024, HY-T67/034, HY-T84/012, HY-T85/011, HY-T88/024
- yüber** - göndermek. Krş. **yiber**
y.- düğ Ho-T2/012
- yük** yük
y.+ i Ho-T2/013
- yükle** - yüklemek
y.- p Hin-T4/011
- yümn** <A. uğura ait, uğurla ilgili
y.+ idin HY-T89/06, HY-T91/010
keyâset-i y.+ ığa HY-T72/09
- yür** - yürümek Bkz. **yürü**-
y.- mağ Hin-T5/017
y.- gen HY-T3/012
- yürü** - yürümek Bkz. **yür**-
y.- mesünler HY-T67/028
y.- y turğan HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T81/032
- yüz** yüz
y. Hin-T5/012, HY-T12/016, HY-T16/05, HY-T20/5, HY-T25/05, HY-T31/06, HY-T32/07, HY-T33/06, HY-T34/06,
HY-T36/06, HY-T38/06, HY-T40/06, HY-T42/04, HY-T55/024, HY-T56/012, HY-T56/06, HY-T57/015, HY-T57/06, HY-T60/05, HY-T71/05, HY-T74/06, HY-T77/08, HY-T78/05
y.+ iden HY-T65/015
y.+ idin HY-T12/015, HY-T17/011, HY-T2/023, HY-T23/010, HY-T24/09, HY-T25/011, HY-T29/08, HY-T30/010, HY-T33/011, HY-T34/010, HY-T35/011, HY-T36/011, HY-T38/014, HY-T40/013, HY-T42/09, HY-T43/012, HY-T45/011, HY-T52/013, HY-T53/012, HY-T56/010, HY-T57/013, HY-T59/012, HY-T60/011, HY-T61/012, HY-T62/014, HY-T63/012, HY-T66/019, HY-T73/011, HY-T74/013, HY-T75/012, HY-T76/010, HY-T78/011, HY-T79/014, HY-T80/012, HY-T83/012
y.+ indin HY-T10/013, HY-T9/014
y.+ ini HY-T1/04
- yüz altmış sekkiz** yüz altmış sekiz (168)
y. HY-T41/021
- yüz dağı illik yetti** yüz elli yedi(157)
y. HY-T52/05
- yüz dağı yigirme** yüz yirmi (120)
y. HY-T83/05
- yüz illik** yüz elli (150)
y. Hin-T4/10
- yüz ottuz biş** yüz otuz beş (135)
y. HY-T93/08
- yüzlen** - yüz yüze gelmek
y.- di Hin-T4/017
- yüzli** yüzlü
y. Ho-T3/08
- yügürt** - koşturmak
y.- üb Hin-T5/011
- yol** yol
y. Hin-T5/017, Hin-T5/018, Ho-T1/014, Ho-T1/018, Ho-T1/019, Ho-T1/09, HY-T40/08, HY-T59/07, HY-T78/08, HY-T80/08
y.+ ğa Hin-T5/020
y.+ da TY-T1/011
y.+ ı Ho-T1/010, HY-T20/06, HY-T23/06, HY-T24/06, HY-T25/06, HY-T29/06, HY-T31/07, HY-T33/08, HY-T38/011, HY-T38/07, HY-T42/06, HY-T49/011, HY-T49/012, HY-T52/08, HY-T62/09, HY-T62/10, HY-T77/010, HY-T93/08
y.+ ını Ho-T3/07
y.+ ığa HY-T13/014, HY-T16/010, HY-T19/010, HY-T32/014
y.+ ıdın Hin-T5/019
- yolbars** yolbars (hayvanı)
y.+ layın HY-T2/07, HY-T4/05
- yosun** kaide, nizam, töre
y. Ho-T1/09
- yok** yok
y. Ho-T2/017, Ho-T3/05
y. bola başla - Ho-T3/05
- zād** <A. soy
z.-ı ‘ âfiyet Ho-T2/05
z.-ı vâlâ HDB-T1/05
z.-ı ‘ âli HY-T67/038
z.+ ımız Hin-T3/07
- zâbiṭ** <A. zabıt, askerî rütbe
z. ŞY-T1/06

- zābīta** <A. şehir güvenliğini sağlamakla vazifeli bulunan idare, polis
z.+ larınıḡ HDB-T1/017
- zāhir** <A. görünen, açık, belli, meydanda
z. Ho-T2/010, HY-T15/011, HY-T68/019, HY-T8/08
i' tikkād-ı z. HY-T51/03
z.-i ferhunde māşerleri HY-T54/011
- za'îf** <A. zayıf, güçsüz, kuvvetsiz
z. HY-T21/07, HY-T81/09
- zālâlet** <A. doğru yoldan sapma
z. HY-T67/07
- zâlim** <A. zalim, zülmeden
z.+ ler Ho-T3/03
- zamâyir** <A. iç, içyüzler; zamir
z.-i hürşid HY-T58/03
- zamîme** <A. ek, arttırma, katma, ekleme, ilave
z.-i şıdk HY-T28/02
- zamîr** <A. iç, içyüz; zamir
z.-i beyzâ HY-T58/09
z.-i mihr-i tenvirimiz HY-T28/02
z.+ imiz HY-T89/05
- zarar** <A. zarar, ziyan, eksiklik, kayıp
z. HY-T21/028, HY-T27/027, HY-T54/025
- zarar** < A. zarar, ziyan, eksiklik, kayıp
z. HY-T10/012, HY-T12/013, HY-T14/016, HY-T4/012, HY-T54/026, HY-T8/015, HY-T81/033, HY-T9/013, ŞY-T1/025
z.+ ı HY-T10/012, HY-T9/013, HY-T12/013
- zamân** <A. çağ, vakit
z. Ho-T2/018
z.-i salţanât Ho-T2/012
z.+ dın ŞY-T1/07
z.+ ıda HY-T10/09
z.+ ında HY-T12/010, HY-T9/010
z.+ larındaḡı HDB-T1/016
- zamâne** < A. zamane
z. HY-T54/04
- za'îf** <A. zayıf, güçsüz, kuvvetsiz
z. HY-T27/07
z.-i türk HY-T1/012
- zālâlet** <A. dalalet, doğru yoldan sapma
z. HY-T15/05
- zamîr** <A. iç; içyüz; zamir
z. HDB-T1/04, HY-T46/05, HY-T47/03
vufür-ı z. HY-T41/05, HY-T51/04
z.-i âftâb-ı tenvirimizge HY-T37/05
vufür-ı z.-i mihr-i mezâhirimizge HY-T68/06
vufür-ı z.-i mihr-i tenvirimizge HY-T44/05, HY-T48/04
- z.-i mihr-i tenvirimiz HY-T39/02, HY-T90/05
z.-i mihr-i tenvirimizge HY-T82/05, HY-T86/03, HY-T87/03
z.-i münirimizge HY-T92/04
z.-i hürşid HY-T72/03
z.-i kudsi HY-T68/03
vufür-i z.-i kudsi nazirimiz HY-T72/06
z.+ imiz HY-T91/08
vufür-ı mihr-i tenvir-i z.+ imizge HY-T50/05
z.-i mihr-i tenvirimizge
- zaḡm dâr** <F. yaralı
z. Hin-T5/012
- zafer** < A. zafer
z. Ho-T2/03
- zafer-fer** < A.+F. zaferle süslü
z. HY-T49/06, Hin-T3/016, nöker-i z. HY-T31/06, HY-T49/06, , HY-T71/06, HY-T. 74/6
- zaḡmet** <A. sıkıntı, eziyet, rahatsızlık
z. HY-T9/013, HY-T10/012, HY-T12/013, HY-T14/016, HY-T21/028, HY-T27/027, HY-T4/012, HY-T54/025, HY-T58/020, HY-T8/015, HY-T81/033, ŞY-T1/025
z.+ ni HY-T54/026
- zād** <F. soy
z.-i fi 'arafi'l-cinân HY-T27/020, HY-T81/026
- zâviye** <A. köşe
z.+ siniḡ HY-T28/03
- zebûn** <F. zayıf, güzsüz, aciz
z. Hin-T4/015
- zekât** <A. zekat, İslamın beş şartından biri olan, mal ve paranın paklığını ve helallliğini sağlamak üzere, kırkta birinin her yıl sadaka olarak dağıtılması
z. HY-T22/09
- zenbürek** <F. zemberek
z.+ ler Hin-T4/014
- zer-rişte** <F. altın tel, sırma
z.+ sidin Ho-T1/02
- zerre** <A. zerre, pek ufak parça
z.+ ni HY-T64/07
z.-i âftâb HY-T14/011
- zerre'i** <A. zerre, pek ufak parça
z.+ ni HY-T18/06
- zerrîn-kalem** <F. altından kalem
z. HY-T14/07, HY-T4/04, HY-T54/08, HY-T55/06, HY-T66/03, HY-T8/04
- zûlm** <A. zulüm, eziyet
z. HDB-T1/019, Ho-T2/014

- zırh** <F. zırh, demirden örme veya dökme savaş elbisesi
z. Hin-T4/09
z.+ ğa Hin-T4/10
z.+ niṅ Hin-T4/09
- zi'l-ḥicce** <A. Arabî Kamerî ayların on ikincisi
z. HY-T4/014, HY-T72/019, HY-T34/012, HY-T70/019, HY-T82/017, HY-T90/020
mâh-ı z. HİB-T1/010
mâh-ı z.+ niṅ HY-T93/017
- zi'l-ḥicce'ti'l-ḥarâm** <A. mübarek Zilhicce ayı.
z. HY-T35/013
z. HY-T36/014
- zi'l-ḥicce'tü'l-şerîfe** <A. mübarek Zilhicce ayı.
z. HY-T89/037, HY-T91/028
- zi'l-ka'de** <A. Arap Kamerî aylarının on birincisi. Bkz. **zi'l-ka'detü'l-ḥarâm**
z. HY-T23/011, Hin-T1/06, Hin-T4/017, HY-T25/012, HY-T33/013, Ho-T2/019
mâh-ı z.+ niṅ HY-T84/022, HY-T88/028
- zi'l-ka'detü'l-ḥarâm** <A. Mübarek Zilkade ayı (Arap Kamerî aylarının on birincisi). Bkz. **zi'l-ka'de**
z. HY-T49/025, HY-T58/024
- zimâm** <A. yular, hayvan yuları
z. HY-T21/012
z.-ı murâd HY-T27/011, HY-T81/013
- zimme** <A. üst, üzerinde olan şey
z.+ side Ho-T2/015
- zindegânlık** <F.+T. dirilik, hayat
z. Ho-T2/013
- ziyâ** <A. ışık, aydınlık
z.+ larına HDB-T1/04
- ziyâde** <A. artma, çoğalma, çok
z.+ sin HİB-T1/08
- ziyâdet** <A. artma, çoğalma, çok
z.+ iğa HY-T28/09
- ziyâret** <A. ziyaret
z.+ i Hin-T1/09, HY-T66/07
z.+ iniṅ HDB-T1/06
z.+ leriğâ HİB-T1/03
- zîb** <F. bezek, süs
z. Ho-T1/017
- zîbâ** <F. bezekli, süslü
şüret-i z.+ mı HY-T1/05
- zîbende** < yakışıklı, güzel
z. Ho-T2/04
z.-i taht-gâh HDB-T1/01
- zînet** <A. süs, bezek
z. Ho-T1/017
- zînet-efzâ** <A.+F. süs artıran
z.+ sı Ho-T1/04
- zî-şeref** <A. şeref sahibi
ḥavâkin-i z.+ niṅ HY-T84/011, HY-T88/022
- zî-şevket** <A. şevket sahibi
z. ve iktidâr HY-T67/09
- zîver** <A. süs, bezek
z.+ i HY-T21/09, HY-T27/08, HY-T54/011, HY-T81/010
- zübde** <A. bir şeyin en seçkin parçası
ḥulâşa-i z.-i mevcûdât TY-T1/03
- zübdetü'l-evliyâ** <A. seçkin veliler
z. HY-T84/07, HY-T88/05,
- zübdetü'l-etkiyâ** <A. seçkin takva sahipleri
z. HY-T89/08
z.+ sınıṅ HY-T70/05
- zübdetü'l-meşâyih** <A. seçkin şeyhler
z. ve'l-evliyâ HY-T67/012
- zübdetü'l-umerâ** <A. seçkin emirler
z.-i siyâdet penâh HY-T91/011
- zübdetü'l-umerâu'l-izâm** <A. seçkin büyük emirler
z. HY-T49/07
- zümre** <A. bölük, takım, cemaat, topluluk, sınıf, cins, grup
z.-i izâm HY-T21/028, HY-T27/027
z.-i mu'azzamniṅ HY-T21/014, HY-T27/013, HY-T81/015
z.-i sâdât HY-T70/08
z.-i sâdâtga HY-T10/08, HY-T9/09
z.-i sâdâtga HY-T12/09
z.+ si HY-T55/07
z.+ sidin ŞY-T1/09
- zümretü'l-izâm** <A. büyük zümre
z. HY-T81/033
- zor** <F. zor
z. HDB-T1/019
- zorluk** <F.+T. zorluk
z. HHH-T2/04
- zuhür** <A. görünme, meydana çıkma
z.+ ğa HY-T89/03, HY-T91/07, HY-T91/017
- zü'l-ihtirâm** <A. ihtiram sahibi
ulemâ-i z. HY-T85/03, HY-T88/03, HY-T89/08
ulemâ-yı z. HY-T84/03
ḥukkâm-ı z. TY-T1/04
kużât-ı z. HY-T8/05
umerâ-i z. HY-T58/02
- zü'l-izz** <A. izzet sahibi
z. HY-T91/019
ulemâ-i z. HY-T91/03
ulemâ-i z. HY-T89/07, HY-T90/03

meşāyih-i z. HY-T67/011
ḥavāḳin-i z. HY-T89/031, HY-
T90/010
29 yirmi dokuz
29+ da HİB-T1/010

3.2. Terimler Dizini

- aķa** Hive Hanlığında üst düzey kişi, metinde bazen erbāb kelimesiyle yan yana gelmiştir.
- a. HY-T1/012, HY-T14/08, HY-T15/08, HY-T27/07, HY-T3/07, HY-T4/06, HY-T5/07, HY-T6/06, HY-T66/013, HY-T66/05, HY-T67/011, HY-T7/07, HY-T8/05, HY-T81/09, HY-T84/013, HY-T84/014
- mişl-i a. TY-T1/08
- a.+ lar HY-T10/03, HY-T12/04, HY-T2/07, HY-T9/04
- a.+ sı HY-T51/05
- aķ sarıķ** (*Harf.*) beyaz sarı; metinde Ruslar için kullanılmıştır
- a.+ larınıḡ Hin-T3/019
- alġat** vergi türü Krş. **alġut** saray ve saraydaki üst mertebeli kişiler için alınan vergi türü
- a.-ı pādşāhi HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T9/011
- alġut** vergi türü Krş. **alġat**
- a. ve salġut HY-T11/011, HY-T15/016, HY-T2/016, HY-T39/09, HY-T54/021, HY-T55/025, HY-T66/016, HY-T84/015, HY-T90/014, HY-T90/016, HY-T28/013, HY-T58/017, HY-T64/010, HY-T67/028, HY-T67/035, HY-T70/014, HY-T85/014, HY-T88/025, HY-T88/026, HY-T89/033, HY-T89/034, HY-T91/022
- alıġdār** <Tü.+F. vergi toplayan kişi
- a. TY-T1/07
- a.+ larġa ŞY-T1/06
- alu**devletin ihtiyaçları için alınan vergi türü
- birü ve a. HY-T21/025, HY-T22/09, HY-T27/024, HY-T51/010, HY-T81/030
- birü ve a.+ da HY-T48/011
- amel-dār** <A.+F. tahsildar
- ˆ a. HY-T15/013, HY-T54/021, ŞY-T1/06
- ˆ a.+ lar HY-T1/015, HY-T14/013, HY-T2/014, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T28/014, HY-T3/010, HY-T39/010, HY-T4/09, HY-T5/010, HY-T55/026, HY-T58/019, HY-T6/08, HY-T64/011, HY-T66/016, HY-T67/027, HY-T7/010, HY-T8/010, HY-T81/030, HY-T84/017, HY-T85/015, HY-T88/027, HY-T89/035, HY-T90/017, HY-T91/025
- ˆ a.+ larġa TY-T1/06
- ˆ a.+ larıġa HY-T3/07, HY-T5/07, HY-T6/06, HY-T7/07, HY-T66/05, HY-T67/012, HY-T8/05, HY-T84/06, HY-T85/06, HY-T88/05, HY-T89/07, HY-T90/05, HY-T91/04

- atlanu** Han ava çıktığı zaman ona katılma
- a. ve tüşü HY-T21/025, HY-T22/09, HY-T27/024, HY-T48/010, HY-T51/010, HY-T54/021, HY-T81/030
- bāc** <F. vergi, harç
- b. Ho-T1/09, HY-T1/016, HY-T2/020, HY-T3/011, HY-T4/011, HY-T5/012, HY-T6/010, HY-T7/012, HY-T8/014, TY-T1/011
- bāc-bān** <F. gümrükçü
- b. HY-T14/015, HY-T54/023, HY-T67/028
- bāzār soraġı** pazar muayenesi, pazar tahkikatı
- b. HY-T11/011
- bik** bey Bkz. **Bey zengin ve ünlü olan Özbek harbisi**
- dīvān big+i HY-T2/18, HY-T20/05, Ho-T1/20
- dīvān big+iniḡ oġlı HY-T2/05, HY-T25/4
- b.+ ler HY-T1/09, HY-T15/07, HY-T2/06, HY-T21/05, HY-T27/04, HY-T3/04, HY-T5/04, HY-T54/06, HY-T55/05, HY-T6/04, HY-T66/02, HY-T67/09, HY-T8/03, HY-T81/06, ŞY-T1/05
- bir biller ?**
- bir biller* HY-T13/014
- bir kulaķ su** sulama ile ilgili terim; Türkistan'dabir küçük su yoluna denk gelir.
- b. HY-T13/012, HY-T13/013
- b.+ nı HY-T66/018
- bitikçi** bitikçi, yazıcı
- b. ŞY-T1/023
- birü** H. vergi türü, metinde tüşü kelimesi ile birlikte gelmiştir
- b. ve alu HY-T21/025, HY-T22/09, HY-T27/024, HY-T48/011, HY-T51/010, HY-T81/030
- biġār** *ħaşar* sözcüğüyle birlikte kullanılır, bazı bilim adamları bu sözcüklerin aynı anlama geldiğini yazmıştır. Kale duvarlarının tamiri, büyük binaların yapımında, barajların kurulmasında hizmet etmek. *ħaşar*'dan farklı olarak bunlar sadece devlet işlerine seferber olmuştur, *ħaşar*'da ise aynı köyde yaşayanlar ve komşu olanlar arasında olmuştur. Bkz. Wood(2005:44), Urunbayev..(2007:95), Bregel (2007:61).
- ħaşar ve b. HY-T1/017, HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T15/014, HY-T2/015, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T28/013, HY-T3/010, HY-T39/09, HY-T4/011, HY-T5/011, HY-T54/021, HY-T55/025, HY-T58/018, HY-T6/09, HY-T64/010, HY-T66/016, HY-T67/028, HY-T67/035, HY-T7/011, HY-T70/014, HY-T8/013, HY-

- T81/030, HY-T84/016, HY-T85/014, HY-T88/025, HY-T88/026, HY-T89/033, HY-T89/034, HY-T9/011, HY-T90/014, HY-T90/016, HY-T91/022, ŞY-T1/021
- cerīb** <A. hem kıymet hem de arazi ölçü birimi ve buna dayalı vergi adı
c. dīvānī ivleri HY-T7/013
c. tart- ŞY-T1/023
c. ve cerībane HY-T1/015, HY-T3/010, HY-T5/011, HY-T6/09, HY-T7/011, HY-T15/014, HY-T2/016, , HY-T6/011
c. ve şanābāne HY -T 2/16, HY-T4/09, HY-T8/011, HY-T14/014
- cerībāne** <A. F. hem kıymet hem de arazi ölçü birimi ve buna dayalı vergi adı
cerīb ve c. HY-T1/015, HY-T3/010, HY-T5/011, HY-T6/09, HY-T7/011, HY-T15/014, HY-T2/016, , HY-T6/011
- çağdavul** ordunun en arkasından yürüyen kısım
ç.+ lar TY-T1/06
- çemen** Metinlerde genellikle *çerü* kelimesiyle birlikte gelmiştir. Farsça ‘çayır, yeşillik alan’ anlamına gelir. Metinlerde ise muhtemelen otlaklardan toplanan vergi anlamında kullanılmıştır.
ç. ve çerüdin HY-T54/021
çerik ve ç. HY-T51/010
çerü ve ç. HY-T64/010, HY-T67/028, HY-T84/016, HY-T85/014
- çerik** ordu, asker. Bkz. çerü. WOOD çerü
ç. ve çemen HY-T51/010
avda ve ç.+ de atlan- HY-T2/017
- çerü** Bregel bu sözcük metinlerde her zaman çemenle birlikte geçtiği için Farsça *çeriden* yani ‘otlak ‘...’ kelimesinden geldiğini düşünmüştür. Bregel(2007:62) Ama *çemen* sözcüğü bazı metinlerde *çerik* kelimesiyle birlikte geçtiği için bu düşüncenin doğru olmadığı kanaatindeyiz.
ç. ve çemen HY-T64/010, HY-T67/028, HY-T84/016, HY-T85/014
çemen ve ç.+ din HY-T54/021
- çihilyek** gelirin kırkta biri değerinde alınan vergi türü
ç. HY-T1/016, HY-T2/020, HY-T4/011, HY-T8/014
- çihilyekçi** gelirin kırkta biri değerinde alınan çihilyek vergisini toplayan görevli
ç. HY-T6/010, HY-T15/015, HY-T5/012, HY-T67/029, HY-T7/012
- çihilyekçilik**
ç. aradağı kum HY-T3/011
- daruga** şehrin askeri yöneticisi, şehir yöneticisi; vergilerin toplanmasında yardım eder
- d. HY-T2/07, HY-T21/08, HY-T27/07, HY-T38/010, HY-T67/029, HY-T81/09
d.+ ları HY-T54/023
- dervāzebān** <F. kapı bekçisi, kale kapılarının bekçisi.
d. HY-T14/015, HY-T15/015, HY-T2/019, HY-T4/010, HY-T5/012, HY-T54/023, HY-T6/010, HY-T67/029, HY-T7/012, HY-T8/013
- dervāzebānlık** <F. +Tü. kapı bekçiliği
d. HY-T1/016, HY-T3/011
- dīvān-bigi** divan beyi, devletin en üst düzey kişilerinden biri, sarayın maliye ve yazı işleri başkanı
d. HY-T2/018
- dūd u revānāt** vergi adları
d. HY-T10/011, HY-T12/012, HY-T9/011
- espek** Harezmi’de sulamayla ilgili terim
e. HY-T13/014
ğayr-ı e.+ de HY-T13/014
- fathāne** <A. savaşı kazandığı zaman alınan vergi türü
meded-i çoyāne ve f. ve külli tekālif+ ŞY-T1/021
- gez** uzunluk ölçü birimi
g.+ ların HY-T86/09, HY-T87/010, HY-T92/09
- harāc** <A. vergi
h. Ho-T1/09
- harācāt**
h. ŞY-T1/021
- harāret** <A. sıcaklık
h.+ idin HY-T21/011
- harc** saraydaki üst mertebe kişilerin masrafları için halktan alınan vergi türü
h. ŞY-T1/021, TY-T1/011
- harcbān**
h.+ lar HY-T67/028
- harçağar**
h. Hin-T1/07
- hazīneçi** <A.+T. hazineci
h. HY-T2/019
- hazīneçilik** <A.+T. hazinecilik
h. HY-T1/016, HY-T4/012, HY-T8/015
- hālīş** <A. (Bkz. Ulfatbek Abdurasulov, “*Atū’r-Mulk and Yūrliqlī-Mulk: Features of Land Tenure in Khiva*” *Der Islam*, Volume 88, Issue 2, Pages 308–323, ISSN (Online) 1613-0928, ISSN (Print) 0021-1818, DOI: [10.1515/islam-2011-0015](https://doi.org/10.1515/islam-2011-0015), October 2012)
h. mülki HY-T20/08, HY-T42/07, HY-T43/010, HY-T61/010, HY-T63/011, HY-T74/011
mülk-i h. HY-T13/04

mülk-i h.+ i HY-T62/012, HY-T13/012, HY-T24/07, HY-T16/07, HY-T17/09, HY-T23/07, HY-T25/08, HY-T29/7, HY-T32/011, HY-T35/09, HY-T36/08, HY-T38/012, HY-T45/08, HY-T49/015, HY-T52/010, HY-T57/011, HY-T59/09, HY-T65/012, HY-T71/010, HY-T73/09, HY-T78/08, HY-T79/011, HY-T80/09, HY-T19/07, HY-T34/08, HY-T40/010, HY-T53/010, HY-T77/014

mülk-i haliş vergilerden muaf olmuş arazi, HY-T31/09

mülk-i h.+ i HY-T56/08, HY-T60/09, HY-T69/011

h. HY-T33/09

mülk-i h.+ i HY-T76/09, HY-T83/010

mülk-i h.+i HY-T93/015

hâbbe

h. HY-T1/017, HY-T1/018, HY-T14/015, HY-T2/020, HY-T21/027, HY-T27/026, HY-T3/011, HY-T4/011, HY-T5/012, HY-T54/023, HY-T6/010, HY-T67/029, HY-T7/012, HY-T8/013, HY-T81/032

hâşşa <A. mahsus, özel olarak

h. HY-T13/012, HY-T13/013, HY-T16/07, HY-T2/07, HY-T5/012, ŞY-T1/06

h.-i şerif HY-T73/08

h.-i şerifeğa HY-T13/04, HY-T16/03, HY-T17/04, HY-T79/05, HY-T83/05,

haşar Bigâr sözcüğüyle birlikte kullanılır, bazı bilim adamları bu sözcüklerin aynı anlama geldiğini yazmıştır. Abduraimov (1970:190-191) 1.Arap ve Moğul istilası döneminde fethedilen yerli nüfusunun zorunlu çalıştırılması için kullanılmıştır; 2. Orta çağda halkı büyük binaların kuruluşuna, sulama kanallarının yapımına, askeri işler için seferber etmek; 3. Toplu yardım. Bu anlamda bigâr'dan farkı bu yardımlaşma işi haşar'da aynı köyde yaşayan ve komşu olanlar arasında olmuştur. Bigâr'da ise sadece devlet işlerine seferber olmuştur. Wood(2005:44), Urunbayev(2007:95), Bregel (2007:61)

h. HY-T1/017, HY-T9/011, HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T15/014, HY-T2/015, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T3/010, HY-T4/011, HY-T5/011, HY-T54/021, HY-T55/025, HY-T58/018, HY-T6/09, HY-T64/010, HY-T66/016, HY-T67/028, HY-T67/035, HY-T7/011, HY-T70/014, HY-T8/014, HY-T81/030, HY-T84/016, HY-T85/014, HY-T88/025, HY-T88/026, HY-T89/034, HY-T91/022, , ŞY-T1/021

h.+ dın HY-T28/014, HY-T39/09, HY-T89/033, HY-T90/014, HY-T90/016

‘**inâyet-nâme** yüksek dereceli yazışma türü

‘i.-i ‘âlî HHH-T2/08, Hin-T1/011, Hin-T2/013, Hin-T3/022, Hin-T4/019, Hin-T6/012

‘i.-i yarlık TY-T1/08

‘i.+ lerin HY-T27/020, HY-T81/026

kütvel hanın imaret yapımı ile görevli kişisi,; şehir yöneticisi; polis amiri

k. HY-T2/019, HY-T5/012, HY-T14/015, HY-T6/010, HY-T67/029, HY-T7/012

kütvel alımı kütvel için toplanan vergi

k. HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T81/031

kütvellik

k. HY-T3/011

kömek Bkz. Kömek fulü yardım amaçlı toplanan yardım

k.+ ı HY-T21/027, HY-T27/026

kömek ful

k.+ ı HY-T81/032

karavul harbi unvan

ķ. HY-T14/015, HY-T15/015, HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T5/012, HY-T54/023, HY-T6/010, HY-T67/028, HY-T7/012,

HY-T81/032

ķ.+ lar HY-T2/020

karavullık

ķ. HY-T1/016, HY-T3/011

ķazan harc erzak yardımı

ķ.+ ı HY-T10/011, HY-T12/012, HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T81/031, HY-T9/011

ķazan pül Bkz. ķazan harcı

ķ.+ ı HY-T15/014

ķazu Bkz. **ķazuy** Han’ın emrine göre kanalların temizlemede ihtiyacı duyulan işlerde çalışmak, metinlerde hep ķazu ile birlikte gelmiştir.

ķ. HY-T1/017, HY-T15/014, HY-T2/015, HY-T27/024, HY-T3/010, HY-T39/09, HY-T4/011, HY-T54/021, HY-T55/025, HY-T58/018, HY-T64/010, HY-T66/016, HY-T70/014, HY-T84/016, HY-T85/014, HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T5/011, HY-T6/09, HY-T7/011, HY-T8/013, HY-T9/011

ķ.+ sız HY-T66/018

ķazuy Bkz. **ķazu**

ķ. HY-T88/025

ķ.+ dın HY-T88/026

ķuşçı **ķuşçı**

ķ. HY-T6/010

ķ.+ lar TY-T1/07

konalgâ sarayın hizmetle gelen üst düzey kişilerinin köy ve şehirlerde evlerde konaklaması

ķ. HY-T1/017, HY-T2/018, HY-T3/013, HY-T4/010, HY-T5/013, HY-T6/011, HY-T7/013, HY-T8/012, HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T54/022, HY-T81/031

koruġmâl hayvanları koruma barınakları ve av yerinden alınan vergi ve ceza paralarını toplayan meslek grubu. Çünkü bu yerler hana ait olmuştur. hokand hanı Hüdayar han 'ın zamanında ormanlar, kırlar **koruġ**, bu yerleri satın alan ya da işletmek için kiraya veren, devlet gaznesine vergisini toplayan kişiler **koruġçî** denilmiştir. **Bkz koruġmâl**

ķ. HY-T2/019

koruġbân

ķ. HY-T4/010, HY-T14/015

koruġmâl **Bkz koruġmâl**

ķ. HY-T67/029, HY-T8/013

kaçu Han'ın emrine göre barajların kurulma ve tamirinde ihtiyacı duyulan işlerde çalışmak,

ķ. HY-T1/017, HY-T10/010, HY-T12/011, HY-T15/014, HY-T2/015, HY-T27/024, HY-T3/010, HY-T39/09, HY-T4/011, HY-T5/011, HY-T54/021, HY-T55/025, HY-T58/018, HY-T6/09, HY-T64/010, HY-T7/011, HY-T70/014, HY-T8/013, HY-T84/016, HY-T85/014, HY-T9/011
ķ.+ dın HY-T66/016
ķ.+ ġa HY-T63/09

salġut

s. HY-T15/016, HY-T2/016, HY-T39/09, HY-T54/021, HY-T55/025, HY-T66/016, HY-T84/016, HY-T90/014, HY-T90/016

salma

s. HY-T20/07, HY-T25/06, HY-T30/06, HY-T42/05, HY-T56/07, HY-T59/08, HY-T65/010, HY-T69/010, HY-T77/011, HY-T77/012, HY-T77/09
müşterek-i s. HY-T31/08, HY-T43/08, HY-T45/07, HY-T77/010
s.+ s1 HY-T19/06
s.+ ġa HY-T79/08

sir

<F.
tillâ-yı s. HY-T53/06

soy

s. ve müştesnâ HY-T1/018, HY-T10/09, HY-T12/09, HY-T14/013, HY-T15/016, HY-T2/021, HY-T21/025, HY-T27/024, HY-T28/014,

HY-T39/09, HY-T4/013, HY-T5/013, HY-T54/021, HY-T58/018, HY-T6/012, HY-T64/011, HY-T66/017, HY-T67/030, HY-T67/036, HY-T7/014, HY-T70/015, HY-T8/016, HY-T81/029, HY-T84/016, HY-T85/015, HY-T88/026, HY-T89/035, HY-T9/09, HY-T90/016, HY-T91/025, ŞY-T1/022, TY-T1/05

soyurġal

s. HY-T15/013, HY-T18/07, HY-T21/024, HY-T22/06, HY-T26/06, HY-T27/022, HY-T28/011, HY-T37/06, HY-T39/07, HY-T41/07, HY-T44/06, HY-T46/06, HY-T47/08, HY-T48/06, HY-T50/06, HY-T51/05, HY-T54/018, HY-T54/019, HY-T55/023, HY-T58/012, HY-T64/09, HY-T66/011, HY-T67/026, HY-T68/08, HY-T70/011, HY-T72/09, HY-T8/010, HY-T81/028, HY-T82/07, HY-T84/014, HY-T85/012, HY-T86/06, HY-T87/06, HY-T88/025, HY-T89/033, HY-T90/015, HY-T91/023, HY-T92/06

nişân-ı s. HY-T2/014, HY-T3/09, HY-T5/010, HY-T6/08, HY-T7/010

urus

u. Hin-T5/014

vakf

<A. vakıf

v. HY-T13/06, HY-T13/07, HY-T13/08, HY-T13/09, HY-T71/08, HY-T71/09, HY-T77/010, HY-T77/011, HY-T77/012
v.+ ı HY-T40/08, HY-T40/09, HY-T52/09

vakf-kâr

v.-ı inakda HY-T88/018
mescid-i v.-ı inakda HY-T88/017

yarlıġ

yarlık

y. HY-T22/012, HY-T2/014, HY-T18/05, HY-T18/07, HY-T26/011, HY-T74/015, HY-T75/015, HY-T90/015
y.+ dın ŞY-T1/025
y.-ı aġdes-i ' âlî HY-T57/017
y.-ı ' âlem HY-T89/034
y.-ı ' âlem-muţâ' HY-T91/024
y.-ı ' âlî Hin-T1/05, Hin-T4/06, HY-T20/013, HY-T22/013, HY-T22/06, HY-T24/010, HY-T24/06, HY-T25/012, HY-T25/08, HY-T26/013, HY-T29/010, HY-T29/06, HY-T30/07, HY-T30/11, HY-T31/015, HY-

T32/010, HY-T68/017, HY-T32/016, HY-T33/013, HY-T33/08, HY-T34/012, HY-T34/08, HY-T35/013, HY-T35/08, HY-T36/014, HY-T36/07, HY-T37/010, HY-T37/017, HY-T38/016, HY-T39/014, HY-T39/08, HY-T40/015, HY-T40/09, HY-T41/013, HY-T41/022, HY-T42/011, HY-T42/06, HY-T43/014, HY-T43/09, HY-T44/010, HY-T44/013, HY-T44/017, HY-T45/013, HY-T45/07, HY-T46/012, HY-T46/016, HY-T46/09, HY-T47/012, HY-T47/014, HY-T47/018, HY-T48/015, HY-T48/06, HY-T49/025, HY-T50/012, HY-T50/018, HY-T51/012, HY-T51/014, HY-T52/010, HY-T52/016, HY-T53/015, HY-T53/09, HY-T54/020, HY-T54/027, HY-T55/024, HY-T55/028, HY-T56/013, HY-T56/08, HY-T57/010, HY-T59/014, HY-T60/014, HY-T60/08, HY-T61/014, HY-T61/09, HY-T62/016, HY-T63/010, HY-T63/015, HY-T65/011, HY-T65/018, HY-T66/012, HY-T66/020, HY-T68/021, HY-T69/019, HY-T72/019, HY-T72/015, HY-T73/013, HY-T77/018, HY-T78/012, HY-T80/014, HY-T82/011, HY-T82/013, HY-T82/017, HY-T86/011, HY-T86/013, HY-T86/017, HY-T87/012, HY-T87/016, HY-T87/020, HY-T90/020, HY-T92/011, HY-T59/08, HY-T62/011, HY-T71/015, HY-T72/012, HY-T74/010, HY-T75/09, HY-T77/013, HY-T78/08, HY-T79/010, HY-T80/08, HY-T11/012, HY-T21/024, HY-T23/011, HY-T23/07, HY-T28/012, HY-T28/016, HY-T37/014, HY-T41/017, HY-T64/010, HY-T64/015, HY-T79/015, HY-T83/014, HY-T83/09, HY-T85/018, HY-T89/037, HY-T91/028, HY-T92/013, HY-T92/017, HY-T76/08, HY-T81/028
y.-ı hümayün HY-T70/012, HY-T68/014, HY-T69/010, HY-T71/09
y.-ı hümayün-ı ‘ālî Hin-T2/05, Hin-T3/06, HY-T20/07, HY-T31/08, HY-T38/011, HY-T51/07, HY-T84/014, HY-T84/022, HY-T49/013, HY-T28/015, HY-T58/016, HY-T76/013, HY-T85/013, HY-T88/029, HY-T93/014, HY-T93/017, HY-T27/022, HY-T67/15

y.-ı hümayün-ı ‘ālî-şân HY-T70/019
yarlık yarlık. Bkz. yarlıg
y. HY-T3/09
‘ināyetnāme-i y. TY-T1/08
yipek ipek
y.+ idin HY-T4/09, HY-T5/011
y.+ leridin HY-T12/012, HY-T14/014, HY-T3/010
y.+ lerindin HY-T1/015, HY-T10/011, HY-T7/011, HY-T8/011, HY-T9/012
yaf
y.+ ğa Hin-T4/018
y.+ ı HY-T17/07, HY-T23/06, HY-T29/05, HY-T30/07, HY-T34/07, HY-T35/04, HY-T35/07, HY-T36/04, HY-T36/07,
HY-T43/04, HY-T43/07, HY-T49/013, HY-T53/08, HY-T56/07, HY-T59/08, HY-T63/08, HY-T65/011, HY-T65/09, HY-T77/011,
HY-T83/06, HY-T91/014, HY-T93/013, HY-T93/014, HY-T93/07
‘ämme-i y.+ ı HY-T24/05
y.+ ınıng HY-T34/04
y.+ ıga HY-T63/010
yipek ipek
y.+ idin HY-T4/09, HY-T5/011
y.+ leridin HY-T12/012, HY-T14/014, HY-T3/010
y.+ lerindin HY-T1/015, HY-T10/011, HY-T7/011, HY-T8/011, HY-T9/012
yolçı yolcu
y. HY-T1/017, HY-T14/014, HY-T15/016, HY-T2/017, HY-T21/025, HY-T3/012, HY-T4/09, HY-T5/012, HY-T27/025, HY-T54/022, HY-T6/010, HY-T7/012, HY-T8/012, HY-T81/030
y.+ lar TY-T1/07
yüzbaşı yüzbaşı
y.+ larınıg Hin-T6/06
y.+ ınıg HY-T31/09
yūsuf atalık Ö.A. Yusuf Atalık
mescid-i y. HY-T89/018
yoldaş bin ‘avaż birdi şüfi Yoldaş bin
‘Avaż Birdi Ūġüfi
y.+ lerdur HY-T66/014
yol otan Yer adı. Yol Otan
Y. Hin-T4/016
Y.+ da Hin-T4/018
zeh Yer Adı
z. Hin-T3/010, Hin-T3/012, Hin-T3/021, HY-T2/015, HY-T47/07
zeh-keş Yer Adı

z. HY-T13/06, HY-T31/08, HY-T38/010

zeynu¹-**‘alī ḥvāceniṅ oḡlı baḡa ḥvāce**

z. HY-T81/021

zeynu¹-**‘ālī ḥvāceniṅ oḡlı baḡa ḥvāce**

z. HY-T27/017

zeynu¹-**‘ālī ḥvāceniṅ oḡlı baḡa ḥvāce**

z. HY-T21/018

zer-ḡarīd <A. satın alınmış

z. mülk HY-T13/010

salu

s. Hin-T3/020

pişkenikli mescid-i ḡul muḡammed bay

p. HY-T90/08

pīr nefes aksaḡal

mescid-i p.+ da HY-T91/015

sivgen ḥvāce

mescid-i s.+ de HY-T88/017

süysün

s. HY-T1/017, HY-T2/018, HY-T21/026, HY-T27/025, HY-T3/013, HY-T4/010, HY-T5/013, HY-T54/022, HY-T6/011, HY-T67/029, HY-T7/013, HY-T8/012, HY-T81/031

tarḡan

t. HY-T1/015, HY-T11/011, HY-T11/012, HY-T14/012, HY-T15/013, HY-T2/013, HY-T21/023, HY-T21/028, HY-T27/022, HY-T27/027, HY-T39/07, HY-T39/09, HY-T4/08, HY-T54/018, HY-T54/020, HY-T55/019, HY-T55/023, HY-T55/025, HY-T58/012, HY-T58/017, HY-T64/09, HY-T66/015, HY-T66/09, HY-T67/025, HY-T67/027, HY-T67/035, HY-T70/010, HY-T70/013, HY-T81/028, HY-T81/033, HY-T84/013, HY-T84/015, HY-T85/012, HY-T85/014, HY-T88/025, HY-T89/033, HY-T90/014, HY-T91/023

tarḡanlıḡ

t.+ ları HY-T90/09

tarḡanlıḡ

t.+ ı HY-T28/010

t.+ ları HY-T67/15, HY-T85/08, HY-T88/022, HY-T89/030, HY-T91/019

tarḡanlıḡ

t. HY-T21/028, HY-T27/027, HY-T81/034

t.+ ları HY-T21/021, HY-T27/019, HY-T81/024, HY-T84/010

tüşü

t. HY-T21/025, HY-T22/09, HY-T27/024, HY-T48/010, HY-T51/010, HY-T54/021, HY-T81/030

toḡsavul

t. HY-T54/023

t.+ lar HY-T67/028, TY-T1/06

udaycı

u.+ lar TY-T1/07

ulaḡ

u. HY-T1/018, HY-T14/015, HY-T27/025, HY-T4/010, HY-T5/013, HY-T54/024, HY-T6/011, HY-T8/012

ulaḡ

u. HY-T2/018, HY-T21/026, HY-T3/013, HY-T7/013, HY-T81/031

3.3. Kişi, Boy ve Ulus Adları Dizini

aba h^vāce

a. HY-T83/07

‘abbās h^vāce

‘a. HY-T55/08

abdāl niyāz h^vāce

a. HY-T67/020

abdāl niyāz seyyid bin seyyid muḥammed seyyid

a. HY-T91/014

abdāl h^vāce bin ‘abdullāh h^vāce

a. HY-T89/011 bin ‘abdullāh h^vāce

‘abd kādīr bik

‘a.+ lerimizga Hin-T4/05

‘abdī kerīm şeyḥ

‘a. HY-T67/033

‘abdī kādīr h^vāce

‘a. HY-T67/018

‘abdī

‘a.+ ga HHH-T1/02

‘abdu’l-‘azīz h^vāce

‘a. HY-T55/012, HY-T88/011

‘abdu’l-ğaffār h^vāce

‘a. HY-T55/08

‘abdu’l-kerīm h^vāce

‘a. HY-T21/017, HY-T27/016, HY-T81/019

‘abdu’l-kerīm h^vāce oğlu ḥacī h^vāce

‘a. HY-T21/018, HY-T27/017, HY-T81/021

abdu’l-kerīm seyyid

a.+ lerni HY-T54/018

‘abdu’l-laṭīf maḥzūm

‘a. HY-T8/07

‘abdu’l-vāşid h^vāce bin niyāz h^vāce

‘a. HY-T89/019

‘abdu’l-ğaffār h^vāce

‘a. HY-T21/017, HY-T81/019, HY-T27/016

‘abdu’l-ğaffār h^vāce bin ‘ömer h^vāce

‘a. HY-T89/025

‘abdu’l-ğaffār h^vāce bin ḥacī h^vāce

‘a. HY-T88/06

‘abdu’l-ḥamīd h^vāce

‘a. HY-T67/018

‘abdu’l-ḥay maḥdūm

‘a. HY-T4/08

‘abdu’l-ḥay maḥzūm merḥūmī

‘a.+ niṅ HY-T8/07

‘abdu’l-kādīr seyyid

‘a. HY-T54/017

‘abdu’r-raḥīm h^vāce

‘a. HY-T27/015

‘abdu’r-raḥīm bin ‘abdu’l-kerīm h^vāce

‘a. HY-T88/012

‘abdu’r-raḥīm bin ‘abdu’r-raḥmân h^vāce

‘a. HY-T88/016

‘abdu’r-raḥīm h^vāce işān

‘a. HY-T21/016, HY-T81/018

‘abdu’r-raḥmân h^vāce

‘a. HY-T55/012, HY-T55/09, HY-T67/020, HY-T67/021

‘abdu’r-raḥmân

‘a. HY-T38/010

‘abdu’r-raḥmân işān veled-i seyyid maḥmūd işān

‘a.+ ga HY-T83/08

‘abdu’r-raḥmân kelek

‘a. HY-T38/011, HY-T38/09

‘abdu’r-raḥmân muḥarrem veled-i rûz muḥammed ḥalīfe

‘a.+ ga HY-T79/06

‘abdu’r-raḥmân ḥalīfe

‘a. Hin-T3/014

‘abdu’r-raḥmân h^vāce bin ‘abdu’l-ğaffār h^vāce

‘a. HY-T88/012

‘abdu’r-raḥmân h^vāce bin ya‘kûb h^vāce

‘a. HY-T89/026

‘abdu’r-raḥmân h^vāce bin şiddīk h^vāce

‘a. HY-T89/012

abdu’r-raḥmân seyyid

a. HY-T54/016, HY-T54/018

‘abdu’r-resûl h^vāce bin sultân-murād h^vāce

‘a. HY-T88/013

‘abdu’s-sattâr h^vāce

‘a. HY-T21/020, HY-T27/019, HY-T81/023

‘abdu’s-selâm h^vāce

‘a. HY-T55/08

‘abdu’s-şekûr h^vāce

‘a. HY-T55/010

‘abdullaṭīf maḥdūm

‘a.+ nı HY-T4/08

‘abdullāh bin ‘aṭâ’ullāh h^vāce

‘a. HY-T88/015

‘abdullāh bin ṭāhir h^vāce

‘a. HY-T88/012

‘abdullāh maḥzūm bin kâzī muḥammed şālīh

‘a. HY-T88/020

‘abdullāh mihter

‘a. HY-T74/07

‘a.+ ga HY-T75/06

‘abdullāh mihter veled-i aḡar-ı erşad maḡfīret nişān ḡāyib naẓar aḡa

‘a.+ ga HY-T76/05

‘abdullāh mihter veled-i ḡāyib bay

‘a.+ ga HY-T61/07, HY-T65/07

- ‘abdullāh mihter veled-i gāyib bay merḥūmī
 ‘a.+ ğa HY-T62/07
- ‘abdullāh mihter veled-i gāyib nazārbay
 merḥūmī
 ‘a.+ ğa HY-T71/06, ‘a.+ ğa HY-T63/07
- ‘abdullāh ḥ^vāce
 ‘a. HY-T55/014, HY-T55/017, HY-T67/013,
 HY-T67/017, HY-T67/018, HY-T67/019,
 HY-T67/023
- ‘abdullāh ḥ^vāce bin ata cān ḥ^vāce
 ‘a. HY-T89/026
- ‘abdullāh ḥ^vāce bin ‘ıvaz bākī ḥ^vāce
 ‘a. HY-T89/010
- ‘abdullāh ḥ^vāce bin şafā ḥ^vāce
 ‘a. HY-T88/09
- ‘abdullāh ḥ^vāce bin şiddīk ḥ^vāce
 ‘a. HY-T89/022
- ‘abdullāh ḳahhār veled-i gāyib nazār bay
 ‘a.+ ğa HY-T77/07
- ‘abdullāh ḳuş begi
 ‘a. Hin-T3/03
- ‘abdullāh seyyid
 ‘a. HY-T54/017
- ‘abdullāh şeyḥ
 ‘a. HY-T76/08
- ‘abdullāh şeyḥ bin ādīne şeyḥ
 ‘a. HY-T89/029
- ‘abdullāh töre
 ‘a. Hin-T1/05, Hin-T4/05
 ‘a.+ larġa Hin-T3/06
- ‘abdullāhniṅ oġlı muḥammed niyāz ḥorāşçı
 ‘a.+ ğa HY-T29/04
- ‘ābid ḥ^vāce
 ‘ā. HY-T21/020, HY-T27/019, HY-
 T81/023
- ‘ābid ḥ^vāce bin muḥammed rızā ḥ^vāce
 ‘ā. HY-T88/014
- ‘ābil ḥ^vāce bin ‘abdu’l-cebbār ḥ^vāce
 ‘ā. HY-T88/011
- abū bekr ḥ^vāce
 e. HY-T67/022
- abū bekr ḥ^vāce bin ata cān ḥ^vāce
 a. HY-T89/026
- abū bekr seyyid
 e. HY-T54/017
- abū müslim
 evlād-ı a.+ ni TY-T1/05
- abū ḥanife kūfi
 a. HY-T28/06 abū’l-feth gāzī seyyid
 muḥammed ‘alī bahādur ḥan
 a. HoB-T1/01
- abū’l-feth seyyid muḥammed raḥīm ḥan
 a.+ niṅ HY-T67/012, HY-T67/014
- abū’l-feth ve’l-manşūr seyyid yādigār
 muḥammed bahādur ḥan
 a. HY-T5/01
- abū’l-gāzī ‘abdu’l-laṭīf ḥan
 a. ŞY-T1/03
- abū’l-gāzī muḥammed raḥīm bahādur ḥan
 a. HY-T54/013
- abū’l-gāzī raḥīm ḳulı ḥan
 a. HY-T85/09
- abū’l-gāzī seyyid şir gāzī muḥammed bahādur
 ḥan
 a. HY-T6/01
- abū’l-ḳāsım bin muḥammed rızā ḥvāce
 a. HY-T88/015
- abū’l-muzaffer seyyid ilbars muḥammed
 bahādur ḥan
 a. HY-T7/02
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr allāh ḳulı
 muḥammed bahādur ḥan
 a. HY-T18/01
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr anūşa muḥammed
 bahādur ḥan
 a. HY-T1/02
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr emir timür
 muḥammed bahādur ḥan
 a. TY-T1/01
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr abū’l-feth
 muḥammed raḥīm bahādur ḥan
 a. HY-T60/02
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr abū’l-feth seyyid
 muḥammed bahādur ḥan
 a. HY-T48/02, HY-T46/02, HY-T47/02,
 HY-T49/01, HY-T50/02, HY-T53/01, HY-
 T54/02, HY-T55/02, HY-T56/02, HY-
 T57/02, HY-T58/015, HY-T59/02
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr abū’l-feth seyyid
 muḥammed raḥīm bahādur ḥan
 a. HY-T58/01, HY-T61/02, HY-T62/02,
 HY-T63/02, HY-T64/01, HY-T65/02, HY-
 T66/01, HY-T67/02, HY-T68/02, HY-
 T69/02, HY-T70/01, HY-T71/02, HY-
 T72/02, HY-T73/02, HY-T74/02, HY-
 T75/02, HY-T76/02, HY-T77/02, HY-
 T78/02, HY-T80/02, HY-T82/02, HY-
 T89/01, HY-T90/02, HY-T91/02
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr abū’l-gāzī
 muḥammed emīn bahādur ḥan
 a. Hin-T4/02
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr abū’l-gāzī allāh
 ḳulı muḥammed bahādur ḥan
 a. HY-T19/01
- abū’l-muzaffer ve’l-manşūr abū’l-gāzī
 muḥammed emīn bahādur ḥan
 a. Hin-T1/02, Hin-T2/02, Hin-T3/02, HY-
 T37/02, HY-T38/02, HY-T39/01, HY-
 T40/02, HY-T41/02, HY-T42/01, HY-

- T43/02, HY-T44/02, HY-T45/02, HY-T51/01, HY-T52/02
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur abu'l-gâzi muhammed raḥîm bahâdur ḥan**
a. HY-T16/01, HY-T17/02
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur abu'l-gâzi ḥ'ârezn şah**
a. HY-T20/01, HY-T21/01, HY-T22/02, HY-T23/01, HY-T24/01, HY-T25/01, HY-T26/01, HY-T27/01, HY-T28/01, HY-T29/01, HY-T30/02
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur abu'l-gâzi seyyid isfendiyâr bahâdur ḥan**
a. HY-T92/02, HY-T93/01
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur abu'l-gâzi seyyid muhammed raḥîm bahâdur ḥan**
a. HY-T79/02, HY-T81/01, HY-T83/02, HY-T84/02, HY-T85/02, HY-T86/01, HY-T88/01, HY-T87/01
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur muhammed emîn bahâdur ḥan**
a. HY-T31/02, HY-T32/02, HY-T33/02, HY-T34/02, HY-T35/02, HY-T36/02
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur seyyid abu'l-gâzi muhammed bahâdur ḥan**
a. HY-T13/01, HY-T8/01
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur seyyid hüdây dâd muhammed bahâdur ḥan**
a. HY-T11/01
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur seyyid şâh gâzi muhammed bahâdur ḥan**
a. HY-T12/02
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur seyyid timür gâzi muhammed bahâdur ḥan**
a. HY-T9/02
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur abu'l-gâzi muhammed raḥîm bahâdur ḥan**
a. HY-T15/01
- abu'l-muzaffar ve'l-manşur muhammed raḥîm bahâdur ḥan**
a. HY-T14/02
- âdem baba bin muhammed niyâz**
â. HY-T91/015
- âdem bay ḥ'âce bin 'âbid ḥ'âce**
â. HY-T88/011
- âdem ḥ'âce**
â. HY-T15/09, HY-T55/013, HY-T67/020
- âdem ḥ'âce bin asgar ḥ'âce**
â. HY-T89/015
- 'âdil ḥ'âce bin baba cāni ḥ'âce**
'â. HY-T88/09
- âdine murâd kazak**
â. HY-T43/07
- âdine murâdniḡ oğlu seyyid niyâz**
â.+ ġa HY-T24/04
- âdine muhammed ḥ'âce**
â. HY-T55/08
- âdine muhammed şeyḡ**
â. HY-T67/034
- âdine ḥ'âce**
â. HY-T55/016, HY-T67/018
- âdine kozi**
â. HY-T1/014
- âdineniḡ oğlu ḥan niyâz**
â.+ ġa HY-T45/05
- afġan Afġan**
a. Hin-T2/010
- aḡmed ḥ'âce**
a. HY-T21/017, HY-T27/016, HY-T81/019
- aḡmed ḥ'âce bin 'âbidullâh ḥ'âce**
a. HY-T88/013
- aḡmed ḥ'âce bin baba cāni ḥ'âce**
a. HY-T88/10
- aḡmed ḥ'âce bin ḡakîm ḥ'âce**
a. HY-T88/019
- âhünd ḥ'âce zâhir maḡzûm**
â. HY-T8/07
- âhünd kara daşlı**
â. HY-T93/09
- aḡ muhammed bik**
a. HY-T93/011
- aḡa muhammed şeyḡ**
a. HY-T93/011
- aḡa muhammedniḡ oğlu baba cān**
a.+ ġa HY-T42/04
- aḡ biy pâdsâh**
a.+ ġa HBR-T1/016
a.+ niḡ HBR-T1/02
- alaşa Türkmenlerin Sarık boyunun bir uruġu**
a. Hin-T3/010, Hin-T3/012, Hin-T3/021
- alçın**
a.+ niḡ HY-T49/013
- 'alî < Hazret-i Ali, dört halifeden biri**
menşur-ı 'a. HY-T50/015
ḡazret-i 'a. HY-T14/09
ḡazret-i 'a. HY-T15/08
- 'âlim ḥ'âce bin ibrahîm ḥ'âce**
'â. HY-T89/014
- 'âlim ḥ'âce bin sâdıḡ ḥ'âce**
'â. HY-T89/020
- allâh-birgen**
a. HY-T64/08, HY-T79/08, HY-T79/09
- allâh-birgen ḥ'âce bin 'avaż ḥ'âce**
a. HY-T89/014
- allâh-nazar ḥ'âce**
mescid-i a. HY-T89/017
mescid-i a.+ de HY-T89/016
- allâh-ḡulı**
a. HY-T1/014
- allâh-ḡulı bik**

- a.+ ni Hin-T4/018
altı-babir atalıkını oğlu şükür atalık
 a.+ dın HoBR-T1/020
anna-kuhi
 a. Hin-T3/014
 ‘arab < A. Arap
 ‘a. HY-T1/012
 hazret-i emir. ‘a. HY-T27/015
 ‘arîf h^vâce
 ‘â. HY-T55/010
artuk muhammed şeyh
 a. HY-T67/034
artuk şeyh bin âdîne şeyh
 a. HY-T89/028
 ‘aşûr şeyhniñ oğlu niyâz
 ‘â.+ HY-T3/07
 ‘aşûr bay şeyh
 ‘â. HY-T93/011
 ‘aşûr bik
 ‘â.+ ni HBR-T1/015
 ‘aşûr muhammed
 ‘â. HY-T38/010
 ‘aşım h^vâce bin ata cân h^vâce
 ‘â. HY-T88/10
aşğar h^vâce
 a. HY-T67/018
asğar h^vâce bin sâdıq h^vâce
 a. HY-T89/019
ata baba
 a. HY-T15/012
ata bay
 a. HY-T64/08
ata cân h^vâce
 a. HY-T67/017, HY-T67/019, HY-T67/022, HY-T67/023, HY-T89/019, HY-T14/010, HY-T55/013
ata cân h^vâce bin ‘abdu’r-raḥmân h^vâce
 a. HY-T89/025
ata cân h^vâce bin ‘avaż balı : bay) h^vâce
 a. HY-T88/014
ata cân h^vâce bin baba cân h^vâce
 a. HY-T89/020
ata cân h^vâce bin ‘inâyet h^vâce
 a. HY-T89/015
ata cân h^vâce bin ismâ‘îl h^vâce
 a. HY-T89/027
ata cân h^vâce bin pehlevân niyâz h^vâce
 a. HY-T89/011 bin ‘abdullâh h^vâce
ata cân h^vâce bin şerîf h^vâce
 a. HY-T89/020
ata cân h^vâce bin tâhir h^vâce
 a. HY-T89/026
ata cân h^vâce bin yûsuf h^vâce
 a. HY-T89/022
atacân h^vâce oğlu yusûf h^vâce
 a. HY-T27/018
atacân h^vâce oğlu yûsuf h^vâce
 a. HY-T21/019, HY-T81/022
ata cânî h^vâce bin şiddîk h^vâce
 a. HY-T88/08
ata cân îşân bin âdem îşân
 a. HY-T89/016
ata cân maḥzûm bin muḥyi`d-dîn h^vâce
 a. HY-T88/020
 ‘Avaz h^vâce
 ‘a. HY-T55/012, HY-T55/015, HY-T55/08, HY-T67/018, HY-T67/023
 ‘A. HY-T14/010
ata çomuq
 a. HY-T93/013
ata murâd şeyh bin âdîne şeyh
 a. HY-T89/028
ata murâd kuş bigi
 a.+ ge HY-T23/05
ata niyâz
 mescid-i a. HY-T88/014
ata niyâz h^vâce
 a. HY-T55/010, HY-T67/017
ata fôki
 a. HY-T93/011
ata-kuhi kayrakçı
 a. HY-T38/09
atalı vaṭan
 a.+ da HY-T90/014
atalık
 a. HY-T13/010, HY-T8/05
 a.+ lar TY-T1/06
 ‘atâ`ullâh h^vâce bin ‘inâyetullâh h^vâce
 ‘a. HY-T88/08
 ‘avaż
 ‘a. HY-T1/014
 ‘avaż bâkî h^vâce
 ‘a. HY-T67/018
 ‘avaż birdiniñ oğlu hüdây birgen
 ‘a.+ ğa HY-T36/05
 ‘avaż-murâd
 ‘a. HHH-T1/03, HY-T60/07
 ‘avaż muhammed h^vâce
 ‘a. HY-T55/012, HY-T55/014, HY-T55/09
 ‘avaż muhammed şeyh
 ‘a. HY-T70/07
 ‘avaż niyâz baba
 ‘a. HY-T65/011
 ‘avaż niyâz h^vâce
 ‘a. HY-T67/024
 ‘avaż niyâz h^vâce bin iskender h^vâce
 ‘a. HY-T89/012
 ‘avaż h^vâce bin mîr seyyid h^vâce
 ‘a. HY-T89/017
 ‘avaż h^vâce oğlu raḥmatullâh h^vâce

- ˘a. HY-T21/018
 ˘avaż bay ḥṿace bin tācī ʾd-dīn ḥṿace
 ˘a. HY-T89/024
 ˘avaż bākī bik
 ˘a.+ dūr HY-T25/07
 ˘avaż ḥṿace
 ˘a. HY-T15/09, HY-T83/07
 ˘avaż ḥṿace oğlu raḥmatullāh ḥṿace
 ˘a. HY-T27/017
 ˘avaż ḥṿace oğlu raḥmatullāh ḥṿace mużaffer
 ḥṿace
 ˘a. HY-T81/020
 ay muḥammed şeyḥ-niṅ oğlu iş niyāz seyis
 a.+ ke HY-T57/06
 ayūke ḥan
 a.+ niṅ HBR-T1/09
 ˘azīz ḥṿace bin allāh kulu ḥṿace
 ˘a. HY-T88/017
 ˘azīz ḥṿace bin ya ˘kūb ḥṿace
 ˘a. HY-T88/014
 ˘azīz ḥṿace oğlu ya ˘kūb ḥṿace
 ˘a. HY-T21/020, HY-T27/018
 ˘azīz ḥṿaceniṅ oğlu ya ˘kūb ḥṿace
 ˘a. HY-T81/023
 ˘azīm maḥdūm
 ˘a. HY-T12/06
 ˘azīm ḥṿace bin şerīf ḥṿace
 ˘a. HY-T89/019
 baba aḥūnd
 mescid-i b.+ da HY-T88/011
 baba ˘azīz
 b.+ ler HY-T52/09
 baba bik
 b. Hin-T2/04
 baba cān
 b. HY-T38/09, HY-T77/09
 baba cān bik
 b. HEA-T2/011, Hin-T1/04, Hin-T4/04,
 Hin-T4/05
 babacān bin orun bay
 b. HY-T91/016
 baba cān bin ˘abdu ʾl-kerīm ḥṿace
 b. HY-T88/012
 baba cān bin ˘abdullāh ḥṿace
 b. HY-T88/018
 baba cān bin ata cān ḥṿace
 b. HY-T88/015
 baba cān ḥṿace
 b. HY-T14/010, HY-T67/019, HY-
 T67/023, HY-T89/023
 baba cān-ḥṿace bin ˘ālim ḥṿace
 b. HY-T88/011
 baba cān ḥṿace bin ata cān ḥṿace
 b. HY-T89/014
 baba cān ḥṿace bin ibrahīm ḥṿace
 b. HY-T89/023
 baba cān ḥṿace bin ḳalender ḥṿace iṣān
 b. HY-T89/016
 baba cān ḥṿace bin ma ˘şūm ḥṿace
 b. HY-T89/012
 baba cān ḥṿace bin ḥṿace ˘oşmān ḥṿace
 b. HY-T89/015
 baba cānī ḥṿace bin sulṭān-murād ḥṿace
 b. HY-T88/10
 baba cān iṣān
 b. HY-T93/09
 baba cān ḥarāṭ
 b. HY-T38/09
 baba daruḡa
 mescid-i b. HY-T89/09
 baba dīvāne
 b. HY-T17/03
 baba ḥṿace
 b. HY-T15/09, HY-T55/011, HY-T55/09
 baba ḥṿace iṣān
 b. HY-T21/016, HY-T27/015, HY-
 T27/016, HY-T81/018, HY-T81/019
 baba ḥṿace iṣān merḥūmī
 b.+ niṅ HY-T21/017
 baba ḥan bik
 b. Hin-T3/05
 baba niyāz
 b.+ niṅ HY-T16/06
 baba niyāz ḥṿace
 b. HY-T55/013
 b. HY-T84/08
 baba niyāz ḥṿace bin baba ḥṿace
 b. HY-T89/020
 baba seyyid
 b. HY-T54/017, HY-T54/018
 baba vāriş ata
 b. HY-T11/04
 bahādūr ḥṿace
 b. HY-T55/011, HY-T55/012
 bahāu ʾd-dīn ḥṿace
 b. HY-T67/021
 ballı
 B.+ ġa HY-T53/06
 balta niyāz kenekes
 b. HY-T69/05
 balta ḥṿace
 b. HY-T55/011, HY-T55/08
 balta ḥṿace bin niyāz ḥṿace
 b. HY-T89/015
 balta ḥṿace bin yūsuf ḥṿace
 b. HY-T89/013
 balta ḥṿace oğlu mużaffer ḥṿace
 b. HY-T21/019, HY-T27/017, HY-
 T81/021
 balta niyāz ḥṿace

- b. HY-T84/08
barağ bahādur
 b.+ nıñg HY-T51/03
bay muḥammed şeyḥ
 b. HY-T70/07
beki bay
 b. Hin-T3/010
berdi
 b. HY-T64/08
berdi biy
 b. HY-T18/08
bāğī bik ḥ^vāce bin ya^c ḳūb ḥ^vāce
 b. HY-T89/010
bik ‘alī muḥarremniñg oğlı vefā yüzbaşı.
 b.+ ğa HY-T31/06
bikcān ḥ^vāce bin şīr muḥammed ḥ^vāce
 b. HY-T89/012
bik niyāz
 b. HY-T79/010
bik folat biy
 b. HHH-T2/03
 b.+ ge HHH-T2/02
biş sarı Türkmen tire adı
 b. HY-T62/09
bunyād ḥan
 b.+ nıñg Hin-T4/10
bozqıl
 b. HY-T22/05
ca^c fer ḥ^vāce
 c. HY-T84/08
cāmlı
 c. HY-T47/07, HY-T68/07
canek şeyḥli
 c. HY-T88/017
cān murād
 c. HY-T43/08
cān nisār ötemetlü bahādur
 c.+ nı HY-T22/04
cum^c a niyāz
 c. HY-T52/08
cum^c a niyāz bin muḥammed niyāz
 c. HY-T91/016
cum^c a niyāz bin ḥūdāy birdi
 c. HY-T91/015
cum^c a niyāz bin şerīf ḥvāce
 c. HY-T88/015
çavdur suyun tomuğ
 ç.+ nıñg HY-T57/010
çüman ağa
 ç. HY-T93/013
çömekey
 ç. HY-T22/05, HY-T26/05
damollā ‘abdu’l-kerīm maḥdüm
 d. HY-T72/08
damollā atacan maḥdüm
 d. HY-T50/06
damollā ‘avaż ḥvace
 d. HY-T86/05
damollā ‘avaż bay ḥ^vāce
 ḳal^c a-ı d. HY-T37/05
damollā cebbār birdi
 d. HY-T82/06
damollā ebā bekr ḥ^vāce
 d. HY-T72/08
damollā ibrahīm maḥdüm
 d. HEA-T1/01
damollā ‘imādu’ d-dīn maḥzüm
 d.+ nıñg HY-T86/02
damollā ‘ismā‘īl ḥ^vāce naḳīb
 d. HY-T91/011
damollā işān maḥzüm şehriyār
 d. HY-T92/06
damollā muḥammed bağa ḥ^vāce süygenli
 d.+ niñg HY-T87/02
damollā muḥammed laṭif maḥdüm şehriyār
 d.+ niñg HY-T92/04
damollā muḥammed murād
 d. HY-T37/04
 d.+ nıñg HY-T41/04, HY-T72/06
damollā muḥammed murād ḳāzī
 d. HY-T54/012
damollā muḥammed niyāz
 d.+ lar HY-T86/05
 d.+ nıñg HY-T37/04
damollā muḥammed şerīf aḥünd bin ‘abdu’l-ğafūr ḥ^vāce
 d. HY-T88/011
damollā muḥammed yūsuf maḥdüm
 d.+ nıñg HY-T68/07
damollā muḥammed şālih şūfi
 d. HY-T28/06
damollā muḥammed fāzil ḥaṭīb ḥ^vāce
 d. HY-T47/05
damollā muḥammed fāzil ḥ^vāce ḥaṭīb
 d.+ niñg HY-T50/04
damollā müsâ
 d. HY-T41/06
damollā nizāmu’ d-dīn maḥzüm
 d. HY-T86/05
damollā nūrullāh
 d. HY-T41/06
damollā sa^c dullāh
 d. HY-T82/06
damollā seyyid maḥmūd ḥ^vāce işān
 d. HY-T58/07
damollā seyyid nażar aḥünd
 d. HY-T54/012
damollā seyyid nāşır ḥ^vāce
 d. HY-T58/06
damollā ‘ubeydullāh ḥaṭīb

- d. HY-T47/07
damollā ‘umār maḥzūm
d. HY-T87/05
damollā šābi
d. HY-T92/05
damollā şiddīk maḥzūm
d. HY-T92/05
damollā fāzil ḥ^vāce işān
d.+ niñg HY-T68/06
damollā fāzil ḥ^vāce ḥaṭīb-i işān
d.+ niñg HY-T46/04
damollā qalender ḥ^vāce
d. HY-T67/017
damollā qalender ḥ^vāce āḥūnd munķī bin gedāy ḥ^vāce
d. HY-T89/08
derviş ḥ^vāce
d. HY-T15/09
devlet aqa
d. HY-T45/07
devlet nazār biy
d.+ niñg HY-T30/07
devlet turdı bik
d. Hin-T3/010
dörçi
d. HBR-T1/010
dur muḥammed şeyḥ
d. HY-T6/06, HY-T7/08
dost muḥammed ḥ^vāce
d. HY-T67/024
dost niyāz bin muḥammed niyāz şeyḥ
d. HY-T91/013
evliyā ata
e. HoBH-T1/014, HoBH-T1/05
eşim mīrāb
e.+ niñg HY-T65/04
fahre ‘d-dīn ḥ^vāce
f. HY-T55/016
fahre ‘d-dīn ḥ^vāce naķīb bin kazī ḥ^vācegān
f. HY-T91/011
fayzullāh ḥ^vāce
f. HY-T67/016
fāyık bik
f. HoB-T1/04
fāzil ḥ^vāce
f. HY-T21/020, HY-T27/019, HY-T81/024
f.+ niñg HY-T82/05
fethullāh maḥdūm
f.+ niñg HY-T13/06
gāyib birdi teke
ğ.+ niñg HY-T53/06
gāzī seyis
ğ. Hin-T4/05
gedāy ḥ^vāce
G. HY-T14/010
gül muḥammed şeyḥ
g. HY-T93/012
gāyib nazār bay merḥūmī
ğ.+ ğa HY-T71/07
gāyib nazār bin pehlevān nazār ḥacı
ğ. HY-T90/08
gāyib bay merḥūmī
ğ.+ ğa HY-T62/08
ğazanfār ḥ^vāce
ğ. HY-T55/010
ḥan ‘alī
ḥ.+ niñg HY-T93/08
ḥan baba münir
ḥ. HoBR-T1/08
ḥan murād perī ḥ^vān
ḥ.+ niñg evlād.ı HY-T43/08
ḥāl niyāznıñ oğlı ḥasan murād
ḥ.+ ğa HY-T35/06
herzeki Türkmenlerin Sarık boyunun bir uruğu
h. Hin-T3/010, Hin-T3/012, Hin-T3/021
hidāyet ḥ^vāce bin ḥakīm ḥ^vāce
h. HY-T89/011
ḥ^vāce aḥmed ḥ^vāce
ḥ. HY-T55/08
ḥ^vāce bāğ
mescid-i ḥ.+ ıda HY-T89/026
ḥ^vāce bin ‘oşmān ḥ^vāce
ḥ. HY-T89/023
ḥ^vāce cān ḥ^vāce oğlı ata cān ḥ^vāce
ḥ. HY-T21/019, HY-T27/018, HY-T81/022
ḥ^vāce cān ḥ^vāce
ḥ. HY-T67/019
ḥ^vāce işān
ḥ. HY-T27/015, HY-T27/016
ḥ^vāce murād ḥ^vāce
ḥ. HY-T55/016, HY-T67/021
ḥ^vāce muḥammed bin iş niyāz pehlevān
ḥ. HY-T91/016
ḥ^vāce muḥammed yüzbaşı
ḥ. HinT-5/02
ḥ^vāce naķīb
ḥ. HY-T91/012
ḥ^vāce niyāz ḥ^vāce
ḥ. HY-T55/017
ḥ^vāce niyāz kıbtū
ḥ. HY-T33/08
ḥ^vāce ṭāhir maḥdūm/maḥzūm
ḥ. HY-T8/07, HY-T12/05, HY-T9/06
ḥ^vāce ya‘ kūb ḥ^vāce
ḥ. HY-T67/021
ḥ^vāce zāhir maḥdūm
ḥ. HY-T8/08, HY-T9/06, HY-T10/05, HY-T12/05
ḥ^vācem birdi şeyḥniñ oğlı dur muḥammed şeyḥ

- h. HY-T5/07
h^vacım birdi
 h. HY-T52/07
hafız-maḥdüm
 h. HY-T54/017
hoca ‘abdullāh nārīn cān ata ‘aleyhu ‘r-raḥme
 ḥazret-i h. HEA-T1/02
hoca kāhir
 h. HY-T54/016
ḥabībullāh h^vāce
 h. HY-T67/017
ḥabībullāh h^vāce bin ‘avaż h^vāce
 h. HY-T89/023
ḥabībullāh h^vāce bin ya‘kūb h^vāce
 h. HY-T89/023
ḥakīm h^vāce oğlu baqa h^vāce
 h. HY-T21/020, HY-T27/019, HY-
 T81/023
ḥasan murād
 h. HY-T34/07
ḥasan murād h^vāce
 h.+ ler HY-T84/09
ḥasan ḥan
 h. HoBR-T1/020
ḥasan h^vāce
 h. HY-T15/09
ḥasan h^vāce bin ‘ālim h^vāce
 h. HY-T89/017
ḥasan şığavul
 h. HY-T13/08
ḥasan tarağçı
 h. HY-T38/09
ḥāci
 h. HinT-5/04, HY-T39/011
 h.+ niñg HinT-5/08
 h.+ ni HY-T39/08
ḥāci h^vāce
 h. HY-T55/017
ḥāci h^vāce bin babacān h^vāce
 h. HY-T89/012
ḥāci mīr kurbān
 h.+ niñg HoB-T1/011
ḥāci muḥammed h^vāce
 h. HY-T67/023
ḥāci muḥammed şeyḥ
 h. HY-T67/033
ḥāci niyāz h^vāce
 h. HY-T55/012
ḥāci nūre ‘d-dīn maḥdüm
 h. HY-T10/05
ḥāci pāyende muḥammed maḥzüm
 h. HY-T8/06
ḥuseyn bay
 h. HoBR-T1/020
ḥuseyn muḥarrem
 h. HY-T56/07
ḥuseyn rażiyallāhu ‘anhu
 h.+ niñg HY-T58/08
ḥuseyn şeyḥ
 h. HY-T5/08
ḥüdāyār biy
 h. HoBR-T1/014
ḥüdāyār kuş bigi
 h.+ ge HY-T73/06
ḥüdāy birdi
 h. HY-T43/07, HY-T52/07
ḥüdāy birdi h^vāce
 h. HY-T55/013, HY-T55/014
ḥüdāy birdi şūfi
 h. HY-T66/014
ḥüdāy birgen dīvāne
 h.+ niñg HY-T17/07
ḥüdāy birgen
 h. HY-T34/07
ḥüdāy birgen bahādur
 h. HY-T73/08
ḥüdāy birgen h^vāce bin baba h^vāce
 h. HY-T88/07
ḥüdāy birgen şeyḥ bin baba şeyḥ
 h. HY-T89/028
ḥüdāy-dād maḥdum
 h. HY-T12/06
ḥüdāy-dād maḥdüm
 h. HY-T10/06
h^vāce ṭāhir maḥdüm
 h. HY-T10/04
ḥātem h^vāce
 h. HY-T67/023
‘ibādullāh maḥdüm
 ‘i. HY-T29/05
‘ibādullāh h^vāce bin yūsuf h^vāce
 ‘i. HY-T89/013
ibrāhīm
 i. Hin-T2/04
ibrāhīm bin ‘abdu ‘r-raḥmān h^vāce
 i. HY-T89/027
ibrāhīm bin şerīf h^vāce
 i. HY-T89/019
ibrāhīm muḥarrem
 i.+ niñg HY-T32/09
ibrāhīm h^vāce
 i. HY-T55/010, HY-T67/013, HY-
 T67/016, HY-T67/021
ibrāhīm h^vāce bin ‘abdullāh h^vāce
 i. HY-T89/010
ibrāhīm h^vāce bin ‘abdu ‘l-ḳayyūm h^vāce
 i. HY-T88/013
ibrāhīm h^vāce bin islām h^vāce
 i. HY-T88/018
ibrāhīm h^vāce bin ‘abdullāh h^vāce

- i. HY-T88/09
il-kildi biy
 i. HY-T89/015
 ‘ināyet h̄vāce
 ‘i. HY-T55/09
 ‘ināyetullāh maḥdūm
 ‘i. HY-T9/06
inpiretoelek sendrepavluḥ
 i. HoBR-T1/01
irdene ḥan
 i. HoBR-T1/08
ir nazar šūfi
 i. HY-T52/08
ir niyāz
 i. HY-T64/08
 İ. HY-T53/08
irsarı h̄vāce
 i. HY-T84/08
iskender h̄vāce
 i. HY-T14/010, HY-T55/013
islām h̄vāce
 i. HY-T88/019
ismā‘īl
 i. HY-T38/08
ismā‘īl h̄vāce
 i. HY-T55/011, HY-T67/022
ismā‘īl h̄vāce bin aḥmed h̄vāce
 i. HY-T89/010
ismā‘īl h̄vāce bin raḥmatullāh h̄vāce
 i. HY-T88/016
ismā‘īl h̄vāce bin šerīf h̄vāce
 i. HY-T89/019
 ‘isā tōre
 ‘i. Hin-T4/04
išem ḥāfızınıḡ oḡlı tursun şeyḥ
 i. HY-T5/08
iş cān pehlevān bin ādem bay
 i. HY-T91/014
iş murād
 i. HY-T52/07
iş muḥammed
 i. HY-T11/03, HY-T77/013
iş muḥammed h̄vāce
 i. HY-T55/015, HY-T55/09
iş nazar mergen
 i. HY-T32/08
iş niyāz bay bin veys bay
 i. HY-T91/013
iş niyāz bin šāh murād
 i. HY-T91/013
iş niyāz şeyḥ
 i. HY-T67/033
 ‘iyd muḥammed
 ‘i.+ ni HY-T2/013
 ‘iyd şeyḥ
 ‘i. HY-T3/07
 ‘iyd şeyḥniḡ oḡlı yār muḥammed şeyḥ
 ‘i. HY-T5/07
iz bastı
 i. HY-T77/012
iz bastınıḡ oḡlı tayluḡbol
 i.+ ḡa HY-T59/06
 ‘işmetullāh maḥdūm
 ‘i. HY-T10/05, HY-T12/06
 ‘işmetullāh h̄vāce
 ‘i. HY-T55/09
 ‘işmetullāh h̄vāce bin yūsuf h̄vāce
 ‘i. HY-T89/023
 ‘isâ h̄vāce
 ‘i. HY-T55/015, HY-T84/09
 ‘isâ h̄vāce bin ‘ibādullāh h̄vāce
 ‘i. HY-T88/08
 ‘isâ tōre
 ‘i. Hin-T3/05
ışān
 İ. HoBH-T1/021, HY-T21/017, HY-T83/06
 ḥazret-i İ. HY-T89/028
 İ.+ m HY-T66/012
 İ.+ niḡ HY-T58/06
ışān muḥammed
 İ. HY-T12/06
ışān h̄vāce
 İ. HY-T67/013, HY-T67/016
ışān kâzî ‘abdullāh h̄vāce merḥūmî
 İ. HY-T21/016, HY-T27/015
ışān kâzî ‘abdullāh h̄vāce
 İ. HY-T81/018
ışānî h̄vāce bin kâzî mūsâ h̄vāce
 İ. HY-T88/019
 ‘izzet h̄vāce
 ‘i. HY-T55/011
ḡalender h̄vāce
 ḡ. HY-T15/09
 Ḗ. HY-T14/010
 ḡ.+ ler HY-T67/013
ḡara erbāb
 ḡ.+ mniḡ HY-T78/07
ḡara kılıç
 ḡ.+ niḡ HY-T13/07
ḡasım maḥzūm bin ishāḡ ışān
 ḡ. HY-T88/020
ḡasım h̄vāce bin ‘abdullāh h̄vāce
 ḡ. HY-T88/015
ḡataḡan biy
 ḡ. HY-T89/016
ḡâzî mūsâ
 ḡ. HY-T27/015
ḡâzî mūsâ h̄vāce ışān
 ḡ. HY-T81/019
ḡâzî mūsâ h̄vāce ışān

- ҡ. HY-T21/017
kerim
 k.+ niŋg HY-T75/09
kerim-berdi seyyid
 k. HY-T54/017
kerim dād
 k.+ niŋg Hin-T4/09
kemāl h^vāce
 k. HY-T55/012, HY-T67/022
 K.-i buzurgvār-i ‘aleyhu’r-raḥmeniŋg HY-T14/010
kette h^vāce
 k. HY-T67/017
qılıç niyāz bay
 ҡ.+ niŋg HY-T19/06
qılıç ḥalīfe
 ҡ. HY-T32/08
qılıç h^vāce
 ҡ. HY-T55/011
qıyat biy
 ҡ. HY-T89/09
kidil dīvāne
 k.+ niŋg HY-T17/07
qoçaq baba
 ҡ. HY-T83/07
qoç muḥammed h^vāce
 ҡ. HY-T55/010
qoşa bay
 ҡ. HY-T42/06
qoş batur
 ҡ.+ ni oğlu raḥmatullāh dīvānbigi HoBR-T1/020
kömürçi kömürçü
 k.+ niŋg yolu HY-T93/08
qul seyyid
 ҡ. HY-T76/07
qulum biy
 mescid-i ҡ. HY-T89/010
qurbān bik
 ҡ.+ ke HY-T52/08
qurbān niyāz
 ҡ. HY-T35/07, HY-T36/07, HY-T77/010
qurbān niyāz bin dost teke
 ҡ. HY-T91/013
qurbān niyāz bin muḥammed niyāz
 ҡ. HY-T91/015
qurbān niyāz h^vāce bin baba cān h^vāce
 ҡ. HY-T89/022
qutlı murād
 ҡ. HY-T43/08
qutlı h^vāce
 ҡ. HY-T55/017
qutlıg murād
 ҡ.+ niŋg HY-T18/05
qutluq murād
 ҡ. HY-T30/06, HY-T64/08
qutluq murād şeyḥ
 ҡ. HY-T70/07
küçük h^vāce
 k. HY-T55/010, HY-T55/08
laṭif baba ‘aleyhu’r-raḥme
 l.+ niŋg HY-T89/08
laṭif h^vāce bin şerif h^vāce
 l. HY-T89/018
laṭif şeyḥ
 l. HY-T5/08, HY-T6/06, HY-T7/08
lebīb baba h^vāce ḥatīb
 l. HY-T55/07
maḥmūd aqsākal
 mescid-i m.+ da HY-T91/014
maḥmūd h^vāce
 m. HY-T21/020, HY-T27/019, HY-T55/016, HY-T67/018, HY-T67/021, HY-T81/023, HY-T84/09
maḥmūd h^vāce bin ma‘rūf h^vāce
 m. HY-T88/07
maḥmūd h^vāce oğlu maqşūd h^vāce
 m. HY-T21/018, HY-T27/017, HY-T81/020
maqşūd h^vāce
 m. HY-T67/024
maqşūd pehlevān
 m. Hin-T3/010
ma‘şüm-seyyid
 m. HY-T54/017
mehdī qulı
 m. HY-T48/05
mehdī qulı bik
 m.+ ni Hin-T4/019
mert āmān
 m. HY-T93/013
mert durdı
 m. HY-T93/09
merḥūm nūrullāh
 m.+ niŋg HY-T85/09
mencüli tayifa
 m. HY-T62/10
mirze ḥakīm bay
 m. HoBR-T2/021
 m.+ ni HoBR-T2/017
mīr aḥmed cān
 m. Hin-T4/09
mīr aḥmed ḥan
 m. Hin-T4/012
 m.+ ni Hin-T4/07
mīrim h^vāce
 m. HY-T55/014
mīrzā h^vāce
 m. HY-T67/016
meten biy

- m. HY-T51/05
mīrzā ḥ^vāce bin kābil ḥ^vāce
 m. HY-T89/024
munkī bin gedāy ḥ^vāce
 m. HY-T89/09
muḥammed afzal ḥan
 m. Hin-T2/010
muḥammed cān šūfi
 m. HY-T38/09, HY-T38/011
muḥammed emīn
 m. HY-T1/014
muḥammed emīn bahadur ḥan
 m. Hin-T4/02
muḥammed emīn bin ḥ^vāce cān ḥ^vāce
 m. HY-T88/016
muḥammed emīn ḥ^vāce
 m. HY-T55/014, HY-T55/015, HY-T67/019, HY-T67/020, HY-T84/08
muḥammed emīn ḥ^vāce bin hādī ḥ^vāce
 m. HY-T88/09
muḥammed emīn ḥ^vāce bin muḥammed šerīf ḥ^vāce
 m. HY-T88/07
muḥammed emīn ḥ^vāce bin sa‘ dullāh ḥ^vāce
 m. HY-T89/015
muḥammed emīn ḥ^vāce bin yūsuf ḥ^vāce
 m. HY-T89/013
muḥammed emīn seyyid
 m. HY-T54/016
muḥammed emīn şeyḥ
 m. HY-T5/08, HY-T6/06, HY-T7/08
muḥammed emīn yomuḥ
 m. HY-T93/010
muḥammed ḥan dīvān biginiṅ oğlu muḥammed kerīm / muḥammed ḥan dīvān biginiṅ oğlu muḥammed kerīm yüzbaşı
 m.+ ğa HY-T20/5, HY-T25/04
muḥammed ḥ^vāce
 m. HY-T15/09
muḥammed ‘isā töre
 m. Hin-T1/04
muḥammed kerīm
 m.+ lerni HY-T64/09
muḥammed kerīm bin muḥammed raḥīm ḥ^vāce
 m.+ lar HY-T89/029
muḥammed kerīm išan
 m. HY-T66/06
muḥammed kerīm ḥ^vāce
 m. HY-T67/023
muḥammed kerīm ḥ^vāce bin ‘abdu’r-raḥmān ḥ^vāce
 m. HY-T89/025
muḥammed kerīm ḥ^vāce bin baba cān ḥ^vāce
 m. HY-T89/013
muḥammed laṭīf bin ‘abdukerīm ḥ^vāce
 m. HY-T88/019
muḥammed laṭīf bin tāhir ḥ^vāce
 m. HY-T88/013
muḥammed laṭīf maḥzūm
 m. HY-T41/06
muḥammed laṭīf ḥ^vāce
 m. HY-T15/09
muḥammed laṭīf ḥ^vāce bin mehdī ḥ^vāce
 m. HY-T88/10
muḥammed murād bik
 m. Hin-T1/05
muḥammed murād bikniṅ oğlu muḥammed rızā kuşbigi
 m.+ ge HY-T19/04
muḥammed murād muḥarrem
 m.+ niṅ HY-T57/08
muḥammed murād ḥ^vāce bin aḥmed ḥ^vāce
 m. HY-T88/07
muḥammed murād ḥ^vāce bin muḥammed naẓar ḥ^vāce
 m. HY-T88/07
muḥammed mūsâ töre
 m. Hin-T4/04
muḥammed naẓar bin yūsuf ḥ^vāce
 m. HY-T88/015
muḥammed naẓar ḥ^vāce bin ismâ‘ il ḥ^vāce
 m. HY-T89/09
muḥammed nefes bay veled-i mīr işbay
 m.+ ğa HY-T78/06
muḥammed niyâz
 m. HY-T33/05
muḥammed niyâz bik
 m. HEA-T2/011, Hin-T1/05, Hin-T4/05
muḥammed niyâz muḥarremniṅ oğlu ismâ‘ il muḥarrem
 m.+ ğa HY-T60/06
muḥammed niyâz ğiccekçi
 m. HY-T93/011
muḥammed penâh bayniṅ oğlu muḥammed šerīf bay
 m.+ ğa HY-T32/06
muḥammed penâh bin maḥmūd ḥ^vāce
 m. HY-T88/014
muḥammed raḥīm bin ‘abdu’l-kerīm ḥ^vāce
 m. HY-T88/012
muḥammed raḥīm ḥ^vāce
 m. HY-T55/016, HY-T55/9
muḥammed raḥīm ḥ^vāce bin ‘abdu’r-raḥmān ḥ^vāce
 m. HY-T88/09
muḥammed raḥīm ḥ^vāceniniṅ oğlu ‘abdu’r-rasūl ḥ^vāce
 m. HY-T21/019, HY-T27/017, HY-T81/021

- muḥammed raḥīm mihter veled-i erşed mollā bay naẓar dīvān merḥūmī**
m.+ ğa HY-T69/07
- muḥammed rasūl bin ‘abdu’l-kerīm**
m. HY-T88/012
- muḥammed rasūl bin ya‘kūb ḥvāce**
m. HY-T88/015
- muḥammed rızā bin ḥvāce cān ḥvāce**
m. HY-T88/016
- muḥammed rızā ḥvāce**
m. HY-T55/08, HY-T83/07
- muḥammed rızā tōre**
m. Hin-T3/05, Hin-T4/05
- muḥammed rızā kuş biginiᅇ oĝlı ata murād kuş bigi**
m.+ ge HY-T23/04
- muḥammed rızā pehlūvān**
m. HY-T52/08
- muḥammed rızā tōre**
m. Hin-T1/04
- muḥammed sālīᅇ ḥvāce**
m. HY-T67/022
- muḥammed serdār**
m. HY-T78/07
- muḥammed seyis**
m. HY-T57/08
m.+ niᅇ HY-T57/09
- muḥammed siddīk**
m. HY-T67/020
- muḥammed şerīf**
m. HY-T88/020
- muḥammed şerīf āḥūnd**
m. HY-T53/08
- muḥammed şerīf bay**
m. HY-T20/06
- muḥammed şerīf ḥalīfe**
m.+ ğa HY-T56/06
- muḥammed şerīf ḥvāce**
m. HY-T67/020, HY-T67/023
- muḥammed şerīf ḥvāce bin ‘abdu’s-sattār ḥvāce**
m. HY-T88/10
- muḥammed şerīf ḥvāce bin ata cān ḥvāce**
m. HY-T88/08
- muḥammed şerīf ḥvāce bin baba cān ḥvāce**
m. HY-T89/025
- muḥammed şerīf ḥvāce bin gedāy ḥvāce**
m. HY-T89/020
- muḥammed şerīf ḥvāce bin ‘oşmān ḥvāce**
m. HY-T89/022
- muḥammed şefī‘ ḥvāce**
m. HY-T55/011
- muḥammed ṭāhir ḥvāce**
m. HY-T88/018
- muḥammed ya‘kūb bin muḥammed niyāz**
m. HY-T91/016
- muḥammed ya‘kūb mihter veled-i muḥammed yūsuf mihter / muḥammed ya‘kūb mihter veled-i muḥammed yūsuf mihter merḥūmī**
m. HY-T40/06
m.+ ğa HY-T38/06, HY-T52/05
- muḥammed ya‘kūb ḥvāce**
m. HY-T55/016
- muḥammed ya‘kūb ḥvāce bin ibrahīm ḥvāce**
m. HY-T89/09
- muḥammed ya‘kūb ḥvāce bin ḥvāce cān ḥvāce**
m. HY-T89/011 bin ‘abdullāḥ ḥvāce
- muḥammed ya‘kūb ḥvāce bin fāzıl ḥvāce m.**
HY-T88/07
- muḥammed yārniᅇ oĝlı kul muḥammed**
m. HoBR-T1/015
- muḥammed yūsuf**
m. HY-T77/08
- muḥammed zamān**
m.+ nı HY-T1/014
- muḥammed zāhid ḥvāce bin ma‘şūm ḥvāce**
m. HY-T89/014
- muḥammed ziyā’**
m. HY-T65/09
- muḥammed ğafūr veledān kızı**
m. HY-T88/020
- muḥammed şābir bin kılıç**
m.+ lar HY-T90/08
- muḥammed şadıᅇ ḥvāce**
m. HY-T67/022
- muḥammed sālīᅇ işān ḥvāce**
m.+ ler HY-T88/020
- muḥammed kulı**
m. HY-T1/014
m.+ ğa HY-T16/05
- muḥaffer ḥvāce**
m. HY-T81/022
- muᅇim ḥvāce**
m. HY-T55/015
- mūsā ḥvāce**
m. HY-T55/010
- mūsā ḥvāce bin emīn ḥvāce**
m. HY-T89/015
- mūsā ḥvāce bin muḥaffer ḥvāce**
m. HY-T89/014
- mūsā ḥvāce bin yūsuf ḥvāce**
m. HY-T89/027
- mūsā tōre**
m. Hin-T1/03
m.+ mizni HEA-T2/05
m.+ mizniᅇ HEA-T2/03
- molla bay naẓar niᅇ oĝlı pehlūvān naẓar ḥacı**
m.+ ni HY-T39/05
- mollā ‘abdu’l-kādir ḥacı**
m. HinT-5/03
- mollā ‘abdu’s-şamed ḥvāce**

- m. HY-T55/011
mollâ ata cân h^vâce bin avaz bay h^vâce
 m. HY-T89/024
mollâ ‘avaz
 m.+ ni Hin-T3/014
mollâ ‘avaz maḥdüm
 m. HY-T85/07
mollâ ‘avaz bâkî maḥdüm
 m.+ niñg HY-T37/05
mollâ celâle ‘ddîn maḥdüm
 m.+ niñg HY-T46/05
mollâ devlet
 m.+ niñg HY-T13/06
mollâ h^vâce
 m. HY-T93/010
mollâ h^vâce murâd
 m.+ ğa HY-T43/06
mollâ ‘iyd şeyḥ ‘azîz
 m.+ niñg HY-T66/06
mollâ maḥmūdî
 m. HY-T1/013
mollâ muḥammed baba
 m. HY-T2/011
mollâ muḥammed baba ḥalîfe
 m.+ ni HY-T2/013
mollâ muḥammed kerîm maḥdüm
 m. HY-T85/07
mollâ muḥammed mūsâ
 m.+ niñg HY-T44/04
mollâ muḥammed nazâr âḥünd
 m. HY-T44/05
mollâ muḥammed şâlih
 m. HY-T73/07
mollâ raḥîm birdi bin ‘avaz niyâz
 m. HY-T91/013
mollâ seyyid muḥammed h^vâce
 m. HY-T58/08
mollâ seyyid nazâr
 m.+ ğa HY-T44/06
mollâ ya‘kûb
 m. HY-T52/08
mollâ ya‘kûb h^vâce
 m.+ ğa HY-T44/06
mollâ yûsuf seyyid
 m. HY-T54/016
mollâ kalender h^vâce bin ‘abdu’l-kâdir h^vâce
 m. HY-T89/012
naḥş murâd daruĝa
 n. HY-T38/08
nar bota ḥan
 n. HoBR-T1/08
naşre ‘d-dîn bin ‘isâ h^vâce
 n. HY-T88/018
naşrullâh h^vâce
 n. HY-T55/012, HY-T67/018
- nazar baba ḥalîfe**
 n.+ niñg HY-T32/08
naymanlı ir niyâz aĝa
 N. HY-T64/05
nûre ‘ddîn maḥdüm
 N. HY-T14/010
necmu ‘d-dîn h^vâce
 n. HY-T55/014, HY-T55/015
necmü ‘d-dîn h^vâce bin ata cân h^vâce
muḥammed oraz h^vâce bin abul h^vâce
 n. HY-T89/018
nedr muḥammed şeyḥ
 n. HY-T4/07, HY-T9/05
 n.-i ‘azîzleriñg HY-T12/05
nedr muḥammed şeyḥ ‘azîzân
 n.+ niñg HY-T8/06
nedr şeyḥ
 n. HY-T6/06, HY-T7/08
nedr şüfîniñg oĝlı muḥammed niyâz
 n.+ ğa HY-T30/05
nezr muḥammed şeyḥ ‘azîz
 n.+ leriñg HY-T10/04
ni‘metullâh h^vâce
 n. HY-T88/016
nişân ğâyib nazâr aĝa
 n.+ ğa HY-T76/06
nizâmu ‘d-dîn bin maḥmüd h^vâce
 n. HY-T88/014
niyâz h^vâce
 n. HY-T67/021
 n.+ niñg oĝlı baba h^vâce HY-T27/016
niyâz h^vâce bin ‘âlim h^vâce
 n. HY-T89/024
niyâz h^vâceniñg oĝlı baba h^vâce
 n. HY-T21/017, HY-T81/019
niyâz muḥammed
 n. HY-T1/014, HY-T33/08
niyâz muḥammed h^vâce
 n. HY-T55/010, HY-T55/017
nu‘mân sūfi
 n. HY-T93/09
nûr cân h^vâce bin siddîk h^vâce
 n. HY-T89/017
nûr muḥammed atalık
 mescid-i n.+ da HY-T89/027
nûr muḥammed h^vâce
 n. HY-T67/024
nûr muḥammed şeyḥ
 n. HY-T67/033
 n.+ niñg HY-T70/06
nûr niyâz bin ir nazâr bin ‘iyd murâd
 n.+ lar HY-T91/017
nûr niyâz h^vâce
 n. HY-T55/018
nûrullâh maḥdüm / nûrullâh maḥzûm

- n. HY-T4/08, HY-T8/06, HY-T9/05
nūrullāh
 n.+ marḳadihunıñg HY-T91/019
nūrullāh ḥ^vāce bin ya‘ ḳūb ḥ^vāce
 n. HY-T89/021
nūrullāh sūfi
 n.+ niñg HY-T13/05
nūrum ḥ^vāce
 n. HY-T55/012, HY-T55/08
orāz tuñgı
 o. HY-T93/010
orāz velī
 o. HY-T93/011
‘oşmān ḥ^vāce
 ‘o. HY-T67/023
‘ömer ḥ^vāce
 ‘ö. HY-T67/018, HY-T67/020, HY-T67/022
‘ömer cân ḥ^vāce
 ‘ö. HY-T88/018
‘öşr
 ‘ö. HY-T22/09
pādşāh ḥ^vāce
 p. HY-T67/021
pādşāh ḥ^vāce oğlı ‘isā ḥ^vāce
 p. HY-T27/018
pādşāh ḥ^vāce oğlı ‘isā ḥ^vāce
 p. HY-T21/020
pādşāh ḥ^vāceniñg oğlı ‘isā ḥ^vāce
 p. HY-T81/022
pādşāh ḳozi
 p. HY-T1/014
pâyende muḥammed maḥdüm
 p. HY-T4/08
pehlevān
 ḥazret-i p. ‘aleyhu’r-raḥme Hin-T1/08
pehlevān bik
 p. Hin-T2/04
pehlevān niyāz
 p. HY-T64/08
pehlevān niyāz ḥ^vāce bin ata cân ḥ^vāce
 p. HY-T89/018
pehlevān niyāzniñg oğlı ḳurbān niyāz
 p.+ ğa HY-T34/06
pehlevān ḥ^vāce bin ni‘ met ḥ^vāce
 p. HY-T89/013
penāh ḥ^vāce oğlı ‘avaż ḥ^vāce oğlı
 p. HY-T27/018
penāh ḥ^vāce oğlı ‘avaż ḥ^vāce
 p. HY-T21/019
penāh ḥ^vāce oğlı ‘avaż ḥ^vāce
 p. HY-T81/022
pīr ‘alī
 p.+ niñg HY-T26/04
pīr muḥammedni oğlı mollā ḥ^vāce murād
 p.+ ğa HY-T43/05
raḥīm birdi bin mollā ḥūday birgen şūfi
 r. HY-T66/014
raḥmān berdi şeyḥ
 r. HY-T67/033
raḥmān birdi
 r. HY-T38/010, HY-T38/08
raḥmatullāh
 r. HY-T38/08, HY-T79/09
raḥmatullāh ḥ^vāce
 r. HY-T16/06, HY-T55/011, HY-T67/024
raḥmatullāh ḥ^vāce bin maḳşūd ḥ^vāce
 r. HY-T89/022
receb ḥan ṭabīb
 r. HY-T32/09
receb ḥan ḥakīm
 r. HY-T31/08
rūzüm
 r.+ nı HY-T2/013
rūz muḥammed ḥ^vāce bin yūsuf ḥ^vāce
 r. HY-T89/027
rūz muḥammed şeyḥ bin ismā‘ il şeyḥ r. HY-T89/028
rūz muḥammed şūfi
 r.+ dur HY-T66/013
şābir ḥ^vāce
 ş. HY-T55/013, HY-T55/014, HY-T89/024
şābir ḥ^vāce bin ‘işmetullāh ḥ^vāce
 ş. HY-T88/013
şādıḳ ḥ^vāce bin muḥammed şerif ḥ^vāce ş. HY-T88/08
şadr ḥ^vāce
 ş.+ ığa HY-T67/017
sa‘ dullāh ḥ^vāce
 s. HY-T55/013, HY-T67/019
sa‘ dullāh ḥ^vāce bin ‘abdullāh
 s. HY-T89/027
şa‘ dullāh ḥ^vāce bin mīrzā ḥ^vāce
 ş. HY-T88/10
şafā ḥ^vāce
 ş. HY-T55/011
şafā ḥ^vāce bin ‘aşım ḥ^vāce
 ş. HY-T88/018
şafar bay
 ş. HY-T33/08
şafar ḳılıç
 ş. HY-T83/07
şālih ḥ^vāce
 ş. HY-T55/011, HY-T55/017
şālih ḥ^vāce bin ‘abdullāh ḥ^vāce
 ş. HY-T89/022
sa‘ id ḥ^vāce bin Muḥammed kerīm ḥ^vāce
 s. HY-T88/09
şamet ḳulı ḥ^vāce
 ş. HY-T84/08

- sarığ biy
s. HY-T49/03
- selâmet h^vâce bin ‘ abdu ’r-rahmân h^vâce
s. HY-T89/017
- selîm h^vâce
s. HY-T55/010
- semender h^vâce
s. HY-T55/016
- seyyid ‘ abdu ’l-kâdir töre
s.+ ğa HY-T49/08
- seyyid abdu ’r-raĥîm
s. HY-T54/016
- seyyid aĥmed bin muĥammed kerîm h^vâce
s. HY-T88/013
- seyyid âdem
s. HY-T54/016
- seyyid cân h^vâce bin pâdşâh h^vâce
s.+ lar HY-T89/027
- seyyid cân h^vâce bin şîr muĥammed h^vâce
s. HY-T89/014
- seyyid celâleddîn îşân
s. HY-T54/015
- seyyid cemîl
s. HY-T54/016
- seyyid cemîl h^vâce
s. HY-T55/09
- seyyid cemîl ĥatîb
s. HY-T54/016
- seyyid ğâzî bik
s. Hin-T3/06
- seyyid ĥan h^vâce
s. HY-T84/08
- seyyid ĥüdâdâd
s. HY-T54/015
- seyyid h^vâce
s. HY-T55/08
- seyyid h^vâce bin siddîk h^vâce
s. HY-T89/016
- seyyid mansûr maĥdûm
s. HY-T10/05, HY-T12/06
- seyyid maĥfûr
s. HY-T9/06
- seyyid maĥmûd
s. HY-T54/017
- seyyid maĥmûd h^vâce îşân
s. HY-T58/08
- seyyid murâd h^vâce
s. HY-T55/010
- seyyid muĥammed bin ĥvâce cân
s. HY-T88/016
- seyyid muĥammed emîn ĥan
mekân-ı ĥazret-i s. HY-T81/025
- seyyid muĥammed h^vâce
s. HY-T67/017, HY-T84/08, HY-T84/09
- seyyid muĥammed h^vâce bin velî h^vâce
s. HY-T89/09
- seyyid muĥammed ser-kâr
s.+ nîng Hin-T4/08
- seyyid muĥammed töre
s.+ larĝa Hin-T2/04
- seyyid mûsâ ĥatîb
s. HY-T54/015
- seyyid naşrullâh ĥvâce îşân veled-i ‘ abdu ’r-rahmân îşân merĥumî
s.+ ğa HY-T93/04
- seyyid necmeddîn
s. HY-T54/015
- seyyid nîyâz h^vâce veled-i orâz h^vâce
s.+ nîng HY-T58/08
- seyyid nûre ’d-dîn maĥdûm ĥacî
s. HY-T9/06
- seyyid rîzâ bik
s. Hin-T4/05
- seyyid rîzâ töre
s. HY-T49/012
- seyyid ‘ oşmân ĥatîb
s. HY-T54/015
- seyyid kullı seyis
s.+ nîng HY-T56/07
- seyyidullâh h^vâce bin ‘ abdullâh h^vâce
s. HY-T89/025
- şiddîk h^vâce
ş. HY-T67/022
- şîĥĥat
ş. HY-T53/06
- sırmağ şerîf cân
s. HoBR-T1/020
- subĥân kullı seyid
s. HY-T54/017
- şûfî h^vâce
ş. HY-T55/013
- sultân h^vâce
s. HY-T55/015, HY-T55/016, HY-T55/017
- sultân h^vâce bin ĥacî h^vâce
s. HY-T88/017
- sultân h^vâce bin muĥammed emîn h^vâce
s. HY-T89/021
- sultân ğâzî töre
s. Hin-T1/03, Hin-T3/05, Hin-T4/04
- sultân maĥmûd töre
s. Hin-T3/05
- sultân murâd bik
s. Hin-T3/06, Hin-T4/05
- sultân murâd töre
s. Hin-T1/04
- şâh baba ĥvâce
ş. HY-T55/018
- şâh ĥuseyn îşân
ş.+ nîng HY-T33/07
- şâh murâd bin sarı kullı

- ş.+ nîng HY-T48/03
şâh niyâz
 ş. HY-T64/08
şâh niyâz bik
 ş. HY-T40/08
şâh kâsım
 nicâbet-i merâsim-i hazret-i ş. HY-T27/015
şâh kâsım ata ‘aleyhu ’r-raḥme rūḥu ’llâh rūḥa
 hazret-i ş. HY-T27/020
 hazret-i ş.+ nîng HY-T81/017
şâh kâsım ata ‘aleyhu ’r-raḥme feraḥ allâhu rūḥahu
 ş.+ nîng HY-T21/016
şâkir bay
 ş. HoBR-T1/020
şâkir ḥ^vâce bin muḥammed şerîf ḥ^vâce
 ş. HY-T89/019
şeh niyâz atalık
 ş.+ ğa HY-T13/03
şerîf ḥ^vâce
 ş. HY-T55/014
şeyḥ ceyyid baba
 ş. HY-T52/09
şeyḥ kâsım ‘aleyhu ’r-raḥmân revvecallâhu derecehu
 hazret-i ş. k. ‘aleyhu ’r-raḥmân revvecallâhu derecehuniḡ HY-T88/06
şeyḥ laṭîf
 mescid-i ş. HY-T89/021
şeyḥ necmi ’d dîn kübrâ ‘aleyhu ’r-râhmihu
 ş. HY-T40/09
 hazret-i ş. HY-T40/08
şîr muḥammed veled-i ‘aşûr kârvân başı
 ş.+ ğa HY-T80/06
şîr niyâz ḥ^vâce
 ş. HY-T55/017
şükrollâh ḥ^vâce bin ‘avaż ḥ^vâce
 ş. HY-T89/021
taṅrı kulu töre
 t. HY-T35/08
taşhavzlı abdal
 t. HY-T91/014
tâce ’d-dîn ḥ^vâce
 t. HY-T67/022
tâci
 t. HY-T52/07
tâci’ i baba
 t. HY-T38/08
tâci niyâz
 t. HY-T65/09
tâci ḥ^vâce
 t. HY-T15/09
tâhir ḥ^vâce
 t. HY-T21/017, HY-T27/016, HY-T55/015, HY-T81/019
tâhir ḥ^vâce bin mîrzâ ḥ^vâce
 t. HY-T89/09
teṅri birdi bik
 t. Hin-T3/010
teṅri kulu töre
 t. Hin-T1/03
 t.+ miz HEA-T2/01
tiṅri kulu töre
 t. Hin-T3/05, Hin-T4/03
timürçi üstemecik
 t. HY-T93/09
timür ğazî bik
 t.+ lerga Hin-T1/05
tursun ḥ^vâce
 t. HoB-T1/011
tursun şeyḥ
 t. HY-T6/06, HY-T7/08
toĝdarı
 t.+ nîng HY-T93/014
töre murâd bin kurbân niyâz
 t. HY-T91/014
töre seyyid rizâ töre
 t. Hin-T1/05
usta ‘avaż niyâz
 u. HY-T38/09
usta muḥammed emîn
 u.+ niḡ oĝlı muḥammed şerîf ḥalife.ĝa HY-T56/05
vefâ ḥ^vâce
 v. HY-T21/021, HY-T27/019
velî çil
 v.+ niḡ HY-T93/07
velî niyâz
 v. HY-T77/013
velî ḥ^vâce bin ca’ fer ḥ^vâce
 v. HY-T89/016
veys muḥammed
 v. HY-T2/013
yabulu
 y.+ nîng HY-T17/07
ya’küb bin yûsuf ḥ^vâce
 y. HY-T88/017
ya’küb ḥ^vâce bin muḥammed emîn ḥ^vâce
 y. HY-T89/017
yâdigâr ḥ^vâce bin ‘âdil ḥ^vâce
 y. HY-T89/013
yâ’küb bay
 y. HY-T38/010, HY-T38/08
yâ’küb ḥ^vâce
 y. HY-T52/09, HY-T55/09
yâ’küb ḥ^vâce bin ‘abdî ḥ^vâce
 y. HY-T89/020
yâ’küb ḥ^vâce bin sa’ dullâh ḥ^vâce
 y. HY-T89/011
yâ’küb müftî bin kâzî müsâ

- v. HY-T88/019
yeneral edyuşant fon kaufman
 y. HoBR-T2/015
yüz başı iş muşammed şeyş
 y. HY-T70/06
yūnus ħ^vāce
 y. HY-T15/09
yūsaf
 y. HHH-T2/03
 y.+ nıñġ HHH-T2/05
yūsaf baba
 y. HY-T38/08
yūsaf bin feyzu 'llāh řūfi
 y. HY-T66/014
yūsaf ħ^vāce
 y. HY-T14/09, HY-T55/015, HY-T55/017,
 HY-T67/017, HY-T67/019, HY-T67/024
yūsaf ħ^vāce bin muřammed řerif ħ^vāce
 y. HY-T88/019
yūsaf ħ^vāce bin ya' kūb ħ^vāce
 y. HY-T89/021
yūsaf ħ^vāce bin ħātem ħ^vāce
 y. HY-T89/024
yūsaf ħ^vāceniñġ oġlı ' abdu 'l-ġaffār ħ^vāce
 y.+ ler HY-T81/024
yūsaf seyyid
 y. HY-T54/016
yūsaf vekil
 y. HY-T93/09
zāhid ħ^vāce
 z. HY-T55/015
zāhir ħ^vāce
 z. HY-T55/016

Yer-Su Adları Dizini

âbil

â. HY-T79/07, HY-T79/08

ağçukat

A. HY-T75/08

ala ili-li mescid-i baba âhünd HY-T88/011

âş

â. HY-T52/04

arş

a. Hin-T5/015

âmüye

deryâ-yı â.+ niᅇg HY-T60/04, HY-T62/04

deryâ-yı â.+ niᅇg HY-T61/04

ağ alaᅇg

a. HY-T93/07

ağ derbendli

a. HY-T47/07, HY-T68/07

ağ mescid

a. Hin-T5/06, HY-T20/03

a.+ niᅇg HY-T56/07

ağmescid

a. HY-T16/03

ağbaşı

a. HY-T43/04, HY-T43/07

ağ üy

a.+ lük Hin-T4/10

ağ yap

nehr-i a. HY-T13/07, HY-T13/08

anbar munak

a. HY-T89/016

ayran köl yer adı

mescid-i a.+ de HY-T91/016

balᅇ yer adı

b. Hin-T2/010

baltaş yer adı

b. HY-T77/011

bağlanlı

b. HY-T89/018

bārānkeş yer adı

b. HY-T79/07, HY-T79/09

bedrkent

b. HY-T93/07

bedrket

b. HY-T83/04

behlake

b.+ niᅇg HY-T93/06

beş yāf

b. HY-T61/08

biş arık C. Adı

b. HY-T46/010, HY-T50/012

b.+ ğa HY-T46/05, HY-T50/05

buldumsaz

b. HY-T23/03

burlağ

b.+ da HY-T91/017

mescid-i b.+ da HY-T91/013, HY-T91/015,
HY-T91/016

çārcūy Dört Arık

ç. Hin-T4/016

çın bay

Ç. HY-T75/04

çik

ç. HY-T76/08

çimbay

ç. HY-T74/04

çimkent

ç.+ ke Hin-T5/016

belde-i ç.+ ğa Hin-T5/08

çorcūt

ç. Ho-T1/08

dalbay

d.+ nı HY-T93/012

erbük

mescid-i e. HY-T89/010

mescid-i e.+ de HY-T89/017, HY-T89/028

fulad sultānlı mescid-i teᅇgri kulu âhünd

f.+ da HY-T89/025

ġāzī ābād

ġ. HY-T2/015

gülben-bağlı

g. HY-T88/018

gürlen

g. HY-T89/018

ᅇvācelik

mescid-i ᅇ.+ da HY-T91/014

ᅇān ābād

ᅇ. HY-T34/04, HY-T35/04, HY-T36/04

ᅇānka

ᅇ. HY-T86/04

ᅇānkaᅇ

ᅇ. HİB-T1/02

ᅇvārezm

ᅇ. HDB-T1/011, HY-T15/07, HY-T21/07,
HY-T27/06, HY-T4/06, HY-T67/040, HY-
T81/08, HY-T85/05, HY-T9/05,
HY-T90/020

‘ummāl-i sekene-i ᅇ. HY-T14/08

memālik-i ᅇ. HY-T2/08

vilāyet-i ᅇ. HY-T10/04, HY-T12/04

ᅇ.-i irem bezm HY-T37/016, HY-T39/013,
HY-T42/010, HY-T43/013, HY-T44/016,
HY-T45/012, HY-T46/016, HY-T47/017,
HY-T48/014,

HY-T50/018, HY-T52/015, HY-T64/04,

HY-T66/020, HY-T66/04, HY-T67/10,

HY-T70/04, HY-T76/012, HY-T82/016,

HY-T84/05, HY-T38/015, HY-T41/021,

HY-T51/013, HY-T88/04, HY-T89/037,

- HY-T89/07, HY-T90/04, HY-T91/028,
HY-T91/04, HY-T40/014
h. + de TY-T1/08
dāru ʿs-salṭana-i vilāyet-i h. + de TY-T1/07
- hıtā** Bkz. **hıtay**
h. + dım Ho-T1/09
- hıtay** Bkz. **hıta**
h. HY-T74/010
- hıtay bikşenç**
h. HY-T51/04
- hıva**
h. + nıñg HY-T66/017, HY-T2/015
- hıvak**
h. HY-T1/020, HY-T12/016, HY-T14/08,
HY-T18/011, HY-T3/014, HY-T3/06, HY-
T38/03, HY-T4/014, HY-T5/06, HY-
T53/014, HY-T53/03, HY-T54/027, HY-
T55/027, HY-T56/012, HY-T57/016, HY-
T58/023, HY-T59/013, HY-T6/05, HY-
T60/013, HY-T61/013, HY-T62/015, HY-
T63/013, HY-T64/014, HY-T65/017, HY-
T68/020, HY-T69/017, HY-T7/07, HY-
T70/018, HY-T71/015, HY-T72/018, HY-
T73/012, HY-T74/015, HY-T75/014, HY-
T77/017, HY-T78/012, HY-T80/014, HY-
T83/014, HY-T84/021, HY-T85/018,
HY-T87/019, HY-T88/028, HY-T89/08,
HY-T89/09, HY-T92/016, HY-T93/017,
HY-T49/024
dāru ʿs-salṭana-i h. HY-T21/07, HY-
T8/017, HY-T81/08, HY-T9/015
dāru ʿs-salṭana-yı h. HY-T27/06, HY-
T5/014, HY-T7/016
h. + da HY-T25/012, HY-T79/015
dāru ʿs-salṭana-i h. + da HY-T16/011, HY-
T17/013, HY-T2/023, HY-T20/013, HY-
T23/011, HY-T25/011, HY-T26/013, HY-
T28/015, HY-T29/09, HY-T30/11, HY-
T31/015, HY-T32/016, HY-T33/012, HY-
T34/012, HY-T36/013, HY-T10/014
dāru ʿs-salṭana-yı h. + da HY-T24/09, HY-
T35/012, HY-T6/014
dāru ʿs-salṭana ʿ-ı h. + da HY-T15/018
u ʿs-salṭana-i h. + da HY-T28/016
- humbuz rāfaniki**
h. HY-T53/03
- hoḳand**
h. Ho-T3/014
h. + da Ho-T3/02
dāru ʿs-salṭana-i h. + da Hin-T5/06
h. + ğa Ho-T3/04
h. + nıñg Ho-T3/05
- herāt** Herat
h. Hin-T4/011, Hin-T4/07, Hin-T4/08,
Hin-T4/09
- h. + ğa Hin-T4/10
- hezār esb**
h. HY-T21/07, HY-T4/06, HY-T44/05,
HY-T72/07, HY-T79/04, HY-T8/04, HY-
T80/04, HY-T81/08, HY-T82/05,
HY-T88/06
kesb-i h. HY-T27/06
belde-yi h. + ğa HY-T2/08
- hilālī** özel ad buradan alınmalı
h. HY-T24/02, HY-T45/04
- inaḳ**
mescid-i i. + da HY-T88/017
mescid-i vaḳf kār-ı i. + da HY-T88/017
vaḳf kār-ı i. + da HY-T88/018
- hindüstān**
h. HDB-T1/06
- iş-keşmāle**
i. HY-T77/013
- ḳadır bora**
ḳ. HY-T79/04
- ḳandım ḳalʿa**
ḳ. HY-T78/04
- ḳara daşlı**
ḳ. HY-T93/010
- ḳaraçuḳı**
ḳ. HY-T74/09
- ḳaraçu KA**
ḳ. HY-T14/06, HY-T4/04
- ḳara ḳalpakiyye**
ḳ. HY-T51/04
- ḳara kılıç** KA HY-T13/07
- ḳara ḳulaḳ**
ḳ. HY-T93/013, HY-T93/06
müştereke-i ḳ. HY-T93/013
ḳ. + nıñg HY-T93/06
- ḳara tife** Bkz. **mescid-i ḳara tife**
- ḳara yaf**
ḳ. Hin-T4/016, Hin-T4/018,
- ḳarçuḳ**
ḳ. HY-T83/06
- ḳarım**
ḳ. HY-T77/09
- ḳazaḳ**
ḳ. HY-T23/06
ḳ. HY-T63/08
- ḳazakiyye**
ḳ. HY-T22/05, HY-T26/05, HY-T48/05
ḳ. + si Ho-T1/011
- ḳazan**
ḳ. HY-T78/07
- kelek**
k. HY-T38/010
- kette baḳlı**
k. HY-T88/017
- kette baḳlı mescid-i būstan**

- k.+ da HY-T89/020
- kıpçak**
 k. HY-T61/08, HY-T62/10, HY-T74/09
 k. HY-T37/05
 deşt-i k. HY-T22/05
- kıyât koŋıratlı mescid-i ‘abdu’l-ğaffâr nâyib**
 k.+ de HY-T89/026
- kızıl özek**
 k. HY-T62/011
- kızıl kum**
 k.+ nı HY-T93/08
- keyik**
 k. HY-T16/07
- kıkeyli**
 k. HY-T74/05, HY-T74/09
 K. HY-T62/09
- kinik**
 k. HY-T13/03
- koŋırat**
 K. HY-T18/04
- kotur özek**
 K. HY-T75/08
- köhne alaŋg**
 k. HY-T83/07
- köhne aq yap**
 k. HY-T13/09
- köhne deryâ**
 k.+ lıq HY-T19/06
- köhne ürgeç**
 k. HY-T29/02, HY-T33/04, HY-T34/04,
 HY-T35/04, HY-T36/04, HY-T40/04
- köhne yarmış**
 k. HY-T73/08
- kök özek**
 k. HY-T76/07
 K. HY-T75/08
 k.+ niŋg HY-T76/07
- kurug özek**
 k. HY-T76/07
- küyüktamlı**
 k. HY-T88/017
- mangıt**
 m. HY-T71/04
 M. HY-T63/04
- mehâd-herâd** <
 şehr-i m. Ho-T2/012
- meŋglicik**
 m. HY-T93/011
- medine**
 m.+ niŋg HDB-T1/06
- merv**
 m. Hin-T2/013, Hin-T2/07, Hin-T4/06
- mescid-i allâh nazâr h’âce**
 m. HY-T89/017
 m.+de HY-T89/016
- mescid-i ata niyâz** HY-T88/014
- mescid-i ayran köl**
 m.+de HY-T91/016
- mescid-i baba âhünd**
 m.+daHY-T88/011
- mescid-i baba daruga** HY-T89/09
- mescid-i bir nazâr maħdüm**
 m.-i bir nazâr maħdüm da HY-T88/06
- mescid-i burlak**
 m.+da HY-T91/013, HY-T91/015, HY-
 T91/016
- mescid-i cân horâz şeyh** HY-T89/018
- mescid-i cum’ a kildi** HY-T89/016
- mescid-i erbâb**
 m.-i erbâbda HY-T88/017
- mescid-i erbük**
 m. HY-T89/010
 m.-i erbükde HY-T89/017, HY-T89/028
- mescid-i i h’âce bâgı**
 m.+da HY-T89/026
- mescid-i inak**
 m.+da HY-T88/017
 mescid-i kal’a HY-T91/015
- mescid-i kara tife**
 m. HY-T89/010, HY-T89/09
 m. + de HY-T89/027, HY-T91/016
- mescid-i kâzî ismâ’ il**
 m.+ de HY-T89/027
- mescid-i kulum biy** HY-T89/010
- mescid-i maħmüd aksakal**
 m.+da HY-T91/014
- mescid-i nedr yüzbaşı**
 m.+da HY-T88/018
- mescid-i nür muħammed atalık**
 m.+da HY-T89/027
- mescid-i hâŝiyân**
 mescid-i h.+ da HY-T88/019
- mescid-i h’âcelik**
 m.+da HY-T91/014
- mescid-i pîr nefes aksakal**
 m.+da HY-T91/015
- mescid-i sivgen h’âce**
 m.+de HY-T88/017
- mescid-i şeyh laţif** HY-T89/021
- mescid-i şeyhler** HY-T89/029
- mescid-i üç evliyâ baba** HY-T89/08
- mescid-i vakf kâr-ı inak**
 m.+da HY-T88/017
- mescid-i yûsuf atalık** HY-T89/018
- meymene**
 m. Hin-T4/012
- munak**
 m. HY-T77/04
- munaklı**
 m. HY-T89/017

muz kömgen

m. HY-T42/02

nayman ayakı

n. HY-T19/02

nür kömgen

n. HY-T83/04

özbek yaflı

ö. HY-T91/015

pişkenikli

p. HY-T89/027

HY-T90/08

ravaqlı

r. Ho-T3/08

reh keş <A.

r. HY-T38/07

rusiyye Bkz. russiya, urusiyye

r. Ho-T1/01

russiya Bkz. rusiyya, urusiyye

r. Ho-T1/010

rüm

r. HDB-T1/08

sultân-ı r.+ ğa Hin-T5/019

rüzdem <A.

r. HY-T59/04, HY-T59/08

semerqand

s. HDB-T1/06

seraḥs

s. oturumlu Hin-T2/011

simurgabeli

s. HY-T68/07

şâh âbâd

ş. HY-T2/015

şeyḥ arıqlı

ş. HY-T88/06

şeyḥ bağılı

ş. HY-T89/021

şūrâ-ḥan

ş. HY-T43/03, HY-T49/03

taşhavz

t. HY-T25/03, HY-T47/07, HY-T59/04,

HY-T69/04, HY-T65/04

taşkend

t. Ho-T1/011

t.+ ni Ho-T3/05

tav kara

t. HY-T76/03

türkistân

t. Hin-T5/06, Hin-T5/08, Ho-T3/09

t.+ nı Hin-T5/013

urusiyye Bkz. russiya, rusiyye

u. Hin-T5/017, Ho-T3/03

kefere-i u. Hin-T5/05

u.+ niḡ Ho-T3/015

üç almatı

ü. Hin-T5/05

ürgenç

ü. HY-T1/012, HY-T89/018, HY-T92/05

vus'at-âbâd

v.+ ı HY-T67/04

yaḡrı arıḡ

y. HY-T2/015, HY-T56/04, HY-T17/04,

HY-T30/03, HY-T31/04, HY-T32/04

yargan

y. HY-T19/06

yarmış

y. HY-T65/011, HY-T65/09

Y. HY-T73/04

yalpaqçik

y. HY-T62/05

Kaynaklar

- AKAR, Ali (2010), Türk Dili Tarihi, Ötüken Yay., 4. Baskı, İstanbul.
- AKPINAR, Yavuz (Haz.). İsmail Gaspıralı seçilmi Eserleri II. Fikri Eserleri İstanbul, 2004).
- ALİMOVA, D.A. “Türkistan Milliy Taraqqiyparvarlarining Etnik Özlükni Anglash Masalasiga Dair Karashlari”, Markaziy Asiyada Ananaviy Va Zamanaviy Etnomaddaniy Carayanlar.I. Tashkent, 2005.
- ALİMOVA, D.A. ve RASHİDOVA, D.A. Mahmudhoca Behbudiy va Oning
- ALLWORTH, Edward. Defense Against Dangerous Thoughts n Central
- ALLWORTH, Edward. Uzbek Literary Politics. London-Paris, 1964.
- AMİNOV, A. ve A. BABAHOCAEV. Ekonomiçeskie i Politiçeskie
- ANÇİKOV, “Russkiya Poseleniya Obrazovaniye Kirgiz”, TV. 66. 1898.
- Asia, Prof. Dr. Mehmet Saray’a Armağan Türk Dünyasına Bakışlar.
- ATA, Aysu (2002), Harezmi-Altınordu Türkçesi, Mehmet Ölmez ve Kebikeç Yay., İstanbul.
- ATALAY, Besim (1998). Kâşgarlı Mahmud, Divanu Lûgat-it-Türk Dizini (İndeks), IV. C., TDK. Yayınlar, Ankara.
- ATALAY, Besim (1998). Kâşgarlı Mahmud, Divanu Lûgat-it-Türk Tercümesi, III C., TDK Yayınları, Ankara.
- BAHADIR HAN, Abulgazi (2006), Şecere-i Terükime, Haz. ÖLMEZ, Zuhal Kargı, Mehmet Ölmez Yay., Ankara.

BAHADIRHAN, Ebülgazi (Tarihsiz), Türklerin Soy Kütüğü (Şecere-i Terükime),
Haz.: ERGİN, Muharrem, Tercüman, İstanbul.

BALTABAEV, Sabircan. 19 Asırning ikinçi Yarmi-20. Asrning Bashlarida
Türkistan Ülkasida Vakıf Mülklari, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Taşkent,
1995.

BAUMANN, Robert F. “Rusya’nın Türk Bölgelerinde Yayılması”, Çev. Nasuh
USLU. Türkler. 18. Ankara, 2002. 577-586.

BAYSUN, Abdullah Recep. Türkistan Milli Hareketleri. İstanbul, 1943.

BECKER, Seymour. Russia’s Protectorates in Central Asia: Bukhara and Khiva
1865-1924. London, 1968.

BODROGLİGETİ, AndrĖs J. E. (2001), A Grammar of Chagatay, Lincom Europa,
Muenchen.

BONVALOT, Gabriel. Esir Yurt Orta Asya’dan. Çev. M. Reşat Uzmen.

BOUVAT, Lucien (1383/2004), Tūrīh-e Mogol: Teymūriyūn, Azadmehr, Tahran.

BOZKURT, Fuat (1999), Türklerin Dili, Kültür Bakanlığı, Ankara

BREGEL, Y, (2000). The Administration of Bukhara Under the Manghits and Some
Tashkent Manuscripts.

BREGEL, Y, (2007). Documents from the Khanate of Khiva, 17th-19th centuries.
Bloomington, Indiana.

BREGEL, Yuri(1966), Arxiv Xivinskix xanov, Bloomington, ABD.

CAFEROĞLU, A. (2000). Türk Dili Târīhi, 4. baskı, Enderun Yayınları, İstanbul.

- CLAUSON, Gerard (1972). An Etimological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish. Oxford.
- ECKMANN J. (1979). "Çağatayca", Tarihi Türk Şiveleri, Çev. Mehmet AKALIN, Atatürk Ün. Yayınları: Ankara, 225-262.
- ECKMANN J. (2005). Çağatayca El Kitabı, Çev. Günay KARAAĞAÇ, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ECKMANN, J. (1996) Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar, Haz. Osman Fikri Sertkaya, TDK. Yayınları, Ankara.
- ECKMANN, Janos (2003), Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalara, 2. Baskı, TDK., Ankara.
- EGAMBERDYEV, M (2002), Türkistanskiye Vedomosti Gazetesine Göre Türkistan'da Ruslaştırma Siyaseti (1870-1917). Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Ankara.
- ERCİLASUN, A. B. (2004). Türk Dili Târîhi, Akçağ, Ankara,.
- ERGİN, Muharrem (1962), Osmanlıca Dersleri, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- ERGİN, Muharrem (1972), Türk Dil Bilgisi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- ERGİN, Muharrem (2007). Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- FRYE, Richard Nelson (Tarihsiz), Orta Çağın Başarısı Buhūrū, Bilig Yay., Ankara.
- G. LARRY, P, (1975). The Inner Asian Diplomatic Tradition.", Hope College.
- HAYİT, Baymirza. Türkistan Devletlerinin Milli Mücadele Tarihi. Ankara, 1995.
- HAYİT, Baymirza. Türkistan'da Sovyetler Birliğindeki Türklüğün ve İslamın Bazı meseleleri. İstanbul, 1987.

İstanbul, 2003.

İVANOV P. P (1945), Novie dannie o karakalpakax, ‘Sovetskie vostokovedenie’.

İVANOV P. P. (1937), Novie materiali po istorii Sredney Azii (po povodu otkritie arxiva Xivinskix xanov).

İVANOV P. P. (1940), Arxiv xivinskix xanov XIX v. (issledovanie i opisanie dokumentov s istoricheskim vvdeniem). Novie istochniki dlya istorii sredney azii.

KORKMAZ, Zeynep (1992). Gramer Terimleri Sözlüğü. TDK Yayınları, Ankara.

KORKMAZ, Zeynep (2003). Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi), TDK. Yayınları, Ankara.

KURT, Hasan (1998), Orta Asya'nın İslümlaşma Süreci (Buhürü Örneği), Fecr Yay., Ankara.

MAC GAHAN, I. A. (1995), Hive Seyūhatnamesi ve Tarihi, Akademi Kitabevi, İzmir.

ÖLMEZ, Zuhâl (2007), “Çağatay Edebiyatı ve Çağatay Edebiyatı Üzerine Araştırmalar”, Türkiyat Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 5, Sayı 9, s. 173-219.

POPPE, Nicholas (2009). Zemahşeri Mukaddimet'ül-Edeb, (Haz.) KAÇALİN, Mustafa S.(1966), TDK. Yayınları, Ankara.

Posledstviya Prisoedineniye Sredney Azii k Rossii. Taşkent.

SCHUYLER, E. (2003), Türkistan Seyahatnamesi. Çev: Kolaşası Ahmed, Yay haz: Ali Ahmetoğlu-Kemal Özcan Keskin, İstanbul.

SOMUNCUOĞLU, Bekir Tümen, (2006), Türkistan’da eğitim (1867-1917) ve Çarlık Rusya’sının sosyo-politik açıdan eğitime yaklaşımı, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora tezi, Ankara.

Tarihiy Tafakkürü. Tashkent, 1999.

TEKİN, Şinasi (1973-1974), “1343 Tarihli Bir Eski Anadolu Türkçesi Metni ve Türk Dili Tarihinde Olga-Bolga Sorunu”, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten, Ankara, s. 59-157.

The treasury of oriental manuscripts, (2012), Unesco Office in Tashkent, Abu Rayhan al-Biruni Institute of Oriental Studies, Tashkent.

TOGAN, Zeki Velidî (1981). Umumî Türk Tarihine Giriş, İstanbul Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

TURSUNOV, U. , B. URINBAYEV, A. ALEV. Özbek Edebiy Tili Tarihi. Taşkent, 1995.

Türkistan Genel Gubernatorluğu”, (1978). Özbek Sovyet Ansiklopedisi. 11.cild. Taşkent.

UZMAN, Mehmet, (2005). XX. Yüzyıl Başlarında Türkistan’da Dil Tartışmaları Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara.

ÜŞENMEZ, Emek (2010), Karahanlı Türkçesinin Sözlüğü, Doğu Kitabevi, İstanbul.

WAMBERY, Arminius, (1993). Bir Sahte Dervişin Orta Asya Gezisi. Haz: N. Ahmet Özalp. İstanbul.

WHEELER, Geoffrey. The Modern History of Soviet Central Asia, 1962.

WOOD, W, (2005). A Collection of Tarkhan Yarlōqs from the Khanate of Khiva.

- YALÇINKAYA, Alaeddin. Türkistan 1856'dan Günümüze. İstanbul, 1997.
- YILMAZ, Safiye (2008), Çağataycının Türk Dilleri Arasındaki Yeri Üzerine Bir Değerlendirme, YL. Tezi, Yıldız Teknik Ün., İstanbul.
- YOLDASHEV, (1959). Xiva xonligida feodal yer egaligi, Xiva xonligida feodal yer egaligi va davlat tuzilishi, Toshkent, 1959.
- YULDASHEV, M.Y, (1960) K istorii krestyan Hivi XIX veka, Fan, Taşkent.
- YÜCE, Nuri (1993), Mukaddimetü'l-Edeb, TDK., Ankara.
- YÜCEL, Bilül (1995), Bübür Dīvünü, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara.
- ZARCONE, Thierry (2001), Yasak Kent Buhürü 1830-1888, İletişim Yay., İstanbul.
- ZİMİN, L. A. (1910). Vakufnie dokumenti. (Turkestanskije vedomosti). 19 aralık baskısı.
- ZİYAEBEV, Hamid. (2000) Tarih Ötmiş va Kelacak Közgusi. Taşkent.

Özet

ASQAROVA, Jannatkhon, Türkistan Hanlıkları Yazışmalarının Dil ve Üslup İncelemesi. Yüksek, Lisans Tezi, Danışman: Prof. Dr. Sema Barutcu ÖZÖNDER, xiii+420 s.

Timür ve Timürlülerden (1370-1507) sonra parçalanan büyük Türkistan sahası birkaç Hanlığa bölünerek yönetilmiştir. Ortaya çıkan Hive, Hokand, Buhara hanlıkları bölgeyi yönetmiştir. Hanlıkların yazışma dili Doğu Türkçesi olmakla birlikte bölgeye göre değişen dil özelliklerini de yansıtmaktadır. Genel olarak Buhara ve Hive’de Oğuz lehçesinin, Hokand’da ise Uygur-Karluk lehçelerinin dil özelliğine rastlayabiliriz.

Türkistan hanlıklarının yazışmalarının günümüze kadar toplu halde dil ve üslup bakımından incelenmemiş olması bir eksiklik olarak görülmektedir. Bu konu üzerine yerli ve yabancı bilim adamları tarafından bazı çalışmalar yapılmışsa da bunlarda filolojik değerlendirmeye yer verilmemiştir. Dolayısıyla Türkistan sahası diplomasi dilinin üslup ve dil özellikleri bugüne kadar net bir şekilde belirlenememiştir. Bu işi güçleştiren en önemli nedenlerden biri de yüzyıllar boyunca bölgeye hakim olan yabancı yönetimin bu belgelere ulaşmayı engellemesi ve arşivlerin iyi korunmamasıdır. Bu çalışma, Türkistan hanlıklarının yazışmalarında üslub açısından belli bir kalıbın, belli bir biçimin varlığını ve Türk yazışma geleneğinin takip edildiğini kanıtlamakla birlikte Türkçenin yönetim ve devlet dili olarak yüksek düzeyde kullandığını ortaya koymaktadır.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Türkistan Hanlıkları yazışmaları genel bir şekilde tanıtılmış, bu belgeler üzerine üslup ve söz varlığı incelemesi yapılmıştır. İkinci bölüm ise incelemeye aldığımız yazışmaların yazı çevirili metinlerinden oluşmaktadır. Yazışmalar türlerine göre ve kronolojik sırayla verilmiştir. Üçüncü bölümde ise dizinler yer alır. Burada metinlerin gramatikal dizini, “Özel Adlar Dizini”, “Yer Adları Dizini” ve “Terimler Dizini” verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkistan Hanlıkları, Hive Hanlığı, Hokand Hanlığı, yarlıklar, bitikler, devlet dili, diplomatika, üslubiyat

Abstract

ASQAROVA, Jannatkhon, The State Documents from Turkistan Khanates: A Linguistic and Stylistic Research. MA Thesis, Advisor: Prof. Dr. Sema Barutcu ÖZÖNDER, xiii+420 s.

Following the reign of Timur and his successors (1370-1507), Greater Turkistan divided into and ruled by three khanates of Khiva, Khokand and Bukhara. Though the language of administration was equally Eastern Turkish in all of these states, the documents show some linguistic peculiarities according to the region in which they are written. Generally, the linguistic features attributable to Oghuz dialect can be determined in Bukhara and Khiva documents, while features of Uighur-Karluk dialect are attested in Khokand documents.

The lack of any integrated linguistic and stylistic evaluation of the correspondences of Turkistan Khanates remains as a scientific gap to date. Local and foreign scholars who have studied this subject have not treated it philologically. Consequently, linguistic features and stylistic variation in Turkistan's language of diplomacy have remained unclear. Other factors have also been at work, namely the prohibiting measures taken by foreign rulers of the region regarding the accessibility of the documents and poor qualities in preserving them. Aiming at filling the aforementioned gap this study reveals the existence of a certain stylistic form in these texts. The studied texts follow the Turkish correspondence tradition. The study also shows the high position and functionality of Turkish as a state and administration language.

This thesis consists of three parts. The first part introduces the Turkistan Khanates correspondences generally and explores these documents regarding their lexicological and stylistic features. The second part includes the transcriptions of the studied texts. The correspondences are given chronologically and according to their types. The third part is made up of indexes. The grammatical index is followed by indexes of "Proper Names", "Toponyms" and "Terms".

Keywords: Turkistan Khanates, Khiva Khanate, Khokand Khanate, yarlıq, bitik, state language, administrative correspondence, lexicon, stylistics.